

Ukulondolola

Kwa

Nshita Sha

Nkuta Cinelubali

William Marrion Branham

Insambu shonse muli ili buku shintu shacingililwa. Ili buku teti lishitishiwe, ukupulintwa cipya cipya, ukwilula mu ndimi shimbi, atemwa ukubomfiwa ukusangilamo indalama ukwabula insambu shalangishiwa pa nkalata ku wa kusabankanya atemwa kalemba uwa ku William Branham Evangelistic Association.

Ukulondolola Kwa Nshita Sha Nkuta Cinelubali
(An Exposition Of The Seven Church Ages)

Munyina William Marrion Branham ashimikile imbila ishakonkene pa December 4–11, 1960, ukuti apokelele ukuputwa kwa Mbila iyo ena alembele muli ili buku, elyo kabili ena umwine aliwamishe ili buku imiku iingi mu myaka isano ilyo tailati ipelwe pa December 4, 1965. Lyapilibwilwe mu Cibemba mu mwaka wa 2003. Kabili lilepelwa *ilya bupe* fye na ba Voice Of God Recordings:

©2003 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, Jeffersonville, Indiana 47131 U.S.A.

UKULONDOLOLA KWA
NSHITA SHA NKUTA CINELUBALI

Ukulantika bwino ukwa kusoma ukwapwililika ukwa Nshita Sha Nkuta Cinelubali kabili na masambilisho ayakalamba ayasangwa mu Kusokolola, Icipandwa ca kubalilapo ukushinta kuca Citatu.

William Marrion Branham

WILLIAM MARRION BRANHAM

PAULO

IRENAEUS

MARTIN

COLUMBA

LUTHER

WESLEY

EFESE
53-170

SMURNA
170-312

PERGAMO
312-606

TUATIRA
606-1520

SARDE
1520-1750

FILADELFIA
1750-1906

LAODIKEA
1906-

7 INSHITA SHA NKUTA

UBUTANTIKO BWA FILI MUKATI

Icipandwa

Ibula

INTRODUCTION

1. Ukusokolola Kwakwa Yesu Uli Ni Kristu	1
2. Icimonwa Ca Pa Patmo	33
3. Inshita Ya Lukuta Lwa Efese	57
4. Inshita Ya Lukuta Lwa Smurna	101
5. Inshita Ya Lukuta Lwa Pergamo	149
6. Inshita Ya Lukuta Lwa Tuatira	205
7. Inshita Ya Lukuta Lwa Sarde	235
8. Inshita Ya Lukuta Lwa Filadelfia	281
9. Inshita Ya Lukuta Lwa Laodikea	315
10. Ukutampa Kwa Nshita	363

UKWISHIBISHA

Nangula uyu mufungilo uli no kuilangisha uwine weka na masambilisho ayakalamba ayapusana pusana (ngo Mutwe wa bulesa, Ulubatisho lwa mu Menshi, na fimbipo.) Ayasangwa mu Kusokolola, icipandwa ca Kubalilapo ukushinta kuca Citatu, ukubapo kwabuko ukukankala kuli pa mulandu wa kutantika bwino ukwapwililika ukwa kusoma kwa Nshita Sha Nkuta Cinelubali. Ici cikankala pa mulandu wakusoma no kwiluka Ubusokololo bonse, pantu ukufuma mu Nshita mwaishile Ifikakatikilo, kabili ukufuma mu Fikakatikilo mwaishile Amapenga, kabili ukufuma mu Mapenga mwaishile Inweni. Ngo kwaka kwa ntanshi kwa nyali ya ci Roma, Inshita Sha Nkuta shaishile moneka no kusanikila ukukalamba ukwa kubalilapo, ukwabula cilya teti kube ulubuuto nalumbi. Lelo lintu ukubutusha kwa Nshita Sha Nkuta Cinelubali kwapelwa ku busokololo bwa Bulesa, ulubuuto pa lubuuto lulakonka, mpaka Ubusokololo bonse bwamonekela pa mbilibili pa menso yesu ayapapushiwa: kabili ifwe, ukwikushiwa no kusangululwa ku Mupashi wakwe, tulateyanishiwa ku kumonekela Kwakwe ukwa bukata, no yu ni Shikulwifwe kabili Kapususha, Lesa Umo Uwa cine, Yesu Kristu.

Uku kulemba kutantikilwe mu muntu wa ntanshi nge fyo yena ni mbila ukufuma mu mutima wandi ukuya ku mitima ya bantu.

Ukucula kumo epo kwali ku kubika ifilembo ifikulu ku mashina yonse ne fyakulumbwilako, ba noun na ba pronoun, na fimbipo., ifyo ifyakuma ku mutwe wa Bulesa, elyo na kabili amashiwi Baibele, Amalembo, kabili ne Cebo, ilyo tuleikatilila ici bwino bwino fye mukulanda pali bumulopwe no Buntu bwakwa Lesa ne Cebo Cakwe ica Mushilo.

Ndepepela amapalo yakwa Lesa pali kabelenga onse; kabili lekeni ukubutusha kwa Mupashi wakwa Lesa kube iciputulwa icaibela kuli cila umo.

William Marrion Branham

ICIPANDWA CA

NTANSHI UKUSOKOLOLA

KWAKWA YESU ULI NI KRISTU

1. Ukusokolola kwa kwa Yesu Kristu, uko Lesa amupele, ku kulanga ababomfi Bakwe ifintu ifili no kupona bwangu; kabili Akulangile pa kutuma malaika Wakwe ku mubomfi Wakwe Yohane:

2. Uwali nte ku Cebo cakwa Lesa, na ku bunte bwakwa Yesu Kristu, kabili ubwa fyonse ifyo amwene.

3. Alishuka uubelenga, na bomfwa ifyebo fya kusesema uku, no kubake fyalembwamo: pantu inshita ili mupepi.

4. Yohane ku nkuta cinelubali ishaba mu Asia: Ukusenamina kube na imwe, no mutende, ififuma kuli Wene Uulipo, Uwalipo, Uukabapo; naku Mipashi cinelubali Iya ku cinsò ca cipuna Cakwe ca bufumu;

5. Na kuli Yesu Kristu, Inte Ya Cishinka, Ibeli Lya Babuka Ku Bafwa, kabili Kateka wa Shamfumu sha pano Nse. Ku Watutemwa, uwatukakwilile na mu membu shesu ku mulopa Wakwe,

6. No kutusangulo bufumu bwa bashimapepo kuli Lesa Wakwe kabili Wishi; kuli Wene kube ubukata na bukateka umuyayaya umuyayaya. Ameni.

7. Moneni, Aleisa na makumbi; ne linso lyonse lika Mumona, na balya Abamulashile: ne mikowa yonse ya pano nse ika Mupuminapo imisowa. Cibe ifyo fine, Ameni.

8. Nine Alifa kabili Omega, Intendekelo kabili Necakulekelesha, eflyo asosa Shikulu Uulipo, Uwalipo, kabili Uyo Uli no Kwisa, uwa Maka yonse.

9. Ine Yohane, munyinenwe, kabili uukumako pamo na imwe ku bucushi, no bufumu no kushipikisha ifili muli Yesu Kristu, nali mu cishi iciitwa Patmo, pa mulandu wa Cebo cakwa Lesa, no bunte bwa kwa Yesu Kristu.

10. Nali mu Mupashi mu bushiku bwa kwa Shikulu, naumfwile kunuma yandi ishiwi likalamba, nge ntandala,

11. Lileti, Nine Alifa kabili Omega, Uwantanshi kabili Uwakulekelesha: kabili, Ico ulemona, lembe mwi buku, tuma na ku nkuta cinelubali ishaba mu Asia; ku Efese, na ku Smurna, na ku Pergamo, na ku Tuatira, na ku Sarde, na ku Filadelfia, na ku Laodikea.

12. Awe napilibukile ku kumono we shiwi ilya lelanda na ine. Kabili pa kupilibuka, namwene ifya kutekapo inyali cinelubali ifya golide;

13. Na mukati ka fya kutekapo inyali cinelubali uupalene no Mwana wa Muntu, nafwale laya ilyafika na ku makasa, ne lamba lya golide ilyashingulwike pa cifuba.

14. No mutwe Wakwe no mushishi Wakwe fyali ifyabuta nga masako yabuta, nge mfula yabuta; na menso Yakwe yali ngo lubingu lwa mulilo;

15. Na makasa Yakwe yapalene no butale ubwa bengeshima, ngo uwalopolwa mwi lungu; ne shiwi Lyakwe lyali nge ciunda ca menshi ayengi.

16. Kabili Ali ne ntanda cinelubali mu lupi Lwakwe lwa kulyo: na mukanwa Kakwe mwafumine ulupanga ulwatwila kubili kubili: ne cinso Cakwe cali nga kasuba ilyo kabalika mu maka ya kako.

17. Kabili ilyo na mu Mwene, nawile pa makasa Yakwe ngo wafwa. Lelo Abikile ulupi Lwakwe lwa kulyo pali ine, ati kuli ine, Witina; Nine Wakutendeka kabili Uwakulekelesha:

18. Nine Uuli uwa mweo kabili nali uwafwa; kabili, mona, Ndi Uwa mweo umuyayaya umuyayaya, Ameni; kabili ndi ne mfungulo sha mfwa na kumbo.

19. E ico lemba ifyo umwene, ne filipo, ne fikabapo nga papite fi;

20. Ica nkama ca ntanda cinelubali isho umwene mu lupi lwandi ulwa kulyo, ne ca fya kutekapo inyali cinelubali ifya golide. Intanda ishi cinelubali ni ba malaika ba nkuta cinelubali: ne fya kutekapo inyali cinelubali ifyo wamwene ni nkuta cinelubali.

UKWISHIBISHA KU CIPANDWA CA NTANSHI

Ukusokolola 1:1-3. “Ukusokolola kwa kwa Yesu Kristu, uko Lesa amupele, ku kulanga ababomfi Bakwe ifintu ifili no kupona bwangu; kabili Akulangile pa kutuma malaika Wakwe ku mubomfi wakwe Yohane; Uwali nte ku Cebo ca kwa Lesa, na ku bunte bwa kwa Yesu Kristu, ubwa fyonse ifyo amwene. Alishuka uubelenga, na bomfwa Ifyebo fya kusesema uku, no kubake fyalembwamo: pantu inshita ili mupepi.”

Kalembe (te mwine) wa ili buku ni Yohane Uwashila umulungami. Bakalembe we lyashi lya kale balisumina ukuti aikele inshita yakwe iya kulekelesha iya bumi bwakwe mu Efese, nangu cibe pa nshita ya kulemba kwa ili buku ali pa cishi ca Patmo. Te lyashi lya bumi bwa kwa Yohane, lelo caba Ukusokolola kwa kwa Yesu Kristu mu nshita sha kuntanshi isha lukuta. Mu vesi ya citatu ileitwa ubusesemo kabili neci mucine efyo lyaba.

Ili buku ilingi line liitwa Ukusokolola kwa kwa Yohane Washila, lelo ico cilubo. Lyaba Ukusokolola kwa kwa Yesu

Kristu ukwapelwe kuli Yohane ku Benakristu ba nshita *shonse*. Ili e buku fye lyeka limo mu Baibele yonse ilyo ilyalembwa na Yesu Umwine, ukupitila mukumonekela umwine kuli kalemba.

Lyaba e buku lyakulekelesha lya mu Baibele, lelo lilanda ifya ntendekelo ne mpela iya nshita sha Mbila nsuma.

Nomba ishiwi lya ci Greek lya kusokolola ni “apocalypse” ico cipilibula “ukufimbula”. Uku kufimbula kwalondololwa bwino bwino mu cilangililo ca ubasa ifimpashanya ukufimbula umulimo wakwe wa cimpashanya, ukucilangisha ku uletamba. Caba ukufimbula, ukusokolola ico icali kale icafiswa. Nomba ukufimbula takwaba fye ukusokolola kwa Buntu bwakwa Kristu, lelo kwena kwaba UKUSOKOLOLA KWA MILIMO YAKWE IYA KUNTANSHI MU NSHITA SHA NKUTA CINELUBALI ISHIKESA.

Ubukankala bwa busokololo kuli Mupashi ku wacetekela uwa cine tekuti kube ukwabula ukukomailapo nganshi. Ubusokololo bupilibula ifingi kuli imwe ukucila ifyo mutontonkanya. Nomba nshilelanda pali li Buku lya Kusokolola na imwe. Ndelanda pa busokololo BONSE. Bwaliba ubukankala nganshi ku lukuta. Bushe muleibukisha muli Mateo 16 uko Yesu aipwishe abasambi ili lipusho, “Bushe abantu batila Ine ne Mwana wa Muntu nine ani? Nabo batile, bambi batila Nimwe Yohane Kabatisha: bambi batila, ni Eliya; kabili bambi batila, ni Yerima, atemwa umo uwa bakasesema. Atile kuli bene, Lelo imwe mutila nine ani? Na Simone Petro pa kwasuka ati, Nimwe Kristu, Umwana wakwa Lesa wa mweo. Kabili Yesu alimwaswike no kutila kuli wene, Walipalwa, we Simone mwana Yona; pa kuti umubili no mulopa tafya kusokolwelele, lelo ni Tata Wa mu mulu. Na ine ndekweba nati, niwe Petro, kabili pa cilibwe ici epo nkakulo lukuta Lwandi; ne mpongolo sha ku Mbo tashakalwanshe.” Ba Roman Catholics batila ukuti ulukuta lwa kulilwa pali Petro. Nomba cilya ca buntunse nganshi. Musango nshi Lesa enga kulila ulukuta pa muntu ushaikatana icakuti alikene Shikulu Yesu no kutipa ilyo alecite ci? Lesa tekuti akule ulukuta Lwakwe pa muntu onse uwafyalwa mu lubembu. Kabili tacali icilibwe cimo icaikele palya kwati fye Lesa aliimbile umushili pali cilye cifulo. Kabili tacali nge fyo ba Protestant basosa, ukuti ulukuta lwa kulwa pali Yesu. Cali BUSOKOLOLO. Belengeni umusango calembelwamo: “Umubili no mulopa tafya KUSOKOLWELE, LELO TATA EU CISOKOLWELE, kabili PALI ICI CILIBWE (UKUSOKOLOLA) NKAKULA ULUKUTA LWANDI:” Ulukuta lwa kulwa pa Busokololo, pali “Efyo Asosa Shikulu”.

Musango nshi uo Abele aishibe ifyo ali no kucita pa kutila enga pela ilambo ilyalinga kuli Lesa? Ku citetekelo apokelele ubusokololo bwa mulopa. Kaini tapokelele ubusokololo bwa

musango uyu (nangu cibe alikwete ifunde) e ico alifililwe ukupela ilambo ilyalinga. Cali ubusokololo ukufuma kuli Lesa ukwapangile ubupusano no kupela Abele umweo wa muyayaya. Nomba kuti wasenda ifyo ba pastor basosa, atemwa ifyo seminary isambilisha, kabili nangu cinga sambilishiwa kuli iwe na maka, mpaka Lesa asokolola kuli imwe ukuti Yesu ni Kristu, kabili no kutila caba mulopa umusamba, kabili no kutila Lesa ni Kapususha wenu, tamwakatale ukukwata umweo wa muyayaya. Caba kusokolola kwa buMupashi e kubomba.

Nomba na cisoso kutila ili Buku lya Kusokolola lyaba kusokolola kwa kwa Yesu kabili nefyo alecita mu nkuta kuli isho inshita cinelubali. Caba kusokolola pantu abasambi, abene, tabaishibe ifi fishinka ifyalembwa. Cali tacilasokolwelwa kuli bene. Muleibukisha ukuti balishile kuli Yesu mwi Buku lya Milimo ya Batumwa no ku Mwipusha, “Bushe ni mu nshita ino ine mulebwesho bufumu kuli Israele?” Lelo Atile kuli bene, “Te cenu ukwishibe nshita nangu imyaka.” Balya abaume bali bacili baletontonkanya pali Yesu ukukwata ubufumu bwa pano nse. Lelo cali bufumu bwa bumupashi ubo Ali no kwisa kula. Nakabili te kuti Abebe palwa cifulo Cakwe muli cena, pantu Tata ali tala busokolwela kuli Wene. Lelo panuma ya mfwa Yakwe no kubuka, kabili pali iyi ine nshita muli bukapyunga Bwakwe bwa kupapatila, Ali uwalinga ukutantika muno muli ubu busokololo Bwakwe kuli Yohane ifyo ubukata Bwakwe no mulola mu lukuta fyali no kupilibula no kucita.

Muli ubu busokololo Aletweba ifyo impela yakwa kasebanya yaba. Aletweba ifyo Ali no kubombela pali kasebanya no ku muposela muli bemba wa mulilo. Alesokolola impela yaba bifi abakonka Satana. Kabili Satana alipata cilya.

Bushe mwalitala ukumona ifyo Satana apata ama buku yabili aya mu Baibele ukucila yonse ayashala? Ukupitila muli bakasambilila wafya bulesa abacikuku na baishibisha ifya science ena lyonse alalwisha Ibuku lya Kutendeka ne Buku lya Kusokolola. Muli yonse aya ama buku yabili tulesanga intendekelo yakwa Satana, inshila shakwe ishabipisha no konaulwa kwakwe. E mulandu wine ayalwishisha. Alipata ukuletwa palwalala, kabili muli aya ama buku aliletwa palwalala pafyo aba filya fine fye. Yesu atile palwakwa Satana, “Muli Ine takwete kantu nangu kamo, kabili nshikwete kantu muli ena.” Kasebanya afwaya ukushininkisha cilya mu musango umbi; lelo teti acicite, e ico alacita conse ico enga cita ku konaula isubilo mu Cebo. Lelo ilyo ulukuta lwakana ukucetekela Satana no kucetekela ubusokololo bwa Mupashi ubwa Cebo, impongolo sha ku mbo te kuti shi lucimfye lwena.

Lekeni fye mbikepo icebo apa ukufuma muli bukapyunga bwandi, nga tamusakamene. Imwe bonse mwalishiba ukuti ici ca bupe mu bumi bwandi cabe cakupapusha. Cabe cabupe icakutila Mupashi wa Mushilo ulalingulula amalwele, kabili na matontonkanyo ya mitima ya bantu, kabili ne fintu na fimbi ifya fiswa ifyo Lesa fye eka ewingeshiba elyo kabili no kufisokolwela kuli ine. Ndekabila nga mwaliminine na ine no kumona ifinso fya bantu ilyo Satana aishiba ukutila ali no kuletwa palwalala. Nomba, te bantu abo ndelandapo. Ni ulya Satana uwaikatilila mu bumi bwabo ukupitila mu lubembu, uwakukana sakamana, no bulwele. Lelo mulingile ukumona ifinso fyabo. Satana aleshiba alaletwa palwalala, kabili ne mimonekele iyaibela nganshi ilesa pa finso fya bantu. Satana alomfwo mwenso. Aleshiba ukuti Umupashi wakwa Lesa uli mupepi no kuleka abantu beshibe pa milimo yakwe. Ulya e mulandu wine apatila nganshi uku kulongana. Ilyo amashina yaitwa na malwele yasokololwa, Satana alapata cena. Nomba ici ni cinshi? Tacaba ukubelenga amano, tacaba ukubuka, nangula cena ukuba ubuloshi. Caba UKUSOKOLOLA ku Mupashi wa Mushilo. Iyo e nshila fye yeka ninge shibilamo ifi. Mucine amano aya buntunse yaka ciita icili conse lelo Mupashi wa Mushilo.

Lekeni mulangishe umulandu umbi cinshi ico Satana apatila ili Buku ilya Kusokolola kwa kwa Yesu Kristu mu lukuta. Aliishiba ukutila Yesu Kristu aba cimo cine mailo, ne lelo, no muyayaya, kabili Wene tapilibuka. Alishiba cilya na fimbi ifingi ukucila impendwa ya makumi pabula yaba kasambilisha ba fya bulesa. Aliishiba ukuti apo Lesa abo ushipilibuka mu cifyalilwa Cakwe, kanshi Wene aba fye ushipilibuka na mu nshila Shakwe. E ico Satana aliishiba mukushininkisha ukuti ulukuta ulwantendekelo pa Pentecosti na maka yakwa Lesa (Marko Ikumi Limo na mutanda mu mulimo) e Lukuta lwa Cine ulu Yesu alanda ukuba Ulwakwe lwine. Nga te ifyo lwa bufi. Lulingile ukuba.

Nomba ibukisheni ici. Kristu mu Lukuta lwa Cine e kutwalilila kwe Buku lya Milimo ya Batumwa. Lelo Ibuku lya Kusokolola lilangisha ifyo umupashi wa munkanyakristu wali no kwisa mukati ka lukuta no kulubifya, ukululenga ukuba ulwacifulefule, ulwa mimonekele no kukana kwata amaka. Ilalangisha Satana palwalala, ukusokolola imilimo yakwe (ukwasha ukonaula abantu bakwa Lesa no kususha kwa Cebo cakwa Lesa) mpaka ilya ine fye inshita ilyo akaposwa muli bamba wa mulilo. Alalwisha cilya. Tekuti aciiminine. Aliishiba ukutila nga bantu bapokelela UBUSOKOLOLO UBWA CINE ubwa LUKUTA LWA CINE kabili nefyo lwaba, ifyo lwimininako kabili ukutila KUTI LWABOMBA IMILIMO IKALAMBA, lukaba ifita ifishimoneka. Nga bapokelela ubusokololo bwa cine ubwa mipashi ibili mukati ka

mibombele ya lukuta lwa Bwinakristu, kabili ku Mupashi wakwa Lesa lwalingulula no kukanya umupashi wa mukanyakristu, Satana takakwate amaka kuntanshi kuli lwena. Akaba mucine cine uwa cimfiwa ilelo nga fintu Kristu akenye amapange Yakwe yonse ku kukwata amaka pali Wene mu matololo. Ee, Satana alipata ubusokololo. Lelo twali butemwa. No busokololo bwacine mu bumi bwesu, impongolo sha ku mbo tekuti shitucimfye, lelo tukashicimfya shena.

Mwalaibukisha ukuti nacilanda pa kutendeka kwa iyi mbila ukutila ili Buku ilyo tulesoma e kusokolola kwine kwa kwa Yesu, Umwine, mu lukuta no mulimo Wakwe mu nshita sha kuntanshi. Elyo nacilanda ukutila cisenda Mupashi wa Mushilo ukutupela ubusokololo nga te ifyo tukafilwa ukucumfwa cena. Ukuleta aya matontankanyo yabili capamo muli no kumona ukuti tacakasende fye ukusoma ukwaseka no kutontankanya ukulenga ili Buku ukuba ilituntulu. Cili no kusenda ukubomba kwa Mupashi wa Mushilo. Ico cilepilibula ili buku tekuti lisokolwele ku uuli onse lelo ibumba ilyaibela ilya bantu. Cikasenda umu uwakwata ukumona kwa bukasesema. Cikafwaikwa ishuko lyakumfwa ukufuma kuli Lesa. Cikafwaikwa ukufundwa kwa kupapusha, tekasambilila fye ukupashanya vesi na vesi, nangu ico cingaba icisuma. Lelo inkama ifwaikwa ukusambilisha kwa Mupashi nga teifyo tekuti yumfwike bwino. Ifyo tulefwaika ukumfwa ukufuma kuli Lesa no kuipelesha fwebene ukuba abanakila ku Mupashi ku kuumfwa no kwishiba.

Nge fyo nsosele kale, ili Buku (Ukusokolola) e kupwishisha kwa Malembo. Kabili lyena lyaba ilyabikwa filya fine fye mu mitantikile ya Malembo; ku mpela. Nomba kuti mwaishiba umulandu lisosela ukuti uuli onse uyo ubelenga atemwa nangu ukumfwa lyena alipalwa. Caba busokololo bwakwa Lesa ubo bukamupela amaka pali kasebanya. Kabili kuti mwamona umulandu abo abakalundako nangu ukufumyako kuli lyena bali no kutipwa. Cilingile cabe fyo, pantu nani uwinga lunda atemwa ukufumyako ukufuma ku busokololo ubwa pwililika ubwakwa Lesa no kucimfya umulwani? Cabe caanguka fye. Takwaba nangu cimo ico icakwata amaka ayapulamo ngo busokololo bwa Cebo. Mwamona, mu vesi ya citatu ipalo lilepelwa kuli abo abaleposako amano kuli ili Buku. Ndetontankanya ici cilesontelela ku lutambi lwa mu Cipingo ca Kale ulwa bashimapepo ukubelenga Icebo ku lukuta ulucelo. Mulemona, abengi tabaishibe ukubelenga e ico shimapepo alebangelenga. Cikulu fye cali Icebo, ipalo epo lyali palya. Tacali mulandu nga cali belengelwe nangu ukumfwika.

“Inshita ili mupepi.” Inshita tayali mupepi lilya. Mu mano kabili mu mibombele yakwa Lesa ubu busokololo ubwapulamo (nangu bwali shibikwe bonse kuli Lesa) tekuti bwise pali ilya

nshita. E ico tulesambilapo ifunde—*ubusokololo bwakwa Lesa ku nshita ili yonse kuti bwaisa muli ilya ine inshita epela, kabili pa nshita iyalinga*. Lolekesheni kwi lyashi lyakwa Israele. Ubusokololo bwakwa Lesa kuli Mose bwaishile fye pa nshita iyalinga iye lyashi lya kale, kabili sana sana bwaishile no kucilapo ilyo abantu balilile kuli Lesa. Yesu, Umwine, aishile pa mwisulo wa nshita, Wene pakuba Ukusokolola ukwapwililika ukwa mutwe wa Bulesa. Kabili muli ino nshita (Laodikea) ubusokololo bwa kwa Lesa bukesa pa nshita yakwe iyalinga. Tabwakafilwe, nangula ukukanaba ubwa fikapo. Tontonkanyeni pali ici no kuciposako nganshi amano, pantu twaba mu nshita yaku mpela ilelo.

UKUPOSHA

Ukusokolola 1:4-6. “Yohane ku nkuta cinelubali ishaha mu Asia; Ukusenamina kube na imwe, no mutende, ififuma kuli Wene Uulipo, kabili Wene Uwalipo, kabili Uyo Uuli no Kwisa; na ku Mipashi cinelubali iya ku cinso ca cipuna Cakwe ca bufumu; na kuli Yesu Kristu, Inte ya Cishinka, Ibeli lya babuka ku Bafwa, kabili kateka wa Shamfumu sha pano Nse. Ku Watutemwa, uwatukakwilile na mu membu shesu ku mulopa Wakwe, no kutusangulo bufumu bwa bashimapepo kuli Lesa Wakwe kabili Wishi; kuli Wene kube ubukata na bukateka umuyayaya umuyayaya. Amenii.”

Ishiwii, Asia, lyaba mucine ni Asia Munono. Yaba icifulo icinono ca mpanga nalimo ukulingana na Indiana. Inkuta cinelubali kulya shalisalilwe maka maka ukufuma ku nkuta shonse pa mulandu wa micitile yashiko, ico imicitile imo ine yali no kusangwa mu nshita ishali no kwisa amakana ku ntanshi.

Imipashi cinelubali ku ntanshi ya cipuna ca bufumu wabo Mupashi Uwali muli cila nkombe shilya cinelubali, ukupela bena bukapyunga bwabo ku nshita iyo cila umo aikelemo.

Nomba yonse iyi imilandile, ‘Uyo Uulipo,’ kabili ‘Wene Uwalipo,’ kabili ‘Uuli No Kwisa,’ kabili ‘Inte ya Cishinka,’ kabili ‘Ibeli Ukufuma ku Bafwa,’ kabili ‘Cilolo wa Shamfumu sha pano Nse,’ kabili ‘Alifa na Omega,’ kabili ‘Uwamaka Yonse,’ fyabe fyakulumbwilako ne milondolwele ya MUNTU UMO WINE KABILI UMO FYE, Uuli ni Shikulu Yesu Kristu, Uwatusambile ku membu shesu mu mulopa Wakwe.

Umupashi wakwa Lesa muli Yohane ulelangisha muli uyu musango pa mulandu wakufwayo kutantika Bulesa Ubwapulishamo ubwa kwa Yesu Kristu kabili no kusokolola umutwe wa Bulesa nga Lesa UMO. Ilelo kwaba ukuluba ukukalamba. Cabo kutila kwaba ba Lesa batatu mucifulo ca umo. Ubu busokololo nge fyo bwapelwe kuli Yohane na Yesu,

Umwine, bulelungamika cilye cilubo. Tacabo kutila kwaba ba Lesa batatu, lelo *Lesa umo na ma ofeshi yatatu*. Kwaba Lesa UMO ne fyakulumbwilako fitatu, Tata, Mwana, na Mupashi wa Mushilo. Ubu busokololo ubwapulamo ebo ulukuta lwa ntendeleko lwakwete, kabili bulingile ukubwekeshiwa muli buno bushiku bwa kulekelesha pamo no kubatisha ukwalungama ukwa mu menshi.

Nomba bakasambilila wa fya bulesa bashino nshiku tekuti basuminishanye na ine pantu ifi pano ifyalembelwe muli magazine ikalamba iya Bwinakristu. “Kulyo kusambilisha (pa Bene batatu) kwaba pa mutima wine kabili mukati ka Cipingo ca Kale. Caba mu nshila shonse icapalama ukuba mukati ka Cipingo Cipyaa. Icipingo Cipyaa cabafye icapusana nge fyo Icipingo ca Kale caba kwitontonkanyo ilya kutila kwaba ba Lesa abengi ukucila umo. Nalyo line Icipingo Cipyaa no kulangisha pa mbilibili ukwapalana cisambilisha ukutula Tata ni Lesa, kabili Mwana ni Lesa, kabili na Mupashi wa Mushilo ni Lesa, kabili no kutila ifi fitatu ta FYABA ifilangisho ifya Muntu umo wine, lelo abantu batatu ukwiminina mu kwampana kwine kwine ukwa kuli umo no mubiye. Apa natukwata isambilisho ilikalamba ilya Bantu Batatu lelo Lesa umo.”

Bena nakabili basoso kutila, “Lesa, ukulingana na Baibele, te muntu fye umo, lelo Ena aba bantu batatu muli Lesa umo. Iyo e nkama ikalamba iya Bene batatu.”

Mucine efyo ili. Musangonshi abantu batatu bengaba muli Lesa umo? Tacakwata fye na Baibele pali cena, lelo cilangisha fye no kubulisha kwa kutontonkanya ukwa mano. Abantu abaibela batatu, nangu icintu icimoneka cimo cine, kupanga balesa batatu, nga ni fyo ululimi nalulufya ubupilibulo lwa luko umupwilapo.

Kutikeni fye kuli aya masihiwi nakabili, “Nine Alifa na Omega, Intendekelo ne Mpela, efyo asosa Shikulu, Uyo Uliipo, kabili Uyo Uwalipo, kabili Uyo Uli no Kwisa, Uwamaka yonse”. Ubu ni Bulesa. Uyu te kasesema fye, umuntu. Uyu ni Lesa. Kabili te kusokolola kwa ba Lesa batatu, lelo ukwa Lesa UMO, Uwamaka yonse.

Tabacetekele muli ba Lesa batatu mu kutendeka kwa lukuta. Tekuti musange icisumino ca musango ulya pakati ka batumwa. Cali ni panuma ya nshita ya batumwa e lintu ili funde lyaishilemo kabili lyaishileba ifunde ne sambilisho lya ci cardinal ku Kabungwe ka ku Nicene. Isambilisho lya mutwe wa Bulesa lyalengele ukupatukana kubili ku Nicaea. Kabili mukupatukana kulya mwaishilefuma amafunde yabili. Iimo lyaile fye mu cisumino ca polytheism, ukucetekela muli ba Lesa batatu, kabili na bambi bakonkele mucisumino ca unitarianism. Mucine cilya cali pa kashita akanono

ukulaisamo, lelo calicitile, kabili tucili twali cikwata nelelo. Lelo Ubusokololo ukupitila muli Yohane ku Mupashi ku nkuta bwali, “Nine Shikulu Yesu Kristu, kabili Nine FYONSE ifya fyena. Takwabako Lesa naumbi”. Kabili Abikile icikakatikilo Cakwe pali ubu Busokololo.

Tontonkanyeni ici: Nani uwali Wishi wakwa Yesu? Mateo 1:18 itila, “Asangilwe ali ne fumo ilyafuma ku Mupashi wa Mushilo.” Lelo Yesu, Umwine, aselele ukuti Lesa ali ni Wishi. Lesa Tata na Lesa Mupashi wa Mushilo, nge fyo lyonse tulangisha ishi nsoselo, kulenga Tata no Mupashi UMO. Mucine eflyo baba, nga nifyo Yesu akwete ba Wishi babili. Lelo moneni ukuti Yesu atile ukuti Ena na Wishi baba Umo—te babili. Ico e cipanga Lesa UMO.

Apo ici cabe cine mwi lyashi lyakale na mu Malembo, abantu balasunguka uko aba batatu bafumine. Caishileba isambilisho ilya mufula ku Kabungwe ka ku Nicene mu 325 A.D. Iyi Trinity (ishikiwili ilyo ilishaba mu malembo) ya shintilile pa milungu iingi iya ku Rome. Abena Roma balikwete imilungu iingi uko balepepa. Bena nakabili balepepa ku fikolwe nga bakapapatila. Cali fye ulutampulo ukupela amashina yapya ku milungu ya kale, e ico twalikhwata abashila ukucipanga ukuba ica mu Baibele sana. E ico, mucifulo ca Jupiter, Venus, Mars, na fimbipo, twalikhwata Paulo, Petro, Fatima, Christopher, na bambipo, na bambipo. Balifililwe ukulenga bukapepa bwabo ubwa busenshi ukubomba na Lesa fye umo, e ico batatwile Wene muli fitatu, kabili bacitile abashila ukuba bakapapatila nge fyo bacitile fikolwe fyabo ukuba bakapapatila.

Ukutula fye lilya abantu balifilwa ukwishiba ukutula kwaba fye Lesa umo na ma ofeshi yatatu atemwa ifilangisho. Baliishiba kwaba Lesa umo ukulingana na Malembo, lelo besha ukucilenga ukube sambilisho lyapulamo ukuti Lesa aba ngo mwanshi wa myangashi; abantu batatu na Bulesa bumo bwine ukwakanishiwa umusango umo wine kuli bonse. Lelo cilesosa palwalala muno mu Kusokolola ukuti Yesu aba “Uyo Uwabapo,” “Uyo Uwalipo,” kabili “Uyo Uli no Kwisa.” Aba ni “Alifa na Omega,” ico icipilibula ukuti Aba e “A ukufika ku Z” atemwa FYONSE IFYA CENA. Ena aba ifintu fyonse—Uwapulamo. Ena ni Rose wa mu Sharon, Cananika uwa mu Mipokapoka, Ulutanda Lwa lucelo Ulubalikisha, Umusambo wa Bulungami, Tata, Umwana, na Mupashi wa Mushilo. Ena ni Lesa, Lesa uwa maka yonse. LESA UMO.

Timoti 3:16 itila, “Kabili ukwabulo kutalikana cikulu icankama ca bukapepa: Lesa ali moneke mu mubili, alungamikilwe ku Mupashi, amwene kuli ba malaika, abililwe mu Benafyalo, atetekelweko pano isonde, apokelelwe mu Bukata”. Ifi eflyo Baibele isosa. Taisosapo nangu kamo pa muntu wantanshi atemwa uwacibili atemwa uwacitatu apa.

Ilesosa ukutula Lesa amwenwe mu mubili. Lesa Umo. Ulya LESA UMO amonekele mu mubili. Ico cilingile ukucipwishishisha. Lesa aishile mu musango wa buntu. Ico taca Mucitile ukuba LESA UMBI. ALI NI LESA, LESA UMO WINE. Cali busokololo lilya, kabili caba busokololo na ino ine nshita. Lesa Umo.

Lekeni tubwekele mu Baibele no kumona fintu Ali mukutendeka ukulingana no busokololo Aipele Umwine. Yehoba umukalamba amonekele kuli Israele mu ntumba ya mulilo. Nga Malaika wa cipangano Aikele mulya mu ntumba ya mulilo no kutungulula Israele cila bushiku. Kwi tempile Abilishe ukwisa Kwakwe ne kumbi ilikalamba. Elyo ubushiku bumo Aishile monekela mu mubili uwa fyalwa muli na cisungu uyo uwateyanishiwe kuli Wene. Ulya Lesa uwaikele pa mulu wa mahema yakwa Israele nombamba aishile senda Umwine ihema lya mubili no kwikalamo ngo muntu pakati ka bantu. Lelo Ali ni LESA UMO WINE.

Baibele isambilisha ukutula LESA ALI MULI KRISTU. UMUBILI wali ni Yesu. Muli Wene mwaikele umwisulo onse uwa mutwe wa Bulesa, MU MUBILI. Takuli nangu cimo icingaba palwalala ukucila ifi. Inkama, ee. Lelo icine icituntulu—teti cibe palwalala. E ico nga Wene tali abantu batatu lilya, tekuti Abe batatu nombamba. LESA UMO: Kabili Lesa uyu umu wine alengelwe ubuntunse.

Yesu atile, “Nafuma kuli Lesa kabili ndeya (ukubwelela) kuli Lesa.” Yohane 16:27-28. Cilya e cacitike filya fine. Afumine pano nse mu nshila ya mfwa Yakwe, ukushikwa, ukubuka, no kunina. Elyo Paulo Amukumenye pa musebo wa ku Damaseke kabili Alandile kuli Paulo no kutula, “Sauli, Sauli, cinshi ico ulencushisha Ine?” Paulo atile, “Nimwe Ani, Shikulu?” Atile, “Nine Yesu.” Ali ni ntumba ya mulilo, ulubuuto ulupofwisha. Ali bwekelemo, filya fine nge fyo Asosele Ali no kucita. Ukubwelela mu musango umu wine fintu Ali ilyo Talasenda ihema lya buntunse. Filya fine fye efyo Yohane acimwene. Yohane 1:18 “Umuntu nangu umu tatala amona Lesa; Umwana uwafyalwa eka, Uuli pa cifuba cakwa Wishi, Wene e wa Musokolwele”. Moneni Yohane alesosa ukuti Yesu ABA. Wene ali MU cifuba cakwa Wishi.

Luka 2:11 itila, “Pantu mu mushi wa kwa Dabidi mufyalilwe imwe lelo Umupusushi, Uyo ni Kristu Shikulu”. Afyelwe nga Kristu, kabili panuma ya nshiku cine konsekonse ilyo Asembulwilwe Aishile inikwa Yesu, ukulingana nge fyo malaika abebele. Na fyelwe nga Branham. Lintu nafyelwe banjinike *ishina* lya William. Ali ni KRISTU lelo Apelwe ishina pesamba pano pakati ka bantu. Lilye hema lya kunge abantu balemona lyaleitwa Yesu. Ali ni Shikulu wa Bukata, Uwamaka yonse ukumonekela mu mubili. Aba ni Lesa Tata, Mwana, na Mupashi wa Mushilo. Wene ni fyonse filya.

Tata, Mwana, na Mupashi wa Mushilo fyaba fye fyakulumbwilako. Tafyaba amashina. Uyo e mulandu tubatishisha mwi Shina lya kwa Shikulu Yesu Kristu, pantu lilya li shina, te cakulumbwilako. Lyaba lishina lya filya ifya kulumbwilako, nga filya fine musenda akanya akafyelwe fye akaume no kukenika. Akanya e fintu kali, akaume ca kulumbwilako, elyo mula kenika, John Henry Brown. Ta mubatisha fye mwi ‘Shina lya kwa Yesu.’ Kwaliba ba Yesu amakana mu calo kabili eko bali na lintu Yesu talabako, Kapususha wesu. Lelo kwaba fye umo pali bena uwa fyelwe Kristu, “Shikulu Yesu Kristu.”

Abantu balanda pali Yesu ukuba Umwana wakwa Lesa uwa Muyayaya. Nomba bushe uko tekutalikishanya? Nani uwaumfwa pa ‘Mwana’ ukuba uwa muyayaya? Abana balikwata intendekelo, lelo cilya icaba umuyayaya tacatalile ukukwata intendekelo. Ena ni Lesa uwa Muyayaya (Yehoba) ukumonekela mu mubili.

Mu Mbila nsuma iya kwa Yohane Washila itila, “Mu kutendeka mwali Cebo kabili Cebo ali pamo na Lesa, kabili Cebo ali ni Lesa. Kabili Cebo alengelwe mu mubili no kwikala pakati kesu.” Ali Inte iya Cine kabili iya Cishinka ku Cebo cakwa Wishi ica muyayaya. Ali ni Kasesema kabili kuti asosa ifyo Wishi Amwebele ukusosa. Atile, “Tata ali muli Ine”. Ifi ifyo Yesu ihema asosele, “Tata ali muli Ine”.

Lesa alikwata ifya kulumbwilako ifingi: ‘Ubulungami Bwesu,’ kabili ‘Umutende Wesu,’ ‘Uwabapo Lyonse,’ kabili ‘Tata,’ na ‘Mwana,’ na Mupashi wa ‘Mushilo’; lelo Akwata fye ishina limo ilya buntu kabili lilye shina ni Yesu.

Mwifulungana pantu alikwata ama ofeshi yatatu nangu ukuti Akwata umwakuilangisha mutatu. Pe sonde Wene ali ni Kasesema; mu mulu Wene aba ni Shimapepo; kabili ukubwekela pe sonde, Wene aba ni Mfumu yasha Mfumu. “Uyo Uwalipo”—Uyo ni Yesu, Kasesema. “Uyo Uulipo”—Uyo ni Wene, Shimapepo Mukalamba, ukucito kupapatila—Umo Uwingekatwa ne myumfwile ya kunakuka kwesu. “Uyo Uli no Kwisa”—Uyo ni Mfumu ileisa. Pe sonde Wene ali Icebo—Kasesema. Mose atile pali Wene, “Yehoba Lesa wenu akemya Kasesema uwaba nga ine, kabili cikesa fikilishiwa nga tabaleumfwa ifyebo ifya ulya Kasesema bakesa putulwa ukufuma pakati ka bantu.”

Moneni ifi fishinka palwa kwa Yesu. Pe sonde Wene ali ni Kasesema, Umwana wa Mpaanga, no Mwana. Ici tacalengele Wene ukuba batatu. Ifi fyali lelo ifilangisho atemwa ama ofeshi aya Muntu Umo, Yesu.

Nomba kwalibako iciputulwa ice Lembo ilya temwikwa ilyo ba trinitarian batontokanya ukushininkisha icishinka cabo icakucila pa Muntu fye umo mu mutwe wa Bulesa. Caba

Kusokolola 5:6-8, “Elyo na mwene, kabili, moneni, mukati ka cipuna ca bufumu ne fya mweo fine, na mukati ka bakalamba, mwaiminine Umwana wa Mpaanga naiminina Aba ngo waipaiwe, ali ne nsengo cinelubali na menso cinelubali iyo yaba mipashi cinelubali iyakwa Lesa iyo yatumwa mwi sonde lyonse. Nao Aileko no kupokelelo mufungilo ku kwa kulyo Kwa Waikala pa cipuna ca bufumu. Kabili ilyo Apokelele umufungilo, ifya mweo fine na bakalamba amakumi yabili na bane fyawile ku menso ya Mwana wa Mpaanga, conse cili ne sese, ne nweni sha golide ishaisulamo ifyanunke cisuma, e mapepo ya ba mushilo”. Mucine aya ama vesi, nga yaba yeka, kuti yamoneka ku kushininkisha icishinka cabo. Mumone, nancisosa ukuti, aya ama vesi AYALI YEKA. Nangu cibe fyo, belengeni Ukusokolola 4:2-3 na 9-11, “Apo pene nali mu Mupashi: moneni, icipuna ca bufumu catekwa mu mulu, na UMO aikele pa cipuna ca bufumu. Kabili Uwaikalapo ku kumoneka apale libwe lya yaspi ne lya sardi: no mukolamfula uwapala smaragidi ku kumoneka, washinguluke cipuna. Kabili ilyo ifya mweo filepelo bukata no mucinshi no kutotela kuli Wene Uyo waikale pa Cipuna ca bufumu, Ku wa mweo umuyayaya umuyayaya, elyo abakalamba amakumi na bane bawa ku cinso ca Waikala pa Cipuna ca bufumu, bapepa Uwaba no mweo umuyayaya umuyayaya, no kupose filongwe fyabo ku cinso ca cipuna ca bufumu, abati, Mwaliwamina, Mwe Shikulwifwe, ukupokelelo bukata no mucinshi na maka: pantu ni Mwe mwalengele ifintu fyonse, kabili pa mulandu wa kufwaya Kwenu fyabeleleko no kulengwa.” Bwino bwino moneni mu vesi ya cibili liletila, “UMO” (te babili nangu batatu lelo UMO) aliikele pa cipuna ca bufumu. Mu vesi ya butatu itila, “WENE” (TE *bená*) ali no kumoneka nge libwe lya yaspi. Mu vesi ya naini liletila ifya mweo fyapele umucinshi kuli “WENE” (te *bená*). Mu vesi teni ilesosa ukuti abakalamba bawile kuntanishi “YAKWE” (te *bená*) mu vesi leveni ilesosa ukutula balebilibikisha, “Mwaliwamina MWE SHIKULU” (te *ba Shikulu*). Nakabili mu vesi ya leveni ilesosa kuti UMO uwali pa cipuna ca bufumu ali ni “Kalenga,” Uwaba ni Yesu (Yohane 1:3), Uwaba ni Yehoba-Mupashi wakwa Lesa uwa mu Cipingo ca Kale (Ukutendeka 1:1).

Lelo mwileka tulekele apa. Belengeni nombamba mu Kusokolola 3:21, “Uwacimfya nkamupelo kwikala na Ine pa cipuna Candi ica bufumu, ifyo na Ine nacimfishe, no kwikala pamo na Tata pa cipuna Cakwe ica bufumu.” Nakabili belengeni AbaHebere 12:2, “Ukutonta amenso kuli Yesu Kelenganya kabili Kawaminisha wa citetekelo cesu; Uyo pa mulandu wa kusekelela ukwabikilwe pa ntanishi Yakwe alishipikishe ku capindama, ukusule nsoni, no kwikala ku kulyo kwa cipuna ca bufumu cakwa Lesa.” Moneni cilya

ukulingana na Yesu, Umwine, Uyo uwalembete Ukusokolola, Alikala PAMO na Tata. Umupashi muli Paulo (Uyo Mupashi waba Mupashi wa kwa Kristu, pantu Uyo e Mupashi wa Busesemo uko Icebo caiishile) isoso kutila Aikala ku KUBOKO kwa KULYO kwa kwa Lesa. Lelo ilyo Yohane arolekeshe amwene fye “UMO” pa cipuna ca bufumu. Kabili tacali mpaka Ukusokolola 5:6-8 (iyo ikonka Ukusokolola 4:2-3 mu mitantikile ya nshita) ukuti tulemona “Umwana wa Mpaanga” ukubule buku kuli “WENE” Uyo uwaikete pa cipuna ca bufumu, nge fyo calangishiwa mu Kusokolola 4:2-3 na 9-10. Cena ni cinshi? Caba ni nkama yakwa “LESA UMO.” Wene (Yesu), afumine kuli Lesa, aishile monekela mu mubili, alifwile no kubuka nakabili, no kubwekelamo mu “Cifuba cakwa Wishi.” Nge fyo Yohane asosele, “Umwana uwafyalwa eka Uyo UULI mu cifuba cakwa Wishi, Wene Namusokolola.” Yohane 1:18. Cali nombamba ni nshita kuli Lesa (Mesaya) ukubwekela ukusenda Nabwina Wakwe elyo kabili no kuipela Umwine (ukuilangisha Umwine) kuli Israele. E ico tulemona Lesa nakabili ukwika ukusenda isenge lya ku mubili ku muntu ngo “Mwana wa kwa David, Imfumu yasha Mfumu na Shikulu waba Shikulu, kabili Shibwina wakwa Nabwina wa Benafyalo.” Ta *CABA IYO* ba Lesa, “Babili” lelo *LESA* fye UMO ukulangisha ama ofeshi Yakwe yatatu ayapulamo ne fya kulumbwilako.

Abantu balishibe ukuti Ali ni Kasesema. Baliishibe icishibilo cakwa Mesaya ico cingeshila fye ukupitila muli kasesema. Yohane 1:44-51, “Nao Filipi ali mwina Betseda, uwa mu mushi wakwa Andrea na Petro. Filipi asangile Natanaele, no kutila kuli wene, Natusanga Wene, Untu Mose alembele mu Malango, na bakasesema nabo, ni Yesu umwina Nasareti, umwana wa kwa Yosefe. Na Natanaele atile kuli wene, Bushe mu Nasareti mwingafuma icisuma? Filipi atile kuli wene, Isa umone. Yesu amwene Natanaele aleisa kuli Wene, elyo asosele ulwa wene, ati Moneni umwina Israele wa cine cine, muli wene tamwaba ubucenjeshi! Natanaele atile kuli Wene, Nga Mwanjishiba shani? Yesu alyaswike no kutila kuli wene, Ilyo Filipi acili talakwita, uli mwi samba lya mukunyu, nali ninkumona. Natanaele alyaswike no kutila kuli Wene, Rabi, ni mwe Mwana wakwa Lesa; Ni mwe Mfumu ya kwa Israele. Yesu alyaswike no kutila kuli wene, Pantu ntile kuli iwe, Nali ni nkumona uli mwi samba lya mukunyu, watetekela, mwa? uuli no kumona ifyacilapo pali ifi. Kabili atile kuli wene, Ndemwebe cine cine, nati, mukamono mulu naucenama, na ba malaika bakwa Lesa balenina no kwikila pa Mwana wa Muntu.” Ukubomba kwa kulingulula amatontonkanyo ya mutima mu bantu calengele abasalwa bakwa Lesa ku kwiluka ukutitila uyu apa Mesaya, Icebo icasubwa cakwa Lesa. AbaHebere 4:12, “Pantu Icebo cakwa Lesa ca mweo, kabili caliluma no kutwo kucila ulupanga lonse ulwatwila kubili

kubili, kabili cilatula na ku kulekanyo mutima no mupashi, ne mfyufyu no bufyompo, cilingulula amatontonkanyo na mapange ya mutima.”

Ilyo umwanakashi pa cishima Amumfwile alelingulula amatontonkanyo ya mutima wakwe aitle Wene ukuba kasesema, ukulando kuti Mesaya kuti aishibikwa pa mulandu wa kubomba kulyo kukalamba. Yohane 4:7-26, “Kwaisa no mwanakashi umwina Samaria ku kutapa amenshi: Yesu atile kuli wene, Mpelako nwe. (Pantu abasambi Bakwe ninshi bele ku mushi ku kushite fya kulya). E ico umwanakashi umwina Samaria atile kuli Wene, Inga cinshi Iwe, we muYuda, ulenombela amenshi, ne mwanakashi umwina Samaria? Pantu abaYuda tabendelana na bena Samaria. Yesu alyaswike, atile kuli wene, Awishibe ca bupe cakwa Lesa, no Uleti kuli iwe, Mpelako nwe; nga wa Mulomba, nao nga Akupela amenshi ya mweo. Umwanakashi atile kuli Wene, Mukwai, Ica kutapilako Tamukwete, ne cishima calilepa: nga kanshi ayo menshi ya mweo Muli na yo kwi? Bushe Mwalicila icikolwe cesu Yakobo, uwatupele icishima, kabili alenwamo umwine, na bana bakwe abaume, ne fitekwa fyakwe? Yesu alyaswike no kutila kuli wene, Onse uulenwako amenshi aya akekatwe cilaka kabili: Lelo uulenwako amenshi ayo ine ndemupela takomfwe cilaka umuyayaya; lelo amenshi ayo ndemupela yakulaba munda yakwe icishima ca menshi ayalefukaukila ku mweo wa muyayaya. Umwanakashi atile kuli Wene, Mukwai, mpeleniko amenshi aya, ukuti niurfwa cilaka, nangu kwisa kuno ku kutapa. Yesu atile kuli wene, Kabiye, kete umulume obe, elyo wise kuno. Umwanakashi alyaswike no kutila, Nshakwata mulume. Yesu atile kuli wene, nausosa bwino pakutula nshakwata mulume, pantu wali na baume basano; no yu uli nankwe nomba te mulume obe: Ici nausosa ca cine. Umwanakashi atile kuli Wene, Mukwai, Nimona ukuti Muli kasesema. Bashifwe bapepela mu lupili ulu; lelo imwe mutila, ni mu Yerusalemu emo abantu bali no kupepa. Yesu atile kuli wene, We mwanakashi, Ntetekela, inshita ileisa, ilyo tamwakapepele Tata nangu ni mu lupili ulu, nangu ni mu Yerusalemu, imwe mupepa ico mushaishiba: ifwe tupepa ico twaishiba: pa kuti ipusukilo lyaishila mu ba Yuda. Lelo inshita ileisa, na nomba eko ili, ilyo bakapepa bene bene bakapepela Tata mu Mupashi na mu cine: pantu Tata afwaya aba musango uyu babe aba ku Mupepa. Lesa Mupashi: na ba Mupepa bali no ku Mupepa mu Mupashi na mucine. Umwanakashi atile kuli Wene, Ninjishiba ukuti aleisa Mesaya, uwitwa Kristu: wene ilyo Akesa, Akalondolola fyonse kuli ifwe. Yesu atile kuli wene, Nine Wine ne ulesosa kuli iwe.”

Mu Kusokolola 15:3 itila, “Kabili baleimba no lwimbo lwa kwa Mose umusha wakwa Lesa, no lwimbo lwa MWANA WA MPAANGA, baletila, Ikalamba kabili yapesha amano imilimo

Yenu, mwe Shikulu Lesa wa Maka yonse; yalilungama kabili ya cine imibele Yenu, Mwe Mfumu ya ba Mushilo.” Bushe mulecimona? UMWANA WA MPAANGA, Shimapepo Mukalamba ukwikatilila umulopa Wakwe nge cakukonsolwela pa cipuna ca luse pa membu shesu ni Shikulu Lesa Uwamaka yonse. Iyo e ofeshi Lyakwe ilya ino nshita. Ici eco Alecita nomba, ukupapatila umulopa Wakwe pa membu shesu. Lelo ubushiku bumu ulyo Mwana wa Mpaanga akesaba Inkalamo ya Mukowa wa Yuda. Akesa isa mu maka no bukata no kubula amaka Yakwe ku kuteka nge Mfumu. Ena ni Mfumu ileisa iya lino isonde. Nangu cibe fyo, ico tacilepilibulo ukutula Taba ni Mfumu nomba. Pantu Ena ni Mfumu yesu, Imfumu ya Bashila. Ino ine nshita bufumu bwa ku mupashi. Tacaba mibombele iye isonde lino nge fyo na ifwe tatwaba aba pano isonde. E mulandu wine twaba abaibela mu micitile ku be sonde. Ubwikashi bwesu bwaba mu mulu. Tulangisha Umupashi wa calo ico twafyalwamo uko Yesu aba ni Mfumu. Uyo e mulandu wine abanakashi besu tabafwala ifyakufwala fya baume nangu ukubeya imishishi shabo nangu ukubomfya amafuta ya kupentelako kabili ne fintu fimbi ifyo abe sonde batemwa nganshi. Uyo e mulandu wine abaume besu tabanwa no kupepa fwaka no kwikala mu lubembu. Ukuteka kwesu kuteka pa lubembu kabili kwaba ukwa kubomba ukupitila mu maka ayaba mu Mupashi wa kwa Kristu Uyo uwikala muli ifwe. Ubufumu ubuli bonse pe sonde bukonaulwa, lelo ubwesu buwashala.

Nomba twaciba tulelanda pa ma ofeshi no kumonekela kwa kwa Lesa umo uwa cine no kumona ubukata Bwakwe mu kusoma kwa Malembo. Lelo Wene tekuti e shibikwe mu mano ya buntu. Wene e shibikilwa muli bu Mupashi; ku busokololo bwa bu Mupashi. Uyu Umo wine Uwaishibikwe nga Yesu mu mbibili abwekele ku ntumba ya mulilo. Lelo Alilaille ukuti akesa nakabili no kwikala pakati ka bantu Bakwe ku Mupashi. Kabili pa bushiku bwa Pentecost ilya ntumba ya mulilo yaikile no kwikala iine mu ndimi sha mulilo pali umo umo. Cinshi ico Lesa alecita? Aliyakenye Umwine mu Lukuta, ukupela bonse balya abaume na banakashi icilundwa cakwe Umwine. Aliyakenye Umwine pakati ka Lukuta Lwakwe nga filya fine Asosele ukuti Akacita. Yohane 14:16-23, “Na Ine nkalomba kuli Tata, Nao akamupa Ubukota bumbi, ukuti E kale na imwe umuyayaya; Naulyo Mupashi wa Cine: Uo aba pano isonde bafilwo kupokelela, pantu Tabamumona, nangu uku Mwishiba: lelo imwe Mwalimwishiba: pantu Aikala na imwe, kabili akaba mu mitima yenu. Nshakamushe butunga: Nkesa kuli imwe. Kushele inshita inono, naba pano isonde tabakamone. Kabili; lelo imwe Mukamona: pantu Ine ndi no mweo, na imwe mukaba no mweo. Muli bulya bushiku imwe mukeshibo kuti Ine ndi muli Tata, na imwe muli Ine, na Ine muli imwe. Uukwete amafunde Yandi, no kuyabaka, wene

ninshi e Wantemwa: no Wantemwa akatemwikwa kuli Tata, na ine nkamutemwa, no kuilanga kuli Wene. Yuda te Iskariote iyo, atile kuli Wene, Mwe Shikulu, cinshi calengo kuti muleilanga kuli ifwe, na kuba pano isonde iyo? Yesu alyaswike no kutila kuli Wene, Ngo muntu Antemwa, kuti abake Ifyebo Fyandi: na Tata aka Mutemwa, kabili Tukesha kuli wene, no kucito bwikalo bwesu kuli wene.” Atile ukuti Ali no kulomba Tata Uwali no kutuma Ubukota bumbi Uyo uwali PAMO nabo (abasambi) kale lelo TE *MULI* bena. Ulya ali ni Kristu. Elyo mu vesi yalenga amakumi yabili na fitatu, ukulanda pa Mwine eka kabili na Wishi, Atile *TULI* no kwisa. Mwacimone ico: “Umupashi uleisa, Umupashi *Umo wine* wakwa Lesa uwamoneke nga Tata, kabili ngo Mwana, kabili nalyo line ukesa ilanga mubengi”—LESA UMO Uwabo Mupashi.

E mulandu wine takuli umuntu uwingatala ukwisa no kusoso kuti umuntu wa mushilo ni papa nangu umuntu wa mushilo ni bishop nangu shimapepo. UMUNTU WA MUSHILO ni Kristu, Mupashi wa Mushilo, muli ifwe. Mulandunshi bushimapepo bubilila ukuti ulukuta talwakwata ishiwi lya kusosa? Cila umo alikwata icintu cimo icakusosa. Cila umo alikwata umulimo, cila umo alikwata bukapyunga. Mupashi wa Mushilo waishile pa Pentecost no kuyakanya Umwine pali cila umo, pakutila cingafikilishiwa ico Kristu asosele, “Pali bulya bushiku mukeshiba ukuti Ndi muli Tata, na imwe muli Ine na Ine muli imwe.” Yohane 14:20.

Umukalamba Nine, Lesa Uwamaka yonse, aliisa ngo Mupashi ku kwisusha ulukuta Lwakwe ulwa cine. Alikwata insambu isha kwenda ukuli konse alefwayo kuya, kabili na pa muntu onse Alefwaya ukwisapo. Tatupanga “abantu ba mushilo” abali bonse pakati kesu, lelo ulukuta lonse ulwa cine lwa kwa Shikulu lwa mushilo, pa mulandu wa kubapo ukwa Mupashi wa Mushilo. Caba ni Ena, Mupashi wa Mushilo, uwabo wa mushilo, te lukuta pa lwaluko.

Nomba bulya e busokololo: Yesu Kristu ni Lesa. Yehoba uwa mu Cipingo ca Kale ni Yesu wa mu Cipyia. Te mulandu ifyo mwingesha na maka, teti mushininkishe ukuti kwaba balesa BATATU. Lelo nakabili cisenda ubusokololo kuli Mupashi wa Mushilo ku kumulenga ukumfwa icine ukutula Wene aba fye Umo. Cisenda ubusokololo ukumona ukuti Yehoba wa mu Cipingo ca Kale ni Yesu wa mu Cipyia. Satana aingile mu lukuta no kupofwisha abantu kuli ici icine. Kabili ilyo bapofushiwe kuli cena, tapaposele inshita mpaka Ulukuta lwa ku Rome lwalekele ukubatisha mwi Shina lya kwa Shikulu Yesu Kristu.

Ndesumina ukutula cisenda ubusokololo bwa cine ukufuma ku Mupashi wa Mushilo ku kumone cishinka pa mutwe wa Bulesa muli shino nshiku ilyo tuli mukati ka kupilibula kwa Malembo ayengi. Lelo ulwansha, ulukuta ulucimfya lwa kulwa

pa busokolola e ico kuti twasubila Lesa ukusokolola icine Cakwe kuli ifwe. E ico kanshi, imwe nakuba tamufwaikwa ubusokolola pa lubatisho lwa mu menshi. Lwaba fye apo pene ukumulolesha pa menso. Bushe kuti cacitwa pali miniti umo ku batumwa ukutungululwa mu cilubo ukufuma kwi funde line lya kwa Shikulu umwine ku kubatisha mwi Shina lyakwa Tata na Mwana na Mupashi wa Mushilo elyo kabili no kubasanga ukukananakila itolo? Balishibe ifyo Ishina lyali, kabili tapabapo ne ncende imo mu Malembo umo ba batishishe mu musango uuli onse ukucila mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu Kristu. Amano ayali yonse kuti ya mwebo kuti Ibuku lya Milimo ya Batumwa lukuta mu mulimo, kabili nga balibatishe muli ulya musango, kanshi ulya e musango uwa ku batisha. Nomba nga muletontankanya ukuti ici na cikosa, cinshi ico muletontankanya pali ici? Uli onse usha batishiwe mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu ali batishiwe umuku naumbi.

Imilimo ya Batumwa 19:1-6, “Kabili caishile citika, ukutila, iyo Apolo ali mu Korinti, Paulo apitile ku musansama no kufika ku Efese: na pa kusanga abasambi bamo, Atile kuli bene, Bushe mwapokelele Umupashi wa Mushilo pa kutetekela? Nabo batile kuli wene, Lelo tatwatala atumfwa ukuti Umupashi wa Mushilo wabako. Elyo atile kuli bena, Nga kanshi cinshi ico mwa batishiwemo? Nabo batile, Mu lubatisho lwakwa Yohane. Lelo Paulo atile, Yohane abatishishe ulubatisho lwa kulapila, pa kweba abantu, ukutetekela Uyo Uleisa mukonkapo, e kutila, pali Kristu Yesu. Ilyo baumfwile ifi, babatishiwe mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu. Kabili Paulo iyo abikapo iminwe, Umupashi wa Mushilo waishile pali bene; kabili balandile mu ndimi no kusesema.” Mwacimone co. Aba abantu abasuma ku Efese balyumfwile pali Mesaya uwali no kwisa. Yohane ali Mushimikile. Bali batishiwe ku kulapila kwa membu, ukulolekesha ku NTANSHI ku kucetekela pali Yesu. Lelo nomba yali ni nshita ukulolekesha KUNUMA kuli Yesu no kubatishiwa ku KULEKELELWA kwa membu. Yali ni nshita ya kupokelela Mupashi wa Mushilo. Kabili iyo babatishiwe mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu Kristu, Paulo abikile indupi shakwe pali bene kabili na Mupashi wa Mushilo waishile pali bene.

Owe, balya abatemwikwa ku Efese bali abantu abasuma; kabili nga kwaliko bamo abakumfwa ukuba abacingililwa, balicitile. Moneni ubutali uko bafikile. Bafikile monse fye mpako kucetekela Mesaya uwaleisa. Bali abaitanyanya pali Wene. Lelo bushe tamulemona ukuti nangu cali filya bali Mulufishe? Aliishile no kuya. Bafwaikwe uku batishiwa mwi Shina lya kwa Shikulu Yesu Kristu. Bafwaikwe ukwisushiwa na Mupashi wa Mushilo.

Nga mwali batishiwa mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu Kristu, Lesa aka mwisusha no Mupashi Wakwe. Cilya e Cebo. Imilimo ya Batumwa 19:6 iyo twacibelenga cali ukufikilisha

Imilimo ya Batumwa 2:38, “Lapileni, no kubatishiwa *onse wa muli imwe* mwi Shina lyakwa Yesu Kristu ku kulekelelwa kwa membu shenu, elyo mukapokelela icabupe Umupashi wa Mushilo.” Mwamona, Paulo, ku Mupashi wa Mushilo, asosele filya fine fye ifyo Petro asosele ku Mupashi wa Mushilo. Kabili filya ifyasoselwe TEKUTI fipilibulwe. Cilingile ukuba cimo cine ukufuma ku Pentecost mpaka ulya wine umo uwasalwa uwa kulekelesha abatishiwa. Abena Galatia 1:8, “Lelo nga nifwe bene, atemwa ni malaika wa mu mulu, onse uubila kuli imwe imbila nsuma iyalekana ne yo twabilile kuli imwe, abe uwakungwe cilai.”

Nomba bamo imwe mwe bantu ba Oneness mulalufyanya mu kubatisha. Mubatisha ku kupilibulwa kwati fye ukwibishiwa mu menshi kulamupususha. Ukupilibulwa takwishila ku menshi; wabo mulimo wa Mupashi. Umuntu uyo ukupitila ku Mupashi wa Mushilo apele ifunde, “Lapileni no ku batishiwa onse uwa muli imwe mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu,” tasosele ukutula amenshi yalapilibula. Atile cali fye icishininkisho ca “kampungu musuma kuli Lesa.” Epela fye. 1 Petro 3:21, “Ayo icipasho ca yako lubatisho cilepususha na ifwe lelo (te kusamba fye ifiko ku mubili, lelo ukulomba kampungu musuma kuli Lesa,) ku kubuka kwa kwa Yesu Kristu.” Nali cicetekela.

Nga uli onse alikwata amano ayali yonse aya bufi ukuti ilyashi lyakale kuti lya shininkisha ulubatisho lwa mu menshi mu musango umbi uuli onse ukucila mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu Kristu, kuti na mupanda amano mukaye belenga amalyashi yakale no kuisangila mwebene. Ili e lyashi ilya cine ilya Lubatisho ulu ulwa citike mu Rome mu A.D. 100 kabili lyalifumishiwe nakabili mu TIME Magazine Disemba 5, 1955. “Dikoni aimishe ukuboko kwakwe, na Publius Decius aingile pa mwinshi wa mu ncende ya kubatishisha. Ukwiminina ukufika mu musana mu cishiba umwali Mercus Vasca kashitisha wa mbao. Alemwentula ilyo Publius aingile mu cishiba kumbali yakwe. ‘Credis?’ aliipwishe. ‘Credo,’ alyaswike Publius. ‘Ndecetekela ukutula ipusukilo lyandi lifuma kuli Yesu uwitwa Kristu, Uyo uwa tanikwe ukupitila kuli Pontius Pilate. Nafwile pamo Nankwe ukutula pamo na Wene ningakwata Umweo wa Muyayaya.’ Elyo aumfwile amaboko aya maka uku mwafwilisha ilyo ailengele umwine ukuwila kunuma mu cishiba, kabili alyumfwile ishiwi lya kwa Marcus mu kutwi kwakwe—‘Ndekubatisha mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu’—lintu amenshi ayatalala ya mufimbilikishe.”

Mpaka fye lintu icine calubile (kabili tacabwekele mpaka ino nshita ya kulekelesha—ici cafuma ku Nicaea mpaka ukutampa kwa myaka ino iya mwanda umo) babatishe mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu Kristu. Lelo na kubwela nakabili. Satana teti akanye ubusokololo ukukanabapo ilyo Umupashi ulefwaya ukubupela.

Ee, nga kwaliko ba Lesa batatu, kuti cawama mwa batishisha kuli Tata, kabili na Mwana, kabili na Mupashi wa Mushilo. Lelo UBUSOKOLOLO UBWAPELWE KULI YOHANE bwali bwa kutila kwaba fye LESA UMO ne Shina lyakwe ni SHIKULU YESU KRISTU kabili mulabatisha muli Lesa UMO kabili umo fye. Uyo e mulandu wine Petro abatishishe umusango acitile pa Pentecost. Alingile ukubo wa cine ku busokololo ubo ubwali, “Lekeni bonse aba ng’anda yakwa Israele beshibe bwino bwino, ukuti Lesa nacita ulya WINE YESU, Uo mwatanike, *FYONSE FIBILI* SHIKULU KABILI KRISTU.” Uyo Ali apo, “SHIKULU YESU KRISTU.”

Nga Yesu aba ‘FYONSE FIBILI’ Shikulu na Kristu, kanshi Wene (Yesu) aba, kabili tekuti abe cimbi kano “Tata, Mwana, na Mupashi wa Mushilo” mu Muntu UMO ukumonekela mu mubili. *TACILI* “Lesa mu bantu batatu, abene batatu abapalwa,” lelo LESA UMO, UMUNTU UMO ne fyakulumbwilako ifikankala fitatu, nama ofeshi yatatu ukulangisha filya ifya kulumbwilako. Cumfweni umuku naumbi. Uyu wine Yesu aba “FYONSE FIBILI Shikulu kabili Kristu.” Shikulu (Tata) na Kristu (Umupashi wa Mushilo) ni Yesu, Pantu Wene (Yesu) aba FYONSE FIBILI ifya fyena (Shikulu kabili Kristu).

Nga cilya taciletulangisha ubosokololo ubwa cine ubwa mutwe uwa Bulesa, takuli cimbi icikacita. Shikulu TALI ni umbi; Kristu TALI ni umbi. Uyu Yesu ni Shikulu Yesu Kristu—LESA UMO.

Filipo ubushiku bumbi atile kuli Yesu, “Shikulu, tulangeni Shinwe kabili twalaikushiwa.” Yesu atile kuli wene, “Bushe naba pamo na imwe inshita iyakule fi kabili tamwa Njishiba? Uyo uwamona Ine amona Tata, nga cinshi ulesosela, auti Tulangeni Shinwe? Ine na Tata twaba Umo.” Nalilandile cilya inshita imo kabili no mukashana atile, “Pali miniti fye, Ba Branham, iwe no mukashi obe mwaba umo.”

Natile, “Te mu musango uyo.”

Atile, “Nshumfwikishe?”

E ico natile kuli wene, “Ulemona ine?”

Atile, “Ee.”

Natile, “Bushe ulemumona umukashi wandi?”

Atile, “Awe.”

Natile, “Kanshi bu umo bwa ifyo bwa musango umbi, pantu Atile, Ilyo wamona Ine, wamona Tata.”

Kasesema atile ukuti cikaba ulubuuto mu nshita ya cungulo bushiku. Mu lwimbo calilembwa:

“Cikaba ulubuuto mu nshita ya cungulo
bushiku,
Inshila ya ku Bukata mucine ukaisanga,
Mu nshila ya menshi, ulo e lubuuto ilelo,
Ukushikwa mwi Shina lya wama lya kwa
Yesu.
Abaice na bakalamba, lapileni ku lubembu
lwenu lonse,
Mupashi wa Mushilo mucine cine akengilamo.
Ulubuuto lwa cungulo bushiku nalwisa—
Cishinka ukuti Lesa na Kristu ni umo.”

Te kale sana nalandile kuli Rabbi wa ci Yuda. Atile kuli ine, “Imwe mwe Benafyalo tekuti muputule Lesa mu fipandwa fitatu no ku Mupela ku mu Yuda. Twaliishibisha ukucile fyo.”

Natile kuli wene, “Ico eflyo cili Rabbi, tatuputula Lesa mu fipandwa fitatu. Walicetekela bakasesema, te fyo?”

Atile, “Mucine cine ndacetekela.”

“Walicetekela Esaya 9:6?”

“Ee.”

“Nani uo kasesema alelandapo?”

“Mesaya.”

Natile, “Kwampana nshi uko Mesaya akaba kuli Lesa?”

Atile, “Akaba ni Lesa.”

Natile, “Ico cishinka.” Ameni.

Teti mubike Lesa mu bantu batatu nangu mu fipandwa fitatu. Teti mwebe umu Yuda ukuti kwaba Tata, Mwana, kabili na Mupashi wa Mushilo. Aka mweba bwangu bwangu uko yalya mano yafumine. Aba Yuda balishiba ici cisumino ca pangilwe ku Kabungwe ka Nicene. E mulandu balatuseka nga basenshi.

Tulanda pali Lesa uyo ushipilibuka. Aba Yuda balicetekela cilya nabo. Lelo ulukuta lwapilibwile Lesa wabo ushipilibuka ukufuma kuli UMO kuli BATATU. Lelo ulubuuto lulebwekela mu nshita ya cungulo bushiku. *Ifyo cileikata icakuti ici cine nacisa pa nshita ilyo aba Yuda balebwelelamo ku Palestine.* Lesa na Kristu baba UMO. Uyu Yesu ni FYONSE FIBILI SHIKULU KABILI KRISTU.

Yohane alikwete ubusokololo, kabili YESU ali e Busokololo, kabili Aishile ileta Umwine muno mwine fye mu Malembo—“NINE Uyo Uwalipo, Uulipo kabili Uukesa, uwa Maka yonse. Ameni.”

Nga ubusokololo na bukucilila, lolesha ku mulu no kufwaya Lesa pali bwena. Iyo e nshila fye yeka mukatala

ukubupokelelamo. Ubusokololo bulingile ukufuma kuli Lesa. Tabwatala ukwisa ukupitila mu buntu, mu kuputwa kwa cifyalilwa, lelo ukupitila mu kusubwa kwa bu Mupashi. Kuti mwasungila fye na Malembo, kabili nangu cilya cingabe cisuma, cilya teti cicite. Cilingile ukuba ubusokololo ukufuma kuli Lesa. Calilandwa mu Cebo ukuti takuli umuntu uwingalanda ukuti Yesu ni Kristu kano fye ku Mupashi wa Mushilo. Mulingile ukupokelela Mupashi wa Mushilo kabili elyo, kabili lyena fye lyeka, Umupashi kuti wamupela ubusokololo ukuti Yesu ni Kristu: Lesa, Uyo Uwasubwa.

Takwaba umuntu uwaishiba ifintu fyakwa Lesa kano fye Umupashi wa kwa Lesa kabili noyo uo Umupashi wakwa Lesa usokolwelako. Tulingile ukwita pali Lesa pa busokololo ukucila ifintu fyonse ifili pe sonde. Twalicetekela Baibele, twalicetekela ifishinka fya yena, lelo tayaba ituntulu ku bantu abengi pantu ubusokololo bwa ku Mupashi tabwabapo. Icebo tacaletwa ku mweo. Baibele itila mu 2 Abena Korinti 5:21 ukutula tuli ubulungami bwakwa Lesa mukwampana kwesu na Yesu Kristu. Bushe namumfwa ici? Ilesosa ukutula TULI UBULUNGAMI BWINE UBWAKWA LESA UMWINE pakuba MULI KRISTU. Ilesosa ukutula Wene (Yesu) aishilebo LUBEMBU pa mulandu wesu. Taisoso kutila Aishileba umubembu, lelo aishileba ULUBEMBU pa mulandu wesu ukutula ukupitila mukwampana kwesu pamo Nankwe twingaba UBULUNGAMI ubwakwa Lesa. Nga kuti twasumina icishinka (kabili kuti twacita) ukutula Wene mubutuntululu aishileba ULUBEMBU pa mulandu wesu pa kuipyanisha Kwakwe pali ifwe, lyena tulingile na ifwe ukusumina icishinka ukutula ifwe mukwampana kwesu na Wene twaisa mukuba UBULUNGAMI BWINE bwakwa Lesa. Ukukana cimo ninshi kukana ne cibiye. Ukusumina cilya cimo kusumina ne cibiye. Nomba twalishiba Baibele eflyo isosa. Teti tu Cikane. Lelo ubusokololo bwa cena bwalilufiwa. Tacaba icituntulu ku bengi abana bakwa Lesa. Yaba fye ni vesi iisuma muli Baibele. Lelo tufwaikwa ukukwata lyena ukucitwa ilya MWEO kuli ifwe. Cilya cikasenda ubusokololo.

Lekeni ndetepo icintu cimo pano ico icala mupapusha no kumwafwilisha. Takwatala ukubapo kasambilila uyo ushacetekela ukuti Icipingo Cipywa cali pa ntendekelo mu lulimi lwa ci Greek. Bonse bakasambilila besu ba Baibele abakalamba batile ukutula Lesa apele isonde inko shitatu ishikalamba ne fintu fitatu ifyakwafwilisha pa mulandu wa Mbila nsuma. Apele ama Greeks abo abapele ululimi lwe sonde lyonse. Atupele aba Yuda abo abatupele bukapepa bwa cine kabili na mano aya cine aya kwa Lesa ukupitila muli Kapususha. Atupele abena Roma abo abatupele ubufumu ubwaikatana na mafunde kabili ne mipangile ya misebo. E ico twalikwata bukapepa bwa cine, ululimi ulwa kubilishisha ku

bantu abengi, kabili no buteko ne misebo ku kuisalanganya yena mubutuntulu. Kabili mwi lyashi lya kale ici cilemoneka ukuba icintu ica cine cine. Kabili ilelo bakasambilila wesu ba ci Greek basoso kutila ululimi lwa ci Greek ulwa nshiku sha Baibele lwabo lwapwililika kabili filya fine ica kutila nga kasambilila wa ci Greek aba uwaishibisha ukwabula ukuluba mu nsoselo kuti aishiba icine filya fine ifyo Icebo ica mu Cipingo Cipyra cisambilisha. Lelo ici tacaba fye ilyashi? Bushe ici cishinka? Bushe tacabe fyo ukutila kasambilila onse uwa ci Greek uwaishibisha ukufuma ku cilonganino cimo alasusha kasambilila mubiye uwa cilonganino cimbi, kabili bushe tacabe fyo ukutila ukutalikana kwabo kwashintilila pa fyebo fya ci Greek ifyapalana kabili na mafunde ayapalana aya nsoselo? Mucine uyo e musango cabelamo. Nangu kunuma kulya mu Nshita ya Pergamo, mupepi ilyo kapalamine Akabungwe ka Nicene ka mu 325 kwaliko bakasambilila babili abakalamba, Arius na Athanasius abo abaikalile ukulwishanya pe sambilisho kwi shiwi lya ci Greek. Ukutalikishanya kwabo kwaishile kosa kabili kwaishile salangana isonde lyonse icakutila bakalamba be lyashi lyakale batile isonde lyali patukene pa nsoselo yakosa (iciunda capusana ca tulemo kwi shiwi limo.) Nomba nga cakutila ici Greek caliba icapwililika nganshi, no kulashikwa filya na Lesa, cinshi kwabelele ukutalikana kwa musango ulya? Mucine Lesa tafwaile ifwe bonse ukwishiba ici Greek? Ne lelo line twalikwata ukususanya pa ci Greek. Mukabule nalimo ibuku, “Christ’s Paralyzed Church X rayed” na Dr. McCrossan. Muli lyena ena alalangisha ifyalembwa ifingi ukufuma ku ba Greek abalumbukwa abengi abaishibisha ifya nsoselo, kabili alishininkisha ku kwikushiwa kwa kwe umwine ukutila Baibele isambilisha umuntu abatishiwa na Mupashi wa Mushilo lilya line nga afyalwa libili. Ena nakabili ali konkomesha nganshi ukuti abanakashi kuti baya kuntanshi ku cintamba pantu ishiwi ukusesema lipilibula ukushimikila. Bushe ena alishinina bakasambilila bambi aba ci Greek abo abali abalinga nga ena? Tatala. Ico mulingile fye ukucita kubelenga fye balya bakasambilila abo abacetekela ulubali lumbi no kumfwa ifyalembwa fyabo ku masambililo yabo.

Nomba teifi fyeka ifyo nsosele fye ifili ifya cine, lelo lekeni ifwe tuye ulutampulo pantanshi. Ilelo twalikwata bakasambilila bamo abo abatila amalemo aya ntendekelo yalembelwe mu ci Aramaic ulu ulwali ululimi lwa kwa Yesu na bantu ba mu nshiku Shakwe. Calilandwa kuli bena ukutila abantu tabalandile no kulemba mu ci Greek nge fyo cabe caishibikwa. Kabili icishinka cakutila ba kalemba be lyashi lya kale bali yakanikana pali cilya. Nge cilangililo, Dr. Schonfield, kasambilila uwa mano sana ukufuma mu kufwailisha alishininkisha mukwikushiwa kwakwe ukutila Icipingo Cipyra calembelwe mu lulimi lwa bantu aba ci Greek ba bulya bushiku.

Atantike umulandu usuma ku fyo acetekelamo, ukushintilila ku fyalembwa ifyalekana lekana ifyo amwene. Lelo na kulubali lumbi twalikwata kasambilila umbi uwalumbukwa, Dr. Lamsa, uwashininwa ukutula Icipingo Cipyaa calembelwe mu Aramaic kabili takwata nangu umo ukucila pali kalemba we lyashi lyakale uwaishibisha, Toynbee, ku kushininkisha ukutalikisha kwakwe ukutula ici Aramaic, kabili TE CI GREEK e cali ululimi lwa bantu, e ico cilemoneka nge cingacitwa ukutula Icipingo Cipyaa calembelwe intanshi mu ci Aramaic.

Nangu cibe fyo, lintu tatula posako sana amano pali ici, ka tubelenge fyonse fibili ukulemba kwa kwa King James no bwilulo bwakwa Dr. Lamsa. Ku kwikushiwa kwesu tulesanga amashiwi monse mubili mukupapusha ayapalana ica kutila tapali ubupusano mucine mu fyebo nangu mwisambilisho. Ifwe kuti twasondolwela ukutula Lesa nasuminisha ifipya ifyalembwa ifisangilwe ne fitabo ifyacitilwe nombaline ifya malembo ayaishibikwa kale kuli ifwe ku kushininkisha bu cishinka bwafyo twakwata kale. Kabili tulesanga ukutula nangula bakelula kuti balwishanya abene beka, amalembo tayacita.

Nomba kuti mwamona ukutula tekuti mushintilile ubwilulo pakwishiba ukwashika ukwabakasambilila wa lulimi ulu Baibele yalembelwamo. Lelo nalyo line nga tekuti mumone cilya pa mulandu mwalifimbwa mu mano yenu ne ntambi buno pano ubulondoloshi bumo ubwakulekelesha. Tapali nangu umo uwingatwishika lelo ifyo Bakalemba naba Fariseo kabili na bakasambilila abakalamba aba mu mwaka wa 33 A.D. baliishibe amafunde yene aya nsoselo kabili no bupilibulo bwine bwine ubwa fyebo ifyo Icipingo ca Kale calembelwemo; lelo pa mano yabo yonse ayapulamo balilufishe ubusokololo bwa Cebo cakwa Lesa icalaiwa ukulangishiwa mu Mwana. Palya Alibikilwe ukufuma mu Kutendeka ukufika kuli Malaki, ne fipandwa fyonse ukusonta kuli Ena na bukapyunga Bwakwe, kabili lelo kano fye abo abanono abo ababutishiwe no Mupashi, bali mulufishe umupwilapo.

Ifwe nomba twisa mukusondolwela, no kusondolwela ukwaifi ngefyo tusangile kale mu Cebo. Ngefyo twacetekela nganshi mukwasha ukusanga ifyalembwa ifyakale sana kabili ifyamisha ku kusenda ilyashi ilyawamisha nganshi ilya Cebo ilingasangwa, tatwakatale uku kwata ubupilibulo bwa cine ubwa cena ukupitila mu kusoma no kupashanya Amalembo, nangu twingaba ababufumacumi shani. **CIKASENDA UBUSOKOLOLO UKUFUMA KULI LESA KU KUCILANGISHA. E FILYA FYE IFYO PAULO ABOSELE, "IFYO FINTU IFYO NAIFWE TULANDA; TE MU FYEBO IFISAMBILISHA KU MANO YA BUNTUNSE, LELO IFYO MUPASHI WA MUSHILO ASAMBILISHA."** I Cor. 2:15. Ubusokololo ubwa cine ni Lesa ukwilula Icebo Cakwe umwine ku kushininkisha ico icalailwe.

Nomba mwileka nangu umo alufiwe pafyo nsosele no kutontonkanya ukutila nshacetekela mu kupwililika kwa Cebo nge fyo twacikwata nomba. Ndecetekela iyi Baibele yalipwililika. Yesu ashininkishe umupwilapo Icipingo ca Kale lintu ali pano pe sonde kabili calembelwe filya fine nge Cipingo Cesu Icipya cacitilwe. Mwiripange cilubo pali cena, twalikwata Icebo cakwa Lesa icapwililika ilelo kabili takuli umuntu ulingile ukufumya kuli cena atemwa ukulunda kuli cena. Lelo tulekabila Umupashi umo wine uwa cipele, ku kucisambilisha kuli ifwe.

Owe, ifyo tufwaikwa ubusokololo kuli Mupashi. Tatulekabila Baibele ipya, tatulekabila ubwilulo bupya, nangula bumbi ubusuma sana, kabili nshile susha bwena, **LELO TULEFWAIKWA UBUSOKOLOLO UBWA MUPASHI.** Kabili tutotele Lesa, kuti twakwata ifyo tulekabila, pantu Lesa afwaya ukusokolola Icebo Cakwe kuli ifwe ku Mupashi Wakwe.

Lekeni Lesa atendeke ku Mupashi Wakwe ukutupela lyonse ubusokololo ubupelo bumi ubwansha. Yangu, nga cakutila ulukuta kuti lwasenda fye ubusokololo bupya no kuba kuli lwena Icebo ica mweo ukulangishiwa, kuti twacita imilimo ikalamba no kucindika Lesa Shifwe uwa mu mulu.

ABAKAKULWA KU LUBEMBU

Ukusokolola 1:5, “Kuli Uyo Uwatutemenwe, no kutusamba ku membu shesu mu mulopa Wakwe wine.” Ishiwi “ukusambwa” mucine cine lyaba “ukukakulwa” –“Alitukakwile ukufuma ku membu shesu mu mulopa Wakwe wine.” Bushe ico ta cawama? Bushe muli abamano ya bumupashi? Bushe na mucumfwa? Cali mulopa Wakwe UMWINE uyo uwatukakwile umupwilapo ukufuma ku membu shesu. Tacali mulopa wa buntunse. Cali mulopa wakwa Lesa. Petro awitile umulopa wakwa Kristu. Paulo awitile umulopa wakwa Shikulu, kabili umulopa wakwa Yesu. Te bantu batatu, lelo umuntu UMO. Ubu palya busokololo nakabili, Lesa UMO. Ulya Yehoba Lesa uwamaka yonse aishileika no kuibumbila Umwine umubili ku kupitila mu kufyala kwa kwa nacisungu no kwikala muli wene, pakutila cingaba umulopa wakwa Lesa uwinga tulenga ukuba abantungwa (ukutukakula umupwilapo) ukufuma ku membu shesu no kutupela ababula akalema ku cinso Cakwe ne nsansa ishapulishamo nganshi.

Bushe kuti mwatemwa icipasho ca mu Cipingo ca Kale? Natubwekele mwi Bala Iya Edeni. Ilyo ilyashi lyakubalilapo Iyaishile mu bukata ukutila umwana, Adam, naluba, bushe Lesa atumine malaika? Bushe Wene atumine umwana? Bushe Wene atumine umbi uwapalana na ifwe? Iyo, Aliishile UMWINE ku kulubula ulyo mwana waluba. Aleluya! Lesa

tapele ipange Lyakwe ilye pusukilo kuli umbi. Aliipeleshe Umwine wine. Lesa acitilwe mu mubili no kwikala pakati kesu no kutulubula ku Mwine. Twalipusushiwa ku “mulopa wakwa Lesa.” Lesa wa Muyayaya aikele mumubili uufwa pakutila engasenda ulubembu. Aishileba Umwana wa Mupaanga pakutila engasumya umulopa Wakwe no kwingila mu cipembe na wena.

Tontonkanyeni ici. Apo caba mulopa wakwa Lesa, mulopa uwapwililika; kabili nga cakutila umulopa uwapwililika uletukakula ukufuma ku maka no busha no kukoweshiwa kwa lubembu, kanshi ukukakulwa kuntu kwapwililika kabili ukwapwililika. E ico takwaba nomba ukusekwa. “Nani akaseba abasalwa bakwa Lesa? Bushe ni Lesa ulungamika (utumona ifwe abalungami). Nani ukaseka? Ni Kristu uwafwile...” Abena Roma 8:33-34. Mwacimone co, imfwa Yakwe yatupele umulopa. Umulopa nautukakula. Takwaba nomba ukwebaulwa. Kuti kwabako shani? Takuli nangu cimo icakwebawilwapo, pantu umulopa walitukakula ukufuma ku lubembu. Tuli abantungwa, ababulo mulandu. Mwiumfwila ku muntu, umfwileni ku Cebo. Mwalikakulwa no mulopa.

Nomba mwikakwa nakabili ku ntambi ne fisumino no tubungwe. Mwilufiwa pa kukutika kuli abo abakana amaka ya Cebo no kukana ukutila Yesu alapususha, alaposha, alesusha na Mupashi wa Mushilo na maka. Muli abantu bakwa Lesa abantungwa, abakakulwa no mulopa Wakwe wine. Nga mucili ababika icitetekelo cenu pa fisumino ne filonganino, cena mu cine ku cishininkisho ukutila na mulufya icitetekelo cenu mu Cebo.

ISHA MFUMU NABA SHIMAPEPO

Ukusokolola 1:6, “Kabili Natusangula imfumu kabili ba shimapepo kuli Lesa na Wishi; Kuli wene kube ubukata na bukateka umuyayaya no muyayaya. Ameni.”

“*Natusangula!*” Owe, kuli ifishinka fimo ifyo tulingile uku komailapo. Ici ni cimo pali ifi. WENE! NATUSANGULA! Ipusukilo mulimo Wakwe. Ipusukilo lyakwa Shikulu. Fyonse ni nkumbu. Atulubwile pa mulandu umo. Atushitile pa mulandu umo. Tuli mfumu, mfumu sha bu mupashi. Owe, tukesaba imfumu pe sonde pamo Nankwe ilyo Akekala pa cipuna Cakwe ca bufumu. Lelo nomba tuli imfumu sha bu mupashi kabili tulateka mu bufumu bwa bu mupashi. Isosa ukutila mu Bena Roma 5:17, “Pantu ica kupuluka ca muntu umo nga calengele imfwa iteke pa mulandu wa ulya umo; pali bufi abapokelelo bwingi bwa kusenamina ne ca bupe ca bulungami bakateka mu mweo pa mulandu wa umo, Yesu Kristu.” Kabili mu Bena Kolose 1:13, “Uwatupokolwele ku lupaka lwa mfifi, no kutupilibwila mu bufumu (ukuteka) bwa

Mwana Wakwe uwatemwikwa.” Ino ine nshita tuletaka pamo na Kristu, ukukwata bukateka pa lubembu, isonde, umubili, na kasebanya. Ukulangisha amalumbo Yakwe no bukata; ukuilangisha UMWINE, pantu ni Kristu muli ifwe, ukufwaya no kucita ifya kubomba Fyakwe fisuma. Ee, mucine, nangu ni ino ine nshita natwikala mu ncende sha mu myulu muli Kristu Yesu.

“No kutulenga ba shimapepo.” Ee, ba shimapepo kuli Wene, ukupela amalumbo ya bumupashi ya milomo iya sangululwa. Ukubomfya ubumi bwesu nge cena cefungo icisuma kuli Wena. Uku Mushinshimuna mu Mupashi na mu cine. Ukupapatila no kulomba. Ba shimapepo kabili mfumu kuli Lesa wesu. E mulandu wine isonde talitutumuna kabili tuli abantu abacincila ku milimo iisuma. Twalilengwa nakabili muli Wene ukuba abana abapalana na Shifwe.

LESA UULEISA

Ukusokolola 1:7, “Moneni, Aleisa na makumbi; ne linso lyonse lika Mumona, na balya aba Mulashile: ne mikowa yonse ya pano nse ika mupuminapo imisowa pa mulandu wa Wene. Cibe ifyo fine, Ameni.”

Aleisa. Yesu aleisa. Lesa aleisa. Kasesema aleisa. Shimapepo kabili Imfumu aleisa. FYONSE muli FYONSE aleisa. Cibe ifyo fine, Shikulu Yesu, iseni bwangu. Ameni.

Aleisa. Aleisa mu makumbi, amakumbi ya bukata nga filya Amoneke pa Lupili lwa Sansama, kabili ne fyakufwala Fyakwe fyalibalike ilyo amaka yakwa Lesa ya Mufimbilikishe. Kabili ne linso LYONSE lika Mumona. Ici cilepilibula ukuti uku te Kusendwa. Ili ni lilya ilyo Akesa senda icifulo Cakwe icalinga nga Kateka we Sonde. Ili ni lilya ilyo balya aba Mulasa ne fisumino fyabo na masambilisho aya filonganino bakalila, kabili na bantu bonse bakalile misowa ku kumfwa umwenso pa mulandu wa Ena Uwaba Icebo.

Ili lyashi ilya busokololo lyakwa Sekaria 12:9-14. Sekaria aliseseme pali ici nalimo pa myaka 2500 iyapitapo. Cili fye mupepi no kucitika. Umfweni. “Kabili cikesa fikilishiwa muli bulyo bushiku, nkafwayo kufite nko shonse ishikesa ku kusansa Yerusalemu. Lelo nkapongolwela pa ba ng’anda ya kwa Dabidi, na pa bekashi ba mu Yerusalemu, Umupashi wa luse kabili uwa kupapata: nabo bakalolesha pali Ine Uo bapushishemo icela...” Nomba, nililali lintu Imbila nsuma ikabwekela ku baYuda? Ilyo bushiku bwa Benafyalo bukapwa. Imbila nsuma ili yateyanishiwa ukubwekela ku baYuda. Owe, nga kuti fye na mweba icintu cimo ico icili no kucitika muno mwine fye mu nshita yesu. Ici cintu icikalamba icili no ku citika cikatwalilila mulya mu Kusokolola 11 no kusenda shilye

nte shibili, balya bakasesema babili, Mose na Eliya, ukubwekesha Imbila nsuma nakabili ku baYuda. Tuli abaiteyanya pali yena. Ifintu fyonse nafitantikwa. Nge fyo abaYuda baletele imbila ku Benafyalo, ifyo fine na Benafyalo bakaitwala ukuibwekesha ku baYuda, kabili no Kusendwa kukesa.

Nomba, ibukisheni ifyo twacibelenga mu Kusokolola na Sekaria. Fyonse fibili fileisa lilya line panuma ya bucushi. Ulukuta ulwa Bubeli talwakapite mu bucushi. Twaliishiba cilya. Baibele eflyo isambilisha.

Pali ilye nshita isosa ukutila Lesa akapongolwela Umupashi Wakwe pa ng'anda yakwa Israele. Caba Mupashi umo wine uwapongolwelwe pa Benafyalo mu bushiku bwabo. "Nabo bakalolesha pali Ine Uyo bapushishemo icela, kabili baka Mulile nkonde, ngo ulilo mwana wakwe umwaume umo wine, no kumulilo kwa kalanda, ngo yo ulelila umwana wakwe ibeli ukwakalanda. Muli ubo bushiku mukaba amalilo yakalamba mu Yerusalemu, nga malilo ya pa Hadad-rimmon mu nika ya Megiddon. Kabili icalo cikalile nkonde, ulupwa no lupwa lweka; ulupwa lwa ba ng'anda yakwa Dabidi lweka, na bakashi babo beka; ulupwa lwa ba ng'anda ya kwa Natani lweka, na bakashi babo beka. . . ." kabili cila ng'anda yeka ilyo Akesa mu makumbi ya bukata pa kwisa Kwakwe kwa Cibili. Balya baYuda aba Mulashile bakaMumona nge fyo casoswa mwi Lembo limbi, "Nikwi Wafumishe ifyo ifibala?" Kabili Akatila, "Ni mu ng'anda ya Banandi." Tayakabe fye inshita iya kulila ku baYuda aba Mukene nga Mesaya, lelo ikaba ni nshita iya kulila kuli balya abakashala ku Benafyalo aba Mukana ngo Mupusushi wabo lelo.

Kukaba ukulila ne misowa. Bana cisungu abalala bakalile misowa. Baleimininako ulukuta ulo ulwakene ukusenda amafuta (icilangililo ca Mupashi wa Mushilo) mu nyali shabo (icilangililo ica mubili atemwa umwakwikala amafuta) mpaka inshita yalipwile. Tacali ukutila tabali abantu abasuma. Bali ni bana cisungu kabili cilya cilangisha imikalile isuma iyapa mulu iyapulamo. Lelo tabakwete amafuta mu nyali shabo e ico baliposelwe kunse uko ukwali ukulila no kusumanya ameno.

Lekeni tupashanye ifi fyonse mulya mu Kutendeka, icipandwa ca 45, uko Yosefe akumenye bamunyina mu Egupti no kuisokolola umwine kuli bena. Ukutendeka 45:1-7, "Awe Yosefe afillilwe ukukako mweo pali bonse abaiminine pali wene; alibilikishe ati, Fumyeni umuntu onse pali ine. Takwaiminine umuntu kuli wene, ilyo Yosefe aisokolwele kuli ba munyina. Lelo asanswile ishiwi mu kulila: kabili abena Egupti na ba mu ng'anda yakwa Farao balyumfwile. E lyo Yosefe atile kuli ba munyina, Nine Yosefe; bushe tata acili no mweo? Ba munyina bafililwe ukumwasuka; ico basakamikwe ku cinso cakwe. E ico Yosefe atile kuli ba munyina,

shipalamineni kuli ine, Ilyo bapalamineko. Atile, nine Yosefe munyinenwe, uo mwashitische ukuya ku Egupti. E ico nomba mwilanguluka, kabili mwiumfwo bubi, ico mwamposele njise kuno: pantu Lesa antumine ku kumutangilila ku kubake myeo. Pantu iyi myaka ibili icipowe caba mukati ka calo: kushele ne myaka isano, iya kubulo kulima no kusepa. Kabili Lesa antumine ku kumutangilila ku kumubakila abengashalako pano isonde, kabili ku kumubaka aba mweo ukulola ku kupusuka kukalamba.”

Nomba bushe ico tacilepashaniwa na Sekaria 12 bwino nganshi? Ukubika fye ifi fibili capamo tuli no kusanga ukutila cena cintu calungama fye.

Ilyo Yosefe ali umunono sana bamunyina bali mupatile. Cinshi ico ba munyina ba mupatile? Cali ni pa mulandu ali wa bu Mupashi. Tapali fintu engacita ukukana mona filye fimonwa, atemwa icakucitapo ku kulota ifiloto no kwilula. Cilya cali muli wene. Tekuti alangishe icintu cimbi kano icali muli wene. E ico kanshi, ilyo ba munyina ba mupatile cali ukwabula umulandu. Lelo ali uwatemwikwa kuli wishi. Wishi ali kasesema kabili aliilwike. Cilya e cilangisha icipasho icapwililika cakwa Kristu. Lesa Tata atemenwe Umwana, lelo ba munyina (Bakalemba na ba Fariseo) bali Mupatile pantu Aleposha abalwele, ukucite fisungusho no kulandila kabela ifya kuntanshi, ukumona ifimonwa no kufiilula. Ulya tawali mulandu uwaku Mupatilapo lelo balicitile, kabili kwati ni ba munyina bakwa Yosefe, ba Mupatile ukwabulo mulandu.

Nomba ibukisheni ifyo balya abana baume abakwa Yakobo bacitile Yosefe. Ba muposele mu cilindi. Babulile umwingila wakwe uwa mitundu iingi uo wishi amupele no kuutumpika mu mulopa ku kulenga ba wishi batontonkanye ukutila umulumendo aipaiwe ku nama imo. Bali mushitische kuli bamo bakashita ba basha aba musendele mu Egupti kabili kulya ba mushitische nakabili kuli mushika. Umukashi wakwa mushika amulikakische mukumubepesha, lelo panuma yakashita ukwishiba kwakwe nga kasesema kwa muletele ku kwishibikwa kuli Farao kabili asansabikwe ku kwakulyo kwa kwa Farao ne nsambu sha pulamo icakutila takuli uwingapalama kuli Farao kano fye aisa intanshi ukupitila kuli Yosefe.

Nomba natulolekeshe ubumi bwakwa Yosefe ilyo ali mu Egupti, pantu ni umu umu tulemumona nge cipasho icapwililika cakwa Kristu. Ilyo ali mu ng'anda yakwa mushika ba mubepeshe umulandu, ukukandwa no kukakwa ukwabula umulandu, nga filya fine bacitile kuli Yesu. Mulya mu cifungo alilwile iciloto cakwa kasumika na kafumbika abo abali pamo nankwe nga bafungwa. Kasumika alilekelelwe ku mweo, lelo uyu umbi aliipaiwe. Kristu ali fungilwe pa lupanda, ukumukana kuli Lesa no muntu. Kumbali Shakwe shonse

kwali icipondo—umo alifwile, ku mupashi, lelo umbi alipelwe umweo. Kabili moneni, ilyo Yesu afumishiwe pa capindama, Asansabikwe mu mulu kabili nombamba naikala ku kwa kulyo kwa Mupashi ukalamba wakwa Yehoba; kabili takuli umuntu uwingesa kuli Lesa kano fye kupitila muli Wene. Kwaba UMO kapapatila pakati ka kwa Lesa na bantu, kabili Wene fye eka eo mulingile ukukwata. Takwaba ba Maliya atemwa aba mushilo, ni Yesu fye.

Ukutwalilila ne ci cipasho tulesanga muli Yosefe, moneni ifyo ukutila fyonse fye ifyo acitile mu Egupti fyalilundulwike. Umulimo wakwe uwa ntanshi pamo na mushika wali lundulwike. Ne cifungo cine calilundukwike. Ilyo Yesu akabwela, iciswebebe cikapuka nga cananika. Wene aba “Mwana wa Bunonshi.” Pantu takwali inkulo iyalundulwike ukucila ilya iyakwa Yosefe, e ico kuleisa inshita iya mapalo nga yalya ayaleisa pano pe sonde ayo isonde talyatala ukumonapo. Cila umo muli ifwe kuti twaikala mwi samba lya ci muti ca mukunyu no kulaseka no kusangalala no kwikala umuyayaya mu cinso Cakwe. Mu cinso Cakwe mwaba umwisulo wa nsansa kabili ku kuboko Kwakwe ukwa kulyo kwaba ifya kusansamusha umuyayaya. Lesa Alumbanishiwe.

Nombamba moneni, ukutila konse uko Yosefe aile balelisha intandala ku kubilisha ukwisa kwakwe. Abantu kuti babilikisha, “Fukameni kuli Yosefe!” Te mulandu ifyo umuntu alecita, ilyo lilya ipenga lyalilile alifukeme. Limbi kuti aleshitisha ifintu fimo mu musebo, ukupoka fye indalama shakwe, lelo ali no kuleka no kufukama panshi ilyo lilye penga lyalila. Nga ali nangula wafila atemwa kangala, alingile ukuleka ubwangalo bwakwe no kufukama panshi kuli Yosefe ilyo ukwisa kwakwe kwabilikishiwe na kulya kulila kwa ntandala. Kabili ubushiku bumo muli ishi nshiku fyonse fye ifintu mu nshita fikaleka ukwenda lintu ipenga lyakwa Lesa likalila, na bafwila muli Kristu bakabuka kabili bukaca ubwa lubuuto tutu. Ifintu fyonse fikafukama lilya, pantu calilembwa, “E ico na Lesa Amusansabike, no ku Mupele Shina ilyacila amashina yonse; ukuti kwi Shina lyakwa Yesu *ikufi lyonse* likafukame, ilya mu mulu, ne lya pano nse, ne lya panshi ya calo; no lulimi lonse lukasose ukuti Yesu Kristu e Shikulu, ku bukata ubwakwa Lesa Shifwe.” Abena Filipi 2:9-11

Lelo moneni ubusokololo na bumbi ubwabukata muli uku kupashanya kwa kwa Yosefe. Yosefe, ilyo acili mu Egupti, apelwe nabwinda wa Benafyalo kabili ukupitila muli wene apokelele ulupwa lwa bana baume babili, Ephraim na Manase. Yosefe aipwishe wishu ukuti apale abalumendo babili. Abaletele ku ntanshi yakwa Yakobo pakutila Manase, uwa bubeli engaba ku kwa kulyo kuli Yakobo na Ephraim ku kwa kuso. Ilyo Yakobo ali mupepi no ku bapala acilingenye

amaboko yakwe icakutila ukuboko kwa kulyo kwaishile pa mwaice. Yosefe alibilikishe, “Tefyo, tata, uyu e wa bubeli ku kwa kulyo kwenu.” Lelo Yakobo atile, “Lesana cilinganya amaboko yandi.” Pano mu cipasho tulemona ukutila ipalo ilyali ilya uwabubeli (umu Yuda) lyalipelwe ku mwaice (Umwina Fyalo) ukupitila pa capindama (amaboko aya cilinganishiwe) ayakwa Shikulu Yesu Kristu. Amapalo yeshila ukupitila pa capindama. Abena Galatia 3:13-14, “Kristu atulubwile ku citipu ca malango, pa kutubele citipu: pantu calembwa aciti, Natipwa onse uwakulikwa pa cimuti; ukuti ipalo lyakwa Abraham libele ku Benafyalo muli Yesu Kristu; ukuti mu kutetekela tupokelele Umupashi uwalailwe.” Ipalo lyakwa Abraham yaishile ukupitila pa capindama ku Benafyalo. Aba Yuda balikene icapindama; e ico kanshi, Yesu aishile uupa nabwina Umwinafyalo.

Nomba ukubwekela kwi lyashi lyakwa Yosefe uku kumanya ba munyina. Muleibukisha ukutila teba munyina bakwe bonse baishile. Yosefe alishibe cilya kabili ali konkomeshe ukutila ba munyina bakwe bonse ba monekele kuli wene, nga te ifyo tali no kuisokolola umwine kuli bena. Mukulekelesha baletele ulya ushalipo, Benjamini umwaice. Cali ni Benjamini umwaice, munyina wakwa Yosefe munda imo, uwalengele umweo wakwe ubilime. Kabili ilyo Yosefe wesu, uli ni Yesu, akesa ku bantu abo abasunga amafunde yakwa Lesana no ku bwekela ku Palestine, umweo Wakwe ukabilima munda. Benjamini umwaice apashanya abena Israele 144,000 ukufuma pe sonde ponse abo aba bwelelamo ku Palestine ku kulubulwa kwabo. Bakeminina palya abaipekanya uku Mupokelela, Uyo ukumwishiba mucine Mweo uwa muyayaya. Bakasosa ukutila, “Uyu e Lesana wesu Uo twalelelele.” Elyo baka Mumona Uo balashile. Kabili bakabilikisha no mwenso, “Nikwi uko wafumye ifi fibala? Cacitike shani?” Kabili bakawelesha no kulila, cila lupwa palwakwe, cila umo palwakwe mu bulanda bwa kushikitika.

Nomba nikwisa uko Ulukuta lwa Benafyalo lukaba ilyo Yesu akailenga Umwine ukwishibwa kuli ba Munyina? Ibukisheni ukutila nabwina wakwa Yosefe na bana babili bali mwisano, pantu Yosefe alibebele, “Cila umo aleya; bafumyeni bonse kuli ine.” E ico nabwina wa Benafyalo balimufishile mwisano lyakwa Yosefe. Nikwisa uko Ulukuta lwa Benafyalo lukaya mu kusendwa? Mwisano. Nabwina akasendwa ukufumishiwa pe sonde. Akasendwa mu mulu lintu ubucushi bukalamba tabulatendeka ku kumanya Shikulu wakwe mulwelele. Pa myaka itatu na citika lintu icipyu cakwa Lesana icikali cilepongololwa, akaba ku Mulalilo wa bwina ukalamba wa Mwana wa Mpaanga. Elyo Akesa bwela, ukusha nabwina Wakwe mu “ng’anda Yakwe iyakwa Tata,” ilyo Aleilenga Umwine ukwishibikwa kuli ba munyina. Pali ii ine

nshita, icipangano ica munkanyakristu ico abaYuda bacita na Rome cikatobwa. Rome na balya omfwana nabo lyena bakatuma ifita fyabo ku konaula bonse abatina Lesa, abaYuda abekalila Icebo. Lelo ilyo bakalaisa ku musumba ku konaula, mu kamoneka mu myulu icishibilo cakwisa kwa Mwana wa Muntu ne mpuka Shakwe ishikalamba ku kubonaula abo aba onaula isonde. No mulwani ukucimfishiwa, Yesu lyena akesa no kuilanga Umwine kuli ba 144,000. Pakumona imilimo Yakwe ikalamba iye pusukilo, bakesa ishiba amaka Yakwe. Lelo nakabili ukumona ifibala Fyakwe no kwishiba ukutila bali Mukene mpaka nakuli ilya nshita, cibalenga ukubilikisha mukushikitika kwa kutina no mwenso, nga filya fine bacitile ba munyina abakale ilyo baiminine ku cinso cakwa Yosefe, ukuba no mwenso sana ukutila bali no kwipaiwa. Lelo nge fyo Yosefe asosele ati, “Mwi umfwo bubi. Cili fye bwino. Lesa ena ali muli ifi fyonse. Acitile ici ku kubake myeo.” Ifyo fine Yesu nao akalanga umutende ne citemwiko kuli bene.

Mulandunshi abaYuda bakene Yesu? Lesa emo ali muli fyonse. E yali fye nshila yeka iyo Ali no kuletelamo nabwinga wa Benafyalo. Afwile pa capindama ku kucingilila ubumi bwa Lukuta lwa Benafyalo.

Nomba aba 144,000 tababa muli nabwinga. Mu Kusokolola 14:4 betwa ba nacingu kabili bakonka Umwana wa Mpaanga konse uko Aya. Icishinka cakutila tabaikowesha abene na banakashi cilangisha ukutila ni ba muntungwi (Mateo 19:12). Ba muntungwi bali bakasunga ba miputule yakwa nabwinga. Bali bakangalila. Moneni ukuti bena tabakekale mu cipuna ca bufumu lelo bakaba kuntanshi ya cipuna ca bufumu. Iyo, tababamo muli nabwinga, lelo bakabamo mu kuteka ukwa bukata ukwe kana limo.

Kanshi ifwe tulemona ukutila ilyo aba abena Israele bakulekelesha baka bampanya mu citemwiko kuli Shikulu, no mulwani aonaulwa, Lesa akapekanya ulupili Lwakwe ulwa mushilo, Ibala Lyakwe ilipya lya Eden kuli nabwinga na Bakwe na bakangalila bakwe pa myaka ikana limo iya kutusha kwa kutemwana pe sonde. Nge fyo Adam na Efa bali mwi bala kabili tabapwishishe imyaka ikana limo, nomba Yesu Adam wesu wakulekelesha, na Efa Wakwe (Ulukuta lwa Cine) bakafikilisha ipange lyonse lya kwa Lesa.

Owe, ifyo Baibele iibwekeshapo iine. Icikope cakwa Yosefe na ba munyina cili mupepi no kubwekeshiwapo, pantu Yesu aleisa bwangu.

Kabili ilyo twaleka ukupashanya Yosefe, kuliko icintu na cimbi ico ndefwaya ukuleta ku mano yenu pali ino nshita yakulekelesha. Muleibukisha ukutila lintu Yosefe aiminine kuli ba munyina ilyo Benjamini tali nabo alandile ukupitila muli kelula nangula aliishibe ici Hebere bwino nganshi.

Alandile kuli ba munyina mu lulimi lumbi. Bushe mwaliishiba ukutila Inshita ya ntanshi iya Benafyalo (umutwe wa golide, Inshita ya Babylon) yapwile ne mbila mu ndimi shimbi ukulembwa pa cibumba? Ino nshita ilepwa umusango umu wine. Ubwingi bwa ndimi shimbi muli shino nshiku cishininkisho na cimbi ukutila Inshita ya Benafyalo naipwa kabili Lesa alebwekela kuli Israele.

Aleisa bwangu. Alifa na Omega, Kasesema, Shimapepo kabili Imfumu, Fyonse muli Fyonse, Shikulu Lesa Impalume, aleisa bwangu. Kacibe fyo Shikulu Yesu, Umo kabili Lesa fye Eka uwa Cine, iseni bwangu!

ICIPANDWA CA BUBILI

ICIMONWA CA PA PATMO

Ukusokolola 1:9-20

Yohane Pa Patmo

Ukusokolola 1:9, “Ine, Yohane, munyinenwe kabili uukumako pamo na imwe ku bucushi, no bufumu no kushipikisha ifili muli Yesu Kristu, nali mu cishi iciitwa Patmo, pa mulandu wa Cebo cakwa Lesa, no bunte bwakwa Yesu Kristu.”

Ifi fimonwa ifyalekana lekana ifya Kusokolola ifya Buntu bwakwa Yesu Kristu fyapelwe kuli Yohane lintu afungilwe pa Cishi ca Patmo. Ici cishi icinono caba ama mailoshi amakumi yatatu ukufuma kululamba lwa Asia Munono muli Bemba uwa Aegean. Ukuba incende ya mabwe kabili yaisulamo insoka, ba malinso na ba kaling’ongo, cena calikwete ubusuma ubunono ubwamakwebo, e ico calebomfiwa ku bufumu bwa ci Roma nge ncende ya cifungo uko balebika ifipondo ifyabipisha nganshi, abafungwa ba mapolitiki, na bambipo.

Muli no kumona kutila Yohane aleilondolola umwine ku Benakristu nga munyina uuli mubucushi. Cali ni pali iyi nshita ilyo ulukuta lwa kubalilapo lwalepita mu macushi yakalamba. Bukapepa bwabo tabwali fye “ukuli konse ukubususha” lelo abantu abene balebakaka no kwipaiwa. Yohane, nga balya bambi abengi, nomba alecula mucifungo pa mulandu wa Cebo cakwa Lesa no bunte bwakwa Yesu Kristu. Ilyo akakilwe, balyeseshe apafye ku kumwipaya pa kumwipika mu mafuta pa ma ora amakumi yabili na yane. Bacilolo abakalipwa kabili abashali na maka lyena bamupingwile ukuya ku Patmo nge ndoshi. Lelo Lesa ali nankwe, kabili alisungilwe ku kufuma pa cishi no kubwekela ku Efese uko ena nakabili atwalilile nga kacema mpaka inshita ya mfwa yakwe.

Ifimonwa ifyo Yohane apokelele fyacitike pa myaka ibili, A.D. 95-96. Fyena fyaba ifyaibela nganshi pa fimonwa fyonse mu Cebo. Ibuku lyonse lyalembwa mu filangililo, kabili e ico kanshi lyaba icintu ica kususha nganshi no kutalikisha. Nomba, lyalikwata icikakatikilo cakwa Lesa pali lyena. Ico ecililenga ukuba ilya cine kabili iya kwafwa ukukalamba ku uli onse ubelenga atemwa ukumfwa kufipandwa fyaiko ifya bukata.

MU MUPASHI MU BUSHIKU BWA KWA SHIKULU

Ukusokolola 1:10, “Nali mu Mupashi mu Bushiku bwa kwa Shikulu, naumfwile kunuma yandi ishiwi likalamba, nge ntandala.”

“Nali mu Mupashi.” Bushe ico te cintu icawama? Mwe, nalitemwa cilya. Imwe kuti mulelumbulafye filye fyebo, “Ubumi bonse ubwa Bwinakristu.” Nga tuli no kwikala nga Benakristu, tulingile ukuba mu Mupashi WAKWE. Yohane talelanda pakuba mu Mupashi Wakwe umwine. Cilya nga tacletelele ifi fimonwa. Cali no kuba Umupashi wakwa Lesa. Cilingile ukuba Umupashi wakwa Lesa na ifwe, bene, nga teifyo fyonse ifyo twesha ukucita fya fye. Paulo atile, “Ndepepela mu Mupashi, ndeimbila mu Mupashi, ndi no kwikala mu Mupashi.” Nga kuli no kubako icintu icisuma icili conse icili no kwisa kuli ine cilingile ukusokololwa ku Mupashi, ukushininkishiwa ne Cebo, no kulengo kwishibikwa ku fisabo cileleta. Nge fyo mucine cine Yohane alefwaikwa ukuba mu Mupashi ku kupokelela aya ama busokololo ayakankala ukufuma fye kuli Yesu, tulefwaikwa ukuba mu Mupashi ku kwiluka ama busokololo ayo Lesa atupela ku kwikalilako mu Cebo Cakwe, pantu cabo Mupashi umo wine.

Cilolekesheni muli uyu musango. Abantu abengi balabelenga Baibele apo isosa mu Milimo ya Batumwa 2:38, “Lapileni, no kubatishiwa onse uwa muli imwe mwi Shina lyakwa Yesu Kristu ku kulekelelwa imembu, kabili mukapokelela ica bupe Umupashi wa Mushilo,” no kutwalilila fye ukuya pantanshi. Tabacimona. Nga balicimwene, pa kuba mu Mupashi, nga baliishibe ukuti nga balefwaya ukupokelela Umupashi wa Mushilo, balingile ukulapila no kubatishiwa mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu kabili lyena Lesa ali uwa mulimo ku kufikilisha Icebo Cakwe pa kubesususha na Mupashi wa Mushilo. Tabatala ukuba mu Mupashi Wakwe atemwa nga calecitika kuli bena filya fine fye nge fyo Icebo cisosa. Pepeni kuli Lesa ukukwata ubusokololo ku Mupashi Wakwe. Lulya e lutampulo lwa ntanshi. Ingileni mu Mupashi.

Lekeni mbomfye icilangililo na cimbi. Nga cakutila mulefwaya ukuposhiwa. Icebo citila shani? Cisuma, bonse ifwe twalibelengapo inshita ishingile, lelo tatwaingile mu mupashi ilyo twalebelengapo. Bushe twalilombele kuli Lesa pa Mupashi Wakwe ukutufunda ifwe icishinka icituntulu ica cena? Nga twalicitile, kuti twaita abakalamba, twayebelela imembu shesu, no kusubwa no kupepelwa, kabili cilya kuti caba filya fine. Limbi tekuti cibepo ilya ine nshita, lelo mu Mupashi Wakwe, cena ninshi na cipwa. Takwaba icilye ca milandu na cimbi icakwipushako. Lesa ali nokufikilisha Icebo Cakwe. Owe, tulingile twaingila mu Mupashi, elyo kabili ifintu fili no kucitwa. MWIBALILAPO UKUYA MU MILIMO INTANSHI. INGILENI MU MUPASHI ELYO PANUMA CITENI IMILIMO KABILI MONENI IFYO LESA ALI NO KUCITA.

Bushe mwalitala ukumona ifyo isonde lingila mu mupashi uwa fintu ifyaba mwi sonde? Balaya ku mangalo yabo aya mupila, ku mangalo yabo aya fya lubilo, kabili ne fya masha

yabo. Balengila mu mupashi uwa fyena. Tabekala fye kulya nga maluba ya mufibumba, utumiti utwakale utwauma. Balengila fye mu myumfwile ya fintu balesa mukuba iciputulwa ca fintu. Lelo, owe, ifyo bapata Umwinakristu pa kwingila mu Mupashi wa Cebo cakwa Lesa. Balatwita ukuba abafulungana na bakakunkuluka ba mushilo. Bakacita icintu icili conse ku kulangisha ulupato lwabo no kususha. Lelo suleni cilya. Kuti mwasubila cena ukucitika, ukwishiba uko cilefumina. Twalilileni fye no kwingila mu Mupashi uwa kushinshimuna.

Umupashi wesu wabusaka. Wabo uupya. Wabo utuntulu. Wabo watekanya kabili uwaposako amano lelo nangu cibe ifyo, uwaisushiwa ne nsansa shakwa Shikulu. Umwinakristu alingile ukuba fye uwansansa nganshi no kwisushiwa no kwanga kwakwe muli Shikulu nge fyo isonde liba ilyo lisangalala no kusansamuka mufya mangalo ya fiko. Bonse babili Abenakristu kabili ne sonde bantu; bonse balikwata ifya kumfwa umfwa. Ubupusano bwakutila imitima ya Benakristu ne fya kumfwa umfwa fyabo fya pali Shikulu wa Bukata ne citemwiko Cakwe, ilyo isonde liikusha umubili.

Nomba lilesosa ukutila Yohane ali mu Mupashi pa Bushiku bwakwa Shikulu.

Owe, mwe, iyi pano vesi iyo mu cine cine ilelenga ukukana umfwana kumo. Tekutila ilingile ukucite fyo, atemwa ukucita cilya, lelo bamo tabamona fye ifyo Icebo cisosa mucine.

Icantanshi tulesanga abantu bamo abasuma abo abeta Ubushiku bwakwa Shikulu, Ubushiku bwe Sabata, ubo ubwaba kuli bena Cibelushi. Elyo kwaliba na bambi abeta Ubushiku bwakwa Shikulu, pa Mulungu, ubushiku bwa ntanshi bwa mu mulungu. Nomba kuti caba shani pali ishi nshiku shibili, atemwa shonse shibili ukushibika pamo, pantu Yohane ali mu Mupashi ukupokelela filye fimonwa pa nshita isa myaka ibili. Mucine icaishile citika cali cakutila Yohane asendelwe mu Mupashi no kutwalwa mu Bushiku bwakwa Shikulu, ubo ubucili buleisa. Baibele ilanda pa Bushiku bwakwa Shikulu ubo buli no kuba kuntanshi, kabili Yohane nomba alemona ifintu ifya bulyo bushiku ubwa kuntanshi. Lelo pali ino nshita, mukuti tumfwikishe bwino, katusange bwino bwino ifyo Isabata lyaba ilelo.

Isabata, nge fyo twalishiba ukufuma mu Cipingo Cipyu, TALYABA ukusunga kwa bushiku bumo. Tatwakwata ifunde mu musango onse ilya kusunga Cibelushi nge Sabata, nangula ukukwata ifunde ilili lyonse ukusungo bushiku bwa ntanshi ubwa mu mulungu, ubwaba pa Mulungu. Ici pano icishinka ice Sabata, ico cipilibula “ukutusha.” Abahebere 4:8, “Pantu nga Yesu abalenga ukutusha (atemwa ubushiku bwa kutusha), nga Wene talandile panuma ubushiku bumbi. E ico kwalishalapo

ukutusha (ukusunge Sabata) ku bantu bakwa Lesa. Pantu umuntu ilyo aingila mukutusha kwakwe, wene atusha na kumilimo yakwe, ifyo na Lesa atushishe ku milimo Yakwe.” Bushe na mumfwa ishiwi ililepela ukwiluka ku mpela ya vesi? “Lesa atushishe ku milimo Yakwe.” Lesa apele Israele ubushiku ubwalenga cinelubali ukube Sabata lyabo, mu kwibukisha kwa milimo Yakwe ine uko Alengele isonde kabili na fyonse ifyalimo, elyo kabili aishileleka ukulenga. Apwishishe ukubomba imilimo Yakwe. Alitushishe. Nomba cali icisuma ukupela Isabata ilya kutusha ku bantu abo abali bonse pa cifulo cimo pa nshita imo, pakutila bonse benga sunga ubushiku bumo. Ilelo citika we sonde ali mu lubuuto lintu citika umbi ali mu mfifi, eico tekuti cibombe nakalya. Lelo cilya cili fye ukususha ukufuma ku cifyalilwa.

Lekeni tumone ifyo Baibele itusambilisha palwa uku kutusha kwe Sabata. “Pantu uyo uwaingila mukutusha kwakwe.” Uku kwingilamo takwaba fye ukwingilamo, lelo ukwikalililamo, ukutusha. Kwaba ‘ukutusha kwa muyayaya’ uko kwaba ubushiku ubwalenga cinelubali ubwabako fye icipasho. “Cinelubali’ yaba ukupwishishisha. ‘Cine konse konse’ bwaba ubushiku ‘ubwakubalilapo’ nakabili. Ukubuka kwa kwa Yesu kwali mu bushiku ubwa ntanshi ubwa mu mulungu, ukutupela umweo wa muyayaya ne Sabata ilya kutusha ilya muyayaya. Eico tulemona umulandu Lesa tatupele ubushiku bumbi ubwa mu mulungu nge Sabata (ukutusha). Twali ‘ngila mo’ kabili ‘tulekalililamo’ ukutusha kwesu, ico Israele *tekuti* acite, pa kukwata fye icinshingwa ica cintu icituntulu ico tuipakisha. Cinshi ico twingabwekela kucishingwa lintu tukwete icituntulu nomba?

Ifyo tupokelela uku kutusha, atemwa Sabata ilya kutwalilila, ciba kubwite bwakwa Yesu. Atile muli Mateo 11:28, 29, “Iseni kuli Ine, bonse mwe bacucutika kabili abafininwa, na ine nalamupelo ukutusha. Sendeni ikoli Lyandi, no kusambilila kuli Ine;...elyo mwalasanga ukutusha (atemwa ukusunga kwe Sabata, te bushiku, lelo umweo uwa muyayaya, Isabata) ku myeo yenu.” Te mulandu ifyo mwalecucutika ku kufininwa kwenu kwa lubembu, nga cali imyaka ikumi limo, imyaka amakumi yatatu atemwa imyaka amakumi yasano, atemwa ukucilapo, iseni no bumi bwenu ubwaonaika kabili muli no kusanga ukutusha Kwakwe (Isabata ilya cine). Yesu ali no kupela imwe ukutusha.

Nomba ni kwisa kulyo ukutusha uko Yesu ali no kupela? Esaya 28:8-12, “Amatebulo yonse yaisulapo amalushi ayabusali, tapali pantu apacelebuka. Basosa abati, Ni kuli ani Alelango kwishiba? ni kuli ani Alelengo kwiluke Cebo? bushe bana abasumunwa kwi bele, abana abafumiwa ku mabele. Pantu alongofyanya fye ulwe funde pe funde, ifunde pe

funde; umulingo pa mulingo, umulingo pa mulingo; akanini apa, akanini apa: Pa kuti ku kulongofyanya kwa milomo kabili kululimi lumbi eko Akasosela kuli aba bantu. Abo Atile kuli bene, Apa epa ba ukutusha (Sabata) lengeni abapomponteka ukupembuka (atemwa ukusunge Sabata Lyakwe); apa epaba ukupemwina: lelo tabatemenwe ukumfwa.” Pano pali ubusesemo apa pene muli Esaya. Kabili bwaishile fikilishiwa nalimo imyaka 700 panuma pa Pentecost ilyo bonse baisushiwe na Mupashi wa Mushilo filya fine fye nge fyo casoselwe ukuti bakaba. Ili e Sabata ilya cine ilyalailwe. E ico ilyo baisushiwe na Mupashi wa Mushilo balilekeleko ku milimo yabo iye sonde, ku micitile yabo iye sonde, ku nshila shabo isha bubifi. Mupashi wa Mushilo asendele ubutungulushi mu bumi bwabo. Baingile mikutusha. Uko kutusha kwenu. Lilya e Sabata lyenu. Tabwabo bushiku, atemwa umwaka, lelo umuyayaya uwakubo waisushiwa no kupalwa mu Mupashi wa Mushilo. Ni mwe ukuleka, na Lesa ukubomba. Ni Lesa muli imwe ukufwaya no kucita ifya bufwayo Bwakwe ifisuma.

Lekeni nandepo ishiwi nalimbi pa bantu abasunge Cibelushi abasosa ukuti tulalongana pa bushiku ubwalubana ubwa mu mulungu ilyo tulongana pa Mulungu, ubushiku ubwakubalilapo. Ifi pano ifyo Justin asosele mu myaka amakana yabili. “Pa Mulungu ukulongana kulacitwa ukwa bonse abekala mu misumba na mu mishi, kabili iciputulwa cilabelengwa icafibukisho ifya batumwa ne nkalata lyonse ilyo inshita ilesuminishiwa. Ilyo kubelenga kwapwa, kateka mukubelenga alesoka no kukoselesha ku kupashanya filye fintu ifya cindama. Panuma ya ici bonse twaleima ukupepe pepo pamo. Panuma yakwisala ipepo, nge fyo twacilondolola, umukate no mwangashi walebikwa kuntanshi yesu, no kutotelwa kwapelwe kabili no lukuta lwaleasuka, “Ameni.” E lintu utupapatu twalepelwa kuli cila muntu kabili balelyako elyo balesenda kuli ba dikoni ukuya nato ku mayanda yaba shalipo. Abakankala na balefwaya panuma balepelo musangulo ukulingana no kuitemenwa kwabo kabili uyu musangulo waleya mukubikwa kuli kateka uo nao alepela kubana banshiwa, ba mukamfwilwa, abafungwa, abalebeshi ababulishe.” E ico tulemona ukuti abo abasoso kutila ulukuta lwakubalilapo batwalilile no lutambi lwa ci Yuda ulwa kulongana mu bushiku bwa kulekelesha bwa mulungu baba mu bututu ubwa kukana ishiba ifyo ilyashi lyakale mucine lyatantikwa, kabili e ico bene kanshi tabali abalinga ukusubilwa.

Owe, nga cakutula abantu baisa kuli Wene no kusanga kulyo kutusha. Kwaliba ukubilikisha mu mitima yonse kuli kulyo kutusha lelo icintubwingi tacaishiba ubwasuko. E ico baleesha ukupwisha kulyo kubilikisha kufya kucita fimo ifya

bukapepa ifya kusunge nshiku shimo atemwa ukusumina ifisumino ifya cilonganino ne fishilano. Lelo ukufilwa muli filya, abengi besha ukunwa, ukukolwa, na fyonse fye fintu fya bumubili, ukutontokanya ukutila ukupitila mu mangalo aye sonde kuti kwaba ukwikushiwa kumo. Lelo mufya musango filya tamwaba ukutusha. Balapepa fwaka no kunwa amapilusi ukutalalika imitontokanishishe yabo. Lelo takwabo kutusha mu fintu fya mwi sonde. Bafwaikwa Yesu. Bafwaikwa umuti wa ku mulu, ukutusha kwa Mupashi.

E lyo abengi muli bena baya ku chalici pa Mulungu. Cilya cisuma lelo nangu ni kulya bena tabakwata ifyo bengapalama Lesa kabili ne fyo benga Mupepa. Yesu atile ukuti ukupepa ukwa cine kwali mu Mupashi kabili mu cishinka, Yohane 4:24. Lelo kupepa kwamusango shani uko mwingakwata mu lukuta ulo lwaishiba panono nganshi palwa kwa Lesa ulubika Santa Claus pa Krishimanshi kabili na ba kendulo pa Easter? Ni kwisa uko bafumishe cilya? Bacifumishe ukufuma ku basenshi no kucipanga ukuba iciputulwa ce sambilisho lya lukuta. Lelo ilyo umo abwekela kuli Shikulu kabili aisushiwa na Mupashi wa Mushilo alafuma ku fintu fya musango uyu. Alakwata ukutusha mu mweo wakwe. Alatendeka ukubo wa bumi, no kutemwa Lesa no ku mupepa Ena.

Nomba lekeni tubwelele kwi Lembo lyesu. Twalishiba ifyo Ubushiku bwakwa Shikulu tabwaba. Nga cakutila te pa Cibelushi atemwa pa Mulungu, bwena ni cinshi? Cisuma, katucibike muli uyu musango. Ilelo mucine cine te bushiku bwakwa Shikulu. Buno bushiku bwa muntu. Micitile ya muntu, imilimo ya muntu, ulukuta lwa muntu, amano yakupepa aya muntu, fyonse fya muntu, pantu lisonde lya muntu (cosmos). **LELO UBUSHIKU BWA KWA SHIKULU BULEISA.** Ee, buleisa. Cali fye ni pali ii nshita iya Kusokoloka kwa kwa Yesu Kristu, Yohane alisendelwe no Mupashi no kweshiwa na Mupashi Ubushiku bulyo Bukalamba buleisa. Ubushiku ubwakwa Shikulu ni lilya inshiku sha muntu shikapwa. Ama bufumu aya ili sonde yena yakesaba ama bufumu yakwa Lesa wesu. Ubushiku bwakwa Shikulu nililya ama bupingushi yakapona, kabili panuma ya cilya kukesa ukuteka kwe kana limo. Ino ine nshita isonde licita ifyo lifwaya ukucita no Mwinakristu. Balamwita amashina yonse ayabipa, ukumusenteka. Lelo kuleisa bulyo bushiku bukalamba kabili ubwa kutinya ilyo bakalila no kuwelesha, pantu Umwana wa Mpaanga aleisa mu mubukali ku kupingula isonde. Lilya elyo abalungami bakakwata ubushiku bwabo pamo na Shikulu, pantu ababifi bakapya kabili abalungami bakenda pa mito shabo ukuya mu kuteka kwe kana limo. Malaki 4:3, “Kabili mukanyantaula ababifi pantu bakaba imito mwisamba lya nyantilo sha makasa yenu mu bushiku umo nkacita, eflyo Yehoba wa Milalo asosa.”

ISHIWI NGE NTANDALA

Ukusokolola 1:10, “. . .Naumfwile kunuma yandi ishiwi likalamba, nge ntandala.” Yohane ali mu Mupashi, kabili ilyo ali ifi, amwene ubushiku ubukalamba kabili ubwawama ubwakwa Shikulu Yesu kabili na maka Yakwe yonse aya mushilo. Intanshi yali mupepi no kufungululwa pantu Lesa ali mupepi no kumusambilisha. Yohane tasosele cali ni ntandala. Yali kwati ni ntandala. Nomba ilyo intandala yalishiwa ilakwata ubwite bwa lubilo muli yena. Caba kwati kubilisha, inkombe ya mfumu, ukwisa ku bantu. Alisha intandala. Bwite bwa lubilo. Abantu balalongana ku kumfwa. (Israele lyonse alelonganikwa ukupitila mukulishiwa kwa ntandala.) Icintu cimo icikankala na cipalama. “Kutikeni kuli yena.” E ico ili shiwi lyalikwete ubwite bumo bwine ubukankala nge fyo intandala yalecita. Yalumfwika bwino bwino na maka, ukupapusha no kushibusha. Owe, nga cakutula kuti twaumfwa ishiwi lyakwa Lesa nge ntandala buno bushiku, pantu lyena lyaba ni ‘Ntandala ya Mbila nsuma’ ukubilisha ‘Ishiwi lya Busesemo’ ukutulenga ifwe ukwiluka, no kuteyanishiwa, pa cileisa pe sonde.

INSAMBU SHA KULEMBA

Ukusokolola 1:11, “Lileti, Nine Alifa na Omega, Uwantanshi kabili Uwakulekelesha: kabili, Ico ulemona, lemba mwi buku, tuma na ku nkuta cinelubali isho shaba mu Asia: ku Efese na ku Smurna, na ku Pergamo, na ku Tuatira, na ku Sarde, na ku Filadelfia, na ku Laodikea.” Ici cili pano. Uwantanshi kabili Uwakulekelesha, Alifa na Omega: e FYONSE fya cena. Lesa fye umu uwa cine. Ishiwi ne Cebo cakwa Lesa. Icituntulu ne cine na fipalama. Ifyo cabe cintu ukuba mu Mupashi. Mwe, ukuba mu cinso cakwa Lesa no kumfwa ukufuma kuli Wene. . . “Ico wamona, lemba mwi buku, kabili citume ku nkuta cinelubali.” Ishiwi ilya bilishe Icebo Cakwe mwi Bala lya Eden kabili na pa Lupili lwa Sinai, ilyo ilyaba ishiwi limo line ilya umfwike mukulangisha kwa bukata bwakwe pa Lupili ulwa Sansama, lyalebilikisha umuku naumbi, ne ii nshita ku nkuta cinelubali no busokololo ubwapwililika kabili ubwa kulekelesha ubwakwa Yesu Kristu.

“Lemba ifimonwa, Yohane. Fyena ufibike ku nshita ishileisa, pantu bwena busesemo ubwa cine ubo *UBULINGILE* ukwisa fikilishiwa. Filembe no kufituma, ukufilenga ukwishibikwa.”

Yohane alilishibe lilye shiwi. Owe, muli no kulishiba lilye shiwi ilyo Aketa nga cakutula muli umu uwa kuli Wene.

IFYAKUTEKAPO INYALI CINELUBALI IFYA GOLIDE

Ukusokolola 1:12, “Awe napilibukile ku kumona uwe shiwi ilyalelanda na ine. Kabili pakupilibuka, na mwene ifya kutekapo inyali cinelubali ifya golide.” Yohane talesosa ukutila apilibwike ukumona uyo uo aumfwileko ishiwi, lelo apilibwike ukumona ishiwi. Owe, nalitemwa cilya. Apilibwike ukumona ishiwi. Ishiwi kabili no muntu baba umo kabili cimo cine. Yesu e CEBO. Yohane 1:1-3, “Mu kutendeka mwali Cebo, kabili Cebo ali pamo na Lesa, kabili Cebo ali ni Lesa. Wene mu kutendeka ali pamo na Lesa. Ifintu fyonse fyalengelwe kuli Wene; kabili ukwabula Wene takwalengelwe cintu nangu cimo icalengelwe.” Nga cakutila kuti mwakwata ukumona mucine cine Icebo mwakulamona Yesu.

Ilyo Yohane apilibwike amwene ifya kutekapo inyali ifya golide cinelubali. Mucine fyena fyali ifyakutekapo inyali. Kabili ukulingana na vesi 20, shali ni nkuta cinelubali: “ifyakutekapo inyali cinelubali ifyo wamona ni nkuta cinelubali.” Ku kwimininako inkuta fyena tekuti fibe amakandulo. Kandulo ilaaka lelo pakashita fye elyo panuma ilashima. Ilapwa. Tekuti kube na cimbi kuli yena. Lelo ifyakutekapo inyali fyalikwata ukwaka ukushipwa bwangu ukushisangwa mu makandulo.

Nga mulefwaya ukukwata icikope icisuma ica nyali, belengeni pali cena muli Sekaria 4:1-6, “Kabili malaika uwalelanda na ine abwekeshepo, ukunshibusha, kwati muntu uwashibushiwa mutulo twakwe. Elyo atile kuli ine, Cinshi ico ulemona? Naine natile, namona, kabili moneni ica kutekapo inyali ica golide conse cine, na mafukula yaciko pa mulu wa ciko, ne nyali sha ciko cinelubali pali co, ne misai cinelubali ku nyali isha pa mulu wa ciko. Ne miolife ibili pali ico, umo lubali ku kulyo kuli mafukula, no mu nankwe lubali ku kuso kwakwe. Elyo nayankwile natile kuli malaika uwalelanda na ine, natile, Finshi ifi, mwe Shikulu? Nao malaika uwalelanda na ine ayaswike no kutila kuli ine, Bushe tawishibe ifyo fili ifi? Na ine natile, Iyo, mwe Shikulu. Elyo asosele kuli ine, ati, Ici e Cebo cakwa Yehoba kuli Serubabele, icakutila, Te kubulamba, kabili te kumaka, kano ku ‘Mupashi’ Wandu, efyo asosa Yehoba wa Milalo.” Iyi pano na imbi inyali iya golide uwalopolwa. Ileakisha pantu naikwata amafuta ayengi ayo ilefumya ukufuma mu fimuti fibili ifya miolife, ifyo fyaiminina ulubali no lubali. Ifimuti fibili fimininako Icipingo ca Kale ne Cipyra, kabili mucine amafuta yapashanya Mupashi wa Mushilo, Uyo eka fye ewingapela ulubuuto lwakwa Lesa ku bantu. Malaika uyo uwalandile kuli Sekaria alesosa muli uyu musango “ici eco ulemona cipilibula ukutila ulukuta te kuti lubombe nangu cimo ku bulamba bwakwe atemwa amaka, lelo ku Mupashi wa Mushilo.”

Nomba lengululeni ici icakutekapo inyali. Muli no kumona ukutila calikwata umufukula uukalamba, atemwa icipe, ico icaba pakati ka misai cinelubali ifuma muli cena. Uyu mufukula ulesushiwa na mafuta ya miolife ayo ayapita muntambo cinelubali isho ishabikwa mu misai cinelubali. Yaba mafuta *yamo yene* ayabomba no kupanga ulubuuto kumpela ya misai cinelubali. Ulu lubuuto talwatalile ukushima. Shimapepo atwalilile fye ukwtila amafuta mu mufukula.

Inyali yaleyashiwa mu musango uwaibela. Intanshi, shimapepo asendele umulilo ukufuma pa cipailo ica bukata uyo uwaashiwe intendekelo ku mulilo wakwa Lesa. Aleasha, intanshi, inyali iyaleikala pa mulu wa mufukula. Elyo aleasha inyali iya cibili ukufuma ku mulilo uwa nyali ya ntanshi. Inyali ya citatu yapokelele umulilo waiko ukufuma ku nyali ya cibili, nge fyo yacitile iyalenga cine yapokelele umulilo waiko ukufuma kuya citatu, no kutwalilila, mpaka inyali shonse cinelubali shaleaka. Uyu mulilo wa mushilo uwafumine pa cipailo, uwasantekwe ukufuma ku nyali ukuya ku nyali, cabe cipasho icisuma ica Mupashi wa Mushilo mu Nshita sha Nkuta cinelubali. Ukupongolola ukwa ntendekelo ukwa Pentecost (uko kupongolola kwaishile fye ukufuma kuli Yesu pa Cipuna ca Luse) kulepela amaka ku Lukuta Lwakwe ukupita monse mu nshita cinelubali, no kulangisha mu kupwililika ukutila Yesu Kristu aba cimo cine mailo, ilelo, no muyayaya, Lesa ushipilibuka mu bukankala Bwakwe na mu nshila Shakwe.

Muli Yohane 15, Yesu atile, “Nine Mwangashi, imwe muli misambo.” Wene e Mwangashi wine wine, ulya uwafuma mu mushila uwa ntendekelo ukufuma ku mbuto iya ntendekelo iya kwato bumi muli yena. Nomba umwangashi tautwala icisabo; yena imisambo eicita cilya. Nomba moneni ici: Kuti mwabula umuti wa citrus capala nge cimuti ca mucungwa, no kufyantika mukamusambo aka cisabo ca grape na, kamusambo ka ndimu, akamusambo ka tangelo, kabili na tumbi utwaulya musango, kabili yonse ilye misambo iya musango ulya, kabili yonse ilye misambo ikakula. Lelo ilye misambo tayakatwale amacungwa. Iyo mukwai. Umusambo wa ndimu ukatwale ndimu, kabili umusambo wa cisabo ca grape ukatwala icisabo ca grape ne fyashala nafyo ifyo fine. Lelo ilye misambo ikalakulila pa bumi ubuli mu cimuti. Lelo nga cakutila cilye cimuti cikaleta ukumesha umusambo na umbi uwakuli cena ceka cikamesha umusambo uwe cungwa no kutwala amacungwa. Mulundanshi? Pantu ubumi mu musambo kabili no bumi mu cimuti bwalipalana lelo tacali ifyo ku misambo iya fyantikwemo. Ilye misambo iya fyantikwemo yalikwete intulo ya misango imbi iya bumi ukufuma ku fimuti fimbi, ukufuma ku mishila imbi, ukufuma ku mbuto shimbi. Owe, ikatwale ifisabo bwino bwino, lelo tayakatwale amacungwa. Tekuti icite pantu tayaba iya muntendekelo.

Filya e fyo ulukuta luli. Umwangashi walyakanishiwa kabili imisambo yalifyantikwamo. Balifyantikamo imisambo ya Baptist, imisambo iya Methodist, imisambo iya Presbyterian, ne misambo iya Pentecostal. Kabili ilye misambo iletwala Baptist, Methodist, Pentecost, ne cisabo ca Presbyterian. (Imbuto sha filonganino uko batwala ifisabo fyabo.) Lelo nga cakutila umwangashi wingatala ukutwala umusambo naumbi uwa wena, ulyo musambo ukaba fye ngo mwangashi wine. Cikaba umusango wa musambo umo wine uyo uwa letelwe pa Pentecosti. Ukalandila mu ndimi shimbi, ukasesema, no kukwata amaka ne fishibilo ifya kubuka kwa kwa Yesu Kristu muli wena. Mulandu nshi? Pantu cilekulila ku mufundo wa cifyalilwa uwa mwangashi wine. Mulemona, tawafyantikwe mu mwangashi; wa FYELWE mu mwangashi. Ilyo ilye misambo imbi yafyantikwemo, ifyo yali fye no kucita kutwala ifisabo fyaiko pantu tayafyelwe kuli ulyo mwangashi. Tayaishiba palwa bulyo bumi bwa ntendekelo ne cisabo ca ntendekelo. Tekuti ishibe pantu tayafyelwe kuli wena. Lelo nga balifyelwe muli wene, bulya bwine ubumi ubwali mu mukonso wa ntendekelo (Yesu) nga walishile ukupitila muli bena no kumonekela muli bena. Yohane 14:12, “Ndemwebe cine, cine, nati, Untetekela imilimo iyo Ine ncita, nao akacita; kabili akacite milimo iya cilapo pali iyi; ico ine ndeya kuli Tata.”

Ifilonganino ifyo fitungululwa no muntu tekuti fifyalwe kuli Lesa; pantu caba Mupashi, TE MUNTU, uupelo mweo.

Ifyo cili ica kusansamusha ukutontonkanya pali shilye nyali cinelubali ukufumyo bumi no lubuuto ukufuma umwakusungila umwa ulyo mufukula umo pantu shalikwete intambo sha shiko ukwibishiwa mulya. Cile nkombe ya nshita ya lukuta yaibishiwa umu. Ubumi bwakwe bwali pa mulilo ku Mupashi wa Mushilo. Intambo yakwe (ubumi) bwalibishiwa muli Kristu. Ukupitila muli ilye ntambo alepokelela ubumi bwine ubwakwa Kristu, kabili ukupitila muli bwena alepelo lubuto ku lukuta. Lubuuto lwa musango shani alepela? Ulubuuto lumu lwine ulwa ashiwe mu nyali iya kubalipo. Kabili ukuya fye pa ntanshi mu nshita mpaka pali ino nshita iya nkombe mu nshita yakulekelesha ubumi bumo bwine kabili ulubuuto lumu lwine lulalangishiwa ku bumi ubwa fiswa pamo na Kristu muli Lesa.

Tekuti tulande fye kanshi pa nkombe sheka, lelo onse uwacetekela uwa cine alelangishiwa mu kwibishiwa umu. Bonse balepokelela ukufuma ku cipe cimo cine. Bonse balibishiwa mu mufukula umo wine. Balifwa ku bene beka kabili ubumi bwabo bwali fiswa pamo na Kristu muli Lesa. Bali kakatikwamo ku Mupashi wa Mushilo. Abena Efese 4:30, “Kabili mwilenga Umupashi wa Mushilo wakwa Lesa ubulanda, muli uyo mwakakatikilwe ukulola ku bushiku bwa

kulubuka.” Takuli umuntu uwinga bafumya mu kuboko Kwakwe. Ubumi bwabo tekuti bwangalilweko. Ubumi ubushimoneka buleaka no kubalika, ukupelo lubuuto ne filangisho ifya Mupashi wa Mushilo. Uwa mukati, ubumi ubushimoneka bwalifiswa muli Lesa kabili bulishiwa ne Cebo cakwa Shikulu. Satana tekuti abakumyemo. Nangu ni mfwa tekuti ibakumye, pantu imfwa yalilufya ulubola lwaluko; inshishi yali lufya ukucimfya kwaiko. Ukutotela kube kuli Lesa, balikwata uku kucimfya mukupitila muli Shikulu Yesu Kristu. Ameni kabili ameni.

TALI SHIMAPEPO NAKABILI

Ukusokolola 1:13, “Na mukati ka fyakutekapo inyali Uupalene no Mwana wa Muntu, na fwala ilaya ilya fika na kumakasa, ne lamba lya golde ilya shingulwike pa cifuba.”

Ulya Naiminina, Uupalene no Mwana wa Muntu. Nge fyo umwala uwamishiwa mu musango inda munwe ipangilwamo, e ico Nao alecindamikwa mukati ka nkuta. Bwena Bushiku bwakwa Shikulu; pantu Yohane Amumwene naiminina, tali nga shimapepo, lelo nga Kapingula uleisa. Ilamba lya golde talili lyakakwa nakabili mu musana umo shimapepo alingile ukuikakila ilyo alepyungila kuli Lesa mu Ncende iya Shilisha, lelo ili nomba ukushinguluka amapeya Yakwe, pantu Wene nomba tali shimapepo lelo KAPINGULA. Nomba Yohane 5:22 na ifikilishiwa, “Pantu na Wishi tapingula muntu nangu umo, lelo ubupingushi bonse na pelo Mwana.” Umulimo Wakwe na upwishiwa. Bushimapepo nabupwa. Inshiku sha busesemo nashipwa. Naiminina uwafwala nga KAPINGULA.

IMIMONEKELE IYA BUNTU BWAKWE IYA BUKATA CINELUBALI

Ukusokolola 1:14-16, “No mutwe Wakwe no mushishi Wakwe fyali ifya buta nga masako aya buta, nge mfula ya buta; na menso Yakwe yali ngo lubingu lwa mulilo. Na makasa Yakwe yapalene no butale ubwa bengeshima, ngo walopolwa mwilungu; ne shiwi Lyakwe lyali nge ciunda ca menshi ayengi. Kabili ali ne ntandala cinelubali mu lupi Lwakwe ku kulyo: na mukanwa Kakwe mwafumine ulupanga ulwa twila kubili kubili: ne cinso Cakwe cali nga kasuba ilyo kabalika mu maka yakako.”

Ifyo cali icakwikata no kuputwamo ku mimonekele yakwa Yesu kuli Yohane, uyo uwali umufungwa pa mulandu wa Cebo, kabili moneni, ICEBO ica Mweo nomba naciminina kuntanshi yakwe. Ifyo cali icimonwa icakubutisha, pantu imibebe yonse iyamimonekele yalikwata ubupilibulo. Ifyo bwabo busokololo ubwa Buntu Bwakwe ubwa bukata.

1. *Imishishi Yakwe iya Buta nge Mfula ya Buta*

Yohane icakubalilapo amwene no kulumbula pa kubuta kwa mishishi Yakwe. Yali iya buta, kabili iyabutisha nge mfula ya buta. Ici tacali pa mulandu wa ciimo Cakwe. Owe, iyo. Ukubutisha kwa mishishi iya buta tacilelangisha iciimo lelo ukwishiba, no bukalamba, na mano. Uwa Muyayaya takota. Inshita yaba ni cinshi kuli Lesa? Inshita cipilibula icintu icinono kuli Lesa, lelo amano e cintu cikankala. Caba ngefyo Solomoni alombele amano kuli Lesa ku *kupingula* abantu ba Israele. Nomba Wene aleisa, Kapingula uwe sonde lyonse. Akafwikwe cilongwe ca mano. Cilya efyo kubuta no kubeka kwa mishishi kulangisha. Moneni ici muli Daniele 7:9-14, “Namwene fyasuka fyatekwa ifipuna, elyo Umukote wa Nshiku ne nshiku aikala, icakufwala Cakwe ica buta nge mfula ya buta, no mushishi wa kumutwe Wakwe nga masako ya mpaanga aya buta tutu: icipuna Cakwe ni mingi sha mulilo, ne mipeto ya Ciko mulilo uleaka. Umulonga wa mulilo ulepita no kutula pa mulola Wakwe: ba malaika amakana bale Mupyungila, na makana ikumi ukufushiwa ku makana ikumi na beminina pa cinso Cakwe: Bakapingula nabekala, na mabuku ya kupukulwa. Elyo naloleshe pa mulandu wa ciunda ca fyebo ifya kulisha ifya lesosa ulusengo ulo: Namwene casuka icinama caipaiwa, no mubili wa ciko waonaulwa, no kupelwa ku kocewa ku mulilo. Ne finama ifya shelep, kwafumiwepo ukuteka kwa fiko: lelo ukutantalila kwa myeo kwapelwe kuli fyene ukufika ku nshita iyalingwa. Namwene mu fimonwa fya bushiku, moneni, Umo uwaba ngo Mwana wa Muntu aleisa mu makumbi ya mu mulu, aisa afika na ku Mukote wa Nshiku ne nshiku, elyo Apalamikwa pali Wene. No kupelwa ukuteka, no bukata, no bufumu, ukuti abantu na bantu bonse, na bantu ba nko, ne ndimi, ba Mupyungile: ukuteka Kwakwe kuteka kwa muyayaya, ukushakapite no bufumu Bwakwe tabwakonaulwe.” Mwacimone ci. Daniele Amumwene na ulyo mushishi uwa buta. Ali ni Kapingula ukwisula ama buku no kupingula ukufuma muli yena. Daniele Amumwene ukwisa mu makumbi. Ifi e filya fine fye Yohane amwene. Bonse babili ba Mumwene mu musango umo wine fye. Bamwene Kapingula ne lamba Lyakwe ilya bupingushi pa mapeya Yakwe, naiminina uwa pwililika kabili uwa mushilo, uwa isulamo amano, uwalinga nganshi ku kupingula isonde mu bulungami. Aleluya.

Nangu li sonde line lyalishiba pali ici cakulangililako, pantu mu nshiku shakale kapingula alemonekela no kuba mu ng’anda ya cilye, uwa fwala icisote ca buta no mwingila uutali uyo walangishe amaka yakwe yonse (umwingila uwa fuma ku mutwe ukufika ku molu) ku kuleta ubupingushi.

2. *Amenso Yakwe ngo Mulilo*

Tontonkanyeni pali cena. Yalya amenso ayaleshibantukila limo ne filamba ifya bulanda ne nkumbu. Yalya amenso

ayalilile ne nkumbu pa nshishi yakwa Lasaro. Yalya amenso aya shamwene ububi bwa fipondo ifya Mutanike pa capindama lelo mubulanda abilikishe, “Tata babeleleni uluse.” Nomba yalya amenso lubingu lwa mulilo, amenso yakwa Kapingula Uyo ukalambula balya aba Mukene.

Pa myumfwile yonse iya buntu Alangishe sana ilyo Amonekele ngo Mwana wa Muntu yali ni iyi, ilingiline Alelila. Lelo kunuma yakulyo kulila na bulyo bulanda kwali nalyo line Lesa.

Yalya amenso yamo yene yamwene ifimonwa. Yalolekeshe mukati ka mitima ya bantu no kubelenga amatontonkanyo yabo yene no kwishiba inshila shabo shonse isha lekana lekana. Ukulolekesha muli yalya amenso ayafwa ali ni Lesa, Uyo uwabilikishe kuli abo aba Shamwishibe pa fintu Ena ali, “. . .Nga tamucetekela ukuti nine Wine, muli no kufwa mu membu shenu.” Yohane 8:24. “Nga nshilecite milimo yakwa Tata, Mwincetekela. Lelo nga Ndecita (imilimo yakwa Tata), nangu tamule Ncetekela, cetekeleni imilimo. . .” Yohane 10:37, 38. Nga filya Yeremia uwakale, Ali ni kasesema uwacililishi, pantu abantu tabalepokelela Icebo cakwa Lesa no kukana ubusokololo.

Yalya amenso ayalubingu lwa mulilo ayakwa Kapingula nangu ni ino ine nshita yalemona ubumi bwa bantunse bonse. Ukubutuka ukufuma uku no kuya mwi sonde lyonse, takwaba nangu cimo ico Wene taishiba. Alishiba ukukabila kwa mutima kabili nefyo cila umo alefwaya ukucita. Takwaba nangu cimo ica fiswa ico icishakasokololwe, pantu ifintu fyonse fyaba pa mbilibili kuli Wene Uyu uo twabako. Citontonkanyeni, Alishiba nangu ni ino ine nshita ifyo muletontonkanya.

Ee, ulya Naiminina nga Kapingula na menso ya mulilo ku kuleta ubupingushi. Inshiku sha luse na shipwa. Owe, nga cakutila abantu bengalapila no kufwaya icinso Cakwe mubulungami ilyo kucili inshita. Pakutila benga cita icifuba Cakwe ica kusailapo cabo ilyo isonde likasungulukila mu mulilo.

3. Amakasa ya Butale

“Na makasa Yakwe yapalene ngo butale ubwa bengeshima, ngo bwalopolwa mwi lungu.” Ubutale bwaishibikilwa pa mulandu wa kukosa kwa buko. Takwaba nangu cimo icaishibikwa ico mwingabomfya pali yena ku kulyonaula. Lelo ubu butale ubulondolola amakasa Yakwe buli ubwaishibikwa nganshi apa pa mulandu bwalipita mukweshiwa kwa mulilo nga mwilungu, ukweshiwa uko umuntu nangu umo tapitam. Kabili cilya cishinka nganshi. Pantu ubutale bulangisha Ubupingushi ubwa Bulesa: ubupingushi ubo Lesa aletele no kubufikilisha. Yohane 3:14-19, “Kabili filya Mose atumpwile

insoka mu matololo, e fyo Umwana wa Muntu ali no kutumpulwa: Ukuti onse umutetekela Ena e onaika, abe no mweo wa muyayaya. Pantu Lesa atemenwe aba pano isonde, ukutemwa kwa kuti apele Umwana Wakwe uwafyalwa eka, ukuti onse Uumutetekela eonaika, lelo abe no mweo wa muyayaya. Pantu Lesa tatumine Umwana Wakwe ese pano isonde ku kupingula aba pano isonde; lelo ukuti aba pano isonde bapusukile muli Wene. Uumutetekela tapingulwa: uushitetekela napingulwa kale, ico tatetekele lilye Shina Iya Mwana uwafyalwa eka wakwa Lesa. No bu e bupingushi, ubwa kuti ulubuuto lwaisa pano isonde, na bantu batemenwe mfifi ukucilo lubuuto, pantu imilimo yabo ya bubifi.” Impendwa 21:8, 9, “Nao Yehoba atile kuli Mose, Cite nsoka ya mukuba, no kuibika pe lamfya: nomba, onse uwasumwa, ilyo aimona, aleba no mweo. Awe Mose acitile insoka ya mukuba, no kuibika pe lamfya, nomba, insoka nga yasumo muntu, ilyo aloleshe nsoka ya mukuba, aba no mweo.” Israele alibembwike. Ulubembu lwalingwilwe ukupingulwa. Eico Lesa aebele Mose ukubika insoka ya butale pe lamfya, kabili uyo uwalolekeshe alipusushiwe ku bupingushi bwa lubembu lwakwe.

Insoka ya mukuba pe lamfya caiminineko ulubembu ulwapingwilwe kale ukufuma mwibala Iya Edeni, umo insoka yabebeleke Efa, ukumulenga ena ukubembuka. Ubutale bulanda pa bupingushi, ngefyo caba mu cipao ca butale uko ubupingushi bwa lubembu bwalipilwe mwilambo ilyali pa cipailo. Ilyo Lesa apingwile Israele pa membu shakwe mu nshiku shakwa Eliya, Tapele mfula kabili imyulu iyakaba yaishileba ngo butale. Nomba muli ubu bulondoloshi tulemona ukuti insoka pe lamfya imininako ulubembu ulwa pingulwa kale, pantu yapangwa ukufuma ku butale, ukulangisha ubupingushi bwa Bulesa bwaliponene kale pa lubembu. Kanshi uyo onse uwa lolekeshe pa nsoka iyali pe lamfya, ukusumina ifyo yaiminineko, alelengwo mutuntulu, pantu uyo wali mulimo atemwa ipusukilo lyakwa Shikulu.

Insoka pe lamfya cipasho ca fyo Yesu aishile bomba mwi sonde. Alilengelwe mu mubili pakutila engasenda pa Mwine amabupingishi yakwa Lesa pa lubembu. Umufula wa cipailo ce lambo cali ubutale ubwakosa, ukupashanya Umwana wa Mpaanga uwaipaiwe ilyo umufula we sonde taulabako. Ubupingushi bwalibikilwe kale pali Wene ilyo takulaba ababembu. Ipusukilo ukuba fye ilyakwa Shikulu, anyantawile umwakukamina umwangashi umwa cipyu cakwa Lesa eka. Imingila yakwe ya pilibwilwe mu cakashika no mulopa Wakwe wine. Ilungu Iya mulilo ilya bupingushi ubwalungama ne cipyu cakwa Lesa cali iciputulwa Cakwe. Aliculile, umulungami pa bashalungama. “Uli uwalinga, We Mwana wa Mpaanga wakwa Lesa, pantu Nautulubula ifwe ku mulopa Obe Wine.”

Alashilwe pa fya bupulumushi bwesu, Afwantilwe pa ma mpulu yesu, ukulimuna ukwa kutumwenamo ubuntuntulu kwa ponene pali Wene, na mufipumo Fyakwe e mwaishile ukupola kuli ifwe. Nao Yehoba aponeshe pali Wene amampulu ya ifwe bonse. Acuilile ukucila umuntu onse uwatala ukuculapo. Nangula lintu talaya pa lupanda Alitoneshe amabe nga matoni yakalamba ya mulopa ukufuma mu mubili wakwe nga mukulunguluka ukwa bwafya ubwali ku ntanshi umulopa wine wapatwike mu mishipeshipe Yakwe. Luka 22:44, “Kabili pa kuba mukulunguluka Alapepa no kupimpo kwacila na mabe Yakwe yaba nga matoni yakalamba ya mulopa ayaleponena panshi.”

Lelo ubushiku bumbi shilye nkasa sha butale shikeminina pe sonde. Kabili Akesaba Kapingula uwe sonde lyonse, kabili mukulungama na mukupwililika Akesa pingula abantunse. Kabili takwakabe ukubutuka kuli bulyo bupingushi. Takwakabe ukufutatuka kuli kulyo kupingula. Takwakabe ukwangalila kuli bwena. Uyo uuli ushalungama akaba ushalungama nalyo line; uyo uuli uwakowela akaba uwakowela nelyo line. Uyo Ushipilibuka takapilibuke lyena, pantu Ena tatala kabili takatale. Shilye nkasa isha butale shikafwanta umulwani. Shikonaula munkanyakristu, iciswango ne cimpashanya na fyonse fye ifyaba ifyakowela mu cinso Cakwe. Akonaula imibombele ya lukuta iyo ya bule Shina Lyakwe ku konaula fye ubukata bwa iko no kuba shonaula pamo na munkanyakristu. Shonse mbifi, abasenshi, abashacetekela, aba fintu fipya, aba mano, bonse bakaba kulya. Imfwa, kumbo, ne nshishi fikaba kulya. Ee fikaba. Pantu ilyo Akesa, amabuku yakesulwa. Lilya elyo no lukuta ulwa cifulefule kabili na bana cisungu basano abapelelwa amano bakamonekela. Akapatula impaanga ukufuma ku mbushi. Ilyo Akesa Akapokolola ubufumu, pantu Bwakwe, kabili pamo na Ena kukaba imyanda mishila ne myanda mishila, Nabwinga Wakwe, uukesa mukupyungila Wena. Ubukata! Owe, ni ino nshita atemwa takwakabe. Lapileni ilyo inshita tailapwa. Bukeni ukufuma pa bafwa no kufwaya Lesa ku kwisushiwa na Mupashi Wakwe nga teifyo mukalufya umweo wa muyayaya. Ciciteni nomba ilyo kucili inshita.

4. *Ishiwi Lyakwe nge Ciunda ca Menshi Ayengi*

Nomba cinshi ico amenshi yemininako? Uumfweni ici mu Kusokolola 17:15, “. . . amenshi ayo umwene, . . . bena bantu, na mabumba, ne nko, na bandimi.” Ishiwi Lyakwe lyali ngo kulanda kwa cintu bwingi. Cena ni cinshi? Bwena bupingushi. Pantu aya mashiwi aya inte amabumba, abo ukupitila ku Mupashi wa Mushilo mu nshita yonse balipelo bunte pali Kristu no kushimikila Mbila nsuma Yakwe. Likaba lishiwi ilya muntu onse ukwima mu bupingushi ukwebaula umubembu uyo ushafwaile ukupokelela ukusokwa. Amashiwi ya nkombe

cinelubali yakomfwikwa nganshi kabili palwalala. Balya bakashimikila abacishinka abashimikile amaka ya kupususha ayakwa Yesu, abashimikile ulubatiso lwa mu menshi mwi Shina lyakwa Yesu, abashimikile ukwisushiwa kabili na maka aya Mupashi wa Mushilo, abaiminine ne Cebo ukucila ifyo baiminine pa myeo yabo abene; bonse fye pamo bali lishiwi lyakwa Yesu Kristu ukupitila ku Mupashi wa Mushilo ukupita mu nshita shonse. Yohane 17:20, “Kabili nshilelombela aba beka, lelo na baka Ntetekela pa mulandu wa cebo cabo.”

Bushe mwalitala ukutontontanyapo ifyo cabe cikutinya ku muntu uletentemukila ukwabula ubwafwilisho ukulola kucipoma? Tontontanyeni nomba cilye cibulumo ilyo alepalama ukonaulwa kwakwe ukwine kwine kabili ukwa cine. Kabili nga filya fine fye kuleisa ubushiku ubwa bupingushi ilyo icibulumo ica mashiwi ayengi cikamwebaula imwe pa kukana posako amano ukumfwa cikaba ukucelwa nganshi. Poseniko amano ino ine ora. Pantu pali ino nshita amatontontanyo yenu yaleambulwa mu mulu. Kulya amatontontanyo yenu yalalandishapo ukucila amashiwi yenu. Nga filya umu Fariseo uwasosele ifingi nganshi na kanwa kakwe, lelo ukwabulo kumfwa kuli Shikulu, umutima wakwe waishile bifishiwa no kubipa mpaka inshita yalipwile, nangu ino ine nshita ubu kuti bwaba ubwite bwenu ubwa kulekelesha ku kumfwa Icebo no kupokelelamo umweo wa muyayaya. Takwakabe nshita ilyo mukapalama kuciunda ica mashiwi ayengi aya bupingushi no konaulwa.

Lelo bushe mwalitala ukumona ifyo ubusuma no kutekanya kwa ciunda ca menshi kwaba? Nalitemwa ukuloba, kabili nalitemwa ukusanga icifulo uko amenshi yaletotosha mumutalalilwa. Kuti nalalako fye no kulayomfwa yalelanda umutende ne nsansa no kuikushiwa ku mutima wandi. Ifyo nabo wasangalala ukwikashiwa mu ng’anda ya kutushishamo uko ishiwi lyakwa Shikulu lilanda umutende, nge Cebo ca menshi aya kupatula calangisha. Ifyo tulingile twaba abakutotela ukumfwa ishiwi Lyakwe ilya kutemwa no kusakamana no kutungulula no kucingilila. Kabili ubushiku bumo tukomfwa lilye shiwi ilyawama lilelanda, te mubupingushi, lelo mu kutusengela ifwe abo imembu shesu shafumishiwa ku mulopa Wakwe, abo ubumi bwesu bwali isushiwa no Mupashi, kabili abo kwenda kwesu kwali mu Cebo. Ni cinshi icingaba icawama ukucila ukumfwa amashiwi ayengi aya kusengela no kushingulukwa kuli balya abengi abo abacetekele ku mweo wa muyayaya? Owe, takwaba icaba nga cena. Ndepepa ukuti muli no kumfwa ishiwi Lyakwe kabili mwikakosha umutima wenu, lelo mu Mupokelele nge Mfumu yenu.

Owe, nga kuti fye mwacimona. Cali menshi ayaonawile isonde, lelo cali menshi yamo yene ayapuswishe Nowa elyo

nakabili no kupususha isonde lyonse pa mulandu wakwa Nowa. Umfweni kwishiwi Lyakwe, ishiwi lya ba bomfi Bakwe, ilyo lileita ku kulapila no mweo.

5. *Mulupi Lwakwe Lwaku Kulyo Mwali Intanda Cinelubali*

“Kabili Ali ne ntanda cinelubali mu lupi Lwakwe ulwa ku kulyo.” Nomba mucine natwishiba kale ukufuma mu vesi iyalenga amakumi yabili ifyo intanda cinelubali mucine shaba. “Kabili inkama ya ntanda cinelubali ni ba malaika (inkombe) aba nkuta cinelubali.” Nomba tekuti tupange cilubo pano mu musango uuli onse, ilyo alecilula kuli ifwe. Ishi ntanda cinelubali ni nkombe ku nshita ya nkuta cinelubali ishaleisa. Tashalumbulwa amashina. Shatantikwa fye nga cinelubali, imo kuli cila nshita. Ukufuma ku Nshita iya Efese ukuya fye mpaka kuli ino Nshita iya Laodikea cila nkombe yaletele mbila iya cine ku bantu, ukwabula ukufilwa ukucisunga ukuba Icebo cakwa Lesa kuli ilya ine nshita ya lukuta. Cila umo aikatilile kuli cena. Bali abakosa mu kunakila kwabo ku lubuuto lwa ntendekelo. Ilyo cila nshita yaletaluka ukufuma kuli Lesa, inkombe Yakwe iya cishinka yapilibwile ilya nkulo ukubwekela ku Cebo. Amaka yabo yafumine kuli Shikulu nga teifyo nga tabatalile ukusunka amabimbi. Bali aba cingililwa mukusakamana Kwakwe, pantu takuli nangu cimo icingabafumya mu kuboko Kwakwe, kabili takuli nangu cimo icinga bapatula ukufuma ku citemwiko cakwa Lesa, kuti cabo bulwele, ubucushi, ubwamba, insala, ulupanga, umweo atemwa imfwa. Bali mucine cine abaipela kuli Wene kabili basungilwe ku maka Yakwe. Tabaposeleko amano palwa kucushiwa ukwaishile mu nshila yabo. Ukukalipwa no kusentekwa fyali lelo ukubalengo kupelo bukata kuli Lesa ukutila bali pendelwe abalinga ukuculila Wene. Kabili mu kutotela kwipusukilo Lyakwe babilime no lubuuto lwa bumi Bwakwe no kulangisha icitemwiko Cakwe, ukushipikisha, ukunakilila, ukuiteka, ukuteko mutima, bucishinka. Kabili Lesa ali bashininkishishe ne fisungusho, ifishibilo, ne fipapusho. Bali bapele imilandu ukuba amashilu, na bakakunkuluka wa mushilo. Balibebawile kutubungwe kabili no kubapumya, lelo baikele abacishinka ku Cebo.

Nomba tacaba icakosa ukwiminina no kubo wa cine ku cisumino. Caliba icanguka, pantu ciwa aba kunuma ya fyonse filya. Lelo icintu cimbi ica ibela ukubo wa cine ku Cebo cakwa Lesa kabili no kubwekela ku fyo Icebo caletele mu ntendekelo panuma ya Pentecost.

Tekale sana umuntu atile kuli ine ukutila lukuta lwa Roman Catholic lwali ulukuta ulwa cine apo lwaliba ulwa cine kufyo lwa cetekele pa myaka yonse, kabili lwalitwalilile ukula kula kabili te kupilibuka. Cilya tefyo caba nakalya. Ulukuta ululi lonse no buteko kunuma lwalwena, ne cishilano caluko ulwine ico icishaba Icebo nakalya, kabili no bupyungishi

umushaba amaka ukulenga kasebanya ukushibushiwa, mucine kuti lwa twalilila. Cilya tacali ilamfya. Lelo ilyo mwatontokanya pali kalya akalibumba akanono ako ama membala yakako yaleputaulwa pakati, ukulishiwa ku nkalamo, ukucushiwa no kweshiwa ukufuma pa ncende imo ukuya pali imbi lelo lwali ulwa cine ku Cebo—nomba mucine cine ulya *alingile* ukuba Lesa. Ifyo bapuswike ku bulwi ubwa citetekelo cabo kabili no kutwalilila nalyo line: CILYA e cisungusho.

Kabili ici cakusansamusha tacaba fye ca nkombe isha nshita isha nkuta cinelubali beka. Uwacetekela onse uwa cine aba mu kuboko kwa kwa Lesa kabili kuti afumya ukufuma mu citemwiko Cakwe na maka, no kupokelela ifisuma fyonse ifyo Lesa aba ku wacetekela. Ifyo Lesa apela inkombe, kabili ifyo Apala no kubomfya inkombe, cabe cilangililo ku bacetekela bonse pa busuma Bwakwe no kusakamana ku filundwa FYONSE ifya mubili Wakwe. Ameni.

6. *Ulupanga ulwa twila Kubili kubili*

“Na mukanwa Kakwe mwafumine ulupanga ulwatwila kubili kubili.” Mu AbaHebere 4:12, “Pantu Icebo cakwa Lesa ca mweo, kabili caliluma no kutwo ukucila ulupanga lonse ulwa twila kubili kubili, kabili cila tula na ku kulekanya umutima no mupashi, ne mfyufyu no bufyompo, cilingulula amatontokanya na mapange ya mutima.” Ukufuma mukanwa Kakwe mwafumine ulupanga ulwatwila kubili kubili ico icaba ICEBO CAKWA LESA. Ukusokolola 19:11-16, “Kabili namwene umulu na ucenama, moneni kabalwe uwabuta; no Wikelepo uwitwa wa Cishinka kabili wa Cine, na mubulungami Emo alepingwila no kulwa. Awe amenso yakwe lubingu lwa mulilo, na pa mutwe Wakwe pali ingala ishing; akwate shina ilyalembelwe, ilyo takuli uwaliishiba, kano Umwine Wine. Nafwale laya ilya tumpikwa mu mulopa: ne Shina Lyakwe Ni Cebo cakwa Lesa. Ne milalo iya mu mulu ile Mukonka ili pali bakabalwe aba buta, nabafwala isha kolokondwe isha buta bu, isha wama. Na mukanwa Kakwe mulefuma ulupanga ulwatwa, ulwa kuminako inko: Akashicema ku nkoto ya cela: Anyata no mwakukamina imyangashi umwa cipyu ca bukali ubwakwa Lesa wa Maka yonse. Kabili Akwete ishina ilya lembelwe pe laya Lyakwe na pe tanta Lyakwe, IMFUMU YA SHA MFUMU, KABILI SHIKULU WA BASHIKULU.”

Yohane 1:48, “Nataniele atile kuli Wene, Nga Mwa njishiba shani? Yesu alyaswike no kutila kuli wene, Ilyo Filipino acili talakwita, uli mwisamba lya mukunyu, nali ni nkumona.” Mwachimona ico. Ilyo Akesa, cilye Cebo cikesa onaula inko shonse na bantu bonse. Kabili takuli nangu umu ukeshu ukucikanya. Cikesa sokolola icalu mu mutima onse nge fyo Acitile kuli Nataniele. Icebo cakwa Lesa cikalangisha uyo

uwacitile ubufwayo bwakwa Lesa kabili no ushacitile. Cena cikaleta palwala imilimo iya mubumfisololo iya muntu onse kabili no mulandu aficitile. Cikesa patulanya. Cilya eco ilesosa mu Bena Roma 2:3, “Naiwe, We muntu, uupingula abacite fi fintu, kabili ulaficita, bushe utila ukapusuka ku kuseka kwa kwa Lesa?” Elyo iletwalilila ukusosa ifyo Lesa akapingula abantu. Ici pano mu vesi 5 ukufika 17. Umutima uwe libwe ukapingulwa. Imilimo ikapingulwa. Amapange yakapingulwa. Takwakabe ukusobolola kuli Lesa; lelo bonse bakapingulwa kuli cilye Cebo, takwakwabe nangu umo uukafulumuka kuli cena. Balya abaumfwile kabili tabalefwaya ukukutika bakapingulwa kufyo baumfwile. Balya abatushishe muli cena ukusosa ukuti bali cicetekele, lelo tabaciikele, bakapingulwa. Icafiswa conse cikaletwa palwalala no kubilikishiwa pa mitenge ya mayanda. Owe, lyena tukomfwikisha ilyashi ilya kale lyena. Takwakabe inkama ikashala ukufuma ku nshita shonse.

Bushe mwaliishiba ukutila Alesokolola inkama sha mu mitima isha baume na banakashi muli *ino* nshita iyo tuleikalamo? Nani umbi uwinga sokolola inkama sha mutima lelo Icebo, Umwine? Aba Hebere 4:12, “Pantu Icebo cakwa Lesa ca mweo, kabili caliluma, no kutwo kucila ulupanga lonse ulwa twila kubili kubili, kabili cilatula na ku kulekanya umutima no mupashi, ne mfyufyu no bufyompo, cilingulula amatontokanyo na mapange ya mutima.” Cena Cebo. Cilebomba ifyo Catuminwako, pantu Cena (Icebo) caisulamo amaka. Caba Umupashi umo wine uwali muli Yesu (Icebo) icilipo nakabili mu lukuta muli ino nshita ya kulekelesha nge cishibilo ica kulekelesha ukwasha ukusoka abantu ukutaluka ukufuma kubupingushi, pantu abo aba mukana Wene (Icebo) nombaba baliisa kale mubupingushi, uku Mutanika Cipya cipya. AbaHebere 6:6, “Kabili bafutatukako, ninshi cifilwa filwa ukubalenga abapya kabili ku kulapila; pakuti babwekeshapo ukuitanikila Umwana wakwa Lesa, no ku Musebanya pa mbilibili.”

Nomba Paulo atile ukuti Icebo caishile mu maka elyo na mwishiwi. Icebo icashimikilwe mucine cailangishe icine. Ngo lulebyasha, ulupanga uluputaula caile muli bakampingu ba bantu, kabili ngo mwele wakwa shing’anga utumbula caputawile amalwele no kukakulula abali muli bunkole. Ukuli konse uko balya abacetekele abantanshi baile, “baile baeshimikila Imbila nsuma (Icebo) kabili Lesa ashininkishe cilye Cebo ne fishibilo ukulakonka.” Abalwele balyundepwe, ifiwa fyalitamfiwe, kabili balandile mundimi shipya. Cilya cali Icebo mu mulimo. Cilye Cebo tacatala ukufilwa mu tunwa twa Benakristu abacetekele. Kabili muli ii nshita iya kulekelesha cili pano ica maka nganshi kabili ica pulamo ukucila lyonse muli nabwinga uwa cine uwa Cebo. Owe, aka mukuni

akanono, mwe bumba ilya cepesha, ikitilileni ku Cebo, isusheni akanwa kenu no mutima na cena, kabili ubushiku bumo Lesa aka mupela ubufumu.

7. *Icinsò Cakwe Nga Kasuba*

“Ne cinso Cakwe cali nga kasuba ilyo kabalika mu maka yakako.” Mateo 17:1-13, “Kabili apo papite nshiku mutanda Yesu abula Petro, na Yakobo, na Yohane munyina, no kubaninika ku lupili ulwasansama ku mbali. Kabili ayalwike pa cinso cabo: Icinsò Cakwe cabalike nga kasuba, na malaya Yakwe yali ayabengeshima ngo lubuuto. Kabili, mona, kuli bene kwamoneke Mose na Eliya balelanda Nankwe. Awe Petro alyankwile, atile kuli Yesu, Mwe Shikulu, cawama ifwe ukuba pano: nga Mwafwaya, nsakepo ne nsakwe shitatu; imo Yenu, imo yakwa Mose na imo yakwa Eliya. Ilyo acili alelanda, mona, ikumbi ilyabuta lya bakupikila: kabili mona ishiwi lya mwi kumbi, aliti, Uyu e Mwana wandi uwatemwikwa, uo Mbekelwamo; Muumfweni. Kabili abasambi pa kulumfwa, bawile ubukupeme, no kutine cibi. Lelo Yesu aishileko no kubekata, ati, Imeni, mwitina. Na pakwinuna amenso yabo, tabamwene muntu, kano Yesu eka. Kabili bene pakutentemuko lupili, Yesu alibakonkomeshe, ati, Mwi eba muntu icimonwa, ici akasuke Umwana wa Muntu abushiwa ku bafwa. Na basambi bali Mwipwishe, abati, Nga Cinshi ico bakalemba basosela abati Lelo Eliya ali no kubala ese? Kabili alyaswike no kutila kuli bena, Eliya aleisa, no kubweseshamo fyonse. Lelo ndemweba nati, Eliya aliisa, kabili tabamwishibe, lelo bamucitile conse ico bafwaile. E fyo, no Mwana wa muntu alaswa acule kuli bene. E lyo abasambi bailwike ukuti abebele ulwa kwa Yohane Kabatisha.”

Nomba muli Mateo 16:28, ukusontelela Mateo 17:1-13, Yesu asosele, “. . . Bamo ba mu beminine pano, tabakasonde mfwa, bakasuke abamona Umwana wa Muntu aleisa mu bufumu Bwakwe.” Kabili abatumwa batatu balimwene fye filya fine—umusango wa kwisa Kwakwe ukwa cibili. Bali Mumwene ukwaluka palya pa mulu wa lupili. Amalaya Yakwe yali aya bengeshima ngo lubuuto ne cinso Cakwe cabalike nga kasuba mu maka yakako. Kabili palya ilyo Amoneke, paiminine Mose na Eliya kumbali shonse. Ulya e musango wine Aleishilamo nakabili. Mucine Eliya akesa intanshi no kubwasha imitima ya bana (nabwanga) ukubwekela kwi Sambilisho lya Cebo ilya Batumwa bashibo. Malaki 4:5,6, “Moneni nkatuma kuli imwe Eliya kasesema ku kutangililo kwisa kwa bushiku bwakwa Yehoba ubukulu kabili ubwa kutinya: Nao akabwesesho mitima ya bashibo pa bana, ne mitima ya bana pali ba shibo, epali naisaume calo ku citipu.”

Israele yaba kale ni nko. Yali pampamikwa nomba ne fita fyakwe, ifita fya pa menshi, akabungwe ka fya kutume nkalata, mendela, kabili na fyonse ifyo ifikuma ku nko. Lelo

kucili no kufikilishiwa Ilembo ilyo ilisosa, “. . .atemwa bushe inko ikafyalwa pa nshita imo? . . .” Esaya 66:8. Bulyo bushiku buli mupepi no kwisa. Umuti wa mukunyu na ulemba amabula yabuko. Abena Israele balelelela Mesaya. Bale musubila Wene kabili ukusubila kwabo kuli mupepi no kufikilishiwa. Israele akafyalwa libili ku Mupashi, pantu Ulubuuto lwakwe no Bumi bwakwe fili mupepi no kusokololwa kuli Wene.

Mu Kusokolola 21:23, “Kabili umusumba taukabila kasuba, nangu umweshi, ukuti fibalikilepo: pantu ubukata bwakwa Lesa bwalibutusha, ne nyali ya buko Mwana wa Mpaanga.” Uyu ni Yerusalemu Mupya. Umwana wa Mpaanga akaba muli ulyo musumba, kabili pa mulandu wa mulola Wakwe, takwakafwaikwe ulubuuto. Akasuba takakatule no kubalikila mulya, pantu Wene e Kasuba no lubuuto mulya, Umwine. Inko ishikesa muli wene shikenda mu lubuuto Lwakwe. Bushe tamuli abansansa bulyo bushiku buli pali ifwe? Yohane ali mwene bulyo bushiku buleisa. Nge fyo cili, Shikulu Yesu, iseni bwangu!

Malaki 4:1-3, “Pantu moneni, ubushiku buleisa, ubulepya nge buku: kabili bonse aba miya, ee, na bonse aba cito bubifi, bakaba ifisoso: nobo bushiku ubuleisa bukababilimya, eflyo Yehoba wa Milalo asosa, pakuti tabwakabashile umushila nangu umusambo. Lelo ka katulila imwe mwe batina Ishina Lyandi Akasuba ka Bulungami akali no kundapa mu mapindo Yakako; na imwe mukafuma, no kupontaika nga bana ba ng’ombe abafuma umwakukakilwa. Kabili mukanyataula aba bifi; pantu bakabe mito mwisamba lya nyantilo sha makasa yenu mu bushiku ubo nkacita, eflyo Yehoba wa Milalo asosa.” Cilya icili palya nakabili. AKASUBA ukubalika mu maka yakako. Owe, amaka aya Mwana wakwa Lesa ukubalika mukati kafia kutekapo inyali fya golide cinelubali. Ulya palya naiminina, kapingula, Uyo uwa culile no kufwila ifwe. Asendele icipyu ca bupingushi ubwa Bulesa pa Mwine. Anyantile umwakukamine myangashi umwa cipyu cakwa Lesa eka fye. Kabili nge fyo tulandile kale, ku mubembu ishiwi Lyakwe lyaba nge ciunda ca cipoma atemwa ipofu ililefuluma mu mabimbi ya mfwa pa mabwe yakululamba. Lelo kuwa mushilo, ishiwi Lyakwe lyaba ngo kwimba ukusuma ukwa mukuku ilyo walala mukulutusha, ukwikushiwa muli Kristu. Ukubalikila pali ifwe no kusanikila ubusuma bwa citemwiko Cakwe atila, “Witina, nine Uyo Walipo, Ulipo, Uukabapo; Uwa Maka yonse. Kunse ka Ine takwaba umbi. Nine Alifa na Omega, FYONSE ifya cena.” Wena ni Cananika uwa mu Mipokapoka, Ulutanda lwa Lucelo kabili ulu Balikisha. Wena aliwamisha pa mwanda mushila ku mweo wandi. Ee, bulyo bushiku bukalamba buli mupepi no kumonekela kabili Akasuba ka Bulungami ka kabalika no kundapa mu mapindo Yakwe.

KRISTU UWA CIMFYA

Ukusokolola 1:17,18, “Kabili ilyo Namumwene, nawile pa nkasa Shakwe ngo wafwa. Lelo Abikile ulupi Lwakwe ulwa kulyo pali ine, ati, Witina; Nine uwa Kutendeka kabili uwa Kulekelesha; Nali uwafwa, kabili Ndi uwa Mweo; nomba, mona, ndi uwa Mweo umuyayaya umuyayaya, Ameni; kabili ninkwate mfungulo isha kumbo ne sha mfwa.”

Takuli umuntu nangu umo uwingeminina imimonekele iya maka iya cilye cimonwa. Amaka yakwe yonse yalipwile, Yohane awilile pa Nkasa Shakwe nga umo uufwile. Lelo ukuboko kwa kwa Shikulu mu citemwiko kwali mukumishe, kabili ishiwi ilye palo lyatile, “Witina. Wiumfwo mwenso. Ndi uwa Kutendeka kabili Uwakulekelesha. Nali uwa fwa, nomba Ndi uwa Mweo; nomba, mona ndi uwa mweo umuyayaya.” Ni cinshi ico tulingile ukutina? Ubupingushi ubwa ponene pali Wene pa lupanda, pa nshishi, kabili ilyo Wene aikile, cali pa mulandu wesu. Apwishishe icipumo conse ica bucushi bwa lubembu kabili takwaba nomba ukwebaula kuli abo ababa muli Kristu Yesu. Mwamona nge cishininkisho “Ndubulwila” wesu e “Kapingula” wesu. Wene aba fyonse fibili “Ndubulwila” kabili “Kapingula.” Nga Kapingula “umulandu naupwa”—naupwishiwa. Takuli nomba ukwebaulwa. Mulandushi ulukuta lulingile ukutina? Bulayo nshi ubo Atala ukufilwa ukulangisha ku finso fyesu? Mulandu nshi lulingile ukutina ukukandwa atemwa imfwa? Fyonse fyali cimfiwa. Uyu pano kacimfya mukalamba. Uyu pano Uyo Uwa cimfishe ifyalo fyonse fibili icimoneka ne cishimoneka. Tali nga Alexander, uyo uwacimfishe isonde pa ciimo ca kufyalwa ica makumi yatatu na fitatu kabili taishibe inshila imbi iya kupilibukilako ku kutwalilila ukucimfya, e ico afwile ngo musha wa lubembu no bwikashi ubwa bipa. Tali nga Napoleon, uyo uwa cimfishe Europe yonse lelo mukulekelesha alicimfishiwe pa Waterloo no kumubutushisha ku Elba, aisangile fye umwine na cimfiwa. Lelo takwali nangu cimo icinga cimfya Kristu. Uyo uwaikile panshi nomba na nina pa mulu wa fyonse, kabili kuli Wene kwalipelwe Ishina ilya cila ishina lyonse. Ee, Acimfishe mfwa, kumbo, kabili ne nshishi, kabili alikwata imfungulo shafiko. Ifyo Ena akakulula filakakulwa, kabili ifyo Akaka fila kakwa. Takwaba ukupilibula pali cena. Takwaliko kacimfya kunuma Yakwe kabili takwabako nangu umo kunge ka Wene. Ena fye eka ni Kapususha, Kalubula. Ena e Lesa fye EKA: kabili “Shikulu Yesu Kristu” e Shina Lyakwe.

“Witina, Yohane. Witina, we mukuni unono. Fyonse ifyo Naba, uuli impyani kuli fyena. Amaka yandi yonse yobe. Amaka yandi ayashipwa yenu ilyo njiminine mukati kenu. Nshaisa mukuleto mwenso no kufilwa, lelo icitemwiko no

kushipa na maka. Amaka yonse yalipelwa kuli Ine kabili yenu ku kuyabomfya. Landeni fye Icebo kabili ndi no kucicita. Cilya e cipangano Candi kabili tekuti cifilwe.”

INTANDA CINELUBALI NE CAKUTEKAPO INYALI

Ukusokolola 1:20, “Ica nkama ca ntanda cinelubali isho umwene mulupi Lwandi lwa ku kulyo, ne ca fyakutekapo inyali cinelubali ifya golide. Intanda ishi cinelubali ni ba malaika (inkombe) ba nkuta cinelubali: ne fyakutekapo inyali cinelubali ifyo umwene ni nkuta cinelubali.”

Natusanga kale icishinka ica ishi nkama shibili. Owe, tatusokolwele ifyo ishi nkombe cinelubali shali, lelo kubwafwilisho bwakwa Lesa twalacita kabili na ilye nkama yala pwishiwa. Inshita cinelubali twalishiba. Shalitantikwa mu Cebo, kabili tuli no kulanda pali cila imo pakutila twingesa kuli ino nshita iya kulekelesha iyo tuleikalamo.

Lelo mukulolekesha ukwa kulekelesha ukwa ici cipandwa, ukumona Wene ilyo Eminine mulya mukati ka fya kutekapo inyali sha golide ne ntanda cinelubali mukuboko Kwakwe ukwa kulyo. Owe, cabe cintu ica kutemuna uku Mumona naiminina palya muli Bulesa Bwakwe Ubwapulamo. Wene ni Kapingula, Shimapepo, Imfumu, Kapumpe, Umwana wa mpaanga, Inkalamo, Alifa, Omega, Intendekelo kabili Impela, Tata, Mwana, Mupashi wa Mushilo, Uyo Uwalipo, Uulipo, Ukabapo, Uwa maka yonse, FYONSE MULI FYONSE. Uyo ali apa, Intendekelo kabili Ukupwisha. Alilinga ulyo Mwana wa mpaanga! Alishininkishe ukubo Walinga ilyo Atushitile ipusukilo lyesu ku Mwine. Nomba Wene naiminina mu maka Yakwe yonse no bukata Bwakwe bonse ne fintu fyonse ukupelwa kuli Wene nga Kapingula.

Ee, ulya naiminina pakati ka fyakutekapo inyali, ne ntanda mu kuboko Kwakwe. Ni nshita ya bushiku, pantu e lilya elyo tubomfya inyali ku kusanikila, kabili lilya elyo intanda shimoneka ukubalika kabili ukulangisha ulubuuto lwa kasuba. Kabili na kufita. Ulukuta lweenda kucitetekelo mu mfifi. Shikulu waluko alifuma pali ili sonde lelo Mupashi wa Mushilo uucili ulebalika ukupitila mu lukuta, ukupelo lubuuto kuli li sonde ilya kale ilya lubembu ilya tipwa. Kabili shilye ntanda shilangisha ulubuuto Lwakwe nasho. Ulubuuto fye lweka shakwata lubuuto Lwakwe. Ifyo kwabo kwa fita—ifyo kwabo kwatalala muli bu mupashi. Lelo ilyo Aisa mukati mulabo lubuuto no kukaba, kabili ulukuta lulapelwa amaka kabili ukupitila muli Wene lulacita imilimo iyo Acitile.

Owe, nga cakutila twakwato ukumumona Wene nge fyo Yohane acitile. Bantu bamusango shani tulingile ukuba, ukwiminina ku ntanshi Yakwe pali bulyo bushiku!

Nga cakutula tamwapela kale Ubumi bwenu kuli Wene, shimwingapilibwila umutima wenu kuli Lesa ino ine nshita, no kufukama pa nshi apo pene muli, no kulomba ubwelelo Bwakwe pa membu shenu, no kupela ubumi bwenu kuli Wene. Lyena tuli no kwesha ukupalama Inshita Sha Nkuta Cinelubali capamo; kabili ilyo tulecita ndepepa ukuti Lesa ali no kwafwilisha uyu mubomfi ushalinga ukusokolola Icebo Cakwe kuli imwe.

ICIPANDWA CA CITATU

INSHITA YA LUKUTA LWA EFESE

Ukwishibisha Ku Nshita Sha Nkuta

Akutula imwe mwingomfwikisha bwino bwino Imbila ya Nshita Sha Nkuta ndefwaya ukulondolola ifishinka ifyalekana lekana ifya nengele ine ukufika pa mashina ya nkombe, ubutali bwa nshita, kabili ne fintu fimbi ifilesangwamo.

Apo uku kusoma kwali no kuba ukukankala nganshi uko nshatala nkwatapo ukufika ino nshita, nalifwaile Lesa pa nshiku ishingi ku kuputwamo kwa Mupashi wa Mushilo. Lyena fye e lintu nabelengele Amalembo pa Nshita Sha Nkuta no kufwilisha sana mu malyashi ayakale ayengi aya Lukuta ayalembwa na bakalembe we lyashi lya kale abengi abaishibisha abo nasangile. Lesa tafililwe ukwasuka amapepo yandi, pantu ilyo nalebelenga Icebo na malyashi ya kale, nali afwilishiwe no Mupashi wa Mushilo ku kumona icilangililo icafimbulwa ico icamoneka mu myaka imyanda kabili mpaka ne lelo, ubushiku bwa kulekelesha.

Ulufungulo ulwapelwe kuli ine na Shikulu ico icalengele ukuti njishibe inkombe iyacila nshita yaba iya mu Malembo nganshi. Mucine limbi kuti lyaitwa Ulufungulo ulwine lwine lwa Baibele. Caba ukusokolola ukutula Lesa tapilibuka, kabili no kutila inshila Shakwe tashipilibuka nge fyo wene Aba. Mu Bahebere 13:8 isoso kutila, “Yesu Kristu aba cimo cine mailo, ilelo, no muyayaya.” Lukalamilandu 3:14, 15, “Ninjishibo kuti, conse ico Lesa acita, cene cikabapo umuyayaya: takuli ukulundapo pali ico, kabili takuli ukufumyapo kuli ico: kabili Lesa acite fi, ukuti abantu babe nakatina ku cinso Cakwe. Icabapo na nomba epo cili; ne co cikesabapo na nomba epo cili; kabili Lesa alafwaya abweshe cilya capita.” Ici cili pano: Lesa ushipilibuka ne nshila ishabulo kupilibulwa. Ico Acitile pa KUBALILAPO Ali no kutwalilila ukulacita mpaka cakulacitwa ukufika ne nshita ya KULEKELESHA. Takwakatale ukubapo ukupililulwa. Biken i fi ku Nshita Sha Nkuta. Umusango wa Muntu uo Lesa asalile ku nshita ya kubalilapo, kabili ifyo Lesa ailangishe muli bukapyunga bwa ulyo muntu, kuti aba icilangililo ku nshita shonse shimbi. Ifyo Lesa acitile mu nshita ya lukuta lwa kubalilapo eflyo Alefwaya ukucita ku nshita shonse shimbi.

Nomba twalishiba filya fine fye ukufuma mu Cebo ico icalembele na Mupashi wa Mushilo ifyo ulwa ntanshi, atemwa ulukuta lwa ntendekelo, lwasangilwe kabili ifyo Lesa ailangishe Umwine muli lwen a. Icebo teti cipilibuke atemwa ukupililulwa pantu Cebo ni Lesa. Yohane 1:1, “Mukutendeka

mwali Cebo, kabili Cebo ali pamo na Lesa, kabili Cebo ali ni Lesa.” Ukupilibula icebo cimo ica cena, ngefyo Efa acitile, cileta ulubembu ne mfwa, nangu nga filya isosa mu Kusokolola 22:18-19, “...Ngo muntu alundapo pali ifyo fintu, Lesa akalundapo pali wene ifinkunka ifyalembwa mwi buku ili: Kabili ngo muntu afumyapo ifyebo fya mwi buku lya kusesema uku, Lesa akafumye cakaniko cakwe mwi Buku lya Mweo, ne ca mu musumba wa mushilo, kabili ku fintu ifilembelwe mwi buku ili.” Kanshi, ifyo ulukuta lwali pa Pentecost e lamfya. Cilya e cipasho. Takwaba icipasho cimbi. Te mulandu ifyo bakasambilila basosa, Lesa TA pilibula cilye cipasho. Ifyo Lesa acitile pa Pentecost Alingile ukutwalilila ukulacita mpaka inshita sha nkuta shikapwe.

Nangula bakasambilila kuti ba mweba ukutila inshita ya batumwa yalipwa, mwila cicetekela. Ukulanda kwa musango filya kuntu kwalubana pa milandu ibili. Icakubalilapo, cilubo ukutontonkanya ukutila takwaba nakabili abatumwa na bambi, pa mulandu fye wakutila balya abantendekelo ikumi limo na babili balifwa. Umutumwa cipilibula ‘uyo uwatumwa’; kabili kwaba abengi abatumwa ilelo, lelo betwa ba minshoni. Cikulu fye abantu bacili baleitwa no kutumwa ne Cebo ca Mweo eko ili inshita ya batumwa iletwalilila. Ica cibili, basontelela ku nshita ya ‘kulangisha amaka ya Mupashi wa Mushilo’ nge yapwa apo Baibele yali pwishwiwa. Cilya te cishinka. Takwabako ilembo nangu limo ililangisha filya, lelo abengi balanda mukushininkisha mu nshila imbi. Ici pano icishininkisho cesu ukutila yonse iyi milandu ibili ya bufi. Imilimo ya Batumwa 2:38, 39. “Awe Petro atile kuli bene, Lapileni, no kubatishiwa onse uwa muli imwe mwi Shina lya kwa Yesu Kristu ku kulekelelwa imembu shenu, elyo mukapokelele ca bupe Umupashi wa Mushilo. Pantu icalailwe cili kuli imwe, naku bana benu, kabili kuli bonse aba kutali, kuli bonse abo Lesa wesu aketa bese kuli wene.” Ubulayo ubwa maka yalya ayo abatumwa bapelwe pa Pentecost yali kuli “imwe (aba Yuda), kabili na kubana benu (aba Yuda), kabili na bonse balya abali ukutali (Abenafyalo), kabili na kuli bonse abo Shikulu Lesa wesu aketa (bonse umuYuda no Mwinafyalo).” Mpaka Akaleke ukwita, imbila ya Pentecost na maka tafya KATALE UKUPWA.

Ifyo lukuta lwakwete pa Pentecost e nsambu sha luko ishi shakapokololwe. Muntendekelo, lwalikwete Icebo cakwa Lesa ica pwililika. Lwalikwete amaka ya Mupashi ukulangishiwa mu fishibilo ifya misango misango ne fipapwa ne fya bupe fya Mupashi wa Mushilo. AbaHebere 2:1-4, “E ico tufwile ukwangwo kucila ifyo twaumfwa, epali twasesenunwako. Pantu nge Cebo icalandilwe muli ba malaika cabe caikata, na conse ica bumpulamafunde ne ca bucintomfwa (ku Cebo) capokelele ukukandwa ukuyene; Ifwe tukapusuka shani, nga

tatusakamene ipusukilo ilya kulefi; ilyabalilepo ukulanda Shikulu, kabili lyaikashiwe kuli ifwe ku ba Mumfwile; Lesa nao alebashimikila ubunte, kuli fyonse fibili fishibilo, na ku fipapwa, na kufisungusho ifya misango misango, na ku fyakaniko fya Mupashi wa Mushilo, umo afwaile Umwine?" Lulyo Lukuta lwa ntendekelo talwabunganishiwe na bantu. Lwali tungulwilwe na Mupashi wa Mushilo. Talwali ulukalamba sana. Lwalipatilwe no kusulwa. Lwali titikishiwe. Lwali cushiwe na kumfwa. Lelo lwali ulwa cine kuli Lesa. Lwalikele ne cipasho ica Cebo cantendekelo.

Nomba mwileka mulufiwe pano. Ilyo nsosele ukutila Lesa ne nshila Shakwe tafipilibuka, nshacisoso kutila ulukuta ne nkombe shaluko tekuti bapilibuke. Ulukuta te Lesa. E ico kuti lwapilibuka. Lelo ico nacisosa caciba ukutila pa mulandu wakwa Lesa ushipilibuka ne nshila ishishipilibuka kuti twabwékela kunuma ku kutendeka no kumona imibombe yantanshi kabili iyapwililika iya kwa Lesa elyo kabili pinguleni kuli lilye lamfya. Filya efyo cicitwa. Ulukuta lwa Cine lyonse lukesha ukuba ngo lwa ntendekelo pa Pentecosti. Ulukuta Ulwacine ulwa lelo lukesha ukulingana nga lulyo ulwakubalilapo ulwa ntanshi. Kabili inkombe ku nkuta, pakukwata Umupashi umo wine uwakwa Lesa muli bena, bakesha ukulingana no mutumwa Paulo. Tabakabe filya fine nga wene; lelo inkombe sha cine eshikaba ishapalama nganshi kuli Paulo, uwali umuntungwa ku bantu bonse, uwaipesha kuli Lesa, kabili apele Icebo cakwa Lesa ceka, no kulangisha Mupashi wa Mushilo mu maka. Takuli umbi uwingacicita. Mulingile ukubomba ukufuma ku ntendekelo. Nge fyo icapalana cileta icapalana, Ulukuta ulwa Cine lyonse lukaba lulya ululeesha ukukonka mu ntampulo shaba lutendeke pa Pentecosti kabili inkombe shaluko shikakonka umutumwa Paulo, inkombe iya kubalilapo ku nshita ya lukuta lwantanshi. Caba icaanguka ifi fine, kabili cilya cisma nganshi.

Nolu lufungulo, icaanguka nganshi, lelo nomba icisuma nganshi, nalicitile, ku bwafwilisho bwa Mupashi wa Mushilo, ku kubelenga Ibuku lya Kusokolola kabili na malyashi ayakale no kusanga uko cila nshita, cila nkombe, ubutali bwa cila nshita, kabili iciputulwa cila umo abombe mu kupanga kwa kwa Lesa ukufuma ku Pentecost mpaka na kumpela ya shilye nshita.

Apo nomba muleumfwa ifyo turingula ifyo Ulukuta lwa Cine lwali (ifyo lwali pa Pentecost kabili ifyo lwali mu nshita ya batumwa nge fyo lwantantikwa mu Cebo mwi Buku lya Milimo ya Batumwa) kuti twabika ifunde limo line ukutulangisha ifyo lukuta lwafililwe. Icilubo icikankala, atemwa ifilubo, ifyaingile mu Lukuta lwa ntanshi kabili fya sokolwelwe mu ma Buku ya Milimo ya Batumwa kabili Kusokolola elyo kabili mu Makalata fili no kwisalangishiwa

nganshi kabili nganshi pa mbilibili muli cila nshita iyaishile, mpaka tukafike pa kufumishiwapo umupwilapo ukwa cine mu ya kulekelesha, atemwa Inshita ya Laodikea.

Nomba ukufuma kuli ulu lufungulo ulwa ntanshi ulo twapokelele ukufuma kuli Shikulu, kulya kulefuma nacimbi kabili panono icine icawama. Nacisoso kutila Ulukuta ulwa Cine lyonse lukesha ukuba nge fyo cali mwi Buku lya Milimo ya Batumwa. Cilya cishinka nganshi. Lelo natusanga ukutula Icebo nakabili cilesambilisha ukwingila kwa cilubo mpaka kukabe ukufumishiwapo umupwilapo ukwa cine mu bushiku bwa kulekelesha ilyo Shikulu ali mupepi no kumoneka. Ilipusho nomba lileisa mu mano yesu; bushe Lesa na alalukila Abakwe no kubaleka ukuwila mu nshila iya kubepwa ukwapwililika? Nangu panono, pantu Amalembo yasosa palwalala muli Mateo 24:24, ukutula aba ‘Salwa’ TEKUTI ba bepwe. “Pantu kukema ba Kristu wa bufi, na bakasesema wa bufi bakema, no kulange fishibilo fikalamba ne fya kupapa; ica kuti, balufye na basalwa bene, NGA CABE CINGACITWA.” Ni cinshi kanshi? Ubwasuko buli palwalala kuli ifwe. Kwaba Ulukuta lwa Cine no *ulukuta lwa bufi*. Kwaba Umwangashi wa Cine no mwangashi wa bufi. Lelo mucine lulyo lukuta lwa bufi, umubili wa mwangashi wa bufi, lyonse bukesha ukusenda icifulo ica Lukuta lwa Cine no kulwisha ukutula lwena, kabili te Basalwa, bena e bacine kabili abashininkishiwa. Aba bufi bakesha ukwipaya aba Cine. Filya efyo cali mwi Buku lya Milimo ya Batumwa, filya efyo catantikwa mu nshita cinelubali, kabili filya efyo calandwa mu Nkalata ishapusana pusana. Filya efyo *caba lyonse*. Filya efyo *cili nomba*. Filya efyo *cikesaba*. Teti cipilibuke.

Nomba lekeni tube aba cenjela sana pakutula tatufulunganishiwe pali ici cishinka. E ico tuli no kufwaya Icebo ukushininkisha ili lyashi. Lekeni tubwekele kwi Buku lya ntendekelo, Ukutendeka. Mwi bala lya Edeni mwali ifimuti FIBILI. Cimo cali cisuma; cimo cali icibi. Cimo caletele UMWEO, icibiye caletele Imfwa. Kwali abana babili abo muntendekelo abapele amalambo kuli Lesa. Lekeni mbwekeshepo cilya, bonse BABILI bapele amalambo kuli Lesa. Ukutendeka 4:3-5, “Nomba ilyo shapite nshiku, elyo Kaini atweleko ifisabo fya mushili ica bupe kuli Yehoba. Na Abele, nao atweleko amabeli ya mu mukuni wakwe ne fya mafuta fya yako. Kabili Yehoba alolekeshe Abele ne cabupe cakwe: lelo Kaini ne cabupe cakwe Tapele umucinshi. . .” Lelo umo (Kaini) ali umubi, ukuba wakwa wishi (Ulyo Umubifi), ilyo Abele ali umulungami kuli Yehoba. Nakabili, kwali abana babili ukufuma mu mubili wa bafyashi bamo bene. Bali ni ba mpundu bakwa Isaki na Rabeka. Umo ali uwasalwa wakwa Lesa kabili umbi ali cinangwa. Bonse babili bashinshimwine Lesa. Cila lubali kwaliko ukupepa Lesa ukwacitilwe. Mucili

conse umubi apatile umulungami no kucusha umulungami. Mu milandu imbi umubi aonawile umulungami. Lelo moneni. Babyelwe pamo. Baikele pamo. Bonse balandile pali Lesa no kushinshimuna Lesa.

Aya amabulondoshi yalangisha mu kupwililika umulumbe wakwa Shikulu Yesu Kristu ilyo Asosele ukutila ubufumu bwa mu mulu bwapashaniwa ku muntu uwa byele imbuto isuma, ukwisa sanga fye umulwani alishile no kubyala ama nkumba pakati ka shilye mbuto shisuma. Lesa tabeyele amankumba. Satana e wabyele yalya amankumba palya *pene pakati kashilye mbuto shisuma ishakwa Lesa*. Ilye misango ibili ya filimwa (abantu), ukufuma ku mbuto shibili ishampusana, shakulile pamo. Shakulile ku mufundo umo wine mu mushili umo wine, fyapokelele akasuba kamo kene, imfula, kabili na fyonse ifyalefwaikwa, kabili shonse shibili shali sombwelwe mu kubwekesha kwa shena. Bushe mulecimona? Mwiesha ukulabako ifi fishinka ilyo tulesoma inshita sha nkuta elyo pa ntanshi ifikakatikilo. Kabili pali fyonse, mwilabako ukutila ni muli ino nshita yakulekelesha, ilyo amankumba yalekakwa capamo ku kocewa kwa yako, ukutila bakatalushako ingano isho ishikabikwa mu butala kuli Shikulu.

Ndefwaya nsende ili tontonkanyo ukuya nalyo na kumpela, e ico lekeni tuye pantanshi ulutampulo na lumbi. Bushe mwalitala ukusoma ilyashi lyakale ilya kupuputulwa? Nomba ukupuputulwa kulanga ukwenda kwa kwa Lesa mu maka. Kabili cila nshita Lesa enda, Satana epo ali palya ukwenda nao. Tacatala ukufilwa. Mu nshita sha kupuputulwa kwa kwa Welsh kukalamba (kabili abantu abengi tabaishiba ici), ifipatala fya mashilu fyaliiswile bwangu sana, kabili kwali ukumonekela ukukalamba kwa maka yakwa ciwa ku kufumyapo ukulolekesha kuli Lesa. Calilembwa ukutila mu nshiku shakwa Wesley abantu balecite fintu ifya ibela nganshi ifyo ifyali mucine cine ifyakwa Satana kukweshwa ukusenteka ubusuma na maka yakwa Lesa. Mu bushiku bwakwa Luther casoswa ukutila icisungusho ica bupyangishi bwakwe tacabelele mu cishinka ica kutila alilundulwike bwino ukusangukila Ulukuta lwa Roman Catholic, lelo icisungusho cabelele mu cishinka icakutila kuti acita, kabili alicitile, aikele uwatekanya kabili no kutontonkanya bwino pakati ka bafulungana abo abali ilingi line abaisushiwa na, kabili abaletungululwa ne, mipashi iya lubana. Kabili nga mwalishiba pali bukapyunga ubwa buno bushiku ubwa kulekelesha, mulingile mwalimona ukwingililwa kumo kwine ukwa mipashi imo ine iya bufi kabili iya bubifi. Cilingile ukuba muli ulyo musango. Nomba ndesubila kabili ndecetekela na mukwata amano aya bu mupashi aya linga ukumfwe ci, no kushintilila pali cena.

Ukukakatikila fye ici cishinka pa myangashi iya Cine ne ya bufi ukusankana no kulangisha mipashi ibili iyo ilebomba,

katulolekeshe muli 1 Yohane 4:1-4, na Yuda 3,4,12. “Mwe batemwikwa, mwitetekela mupashi onse, lelo mulelinga imipashi mwishibe nga yafuma kuli Lesa: ico bakasesema wa bufi abengi na bafumina pano isonde. E mo kuti mwaishibila Umupashi wakwa Lesa: umupashi onse uusumino kuti Yesu Kristu naisa mu mubili e wakwa Lesa: no mupashi onse uushisumina ukuti Yesu Kristu naisa mu mubili te wakwa Lesa iyo: Kabili uyu e ulyo umupashi wa munkanyakristu, untu mwaumfwa ukuti uleisa; na NOMBA EPO UULI pano isonde. Imwe muli bakwa Lesa, mwe twana twandi, kabili mwacimfya ababe fi: (umupashi uwa munkanyakristu) ico umukalamba Uuli muli imwe, (Umupashi wakwa Lesa) acila uuli muba pano isonde.” Yuda 3,4,12. “Mwe batemwikwa, pakubikisha umutima ku kumulembela pe pusukilo lya ifwe bonse, naobelwa ukumulembela, ukumupapata ukuti mulwile icitetekelo icapelelwe limo na limo ku BASHILA. Pantu ABANTU BAMO (te ba mushilo) basokelelamo (aba tabaisa mwi cinka ukupitila pa MWINSHI kabili e ico bena fipondo), abalingilwa libela kale uku kusekwa, abaume ABASHIPEPA, abasangulo kusenamina kwa kwa Lesa wesu bucilende, no kukana Shikulu Lesa wesu umo nsu, kabili Shikulwifwe Yesu Kristu. Aba bantu mabwe ayabelama mu mitebeto yesu yacintemwa, ilyo balyo mubeto PAMO na imwe, baisakamana abene beka ukwabulo mwenso. . .” Tekuti pabe ukukana mu cinso ca aya Malembo ukutila Ulukuta ulwa Cine kabili no lukuta ulwa bufi lwalikobana, nelyo shabyelwe pamo lelo shali mbuto ishapusana.

Nomba kanshi, ndetontonkanya kuliko icintu na cimbi ico mulingile ukwishiba. Inkuta cinelubali isha lembwa na Yohane shaba mu Asia Munono kabili shonse shaba ni nkuta sha Benafyalo. Wene talelanda ku lukuta ulwali ku Yerusalemu ulo lwali ulwa ci Yuda fye elyo nalimo na Benafyalo abanono muli lwena. Umulandu wali wa kutila Lesa alipilibwike ukufuma ku ba Yuda ukuya ku Benafyalo. E ico inshita yonse iya lukuta ni Lesa ukubombela ku Benafyalo, kabili no kwita Nabwina uwa ku Benafyalo ku Mwine. Cilya e cipanga ‘Inshita Sha Nkuta’ kabili ‘Umwisulo wa Benafyalo’ conse cintu cimo cine. Imilimo ya Batumwa 13:44-48, “Kabili pesabata ilya konkapo cinga no mushi onse balongene ku kumfwa Icebo cakwa Lesa. Awe abaYuda pakumona amabumba, baiswilemo akalumwa, balapilika ifyalesosa Paulo, balasusha no kumupontela. Lelo Paulo na Barnaba basosele no kushipa, abati, Cali icikankala ukutila Icebo cakwa Lesa cali no kubalilapo ukulandwa kuli imwe: lelo apo mwacitandula, no kuilinga abashiyene umweo uwa muyayaya, moneni, tulepilbukila ku Benafyalo. Pantu efyo Shikulu atweba, ati, Ninkubika ku kube cengelo ku Benafyalo, ku kube pusukilo ukufika pa mpela ya pano nse. Awe Abenafyalo pa kumfwa, balasekelela, no kucindike Cebo

cakwa Shikulu: Kabili bonse abasontelwe ku kuya mu mweo uwa muyayaya balitetekele.” Abena Roma 11:1-8, “E ico ndetila, Bushe Lesa alulile abantu Bakwe? Lesa akanya. Pantu na ine wine ndi mwina Israele, uwa mu bufyashi bwakwa Abraham, uwa mulupwa lwakwa Benjamini. Lesa talulile abantu Bakwe abo Aishibile libela. Bushe tamwaishibe co Cilembo casosa mu milandu yakwa Eliya? Umo asosele Israele kuli Lesa, ati, Mwe Shikulu, nabepaya bakasesema Wenu, nabasopolola imfuba Shenu; na ine nashala neka, kabili balefwaya umweo wandi. Lelo ukwasuka kwa kwa Lesa kwatila shani kuli wene? Ni nshala Na bantu amakana cinelubali, abashafukeme kuli Baali. Ifyo fine na munshita ino kwaba ba bashalapo umwabelo kusala kwa kusenamina. Lelo nga kwa mukusenamina, tekwa mukubombe milimo kabili iyo; ni nshi ukusenamina te kusenamina kabili iyo. Lelo nga ni mu kubombe milimo, lyena tacili ukusenamina nakabili: nga teifyo umulimo te mulimo nakabili. Inga kanshi ni shani? Israele tasangile ico afwaile; awe abasalwa e bacisangile, lelo abashalapo balitalamikwe (ifyo calembwa, Lesa abapelo mutima uwa kutwa, amenso ayabulo kumona, na matwi ayabulo kumfwa;) ukufika ku bushiku bwa lelo.”

Abena Roma 11:25-29, “Mwe ba munyinane, ndefwayo kuti mwishibe ica nkama ici, epali mwaba aba mano mu menso yenu mwe bene, ica kuti ubumununu na buponena Israele lubali, ukasuke Umwisulo wa Benafyalo awisamo. Kabili e fy o abena Israele bonse bakapusuka: ifyo calembwa aciti, “Kapokolola akafuma ku Sione, ukukana pepa Lesa akakululula kuli Yakobo; Kabili ici e cipingo candi kuli bene, ilyo nafumya imembu shabo. Ku Mbila nsuma yena, balwani bakwa Lesa pa mulandu wa imwe: lelo ku kusala, batemwikwa pa mulandu wa fikolwe. Pantu ifya bupe fyakwa Lesa no bwite Bwakwe tafyaba na kulapila.”

Ishi nkuta cinelubali ishabela ku Asia Munono shakwete imibele imo muli shena, muli shilya inshiku sha kale, ico caishileba icisabo icapya ica nshita isha leisa. Ifyo fyali fye ifilimwa kunuma kulya fyaishile bako ku ntanshi mu kulobolola ukwa fikapo, nge fyo Yesu asosele, “Ico nga bacite fi mu muti ubishi, kanshi cinshi cikacitwa mu wauma”? Luka 23:31.

IMBILA KU NSHITA YA LUKUTA LWA EFESE

Ukusokolola 2:1-7

Kuli malaika wa lukuta lwa mu Efese lemba auti; E fy o Asosa uwaikate ntanda cinelubali mu lupi Lwakwe lwa ku kulyo, No kwenda mukati ka fya kutekapo inyali cinelubali ifya golide;

Naishibe milimo yobe, no kucucutika kobe, no kushipikisha kobe, naishibo kuti wafulwa ababi: kabili waeseshe abailumbula abatumwa, kabili tababa iyo, no kubasango kuti ba bufi:

Kabili washipa, kabili ukwete, ukushishipikisha, kabili pa muladu we Shina Lyandi naubomba, no kukananaka.

Lelo ndi ne ci ca kukushinina, ica kuti waleka ukutemwa kobe ukwapa kutendeka.

E ico ibukisha uko waponene, lapila, no kucite milimo ya ntanshi; nakana nga taucitile ifi, nkesa kuli iwe kabili nkasende ca kutekapo inyali cobe mu cifulo ca ciko, nga taulapile.

Lelo uli ne ci, wapate milimo ya bena Nikola, iyo napata na ine.

Uuli no kutwi omfwe, ico Umupashi ulesosa ku nkuta; Uwacimfya nkamupelo kulyako ku Muti wa Mweo, Uuli mu paradise wa kwa Lesa.

INKOMBE

Inkombe (malaika) ku lukuta lwa Efese ali umutumwa Paulo. Ukutula ali ni nkombe ku nshita iya kubalilapo ya nkulo ya Benafyalo tekuti cikanwe. Nangula kuli Petro kwapelwe insambu ukwisula iminshi ku Benafyalo, capelwe kuli Paulo ku kuba umutumwa wabo kabili kasesema. Wene ali ni Nkombe Kasesema ku Benafyalo. Iofeshi lyakwe ilya busesemo, uko apokelele ubusokololo bonse ubwa Cebo ku Benafyalo, cashininkishe wene ngo mutumwa wabo inkombe. Kuli ici basumine abatumwa bambi ku Yerusalemu. Abena Galatia 1:12-19, “Pantu ine nshaipokelele ku muntu iyo, kabili nshasambilishiwe iyo, lelo naimwenene mu kusokolola kwa kwa Yesu Kristu. Mwaumfwile imibele yandi iya kale muli bukapepa bwa baYuda, ukuti nalamete ulukuta lwakwa Lesa ukucishamo, no kwesha ukulonaula: Kabili nalundulwike muli bukapepa bwa baYuda ukucisha abengi aba nkulo yandi mu luko lwandi, pa kubo wapimpilo kucishamo ifya cishilano ifya fikolwe fyandi. Lelo ilyo casekeshe Lesa, Uyo uwa mpatwilile mwifumo lyakwa mayo, no kunjita mukusenamina Kwakwe, Ilyo atemenwe ukusokolwelo Mwana Wakwe muli ine, ukuti Imubile ku Benafyalo; ilyo line nshaipushenye na bantunse: Kabili nshaninine ukuya ku Yerusalemu kuli abo babalilepo ukuba abatumwa; lelo naile ku Arabia, nakabili nabwekele ku Damaseke. E lyo apo papite myaka itatu nali ninine naile ku Yerusalemu ku kupempula Petro, kabili naikele nankwe inshiku ikumi na shisano. Lelo umbi wa mu batumwa nshamumwene, kano Yakobo munyina wakwa Shikulu.” Abena Galatia 2:2, “Awe ni pa kumono kusokolola naninine,

kabili nalondolwele kuli bene Imbila nsuma iyo mbila mu Benafyalo, lelo kumbali fye ku batungwe cintu, epali ndebutuka ibusha, na pamo nabutwike, ibusha.” Abena Galatia 2:6-9, “Awe ku batungwe cintu, (ifyo bali kale, te cintu kuli ine iyo: Lesa taba nakapatulula ku bantu:) pantu abatungwe cintu tabalundileko kantu kuli ine: Lelo icinankwe, pa kumono kuti ninsubilwe Mbila nsuma ya kuba shasembululwa, ifyo Petro asubilwe Imbila nsuma ya ku basembululwa: (Pantu Uwabombele muli Petro ukuti abe umutumwa ku basembululwa, Abombele na muli ine ukuti mbe umutumwa ku Benafyalo:) Na pa kumono kusenamina uko napelwe, Yakobo, na Kefa, na Yohane, abatungwe mpanda, bafunkile ine na Barnaba mu minwe ya kulyo ye senge; ukuti ifwe tuye ku Benafyalo, na bene baye ku basembululwa.” Abena Roma 11:13, “Lelo ndeeba imwe mwe Benafyalo, apo ine ndi mutumwa wa Benafyalo, nacindika bukapyunga bwandi.”

Paulo atendeke ulukuta ku Efese nalimo mukati ka mwanda umo uwa kubalilapo. Ici ciletwafwa ifwe ukubika inshiku isha ntendekelo isha Inshita ya Lukuta ulwa Efese; nalimo 53 A.D.

Umusango wakwe uwa kupyungila wali icilangililo ico inkombe shonse isha kuntanshi shali no kucita, kabili mucine citantika icilangililo kuli kapyunga onse uwa cine uwakwa Lesa, nangula tekuti afike umwashika nga filya mu ncende iya bukasesema nge fyo Paulo acitile. Bukapyunga bwakwa Paulo bwalikwete imibele itatu kabili bwali muli uyu musango:

Ica kubalilapo, Paulo ali uwa cishinka nganshi ku Cebo. Tatalile ukutalukako kuli cena te mulandu ifyo fyali no kucitika. Abena Galatia 1:8-9, “Lelo nga nifwe bene, atemwa ni malaika wa mu mulu, onse uubila kuli imwe mbila nsuma iya lekana na iyo twabilile kuli imwe, abe uwakungwe cilai. Ifyo mbalilepo ukusosa, na nomba ndesosa kabili, Ngo muntu abila kuli imwe imbila nsuma iya lekana na iyo mwapokelele, abe uwakungwe cilai.” Abena Galatia 2:11, 14, “Lelo ilyo Petro aishile ku Antioke, na mukenye pa menso yakwe, ico alibifishe.” “Lelo ilyo namwene ukuti tabendelo umulungeme mucine ca Mbila nsuma, natile kuli Petro ku menso ya bonse, iwe, pakubo mu Yuda, nga wikalo musango wa Bwinafyalo, kabili te wa buYuda iyo, cinshi ico patikishisha Abenafyalo ukwikala nga baYuda?”

I Abena Korinti 14:36-37, “Bushe? ni kuli imwe e ko Icebo cakwa Lesa cafumine? bushe ni kuli imwe mweka e ko cafikilile? Ngo muntu aitungo kuba kasesema, nalimo uwa bumupashi, e luke ifi fintu ndelemba kuli imwe ukuti lifunde lyakwa Shikulu.”

Moneni ukuti Paulo ali ushabunganishiwa, lelo aletungululwa na Mupashi, nga filya ilyo Lesa aendele pali

Mose ku kutungulula Israele ukufuma mu Egupit. Akabungwe ka Yerusalemu takatalile ukutuma Paulo ukuya kumo, nangula takakwete amaka ayali yonse atemwa ubutungulushi pali wene. Lesa, kabili Lesa eka, e wa kwete ukutuma kabili no kutungulula. Paulo tali uwa bantu, lelo uwakwa Lesa. Abena Galatia 1:1, “Paulo, umutumwa, (uushafuma ku bantu, nangu ukulashikwa ku muntu, kano kuli Yesu Kristu, na Lesa Wishi, Uwa Mubushishe ku bafwa:)” Abena Galatia 2:3-5, “Awe nangu ni Tito, uwali pamo na ine, tapatikishiwe ukusembululwa nelyo ali umwina Hela: Lelo pa mulandu wa ba bwananyina aba bufi abasokelele, ku kulengulo buntungwa bwesu ubo tukwete muli Kristu Yesu, ukuti batutwale mu busha: Kuli abo tatwanakile mu kucimba, iyo, nangu ni kukashita akanono; ukuti icine ca Mbila nsuma cikalilile na imwe.”

Ica bubili, bukapyunga bwakwe bwali mu maka aya Mupashi, muli ico ukulangisha Icebo icalandilwe kabili ne calembwa. I Abena Korinti 2:1-5, “Na ine, mwe bamunyanane, ilyo naishile kuli imwe, ukubile ca nkama cakwa Lesa, nshaishile ukupulama ukwa Cebo nangu ukwa mano. Pantu napangile ukukanaishiba akantu muli imwe, kano Yesu Kristu, na Wene untu atanikwe. Kabili ine ni mukunaka, na mu mwenso, na mu kututuma ukwingi e mo nabelele kuli imwe. Kabili icebo candi ne mbila yandi tayali mu fyebo fya kulembeleka ifya mano ya muntu, lelo mukushininkisha kwa Mupashi kabili mu maka: Ukuti icitetekelo cenu ciba mu mano aya buntunse, kano mu maka yakwa Lesa.” Imilimo ya Batumwa 14:8-10, “Kabili mu Lustra mwaikele umwaume, uushali na maka mu makasa, icilema ukufuma munda muli nyina, uushatalile enda: Wene alaumfwa Paulo alelanda: nao pa kutontapo amenso, no kumono kuti nakwate citetekelo ku kuposhiwa, Asosele ishiwi likalamba ati, Iminina ku makasa yobe ololoka. Elyo acilwike alaenda.” Imilimo ya Batumwa 20:9-12, “Awe pa nsolokoto paiketele umulumendo ishina lyakwe Yutuki, uwaiketwe kutulo: Paulo pakupelulula no kucishamo, uyo aiketwe kutulo, aponene panshi ukufuma pa ng’anda ya pa mulu iyalengele shitatu, no kutolwa nafwa. Awe Paulo alikile, awilepo, no kumufukatila ati, Mwilakafya icongo; pantu umweo wakwe e mo uli. Awe ilyo aninine nakabili, no kumokaula umukate, no kulya, kabili asoshanya nabo inshita ntali, bwasuka bwaca, elyo afuminemo. Noyo mulumendo bamusendele uwa mweo, no kusansamushiwa apakalamba.” Imilimo ya Batumwa 28:7-9, “Awe lubali ku mulundu ulya kwali impanga yakwa kateka wa cishi, ishina lyakwe ni Popli; wene alitupokelele, atusekelele inshiku shitatu mu bwanalale. Awe caishile citika, ukutila wishi wakwa Popli alilele naikatwa impepo ne cele: na Paulo aingile umo ali, apepa, abikile pali wene iminwe, no ku muondapa. E ico ilyo kwaponene ci, na basheleko, mucishi abali na malwele,

balaisako, no kuundapwa.” 2 Abena Korinti 12:12, “Ifishibilo fya mutumwa fyacitilwe muli imwe mukutekanya konse, ku fishibilo, ne fipsha mano, ne fya maka.”

Ica butatu, alikwete icisabo icashininkishiwa ica bukapyunga bwakwe ubwa pelwa na Lesa. 2 Abena Korinti 12:11, “Nabo muwelewele; nimwe mwancilikishe: pantu ine nafwile ukutashiwa kuli imwe: pantu nsha shalila na panono kuli aba batumwa aba cilamo, nelyo nshili cintu.” 1 Abena Korinti 9:2, “Nga nshili mutumwa kuli bambi, lelo kuli imwe kwena ndi mutumwa: pantu icikakatikilo ica butumwa bwandi ni mwe muli Shikulu.” 2 Abena Korinti 11:2, “Pantu imufubilo bufuba bwa bulesa: pantu na mulengele ukukobekelwa kuli Kristu, ukuti nkamupele ku mulume umo ngo ushatala upwa uwa musangwela.” Paulo ali inshila iya kuletelamo ibumba ilya mpaanga sha Benafyalo; alishilishishe, kabili alishisakamene, mpaka baletele ifisabo ifya bulungami kabili bali abateyanya ku kumanya Shikulu nge ciputulwa icakwa nabwanga uwa Benafyalo.

Pa nshita iya kupelwa ukwa Kusokolola, ukulingana ne ntambi, Paulo alifwile kale mukwipaiwa, lelo Yohane alitwalilile mu cifulo cakwe filya fine fye nge fyo Paulo acitile mu nshiku sha bukapyunga bwakwe. Imfwa yakwa Paulo, ilyo Kusokolola takulapelwa, tacifumyapo nakalya icishinka ica kutila ali ni nkombe ku Nshita ya Lukuta lwa Efese, pantu inkombe kuli cila nshita, te mulandu ilyo amonekela atemwa ukuya, e uyo uongola ilya nshita kuli Lesa ukupitila muli bukapyunga ubwa Cebo cimonekela. Paulo ali ulyo muntu.

UMUSUMBA WA EFESE

Umusumba wa Efese wali umo uwa misumba itatu ikalamba nganshi iya mu Asia. Waleitwa ilingi line umusumba uwalenga citatu uwa citetekelo ica Bwinakristu, uwa ntanshi wali ni Yerusalemu, kabili uwa cibili Antioke. Wali umusumba uwa nonka nganshi. Ubuteko bwali bwa ci Roma lelo ululimi lwali ici Hela. Bakalemba be lyashi lyakale bacetekelo kutila Yohane, Maliya, Petro, Andreyana na Filipo bonse balishikilwe muli uyu musumba uwaemba. Paulo, uwasangile icitetekelo ica cine muli uyu musumba, ali cemene umu pa myaka fye nalimo itatu; lelo ilyo taliko ku mukuni wene lyonse, alebapepelako, ukutontonkanya pali bena. Timoti, ali ni Bishop wa luko uwa ntanshi. I Timoti 1:1-3, “Paulo, umutumwa wakwa Yesu Kristu umwabele funde lyakwa Lesa Umupusushi wesu, na Shikulu Yesu Kristu, Ica kucetekelako cesu; kuli Timoti, umwana wandi wine mucitetekelo: Ukusenamina, uluse, no mutende, ukufuma kuli Lesa Shifwe na Yesu Kristu Shikulwifwe. Ifyo na kupapatile ilyo naleya ku Mekadonia, wikale mu Efese, ukuti ukonkomeshe bamo ukuleko kusambilisha icisambilisho ica ibela.”

Ishina line, Efese, nalikwata ubupilibulo bubili ubwaiwela, “Ukutonta pamo,” no “Kutusha.” Ukukabila ukwapulamo ukwa iyi nshita uko kwatendeke no mwisulo wa Mupashi, “ifyashika fyakwa Lesa,” icakutila batontele pa bwite bwa pa mulu ubwakwa Lesa, batendeke ukupelenshila mu mibele ya kulola ukunono. Ukukana konka Yesu Kristu no mutima onse kwa tendeke ukumonekela ukwine nge cishibilo ico mu nshita isha ku ntanshi icipe ica kwendelamo iciitwa ulukuta cali no kwibila ku bubi ubwa “mufyashika fyakwa Satana.” Lwaishile tendeka ukutusha kabili lwaletaluka. Kalekale fye iyi nshita yalebwelele numa. Yalishile icitemwiko ca luko ica ntanshi. Akambuto akanono akabyelwe muli ilya Nshita iya Efese ubushiku bumo kali no kwisa kulila mu mupashi uwa kuluba mpaka ifyuni fyonse ifya kowela ifya mulwelele fikesa ikala mu misambo ya ciko. Calemoneka ica bulo ku cena ku matontonkanyo ya buntu cilya icilimwa icinono kuli ulya Efa Mupya (Ulukuta Lupya) ukutila nakabili lwali no kubepwa kuli Satana. Inshita ya Efese yapele kuli lwena ishuko ilya busuma bwakwa Lesa, kabili pakashita kamo lwalicimfishe, elyo kabili lwaishile tusha, kabili muli ilya nshita iya kukana lola Satana abyele imbuto iya konaula ukwapwililika.

Buka pepa bwine ubwa Efese bupashanya bwino bwino iyi nshita iya lukuta lwa ntanshi kabili yatantike icilangililo ica nshita ishaleisa. Icakubalilapo, itempele ilya yemba ilyakwa Diana, ilyo lyakulilwe pa myaka ingi sana, lyakwete mu fipinda fya luko fya mushilo cimo icishayemba kabili icishalemoneka, icimpashanya cakwa Diana ico umu engelenganya. Ena ali umupwilapo uwa pusana ne fili fyonse ne fimpashanya fyakwe ifyo fyabikilwe mu matempile yambi ayalashikwe kuli wene. Ena ali fye cipasho ica mwanakashi uwabule mimonekele caikele mukati ka ciputulwa ca mbao uko wene abashilwe. Kabili amaboko yakwe yabili yapangilwe ukufuma ku mikonti ibili iya cela. Ifyo ici cilelangisha mukupwililika umupashi wa munkanyakristu uwa kakwilwe mu nshita ya ntanshi. Kulya ali kakwilwe mukati ka bantu, lelo nomba tacakwete imimonekele ngo kusoka abantu. Lelo amaboko yabili aya mikonti ya cela yalangishe ukutila cali amapange yakwe ukonaula umulimo wakwa Lesa ilyo apangile utu tumikonti twakwe. Kabili takwali nangu umu uyo uwa mumwene atemwa ifyo alecita. Lelo ubushiku bumo bali no kumona, ilyo na maboko yakwe yalya aya cela ‘imilimo’ yakwe yaishileba ‘isambilisho,’ kabili isambilisho lyakwe lyaishileba ifunde ilya bufumu.

Imitantikile yakulongana kwa mwi tempile na yo ilesokolola nganshi. Kwaliko, icakubalilapo, ba shimapapo abo abali ba muntungwi. Ubu bushimapapo ubwa bucibola bwalelangisha bucibola bwa bantu abo abali no kutaluka ukufuma ku Cebo, pantu abantu abasoso kutila balishiba Lesa

ukwabula Icebo babe ng'umba ishikwete bumi nga muntungwi uuli cibola. Ica bubili, itempile lyalikwete mukati kaliko namapepo uwali na cisungu uyo uwalebomba imilimo ya bukapepa iye tempile. Ici calelangisha ubushiku ilyo kusefya ne mimonekele, ulutambi ne milimo, fikasende cifulo ica Mupashi wa Mushilo kabili takwakabe nakabili imimonekele ya maka ikesula mwi tempile lyakwa Lesa. Pali bonse pali shimapepo mukalamba, umuntu wa maka mu mapolitiki no kongola icintu bwingi, ukulangisha ico icali kale mukucitika, nangula cali icishilamonekela nganshi, cilya cali, ulukuta bwangu bwangu lwali no kupelwa ku butungulushi bwa muntu na mapange ya muntu ne fya kukabila fya muntu kabili "e fyo wasosa Mupashi wa Mushilo" teti cibe nakabili icituntulu ica mweo. Kabili pesamba lya aba bonse pali abasha aba mwi tempile abashakwete ukusala lelo abacumfwila kuli kateka uwa bukapepa. Cinshi ico ici cingapilibula lelo ubushiku bwali no kwisa ilyo ba shimapepo abasalilwe, ku micitile ya ma politiki, ku bwafwilisho bwa buteko, kabili ukupyanisha kwa Cebo no Mupashi kufisumino, ifisumino, no butungulushi bwa buntu, cali no kubika mu busha ulukuta ilyo intungulushi shalesangalala mu cuma icakukwata mu nshila ya bipa no kulaipakisha mu fya mangalo yabo ayakowela, kabili abantu ababusu abalingile ukupyungilwa ukulingana na Lesa, nomba baishile ba abasha.

YESU, INKOMBE YAKWE NE NKUTA

Ukusokolola 2:1, "...E fyo asosa Uwaikata intanda cinelubali mulupi Lwakwe lwa kulyo, Uyo uleenda mukati ka fya kutekapo inyali cinelubali ifya golide." Uyu e Ulya Uo calandwa aciti, 'Uyu umo Wine Yesu aba FYONSE FIBILI Shikulu na Kristu.' Ulya Ali palya, ulya Wine kabili Shikulu Lesa Eka Impalume, kabili kunse ka wene takwaba naumbi. Ulya Ali palya, Kapususha ("...ipusukilo lyakwa Shikulu," Yona 2:9) ukwenda mukati ka nkuta mu nshita shonse cinelubali. Fintu Ali mu nshita ya ntanshi efyo Aba mu nshita shonse. Kuwacetekela onse, Aba ni Yesu Kristu cimo cine, mailo, ne lelo, no muyayaya. Ifyo Acitile inshita imo Acili alecita, kabili ali no kutwalilila ukulacita.

Nomba muli no kumona ukutila Yesu aleenda eka mukati ka nkuta Shakwe. Takuli nangu umo uuli Nankwe. Nangula mu cine kuti kwabako, pantu Wene fye eka aletele ipusukilo lyakwe, kabili pa kulushita no mulopa Wakwe umwine lwena Lwakwe. Wene ni Shikulu wakwe kabili Bwana. Lula Mupela ubukata bonse kabili bulyo bukata Takatale ukwakana naumbi. Takwaba papa pamo Nankwe. Takwaba archbishop pamo Nankwe. Maliya, nyina uwa mubili Wakwe uwa pe sonde, tali pamo Nankwe. Talanda no kupilibukila kuli Tata,

pantu Wene e Tata. Tapilibuka ku kupela amafunde ku Mupashi wa Mushilo, pantu Wene ni Lesa, Umupashi wa muyayaya, kabili bwaba bumi Bwakwe ubo buleenda no kutunta mu lukuta ukulupela lwena ubumi, kabili ukwabula Wene tekuti kube ubumi. Ipusukilo lyakwa Shikulu.

Takwali nangu umo pamo Nankwe ilyo Anyantile ubukali bwa cipyu ubwa mwilungu. Tacali ni umbi, lelo WENE Uyo uwatanikwe pa lupanda no kupela umulopa Wakwe. Wene e Mwine kabili Kapwisha wa citetekelo cesu. Wene ni Alifa na Omega uwe pusukilo lyesu. Twalikobekelwa kuli Wene te kuli umbi. Tatuli ba ku lukuta. Tuli ba kuli Wene. Icebo Cakwe e funde. Ifisumino, ifishilano, amafunde ayapangwa na malupapulo tafikwete amaka pali ifwe. Ee, ni Yesu EKA Uyo uleenda mukati ka nkuta. Caba ni Lesa muli lwena, ukufwaya no kubomba ubusuma Bwakwe. Mwilalabako cilya. Mwalikwata fye ukwampana kumo kuli Lesa na Lesa akwata fye ukwampana kumo kuli imwe—ulya ni YESU, kabili YESU EKA.

Ulya Ali palya ne ntanda cinelubali mukuboko Kwakwe kwa kulyo. Ulupi lwa ku kulyo atemwa ukuboko kulangisha amaka ne nsambu shakwa Lesa. Amalumbo 44:3, “Pantu te kulupanga lwabo bapokele calo, kabili *ukuboko* kwabo takwabalengele ukucimfye nko: lelo minwe Yenu iya ku *kulyo*, no *kuboko* Kwenu, no lubuuto lwa cinso Cenu, pantu Mwalibabishishe.” Muli kulyo kuboko ukwa kulyo ukwa maka muli intanda cinelubali, isho, ukulingana no Kusokolola 1:20, shaba ni nkombe cinelubali sha lukuta. Ici cilelangisha ukutila amaka yene ne nsambu shakwa Lesa fyaba kunuma ka nkombe Shakwe kuli cila nshita. Baleendela mu mulilo na maka aya Mupashi wa Mushilo pamo ne Cebo. Bena ni ntanda pantu basanika ulubuuto. Ulubuuto ulu basanika lubuuto Lwakwe. Tabakwato lubuuto ulwabo abene. Tabambusha imililo yabo abene pakutila abantu bengendela mu lubuuto ulwa kubyasha kwabo abene. Esaya 50:11. Ni nshita ya bushiku, pantu lilya elyo intanda shifuma. Ni nshita ya bushiku iya kufita kwa lubembu, pantu bonse (nangu isonde lyonse), na ba bembuka kabili lyonse bali abapelebela ku bukata bwakwa Lesa. Abena Roma 3:23.

Ishi nkombe cinelubali shilelenga Lesa ukwishibikwa ku bantu. Uyo upokelela shena, apokelela Uyo Uwa shitumine. Yohane 13:20. Shilalanda no kubomba ukulingana ne nsambu shakwe. E minina kunuma ya shena na maka yonse aya mutwe wa Bulesa. Mateo 28:18-20, “Elyo Yesu aishile sosa kuli bene, ati, AMAKA YONSE nayapelwa kuli Ine mu mulu na pano isonde. E ico kabiyeni, kasambilisheni abanko shonse, mulebatishisha mwi Shina lyakwa Tata, na Mwana, na Mupashi wa Mushilo: mulebasambilisha ukubaka fyonse ifyo namwebele: kabili, moneni, INE NA KULABA NA IMWE

LYONSE, ukufika na pakupwa kwe sonde (ukupwa kwa nshita).” E ico balya bali palya, abaisushiwa na Mupashi wa Mushilo ne citetekelo, pa mulilo no mulilo wakwa Lesa, ukwikatililila Icebo ca cine, kabili palya Naiminina ali kunuma yabo. Kabili tontonkanyeni pali cena, takuli nangu umo uwacetekela uwa nshita ili yonse ulingile ukulila mu mutima wakwe, “Owe, nga cakutula eko nali kunuma kulya mu nshita ya ntanshi ilyo abatumba batuminwe umuku wakubalilapo.” TA pali umulandu wa kulolekesha kunuma. LOLEKESHENI PA MULU! Moneni Wene Uyo nangu ni ino nshita aleenda mukati ka nkuta mu nshita shonse. Moneni Wene Uyo uwaba cimo cine mailo ne lelo, no muyayaya; kabili Uyo ushipilibuka nangula ni mu cifyalilwa atemwa mu nshila Shakwe. Apali babili atemwa batatu balonganina mwi Shina Lyandi, ulya Ali palya mukati kabo! Kabili te kuba fye mukati kabo ngo uletamba uwaikushiwa, atemwa nga malaika uwakwambula; lelo palya Naiminina ukulangisha filya fine ifyo Wene aba—Umweo kabili Kafwilisha kabili Kapela wa fya bupe fyonse ifisuma ku lukuta. Aleluya!

“*Uyo uleenda mukati ka fya kutekapo inyali cinelubali ifya golide.*” Ifyo yapilibula yalya mashiwi ilyo twayamwena mu lubuuto lwa Malembo, ayo ayalondolola Wene nga “Kristu Uyo uwabo Mweo wesu.” Pantu Kristu, mucine, e bumi bwa lukuta. Talwakwata ubumi na bumbi. Ukwabula wene lwaba fye akabungwe ka bukapepa, ikalabu, ukulongana kwa bantu ukwa fye. Nge citumbi icifwikilwe umwala uwaemba no kufwikwa nelyo line citumbi, e ico ulukuta, te mulandu ifyo ba program baluko na mapange ya luko ayasuma benga cita, ukwabula Kristu citumbi nalyo lwine. Lelo ukuba na Wene mukati kaluko, ukuba na Wene ukulutungulula, lwisa mukuba ica kupapusha ica onse “umubili Wakwe, umwisulo wa Wena uyo wisusha fyonse muli fyonse.” Kabili ino ine ora Wene aleenda mukati ka cakutekapo inyali ca golde ica nshita ya kulekelesha. Ifyo Wene ali ilyo Wene aleenda mu nshita ya ntanshi eflyo Wene ali nangu ni ino nshita iya kulekelesha. Yesu Kristu CIMO CINE, MAILO, ne LELO, no MUYAYAYA.

“*Ifya kutekapo inyali cinelubali ifya golide.*” Mu Kufuma 25:31, itila, “Kabili ukacite ica kutekapo inyali ica golide UWALOPOLWA; ku WASASAPULWA e ko ukacite ica kutekapo inyali; ishinte lya ciko, no mukonso wa ciko, intuntu sha ciko, ne fifutu fyaciko, na maluba ya ciko, e mo fikeme.” Ulukuta ulwa cine ulwakwa Yesu Kristu, nabwina, apashaniwa kuli golide UWALOPOLWA. Ubulungami bwakwe e bulungami bwa ENA. Imibele akwata e mibele YAKWE Umwine iya bukatami. Ukwishibikwa kwa kwa na bwina kusangwa muli Wene. Fintu Wene aba, ena alingile ukulangisha. Ifyo Wene akwata, ena alingile ukulangisha. Tamwaba kalubo muli ena. Ena aba fye uwa bukatami mukati

na kunse. Ukufuma kuntendekelo ukufika na kumpela ena mulimo wakwa Shikulu wakwe, kabili imilimo Yakwe yonse yalipwilika. Mu cishinka muli ena e mwaletwa ukulangishiwa kwa mano aya muyayaya no kupanga kwa kwa Lesa. Inga umo kuti ailuka shani cena? Inga umo kuti ailuka shani cena? Nangula te kuti tucite cilya, kuti twacisumina kucitetekelo, pantu Lesa nasose ci.

Lelo icakutekapo inyali tacili fye ica golide, lelo ni golide UWASALAPULWA. Golide uwasalapulwa ne minwe, ukulingana ne fyalengwa fyakwe ifya pelwe no Mupashi. Kunse kakwa Shikulu wakwe kabili Bwana, Yesu Kristu, bushe kwalitala ukubako abantu abasalapwilwe no kulopolwa nga nabwanga wakwa Yesu Kristu? Mucine alepwishisha ubucushi ubo Kristu ashile kunuma. Ifipe fyakwe fileonaulwa. Ubumi bwakwe buli mubwafya. Alependelwa nge mpaanga ishileipaiwa. Ena aleipaiwa akasuba konse. Alacula ifingi, lelo muli fyonse fi tacimba, nangula ukulenga bambi ukucula. Uwalingana ne Mbila nsuma efyo uyu nabwanga uwatemwikwa wakwa Kristu aba. Kabili nge fyo golide taitobeka, apo ubutale kuti bwatobeka no kusalapulwa, uyu golide wakwa Lesa ali no kusenda ukucula kwakwe pa mulandu wakwa Shikulu, taongama, tautobeka, taonaulwa, lelo ukulengwa nge cintu icaemba no kusangalala ukwa muyayaya ku mesho no kweshiwa ukwa ubu bumi.

KRISTU ALETASHA ABAKWE

Ukusokolola 2:2,3, “Naishibe milimo yobe, no kucucutika kobe, no kushipikisha kobe, naishibo kuti wa fulwa ababi: kabili waeseshe abailumbula abatumwa, kabili tababa iyo, no kubasango kuti ba bufi; naishibo kuti ukwete ukushishimisha, kabili washipikisha, Ishina Lyandi, no kukana naka.”

Ubusuma ifyo Kapususha aletasha no kulumbanya abana Bakwe. Alelekesha pali fyonse ifya mibele yabo iisuma iya bumupashi ne micitile. Alishiba ukutila pali ukunenuka pakati kabo, lelo nomba Talelanda ukususha kwena. Bushe cilya tacaba fye kwati ni Shikulu? Alishiba ifya kutukoselesha mu milandu iyalungama no kutunenusha mu milandu iya lubana. Ifwe bonse kuti twasambilila isambililo ilisuma pano pene ukutungulula ulukuta ne ndupwa shesu. Kabili nalyo line, ifwe bonse kuti twasambilila isambililo ilisuma ukutila Lesa abombela kuli cila umo muli ifwe mu nshila fye ii ine. Wilaesha uku nenuka, we Washila wakwa Lesa, pantu Lesa tali ushalungama ku kulabako imilimo yenu iya citemwiko. Conse ico tucita, nangula ukupela ulukombo ulwa menshi ayatalala ku muntu umo, kwaliba icilambu ne palo ukufuma kuli Shikulu.

“Naishibe milimo yobe, no kucucutika kobe, no kushipikisha kobe.” Ilyo Aleenda mukati ka lukuta Lwakwe,

Wene naishiba ukucula kwa bantu Bakwe, kabili Wene alasakamana. Nga filya cali mu nshiku sha bunkole mu Egupti ilyo Aumfwile ukulila kwabo, Wene Uyo ushipilibuka na nomba alomfwa ukulila kwa batitikishiwa ilyo Aleenda mukati kabo. Ishiwi line, ukucucutika, lilangisha ukunaka ukupitila mu kutitikishiwa. Abantu bakwa Lesa tababombela fye Wene mu kucucutika kwa kutemwa, lelo balamuculila Wene ne nsansa. Balashipikisha mukusende koli. Iyi nshita ya ntanshi yali culile ubucushi bukalamba. Yalibombeshe nganshi ku kushimikila Imbila nsuma no kusalanganya icine. Ubwite bwabo bwapa mulu mu bumi bwali ukubombela Lesa, kabili ilyo isubilo lyabo mu bumi lyapwile balikwete ukushipikisha kabili bapele fyonse kuli Wene Uyo walaile icilambu ica muyayaya mu mulu pa fintu ifyo balekeleko pa mulandu wa Wene pe sonde.

Ndetontonkanya tulingile twaiminina pano no kulolekesha pe tontonkanyo ilya kutila abantu bakwa Lesa lyonse baba kabili lyonse bakulaba abakucushiwa. Mwalishiba ukutila Ukutendeka e buku lya ntendekelo, kabili ifyo mulesanga ifyatendeki kulya fili no kutwalilila ukuya fye pantanshi mpaka mu Kusokolola kabili tafyakatale pilibulwa. Kulya tulemono kutila Kaini acushishe no kwipaya Abele pantu uyu asekeshe Lesa. Elyo tulemona icikope icapwililika mu mwana mwaume wakwa Abraham uwa ku mubili, Ishimaele, uwasenteke no kulwisha umwana wa bulayo, Isaki. Kabili kulya kwali Esau, uya wapatile Yakobo kabili ngali mwipeye, nga tacali Lesa ukucingilila. Mu Cipangano Cipyu tulesanga Yuda ukufutuka Yesu, ilyo amabumba aya bukapepa aya myaka umwanda wantanshi yaeseshe ukonaula abacetekela abakubalilapo. Abana ba ili sonde, abatungululwa na ciwa, bapata abana bakwa Lesa abo abatungululwa na Mupashi.

Te mulandu ifyo Umwinakristu engaba uwalungama kabili uwapwililika ku cintu bwingi, kabili ifyo engaba umusuma ku muntu munankwe, ushicita akabi lelo ubusuma, lekeni alumbule Kristu nga Kapususha wakwe kabili no kusumina ukubomba kwa fya bupe fya Mupashi wa Mushilo mu ndimi, ubusesemo, ukuundapwa ne fisungusho, kabili akebaulwa. Umupashi wa ili sonde walipata Umupashi wakwa Lesa, kabili pa mulandu tekuti ucimfye Umupashi wa kwa Shikulu uulesha ukonaula icipe umo Mupashi wa Cine wikala.

Ukucushiwa na mesho fyaba ifya cifyalilwa, iciputulwa icalinga ica bumi bwa Mwinakristu. Kwaba fye icintu cimo ico mwinga cita pali fyena. Fipeleni fyonse kuli Lesa, mwipingula, kabili shileni imibombebe ya fyena no bupingushi bwa kulekelesha kuli Wene.

“Naishibo kuti wafulwa ababi, kabili waeseshe abailumbula abatumwa, kabili tababa iyo, no kubasango kuti babufi.” Aba abena Efese bacetekele ukutila abantu bakwa

Lesá balingile ukuba aba mushilo. Ukulingana na iyi vesi basendele intampulo ukusungo mubili ukwabula ukututumushiwa ku lubembu. Mu cishinka nganshi ubusangu bwalitendeke kale. Ulubembu lwalingile mu lukuta. Lelo bali abanakila ku fyebo fyakwa Paulo ilyo asosele ukutamfya umubifi ukufuma pakati kabo. Bali abantu aba patulwa. Balifumine mwi sonde, kabili nombá tabali no kuleke sonde ukwingila mukati kabo. Tabali no kusuminisha ulubembu mu lukuta. Bu mushilo tacalifye ishiwi kuli bena atemwa insoselo imo; cali inshila ya bumi.

“Kabili waeseshe abailumbula abatumwa, kabili tababa iyo, no kubasango kuti babufi.” Mwe, uku kulanda ukwa maka. *“Kabili waeseshe abailumbula abatumwa.”* Bushe kulya te kushipa? Ni nsambu nshi isho abantu bakwata ukweshá abo abailumbula abatumwa? Kabili musango nshi balebeseshamo? Owe, Nalitemwa ici. Ici cili umu mu Bena Galatia 1:8, *“Lelo nga nifwe bene, atemwa ni malaika uwa mu mulu, onse uubila kuli imwe imbila nsuma iyalekana ne yo twabilile (kale) kuli imwe, abe uwakungwe cilai.”* Cali batumwa abaletele Icebo ica ntendekelo ku bantu. Cilye Cebo icantedekelo tekuti cipilibuke, nangula kalitoni atemwa akashilwa aka cena. Paulo alishibe cali ni Lesa Uwalandile kuli wene, e ico atile, *“Nangula nga kuti naisa no kwesho kupelo busokololo ubwa cibili, ukweshá ukupilibula cimo icinono mufyo napele mu ntendekelo, lekeni mbe uwakungwe cilai.”* Mulemona, Paulo alishibe ukutila bulyo busokololo ubwa ntanshi bwali ubwalungama. Lesa tekuti apele ubusokololo ubwa ntanshi, elyo ubusokololo ubwa cibili. Nga Alicitile, kuti Aba uwa kupilibula, amano Yakwe. Kutu Apelo ubusokololo elyo kabili ukulunda kuli bwena, nga filya Acitile mwi Bala lya Edeni ilyo Alaile Ubufyashi ku mwanakashi, elyo kabili pantanshi asontelele bulyo Bufyashi bwali no kwishila muli Abraham, elyo kabili pantanshi atile bwali no kwishila ku mushilwa wa mulopa umo wine muli Dabidi. Lelo bwali busokololo bumo bwine. Capele fye abantu ilyashi nalimbi ku kubafwilisha ukupokelela no kwiluka cena. Lelo Icebo cakwa Lesa tekuti cipilibulwe. Ubufyashi bwaishile filya fine nge fyo casokolwelwe. Aleluya. Kabili moneni ifyo balya bakasesema aba bufi balecita. Baishile ne cebo cabo abene. Balya Abena Efese balishibe cilye Cebo ngefyo Paulo acisambilishe. Bali abaisushiwa na Mupashi wa Mushilo pa kubikwa kwa minwe ishakwa Paulo. Balolekeshe balya bakasesema aba bufi mu linso no kusosa, *“Tamulesosa ifyo Paulo asosele. Imwe, e ico kanshi, muli ba bufi.”* Owe, cilya cilebilimyo mutima wandi pa mulilo. Bwekeleni ku Cebo! Te imwe mucituntulu abesho mutumwa, na kasesema na kasambilisha, ICEBO CENA E CIBESHA. Bumo muli ishi nshiku kuli no kwisako kasesema ku Nshita ya Lukuta lwa Laodikea kabili muli no kwishiba nga cakutila wene e ulyo uwa cine uwatumwa ukufuma kuli

Les a Atemwa iyo. Ee muli no kwishiba, pantu nga aba uwakwa Les a AKESABA MULI CILYE CEBO FILYA FINE NGE FYO LES A ACIPELA KULI PAULO. TAKATALUKE KULI CILYE CEBO PA KASHITA, NANGULA AKALITONI KAMO. Muli ilya nshita iya kulekelesha, ilyo kukesaba ba kasesema abengi aba bufi ukumonekela, lolekesheni no kumona ifyo bakatwalilila no kumweba ukutila nga tamulecetekela bena kabili nefyo balesosa, mukaluba; lelo ilyo ulya KASESEMA WA BUSHIKU BWA KULEKELESHA akesa monekela, nga cakutila ena cine cine ni ulya kasesema, akesa bilikisha, “Bwekeleni ku Cebo nga te ifyo mwaluba.” Ena takakulile pa busokololo ubwa kumbali atemwa ubwilulo, lelo ni pa Cebo. Ameni, kabili Ameni!

Aba batumwa aba bufi e mimbulu iya kutakanya iyo Paulo asoselepo. Atile. “Inshita imo ilyo nkafumapo bakesha ukwisa no kusosa pa busokololo bumo bwine; lelo amapange yabo te ya kumwafwilisha, lelo aya kumonaula.” Imilimo ya Batumwa 20:27-32, “Pantu nsha kwindile ukulondolola kuli imwe ukupanga konse kwa kwa Les a. E ico muleyangwa mwebene, no mukuni onse, uo Umupashi wa Mushilo wa mubikilepo bucilolo, akucemeni ulukuta lwa kwa Les a, ulo Anonkele mu mulopa Wakwe wine. Ine ninjishibo kuti, nga nafumapo ine ikesa muli imwe imimbulu ikali, ishakashapo umukuni. Kabili kukema aba muli imwebene, abantu abakalalanda ifya kupulula (icebo cabo abene na mano, te fya kwa Les a) ku kukulapo abasambi babakonke. E ico loleni, muleibukisha, kuti pa myaka itatu ubushiku nakasuba nshalekele ukukonkomesha umuntu onse ne filamba. Kabinge na nomba, ba munyina, nde muleka kuli Les a, na ku Cebo ca kusenamina Kwakwe, icaba na maka aya ku mukula, no kumupelo ubupyani mu bashishiwa bonse.”

Yohane alishibe pali bene, nao, pantu atile muli 1 Yohane 4:1, “. . . ico bakasesema aba bufi abengi naba (kale) fumina pano isonde.” Ulyo mupashi uwa munkanyakristu walitendeke kale ukwingila mu lukuta, kabili walecicita mukulasusha Icebo. Cinshi pano epo conse catendekele. Muno mwine mu nshita ya lukuta iya kubalilapo. Kale kale balekane Cebo no kulatantika ifisumino fyabo abene na mano ya buntu mu cifulo ica Cebo. Ulya ni munkanyakristu, pantu Yesu e Cebo. Ukuba munkanye Cebo e kuba munkanya Yesu. Ukuba munkanya Icebo e kuba munkanyakristu, pantu Umupashi ne Cebo fyaba UMO. Nga muli bamunkanye Cebo, mulingile ukuba munkanyakristu. **KABILI NGA CATENDEKE MU LUKUTA ULWA NTANSI CILI NO KULAKULA MPAKA KU MPELA ILYO CIKASENDE CIFULO CONSE.** Kabili cilya ni filya fine fye efo muli no kumona ilyo tukapita mu nshita shonse. Ciletendeke akantu akanono sana mu Nshita iya Efese kabili cilakulilako muli cila nshita mpaka munkanye Cebo,

imibombebe iya munkanyakristu ikasende cifulo conse kabili ukupwililika ukwa Cebo ukakanwa ku batumwa aba bufi aba lukuta ulwa bufi.

Nomba cintu caanguka ukukwata itontonkanyo ilyalubana pa fyo tulelandapo pantu ndelenge ci ukube ca maka sana. Kuti caumfwika kuli imwe kwati uyu munkanya Cebo, umupashi wa munkanyakristu, caba ukufumyapo umupwilapo Icebo conse, ukukana kwa Baibele ukwisa fika mukuikaninina. Iyo mukwai. Tacili filya. Ifyo cena cili, cili Ukusokolola 22:18, 19, “Ndesoko muntu onse uleumfwe fyebo ifya kusesema ifye buku ili, Ngo muntu alundapo pali ifyo, Lesa akalundapo pali wene ifikunka ifyalembwa mwi buku ili. Kabili ngo muntu afumyapo ifya mwi buku lya kusesema uku, Lesa akafumye cakaniko cakwe mwi Buku ilya Mweo, ne ca mu musumba wa mushilo, ifilembelwe mwi buku ili.” Caba ukupilibula nangula icebo fye CIMO pa kufumyako atemwa ukulunda kuli cena. Cabo bucenjeshi ubwantendekelo ubwakwa Satana mwi Bala lya Edeni. Alundileko fye icebo cimo icinono ku fyo Lesa asosele. Cilya calibombebe. Caletele imfwa no konaulwa. Kabili mu Efese, cali icintu cimo cine. Icebo fye cimo ukulundwako, Icebo fye cimo ukufumyako, kabili munkanya Cebo, mupashi uwa munkanyakristu walitendeke ukulalunduluka.

Bushe na mucumfwa nomba? Balya palya balya ba mpundu nakabili. Ilya palya ilye miti ibili nakabili, ukukula ulubali no lubali mu mushili umo wine, uku kulila ku mufundo umo wine, ukunwa imfula imo ine, kabili uku kulila ku kasuba kamo kene. Lelo fyafumine ukufuma ku mbuto ISHA PUSANA. Umo muti WA Cebo cakwa Lesa, filya fine nge fyo Lesa acipele, kabili walitemwa no kunakila cena. Umuti umbi wafuma ku mbuto iyo yaba munkanya Icebo cakwa Lesa kabili ulacipilibula apo ulefwaya ukucita. Ulapyanishapo ifisumino fya ciko ne fishilano ku Cebo ica cine ica mweo filya fine acitile Kaini, uyo mukulekelesha alipeye Abele. Lelo mwitina mwe kamukuni akanono. Ikaleni ne Cebo. *Bikeni cilye Cebo pakati ka imwe na ciwa.* Efa tacitile cilya kabili alifililwe. Kabili ilyo lukuta lwa lekelako ku Cebo lulaya mufya shika ifya mfifi fyakwa Satana.

“Kabili ukwete ukushishimisha, ukwete ukushipikisha, kabili washipikishishe Shina Lyandi, no ku kana naka.” Ici cili fye nge cintu cimo cine nga filya cacilandwa mu vesi tu. Lelo mu vesi tu umulimo, ukubomba, no kushipikisha fyali ukufuma mu kucingilila Icebo ca mushilo ico capelwe kuli bena. Ifyo batalwishe abalwani. Ifyo bali ica kutasha kuli Paulo. Lelo muli iyi vesi ukucushiwa kwabo na mesho no kushipikisha fili pe Shina ilyakwa Yesu ilya palwa.

Mwalishiba ukutila ici tacabe ceni nakalya, pantu cabe Cebo kabili ne Shina ifileto mulwani ukupongolokela pali ifwe

nge lyeshi. Cilye Cebo icapulamo ico calangishiwe mu kundapa, ifishibilo, ifipapwa, ne fya kulangisha fimbi, fyalengele ba Fariseo ukubilikisha ku kwipaiwa kwa bacetekela aba cine. Kabili nomba lilye Shina, ilya patwa no kusulwa ku baYuda, lilasentekwa ku basambilila ilyo baleseka ukutontonkanya ukutila umuntu uli onse kuti aba ciwelewele nganshi ngo kucetekela mu muntu uwafwile no kubuka nakabili kabili nomba alikala mu mulu. E ico aba pano bakacusha aba bukapepa, abaYuda, ukutipa uyu Yesu, Uyo kuli bena ali ni Mesaya wa bufi; kabili aba bambi baleseka ne nsansa no kusenteka ukwa bipisha kwi Shina ilya mulungu mupya, Uyo kuli bena tali mulungu nakalya.

Nomba ici pano icintu na cimbi ico catendeke muli ilya nshita kabili cili no kutwalilila ukuya fye na mu nshita shimbi, ukulaya mukati no kulafililako. Cilya e kutila, abantu balesosa ifya bipa pali lilye Shina. Tacali Ulukuta ulwa cine ulwa Efese ulwalecita filya. Iyo mukwai. Cali abatumwa aba bufi. Cali uwa kunse ukwasha ukwingilamo no kukowesha abacetekela. Abena Efese balishibe lilye Shina kabili balilitemenwe. Ibukisheni intendekelo ya lulyo Lukuta lwa Efese. Ibumba ilinono ilya bantu abo abalelolela Mesaya balyumfwile ukutila kasesema uwa ilumbwile umwine ukuba katangilila uwakwa Mesaya alimonekele mu matololo aya Palestine kabili alebatisha abantu ku kulapila kwa membu. Aba, kanshi, bapokelele ulubatishe lwakwa Yohane. Lelo ilyo Paulo aishile kuli bena ali balangishe ukutila kasesema alifwa, ukutila Yesu alishile no kufikilisha ubumi Bwakwe nge lambo lya lubembu, kabili ukutila NOMBA Umupashi wa Mushilo walisa kabili wali no kwingila no kwisusha abacetekela bonse aba cine muli Yesu, Mesaya. Ilyo baumfwile ci, BALI BATISHIWE MWI SHINA LYAKWA SHIKULU YESU, kabili ilyo Paulo abikile indupi shakwe pali bena, bonse balisushiwe na Mupashi wa Mushilo. Balishibe ifyo cali ukunakile Cebo, ku kubatishiwa mwi Shina Lyakwe (Shikulu Yesu Kristu) kabili muli ilye nshila balishibe bali no kwisushiwa na Mupashi wa Mushilo. Te kuti mubalenge balya bantu ukupilibuka. Balishibe icine. Imilimo ya Batumwa 19:1-7.

Balishibe amaka aya lilye Shina. Balimwene lilye Shina lyali ilya maka sana icakutila nangu tusalu twalefumishiwa ku mubili wakwa Paulo no kutumwa mwi Shina lyakwa Yesu ku bantu abalecula kuti twapokolola abalwele ukufuma ku kucushiwa ukwa misango yonse no kutamfya imipashi iya kowela. Na maka nganshi lilye Shina lyalibombele ica kutila abaYuda ifinangwa ku Efese baeseshe ukulibomfya ukutamfishako ifiwa. Imilimo ya Batumwa 19:11-17, “Kabili Lesa alecilita mu minwe yakwa Paulo ifya maka ifipesha mano; E fyo pa balwele patwelwe ifitambala atemwa utusalu ifyafuma ku mubili wakwe, na malwele yalibalekele, ne

mipashi ibifi ya fuminemo. Awe na bamo ba mu baYuda, bakasukula wa fibanda, abendauka baeseshe ukulumbule Shina lyakwa Shikulu Yesu pa bali ne mipashi ibifi, abati, Ndemusukwila muli Yesu Uo Paulo abilisha. Awe abana baume cinelubali bakwa Skefa, umuYuda, shimapepo mukalamba, balecite ci. Lelo umupashi ubifi walyaswiwe watile kuli bene, Yesu nimwishiba, na Paulo nimwishiba; lelo imwe ni mwe bani? No muntu umwali umupashi ubifi alibemine, anashishe bonse, no kubacimfya, basuka bafulumuka mu ng'anda ubwamba kabili abalaswa. Awe ici caishibikwe kuli bonse abekashi ba mu Efese; abaYuda na bena Hela no mwenso waponene pali bonse, kabili Ishina lya kwa Shikulu Yesu yalicindikwe.”

Balishibe ubumi ubwa bulungami ubwakonkele ukukwate lilye Shina, pantu uyo onse ulumbula Ishina lyakwa Shikulu, lekeni ataluke ku lubembu. Beni aba mushilo, imwe mwe basenda ifipe ifyakwa Shikulu. Mwikesha ukulumbula Ishina lyakwa Shikulu Lesa wenu apafye. Aba Bena Efese bali ABENAKRISTU. Balikwete Ishina, kabili lilye Shina lyali ni Kristu, uyo uwali Mupashi wakwa Lesa muli bena, kabili Ilyo lyali limo ilya Mashina yatatu ilyakwa Shikulwibo.

“...*Kabili washipikishishe Shina Lyandi, no ku kana naka.*” Aba abacetekela tabalebombela Paulo, atemwa akabungwe kamo. Tabali aba ipela ku fyakutantika no mwakusambilila umo bakulile ifikulwa ifya mutengo. Babombele Shikulu. Bali babomfi Bakwe, te basha ba kabungwe. Tabaleya fye ku chalici pa Mulungu no kulanda pali lilye Shina elyo kabili ukulilabako umulungu onse. Tabalelumbula fye lilye Shina pa milomo. Iyo mukwai. Cali ubumi bwabo ubo bwapelwe.

Fyonse ifyo bacitile, bacitile muli lilye Shina. Muli lilye Shina balibombele, lelo nga tekuti babombe muli lilye Shina, lyena baleleka ukubomba. Aba bali Abenakristu ababikwa mu myulu abo imisango yabo yali muli Shikulu.

Lelo lilye bumba ilya mwangashi uwabufi ilya lefwaya ukukowesha lilye Shina balelolola nge mimbulu iyakutakanya mu mfifi, ukulolela ukwingilamo no konaula. Lelo abashila balicimfishe ubwesho no kusunge Cebo kabili ne Shina.

UKUILISHANYA KWA KWA LESA

Ukusokolola 2:4, “Lelo ndi ne ci ica kukushinina, ica kuti waleka ukutemwa kobe ukwa pakutendeka.” Ukumfwa ici mulingile ukwishiba ukutila Umupashi taulelanda fye ku bashila abantendekelo aba ku Efese beka. Iyi mbila ya ku nshita yonse iyo yalipo nalimo imyaka 120. Imbila yaiko, kanshi, ya ku nkulo shonse muli cilye cipandwa. Nomba

ilyashi lyakale lilatwalilila ukuibwekeshapo iline. Mu nkulo sha kwa Israele tulemona ukupuputulwa mu nkulo imo, kwisamona fye imililo ukulashibantulukila muli imbi. Mu nkulo ya citatu, imisolilo kuti ileaka panono, lelo mu yalenga cine te kuti kube icishibilo icili conse ica lulyo lubingu ulwa ntendekelo. E lyo Lesa alaambusha umulilo nakabili, kabili icintu cimo cine cilabwekeshiwapo. Cena caba fye icilangisho ica cishinka ukuti Lesa takwata abeshikulu. Ipusukilo talipelwa ukupitila ku kufyalwa kwa cifyalilwa nga filya takwaba icishinka icili conse ku kupyanyisha abatumwa. Tacabamo mu Cebo. Mulatendeka na bacetekela aba fyalwa cipya cipya abene bene, kabili ilyo inkulo imbi yaisapo mukutwalilila tababa fye Abenakristu aba palwalala, lelo balese shina lya cilonganino kabili nomba ni ba Baptists, Methodists, na fimbipo. Filya fine fye efyo baba, na bo. Bena te Benakristu. Mulingile ukufyalwa ku bufwayo bwakwa Lesa, te kubufwayo bwa muntu, ukupusushiwa. Lelo aba bantu bonse baleisa capamo nomba ku bufwayo bwa muntu. Nshilesoso kutila bamo muli bena tabali abalungama na Lesa. Nangu ni pali miniti nshilesosa cilya, lelo umulilo wa ntendekelo naushima. Tabali cimo cine nakabili.

Kulyo kukabila ukwine kwine ukwa kutemuna Lesa, icilaka ku kwishiba Icebo Cakwe, ukulila kwa kufwaya ukuba mu Mupashi, fyonse filatendeka ukupwa kabili mucifulo ca lulyo lukuta ukuba pa mulilo no mulilo wakwa Lesa na lutalalilwa no kubako panono ulwa mimonekele fye. Cilya e calecitika kunuma kulya ku bena Efese. Batendeke ukuba aba mimonekele fye. Ukuipela kuli Lesa kwaleya kulepwa kabili abantu tabali abasakamana pafyo Lesa atontonkenye pali bena ilyo batendeke ukuba abasakamana pafyo isonde lyatontonkenye pali bena. Inkulo iya cibili iya ishileko yali fye nga Israele. Balombele mfumu ku kuba nge nko shimbi. Ilyo bacitile cilya, bali kene Lesa. Lelo balicicitile te mulandu. Lilya e lyashi ilya kale luyuta. Ilyo lwatontontanya nganshi ku kupalana ne sonde mu cifulo ica kupalana na Lesa, taciposa inshita mpaka mukabamona ukuleko kucite fintu ifyo balecita, no kutendeka ukucite ifintu ifyo tabalingile ukucita icakubalilapo. Balapilibula imisango yabo iya mifwalile, imicitile yabo kabili ne mibebe yabo. Tabasakamana. Filya efyo “Efese” lipilibula: ukukanasakamana—ukutaluka.

Cilye cishilwa ca kupuputulwa ne mfwa tacatala ukufilwa. Ico mulingile fye ukucita kwibukisha uku kwenda ukwakulekelesha ukwa kwa Lesa mu Mupashi ilyo abaume na banakashi bale fwala nga Benakristu, baile ku chalici, balepepa ubushiku bonse, baleya mu fifutu fya musebo kabili tabali na nsoni ku filangisho ifya Mupashi. Balifumine mu nkuta shabo isha kale ishafwa no kulapepela mu ma yanda atemwa mu fikulwa ifya kale ifya matuka. Balikwete

icituntulu. Lelo tacaposele nshita sana mpaka batendeke ukukwate ndalama ishingiki ku kulilako ama chalichi ayasuma ayapya. Balibikilemo kwaya mu cifulo ica kwimba kuli Lesa abene beka. Bafwikile bakwaya imingila. Babungenye akabungwe no kutungulula kena no muntu. Tacasendele nshita batendeke ukubelenga amabuku ayashali ayalinga ku kubelenga. Balilekeleko ku nkolonga ne mbushi shaishile ingilamo no kusendo butungulushi. Ukubilikisha kwa kusangalala kwalipwile. Ubuntungwa bwa Mupashi bwalipwile. Owe, balitwalilile ne mimonekele; lelo umulilo walishimine kabili ukufita kwa mito kweka fye e kushele.

Inshita inono iya fumako nacilando kutila Yohane alyumfwikishe ifyo capilibwile ku kutemwa Lesa. Ulyo mutumwa umukalamba uwa citemwiko mucine cine kuti acimona ilyo ulukuta lwatendeke ukulufya kulyo kutemwa kwa ntanshi ukwa kwa Lesa. Muli I Yohane 5:3, aletila, “Pantu uku e kutemwa Lesa, ukuti tunakile amafunde Yakwe (Icebo Cakwe).” Ukutalukako kumo ukunono ukufuma kuli cilye Cebo cali ulutampulo lumo ukutaluka kuli Kristu. Abantu basoso kutila balitemwa Lesa, balaya ku chalichi, balapunda no kusansamuka no kwimba no kukwate nshita ikalamba iyakusangalala. Lelo ilyo fyapwa, lolekesheni no kumona nga bali muli cilye CEBO, kwenda muli cena, ukwikala muli cena. Nga balacita fyonse ifyashala e lyo kabili tabenda muli cilye Cebo, kuti basoso kutila balitemwa Lesa lelo ubumi bwabo bulanda ilyashi limbi. Ndesunguka nga cakutila Yohane tamwene abengi aba musago filya ilyo talafwa; abantu ukusoso kutila balitemwa Lesa lelo uku kana nakila Icebo Cakwe. Owe, Ulukuta lwa Efese, icintu cimo cilecitika kuli imwe. Umo muntu aleesha limbi ukulundako kuli cilye Cebo atemwa ukufumyako kuli cena. Lelo balecicita mu musango uwa bucenjeshi nganshi icakutila te kuti mucimone. Bena tabapangile ukusela uku kalamba nganshi ica kutila kuti mwacimona uko lubali palwalala. Kuli ukwafimbwa, kabili balekuleta ukupitila mukutontonkanya no kwiluka kwa buntu kabili kukesa senda ubutungulushi kano fye nga mwakukana. Bwekeleni ku Pentecost ilyo inshita tailapwa!

Lelo nga lyonse abantu tabomfwa ukusoka kwa kwa Lesa. Ulyo mulilo uwakupuputula ukoshiwa pa Cebo ica mushilo kuntu kwawama nganshi, kabili ukumunekela ukwa Mupashi ukwa palwa nganshi, icakutila umwenso unono ulesamo kabili ukutotosha mu mutima kutila, “Musango nshi uo twingacingililamo ici cine ico tukwete? Cinshi ico twingacita ukumona ukutula uku ukupuputulwa kwatwalilila?” Lilya e lyo “umupashi wa munkanyakristu” ulesamo no kutotosha, “Lolekesheni, na mukwate cine nomba, moneni ukutula tacilufiwe. Bunganyeni no kubikamo icisumino cenu pafyo mwacetekela. Conse cibikeni mulupapulo lwa lukuta.” Kabili

balacicita. Balabunganya. Balalunda ku Cebo. Kabili balafwa nga filya Efa acitile pa kusenda icebo *Cimo* ica lubana. Cena Cebo cakwa Lesa e cileto mweo. Kabili te filya ifyo *ifwe* tusosa palwa Cebo icipendelwa, lelo ni cilya ico Lesa *asosele*.

UKUSOKA KWA KWA LESA

Ukusokolola 2:5, “E ico ibukisha uko waponene, no kulapila, no kucite milimo iya ntanshi; nakana nga taucitile fi nkesa kuli iwe bwangu, kabili nkasenda ica kutekapo inyali cobe mu cifulo ca ciko, nga taulapile.”

Lesalebeba ku KWIBUKISHA. Mu cishinka icintu cimo califumine mu mano yabo. Balilabileko icintu cimo. Alibebele ku kubwekela mu mano yabo ku cifulo cabo ica ntendekelo. Intendekelo iya nshita iya ntanshi yali ni Pentecost. Baliwile ukufuma kuli yena. Balilabileko ubukata no kupapusha ukwa yena. Yali ni nshita iya kubwekelamo mu mano elyo kabili mbutuntulu. Ukubwekela uko bengasosa, “Kuli ine ukuba no mweo ni Kristu.” Ukubwekela ku bulungami ilyo Anania na Safira ba bombelwepo. Ukubwekela ku Mpongolo iya Yemba. Owe, ifyo cabe ca nsoni ukutaluka ukufuma kuli Lesa no kuya muli ilye milimo ikowesha Ishina Lyakwe. Leken i abalumbula Ishina Lyakwe bataluke ku lubembu no kusunge fipe fyabo ifya sanguluka kuli Lesa. Lolekesheni fintu mwali inshita imo mu mutima wenu, na mu mano, kabili mu bumi bwenu. E lyo bwekeleni kuli cena.

Kabili ni nshila nshi iya kubwekelamo? Inshila ni nshila iya kulapila. Ngo mubembu alingile ukwisa kuli Lesa mu nshila iya kulapila kanshi uwa cifulefule atemwa uwabwekela kunuma alingile ukulapila filya fine ukucilapo. Lapileni! Leteni ifisabo ifya kulangisha ukulapila. Cishininkisheni ku bumi bwenu. “Nga tamulapile,” Lesa atile, “Nkafumya icakutekapo inyali cenu.” Mucine. Ulukuta ululi muli ulyo musango te kuti lupele ulubuuto kwi sonde. Ulubuuto lwa luko lwapilibukila mu mfifi. Elyo Lesa akasafumyapo inkombe yakwe iya cishinka na bakacema bakwe aba cishinka no kubasha abene beka, kabili bakatwalilila ukulanda pa Bwinakristu lelo ukwabulo kubukwata bwena.

Lapileni bwangu! Mwiposa inshita! Mu cishinka Efese alitwishike, pantu iciputulwa cakwe ica bumi tacakokwele sana. Ubukata bwakwa Lesa bwaile bulecepelako mukwangufyanya nganshi. Tacasendele inshite itali mpako musumba waishile onaike. Itempile lya buku ilyayemba lyaishileba ifimaloba fyeka fyeka. Umushili waisileba tefwetefwe uwaleikalamo ifyuni fya mu menshi; icinabwongi califuminemo kano fye abashacetekala abanono mu kamushi akafiko. Takwali nangu UMO Umwinakristu uwashelomo. Inyali yalifumishiwepo pa cifulo ca iko.

Nomba tacilepilibula ukutula nga talwalapile. Tacilepilibula ukutula teti tulapile. Kuti twacita. Lelo cilingile caba mukwangufyanya. Cilingile caba ukulila ukwa mu mutima ukwa cine kuli Lesa mu bulanda, elyo kabili Lesa ali no kubwekeshapo. Ubukata buli no kubwela nakabili.

IMBUTO YA BWINANIKOLA

Ukusokolola 2:6, “Lelo uli ne ci, wapata imilimo ya Benanikola, iyo napata na ine.”

Nomba paba amatontonkanyo yabili pa fyo Abenanikola bali. Calandwa ukuti na bamo ukutula cali libumba lya basangwike abo bakwete ntungulushi yabo, Nikolas uwa ku Antioke, insangu, uyo waishile ba umu uwaba dikoni cinelubali ku Yerusalemu. Balikwete amalila ya busenshi kabili bali abakowela nganshi mu micitile yabo. Basambilishe ukutula pakuti wishibishe ifyo cumfwika umu alingile ukwishiba ifya kucita imicitile yonse ya cena intanshi. Ku cifyalilwa baishile pela nshila ku kuilekelesha kwa filya ica kutila ukubipa kwabo kwali ukwafikapo nganshi. E ico balibikile pali bena amashina yabili aya mu Cipingo ca Kale ayo ayemininako imisango iya aba: Balaamu na Yesebele. Apo Balaamu abifishe imikalile ya abantu e ico ali bacimfishe, calandilwe ukutula Nikolas efyo acitile nao. Ili bumba lyali tamfishiwe pa maka ukulifumya mu Efese kabili lyasangile icifulo ica kwikalako mu Pergamo.

Lelo ubwafya pali ici cisumino bwakutula tacabe cishinka. Tapaba mucine cine ilyashi lya kale pali cena. Caba fye mukwishibwa ulutambi. Ukusenda itontonkanyo ilya musango filya kuti calenga inshita ya lukuta lwa Efese ukuba fye mu cine ilyashi lya kale apabula ubunte ilelo. Ici te cishinka, pantu icili conse ica tendeke mu lukuta ulwa kubalilapo cilingile catwalilila muli cila nshita mpaka mu kulekelesha capalwa no kusansabikwa kuli Lesa nga te ifyo ukonaulwa nge cintu ica kowela muli bema wa mulilo. Ukutula ulu lutambi lwaba mucine ulwa kususha Amalemo, moneni fye cilya mu Kusokolola 2:2, Ulukuta ulwa Efese LWALIFULILWE aba bifi. E ico kanshi balibatamfishe, nga te ifyo tekuti mube amano ukusoso kutila wafuililwa aba bifi. Nga tababa tamfishe, lyena ni nshi balebasunga. Nomba mu vesi iyalenga mutanda, ilesoso kutila balipatile imilimo yabo. E ico ili bumba ilya Benanikola lyalishele ukuba iciputulwa ica nshita ya kubalilapo, ukubomba imilimo yabo. Imilimo yalipatilwe, lelo abantu tababalengele ukukana cetekela filya. E ico tulemona imbuto mu Efese isho shali no kutwalilila kabili shali no kwisaba isambilisho ilyo lyali no kwisaba fye ukufika ku, kabili muli, bema wa mulilo.

Inga aba Abenanikola ni bani? Ishiwi lifumina ku mashiwi

yabili aya ci Hela. Nikao, ico cipilibula *ukucimfya*, kabili Laos, ico cipilibula *ulukuta*. Mu cishinka icapalwalala, umuntu umo alecite cintu cimo muli lulyo lukuta lwa kubalilapo uyo walecimfya ulukuta. Nga cakutila ulukuta lwalecimfiwa, kanshi cilingile cali “amaka” yamo kulya abalecicita.

Ni cinshi cilya ico Lesa apatile icalectitika muli lulyo lukuta? Cilya icalectitika lilya, kabili ciletwalilila ne lelo, e cilya cine ico ishiwi Nikola lipilibula. Abantu balengelwe ukunakila ifyo fine mu nshila iyo yali iya pusana mucine cine ku Cebo cakwa Lesa.

Nomba ukukwato bupilibulo ubwine bwine pafyo twalayamo, ndefwaya ukumisoka ukulasunga lyonse mu mano ukutila bukapepa (imilandu iya bumupashi nga mulefwaya), yakwata ifiputulwa fibili ifyo fyakobana lelo fyabe fyapusana nge ca fita ne ca buta. Bu kapepa ne sonde ilya bumupashi fyapangwa kuli filye fimuti fibili ifyo fyakwete imishila ya fiko mu Edeni. Fyonse fibili Umuti wa Mweo kabili Umuti uwakulengo Kwishiba Ubusuma no Bubi fyaiminine pakati ke bala kabili ukwabulo kutwishika imisambo ya fiko yine yali kobene cimo ku cibiye. E ico mu Lukuta lwa Efese mwaba cilya cine icakupapusha. Ulukuta lwapangwa ne cisuma kabili icibi. Imyangashi ibili ipango lukuta. Fyaba nga ingano na mankumba, ukukulila pamo ulubali no lubali. Lelo lumo lwa CINE. Ulu lumbi lwa BUFI. Nomba Lesa ali no kulanda KULI cila lumo kabili Wene ali no kulanda PALWA cila lumo. Ali no kubeta ulukuta. Kabili abasalwa fye beka bali no kwishiba mucine cine uyo wabo Mupashi wa cine. Abasalwa fye beka tabakabepwe. Mateo 24:24, “Pantu ba Kristu wa bufi, na bakasesema wa bufi bakema, no kulange fishibilo fikalamba ne fya kupapa; ifya kuti balufye, na basalwa bene, nga cabe cinga citwa.” E ico kunuma kulya mu lukuta ulwakubalilapo (inshita fye inono panuma ya Pentecost) umwangashi uwa bufi waishile ikoba uwine ukushinguluka Umwangashi uwa Cine kabili tulesango kuti iyi milimo iya bena Nikola. Kabili ulyo mupashi uli no kusangwa ulelwisha Umwangashi uwa Cine mpaka ukonaulwe na Lesa. Nomba namumfwe ci?

Cisuma. Nomba imibele ya bumupashi iya lulyo lukuta yali shani? Lwalishile ukutemwa kwa luko ukwa kubalilapo. Ukusha ukutemwa kwa luko ukwa Cebo cakwa Lesa casokolwelwe kuli ifwe ngo kuwa ukufuma ku ntendekelo ya luko, ico cali Pentecost. Mu Cingelenshi ca palwalala, cilya cilepilibula ulu lukuta lwali mu busanso ulwa kufumishiwa ukufuma ku butungulushi bwa Mupashi wa Mushilo, ukutungululwa kwa Mupashi. Ici e cilya cine ica citike panuma lintu Mose atungulwile Israele ukufuma mu Egupti. Inshila yakwa Lesa yali ukubatungulula kwi kumbi lya mulilo, ku cebo ca busesemo, ifisungusho ne fishibilo, kabili ne fipapwa ifya pelwa na Lesa. Ifi fyali no kucitwa ku ‘basalwa na Lesa’,

kabili 'abasontwa na Lesa', kabili 'abapangashiwa na Lesa', kabili abaume 'abatumba na Lesa', ne nkambi yonse iya isushiwamo no kwenshiwa kwa Mupashi wa Mushilo. Balisangukile no kufwaya ubutantiko bwa mafunde ne fisumino ifya kubombelako. Elyo baishilefwaya mfumu. Elyo balefwaya ukuba filya fine nge sonde kabili baile mubusangu ubutuntulu ne cimfulunganya. Ni filya fine e fyo inshita ya lukuta lwantanshi ya tendeke, kabili luli no kulabipilako fye no kulabipa, mpaka Umupashi wa Mushilo ukakanwa umupwilapo kabili Lesa alingile ukonaula abantu.

Mwamona ifyo catendeke kulya mu lukuta lwa kubalilapo. Yaleitwa imilimo. Elyo lyaishileba isambilisho. Lyaishileba ilamfya. Lyaishileba inshila iya bulo kukoneka. Mukulekelesha lyaishile poka icifulo kabili Lesa alisunkilwe kumbali. Owe, catendeke akantu akanono nganshi, mu mutalalilwa nganshi, ngo mwabula ububi. Lyamoneka ilisuma nganshi. Lyali nge lyaleumfwika bwino nganshi. Elyo lyaishile ikata, kabili ngo lusato, lyaishile fumya umupu wine no kwipaya bumupashi bonse ubwalimo mu lukuta. Owe, ulyo mwangashi wa bufi ni ncejeshi. Waba nga malaika uwa lubuuto mpaka wisa mukumwikata imwe. Nomba ndefwaya ukusoso kutila nalicetekela mu butungulushi. Lelo te butungulushi bwa bantu ubo nacetekelamo. Nalicetekela mu butungulushi bwa Mupashi wa Mushilo ukwishila ukupitila mu Cebo. Nakabili nalicetekela, ukutula Lesa alibika abaume mu lukuta, abaume abo abapelwa ifya bupe ku Mupashi; kabili bali no kusunga ulukuta mubutantiko. Nalicetekela cilya. Nakabili nalicetekela ukutula ulukuta lutungululwa na baume abo Lesa atuma ku kutungulula. Lelo kulyo kutungulula kwaba UKUPITILA MU CEBO, icakutula tacaba abaume abo abaletungulula mucine lelo UMUPASHI WAKWA LESA, pantu Icebo no Mupashi fyaba UMO. AbaHebere 13:7, "Ibukisheni intungulushi shenu, ishalandile kuli imwe Icebo cakwa Lesa: tontonkanyeni umwaile imibele yabo, no kupashanya icitetekelo cabo."

Lelo moneni icalectitika kunuma kulya. Ulyo mwangashi uwa bufi waleikatilila kabili walesambilisha ukutula ubutungulushi bwa muntu bwali fye bwino. Wasambilishe ukutula ulukuta lulingilwe ukutekwa. Wasambilishe ukutungulula pa bantu, lelo mucifulo ica kucicita inshila ya kwa Lesa, bena baishilekwata fye insambu no kubika amaka yonse aya bumupashi mu maboko yabo abane kabili baishile isa na bushimapepo ubwa mushilo ukwiminina pakati ka kwa Lesa kabili na bantu. Babwekele kulya kwine kunuma ku mibombele iya kwa Arone. Baishileba munkanyakristu pantu baishile fumyapo bukapapatila Bwakwe no kuibikilapo ubwabo abene. Lesa alipatile cilya. Abena Efese balipatile cilya kabili no wacetekela onse uwa cine ali no kucipata nao. Kuti twaba abapofula sana ukwabulo kumona cilye cintu cimo

cine ukubomba mu nshita shonse kabili ino ine nshita calibipishapo ukucila. Ifyo cena cali, cali kabungwe. Ako akapatwile abantu. Abantu bakwa Lesa balingile ukuba umo. Ku Mupashi UMO bena BONSE bali batishiwa mu mubili umo kabili CILA UMO alingile ukwenshiwa ku Mupashi wa Mushilo kabili CILA UMO aliingile uku kumako mu kushinshimuna Lesa. Lelo abaume balefwaya ukuba abantanshi, e ico balisendele ubutungulushi, kabili ba bishop baishileba ba archbishop, kabili ne fya kuilumbwilako ifya kuipela baishile cilukila Icebo cakwa Lesa no kusambilisha amasambilisho yabo abene. Balengele abantu ukubanakila mpaka inshita yalishile icakutila umusango wabo uwa kushinshimwinamo tawatalile umusango uuli onse ukupalana ne nshiku isha kubalilapo panuma ya Pentecost. Iyi milimo yali intendekelo iya kupyanyisha abatumwa. Ukufuma mukupyanyisha abatumwa lwali ulutampulo lumo ulwa anguka kabili ulwakwangufyanya kuli “bu membala wa lukuta” nge nshila ya kusenamina kwipusukilo. Icebo caishile cefiwa ku cisumino. Munkanyakristu ku mupashi wakwe alesenda icifulo conse mu lukuta.

Lolekesheni kuli cena ilelo. Nga mwabelenga Imilimo ya Batumwa 2:4 nge fyo bamo bacita, kuti mwalibelenga muli uyu musango, “Nomba ilyo bushiku bwa Pentecost bwaishile, kwaishile shimapepo na kamukate no kusosa, ‘Fumyo lulimi lobe,’ kabili abikile aka mukate pali lwena, kabili ena umwine anwine umwangashi no kusosa, ‘Nomba naupokelela Mupashi wa Mushilo.’” Icakupapusha? Cilya e cilya cine fye ico Ubwinanikola bwaba. Basoso kutila, “Mwilasakamana ifyo Icebo cakwa Lesa cisosa. Te kuti mucumfwe. Tulingile twacilwila kuli imwe. Elyo na cimbi Baibele tayapwishiwa. Ilingile ukupilibuka pamo ne nshita kabili tuli no kumweba ifyo ifipilibwilwe fili.” Ifyo cabe ca pusana cilya ku Cebo cakwa Lesa ico icilanda no ku konkomesha, “Lekeni Lesa abe uwa cine, lelo umuntu onse uwa bufi,” ilyo lyonse kuli ukusushanya ne cine. Imyulu ne sonde fikapita, lelo TAKULI ICEBO CIMO icakwa Lesa icikafilwa. E ico abantu batungululwa na bantu abo abaitunga ukuba ifyo tababa. Basoso kutila ninkonkani shakwa Kristu, lelo ifyo baba ni ba munkanyakristu.

Ili lyashi na limbi ilya bulanda. Lyena lyashi ilya lubatisho lwa mu menshi. Mu bushiku bwakwa Yesu kabili panuma ya Pentecost balebishiwa mu menshi. Takuli nangu umo uwinga kana cilya. Abantu abasambilila basoso kutila ifyo bacitile fye cali ukwitila amenshi pali bena pantu cali icaanguka ukusanga utulindi utunono utwa menshi mu ncende ishingwi. Kabili ilyo baitila amenshi pali bena, bacitila cilya mwi shina lyakwa Tata kabili na Mwana kabili na Mupashi wa Mushilo, kabili nga cakutila filye fya kulumbwilako fyali amashina ayene

yene, kabili kwati kwali ba Lesa batatu mu cifulo ica umo fye. Lelo ikaleni muli kalya kabungwe kabili esheni no kushimikila icine ica kwibisha mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu Kristu kabili muli no kutamfiwa. Tekuti mutungululwe na Lesa no kwikala mulya. Cabe cishinga citwa.

Nomba Paulo ali ni kasesema, uwasambilishiwe ku Mupashi wa Mushilo. Nga cakutila Paulo abatishe mwi Shina ilyakwa Shikulu Yesu Kristu, kabili asosele ukutila uyo onse uwacitile ukupusana no kushimikila kwakwe ali uwa kungwe cilai, kanshi ni nshita iya kushibuka no kumono kutila ulukuta taluletungululwa nakabili na Mupashi wa Mushilo lelo luletungululwa na Benanikola. Imilimo ya Batumwa 20:27-30, “Pantu nshakwindile ukulondolola kuli imwe ukupanga konse kwa kwa Lesa. E ico muleangwa mwebene, no mukuni onse, uo Umupashi wa Mushilo wa mubikileko bucilolo, akucemeni ulukuta lwakwa Lesa, ulo anonkele mu mulopa Wakwe weni. Ine ninjishibo kuti, nga nafumapo ine ikesa muli imwe imimbulu ikali, ishakashapo umukuni. Kabili kukema muli imwe bene abantu, abakalalanda ifyakupulula, ku kukulapo abasambi babakonke.”

Paulo ali bumwene buleisa. Lelo abasokele pali ubu bushimapepo ubwa bucenjeshi ubo bwali no kwisa no kusende cifulo na masambilisho ya buko aya bufi. Alishibe bali no kubikapo inshila iya ku shinshimuna iyo yatalwishe abantu ku ciputulwa icili conse muli bukapyunga ubwa Mupashi wa Mushilo. Kabili nangu ni lelo line pakati kabo aba abasosa ukuba abantungwa kabili abaisushiwa na Mupashi tamwaba ubuntungwa ubwingi mu lukuta, kabili icisuma fye ico twinga mona ni bakashimikila abanono no kushimikila ukwaputwamo ilyo umukuni wikele fye mulya no kwesha ukupokelela filya. Uku e kubilisha ukwa kale ukufuma kuli Paulo uwasosele ukutila ilyo bonse baisa capamo, bonse balikwete ubutungulushi bwa Mupashi, kabili bonse balesendako imbali ku kushinshimuna kwa Bumupashi.

Kabili umubili wa lukuta tawatala ukusambilila ili sambililo ukufuma mu Malembo nangula ukufuma mwi lyashi lya kale. Cila nshita ilyo Lesa apela ubutandashi ubwa Mupashi wa Mushilo kabili abantu baikala abantungwa, panuma ya kashita balaikaka abene beka ukubwekela ku cintu cine ico bafuminemo. Ilyo Luther afumine muli Bukatolika, abantu baishileba abantungwa pa kashita. Lelo ilyo afwile, abantu baishile bunganika fye ifyo batontonkenye ukutila alicetekele kabili baitantikile abene ifisumino fyabo na mano kabili bakenye uuli onse uyo wasosele ifya pusana ku fyo basosele. Babwekelemo kulya kwine kuli Bukatolika ne mimonekele iya pusanako panono. Kabili ukufika ne lelo ba Lutheran abengi bali abaiteyanya ukuya ukubwekela kulya kunuma.

Owe, ee! Mu Kusokolola 12, ulya cilende mukalamba uwa

kale akwete abana banakashashi abengi. Aba bana banakashashi baba fye nga nyinabo. Balabike Cebo kumbali, balakana umulimo uwa Mupashi wakwa Lesa, ukucimfya ulukuta, kabili ukucilenga ukuba icishinga citwa ku lukuta ukupepa Lesa kano fye baishila ukupitila muli bena atemwa ukupitila mubutantiko bwabo, ico icishaba nangu cimo lelo ica kumwenapo ica kukana cetekela ukufuma kuli Satana umwine.

Nikwisa, owe nikwisa, uko twabela muli bumupashi? Tuli mumatololo aya mfifi. Ni pesa epo twafika ukutaluka ukufuma ku lukuta ulwa ntanshi. Pentecost tailemonekela nangu pamo kabili Icebo tekuti cisangwe. Ukupyanisha abatumwa, uko ilelo kufulile, takusangwa mu Cebo. Cibombelo icapangwa no muntu. Cilacilila ukwabulo kusuminishiwa icishinka ica kutila LESA, TE MUNTU, alibika intungulushi Shakwe mu lukuta. Petro talimo mulya mu Rome. Lelo nombamba balabepa no kusoso kutila emo ali. Ilyashi lyakale lishininkisho kutila talimo. Kwilibako abantu aba belenga ilyashi lyakale, lelo balasunkanya amapeya yabo no kubwekelamo ku kucetekelo bufi. Ni kwisa uko mwinga sanga 'inkonkani yakwa Kristu' mu Cebo? Takwaba nangu umu usende cifulo Cakwe, lelo nombamba calicitwa kabili abantu balacisumina. Ni kwisa uko mwinga sanga bulyo 'busokololo ubwalundwako' bulapokelelwa na Lesa, maka maka ubusokololo ubwa pusana kuli ubo ubwapelwa kale? Lelo nombamba balabupokelela no kushintilila pali bwena. Ni kwisa uko musanga 'umutwala'? Nikwisa uko musange 'misa'? Nikwisa uko musanga 'ukulipila indalama ku kufumishiwa ku mbo'? Tamwaba mu Cebo, lelo abantu balacibika mwi buku lyabo abene kabili kuli cena balasende cifulo pa bantu, ukubatungulula ku mwenso. Nikwisa uko musango kutila 'umuntu alikwata amaka ku kutubelelo luse kwati ni Lesa'? "Imimbulu ikali," cintu cakosa icalinga ku kulondolwelako bena. Ubwinanikola. Akabungwe. Umuntu pa muntu mu nankwe.

Bweleleni kuli Lesa. Lapileni ilyo inshita tailapwa. Moneni icilembo pa cibumba. Cilelemba ubupingushi. Nge fyo ifipe ifya mushilo fyakoweshiwe kabili cilya caletele ubukali bwakwa Lesa, nombamba Icebo ica mushilo na cikoweshiwa no Mupashi walengwo bulanda, kabili ubupingushi buli pano, na pamwinshi pene. Lapileni! Lapileni! Bweleleni ku Pentecost. Bweleleni ku butungulushi bwa Mupashi wa Mushilo. Bweleleni ku Cebo cakwa Lesa, pantu cinshi ico mwalafula?

ISHIWI LYA MUPASHI

Ukusokolola 2:7, "Uli no kutwi, omfwe ico Mupashi ulesosa ku nkuta: Uwa cimfya nkamupela ukulyako Umuti Wa Mweo, Uuli mu Paradise wakwa Lesa."

"Uli no kutwi, omfwe ico Umupashi ulesosa ku nkuta."

Kuti caba limbi ba million bali no kumfwa aya mashiwi atemwa ukuyabelenga. Lelo ni banga aba kaposako amano kuli yena? Cilya tatwaishiba. Lelo uyo uli no kupela ukutwi kwakwe kabili alefwaya ukwishiba ifyebo ifya cine ali no kusanga Umupashi wakwa Lesa uku mubutusha. Ngo kutwi kwenu kuli ukwa isuka ku Cebo, Umupashi wa kwa Lesa uli no kulenga Icebo cakwa Lesa ukuba icintuntulu kuli imwe. Nomba ulya mulimo uwa Mupashi. Kuti na musambilisha icine, lelo nga tamuleisula ukutwi kwenu ukucumfwa kabili umutima wenu ku kucipokelela, tekuti mukwate ubusokololo.

Nomba moneni, ilesosa ukutila umupashi ulesosa ku nkuta. Shilya shingi, te lumo. Umupashi tawalengele Yohane ukulemba ici ku lukuta fye ulwa mu Efese lweka, atemwa ku nshita iya ntanshi yeka. Ca nshita shonse isha lukuta. Lelo ulu e lukuta ulwa ntendekelo. Kabili e ico lwaba nge Buku ilya Kutendeka. Cilya icaambile mu Kutendeka caliba ica cine mu Cebo conse kabili mukulekelesha cisa mukupwishiwa mu Kusokolola. E ico, ulu lukuta lwa tendekele mu Milimo ya Batumwa eca kumwenapo cakwa Lesa ku nshita shonse mpaka lulesa mu kupwishiwa mu Nshita ya Laodikea. Cilolekesheni bwino bwino. Lekeni cila nshita iposeko amano, pantu icilecitika uku caba fye icakwambilapo. Kalya aka muti akanono akabyelwe kali no ku kula. Kali no ku kula mu nshita shonse. Ici, kanshi, e Mbila ku Mwinakristu onse muli cila nshita mpaka Yesu akese. Ee, eflyo cili, pantu wena Mupashi ulelanda. Amenii.

ICILAMBU ICALAIWA

Ukusokolola 2:7, “. . .Uwacimfya nkamupelo kulyako ku Muti Wa Mweo, Uli mu Paradise wakwa Lesa.” Ici e cilambu ica kuntanshi kuli bonse abakacimfya aba mu nshita shonse. Ilyo ubwite bwakulekelesha ku bulwi bukabilishiwa, ilyo icanso cesu cikabikwa panshi, lyena tukatusha mu paradise wakwa Lesa kabili iciputulwa cesu cikaba Umuti Wa Mweo, umuyayaya.

“*Umuti Wa Mweo.*” Bushe cilya te ciputulwa ca nsoselo isuma? Calumbulwa imiku itatu mwi Buku Iya Kutendeka kabili imiku itatu mwi Buku Iya Kusokolola. Mu ncende shonse mutanda cabe ci muti cimo cine kabili cimininako icintu fye cimo cine.

Lelo ingo Muti Wa Mweo ni cinshi? Cisuma, icakubalilapo tulingile ukwishiba ifyo umuti wimininako. Mumpendwa 24:6, nge fyo Balaamu alondolwele pali Israele, atile bena bali “imiti ya mikedari iya limba Yehoba.” Ifimuti mukati konse ka Malembo fisontelela ku bantu, nga mu Malumbo 1. E ico Umuti Wa Mweo ulingile ukuba Umuntu wa Mweo, kabili ulya ni Yesu.

Nomba mwi Bala Iya Edeni kwali imiti ibili iya iminine mu

kati ka lyena. Umo wali Umuti Wa Mweo, umbi wali Umuti uwakulengo Kwishiba Ubusuma no bubu. Umuntu ali no kwikalila ku Muti Wa Mweo; lelo talingile uku kumya umuti umbi nga nifyo ali no kufwa. Lelo umuntu aishile Iya umuti umbi, kabili ilyo acitile, imfwa yaingile muli wene ku lubembu lwakwe, kabili aishile patulwa ukufuma kuli Lesa.

Nomba ulyo Umuti kunuma kulya mu Edeni, ulyo Umuti uyo wali intulo iya mweo, ali ni Yesu. Muli Yohane, icipandwa icalenga mutanda ukushinta icalenga cine konse konse, Yesu aleibika Umwine nge ntulo iya mweo wa muyayaya. Ailumbwile Umwine ukuba Umukate uwafuma ku mulu. Alandile pa lwa kuipela Umwine kabili ukutula ngo muntu alya kuli Wene takatale ukufwa. Asosele ukutula Alishibe Abraham, kabili kutula ilyo Abraham talabako, Eko ALI. Aseseme ukutula Wene Umwine ali no kubapela amenshi aya mweo aya kutula ngo muntu anwako tekuti akwate icilaka nakabili, lelo ali no kuba no mweo umuyayaya. Ali ilangishe Umwine nga INE UMUKALAMBA. Ena e Mukate Wa Mweo, Icishima Ca Mweo, Ulya Uwa Muyayaya, UMUTI WA MWEO. Ali kunuma kulya mu Edeni mukati ke bala nga filya Akesaba mukati ka paradise wa kwa Lesa.

Bamo balikwata ilyano ukutula ifimuti fibili mwi bala fyali fye ifimuti fibili na fimbi ifyapalana na filye fyashala ifyo Lesa abikile mulya. Lelo bakasambilila aba cenjela balishibo kutila ici tefyo caba. Ilyo Yohane Kabatisha abilikishe ukutula akasembe na kabikwa ku misambo iya miti yonse, talesosa pa miti fye ya cifyalilwa, lelo ku mafunde aya bumupashi. Nomba muli 1 Yohane 5:11 isoso kuti, “Kabili UBUNTE ni ubu, ubwa kuti Lesa atupele umweo wa muyayaya, no mweo uyu uli muli Mwane.” Yesu atile muli Yohane 5:40, “Kabili tamufwaya ukwisa kuli Ine, ukuti mube no mweo.” E ico ilyashi, Icebo cakwa Lesa, cilelanda palwalala kabili bwino bwino ukutula UMWEO, UMWEO WA MUYAYAYA, uli mu Mwana. Tapa cifulo cimbi. 1 Yohane 5:12, “Uukwete Umwana akwete UMWEO; kabili ushikwete Mwana wakwa Lesa TAKWETE Mweo.” Nomba apo ilyashi tekuti lipilibuke, ukulifumyako atemwa ukulunda kuli lyena, kanshi ilyashi Iya liminina ukutula UMWEO UULI MU MWANA...Apo ici cili ifi, UMUTI MWI BALA ULINGILE UKUBA YESU.

Cisuma. Ngo Muti Wa Mweo muntu, kanshi Umuti wa kulengo Kwishiba Ubusuma no Bubu muntu NAO. Tekuti cibe cimbi. E ico Ulyo Mulungami kabili na Ulyo Mubifi baiminine lubali no lubali mulya mukati ke Bala Iya Edeni. Esekele 28:13a “Iwe (Satana) mu Edeni ibala lyakwa Lesa, emo waikele.”

Pano epo tupokelela ubusokololo ubwa cine ubwa ‘bufyashi bwa Nsoka.’ Ici pano ica citike mucine cine mwi Bala Iya Edene. Icebo cisoso kutila Efa alembelekwe ne nsoka. Mucine alitunkilwe ku cisoka. Yasoso kuti mu Kutendeka 3:1,

“Nombe nsoka yabe ncenjeshi iya cilamo mu fya mweo fyonse ifya mpanga ifyo Yehoba Lesa acitile.” Ici ciswango cali capalanako nganshi ku muntunse (lelo nombamba cali icinama icituntulu) icakutira kuti catontokanya no kulanda. Cali icibumbwa icaololoka kabili cali mu musango uwapakati ka kolwe umukalamba no muntu, lelo icapalanako ku muntu. Cali mupepi ukuba umuntunse icakutira ubufyashi bwa ciko kuti bwacita, kabili bwalisankene na bulyo bwa mwanakashi no kumulenga ukwimita. Ilyo ici cacitike, Lesa atipile cisoka. Apilibwile ifupa lyonse mu mubili wa ci soka icakutira caamfwile nge nsoka. Science kuti yaesha fyonse ifyo ilefwaya kucita, kabili tayakasange iciputulwa icalufiwa. Lesa alimwene kuli cilya. Umuntu alicenjela kabili kuti amona ukwampana kwa muntu ne cinema kabili esho kucishininkisha ukufuma mu kuisandulula. Takwaba ukuisandulula ukuli konse. Lelo muntu ne nama fyalisankene. Ilya e imo pa nkama shakwa Lesa iyo yashala iyafiswa, lelo pano ilesokololwa. Cacitike kulya kwine kunuma mukati ka Edeni ilyo Efa apilibwike ukufuma ku Mweo ku kusumine Mfwa.

Moneni ifyo Lesa asosele kuli bena mwi bala. Ukutendeka 3:15, “Ndebika no bulwani pa kati ka iwe no mwanakashi, kabili pa kati ka bufyashi bobo no Bufyashi bwakwe, kabili Bwene bwakulakulasa ku mutwe, nobe wakula Bulasa ku citende.” Nga kuti twapelo kutasha ku Cebo ukutira umwanakashi alikwete Ubufyashi, kanshi cisoka ilingile mucine ukukwata ubufyashi nayo. Ngo Bufyashi bwa mwanakashi bwali umwana mwaume ukwabula umwaume, kanshi ubufyashi bwa nsoka bulingile ukuba mu butantiko bumo bwine, kabili cilya cakutira umwaume umbi alingile ukufyalwa *ukwabula* icibombelo *ica muntu umwaume*. Takwaba kasambilila uyo ushaishiba ukutira Ubufyashi bwa mwanakashi ali ni Kristu Uyo waishile ku cibombelo cakwa Lesa, ukwabula ukukumana kwa buntu. Nakabili calishibikwa fye bwino ukutira ukusobelwa kalibela ukwa kulasa kwa mutwe wa cisoka kwali mu mucine cine ubusesemo pafyo Kristu ali no kwisa cita kuli Satana pa lupanda. Palya pa lupanda Kristu ali no kulaso mutwe wakwa Satana, ilyo Satana ali no kulasa icitende cakwa Shikulu.

Lelo ici ciputulwa ce Lembo e kusokolola ukwa ifyo ubufyashi ubutuntulu ubwa cisoka bwabyelwe mwi sonde, nge fyo twakwata ilyashi lya muli Luka 1:26-35, umu mwatantikwa ilyashi lya cine ifyo Ubufyashi bwa mwanakashi bwaishile monekela mu mubili ukwabula icibombelo ca mwaume. “Awe mu mweshi uwalenga mutanda malaika Gabriele atuminwe ukufuma kuli Lesa aye mu mushi mu Galili, ishina lya uko ni Nasareti, ku mukashana uwa kobekelwa ku mwaume ishina lyakwe ni Yosefe, uwa mulupwa lwakwa Dabidi; ne shina lya mukashana ni Mariya. Kabili malaika pa kwingila umu ali,

atile, Mwapoleni, we wasenaminwa pa banakashi, Shikulu ali nobe: kabili ilyo amumwene, asakamikwe apakalamba pa kumfwe cebo, atontonkanya ukuti kwaba shani ukuposha uku. Na malaika atile kuli wene, Witina, Mariya: pantu nausango kusenamina kuli Lesa. Kabili, mona, ukemite fumo, no kufyalo mwana Umwaume, ne Shina Lyakwe ukamwinike YESU. Wene akabo mukalamba, no kwitwo Mwana wa Wapulamo: kabili Shikulu Lesa aka Mupela cipuna ca bufumu icakwa Dabidi Wishi: Kabili Akabe mfumu pa lupwa lwakwa Yakobo umuyayaya; na ku bufumu Bwakwe takwakabe mpela. Awe Mariya atile kuli Malaika, Ici cikaba shani, apo nshinshibe umwaume? Na malaika ali mwaswike ati, Umupashi wa Mushilo ukesa pali iwe, na maka yawa Pulamo yakakufimba: kabili ico icikafyalwa Ciketilwa Ica Mushilo Umwana wakwa Lesa.” Nge fyo Ubufyashi ubwa mwanakashi cali mu butuntulu Lesa ukuifyala Umwine mu mubili wa buntu, e ico ubufyashi bwa cisoka e nshila ituntulu iyo Satana asangile ali no kuiswila umwinshi umwine mu luko lwa bantu. Cali icishinga citwa kuli Satana (pantu ena aba fye icibumbwa ca mupashi ICALENGWA) ku kuifyala umwine mu musango uo Lesa aifyele Umwine, e ico ilyashi lya mu Kutendeka lilatweba ifyo afyele ubufyashi bwakwe kabili aishileilanga atemwa aishile ifyantika umwine mu luko lwa bantu. Nakabili ibukisheni Satana etwa ‘icisoka’. Cabo bufyashi bwakwe atemwa ukuifyantika mu luko lwa bantu ico tulesosapo.

Ilyo Adamu talapalamana na Efa, icisoka calikwete kulyo kwishiba ku ntanshi yakwe. Kabili ulya umo uwa fyelwe kuli yena ali ni Kaini. Kaini ali uwa (afyelwe kuli, uwafyalwa kuli) “Ulyo Mubifi.” 1 Yohane 3:12. Umupashi wa Mushilo muli Yohane teti mu cifulo cimo wite Adamu “Ulyo mubifi” (pantu filya efyo engaba nga cakutula ali fyele Kaini) kabili mucifulo cimbi wite Adamu “Umwana wakwa Lesa” ifi efyo ali ku kulengwa. Luka 3:38. Kaini aishileba mu mibele nga wishi, kaleta wa mfwa, icipondo. Bucintala bwakwe kuli Lesa ilyo ba mukumenye ku Wapulamo mu Kutendeka 4:5,9,13,14, kulamulangisha ukuba mucine cine mu mibele ishili iya buntu, cilemoneka ukuba icacila ilyashi ilili lyonse ilyo twakwata mu Malembo palwa kulanshanya kwa kwa Satana na Lesa. “Lelo Kaini ne ca bupe cakwe Talolekesheko. Awe Kaini afulilwe cibi, ne mpumi yakwe yawa. Elyo Yehoba ati kuli Kaini, Alikwi Abele mu nonko? Nao ati, katwishi: Bushe uwa kulinda munyinane ni ne? Nao Kaini ati kuli Yehoba, Kwakulo kukandwa kwandi kwang’ansha ukushipikisha. Moneni, Mwantamfya buno bushiku pano pa mushili; nakulafiswa ukufuma pa cinso Cenu; no kuba uwapungaila kabili uwaluba pano isonde; ukuti kabili cikfikilishiwa, onse uwansanga akanjipaya.”

Moneni inshila ine ilyashi lya kwa Lesa lya tantika pe lyashi lya kufyalwa kwa kwa Kaini, Abele na Sete. Ukutendeka 4:1, “Kabili Adamu aishibe Efa umukashi wakwe;

nao aimita, afyala na Kaini, no kutila, ni mpokelela umwana kuli Yehoba. Elyo abwekeshepo ukufyala munyina Abele.” Ukutendeka 4:25, “Kabili Adamu abwekeshepo ukwishibo mukashi wakwe; nao afyele umwana umwaume, amwinika ne shina Sete...” Kuli abana baume BATATU abafyelwe ukufuma ku micitile IBILI iya kupalamana kuli Adamu. Apo Baibele yaba cishinka cine kabili Icebo cakwa Lesa icapwililika, ici te cilubo lelo ilyashi lya kutwishibishako. Apo abana baume BATATU balifyelwe ku micitile IBILI kuli Adamu, mwalishiba MUKUSHININKISHA ukutula UMO uwa balya batatu TALI umwana wakwa Adamu. Lesa alilemba ici muli uyu wine umusango ukutulangisha icintu cimo. Icishinka ica mulandu cakutula Efa alikwete munda yakwe abana BABILI (ba mpundu) ukufuma mu kwimita UKWAPUSANA. Alikwete ba mpundu, no kwimita ifumo lya kwa Kaini ilyo kulyo kwakwa Abele takulaba. Moneni balya ba MPUNDU nakabili. Icipasho icapwililika nga lyonse. Kuli abo abaletontokanya ukuti ici teti cicitwe, lekeni cishibwe ukutula ifyalembwa fya mu fipatala fyaisulamo ne milandu uko abanakashi bakwete ba mpundu abo abali na mani ayapatukana kabili ukubika imbuto ukwa pusana no kupelwo bumi kwa mani ukube nshiku ishapusana, kabili TE IFYO FYEKA, lelo ifyalembwa fimo filangisho kutila ba mpundu balifyelwe ku baume abapusana. Nomba line ilyashi lya mwi sonde lyonse lyalipelwe pali na cifyashi uwa Norwegian uyo watwele umulume wakwe ku cilye pakwafwilisha ena na bana bakwe ba mpundu, umo uyo wali uwa buta kabili umbi uwa fita. Alisumine ukutula alikwete umutemwikwa umu Negro. Ukwimita kubili kwali nalimo imilungu itatu ukutalukana. Mu Beaumont, Texas, mu 1963, ifyalembwa nakabili fyalilangisha ukufyalwa kwa aba batatu uko ukwimitwa kwacitilwe inshiku ishingiri ukutalukana, mu cishinka nganshi icakutula umwanakashi ali fye mupepi no kufwa no mwana umo pakufyala.

Nomba mulandunshi ici cabelele fi? Mulandunshi ubufyashi bwa cisoka bulingile ukwisa muli uyu musango? Umuntu alengelwe pa mulandu wakwa Lesa. Umuntu alingile ukuba itempile lyakwa Lesa. *Incende iya kutushishamo Lesa* (Umupashi wa Mushilo) *ali muntu, itempile*. Imilimo ya Batumwa 7:46-51, “Wene asangile ububile ku menso yakwa Lesa, kabili alombele ukuti afwaile Lesa uwakwa Yakobo apakwikala. Awe na Solomone ewa Mukulile ing’anda. Lelo Uwapulamo tekala mu mayanda aya kulwa ku minwe; filya kasesema asosa ati, Umulu e cipuna candi ca bufumu, ne calo e cakubikapo amakasa Yandi: Shikulu atila: ni ng’anda ya musango nshi Mwingankulila? *Atemwa apakuti Ine ntushe ni pi?* Bushe te kuboko Kwandi e kwacitile fyonse fi? Mwe batalama ku mikoshi kabili abashasambululwa mitima na matwi, imwe mukanya pe Umupashi wa Mushilo: ifyo

bashinwe bali, e fyo mwaba na imwe.” Satana alishiba ici lyonse li. Na ena afwayo kwikala mu muntu nge fyo Lesa acita. Lelo Lesa aliisungilo Mwine ilye nsambu. Satana te kuti acite cilya. Lesa fye eka amonekele mu mubili wa buntu. Satana alifililwe kabili tekuti acite cilya. Takwata amaka ya kulenga. Inshila fye imo iyo Satana ali no kufikilisha ifyo alefwaya ukucita cali ukwingila mu cisoka mu Edene nga filya aingile ku mipashi ibifi muli ba kapoli ku Gadara. Lesa tengila mu nama; lelo Satana kuti acita kabili ali no kucita ku kufikilisha impela shakwe. Nga takwete umwana filya fine na Efa nga filya Lesa acitile kuli Mariya, e ico aingile mu cisoka kabili alembeleke Efa. Atunkile wene kabili kuli wene Satana alikwete umwana ukubomfya inshila imbi. Kaini akwete imisango yonse iya bumupashi iyakwa Satana kabili iya bunama (imisango ibi, bu mubili) imisango ya cisoka. E mulandu wine Umupashi wa Mushilo wasosele ukutula Kaini ali uyo wa mubifi. E fyo ali.

Nomba ndefwaya ukuya mu fishininkisho fimo ifyo twakwata ukutula kwalibo kupalanako ukwine kwine pakati ka muntu ne nama. Cintu ica kumubili. Bushe mwalishiba ukuti kuti mwabula utubulungwa twakalepangwa ukufuma ku kanya akashilafyalwa no kutwingisha mu bantu? Elyo tulya utubulungwa twa tulikoliko tuli no kuya kulya kwine ku tulikoliko twa muntu, utubulungwa twa mfyo tuli no kuya ku mfyo sha muntu. Bushe muleiluka ifyo cilya caba ica kupapusha nganshi? Amano yamo yalatungulula tulyo tubulungwa twanama palya pene fye pa cifulo icalinga. Yalya mano yalasumina tulyo tubulungwa no kutubika mulya mwine mu ncende iyalinga. Paliba ukupalana pa nama no muntu. Tekuti fisankane no kufyala. Cilya calyeshiwapo. Lelo kunuma mwibala kulyo kusankana kwalicitike kabili ukupalana kwa mibombele uko kucilipo kulacishininkisha. Pantu kulya mu Edeni icisoka cali icibumbwa ica ololoka. Cali ica palama ku muntu. Cali fye ngo muntu. Satana ashukile imibele ya bumubili iya cisoka ukuibomfya ku kulembeleka Efa. E lyo Lesa aonawile ilya imimonekele ya cisoka. Takwaba inama imbi ingasankana no muntu. Lelo ukupalana epo kwaba.

Nomba ukutula na tufika na pali fi, lekeni mpele ukwiluka ku matontonkanyo yenu pali ili sambililo pa kutila mwingamona ubukankala ubwa kwisa kwesu mwi ‘sambilisho lya bufyashi bwa cisoka’ nge fyo ncitile. Twacitendeka ne cishinka ica kutila kwali imiti IBILI mukati ke bala. Umuti wa Mweo wali ni Yesu. Umuti umbi mucine nganshi ni Satana pa mulandu wa cafumine mu cisabo ica cilye cimuti. Nomba kansi, twalishibo kutila fyonse filye fimuti fibili fyalikwete ukwampana ku muntu atemwa nga tafyatilile ukubikwa mulya. Filingile fyalikwete iciputulwa mu mapange yakwishibila libela no kupanga kwa kwa Lesa mukwampana

kwa fiko ku luko lwa bantu kabili na ku Mwine nga te ifyo te kuti tutale tubike ukwishibila libela kuli Lesa. Ifi fyonse fya cine nge fyo fili, bushe ta fili? Nomba Icebo ciletantika bwino bwino ukutila ilyo TAKULABA umufula we sonde ukupanga kwa kwa Lesa kwali ukwakana Umweo Wakwe uwa Muyayaya no muntu. Abena Efese 1:4-11, “Nge fyo Atusalile muli Wene ilyo pano isonde tapalalengwa, ukuti tube aba mushilo kabili aba bula kalema ku cinso Cakwe mu kutemwa: Atulingile kabela mukutemwa ukuba abana ba mwine muli Yesu Kristu, umwabelo kubekwa kwa kupanga Kwakwe, ku kutashiwo bukata ubwa kusenamina Kwakwe, uko atusenamine mu wa Temwikwa. Muli Uyo twabela no kulubuka mu mulopa Wakwe, ukulekelelwa kwa mampulu yesu, umwabelo bucindami ubwa kusenamina Kwakwe; Uko Afushishe kuli ifwe mu mano yonse no Kushilimuka; Pa kutulengo twishibe ica nkama ica kupanga Kwakwe, umwabelo kubekwa Kwakwe uko apangile muli Wene: Ku kuleto kulondolola ukwa mwisulo wa nshita ku kulenga fyonse fya mu mulu, ne fya pano nse; fisonkanishiwe mu mutwe umo muli Kristu, muli Uyo: kabili Twalengelweko ica kupyantinina, pakulingilwa kabela ku kwetetula Kwa Ubomba fyonse ku kulengo kupanga Kwakwe.” Ukusokolola 13:8, “abekashi aba pano nse bonse bakamupepa (Satana) onse uushalembelwe ishina lyakwe ukufuma ku kulengwa kwa pano isonde *mwi Buku Iya mwana wa mpanga uwa ipaiwe.*” Lelo ulyo Mweo tawinga citwa, kabili tekuti ucutwe, ukwakanishiwa mu nshila imbi ili yonse ukucilo kupitila mu nshila iya “Lesu ukumonekela mu mubili.” Ici cali iciputulwa ica kupanga Kwakwe ukwa muyayaya kabili ukwalingilwa libela. Ili pange lyali no kuba ku malumbo aya bukata ubwa kusenamina Kwakwe. Lyali lipange ilya Kulubula. Lyali lipange ilye Pusukilo. Nomba umfwikisheni nganshi. “Lesu ukuba Kapususha, cali icikankala ukutila Alingile libela umuntu uyo winga fwaikwa ipusukilo pa kutila e nga ipela Umwine itontonkanyo ne pange ilya kuba filya.” Ici cili icalungama umupwilapo kabili Amalembu ayengi yalacipelo bunte nga filya cilecitwa mu vesi iine isontelwe iya Bena Roma 11:36, “Pakuti fyonse fifuma kuli Wene, na fyonse fyabela muli Wene, na FYONSE FILOLA: kuli Wene, kuli Wene, kuli Wene kupelwe UBUKATA umuyayaya. Ameni.” Umuntu te kuti ese filya fine fye no kulyako ulyo Muti Wa Mweo mu kati ke bala. Ulyo Mweo Wa Muyayaya uwa Muti wa ishileba umubili intanshi. Lelo ilyo Lesa talaimya no kupususho mubembu, Alingile ukukwata umubembu uwakwimya no kupususha. Umuntu aliwile. Ukuwa ukwali no kucitwa na Satana, kwalingile ukukwato mubili ku kupangwo kuwa. Satana aishileisa ukupitila mu mubili nao. Lelo Satana tekuti eshile ukupitila mu mubili wa muntu ku kupangwo kuwa nge fyo Kristu ali no kucita ukwishila mu mubili wa muntu ku kufumyapo ukuwa.

Lelo kwaliko inama, icisoka, icali mupepi nganshi no muntu icakutila Satana aishileisa kuli cilye ciswango kabili ukupitila muli cilye ciswango kuti aisa mu mubili wa muntu no kulengesho kuwa, no kuibiko mwine muli cilya mu luko lwa bantu, nga filya Yesu ali ubushiku bumo ukwisa no kuibika Umwine mu luko lwa bantu, mu mibili ya bantu, nangula ni mu kututubuka umo tukesa kwata imibili ngo Wakwe uwa cindamikwa. E ico ifyo Lesa abombele umu mwi bala cali lipange Lyakwe ilya lingilwa libela. Kabili ilyo Satana aletele cilya ico icali icalinga ku kupanga kwa kwa Lesa, kanshi umuntu te kuti apalame ku Muti wa Mweo mwi bala. Mucine iyo. Tayali ni nshita. Lelo inama (inama yalengele ukuwa bushe tayacitile? lekeni ubumi bwa nama buposwe) bwalisendelwe kabili umulopa waiko walisumine elyo kabili Lesa alikwete ukulanshanya no muntu nakabili. Elyo kwali no kwisa ubushiku ilyo Lesa ali no kumonekela mu mubili, kabili ukupitila mu kuicefya Kwakwe Ali no kubwekesha umuntu uwawa no kumulengo ku kumako kuli ulyo Mweo Wa Muyayaya. Inshita imo ilyo mwamona ici, imwe kuti mwailuka pa bufyashi bwa cisoka no kwishibo kutila tacali umuapele Efa alile. Iyo, cali ukuwa ukwa muntunse pakusankanya ubufyashi.

Nomba ninjishiba mukwasuke lipusho limo na limbi ilili no kwisa, kabili abantu balanjipusha, “Nga Efa awile muli ulyo musango, cinshi ico Adamu acitile, pantu Lesa alebiko mulandu pali Adamu?” Cilya cintu caanguka. Icebo cakwa Lesa cali pampamikwa umuyayaya mu mulu. Ilyo akalitoni akalukungu ka lutanda takalalengwa, cilye cebo (ifunde lyakwa Lesa) cali kulya FILYA FINE FYE NGE FYO CALEMBWA MU BAIBELE YESU. Nomba Icebo cilatusambilisha ukutila ngo mwanakashi asha umulume wakwe kabili aya no mwaume umbi wene mucende kabili tali uwaupwa nakabili kabili umulume wakwe talingile ukumubwesa. Cilye Cebo cali ica cine mu Edeni ngefyo cali ica cine ilyo Mose acilembele mu mafunde. Icebo teti cipilibuke. Adamu alimubwesesho. Alishibe bwino bwino ifyo alecita, lelo alicicitile te mulandu. Umwanakashi ali iciputulwa ca ena, kabili nao alefwaya ukusenda imicitile yakwe pa mwine eka. Tamulekele ukuti aleya. E ico Efa alimite kuli ena. Alishibe kuti acita. Alishibe bwino bwino ico cali no kucitika ku luko lwa bantu, kabili ashitishe uluko lwa bantu mu lubembu pakutila enga kwata Efa, pantu ali mutemenwe.

Kabili e ico balya bana babili balifyelwe. Abana baume abo abali no kuba bashibo aba luko lwa bantu ulu lwaishileba nomba ulwa koweshiwa. Kabili cinshi ico ifyalembwa fisosa pali bena? Belengeni ifyalembwa. Yuda 14, “Awe ni aba e bo aseseme Enock, uwalenga cinelubali ukutula pali Adamu. . .”

Ukutendeka 5 e cipandwa cacitoto cakwa Enock. Cipela icitoto cilya muli uyu musango, 1. Adamu, 2. Sete, 3. Enosh, 4. Kenani, 5. Mahalaleel, 6. Jared, 7. Enock. Moneni ukutula Kaini talumbwilwepo. Umushilwa wakwa Adamu upitila muli Sete. Nga Kaini ali umwana wakwa Adamu, ifunde lya bubeli nga lyapelwe kuli Kaini insambu isha mucitoto. Elyo nakabili cilingile ukumonwa bwino bwino ukutula mu Kutendeka 5:3, isoso kutila, “Adamu ilyo ali no mweo umwaka umwanda umo na makumi yatatu, elyo afyele umwana mwaume mu cipasho cakwe, umwabele cata cakwe, ainike ne shina lyakwe Sete.” Tapali nangu pamo apo isoso kutila Kaini ali mu cipasho cakwa Adamu, lelo alingile ukuba nga ali umwana wakwe, pantu ifunde lya kufyalana lyaba ilya cishinka ukutula icili conse cilaleta umutundu wa ciko. Tulingile nakabili ukushininkisha ukutula mu fitoto fyonse fibili mu Kutendeka na muli Luka, Kaini tabamo. Nga Kaini ali umwana wakwa Adamu nga calilandilwe pali wene pa cifulo cimo ukutula, “Kaini, uyo wali umwana wakwa Adamu, uyo wali umwana wakwa Lesa.” Taisosa filya pantu TEKUTI isose filya.

Mucine bakasambilila pa nshite itali balitantika ifishilwa fibili ifya bantu: bamo abo bali umushilwa uwa bulesa uwa sangilwe muli Sete kabili bambi umushilwa ushili uwa bulesa nge fyongwa kuli Kaini. Kabili cabe ceni, lelo icine, aba bakasambilila bamo bene tabatala ukutweba ifyo musango wa muntu Kaini ali ilyo Abele na Sete bali aba bumupashi, umushilwa wa bulesa. Mucine, Kaini nga ali uwa bu mupashi na Abele uwa bumupashi panono, na Sete ukuba cimo cine, kabili ukuya fye pantanshi mu cishilwa pantu inkulo ili yonse iyaishilepo yalitalwike nganshi ukufuma kuli Lesa. Lelo iyo, Kaini ashileisa ngo mubifi nga filya tapatala ukubapo muntu uwalondololwapo pantu ena alesusha Lesa mubukali kabili ne Cebo.

Nomba lekeni ici cishibwe: Amalembo tayangala na masihiwi. Conse ico icaba mu Fyalembwa caba mulya ku menso ayasubwa ku kumona. Caba mulya pa mulandu umo. Muli cilye Cebo citila, Ukutendeka 3:20, “Kabili Adamu ainike ishina lya mukashi wakwe Efa; pantu wene ali ni nyina wa ba mweo bonse.” Lelo tapaba Ilembo ilyatala ukusosa ukutula Adamu e wishi uwa ba mweo bonse. Nga cakutula tapali ili tontonkanyo ukubikwa pa Kutendeka 3:20, cinshi cinga landilwa ukutula Efa e nyina uwa fyonse, kabili tapali ishiwi nangu limo ilya sosa palwakwa Adamu? Icishinka cakutula nangula Efa ali ni nyina wafya mweo fyonse, Adamu tali wishi wa fya mweo fyonse.

Mu Kutendeka 4:1, Efa atile, “Nimpokelelo mwaume ukufuma kuli Yehoba.” Talelumbanya Adamu ku kuba wishi wakwa Kaini. Lelo mu Kutendeka 4:25, atile, “. . .Pantu Lesa, atile, *nambikilo* ubufyashi BUMBI, MWI PUNDA LYAKWA

ABELE, ico Kaini ali mwipeye.” Talesoso kutila Lesa ALI MUPELE ubufyashi bumbi—ulya nga ali ni Kristu, pantu Wene ALI PELWA. Uyu mwana, Sete, ABIKILWEPO mwi punda lyakwa Abele. Alishibe umwana wakwe uwaishile muli Adamu; wene nomba te shibe Kaini pantu aishile ukupitila mu cisoka. Ilyo asosa ukuti UBIFYASHI BUMBI mwi punda lyakwa Abele, alesoso kutila Kaini ali uwapusana ukufuma kuli Abele, pantu nga shibo ali umo wine nga sosele ukutula, “Nimpelwa UBWINGI ubufyashi nabumbi.”

Nshacetekela icili conse ico mbelenga, lelo cena mucine cine cintu ica kusambililako icakutila ilya March 1, 1963, iyafumine LIFE yapele ilyashi pali ba shing’anga ba mashilu abalesosa icintu cimo cine ico tulelanshanyapo. Nomba twalishibo kutila ba shing’anga ba mashilu bonse tabasuminishanya umo no mubiye, lelo ici cili pano. Umwenso wa nsoka te cintu ica kututumya mukwishiba lelo kwa kukanaishiba. Nga cakutula cali umwenso wa cifyalilwa abantu nga baleiminina fye aba nsansa ukongolwa ukwa maka ku cinso cakwa kolwe mukalamba atemwa muninga ya nkalamo. Amatontonkanyo yabo ayabulwo kwishiba yalabalenga ukulolesha pa nsoka. Kulyo kutemuna kwa nsoka cena bulalelale ukwabulo kwishiba. Ukutula cilya eflyo caba mu nshita shonse cimonekela ku bantu mu nkulo panuma ya nkulo ukucite cintu cimo cine. Insoka lyonse shaba kabili lyonse shakulaba ishakutemuna ukwakutinya. Insoka lyonse imininako fyonse *fibili icisuma ne cibi*. Cabe cilangililo ca bucende mu nshita shonse. Nga filya fine fye ubulondoloshi bwa mwi Bala lya Edene, tulesange cisoka ukubo muntu uwa kutemuna ukwabipa.

Caba fye isonde lyonse pakati ka bantu aba mitundu abapusana ababulo buyantanshi ukutula insoka yali kumako ku bulalelale kabili lyonse ilapepwa pamo na cena. Ukusoma kwa fya bulalelale kulalangisha cilya mu fintu ifingi. Nomba ndefwaya ukwishiba uko aba bantu bafumishe cilya, ukumono kutila baba bashasambilila kabili tabatala ukubelenga Baibele. Lelo nge fyo ilyashi lye lyeshi lyaishibikwa mwi sonde lyonse, e ico ne ci Cine ica kuwa kwa muntu calishibikwa. Balishibe icacitike mulya mu Edene.

Nomba pano pene umo muntu alanjipusha ili lipusho: Bushe Lesa alyebele Efa ukuba uwacenjela pa cisoka nga te ifyo icisoka cali no mukutunka? Nomba umfweni, Lesa tasoselepo icintu nangu cimo pa fikesa citika. Umfweni fye icishinka ce lyashi. Wene apele fye Icebo. Atile tecakweshu ukulyako ku KWISHIBA. Lyeni ku MWEO. UMWEO CALI ICEBO CAKWA LESA. IMFWA CALI ICINTU ICILI CONSE ICO ICISHALI ICEBO CAKWA LESA. Asuminishe ICEBO CIMO ku kupilibulwa kabili lilya line Satana ali mwikete. Lesa nga ali sosele, “Mwilaesha ukusaba ifisabo ifingi

ukufuma ku fimuti ukucila ifyo mwingalya.” Satana ngali sosele, “Lolekesha, cilya cili fye bwino. Wamona ngo li no kusabe fingi sana fili no kubola. Lelo aya pano amano aya kusungilamo icisabo kabili pa nshita imo ine kuti wasaba fyonse ifyo ulefwaya. E ico mulemona, kuti mwakwata inshila yenu ne nshila yakwa Lesa pa nshita imo ine.” Ciwa nga alimwikete palya pene. Uyo uli no mulandu mu cishinka CIMO ca mafunde natoba ifunde LYONSE. Mwilatumpila kuli cilye Cebo. Cilya e filya fine ica citike mu Nshita Ya Efese lintu tailapwa nalimo mu 170 A.D.

Kabili ni cinshi ico ulyo muti wa meseshe? Umuti wa Kwishiba wameseshe mfwa. Kaini aipeye munyina, Abele. Umubifi aipeye umulungami. Catantike apa kumwena. Cili no kusunga cilye ca kumwenako mpaka ukubwekesha ukwa fintu fyonse nge fyo calandwa kuli ba kasesema.

Umuti wa Kwishiba wafyele abaume abacenjela; abaume abalumbukwa. Lelo inshila shabo ni nshila sha mfwa. Abantu bakwa Lesa baba abacefya lelo aba mano aya bumupashi, ukushintilila kuli Lesa ne cifyalilwa, mu mutalalilwa ukulimo mushili, ukusakamana icine ukucile cuma. Ubufyashi bwa cisoka bwalileta amakwebo aya pulamo, ifya kupanga ifisuma, lelo na fyonse fi mwishile mfwa. Imfuti shabo isha mpolopolo na mabomba aya atomic filepaya mu nkondo; kabili mu nshita ya mutende ifya pangwa fyabo ifya mumashini, ifyapala nga motoka, filepaya kucilapo mu nshita ya mutende ukucila ifyapangwa ifya nkondo ficita mu nshita sha bwafya. Imfwa no bonaushi e fisabo fyakwe fya milimo yakwe.

Lelo bena ni bakapepa. Balicetekela muli Lesa. Baba nga shibo, kasebanya, kabili icikolwe cabo, Kaini. Bonse babili balicetekele muli Lesa. Balaya ku chalici. Balasankana na balungami nge fyo amankumba yasankana pamo ne ngano. Mukucita ici balakowesha no kuleta bukapapa ubwa Bwinanikola. Balasanso bwanga bwabo mu kubomba konse ku konaula ubufyashi bwakwa Lesa nga filya Kaini aipeye Abele. Takuli akatina kuli Lesa ku ntanshi ya menso yabo.

Lelo Lesa talufyapo nangu umu Abakwe bene. Alabasunga nangu ni mu mfwa, kabili alilaya ukutila mu bushiku bwa kulekelesha Akesa ba busha.

UKUSONDOLWELA

“ . . . Uwa cimfya nkamupela ukulyako ku Muti wa Mweo, uuli mukati ka paradise wakwa Lesa.” Ifyo lyaba itontokanyo ilya ku sansamusha ili lili. Ukutila Umuti wa Mweo mwi Bala lya Edene Uyo ushinga palamako pa mulandu wa kuwa kwa kula Adamu nomba ulepelwa kuli kacimfya. Ulupanga ululebyasha ulwakwa Kerubi ulonda nalubikwa. Lelo talwabikilwe pantu icilimi caluko cakwete umulopa kabili

mulopa wa Mwana wa mpaanga. Katutontonkanye pali ici cine pa kashita ilyo tulemona mulandunshi Umuti waleshiwe kuli Adamu kabili na balupwa bakwe lelo nomba na usuminishiwa nakabili.

Amapange yakwa Lesa pa fibumbwa Fyakwe, umuntu, cabo kulangisha Ifyebo Fyakwe. Mu Kutendeka, Adamu apelwe Icebo ku kwikalilako. Ubumi bwa kwikalila pa Cebo cali no kuba Icebo ukulangishiwa. Cilya cishinka bushe tacili? Lelo bushe Adamu alikalile cilye Cebo? Iyo, pantu ali no kwikalila ku Cebo CONSE, kabili alifililwe ukuposa amano ku Cebo *conse*. Elyo kwaishile ima Mose. Ifyo ali umuntu umukalamba kabili uwa mpomfu. Lelo nao wine alifililwe ukwikalila ku Cebo conse, kabili ulya kasesema, icipasho ca kwa Kasesema Mukalamba uwali no kwisa, alifililwe mu cipyu ukunakile Cebo. Kabili kwaliko nakabili Dabidi, imfumu nkalamba iya Israele, umuntu uwa kufuma mu mutima wakwa Lesa wine. Aliwile ku bucende, ilyo aeshiwe. Lelo umwaleye nshiku, mu mwisulo wa nshita, kwaishile Umo, Umutwe, nao ni Yesu, Uyo nao alingile ukweshiwa ukumona nga Ali no kwikalila ku Cebo CONSE icifuma mu kanwa kakwa Lesa. Elyo Satana alicimfiwe. Pantu uyu pano Umo Uyo waikalile ku “Calilembwa,” kabili cilya Cimpashanya icapwililika ica kwa Lesa cacimfishe pa kulangisha Icebo cakwa Lesa. Elyo uyu uwalangishiwe Ulyo Wapwililika apelwe pa lupanda, ngo Mwana wa mpaanga uwakwa Lesa Uwapwililika ku kube lambo ilya pwililika. Kabili pa ‘cimuti’ Apokelele ifipumo na kumfwa, ukutila ifwe, muli Ena kabili pa mulandu wa Ena, twinga lyako ku Muti wa Mweo, elyo kabili bulyo Bumi ukupelwa fye mu bupe kuti bwatulenga ifwe ukucimfya, no kulangisha Icebo cakwa Lesa.

Kabili nomba kuli aba Bana baume bakwa Lesa, abo muli Wene balacimfya, bapelwa insambu isha paradise wakwa Lesa, kabili ne senge Iya lyonse lyakwa Yesu Kristu. Takwakatale ukubako nakabili ukupatukana ukuli konse ukufuma kuli Wene. Konse uko Akalaya, nabwinga Wakwe akaya. Fyonse Ifyakwe, Akafyakanya na batemwikwa Bakwe pa bupyani ubwa pamo. Ifintu ifya nkama fikasokololwa. Ifintu ifya fita fikeshibikwa palwalala. Tukeshiba nge fyotwaishibikwa. Kabili tukaba nga Wene. Ici e ca bupyani ca kuli kacimfya uyo uwa cimfya mu mulopa wa Mwana wa mpaanga kabili ne Cebo ica bunte kuli Yesu Kristu.

Ifyo tukabila bulyo bushiku ilyo imisebo iya nyongana yonse ikololwa, kabili tukaba pamo Nankwe, inshita iya bule mpela. Leken i bulyo bushiku bukamoneke bwangu, kabili lekeni mukwangufyanya tunakile Icebo Cakwe kabili muli co ukushininkisha ukulingwa kwesu ku kumako kubukata Bwakwe.

“Uli no kutwi, omfwe ico Mupashi ulesosa ku nkuta.” Ifyo cali ica bipa ukutila iyi nshita ya ntanshi tayaumfwile ku Mupashi. Lelo yaumfwile ku muntu. Lelo tuletasha Lesa, mu nshita iya kulekelesha ku kabe bumba ilikema, Nabwinga uwa Cine cine uwa bushiku bwa kulekelesha, kabili akomfwila ku Mupashi. Muli bulyo bushiku ubwa mfifi iya fitisha ulubuuto lukabwekela ku Cebo icapwililika kabili tukabwelela ku maka ya Pentecost ku kusengelela ukwisa kwa kwa Shikulu Yesu Kristu.

ICIPANDWA CA CINE

INSHITA YA LUKUTA LWA SMURNA

Ukusokolola 2:8-11

“Na kuli malaika wa lukuta lwa mu Smurna lemba auti; E fyo asosa uwa Kutendeka kabili uwa Kulekelesha, Uwali uwafwa, kabili ali no mweo;

Naishibe milimo yobe, kucushiwa kobe, no bubusu bobbe, (lelo uli uwa fyuma) naishiba no kuponta kwa bailumbula abaYuda, kabili tababe fi, lelo lisunagoge lya kwa Satana.

Witina ifyo walaswa uculeko: moneni, kasebanya alaswa aposepo bamo ba muli imwe mu cifungo, ukuti mukeshiwe; kabili mukaba mu bucushi inshiku ikumi: ube uwa cishinka ukufika ku mfwa, na ine nkakupele cilongwe ca mweo.

Uuli no kutwi omfwe, ico Umupashi ulesosa ku nkuta; uwacimfya takafyengwe ku mfwa ya cibili.”

UKWISHIBISHA

Pa kutila ningamibukisha mu mano yenu ndefwaya ukusontelela nakabili ifyo twafikile pa kusanga amashina ya nkombe ku nshita isha pusana pusana. Lesa mu bufwayo Bwakwe umwine alimona kuli cena ukutila ilyashi lya kale ilya lukuta lwa Cipingo Cipyu talyalubile, nga filya Amwene kuli cena ukutila ilyashi ilya kale ilya Israele talyalubile pa kulibika muli Baibele kabili ukulilundinkanya pamo ilelo ukufuma ku mifungilo iingi, ifipe fye buumba kabili ku fintu ifya fimbi ifyabaswa ifyo abafwailisha ifya kale basanga na kwilula. Ifwe mucine twalikwate lyashi ilitwalilila ilye lyashi lya kale ilya Baibele ukufuma kwibula lya ntanshi mpaka kuli nomba. E ico pa kubelenga ilyashi lya kale kuti twasanga muntu wa musangonshi atemwa abantu mu nshite sha pusana pusana abali abapalamisha ku ca kumwenako icantendekelo ca kwa Lesa, Umutumwa Paulo. Balya abo Lesa abomfeshe ku kuleta abantu Bakwe ukubwekela ku Cebo ica Cine abo e balingile ukulungulula. E lyo ukufuma muli balya kuti kwabako umo uwa cila nshita uyo wingamonekela palwalala ngo wapalamisha mubutantiko bwa Cebo na maka. Ulya ena kuti abe nkombe. Inshita na sho shisangwa mu kusoma ilyashi lya kale. Umo afwaikwa fye ukubelenga inshita nge fyo shisangwa mu Kusokolola kabili shonse fye shatantikwa mukupwililika pamo ne lyashi lya kale nge fyo MUCINE CILINGILE UKUBA. Apo inshita sha lukuta shalandilwe libela na Lesa kabili imibele ine ya shiko ukusokololwa, kanshi mu cituntulu, ilyashi lya kale ilyo linga konkapo kuti lyaba

nge fyo Baibele ya tantika. Cili icaanguka muli uyo musango—lelo kanshi ukuicefya e lufungulo ku Cebo. Nomba pamo ne fi fyonse nshaba fye kasambilila kabili kalemba we lyashi lya kale, nalifwaya ukuba umuntu uwa Bumupashi, kabili cali fye ku kushininkisha ukwine kwine ukwa Mupashi wakwa Lesa ukutila nalisalile abaume abo nasala. Ici cishinka apo Lesa alishiba umutima wandi.

INKOMBE

Ukubomfya ifunde lyesu ilya pelwa na Lesa ukusala inkombe iya cila nshita, ifwe ukwabula ukutwishika tulesosa ukutila Irenaeus ali sansabikwe kuli Shikulu kuli cilye cifulo. Ali mutumwa uwa ulyo washila umukalamba kabili icita ca citetekelo, Polycarp. Kabili tecakutwishika ilyo aikele pa nkasa sha ulyo muntu umukalamba ali sambilile ukusenamina kwa Bwinakristu uko kwafumine mu bumi bwakwe ubwasangululwa, pantu Polycarp ali umo uwa bashila abacine abene bene aba nshita shonse ilyo twamona mu lubuuto ulwa bumi ulwa bula kalemba. Muli no kwibukisha ukufuma kufya kubelenga fyenu ukutila Polycarp alipaiwe. Ukubo mukote sana ku kubutuka, kabili umuntu uwa bufumacumi nganshi ku kusuminisha umbi ku kumufisa elyo kabili ukuculilamo ubupingushi pa kucita cilya, aliipele umwine ku kufwa. Lelo ilyo talacita cilya, alombele nsambu ku kupepa ama ora yabili pali ba munyina muli Shikulu, pali cilolo, pa balwani bakwe na bamwikete. Nga bashila abalumbukwa aba nshita shonse, kabili ukukabila ukubuka kusuma, aiminine uwashangila, tasumine ukukana Shikulu, kabili afwile na kampingu uwa bulamo kabi. Abikilwe pa cimuti (uwabulo kukakwa ku kuilombelo mwine) kabili umulilo wali koshiwe. Umulilo waile lubali ukutaluka ku mubili wakwe, ukukana mukumya. Elyo kabili wene aishilelaswa no lupanga. Ilyo ici cacitilwe, amenshi yafumine ku lubali lwakwe ukushimya imingu. Umupashi wakwe mucine baliumwene ukuya mu musango wa nkunda iya buta ukufuma mu cifuba cakwe. Lelo pali ubu bunte bonse ubukalamba, uyu kasambilila wakwa Yohane Kasokolola tali uwashipa ku kususha imibombele ya Bwinanikola, pantu ena umwine ashintilile kulubali lwa kabungwe, ukwabulo kwishiba ukutila ukukabila kwe senge kabili na cilye camoneke nge pange lisuma ku kutwala umulimo wa kwa Lesa pantanshi cali mucine cine ubucenjeshi bwa mulwani.

Kuli Irenaeus ifi te fyo cali. Ali uwashipa ukususha akabungwe aka musango uuli onse. Elyo, ilyashi lyakwe ilya bumi, ifyo wene abombele Shikulu, bwali bumo ubwafilangisho ifingi mu Mupashi wa Mushilo; kabili Icebo casambilishiwe ne mimonekele iya ibela kabili ukulingana ne mitantikile yaciko iya ntendekelo. Inkuta shakwe mu France

shalishibikwe ukukwata ifya bupe fya Mupashi pakati ka shena, pantu abamushilo balandile mu ndimi, no kusesema, ba bushishe abafwa, no kundapa abalwele kwi pepo lya citetekelo. Alimwene ubwafya ubwa bwananyina uku bunganikwa umusango uuli onse pakati kabakalamba, bakacema na bambipo. Aiminine uwa kosa ndi palwa ikatana, ulwaisushiwa na Mupashi, ulukuta ulwa lelangishiwamo ifya bupe. Kabili Lesa ali mucindike pantu amaka yakwa Lesa yalangishiwe pakati ka bamushilo.

Nao wine ali uwailuka pa kwiluka kwakwe pa mutwe wa Bulesa. Kabili apo ali mutumwa wakwa Polycarp, uyo mu ku bwekesha ali mutumwa wakwa Yohane Washila, kuti twaishiba mucine alikwete ukusambilisha ukwapwililika nge fyo cingacitwa pali ili sambililo. Mu Vol. 1, ibula 412 ilya ba Ante Nicene Fathers twalikwata ifi fyebo kuli ena pa mutwe wa Bulesa. “Fyonse fimbi ifilangisho, nafyo, fileta icakulumbwilako ica umo, kabili icibumbwa cimo cine, Shikulu wa Maka, Shikulu, Wishi wa Bonse, Lesa Impalume, Uwa Pulamo, Kalenga, Kabumba, kabili ne fya musango uyo, aya temashina kabili ifyakulumbwilako fya kupyanyisha kwa fibumbwa ifyapusana, lelo fya umo kabili umo wine.” Alangishe bwino bwino ukutila ifi fyaba lelo ifyakulumbwilako nga filya Rose wa Sharon, Ulwabalika kabili Ulutanda lwa Lucelo, Uwawamisha Imyanda Mishila, na fimbipo. Nangula kwaliba kano Lesa UMO. Ishina Lyakwe ni Shikulu Yesu Kristu.

E ico ukuba uwaposako sana amano ku Cebo, ukwiluka kwakwe ukwawamisha pa Malembo, kabili ukumonekela kwa maka yakwa Lesa pali bulya bukapyunga, ena ewalinga ukusala kuli iyi nshita. Cabe cintu ica buleshuko ukutila inshita shimbi tashakwete mu nkombe shashiko cisabo ica lingene na cilya, amaka, kabili no butungulushi mu Mupashi wa Mushilo kabili ne Cebo.

SMURNA

Umusumba wa Smurna waliko panono ku kwa kulyo kwa Efese ku ntulo ya Gulf ya Smurna. Pa mulandu wa cabu cakwe cisuma yali ni ncede iya makwebo iyalumbukwa pa mulandu wa fyo waletuma kunse. Kabili walishibikwe pa mulandu wa masukulu ya buko aya kwishibo kulemba, ukusoma ifya cifyalilwa, imiti, ifya kusanga sanga, kabili ne fikulwa ifisuma. AbaYuda abengi balikele kulya, kabili balesusha nganshi Ubwinakristu, ifyo Abena Roma bali. Mucine, Polycarp, bishop wa ntanshi uwa ku Smurna alipaiwe ku baYuda kabili casoswa ukutila abaYuda balitobebe ubushiku bwabo ubwa mushilo (Cibelushi) ku kusende nkuni isho ishali no kupanga apa koele citumbi cakwe.

Ishiwi Smurna lipilibula, “ukulula,” lyafumishiwa ukufuma kwi shiwi, myrrh. Myrrh yalebomfiwa ku kusungilako abafwa. E ico tukwete ifishinka fibili ifisangwa mwishina Iya iyi nshita. Yali ni nshita iya bipisha iya isushiwemo ne mfwa. Imyangashi shibili mukati ka mibombele ya lukuta yaleya iletalukana no bulwani ubwingi ku mwangashi uwa cine ku lubali Iwa wa bufi. Imfwa tayali fye imbuto ya mwangashi wa bufi lelo nangula ni mu mwangashi uwa cine kwaliko ukufwecitu ukwaleingila kabili na bucibola pantu balitalwike kale ukufuma ku cine ica bulamo kabi ica myaka ya ntanshi inono panuma ya Pentecost; kabili takwaba uwacetekela uwa cine uyo uwabo wakosa kabili no bumi butuntulu ubwa bumupashi no mweo ukucila ukwishiba kwakwe no kwikatilila ku Cebo cakwa Lesa icasanguluka, nge fyo cimonekela kufilangililo ifingi mu Cipingo ca Kale. Utubungwe twalefulilako mukwangufyanya, ukushininkisha no kufushishako ukufwa kwa mamembala, pantu ubutungulushi bwa Mupashi wa Mushilo bwalifuminapo kabili Icebo calipyanishiwe ne fisumino, ifishilano ne ntambi isha pangwa na bantu.

Ilyo Israele aingile mukwampana ukushasuminishiwa ne sonde, no kupanga isenge ku cupo, ubushiku mukulekelesha bwalishile ilyo isonde Iyaishile sende cifulo kabili Babylon yasendele abantu bakwa Lesa muli bunkole. Nomba ilyo baile muli bunkole baile na bakwata bushimapepo, itempile ne Cebo. Lelo ilyo babwelele balikwete ba rabbi, ubutantiko bwafya bulesa ubwa ba Fariseo, sunagoge, kabili Talmud. Kabili ilyo Yesu aishile bali ababipa nganshi icakutila ali Betile ukuba aba kwa shibo, kasebanya, kabili ici nangula mu cishinka bena bali bakwa Abraham ukulingana no mubili. Muli iyi nshita tulemona icintu cimo cine ukucitika. Nomba, nga filya ‘Israele onse’ taba ni *Israele*, lelo ibumba ilinono bali abena Israele aba Bumupashi aba cine, e ico lyonse kuti kwaba ibumba ilinono Ilya Benakristu aba cine, nabwinga wakwa Kristu, mpaka Aishile Abakwe bene.

Muli uyu musumba mwali ama tempile yabili ayalumbukwa. Limo lyali li tempile Ilya kulilwe ukushinshimwinamo Zeus, kabili limbi lyakulilwe kuli Cybele. Kabili pakati ka aya ma tempile yabili pasangilwe umusebo uwaemba sana uwa nshita sha kale, uwaleitwa Umusebo wa Golden. Kuli ine ici cilangisha ukutwalilila na kumbi ukwa busenshi ubo bwatendeke kale mu nshita ya ntanshi, lelo bwaishibikwe ku kumonekela fye ku Rome. Ukulundinkana kwa ma tempile yabili aya mulungu no mulungu wa nakashi e mbuto Iya bwinaMariya uko Mariya etwa nyina wakwa Lesa kabili apokelela umucinshi ne fya kulumbwilako na maka ukumupela ukubo walingana pamo na Yesu Kristu. Umusebo wa Golden uyo ukumbinkanya yena cabe cikope ca kuitemwa

ico calengele abenaNikola bakabunganya ukulundinkanya ubuteko no lukuta pantu balishibe icuma na maka fya bapele. Nge fyo Inshita ya Efese yali lelo uluputa lwa mbuto ku Nshita ya Pergamo iya kulanguluka iyo yali no kwisa ku ntanshi, iyi Nshita iya Smurna yali ni mfula, akasuba, kabili no mufundo ifyo fya pele ububole ubwabipisha ubwali no kubika ulukuta mutulubi ico caba ubulalelale bwa bu mupashi, uko talwakatale ukwima. Imfwa yalefuma ku mushila waiko ukuya ku musambo kabili abo abakumineko kuli yena, bakumine ku bululu ne mfwa.

Iyi nshita yalipo ukufuma mu 170 ukufika 312 A.D.

UKUPOSHA

Ukusokolola 2:8 “Efyo asosa uwa Kutendeka kabili uwa Kulekelesha, Uwali uwafwa kabili ali no mweo.”

“Uwa kutendeka kabili uwa Kulekelesha Uwali uwafwa kabili ali no mweo.” Nomba aya te mashiwi aya muntu. Umuntu fye (nga kuti asosa ukufuma ku nshinshi) kuti asosa, “Ndi uwa ntanshi kabili uwakulekelesha uyo wali uwa mweo nomba nalifwa.” Icintu ca ntanshi icicitika ku muntu cakutula alafyalwa (alaba no mweo) kabili icintu ca kulekelesha icicitika cakutula alafwa. E ico te muntu ulelanda. Uyu ni Lesa. Umuntu (Adamu) asendele umweo no ku upilibwila mu mfwa. Lelo uyu MUNTU (Yesu) asendele mfwa no kuipilibwila mu mweo. Adamu asendele bukalele no kubupilibwila mu mulandu. Uyu Ena asendele umulandu no kubupilibwila mu bulungami. Adamu asendele paradise no kuipilibwila mu matololo aya kuposa fye; lelo uyu Ena alebwela ku kupilibwila isonde ililesunkanishiwa no kutenshiwa no busanso mu Edene imbi. Adamu asendele ubumi bwesenge no kusangalala na Lesa no kubupilibwila mu ciswebebe ica mfifi ya bu mupashi ico caletele ulubembu lonse, imikalile ya bubole, ukukalipwa, ukucula, ukubepwa, no bubole ubo ubulwishanya mukati ka myeo ya bantu. Lelo uyu Umo, ukufuma kumfwa yonse iya bipisha no kubipa ukwaiswile mu bantunse, kwaletele ubumi bwa bulungami no kuyemba, pakutula nge fyo lubembu lwatekele limo na kumfwa, efyo na bantu nomba bengateka mubulungami kuli Umo, Kristu Yesu; kabili te filya icakupuluka cali, nangula cali icabipisha nganshi, lelo nomba cicilemo ica bupe Cakwe ku mweo wa muyayaya.

Kabili uyu Ali pano, ukwenda mukati ka balya abo Alubwile, nangula ulukuta Lwakwe. Kabili ni bani balya abo alubwile? Bushe abengi tabali nga Paulo, ifipondo kabili aba bifi? Bushe abengi tabali nga kabolala uwalefwa, ifipondo na bepaya abantu? Bonse ifikombe ifya kusenamina Kwakwe. Bonse ukuletwa ukufuma kumfwa. Bonse ukulengwa aba MWEO muli Kristu Yesu, Shikulu.

Ndesunguka nga mwacimona ukuposha kunshita ya ntanshi elyo kabili no kumona uku kwa iyi nshita. Kubikeni fye pamo. “Ifi fintu eflyo Asosa uwaikata intanda cinelubali mukuboko Kwakwe kwa kulyo no kwenda mukati ka nkuta. Ifi fintu asosa uwa Ntanshi kabili no wa Kulekelesha Uyo uwali uwafwa kabili ali no mweo.” Uyu ni umo kabili umuntu umo wine. Kabili Wene aletwishibisha ukutila ulukuta Lwakwe. Nge fyo imbuto yacisabo yaba pakati ka cisabo, eflyo Wene aba, Ubufyashi bwa Bufumu, mukati ka lukuta. Nge fyo imbuto iine yalikwata ubumi muli yena, e ico Wene aba umwine wa bumi ku lukuta. Imyendele Yakwe ilangisha ukusakamana Kwakwe ukwabulo kunaka pali lwena. Wene ni Kacema Mukalamba uulolekesha pa Bakwe bene. Shilya e nsambu Shakwe, pantu Alishita lulyo lukuta no mulopa wakwe Wine. Ulyo mulopa mulopa wakwa Lesa. Umwine Wa lulyo lukuta ni Lesa, Lesa wine. Wene aba ‘Wantashi kabili uwa Kulekelesha.’ Cilye cakulumbwilako cilanda umuyayaya. Ali uwa fwa kabili ali uwa mweo. Alipile amalipilo e ico Alikwata bumwine bonse pe tempile lyakwa Lesa. Alalutungulula. Alashinshimunwa muli lwena. Alakanya uli onse ukusende cifulo ica Bumwine Bwakwe ne nsambu. Te cakatwishika e mulandu wine alailangisha Umwine kuli cila nshita nga Lesa cabo kusoka no kusasamusha abantu. Alasoka umwangashi wa bufi, kabili alasisamusha umwangashi wa cine. Uyu e UMO UWA CINE LESA IMPALUME. Mumfweni Ena no kuba no mweo.

IMIBELE YA NSHITA

Ukusokolola 2:9, “Naishiba imilimo yobe no kucushiwa kobe, no bubusu bobbe, (lelo uli uwa fyuma) kabili Naishiba no kuponta kwa bailumbula abaYuda, kabili tababe fi, lelo li sunagoge lyakwa Satana.”

Ulufungulo kuli iyi nshita mucine cine bucushi. Nga mwali ubucushi mu nshita ya ntanshi, nomba kuli ukusobelwa libela ubucushi ubwa pulamo mu nshita yonse iya cibili. Takuli na kutwishika lelo ifyo aya mashiwi ayalekonkapo ayakwa Paulo yakumine kwi bumba lya Benakristu konse kuntu bali mwi sonde kabili muli cila nshita. AbaHebere 10:32-38, “Lelo ibukisheni inshiku shantanshi, ilyo, panuma ya kukupulukwa kwenu, mwashishimishe kubwafya bwa fya kucula; mu nshita shimo, ukulengwa abatambwatambwa mu kusebaniwa ne fya bucushi; na mu nshita shimo, pa kube senge na bacitilwe fi. Pantu mwasakamene abafungwa, kabili mwasekelele na pa kupokwe fyuma fyenu, pa kwishibo kuti mwe bene muli ne cuma icawamisha kabili icikalilila. E ico mwiposa kupama kwenu, ukuli ne cilambu cikalamba. Pantu ukuteko mutima e ko mukabila, ukuti, ilyo mukacito kufwaya kwa kwa Lesa,

mukapokelele icalaiwa. Pantu pa kupite nshita inononono fye, Uuleisa akesa, no kukokola iyo. Lelo uwalungama wandi akekala no mweo ku citetekelo cakwe: kabili nga akwinda, ninshi umutima wandi taubekelwa muli wene.”

Ukwampana fye ukwa bantu aba mutima uwa cikuku no wacetekelo wa cine limbi kuti kwalete mfwa mu kubwekesha ku cikuku cabo.

Nomba Shikulu Lesa Impalume aletila, “NALISHIBA.” Ulya ali palya aleenda mukati ka bantu Bakwe. Ulya Ali palya, Kacema Mukalamba uwa mukuni. Lelo bushe Alekanya ukucushiwa? Bushe Alefumyapo ubucushi? Iyo, Talecita. Ena alesosa fye, “NALISHIBO kucushiwa kobe – Nshaba na kalya uwa kukana posako amano ku kucushiwa kobe.” Ifyo cabe cakupunwisha ici caba ku bantu abengi. Nga Israele balesunguka nga cakutila Lesa mu cine cine ali batemwa. Inga Lesa kuti aba shani uwa lungama kabili uwa citemwiko nga cakutila Eminine mupepi no kumona abantu Bakwe balecula? Ici eco baipwishe muli Malaki 1:1-3, “Icisendo ca Cebo cakwa Yehoba kuli Israele icaishile mu kuboko kwa kwa Malaki. Yehoba atila, Nalimutemwa. Na imwe mutila, Ni munshi Mwatutemenwa? Cisemo cakwa Yehoba. Bushe Esau tali munyina Yakobo? na Ine natemenwe Yakobo, lelo Esau nalimupatile, natile ne mpili shakwe icapomoka no kupele ca kupyinanina cakwe kuli bamumbwe ba mu matololo.” Mulemona, balifililwe ukumona ukutemwa kwa kwa Lesa. Batontonkenye ukutula ukutemwa cipilibula takuli kucula. Batontonkenye ukuti ukutemwa cipilibula akanya no kusakamana kwa mufyashi. Lelo Lesa asoso kutila ukutemwa Kwakwe kwali ukutemwa “ukwa kusala.” Icishininkisho ica kutemwa Kwakwe caba UKUSALA—ukutula te mulandu ica citike, ukutemwa Kwakwe kwashininkishiwe mucine cine ku cishinka ica kutila balisalilwe kwi pusukilo (pantu Lesa ali musala kwi pusukilo ukupitila mukusangululwa ukwa Mupashi no kucetekele cine). Limbi kuti Amutwala ku kufwa nge fyo Acitile Paulo. Limbi kuti amutwala ku kucula nge fyo Acitile kuli Yobo. Cilya ni nsambu Shakwe. Wene alaiteka. Lelo fyonse fyabako ne pange. Nga Wene takwete ipange, kansi Wene kuti aba umwine wa kukalifya kabili te wa mutende. Ukupanga Kwakwe kwaba ukwa kutila panuma ilyo twacushiwa pakashita kuti twalengwa abapwililika, ukuba abalimbwa, abakosa kabili abashitenshiwa. Nga filya Yobo asosele, “Abika amaka muli ifwe.” (Yobo 23:6b) Mulemona Ena, Umwine, aliculile. Asambilile icumfwila ku fintu ifyo Acushiweko. Mucine cine Alengelwe uwa pwililika ku fintu ifyo Aculileko. AbaHebere 5:8-9, “Nelyo ali Mwana, Asambilile icumfwila kuli ifyo Aculileko; kabili pa kulengwo kupwililika, Aishilebo mwine we pusukilo lya muyayaya kuli bonse aba Munakila.” Mukulanda palwalala, imibele ine iyakwa Yesu

yapwililike ukupitila mu kucula. Kabili ukulingana na Paulo Alishila ulukuta Lwakwe iciputulwa ca kucula ukutula bena, na bo, ku citetekelo cabo muli Lesa ilyo bale Muculila, kuti baisesa ku cifulo ica pwililika. Cinshi ico Afwaila ici? Yakobo 1:2-4, “Ishibeni ukuti ca kusekelela fye mwe bamunyanane, ilintu mwawila mu fya kwesha fya misango misango; pa kwishibo kuti, ukulambulwa kwa citetekelo cenu kucito kushipikisha. Kabili lekeni ukushipikisha kubombe umulimo wa kuko uwafikapo, ukuti mube abapwililika kabili abafikapo, ababulwe cintu nangu cimo.”

Cinshi ico e Minina mupepi? Umulandu usangwa mu Bena Roma 8:17-18, “Kabili nga tuli bana, ninshi tuli mpyani, impyani shakwa Lesa, impyani shinankwe isha kwa Kristu; nga cine cine tuleculila pamo Nankwe, ukuti no kucindamikwa tukacindamikwe pamo nankwe. Pantu ndetila ubucushi bwa nshita ino tabuyene ukulingwa ku bukata ubukasokololwa muli ifwe.” Kano twaculila pamo Nankwe lyena tekuti tuteke pamo Nankwe. Mulingile ukucula pa kuteka. Umulandu wa ici wakutula imibele isuma mucine taitalo kupangwa ukwabulo kucula. Imibele isuma yaba KUCIMFYA, te ca bupe. Umuntu uwabula imibele isuma tekuti ateke pantu amaka ukwabula imibele isuma ya bu Satana. Lelo amaka ne mibele isuma fyali linga ukuteka. Kabili apo Wene afwaya ifwe ukwikala nangula mu cipuna Cakwe pa mulingo umo wine uo Wene acimfishe kabili aikala mu cipuna cakwa Wishi, kansi tulingile ukucimfya ukwikala pamo Nankwe. Kabili ukucula ukunono ukwa pakashita uko tulepitamo nomba tekuti kulingane ku bukata ubwa pulamo ubo bukasokololwa muli ifwe ilyo Akesa. Owe, ifyo kwabe cuma ico cabikilwa abo abalefwaya ukwingila mu bufumu Bwakwe ukupitila mukucula ukwingi.

“Mwipapa ca koca ica kumwesha ica isa muli imwe.” Ifi eflyo Petro asosele. Bushe ceni ukutula Lesa afwaya ifwe ukukwata imibele isuma iya palana ne yakwa Kristu iyo iishila kupitila mu kucula? Iyo mukwai. Kabili ifwe bonse tulakwata amesho. Ifwe bonse tuleshiwa no kufopaulwa nga bana. Te umo upita muli cilya. Ulukuta ulushilecula, kabili taluleeshiwa, talwacikwata—te lwakwa Lesa. AbaHebere 12:6, “Pantu uo Shikulu atemwa ala Mufunda, kabili afopaula umwana onse Uo apokelela. Awe nga mwaba aba bulo kufundwa, uko abana bonse bakumako, ninshi tamuli bana baume, ninshi muli fye aba mucani.”

Nomba iyi micitile isuma mu Smurna ilingilwe ukubikwa kuli cila nshita. Takwaba inshita iyaba intungwa kuli cena. Takwaba uwacetekela uwa cine uwaba umuntungwa kuli cena. Ici cakuli Lesa. Ubu bufwayo bwakwa Lesa. Bwena bulafwaikwa. Tulekabila Shikulu ukutusambilisha icishinka ukutula tulingile ukucula kabili no kuba nga Kristu mu kucicita. “Ukutemwa kulatwalilila kabili kwa cikuku.” Mateo

5:11-12, “Muli abashuka, ilyo bamupontela, no kumulamata, no kumwambo bufi icintu conse ica bufi, pa mulandu wa Ine. Sekeleleni no kwanga: pantu icilambu cenu cikalamba mu mulu: pantu eflyo balamete bakasesema bantanshi.”

Umulu wa makumbi na mabimbi ya bumi te fishibilo ifya kukana kwa kwa Lesa. Nangula umulu uwabuta na menshi ayalengama ifishibilo ifya citemwiko Cakwe ne cishininkisho. Icishininkisho Cakwe ica kuli ifwe bonse caba fye MU WATEMWIKWA. Ukutemwa kwakwe kwabo kwa kusala uko Atukwatile ilyo mufula we sonde taulalengwa. Bushe ali Tutemwa? Ee mukwai. Lelo tuli no kwishiba shani? Tuli no kwishiba pantu EFLYO ASOSA, kabili alangishe ukutila Ali tutemenwe pantu Ali tuleta ku Mwine kabili alitupela Umupashi Wakwe, ukutubika nga bana. Kabili kuti na shininkisha shani ukutemwa kwandi kuli Wene? Pa kucetekela ifyo Asosa, kabili pa kubomba ne mwine no kusangalala mukati ka mesho ayo Wene mu mano Yakwe asuminisha ukwisa citika.

“*Naishibo bubusu bobo (lelo uli uwa fyuma).*” Ici cili apa nakabili. Ukumona Wene ukwenda uku no ku mukati ka Lukuta Lwakwe. Nga wishi Alelolekesha palya pa lupwa Lwakwe. Wene e Mutwe wa ba ng’anda Yakwe. Wene e upela. Wene e ucingilila. Lelo Alelolekesha pa bu busu bwabo. Owe, ifyo uwacetekela ushasambilishiwa aipununa pali ici. Nga Lesa kuti ashipikisha shani ukulolekesha pa Bakwe bene mu nshita iya ku kabila kabili no ku fikanya fye fyonse—ukwisamo fye no kupela ifintu fyonse ifya ku mubili pali bena?

Pano epo mulingile ukucetekela nakabili mukutemwa, no busuma na mano yakwa Lesa. Ici, naco, cilafwaikwa. Ibukisheni Ali konkomeshe, “Mwisakamikwa ne fya mailo, ifyo mukalya atemwa ifyo mukafwala. Shinwe aishibe fintu ifyo mukabila. Uyo Ufwika cananika no kulishe nseba ali no kucite fingi kuli imwe. Ifi fintu ifya ku mubili te fintu ifya cine ififwaikwa ifya bumi bwenu, pantu ubumi bwa muntu tabwabela mu fintu ifyo akwata. Lelo lyena fwayeni intanshi ubufumu bwakwa Lesa no bulungami Bwakwe kabili ne fi fwaikwa ifya ku mubili fikalundwako kuli imwe.” Abantu bakwa Lesa tabasakamana ifya ku mubili. Basakamana ifya kwa Kristu. Tabafwaya ifyuma ifyaba pe sonde; bafwaya filya ifyaba ku mulu. Cena cishinka nganshi, Abenakristu abengi TA banonka. Ntile baba ku lubali lwa bupina. Eflyo cali mu bushiku bwakwa Yesu. Cali icishinka mu bushiku bwakwa Paulo kabili cilingile ukube cishinka ilelo. Owe, tacabe cishinka nganshi ilelo pantu Inshita ya Laodikea eya cilishamo mu bunonshi icakutila icilangisho ica bu mupashi bwingi bwa fipe ifya pe sonde. Mwe, ifyo lukuta lwa nonka mu fipe. Lelo ifyo lwaba ulubusu ku Mupashi. “Mwalishuka mwe ba busu, pantu bufumu bwakwa Lesa bwenu. Ubufumu bwakwa Lesa

TABWABA icakulya ne cakunwa.” Tacaba ifipe. Bwaba MUKATI ka ifwe. Umuntu uwanonka ni uyo uwa nonka muli Lesa, te mu fintu ifya mwi sonde.

“Owe,” Umupashi ulebilikisha, “Nimona ububusu bobo. Nimona ukukabila kobe. Taukwete ifingi nganshi, nge cintu icili conse, ica kuitakishishapo. Ifyo wacitile na fipokololwa kuli iwe. Walipele ne nsansa ifyuma fyobe uku kabushanya ne fya muyayaya. Ulasekwa. Ulasentekwa. Tawakwata ukwakufumya ifya ku mubili ifya kushintililapo. Lelo uli uwa fyuma nangu cingabefi. Ukucingililwa kobe kwaba muli Wene Uyo waba ni nkwele yobe kabili icilambu icikalamba ica pulamo. Ubufumu bobo buli no kwisa. Lelo bukesa. Kabili bukaba ubwa muyayaya. Ee, ndi uwaposako amano ku mesho yobe na malanda. Nalishiba ifyo cabe cakosa ukwikala. Lelo nkesa ibukisha ifi fyonse ilyo nkabwela ukwisa kupoka ngo Wandi wine, elyo kabili nkakulambula.”

Nomba ici tacilesusha abantu abacuma pantu Lesa kuti apususha umuntu uwa cuma. Bamo abana bakwa Lesa bacuma. Lelo indalama kuti shaba iciteyo, tekuli abo beka abashikwata lelo kuli abo abashishikwete. Kunuma kulya mu nshita iya ntanshi, Yakobo alibilikishe kuli abo abaleshintilila mu bantu abakankala, “Mwe bamunyanane mwikwatila icitetekelo cakwa Shikulwifwe Yesu Kristu uwa bukata mu kusobolola abantu.” Ababusu baleesha ukubeleleka abafyuma ukuti benga kwata ubwafwilisho kuli bena, ukucila ukusubila muli Lesa. “Mwicicita,” efyo Yakobo asosa. “Mwicicita. Indalama te fintu fyonse. Indalama te kwasuko.” Kabili ne lelo te kwasuko nabo. Twalikwata icuma icingi ukucila ico twatala ukukwatapo lelo nomba finono ifilecitwa kuli Bumupashi. Te kundalama uko Lesa abombela. Endela ku Mupashi Wakwe. Kabili kulyo kwenda ukwa Mupashi kwishila fye ku bumi ubwa sanguluka ku Cebo.

SUNAGOGE LYA KWA SATANA

Ukusokolola 2:9b. “Naishiba no kuponta kwa bailumbula abaYuda kabili tababe fi, lelo lisunagoge lya kwa Satana.”

Iyi pano vesi iyo yalaleta itontonkanyo iyo twalatontonkanyapo, te pa mulandu fye lili ilya ibela sana mu fintu ifilimo, lelo nakabili lyena lya bwekeshiwapo mu busuma mu nshita ukucila imyaka ikana limo pa ntanshi.

Ukusokolola 2:9 “Naishibe milimo yobe, no kucushiwa, no bubusu, (lelo uuli uwa fyuma) naishiba ukuponta kwa bailumbula abaYuda, kabili tababe fi, lelo lisunagoge lya kwa Satana.” Icakwambilapo, ishiwi, *AbaYuda*, talilondolola bukapepa ubwa bantu ba ciYuda. Lisontelega fye ku bantu bakwa Yuda kabili lyakwata ubupilibulo bumo bwine fye nga

nali no kusosa nine *Irishi* mukufyalwa. Aba bantu balesoso kutila bena bali mucine abaYuda, abaYuda abacine mukufyalwa. Bali aba bufi. Tabali abaYuda mukufyalwa kabili tabali abaYuda kuli bukapepa.

Nga cakutila ici conse cishinka, bena bali ni cinshi? Bali abantu ababepwa abo abali kale iciputulwa ca lukuta. Bali abakumwangashi wa bufi.

Tabali aba lukuta ulwa cine, lelo aba lukuta ulwa bufi pantu Lesa atile “bali lisunagoge lya kwa Satana.” Nomba ishiwi sunagoge te shiwi limo line ilyo tubomfya ku lukuta. Mu Baibele, ulukuta cipilibula, “abo abaitwa”, atemwa “abo abetilwe”. Uwa Malumbo atile pali aba bantu abasalwa, “Alishuko muntu uo MWASALA, no KULENGWA ukupalamikwa kuli Imwe, ukuti ekale mu mansa Shenu.” Amalumbo 65:4. Lelo ubupilibulo bwa sunagoge bwaba “icilongano atemwa ukulongana.” Uku kuti kwaba ukusuma nangu ukubi, lelo muli uyu mulandu kuli ukwa bipa, pantu aba ni balya abo kulongana kwabo takuli ukwa kwa Lesa lelo ukwabo abene beka. Esaya atile pali bena, “Mona, umo ngacito lubuli, te cintu ICA FUMA KULI INE: uucito lubuli kuli iwe akawa pa mulandu obe.” Esaya 54:15. Kabili apo aba bali mucine abakukanya umwangashi uwa cine, Lesa ubushiku bumo akababombelapo mukonaulwa.

Nomba cinshi ico twakwatila abantu abasankanishiwa mukati ka mulimo wa lukuta no kuilumbula abaYuda? Umulandu ni uyu: Apo bali aba bufi kuti balanda icili conse ico balefwaya. Kuti basosa icili conse ico balefwaya kwati cali cishinka elyo kabili ukulambatila kuli cena. Kabili muli uyu mulandu kuti babepa ne tontonkanyo ilya maka nganshi mu mano. Bushe tacali ifyo ukutula ulukuta lwa kubalilapo lwali mupepi lonse nga teifyo lwalimo fye abaYuda, ukubalengo kuba ifilundwa ifya ntendekelo ifya mubili Wakwe? Abatumwa ikumi limo na babili bali baYuda, kabili abaYuda abaishilekonkapo bali abaYuda atemwa insangu. E ico abantu ukulapa ukutila bali baYuda kuti cabapela ukuba abantanshi muli fyonse bukateka no kusoso kutila bantendekelo. Ukubepo bufi. No kulambatila kuli bwena. Takuli ukusakamana icishinka atemwa ilyashi lya kale. Ukulacisosa fye no kutwalilila ukulacisosa ku bantu, kabili nombaline abantu bali no kucipokelela.

Nomba bushe namumfwapo icintu cimo palya? Bushe ulya te mupashi umo wine uwaba mukati ka lukuta ilelo? Bushe takwaba ibumba ilyo ililumbula ukutila bena eba ntendekelo kabili ulukuta ulwa cine kabili ukutula ipusukilo lisangwa fye muli lwena? Bushe tabalando kuti balikwata imfungulo sha bufumu isho bapokele ukufuma kuli Petro? Bushe tabalando kuti Petro ali ni papa wabo uwa ntanshi, kabili ukutula aikele mu Rome ilyo takwaba MUCINE CINE CISHINKA CE

LYASHI LYA KALE PALWA CENA? Kabili nangula balya abakwe abasambilila sana kabili abacetekela abaishiba balacetekela ubufi bwakwe. Sunagoge lya kwa Satana! Kabili nga Satana e wishi waluko, kabili ena wishi uwa bufi, kanshi cena tacabe ceni ukutila abo aba ba mu sunagoge lyakwe nabo babufi.

Moneni itontonkanyo ilya kuponta. Aba aba sunagoge lyakwa Satana tabalepontela Lesa pali ili lyashi (nangula ici teti cibe ukwabulo kusosa) lelo balepontela ulukuta ulwa cine. Mucine cine. Nge fyo Kaini acushishe no kwipaya Abele pantu ena (Kaini) ali ulyo wa mu bifi, kabili nga balya abaYuda abafwa aba mimonekele abalekonka (Yesu atile bali bakwa shibo, kasebanya) baeseshe ukonaula Abenakristu mu myaka ya ntanshi inono iya ku balilapo iya nshita ya ntanshi, nomba ili bumba limo line (umwangashi wa bufi) uleesha na maka nganshi ukonaula uwacetekela uwa cine mu nshita iya cibili. Ulyo mupashi uwa munkanyakristu ulekula.

Ibumba ilya sangile inshila ya iko panono panono mukati ka lukuta ku MILIMO ya luko (Ubwinanikola) nomba talyumfwo mwenso nakabili ukuletwa pa mbilibili lelo lya bunganishiwa palwalala mwi bumba ilya kulongana kwa luko iline kabili lileisa ukususha ulukuta lwa cine mubulwani ubwafimbwa.

Nomba ilyo nasoso kutila ulu lwali ulukuta ulwa bunganishiwa ulwa munkanyakristu nde mupele cishinka ukufuma kwi lyashi lya kale ilya shininkishiwa. Ulukuto lwa ntanshi ulwa sangilwe mu Rome (tuli no kusanga ilyashi lya luko mu Nshita iya Pergamo) bali pilibwile kale icine icakwa Lesa mu bufi pa kuletamo bukapepa ubwa busenshi na mashina aya Bwinakristu ne fya bupilibulo. Mu nshita ya cibili lwali ulwa busenshi nganshi (nangula balesoso kubo lukuto lwa cine) ukutila Polycarp aishile nalimo ba mailoshi 1500 pa cimo ica bukote sana ukwisa mu kubapapata ukubwelelamo. Bena tekuti bacicite. Balikwete ubutungulushi ubwakosa kabili na kabungwe akakosa, kabili no kufumako umupwilapo ku Cebo. Ili kanshi, e sunagoge lya kwa Satana, lyaisulamo ukuponta, umo mwali kale imbuto ishe sambilisho lya Bwinanikola, kabili ico cali no kuba bwangu bwangu icipuna cine atemwa amaka ya bukapepa ubwa kwa Satana. Kabili ici cishinka nganshi pantu Ukusokolola 2:9b *TALI* soso kutila aba bantu *BABA* kwi sunagoge lya kwa Satana lelo lilesoso kutila *LISUNAGOGE LYA KWA SATANA*.

Uyu Mupashi wa munkanyakristu te upya. Ici te cintu cimo ico caishile fye mu nshita sha lukuta. Waba pano pene inshita fye yonse. Uku kwato kumfwikisha umusango ubombelamo, ifyo ucita ukukanya Lesa kabili no kusendo butungulushi mu lukuta, lolekesheni ku Cipingo ca Kale no kuumona kulya. Ka tulolekeshe uyu mupashi nge fyo walangishiwe muli Israele ilyo aleisa ukufuma mu Egupti ku kuba ulukuta mu matololo.

Nga filya fine ulukuta ulwa ntendekelo lwa tendeke ubupyungishi ubwa pwililika ubwa Mupashi wa Mushilo ne fishibilo ne fipapwa ne filangisho ifyapala ngo busesemo, indimi, no kwilula, amano, ukwishiba no kundapa, e ico mu nshiku sha Israele ilyo bashile Egupti, bali mu butungulushi ubwa Mupashi wakwa Lesa mukuilangisha mu fya bupe. Lesa ali ni katungulula wa bantu. Mucituntulu Ali ni Mfumu yabo. Ali ni Wishi Mfumu. Asakamene Israele nga filya umwaume asakamana ulupwa lwakwe. Alibalishishe, alwishishe ubulwi bwabo, alifumishepo amafya yabo no kupwisha amacushi yabo. Ali fye uwa cincila Umwine pali bena. Lwali fye uluko lweka uko Wene ali ni Lesa uwa cine. Lelo ubushiku bumo batendeke ukulolekesha mumbali, kabili bamwene aba Peleshite kabili ne nko shimbi ne mfumu pali bena. Catemwine amenso yabo kabili basalile ukutila balingile ukukwato butungulushi bwabo ubwa buntunse, e ico bafwaile imfumu. Nomba Lesa ali no kubiko butungulushi mu buntunse Umwine, mu Buntu bwakwa Shikulu Yesu Kristu, lelo bali mutangilile Wene. Satana alishibe ipange lya kwa Lesa e ico alicibikile mu mitima ya bantu ku kutangilila Lesa (Icebo).

Ilyo baile kuli Samwele no kulombe mfumu, Samwele alyumfwile ububi nganshi icakutila umutima wakwe wali mupepi no kuleko kutunta. Lesa aletungulula abantu Bakwe ukupitila muli uyu uwasangululwa, kasesema uwa shininkishiwa na Malembo kabili aumfwile ukutila bali mukene. Abunganike abantu no kubapapata ukukana taluka ukufuma kuli Lesa Uyo uwa basendele nga bana, no kubalundulwisha no kubapala. Lelo balikoselele. Batile kuli Samwele. "Tawatala ukuluba mukutungulula kobe. Tawatala ukukanabo wa cishinka mu mibombele yobe iya ndalama. Walicita conse icisuma ico wingacita ku kutusunga mu mushilwa ne Cebo cakwa Yehoba. Tuletasha pa fisungusho, amano, ukupelwa no kucingililwa kwa kwa Lesa. Twalicetekela muli fyena. Twalifitemwa. Kabili na cimbipo tatulefwaya ukwikala ukwabula fyena. Ni pa mulandu fye tulefwaya imfumu ku kututungulula ku bulwi. Nomba mucine ilyo twaya ku bulwi nalyo line mapange yesu kukwata bashimapepo ukuya pantanshi na Yuda ukukonkamo, kabili tukalalisha amapenga no kubilikisha no kwimba. Tatulefwaya ukuleka cimo pali filya. **LELO TULEFWAYA IMFUMU UYO UULI UMO UWA MULI IFWE UKUTUTUNGULULA.**"

Kabili Lesa atile kuli Samwele. "Mwamona, te iwe bakene, lelo NINE bakene ukubatungulula bena."

Ifyo cilya cali ica bipa. Tabakwete ukwiluka nangu panono ilyo balelomba Lesa ukubaleko kuba nga bashala mwi sonde bena balekana Wene, pantu Lesa alisonetele ukutila abantu Bakwe balingile ukwikala aba pusana ne sonde. Bena te ba mwisonde kabili tabamoneka nge sonde kabili tabacita nge

sonde. Balitanikwa kwi sonde kabili isonde lyalitanikwa kuli bena. 2 AbenaKorinti 6:17-18, “E ico fumeni mwi bumba lyabo, mupatukeko, eflyo asosa Shikulu, kabili mwiikatako ku cishasanguluka; na ine nkamusekelela, kabili nkaba Shinwe, na imwe mukaba abana Bandi abaume na bana bandi abanakashi, eflyo asosa Shikulu wa Maka Yonse.”

Mulemona ubupusano bumo pakati ka kwa Israele kabili ne nko ishashala cali ni Lesa. Bikeni Lesa ulubali lumu kabili Israele ali nge nko shimbi ishashala. Ilyo Samson abeyeleko imishishi yakwe ali ngo mwaume onse uwashala. Bikeni ubutungulushi bwa Mupashi wa Mushilo ku mbali kabili ulukuta TALWAKABE NANGU CIMO LELO ISONDE NE SHINA LYAKWA LESA ILYA KAMBATIKWA KULI LWENA. Isonde no lukuta fya fuma ku mufuba umo wine, nga filya Esau na Yakobo bali ababa fyashi bamo bene, lelo Umupashi wa kwa Lesa ulapango bupusano.

Tacilesakamikwa ngo leita we mwine Umwinakristu. Uuli onse kuti acita cilya. Icishinka caba nga walikwata atemwa tawakwata Umupashi wakwa Lesa muli iwe, pantu ukwabulo ulyo Mupashi uli cinangwa; tauli umwina Mwakwe. Amenii.

Te kale sana nalipwishe na mayo nga cakutila ali Mwinakristu. Atile kuli ine, “Nalamilengo kwishiba, mukwai, ukutila nsanika kandulo cila nshita ya bushiku.” Ni cinshi mwi sonde cilya cakwata ukucita na cena? Ndi Methodist, ndi Baptist, ndi Pentecostal. Cilya tacakwatapo ica kucita na cena. Caba Mupashi wa Mushilo nga teifyo konaika.

Cisuma, ukutendeka kunuma kulya mu lukuta ulwa ntanshi abantu baambile ukutontonkanya no kwelenganya ifya kuwaminisha pali Lesa. Imilimo iya Benanikola yatendeke ukuilanga iine. Elyo ibumba lyali pangilwe. Balitalwiikeko ukufuma ku butantiko ubwa Cebo. Cisenda fye ukupilibula icebo cimo kabili kalya akantutumushi akanono lyena katutumusha umufuba onse. Uyo uipunwisha mu cishinka cimo ice funde ni nshi natoba yonse. Efa apilibwile fye icebo cimo. Cilya cili no kucicita.

Kabili ilyo lilye bumba ilitekwa na Satana lya pangilwe, lyatendeke ukupata no kulwisha abacetekela aba cine, uku konkomesha ukutila bena (abalebeshi) bali ulukuta lwakwa Lesa.

Moneni ifyo akabungwe katwala ulupato. Kalonaula isenge. Kalaleta ubululu. Filya eflyo myrrh cipilibula. Ifi eflyo Smurna ali uwaisushiwamo. Ubululu. Umushila uwa bululu ukowesha abengi. E ico ukukowela na kumbi ukwingi kwa leisamo. Cila nshita yali no ku kwata ifibala fya iko.

Ulukuta lwa Smurna lwalitalwiike ukutali ukufuma ku ntendekelo. Lwaishileba ulwa sankanishiwa. Lwaliisankenye ulwine umusango Efa acitilemo. Mwalishibo kutila

ukusankanya ni cilya icifuma ku fibumbwa fibili ifyasanakanishiwa. Icisa mukubapo taciba nakabili icapwililika nge cantendekelo. Cabe casankanishiwa. Cisuma, ilyo Efa asuminishe icinama ukusankanya ubufyashi bwa ciko pamo no bwakwe afyele icibumbwa iciitwa Kaini uyo ushali umuntu uwapwililika. Ali ulya UWA MUBIFI. Moneni ifyo ali uwapusana kuli Abele. Moneni ifyo ali uwapusana kuli Sete. Ali patile Lesa kabili te kuti anakile Cebo kabili acushishe no kwipaya umulungami. Ali isansabike umwine pa mulu wa Cebo cakwa Lesa.

Ulukuta, nalo, lwalifuma ukufuma kufyo lwali pa ntendekelo. Lwena lwalisankanishiwa. Lulya, e lukuta ulwa itunga ukuba ulwasankanishiwa. Abantu basosa ukutila, “Ni ne Baptist.” Te fyo cali mukutendeka. “Nine Methodist.” Te fyo cali mukutendeka. Mucifulo ica Cebo cakwa Lesa icaololoka, mu cifulo ica baume abaisushiwa na Mupashi mu lukuta abo abatungulwilwe no busokololo ubwa pelwa no Mupashi, nomba mwaba ifisumino, na mafunde, kabili ne fyakwelenganya ifya masambililo ifya bantu abasambilila. Ukusambilila kwalisenda icifulo ica busokololo. Ukutontokanya kwapyanisha icitetekelo. Ubutantiko bwapyanisha ukulumbanya ukwawama mu Mupashi wa Mushilo. Tacali fyo mukutendeka. Icibumbwa conse na cipilibulwa. Caisa mukuba ulukuta ulwasankanishiwa.

Nomba kanshi, ilyo lukuta lwabo lwasankanishiwa, bushe kuti lwaleta Abenakristu abapwililika? Teti lucite. Ubumi atemwa imbuto iyo ileta Abenakristu ku kufyalwa tayabamo muli bena. Icapalana ci fyala icapalana. Ba Baptist baleta ba Baptist na bambi abengi kabili bacita nga ba Baptist. Ba Methodists baleta ba Methodist kabili bacita nga ba Methodist. Tapali nangu umu uwishibikilwa ku maka yakwa Lesa atemwa kuti baba pantu tayabamo mulya. Beshibikilwa kukupepa kwabo ukwa kwa Lesa ukwa kusefya kabili ne fisumino fyabo ne fishilano.

Landeni palwa kusankanya. Bushe mwalishiba ukusankanya ukwa lumbukwa sana mwi sonde? Kwaba na ifwe pa nshita itali. Caba ni kafwalo. Cabo kusankanya pakati ka punda elyo na kabalwe. Yaba ni nama imo iya kusekesha. Teti iifyale ine. Tayakwato bumi ubo ubwinga cita cilya. Lelo nomba landeni pa kubomba. Kuti yabomba ukucila kabalwe atemwa punda. Lelo moneni icifyalilwa ca iko. Ni cintomfwa kabili tekuti muisubile. Yena yabe cikope icapwililika ica bukapepa ubwa sankanishiwa. Ukucilinganya pakati ka cine ne mfifi, pantu kabalwe cabe cipasho ca wacetekela uwa cine kabili punda cikope caushalungama. Fisankanyeni pamo kabili mulesa mukukwata bucibola, bukapepa ubwa mimonekele. Tamwaba imbuto ya bumi. Bwena bwalifwa. Kuti bwalanda palwa cishinka lelo tekuti lucilete. Tabwakwata

Lesu mukati kaluko, lelo nombu bulalongana capamo no kulanda palwa kwa Lesu, kabili yonse nshita panono panono lulakana maka. Bali no kukana Icebo mwi Shina line ilyakwa Shikulu. Kabili takwakatale ukubako isubilo kuli bena. Bushe mwalishibo kutila takwaba bukapepa ubwa bunganishiwa ubwatalile ukukwato kupuputulwa? Takwabako! Iyo ine nshita babungenye balifwile. Te kuti batale ukubwela nakabili. Iyo mukwai. Kutu na mulangisha cilya mucipasho. Mu Kufuma 13:13, “Kabili conse iciisula bula ku mpunda ukacilubule ku mwana wa mu mukuni; nakana nga tawakacilubule, ukacifune umukoshi; kabili ibeli lyonse lya bantu ilya mu bana bobu abauwe ukalilubule.” Mwamona, punda kuti alubulwa. Umubembu onse uwa bipisha kuti alubulwa ku mulopa we lambo lyakwa Yesu Kristu, atemwa mukwana Kristu kuti aikana umwine. Lelo tekuti mulubule kafwalo. Takwabo kulubulwa kuli wene. Takwaba umulopa wa kuli wene. Te kuti kube pantu kafwalo abutukila mu lukuta ilyo mpunda abutukila mu mulopa. Kafwalo takwata “ubufyashi” muli wene uwinga letwa ku mweo, lelo punda alikwata ubufyashi.

Cinshi, imilungu fye inono iya pitapo nalibelengele lyashi. Ee, lyali ilyashi ku muntu ushapisushiwa uwa makwebo; teku Mwinakristu. Atile ukuti alisungwike pa machalici. Alefilwa ukuyeluka. Balikwete ba serminary abaisulamo ama professors abo abasambilisha Icebo cakwa Lesu pa mulandu wa kuconaula. Nombu kanshi uyu muntu alifililwe ukumona umulandu wa cilya. Alipapushiwe kuli cena. Atile ukuti kuti aumfwa umusenshi atemwa uwa cikomo, atemwa uitontonkanishisha fye atemwa umuntu umbi ukucita cilya. Lelo ilyo lukuta ulwine lwaonawile Icebo cakwa Lesu cali umulandu uwakufwaya ukwipayaya. UBU APA BUKAPEPA BWENU UBWA KUSANKANYA. SHIBUKA AMERICA ILYO TAILAPWA INSHITA.

Ilyo lukuta lwataluka ukufuma ku Cebo luli no kucetekela icintu icili conse. Lwaba nga Efa. Ilyo Kaini afyelwe atile, “Nimpokelelo mwaume kuli Yehoba.” Nombu bushe muleiluka mucine cine alipilibwile cilya? Atontonkenye kutila apokelele umwaume kuli Yehoba. Mulemona, inshita fye imo alibepelwe pa kusenda icebo cakwa Satana mucifulo ica Cebo cakwa Lesu e ico kanshi atontonkenye ukutula icili conse ico asosele cali icalungama. Nga lisosele ukutula nimpokelelo mwaume ukufuma kuli Lesu, kanshi alikwete umwaume ukufuma kuli Lesu. Lelo Lesu alitantika amafunde mulwelele Lwakwe. Imbutu isuma kuti ya mesha fye icisabo cisuma kabili imbutu iibi kuti ya mesha fye icisabo cibi. Nombu cila mbuto, nangu shalipusana, shikabomfya umushili umo wine, umufundo, umutonshi, na kasuba, lelo lukamesha ukulingana no musango waluko. Moneni ilyashi ilya kale ilya cishilwa

cakwa Kaini. Moneni ilyashi lya kale ilya cishilwa cakwa Sete. Ubupusano fye bumo pakati kabena — imbuto yantendekelo. Tapali cimbi.

Nga mwalolekesha kuli ili lyashi ilyakwa Efa bwino nganshi muli no kumona ukutila alikwete ukwiluka ukwine kwine ukucila ifyo bambi batontonkanya. Talangishe umwana ukufuma kuli Satana pantu cilya nga calimulengele ena ukupalana na Lesa. Lesa fye eka ewingalenga ilini mwifumo lyakwa Mariya. Satana tekuti acite cilya. Efa alishibe cilya. Satana kuti apondamika fye. E ico alimulembeleke no bufyashi ubwa lubana. Cali bufyashi bwa nsoka ubo bwaletete Kaini. Cali bufyashi bwakwa Adamu ubo bwaletete Abele na Sete. *Shilye mbuto shapitile mu mikulile imo ine fye, lelo abana bali abapusana pantu bafumine ku mbuto isha pusana.*

Acetekele ukutila Kaini afumine kuli Lesa. Asumine ubufi bwakwa kasebanya nge cine cakwa Lesa. Ici e cilya cine ico twakwata nomba. Inkuta shilaibika ishine ngo tufukauka utwa cine lelo icine tacaba muli shena; lelo nomba abana babo abafyalwa balalapila kuli shena kabili balepaya no kucingilila icilubo cabo.

Nga muletontonkanya ukutila uku kwelenganya, belengeni yonse 2 Timoti icipandwa ca 3 kabili na ma vesi yasano aya kubalilapo aya cipandwa icalenga cine. II Timoti 4:1-5 “Ku menso yakwa Lesa, ne ya kwa Shikulu Yesu Kristu, Uukapingula aba mweo na bafwa na ku kumoneka Kwakwe no bufumu Bwakwe; nde kukonkomesha, nati, Bile Cebo; cincila inshita iyene, ne nshita iishi yene; ebaula kalipila, konkomesha, mukutekanya konse na mukusambilisha. Pantu ikesa inshita ilyo bakakana ukusambilisha isambilisho ilituntulu; lelo bakalilonganisha bakasambilisha umwabelo lunkumbwa lwabo lwine, pakuba abapepula amatwi; kabili bakapusula amatwi yabo yene ku cine, no kwa lukila ku milumbe. Awe iwe ube uwatekanya mu fintu fyonse, cula kububi, bombo mulimo uwa bukabila uwa mbila nsuma, fishapo bukapyunga bobo.”

Ilyo ulukuta lwaisuminishe ulwine ukutaluka ukufuma ku ntendekelo, nga filya Adamu na Efa, imfwa yalingilemo.

Tamwaba maka muli lwena. Lwaisa mukuba fye icintu icibi. Miniti ulukuta lwaselele kumimonekele no kusefya, kabili kuli bushimapepo pa kubunganya bakapyunga mwi bumba ilyo ilyasalile ubutungulushi kunse ka Mupashi wa Mushilo kabili ne Cebo Cakwe, ilya ine nshita imfwa yalingile kabili lwatendeke ukulwala, kabili ilyo lwatendeke ukulwala lwaishile pilibukila kwi bumba ilya bula maka ilya bantu ilyo icanso caluko ceka cali fikansa. Tekuti lulete nangu cimo mu Mupashi, pantu ukusubila kwa luko kwa kulilwe pa mitantikile kabili te pa citetekelo mu Cebo Cakwe. Batandile imitantikile e ico basombwele imitantikile. Babyele ukupondama e ico basombwele abana ba pondamikwa.

Mukangalile kuli Lesa kabili mukasombola fye filya fine ifyo mwabyele. Umuntu alingile ukusambilila cilya ukufuma ku cifyalilwa. Alyangalila ku cifyalilwa. Alibikamo amano yakwe umwine mu cifyalilwa no kutantika cipya cipya utuntu twacepesha, na fimbipo, kabili nomba alesombola kankungwe. Lolekesheni fye ifyo bapanga inkoko. Yalipangwa bwino nganshi ica kutila ni mashini ibikila iyo ibikila iine. Tayawama ukulya kabili yalinaka kabili tailikwa bwino. Balabika imiti mu nama isho tulya kabili pa mulandu wa cilya umubili wa muntu ulepilibulwa ica kutila abanakashi baleya baleondelako muntungu na mapeya ayakulu kabili abaume baleba fye ulubali lumbi. Nomba nga mwaangalila ku fycifyalilwa kabili no kukwata icintu cafye kabili icalukila, cinshi icili no kucitika nga mwapilibula icine mu bufi? Ubwasuko bwaba, muli no kupanga munkanyakristu, imibele ya bukapepa ishashila iyo yapondamikwa nganshi icakutula te kuti imoneke kwati atemwa ukuleta ifyo lwa ntendekelo lwa citile. Ubwasuko fye bweka ubo Lesa akwata kumibele ya musango filya ni bemba wa mulilo.

Ilye ibusu inshita ya Smurna yalefwa. Ilyo yafwile, tayatalile ukubwela. Takwaba inshita iyo ibwela. Takwaba ukupuputulwa nangu kumo uko kubwela. Tekuti lukwate ubumi ukufuma kuli Lesa ukupitila mukupilibulwa ukwa cifyalilwa. Cisenda ukupilibulwa ukwakufuma ku mulu. Iyi nshita iya kulekelesha ya tendeke no mulilo wa kupuputulwa uwa Pentecost kabili bali ibungenye nakabili. Mucifulo ica kusende Cebo basendele amano yabo abene no kucita ifyo cila nshita ya cita — bapyanishe ulupapulo mu cifulo ca Cebo. Mukafume fye kunse ka lulyo lupapulo kabili moneni ifikacitika. Uli kunse, munyina. Kabili bakakucusha no kupelesha umulandu Lesa. Kabili ifyo batemwa akabungwe kabo. E mulandu wine. Bena ni nkulo ya cibili iya ba Pentecostal kabili apo Lesa takwata abeshikulu baba fye abana babashibo, ukwishibikilwa ku fisumino fyabo ne mimonekele ya bukapepa. Kutu balanda ico calecitika, lelo tekuti bacilangishe. Inshita imo balikwete ukubyasha lelo fyonse fye ifyashalako cibulumo. Lelo lekeni balande kuli imwe pa mabukata ya kabungwe kabo. Bali no kusosa, “E mukwai, ndefwaya imwe mwishibe ukutula uku e kubomba uko umuntu nangu umo tatendeke. Kwaishile ukwine kweka. Umupashi waponene isonde lyonse. Ee mukwai, twalikwata ifyo bakwete pa Pentecosti. Ici tacali ica bantu lelo icakwa Lesa.” KANSHI CINSHI ICO TABACISUNGILE MULI ULYO MUSANGO? NGA LESA ALI CITENDEKE KUTI CABA SHANI LESA UKUKANA CISUNGA NO KU CIPWISHISHA? Nga Lesa talembele ibuku ilya fisumino ne fya kucita ne ntambi icakwambilako, kanshi ni nsambu nshi isho bakwete ukucita cilya? Lesa alipongolwele Umupashi Wakwe pali ba Baptist, Methodist, Nazarines, Adventisti, Presbyterians,

Brethren, Church of God (ayengi ayainikwa ifyo) na fimbipo. Bonse aba abwananyina baletelwe pa masambilisho ayapusana pusana, amafunde, na malupapulo aya lukuta na fimbipo. Lesa alifipyangile fyonse ku lubali lumo; Aonawile ubupyungishi bwabo ubwa mafunde no kubwekesha ifya bupe ifya Mupashi, ukushininkisha Aba cimo cine mailo ne lelo no muyayaya. Lelo bushe balya ba Pentecostal balisambilile isambililo lyabo palwa kabungwe? Iyo mukwai. Balibungenye nakabili kabili balilemba amabuku ya masambililo yabo, amafunde no lupapulo lwa lukuta, ibuku lya kulongana na fimbipo ne lyano limo mu mano, ico icileshininkisha ukutila bena nomba balikwata icine conse, balishiba amasuko yonse, kabili e ico kanshi bena bali, abaishibikwa abakwa Lesa abo abaishiba inshila kabili kuti bailangisha kuli bambi nga bakatungulula abasontwa na Lesa. Lelo tabacikwata. Bena na baisankanya abene nga mabumba yene ayo bafuminemo. Nga cakutila balefwaya ukuba muli nabwinga balingile ukufumamo filya fine nge fyo bacitile ifikolwe fyabo.

Baba nga bonse abashala. Ukupuputulwa nakupwa. Baleesha ukwikalila ishina kabili balifwa. Balisenda akabungwe, inshita ili yonse ukulanda palwa Mupashi wakwa Lesa. Balalanda pa cishininkisho ica Mupashi wa Mushilo. Lelo balalabako ukutila ciwa kuti alandila mu ndimi, nao. Icimfulunganya cine ica ku Babele cili mukati kabo kabili balaciita Umupashi wakwa Lesa. Umuku naumbi tulemona umuntu ukweba Lesa, mu cifulo cakwa Lesa ukweba umuntu.

Nomba kuti mwakabila ukunjebaula apa pene pafyo nsosele. Cisuma. Balaita abene Pentecostal ne Mbila nsuma Yonse. Lekeni bena bacishininkishe. Pa Pentecost umulilo waishile mwikumbi kabili waliipatwilwe pali cila umo muli bena ngo lulimi, no kuwila pali cila umo. Ngo mulilo uli kwisa? Balandile mu ndimi pa Pentecost kabili abantu abakutike balyumfwile. Cili kwisa cilya? Ibumba lyonse ilyaba cetekela lyaikele ngo lupwa lumo. Ba Pentecostal balipatukana ububi sana nge bumba ilili lyonse mwi lyashi lya kale. Takuli umuntu nangu umo uwailundile umwine ku lukuta ulwa kubalilapo lelo Lesa fye eka ewalundileko. Balikwata imbushi ishingiki pakati kabo nga bashala. Balandi kutila bena ba Mbila nsuma yonse lelo tekuti bacishininkishe. Ama chalici yabo tamwaba amaka nga yonse ayashala. Nga bali aba Mbila nsuma yonse kanshi tulingile ukusumina ukutila Baibele yalipangile icilubo ilyo ilondolola abantu ba Mbila nsuma yonse pa Pentecost. Balemba, "Muli ukupilibulwa uku kalamba muli ine." Bali fye bwino. Lelo ukupilibulwa takwaba ukwa kuleto busuma. Ni nshita iya kubwekela kuli Lesa. Balikwata ishina ilya kutila bali no mweo lelo balifwa. Indimi te cishininkisho icakupuputulwa. Cabe cishininkisho ca mfwa. Indimi shabilishe icishininkisho icakutila ukusefya kwa bukapepa

bwa baYuda na kupwa, ukutila inkulo ipya yalitendeka. Indimi ilelo shilelangisha ukulepula kwa cipembe pa nshita ya lukuta lwa Benafyalo kabili Imbila nsuma ilebwekelamo ku baYuda. Abantu balelanda pa ndimi ukubilisha ukwenda ukukalamba ukwa Bumupashi. Balilufya ubwato. Icishinka cakutila cilelemba impela ku matontonkanyo yonse aya muntu, imitantikile na mabufumu, kabili no bufumu bwakwa Lesa buleletwamo. Shibukeni mwe bantu bakwa Lesa. Shibukeni.

Nga tamulentonkanya ici ukube cine, kutikeni fye kuli ici. Mwi sonde lyonse mu mabumba yonse yabili ayaba Pentecostal na ba fundamental balebunganya abantu ba makwebo. Baliingilila ifintamba ukwabulo bwite bwa kufuma kuli Lesa. Baliibika abene ukuba abalondo aba bantu kabili bakatendeka abakusela kwa kwa Lesa, kabili basoso kutila bukapyunga ubwa fya bupe ubwa Bena Efese 4:10-13 ubo Lesa apela ku lukuta balifilwa, e ico balepoka ubutungulushi. Pano tuli fye mukati ka kufikilishiwa kwa busesemo, ubwitwa ifya kupumya fyakwa Kora, kabili tabaishiba no kwishiba ukutila na babufikilisha. Baleya mu bupofu ukulashimikila ukwishiba mu cifulo ca cine. Leken Lesa akwate inkumbu pali bena. Leken amenso yabo yesulwe ilyo inshita tailapwa. Owe, umfweni kuli ine. Ni lilali ilyo icilumba ca ndalama, ubutungulushi bwa buyantanshi, amano ya makwebo, atemwa ukuba uwamano sana kwatala suminisho muntu ku butungulushi bwa bumupashi, atemwa ukupela icipimo icili conse ku Cebo cakwa Lesa? Kabili ilyo mu nshila ili yonse ifyuma atemwa ifyo muntunse acindama ukutendeka ukulangishiwa ngo mulingo uo Lesa abombelamo mu cifulo ca Mupashi wa Mushilo WEKA, lyena tulelwishanya na Lesa, te kulubali Lwakwe.

Nomba ndefwaya ici mu fyalembwa pano pene. Nshilelando kususha abakalamba mu lukuta. Iyo mukwai. Kabili ulyo mukalamba kuti abo mubusu nge fyo umuntu uli onse enga tala ukuba umubusu, atemwa ukubo muntu uwa nonkesha mwi sonde cikulu fye abo mukalamba mu mutima na mu milimo. Te kuti nkane ukulashiko muntu uuli onse uyo wakwata imibele ine ine iya Bumupashi ngo mukalamba atemwa dikoni te mulandu wa ndalama shakwe atemwa icifulo akwata pakati ka bantu. Lelo ilyo mwamona uwa lumbukwa atemwa uwa cuma ukwisa mukati ka lukuta ulya upatulula aba bwananyina mu musango onse — ulya te wakwa Lesa. Cabe cishibilo na cimbi ica nshita muli ino nshita iya nonka ku mubili, lelo iya cipowe kuli Bumupashi Inshita ya Laodikea iyo nomba tuleikalamo.

“Nalishiba ububusu bobo.” Bushe mwalimona ukutila ububusu bwabo bwali kumbinkana na sunagoge lyakwa Satana muli imo ine vesi? Ee, caba akabungwe aka nonka aka maka ako akakwata icuma kabili lyonse kalatamfya kunse

abantu abanono aba bombela Lesa. Ilyo Umupashi wakwa Lesa uleenda mu mitima ya bantu, ni bani abo abasha ifikulwa ne fipe? Aka mukuni akanono lyonse kalufya ku kabungwe ka kalamba. Kabili ni kwisa uko abantu kanshi baya? Bashinshimwina mu mayanda, mu fikulwa fya matuka ifya kale, nomo basungile fya kulya, nga filya fine bacitile ilyo baile ku nshinshi.

Aba bantu bali abapina mu fipe ifya ili sonde. Mucine cine. Lelo bali abanonka mu Mupashi.

“*Nalishibo kuponta kwabo.*” Nomba tacili itontokanyo pano ukutila aba ababufi balepontela Lesa, nangula cilya tacileya ukwabulo kusosapo. Lelo balepontela ulukuta ulwa cine. Lyonse eflyo caba. AbaYuda ba mu Yerusalemu bapontele ulukuta pa ntendekelo. Abenafyalo insangu bacitile filya fine. Nga cakutila umo ali no kulandilwa ububi, lyonse cakulaba imbuto ya cine. Mu nshiku shakwa Nero Abenakristu baebawilwe pa cintu conse icibi – nangula ni pa kocewa kwa Rome. Mu fyalo ifya cikomo umukuni unono lyonse e wa ntanshi ukwipaiwa nangula mu butuntulu tabafula mu mpendwa. Nangula Abenakristu bantu abasuma abawama, abo abacita fye ifisuma, bena lyonse bakulacushiwa mpaka na ku mpela pa kutila bengonaulwa na ku mubili.

Umulandu ici cabele fi, ni pa mulandu wa kutila baba ica kwebaula ku bashipepa. Nge cilonda ku munwe baleminina ku ntanshi ya babifi. Kabili nangula abalungami tabakabila ukucito bubi ku ba bifi lelo bafwaya fye ukucita ubusuma, lyonse balaisanga ukuba basakamana nga filya cali kuli Yohane Kabatisha na Herod. Pantu Yohane tafefwaya ukucena nangula Herod atemwa umukashi wakwe lelo ukubapususha ukufuma ku bukali bwakwa Lesa. Ici tabacumfwikishe fye bwino bwino kabili balickenye mucine cine, lelo Yohane aliipaiwe pa mulandu wa cena. Kabili pa fintu fyonse ifisuma ifyo abantu bakwa Lesa bacita, na nombaline balabalengsha insoni pa cintu bwingi no kwipaiwa. Mucine kulingile ukubako amaka yamo ayabelama kunuma ya bantu abo abashingakwata kampingu ukutila benga bwekesha ububi kuli abo aba bacitile ifisuma. Ee, kwalibako amaka ya musango fi. Ena ni Satana. Ubwasuko bulesangwa mu vesi ilekonkapo.

IMYAKA IKUMI IYA BUCUSHI

Ukusokolola 2:10 “Witina ifyo walaswa uculeko; moneni *kasebanya* alaswa aposepo bamo aba muli imwe mu cifungo, ukuti mukeshiwe; kabili mukaba mubucushi inshiku ikumi; ube uwa cishinka ukufika ku mfwa, na ine nkakupela icilongwe ca mweo.”

Cila nshita Shikulu abomfya aya mashiwi, “Witina,” kuliko ubulwi ubuli mupepi ubo ubuli no kusangwamo

ubusanso bukalamba no kucushiwa no kubulisha. Nomba Ena talesosa palwalala, mu musango uusuma, “Ubucushi buleisa.” Cilya kuti catinya umo. Lelo nga na cifyashi uyo uli mupepi no kushimye nyali alasosa mukunakilila ku mwana wakwe epali aumfwo mwenso, “Nomba witina, pantu inyali yalashima kabili kwalafita. Lelo ibukisha ukutila ndi na iwe pano.” E ico Alesosa, “Witina umuntu atemwa ifyo enga cita kuli iwe. Ndi nobe, kabili ukusenamina Kwandi kuli ukwalinga kuli iwe. Ilyo ukapita mu menshi, tayakakufimbe Nangula ni mumfwa tauli uwa cimfiwa. Uli uwacila pa ba cimfya.”

Umutumwa umukalamba, Paulo, alishibe ukufuma mukwishiba ubutuntulu bwa yalya amashiwi kabili alembele mu Bena Roma 8:35-59, “Nani akatupatululako ku kutemwa kwa kwa Kristu? bushe bucushi, napamo kushikitika, napamo kupakaswa, napamo cipowe, napamo bwamba, napamo bulwani napamo lupanga? Ifyo calembwa aciti, twipailwa imwe akasuba konse; tulingwa kwati ni mpanga ishabelapo ukwipayaulwa. Lelo muli ifi fyonse tuli abacimfya abacilamo pa mulandu wa watutemenwe. Pantu ndesubila ndeti, nangu ni mfwa, nangu mweo, nangu ni bamalaika, nangu ni ba mulopwe, nangu amaka, nangu fintu ifyabapo nangu ifintu ifikesabapo, nangu fya maka, nangu kusansama, nangu kushika, nangu icibumbwa cimbi te kuti cibe na maka ya kutupatululako ku kutemwa kwa kwa Lesa, ukwa muli Kristu Yesu Shikulwifwe.” Iyo, tatulingile ukuba no mwenso. Ukutemwa Kwakwe kulafumya umwenso onse.

Nomba moneni ifyo asosa, “*kasebanya alaswa aposepo bamo aba muli imwe mu cifungo ukuti mukeshiwe.*” AbaYuda balecita cilya lilya line. Bashimapepo abasenshi balecita cilya lilya line. Bakateka abo abaeshe ukukwata ububile ne cintu bwingi pantu abantu batemenwe ifya kutamba, bakulwile Abenakristu ku makana ku mfwa yabo, ku kubonaula ku nkalamo na balwa na mapanga. Ni cinshi ico kasebanya akwete ukucita ne ci? Cinshi ica kumupelela umulandu? Ee, mukwai, lelo lupato ulwakwa kasebanya kunuma ya conse. E uli kunuma ya cena conse pantu alipata Lesa. Ico Lesa abikilepo umutima Wakwe, Satana alesha ku kuconaula. Lelo lolekesheni. Uku pano ukubutusha. Nga Satana ali kunuma ya baYuda abo abaletwala Abenakristu mu cilye, kanshi abaYuda tabali aba bukapepa bwakwa Lesa lelo ubwakwa kasebanya. Ukulongana kwabo nako kwe sunagoge lyakwa Satana. Kabili ngo Lukuta lwa Roman Catholic lwaipewe amabumba yabacetekela mu Nshita ya Mfifi, ee kabili mu nshita shonse, kanshi bena bakwa kasebanya kabili bakuli Satana, nabo.

Kabili nga muletontonkanya ici ciletensha, loleleni fye mpako busesemo bwa Kusokolola 13 bukafikilishiwe. Cintu icakwikasha ica cine ukutila United States wa America aba muli cilya icipandwa. Impendwa ine ikumi limo na fitatu

cilangililo ica iyi nko. Yatendeke ne nko sha kuteka ikumi limo na fitatu. Imendela ya luko yakwata intanda ikumi limo na fitatu ne mindoloshi ikumi limo na fitatu. Kabili mulya emo amonekela mu cipandwa ce kumi limo na fitatu. Muli ici cimpashanya ico icalumbulwa muli ici cipandwa muli no kusangwa ububi bonse ubwa ciswango icali kunuma ya cena. Nge fyo iciswango caimine ku Kabungwe ka Nicene, e ico icimpashanya cikafumina mu Kabungwe ka ma Chalici ye Sonde no kukana pepa konse na maka yakwa Satana ku kuleta ubukali bwakwa Kasebanya pa mwangashi uwa cine uwakwa Lesa. Cikabo kubomba ukwa kubwekeshapo ukwa bucenjeshi bonse ubwa bipisha no bunkalwe.

Abo abalwisha abafuke bakwa Lesa no kusenteka no konaula — lekeni bacicite. Kabili bali no kucicita. Kabili fyonse mwi Shina lyakwa Lesa na bukapepa. Lelo balebepa. Tabali bakwa Lesa. Bena bakwa shibo, kasebanya. Bena, ku milimo yabo ukususha abantu ABALI BONSE, ukuilangisha abene pafyo baba. Lekeni babungane no konaula umukuni unono. Lelo bena nakabili basokolola kuli bonse ukutila bena bakwa kasebanya. Bena mwanganshi uwa bufi — umwangashi uwipaya. Ulupato lwabo lushininkisha fintu baba. Ulukuta ulwa Benanikola ulwa munkanyakristu eflyo bena baba.

“Bakaposwa mu cifungo.” Ee, balabatwala mu cilye no kubapeleshe milandu ya bufi no kweshiwa no kukakwa. Kabili mucine conse ici cicitwa mwi shina lya bukapepa no busuma na bukaele ubwa bipa. Conse ukucitilwa pa mulandu uusuma. Cilya cilempela ukutontonkanya pa Cilye ica Supreme ukupingula pa mapepo no kubelenga Baibele mu masukulu. Nani uli kunuma ya cena? Ni Satana. Cili fye ukulanda mu bukali na bumbi ukususha Lesa.

“Mukakwato kweshiwa inshiku ikumi.” Ubu pano ubusesemo. Kabili kuli bwena e nshila iya kwishibilako ubutali bwa kubapo kwa Nshita iya Smurna. Diocletian, cilolo uwa bunkalwe sana pali bonse, acitile ukulongana no kusansa abashila bakwa Lesa, icakutila kano fye nga te luse lwakwa Lesa nga lipwishishe abacetekela bonse. Yali ni nshita iya mulopa uwingi mwi lyashi lya kale kabili yapwile inshiku ikumi (inshiku ikumi isha Kusokolola 2:10b) ukufuma 302 ukushinta 312.

“Ube uwa cishinka ukufika ku mfwa.” Talesoso kutila beni aba cishinka mpaka imfwa, lelo ukufika ku mfwa. Limbi kuti mwakakatika ubunte bwenu no mulopa wenu. Amakana, ee imintapendwa, balifwa mu nshita shonse. Bafwile mu citetekelo. Nga Antipas, uwaipaiwa uwa cishinka, tabaikatilile ubumi bwabo ukubusunga ukufika ku mfwa. Ilingi line tutontonkanya ukutila kuti caba icishingacitwa ukuba uwakwipaiwa. Lelo tulingile ukwibukisha ukutila icitetekelo ico tubomfya lyonse ukucimfya muli Kristu Yesu caba

icitetekelo cimo cine ico cikatilila ba Polycarps na bonse abaipaiwa. Icitetekelo ica pulamo cili no kupela ukusenamina ukwa pulamo kuli ora iya pulamo. Lesa abe uwapalwa umuyayaya!

“Ube uwa cishinka ukufika ku mfwa na ine nkakupela icilongwe ca mweo.” Apo nangu fye ulukombo ulwa menshi ayatalala ulwa pelwa mwi Shina lyakwa Shikulu talufulwa ukupokelela icilambu, ifyo cikaba icikalamba icilambu kuli uyo upela ubumi bwakwe pa kwipaiwa pa mulandu we Shina lyakwa Shikulu Yesu. Nalimo kuti twakwata ilyano ilinono nga twapashanya ici cilongwe ne cilongwe icinonkwa mu lubilo. Mu 1 Abena Korinti 9:24, Paulo alesosa, “Bushe tamwaishibo kuti pa kubutuko lubilo babutuka bonse, lelo umo fye e upokelelo mwala. E fyo mubutuke ukuti mupoke.” Icilongwe icipelwa ku ucimfya ulubilo ulwa ku Olympic cali imisambo iya miolife iya pombwa. Lelo icilongwe ico balesosapo muno no Kusokolola, ukupelwa ku waipaiwa, cilongwe ica cumfwila. Yesu aleciita icilongwe ca mweo. Icilongwe cimo cabalya abalwishishe; cimbi ca balya abo abapele. Ifilongwe fyonse fibili tafibola. Tafyakonaike. Bakacimfya aba lubilo ulwa bumi bwe sonde bwangu bwangu bakalufya insansa isha kulumbukwa kwe sonde. Ubukata bwabo bukafumuka. Lelo abo abapelo bumi bwabo pa mulandu wakwa Lesa, nalimo ukukoselela cila bushiku atemwa ukusumyo mulopa wabo nge lambo ilya cilongwe ca bumi bwabo bakesa pelwa icilongwe ca mweo.

Inshita fye inono sana ilaposwa pa kubombela ifilambu ifya muyayaya ifya kwa Lesa. Ukulambula kwa kwa Lesa takwaposwako sana amano. Nga twalicetekela mu butuntulu ubwa kubushiwa ukwa mubili, kabili ubufumu bwa muyayaya ubwa bamo ifintu, kanshi tulingile ukubika mu mulu filye fyuma fisuma ifyo ifyabako ku bashila aba cishinka.

ICILAMBU PA MULANDU WA KUCIMFYA

Ukusokolola 2:11, “Uuli no kutwi omfwe ico Umupashi ulesosa ku nkuta. Uwacimfya takafyengwe ku mfwa ya cibili.”

Nomba, umuku naumbi Umupashi ulesosa ku nshita shonse. Iyi Mbila ili iya kutusansamusha ifwe ilelo nge fyo yasansamwishe ba munyinefwe aba nshita shimbi. Kabili Alesosa kuli ifwe ukutila tatwakafyengwe ku mfwa ya cibili.

Ifwe bonse twalishibo kutila imfwa ya cibili ni bamba wa mulilo. Ukusokolola 20:14, “Elyo imfwa na kumbo fyaposelwe muli bamba wa mulilo. Iyi ni mfwa ya cibili.” Mucine ico cilepilibula ukutila abo bonse abali muli kwena, baposelwe muli bamba wa mulilo. Nomba kanshi, ndefwaya ukulete cintu cimo pano kuli imwe. Cena ukwabulo kutwishika cili no kulenga

abantu ukulandapo pe sambilisho lyandi ilyeni. Lelo njiminina pano pa nsambu isha Cebo cakwa Lesa no kukana ukutila ushacetekela aya ku mbo ukwa muyayaya no kupya kulya umuyayaya. Icakubalilapo, kumbo, atemwa bembwa wa mulilo, atemwa conse ico mulefwaya ukuciita tacabe ca muyayaya. Inga kuti caba shani nga calikwete intendekelo? Muli Mateo 25:41, isoso kutila “umulilo uwa pe na pe wateyanishiwa kasebanya na ba malaika bakwe.” Nomba nga waliteyanishiwe, kanshi tawali uwabule ntendekelo. Nga walikwete ntendekelo kanshi te kuti ube uwa muyayaya. Mucine limbi kuti mwaipununa mu lyano ilye shiwi ‘pe na pe.’ Lelo lilye shiwi lipilibula “ukufuma ku nshita ukuya ku nshita” kabili lyalikwata ubupilibulo ubwa pusana kuli bwena. Muli I Samwele 3:13-14, Lesa aebele Samwele ukutila Ali no kupingula ing’anda yakwa Eli pe na pe, kabili ukutila tabali ukupela amalambo nakabili “pe na pe” nga ba shimapepo Bakwe. Kabili mu 2 Ishamfumu 2:27, Solomoni afumishepo aba bufyashi ba kulekelesha abakwa Eli ukufuma kuli bushimapepo. Ico cali inkulo shine atemwa ukucilapo. Nomba kuti mwamona ukutila “pe na pe” tacalingana ne co icaba “umuyayaya”, atemwa ico icishakwete intendekelo nangu impela. Pano muli uyu mulandu ishiwi pe na pe lipilibula “ukufika pa cifulo icakukana moneka.” Cilya e cacitike. Tabamoneke.

Lolekesheni kwi shiwi, “uboni” mulya mu II Abena Tesalonika 1:9, “Bantu abakamono kukandwa uboni ubwa pe na pe.” Mu ci Hela, “uboni” mu cuntuntulu cipilibula ukupwishisha. Kabili ishiwi, “uboni,” TAcipilibula *ukonaula*. Nomba “ukonaula” cipilibula icintu cimo iciletwalilila no kutwalilila mu kubola. E ico inga ukonaulwa ukupwishisha ukwa pe na pe kuti kwapilibula ici nshi? Tacilepilibula ukonaulwa ukupwishisha, nga nifyo cilya kuti capanga ishiwi “ukonaula,” mu cifulo ica “boni.” Cipilibula *ukonaula ukufika na pampela*. Ukucipwishisha.

Kuti mwasunguka nomba, ilyo mwabomfya lilye shiwi, “umuyayaya,” kabili no kukana libomfya umusango twasambilishiwamo. Cilya calyanguka. Ilyo cabikwa kuli Lesa cipilibula ukubo wabule ntendekelo atemwa impela, kabili no kulabapo lyonse kabili ukukana pwa. Kabili ilyo mwalanda pa mweo wa muyayaya mulakwata cilya mu mano ico caba umweo wakwa Lesa. “Ubunte ni ubu, ubwakuti Lesa alitupele umweo wa muyayaya, no uyu mweo uli mu Mwana. Ukwete Umwana akwete umweo.” Nomba kanshi, kano fye abana beka abakwa Lesa ebakwata umweo wa muyayaya, umusango ushatalile ukutendeka, lelo lyonse efyo wali. Cilya cishinka. Namukwata icintu cimo muli imwe ino ine nshita ico caba ica muyayaya — ukwabule ntendekelo atemwa impela. Cena Mupashi wakwa Lesa. Cena ciputulwa cakwa Lesa Umwine. Cena mweo wakwa Lesa.

Nomba ngo mubembu ali no kwisaya kumbo elyo kabili no kucula umusango umo wine nge fyo imwe muleya ku mulu no kusangalala ku mulu, kanshi nakwata umusango umo wine uwa mweo uo mukwete kale.

Cisuma, elyo kuti kwaba abo abasoso kutila umweo wa muyayaya ulangisha imikalile ya bana bakwa Lesa. Caba imikalile yabo no kusangalala uko kulipo. Mu nshila imbi umubembu aya mukupanikwa kwakwe, pa kutila twinga bika imfwa ya cibili ku cintu ica kupanikwa ne cifulo. Umweo wa muyayaya cipilibula umulu, kabili ukupanikwa ukwa muyayaya cipilibula ku mbo. Kuti mwapapa pa bantu abo aba isansabike nga bakasambilila wafya bulesa abo abacetekele cilya. Lelo bushe mwalishiba ifyo cilya cicita? Cilapanga umweo wa muyayaya ukuba fye incende mu cifulo ca Muntu. Umweo wa muyayaya ni Lesa, — Shikulu Yesu Kristu. Ifyo umo engacetekela icintu ca musangwe fi, ukutila umweo wa muyayaya caba fye incende, cabo kucila ifyo naishiba. Cilanenga ukutenshiwa ukutontonkanya pali cena.

Iyo mukwai. Kwaba fye umusango umo uwa mweo wa muyayaya. Lesa ali bukwata. Nga twakwata Lesa, natukwata umweo wa muyayaya mukati kabili ukupitila muli Wene.

E ico mulemona, lilye shiwi umuyayaya, atemwa pe na pe, kuti lya bikwa mu nshila ishing, lelo ilyo lyabikwa kuli Lesa, Wene ukuba ifyo Wene aba, lyalikwata ubupilibulo bumo. Cabo kubapo kwa kwa Lesa. Te kuti mubike filya fine ku cintu cimbi icashala. Lesa fye eka e wa muyayaya, kabili pantu Ena wa mweo, twaba ba mweo pamo Nankwe.

Nomba mwileka nangu umo asose ukutila nshacetekela muli bamba wa mulilo kabili na mukupanikwa. Nda cita. Nshaishiba ni nshita ntali nshi ikapwa, lelo mukulekelesha ikafumishiwapo. Mu Kusokolola 21:8, isoso kutila balya ababembu aba lumbulwa bakakwata *iciputulwa* cabo muli bamba wa mulilo. Lelo ubwilulo bwa cine ubwe shiwi tabwaba 'iciputulwa' lelo bwaba 'inshita'. Mwamona, palya namucikwata.

E ico ababifi bakaposwa kumbo (Hades atemwa inshinshi) kabili kumbo muli bamba wa mulilo. Ukupatulwa ukufuma kuli Lesa. Ifyo cilya cikaba icintu icabipisha.

Lelo ku balungami te fyo cikaba. Tabalingile ukutina. Bena balilubulwa kuli Lesa. Bena bali mu cifuba Cakwe. Bena e bakacimfya. Kabili nani uyo ucimfya? Uyo ucetekelo kutila Yesu e Kristu.

Mulandu nshi uyu kacimfya, uyu wacetekela akabutuka, no kuya mu ncende isha mweo wa muyayaya na munsansa? Pantu Yesu alipile umutengo ukutulubula ukufuma ku lubembu. Aiswishe umupaka wa kupatulwa, kabili ifwe fwe bali ukutali twaba nomba abapalamikwa ku mulopa.

Kabili tabakatale ukwisa mu kwebaulwa. Tabakatale ukuba muli ulya bamba wa mulilo. Pantu Wene takalufyepo umo muli bena. Takuli nangu umo uwabalubulwa ukaba ku ncende imbi kano fye uko Yesu aba.

Bushe namwishiba umulandu ici cili ifi? Nalacilondolola kuli imwe. Nalikwata umulumendo umunono, Yosefe. Ena cilundwa candi, te mulandu icinga citika. Nga nali umuntu umukankala, icintu ica bipisha ico ninga cita kuti caba ica kukana mupyanisha, lelo takuli nangu cimo ico ningatala ukucita kukumukana. Tekuti ncite pantu ena cilundwa candi. Pano, katusende ukupimwa kwa mulopa. Katupashanye umulopa wakwe no wandi. Cikashininkisha ukuti Yosefe mwana wandi. Ena wandi.

Caba ukupimwa kwa mulopa uko kulangisha nga cakutula muli ba kuli Lesa atemwa iyo.

Te kuti ndeke ukutontonkanya pa nshita iyo natemenwe ukucema ing'ombe isha mutundu wapwililika wa Herefords kulya mu Colorado. Ifwe twaletwalamo shilye ngo'mbe ukutula ubuteko bukashipime nga cakutula ifwe twalefwaya ukutula shilya shikalelya mu mulemfwe wa buteko. Lelo bena tabalesumina inama nangu imo ishakwete icifwatiko ica cishibilo ca mulopa ku kutwi. Icishibilo calangishe ukutula yali iya mutundu uwapwililika. Abacemi abaleshicententa tabalelelekesha nangu umuku umo ku mutundu wa ng'ombe. Balelelekesha fye kucishibilo ukumono kutila umulopa wali umulopa uwalinga. Aleluya. Nga cakutula mulopa uwalinga, ulingile ukubo walinga.

Namwishiba Lesa aolekeshe panshi no kulanda, "Umweo ubembuka, ukafwa. Naupatulwa ukufuma kuli Ine. Tekuti upalame kuli Ine." Twalishibo kutila bonse balibembuka no kupelebela ku bukata bwakwa Lesa. Ico cilepilibula bonse balifwile, bonse balipatwilwe, kabili ubushiku bumo inshita kuti yaisa ilyo nangula bulyo bumi ubunono bukasompolwa kabili cikaba e mpela. Lelo Lesa mukutemwa, asendele inama no kubula ubumi bwa iko mu cifulo ca bumi bwa mubembu.

Mu Cipingo ca Kale umubembu aleleta umwana wa mpaanga. Alebika iminwe shakwe pa mwana wa mpaanga ilyo shimapepo aputwile umukolomino wa mwana wa mpaanga. Aleumfwa ukusuma kwa mulopa kabili no kumfwa ukulila. Aleumfwo mubili ukuminina mu mfwa. Alimwene icushi ica mulopa uwa kanwa ukunina ukuya kuli Lesa. Aleishibo kutila umwana wa mpaanga nasende cifulo cakwe. Alishibe ukutula ubumi bwa mwana wa mpaanga bwaliposelwe pa bwakwe. Lelo ubumi ubwa ulyo mwana wa mpaanga bwali ubumi bwa nama kabili tekuti ubwekele pa mubembu ukumulengo kusanguluka. E ico aleshala no kukabila kumo kwine ku

kubembuka. Kuti aya kunse no lubembu mu mano yakwe, no kubwekela no kupele lambo pa cintu cimo cine panuma ya mwaka umo.

Lelo mu Cipingo Cipyu te fyo caba. Umwana wa mpaanga wesu uwafwile ena Mwana wakwa Lesa Uyo uwapele umulopa Wakwe icilubula ca bengi. Kucitetekelo tulenda no kuya bika iminwe shesu pali ulyo Mwana wa mpaanga – tule Mumona ne filonda fya mulopa, ne numa iyafopaulwa, ne myunga iyabipisha ukulepaula impumi Yakwe – tulomfwa ukukalipwa Kwakwe no ku Mumfwa ukubilikisha, “Lesa Wandu, Lesa Wandu, cinshi Mwandekesha?” Kabili cinshi cacitike? Ubumi ubwafumine muli kalya akabulungwa akatobeke bwaishile bwelelela pali ulyo walapila. Ubumi ubwali muli Wene bwa bwelele pali ifwe. Tulabwelelamo nakabili ukwabulo kukwata ukukabila uku bembuka, kabili nombamba twalikwata ulupato pa milimo no lunkumbwa lwa mubili.

Lolekesheni pali ifwe. Ubumi bwesu ni cinshi? Akabulungwa fye kamo akanono ako akafumine kuli bashifwe. Umwanakashi takwato mulopa wa bumi. Alaleta ilini; wene cakupangilamo. Lelo umulopa ufumina mu mwaume. Ulya e mulandu wine umwanakashi asende shina lya mwaume. Abana basende shina lya mwaume. Nyina eca kupangilamo abana abo amufyalila.

Cilya e cacitike ku kulubulwa kwesu. Umupashi wa Mushilo waishile pali Mariya kabili afyele Umwana no kwinka Wene, Yesu. Kalengo mukalamba aishileika no kwisaba ilambo pa lubembu lwesu. Umulopa wakwe wali mulopa wakwa Lesa. Cilya e fyo cali filya fine. Ulyo umulopa wakwa Lesa walisumishiwe no Mupashi wali Mushile ilyo Afwile mukucula. Elyo UBUMI BUMO BWINE (UMUPASHI) wabwekele ku kwikala mu mubembu uwalapila no kumulengo kuba umuntungwa. Ulyo mubembu tabwekele umwaka panuma ya mwaka, ilambo panuma ye lambo, pantu tacalekabilwa. Kwi lambo LIMO, umuku umo nalengo kubo muntungwa ukufuma mu kutekwa kwa lubembu, kabili na pokelela umweo wakwa Kristu ico cimulenga ukuteka mu kucimfya pa lubembu, isonde, umubili na ciwa.

Lesa ali cicitile. Alicitile fyonse. Alibilikishe kwi sonde ilya tipwa mu lubembu, “Nkamupele cishibilo. Nacisungu akaba no mwana. Nacisungu akemita no kufyalo Mwana. Cilya cikaba icishibilo cenu. Cikaba icishibilo ica muyayaya. Ico akafyala cikaba ni Emmanuele, Lesa aba na ifwe.”

Lesa aishileika mukabulungwa ka mulopa, te kupitila mu mwaume, lelo ku Mupashi wa Mushilo, kabili muli lilye fumo ilya kwa na cisungu ihema pa mulandu wa mfwa lyalikulilwe. Ubufyashi bwa mwanakashi bwalishile pa mulandu wa kutila Wene engalasa ku kutuletela ipusukilo lyesu. Ilyo Umupashi

wa Mushilo waishile pali Mariya, Alengele mukati ke fumo lyakwe akabulungwa ako akali no kusanda no kwisaba umubili uwakwa Shikulwifwe. Kalya kabulungwa kalilengelwe. Cali Ukutendeka kwa Kulengwa kwa kwa Lesa. Filya Efyo Yesu aba. Kabili Ulyo wa Mushilo alisushiwe no mulopa wa Mushilo, nangula mulopa wakwa Lesa. Lilye hema lyaishile fyalwa. Aishile kula ukubo mwaume. Aile ku Yordan kabili kulya lilye Lambo lyalisambilwe na Yohane mu mumana uwitwa Yordan. Ilyo lilye Lambo lya Linga lyafumine mu menshi, Lesa alikile no kwikala muli Wene, ukwisusha Wene no Mupashi ukwabulo mulingo. Kabili ilyo Afwile no kusumyo mulopa Wakwe, ubumi ubwa pwililika ubwa kwa Lesa bwa likakwilwe ukubwekela pa mubembu uyo uwinga sumina Kristu nga Kapususha wakwe.

Owe, ifyo cabe ca kwikata. Yehoba, afyelwe alelila pa mulu wa mwina wa mufundo. Yehoba afyelwe mu mukondo wa mpimbili. Ico apo icishibilo cenu ica muyayaya ku batumikwa kabili aba cilumba, aba mano aya bufi abo abaisansabikila amano yabo abene aya fya bulesa no kukana icine icakwa Lesa. Yehoba Lesa, akanya kalelila mu mukondo uwa nunka. Elyo tuletontokanya ukutila twali kwata insambu isha kuba aba mataki, ukulaikatilila imyona shesu, ukulaebaula no kulacita kwati twaba muntu uwapulamo. Ici pano icishibilo cenu icituntulu. Ici e calinga. Yehoba, ukwangala ngo mulumendo. Yehoba ukubomba mwi tuka lyakwa kalipenta. Yehoba ukusamba inkasa sha balondo be sabi.

“Nka mupele cishibilo,” efyo Lesa asosele. “Te cishibilo ica bushimapepo ica nteneshi iya buta. Te cishibilo ica bukankala na maka. Ta muli nangu cimo icintu muli ici cishibilo ico mukafwayamo, atemwa ukutontokanya ukube calinga. Lelo cena cishibilo ica muyayaya. Cena cishibilo ica pulishapo pali fyonse.” Yehoba ukwiminina mu mansa uwalaswa no kulasumo mulopa ne myunga pa mpumi Yakwe na mate pa cinso Cakwe, ukusentekwa no kubikwa nge cafye. Yehoba, ukusulwa no kukanwa, uwatanikwa ubwamba pa lupanda, ilyo ba bumbimunda balewelesha no ku Mweba ukwika ukufuma pa lupanda. Yehoba alefwa. Yehoba alepepa kabili tapali nangu cimo icintu icalecitika. Elyo Yehoba alifwile. Cilya e cishibilo ca bantu bonse nombamba. Takwaba cimbi icapala cena. Cena e cimo icikalamba.

Elyo imfifi yaishile pe sonde. Ba Mubikile mu nshinshi. Mulya Alilele shilye nshiku shitatu akasuba no bushiku mpaka icinkunkuma caonawile ukufitulukila kwa bushiku kabili Alifumine. Yehoba alifumine. Yehoba aninine ku mulu. Elyo Yehoba alibwelele ukwikala mu lukuta Lwakwe. Yehoba alibwelele ne cipupu icikali ica mwela ne mingu sha mulilo. Yehoba alibwelele no kwenda mukati ka lukuta Lwakwe no kupela amaka abantu Bakwe. Umuku na umbi Yehoba alishile,

kabili iyi inshita ku kwikala mu bantu Bakwe. Elyo nakabili Yehoba alondapa abalwele, alabusha abafwa no kuilangisha Umwine ku Mupashi. Yehoba alibwelele, ukulandila mu ndimi shimbi, no kupelo kwasuko mukwilula.

Yehoba alikile kabili Wene abushishe cilende ukukana bembuka nakabili. Alikile kuli cakolwa ne fibala pa cinso cakwe ilyo alele uwafwa umutombo mu cilindi. Ee, Yehoba aishile monekela mu mubili kabili no kulangishiwa ukupitila mu mubili. Yehoba alishile — Lesa muli ifwe, isubilo lya bukata.

Ee, Yesu alishile no kusumyo mulopa Wakwe no kukakula ba nkole ukuba bantungwa. Alishile no kulubula impaanga Shakwe ishaluba. Alishipela umweo wa muyayaya kabili tashakatale ukonaika. Takalufyepo imo muli shena, lelo akashibusha pa bushiku bwa kulekelesha.

Aleluya, te kuti bafyengwe ku mfwa ya cibili. Tayakwata amaka pali bena. Pantu bena bana ba Mpaanga kabili bala Mukonka konse uko Aya.

UMUPASHI WA MUSHILO MULI CILA NSHITA

Ukusokolola 2:11, “Uuli no kutwi, omfwe ico Umupashi ulesosa ku nkuta.” Takwaba inshita ya lukuta nangu imo uko iyi vesi tailumbulwa. Cila nshita palwa iko yalikwata ukukonkomesha kumo kwine ku bantu aba cila nshita. “Uyo ukwete ukutwi, omfwe ico Mupashi ulesosa.” Lelo tekuti cicitwe mucine cine ku bantu *bonse* ku kumfwa ifyo Mupashi ulesosa ku nshita isha pusana. I Abena Korinti 2:6-16, “Lelo amano yena tulasosa mu bafikapo: lelo te mano aya bwikashi bunu, nangu aya bacilolo aba bwikashi bunu, abalefubalila; lelo tulanda amano yakwa Lesa aya mu nkama, aya fiswa, ayo Lesa alingile libela ilyo inshita sha muyayaya shali tashilabako ku kutuletelo bukata: Takuli wa muli bakateka uwa bwikashi bunu uwa yakutuluka: pantu abakutuluka, nga tabatanike Shikulu wa bukata: Lelo filya calembwa aciti, Ifyo ilinso talyafimwene, no kutwi takwafyumfwile, na mu mutima wa muntunse tafya imininemo, fyonse ifyo Lesa apekanishisha aba Mutemwa. Efyo Lesa atusokolwela mu Mupashi Wakwe: pantu Umupashi upenenga fyonse, ee, ne fya shika fyakwa Lesa. Pantu muntu nshi aishibe fya muntunse, kano umupashi uwa uyu muntunse uwaba muli wene? ifyo fine ne fyakwa Lesa takuli uwa fikutuluka, kano Umupashi wa kwa Lesa. Awe ifwe te mupashi, wa pano isonde twapokelele, lelo Umupashi Uwafuma kuli Lesa; ukuti twishibe ifyo tupelwe ubupe kuli Lesa. Kabili ifi tufilandila, te mufyebo ifisambilishiwa ku mano ya buntunse; lelo mu fisambilisha ku Mupashi wa Mushilo; twilwilwa ifya bu mupashi mu fyebo fya bumupashi. Lelo umuntu wa cifyalilwa tapokelela ifya mu Mupashi wa

kwa Lesa: pantu kuli wene fya buwelewele: kabili afilwa ukufiishiba, ico kwishibwa fishibwa ku Mupashi. Awe uwa Bumupashi apingule fintu fyonse, lelo wene tappingulwa ku muntu nangu umo. Pantu nani uwaishiba ifya mu mutima wakwa Shikulu, ukuti asambilishe wene? Lelo ifwe umutima wakwa Kristu tuli nao.” Mateo 13:13-16, “Ni pa mulandu uyu nsosela kuli bene mu milumbe: pantu balelolesha, no kumona iyo; kabili baleumfwa, no kutesha iyo; nangu ukwiluka. Kuli abo kulefishiwa ica seseme Esaya, aciti, Ukuumfwa mukomfwa, no kwiluka iyo; ukulolesha mukalolesha, no kukutuluka iyo: Pantu imitima ya aba bantu yali kutwa, na matwi yabo bomfwa no bwafya, na menso yabo nabashibatika; epali ba mona ku menso yabo no kumfwa ku matwi, no kwiluka ku mitima, no kwaluka, no kuleka mbaposhe. Lelo yalishuka amenso yenu, pakuti yalamona: na matwi yenu, pa kuti yalomfwa.” Yohane 8:42-44, “Yesu atile kuli bene, nga Lesa aba Shinwe, nga mwali Ntemwa: pantu ine ni kuli Lesa uko nafumine no kwisa: pantu Nshaitendeke ukwisa, lelo Wene e Wantumine. Nga cinshi mushishibile ukulanda Kwandi? ni co mwafilwo kuumfwe Cebo Candi. Imwe muli bakwa shinwe kasebanya, ne fya lunkumbwa fya kwa shinwe efyo mufwayo kucita. Ulya ni nkomi ya bantu ukufuma na pa kutendeka, na mucine taimininamo, ico muli wene tamwaba cine. Ilyo alande ca bufi, alande cafuma mu mwine: ico wa bufi, kabili e wishi wa buko.” Cishinka nganshi ukufuma kuli aya Malembo ukutila takuli umuntu *pa lwakwe* uwingomfwa Lesa. Kulyo kwiluka kulingile kwapelwa kuli wene na Lesa. Mateo 16:17, “Yesu pakwasuka atile kuli wene, Walishuka we, Simone mwana Yona; pa kuti umubili no mulopa tafya kusokolwele, lelo ni Tata Wa mu mulu.” Ukubika aya ma vesu capamo tulemono kutila kwaba fye ibumba limo ilya bantu, kabili ukutila ibumba limo ilya ibela ilya bantu abo abali no kumfwa ifyo Mupashi ulesosa muli cila nshita. Lyaba fye ibumba fye limo ilya ibela ilyo lipokelela ubusokololo ubwa cila nshita. Lilya libumba lya *kwa Lesa*, pantu ibumba ili *shingomfwa te lyakwa Lesa*. (Yohane 8:42-44.) Ibumba ilinga cita kabili ilyumfwa ifyo Umupashi usosa no kupokelela ubusokololo e lilye bumba ilya londololwa mu I AbenaKorinti 2:6-16. Bena ni balya abakwata Umupashi wa kwa Lesa. Bena e abo abafyalwa kuli Lesa. Balibatishiwa mu mubili wakwa Shikulu Yesu Kristu ku Mupashi Wakwe. Bali batishiwa na Mupashi wa Mushilo.

Ukutwalilila ukuleta ici eco twafuma fye mukusosapo, kabili nakabili ukubomfya Ilembo ilyo ililingilwe ukubikwa mu mano ilyo tulelanda palwa uyo uwa batishiwa na Mupashi wa Mushilo, moneni ifyo Yesu asosa muli Yohane 6:45, “Calebwa muli ba kasesema aciti, Kabili BONSE bakasambilishiwa kuli Lesa.” Lelo pilibuleni muli Esaya 54:13 uko ili lyafumishiwe kabili libelengwa, “Kabili abana bobo

bonse bakasambilishiwa kuli Yehoba.” Abo *BONSE abakwa Lesa* bena *BANA bakwa Lesa*. E ico cena caba cilye cishininkisho ica kuba umwana uwa cine uwa kwa Lesa, (uyo uo Umupashi waisapo kabili wikalamo) nakabili alebikwa nga umo uwa sambilishiwa Icebo ku Mupashi wa Mushilo.

Nomba kuti mwatendeka ukumona umulandu indimi tashaba icishininkisho ica kubo wa batishiwa na Mupashi wa Mushilo. Talisosa muli cila nshita ukutila “uyo ukwete ululimi lekeni alose ifyo Mupashi ulesosa.” Cilya cilebika indimi, no kwilula kwine, no busesemo, na fimbipo ku mbali nge cishininkisho. Icishininkisho caba UKUMFWA ifyo Umupashi ulesosa. Umupashi ulelanda. Ee, Umupashi ulesambilisha. Ifi e filya fine ifyo Yesu asosele ukuti Akesa cita ilyo Akesa. Yohane 14:26, “Wene akamusambilisha fyonse no kumwibulula fyonse ifyo nasosele kuli imwe.” Kabili cilya e cacitike fye. Filya efyo Mbila nsuma shalembe. Aba baume balibukishe ku mano yabo ku Mupashi wa Mushilo Ifyebo fine ifyo Yesu asosele. E mulandu wine inkalata sha Mbila nsuma shaba isha pwililika. Shaliba ishakumanina. Lelo Umupashi tawaletele fye ifintu fyonse ku mano yabo lelo wa Basambilishe ukuya pantanshi pa cine ico bakwete kale. Filya efyo Paulo apokelele ama busokololo yakwe. Asosele palwa cena, “Awe ndemwebwa, mwe ba munyanane, nati Imbila nsuma iyo nabilile te ya buntunse. Pantu ine nshaipokelele ku muntu iyo, kabili nshasambilishiwe iyo (ku muntu) lelo naimwenene mu kusokolola kwa kwa Yesu Kristu.” Abena Galatia 1:11-12. Asambilishiwe ku Mupashi wa Mushilo.

Ubushiku bumo ilyo Yesu ali pe sonde, umuntu umo uwacindama aishile mu ku Mutandalila. Uyu muntu atile, “Rabbi, twalishiba uli kasambilisha uwa tumwa ukufuma kuli Lesa.” Lelo muli no kumono kutila Yesu alimuputukishe bwangu. Apilibukile kuli Nikodemu kabili ifyebo Asosele kuti limbi fyalandwa muli uyu musango, “Ine NSHILI kasambilisha. Ndi Lambo lya Mwana wa mpaanga pa lubembu. Ndelengo kucitwa ku ku Fyalwa Cipywa cipywa ku Mupashi Wandu. Lelo kuli no kwisa Umo Uyo uuli Kasambilisha. Wene Mupashi wa Mushilo.” Ilyo Yesu ali pe sonde Aishile ngo Mwana wa mpaanga, kabili nga Kasesema. Lelo ilyo Abwelele pa lukuta ku Mupashi Wakwe Aishileba Kasambilisha.

Kabili kuli cila nshita tulomfwa icine cimo cine. “Uyo ukwete ukutwi lekeni omfwe ifyo Mupashi ulesosa ku nkuta.” Lelo kano fye umuntu uwaisushiwa na Mupashi kuti aumfwa ubusokololo ubwa ilya nshita. Umbi te kuti acicite. Iyo mukwai. Bena tekuti bacicite pantu filya e filya fine ifyo Paulo asosele mu I Abena Korinti 2:6-16.

Nomba ici cilingile ca mulenga ukusangalala. Kwaliba isambilisho ilyaibela nganshi mulwelele ilyo ililelenga

ukukana umfwana uku kalamba no kukana temwana. Pantu ilyo ba Pentecostal basoso kutila MULINGILE ukulandila mu ndimi nga teifyo tamwa batishiwa na Mupashi wa Mushilo, limbi bena balekana ukutula abantu abakalamba abapala Knox, Moody, Taylor, Goforth na bambi tabapokelele Umupashi wa Mushilo, atemwa ukusoso kutila bonse mubumfisolo balandile mu ndimi kabili tabaishibe ico calecitika. Nomba cilya te cishinka. Iyo mukwai. Cilya cilubo icikalamba. Indimi te cishininkisho ica kubo wa isushiwa na Mupashi. Caba fye cimo pa mimonekele pabula iya lumbulwa mu I Abena Korinti 12. Takwaba Ilembo ilyo ilisosa ukutula mulapokelele Umupashi wa Mushilo ukulandila mu ndimi atemwa ukutula mulapokelele Umupashi wa Mushilo pa kulandila mu ndimi. Lelo isoso kutila “*Panuma* bonse balisushiwe na Mupashi wa Mushilo balandile mu ndimi,” kabili pa ntanshi isoso kutila baliseseme.

Ilelo pakati ka bantu abengi balicisenda nge cishinka ukutula bonse abo abasoso kutila balapokelele Mupashi wa Mushilo pa kulandila mu ndimi balandila mu lulimi ulwa cine ulwa Bumupashi. Lelo ici tefyo caba pantu abantu abengi balalanda mu lulimi ulushaishibikwa lelo ukupitila mukongolwa kwa mupashi uwa lubana. Nomba lekeni tusose ukutula tuli mukulongana kabili abantu bonse balelandila mu ndimi. Kuti mwaishiba shani luliminshi ulu lufumine ku Mupashi kabili nolo ulufumine kuli ciwa? Nalisangwapo pakati ka basenshi uko abaloshi babo balenwena umulopa ukufuma mukapanga, ukulandila mu ndimi no kwilwa no kusesema. Kuti balemba na mu ndimi mwine. Nomba nge ndimi CABA e cishininkisho ica kupokelele Umupashi wa Mushilo, kanshi kuti ululimi lonse kuti lwaba ulwa kwa Lesa. Lelo calisuminishiwa ku bantu aba cishininkisho ca ndimi ukutula kwaba isha bufi ne ndimi isha cine pantu Lesa alikwata isha cine na Satana alikwata isha bufi. E ico ilipusho lyandi nili, “Nani uwaishiba ulu alwaba ulutuntulu? Nani umfwa ululimi ku kwishiba ico ca cilandwa? Nani uwakwata ica buye ica kulingulula kukwishiba?” Nomba ilyo twakwata yalya amasuko tuli no kukwata icintu cimo icakutwalilila naco, lelo mpaka ilya inshita, tulingile ukusunguka palwa ntulo isha ndimi. Kuti mwamona ino ine nshita ukutula nga mwakoselela pa cishininkisho ca ndimi kabili ta mwishibe ico icilesoswa, mulingile mukulekelesha ukwisa kucifulo uko indimi shonse shilingile ukuba ishakwa Lesa. Cilya kuti catutungulula kanshi ukucetekelo kutila kasebanya te kuti alandile mu ndimi. Cilya te fyo caba; iyo, nangu ni pali miniti. Onse minshoni uwa cine mu mpanga isha kutali alishiba bwino nganshi ukutula ifiwa filalandila mu ndimi shimbi, cimo cine nge fyo naishiba ici mukwishiba.

Bakasambilila wa fya bulesa aba Pentecost basumino kutila tabakwata Ilembo ilyo ililangisha ukutula abantu balandila mu ndimi ilyo ba batishiwa na Mupashi wa Mushilo. Basumino kutila bacifumya ukufuma mu fyacitike ifya bikwa mwi Buku Iya Milimo ya Batumwa umo imiku itatu ukufuma mu miku isano abantu balandile mu ndimi. Kabili nakabili basoso kutila ukwabula Ilembo ilili lyonse ukutula kwaba imisango ibili iya ndimi. Lumo lulimi ulo mulanda ilyo mulepokelela Umupashi wa Mushilo kabili cabe ‘cishininkisho’, elyo pantanshi nga wacetekela, kuti wa pokelela ica bupe ca ndimi icakutula kuti wa landa lyonse. Nakabili, basoso kuti, inshita imo panuma ya kulandila mu ndimi nge cishininkisho icakupokelela, te kuti mutale ukulanda nakabili. Umuku na umbi tulefwaisha ukwishiba uko ici cisangwa nakabili mu Cebo. Nga tacilimo mulya, kanshi Lesa tacilandile kabili akalanda kuli uyo uwinga lundako kuli cilye Cebo. *Lelo kuli icintu cimo mu Cebo pali ili line sambililo ilyo bakana umupwilapo.* I Abena Korinti 13. Ilanda pa ndimi sha bantu na ba malaika. Ishi kuti sha ba ishaishibikwa ne ndimi ishishaishibikwa. Ba Pentecostal abapya basoso kutila kuti bapokelela Mupashi wa Mushilo ukulandila mu ndimi ishishaishibikwa atemwa isha ba malaika. Bakwata celeta ku ntanshi yakwa kabalwe, pantu mu Milimo ya Batumwa 2 abantu balandile mu lulimi ulumfwika ulo nangu abashacetekela baumfwile no ku kutuluka.

Nomba ilyo Lesa ali tondolo tulingile ukuba tondolo. Lelo palya apo Alanda tulingile ukulanda, na ifwe, kabili ukusosa ifyo Wene asosa kale. Alitweba icishininkisho, atemwa ico icingacitika panuma ya ku batishiwa na Mupashi wa Mushilo cali cakutula twali no ku kwata Kasambilisha ukwisa no kutufunda icine conse. Lelo ulya Kasambilisha ali ni kasambilisha wa MUKATI, te kasambilisha wa kunse. Ngo Mupashi tawali mukati, te kuti mumfwe icine no kucipokelela ku busokololo nga mwalecumfwa cila bushiku. Cilya cali icishibilo ica kukwata Umupashi mu nshita shakwa Paulo. Abo abaisushiwe na Mupashi wa Mushilo balyumfwile Cebo, balicipokelele no kwikalilila cena. Abo aba shakwete Umupashi bacumfwile fye nga bantu ababuntunse, babikile ubwilulo ubwalubana kuli cena no kuya mu lubembu.

Muli cila nshita, (kabili cila nshita ni nshita ya Mupashi wa Mushilo kuwa cetekela uwa cine) – ndesosa, muli cila nshita icishininkisho cali cimo cine. Abo abakwete Umupashi, Kasambilisha, balyumfwile Cebo, kabili ulyo Mupashi muli bena wasendele Cebo no kucisambilisha (uku cisokolola) kuli bena; kabili bena bali libumba ilyo lyaumfwile inkombe ne mbila yakwe kabili bali ibulile no kwikala nga yena.

Ninjishiba bwesho bukalamba sana ukusontelela kunuma ku bushiku bwa Pentecost elyo nakabili ku bushiku ilyo

Mupashi wa Mushilo awilile mu ng'anda yakwa Koneli elyo kabili ukubika filye fya citike ifya palana fibili nge cishininkisho ica Kubatishiwa na Mupashi wa Mushilo. Lelo cila nshita indimi shalyumfwike ku bale kutika. Ubu bupusano ubukalamba ukufuma ku babele mupya uwa cimfulunganya uwa kulongana kwa ba Pentecost. Kabili ici nga tacali icalinga ukutukoselesha ifwe ukutaluka ku kutontonkanya kwa musango uyu, ni cinshi tukesha cita ilyo twaipushiwa ne cishinka ica kutila abantu abashatalo kulandila mu ndimi balikwata imo imimonekele cine konse konse mu bumi bwabo, yapala nge shiwi lya mano, ukulingulula imipashi, ishiwi lya kwishiba, icitetekelo, ukundapa kabili nangula fisungusho? Kabili uku kumona kuli ukwa kusekesha nganshi mu cishinka ica kutila indimi eca cepeshapo pa fya bupe pabula; e ico ilyo twamona abantu aba shicita cilya, atemwa tabatala abalandilapo mu ndimi, balabomfya ifya bupe ifya pulamo ukucila balya abalandila mu ndimi, tulingile ukufumyapo isambilisho lya musango ifi umupwilapo ukucila lyonse.

E ico kuti mwamona nomba, ukutila te kuti tukumemo ukusosa ifyo Baibele tayasosa. Ilyo Amalembo ya tusambilisha ukutila umulimo wa Mupashi wa Mushilo, ne filangisho ifya ulyo Muntu Uwapalwa cabo kuleta icine ica cila nshita ku mbuto iya cine iya ilya nshita, lyena tuleshibo kutila Umupashi ulingile ukwikala mu muntu nga te ifyo te kuti apokelele icine ica ilya nshita. Amen. Cilya cintu ca lungama nganshi. Kabili nga cakutila ishi nshita shikalete icintu icili conse, shena mucine shileleta no kupelo bunte pali ici cine.

Nomba ilyo tatulasha ili sambililo ndefwaya ukuilenga ne mwine ukumfwikwa bwino sana ifyo ku Batishiwa na Mupashi wa Mushilo kwaba ukulingana ne Cebo. Te kulingana na ine, kabili te kulingana na imwe. Cilingile ukubo kulingana na "Efyo asosa Shikulu," nga te ifyo tuletungululwa mu bufi. Amen.

Ica kubalilapo muli no kumono kutila mu kulongana kwandi ilyo napwisha ukushimikila ukulongana kwa kubila Imbila nsuma, atemwa Imbila imo iya kusambilisha, ndateya isumbu no kwita ubwite ukufuma ku bantu. Ndabeta ukwisa ku ntanshi no kupokelela Umupashi wa Mushilo. Abanandi ba Pentecostal, panuma ya kung'umfwa ine ukuse ci bacetekelo kuti ndeta abantu ukwisa ku ntanshi ku kubatishiwa na Mupashi wa Mushilo pantu bena balifyalwa cipya cipya kale. E ico ilyo naita abo abaisushiwa na Mupashi ku kwisa no kubombela pali abo abaswike ku bwite ku kupokelela Umupashi, aba batemwikwa balesa ku ntanshi no kubomba na bantu mu musango wa kutila ngo kukoselesha bena ku kuipela kuli Lesa no kucetekela ukulandila mu ndimi. Ici calilenga ukuleta icimfulunganya icikalamba kabili ndefwaya ukumweba bwino bwino ifyo mpilibula. Mpilibula pa mu bembu ukwisa ku ntanshi no

kufyalwa cipya cipya, ico cabo ku batishiwa mu mubili wakwa Kristu ku Mupashi wa Mushilo ico caba cilya cine ico ca citike pa Pentecost ilyo lukuta lwa tampile. Mu mashwi yambi, ukufyalwa ku Mupashi caba mu cine ukubatishiwa na Mupashi wa Mushilo. Caba cimo kabili cimo cine.

Nomba ndemono kutila calaba icakufulunganya pakashita pano, nge fy o abantu abengi baishibo kutila nalashikwe nga kashimikila waku Baptist kabili nalilanda no kushipa ukutila ba Baptist balicilufya pa kusoso kuti mulapokelela Umupashi wa Mushilo ILYO mwacetekela, lelo cilya tefyo caba. Mula Mupokelela “UKUFUMA ilyo mwacetekele.” Imilimo ya Batumwa 19:2-6. “Atile kuli bene, Bushe mwapokelele Umupashi wa Mushilo *ukufuma* ilyo mwacetekele? Na bo batile kuli wene, Lelo tatwatala ukumfwo kuti Umupashi wa Mushilo wabako. E lyo atile kuli bene, Nga kanshi cinshi ico mwa batishiwemo? Na bo batile, Mu lubatisho lwakwa Yohane. Lelo Paulo atile, Yohane abatishishe ulubatisho lwa kulapila pa kweba abantu, ukutetekela Uyo Uleisa mukonkapo, e kutila, Kristu Yesu. Awe pa kuumfwa ba batishiwe mwi Shina lya kwa Shikulu Yesu. Kabili Paulo ilyo abikapo iminwe pali bene, Umupashi wa Mushilo waishile pali bene: kabili balalandila mu ndimi, no kusesema.” Mwacimone co. Paulo alipwishe, “Bushe mwalipokelela UKUFUMA, TE LILYA ilyo mwacetekele.” Kabili palibo bupusano bukalamba palya, pantu caba PANUMA twatetekela e lintu tupokelela. Abena Efese 1:13 lishiwi limo line ukubwekeshiwapo pa fya citike mu Efese ukulingana ne Milimo ya Batumwa 19, “Muli uyo na imwe mwasubile, PANUMA mwaumfwile Icebo ca cine, Imbila nsuma ye pusukilo lyenu; muli Uyo kabili PANUMA mwacetekele (te *lilya* mwacetekele) mwakakatikwe na ulya Umupashi wa Mushilo uwalailwe.” Nomba ici pano icishinka candi. Abengi sana aba mu nshiku shesu ishinya kabili nangula abesu abaishibe cifulo cabo (abaitunga ukuba) balacetekela kwi pusukilo pa nshita imo iya kupenda ilyo mu nshile shingi iitwa “ukupanga ukusala,” kabili cilya caliitwa ukupokelela Kristu atemwa ukufyalwa cipya cipya. Nomba ukupokelela Kristu e kupokelela Umupashi Wakwe. Ukupokelela Umupashi Wakwe e Kufyalwa cipya cipya. Ukupokelela Umupashi Wakwe e kubatishiwa na Mupashi wa Mushilo. Amen. Aba bantu efyo bacetekela. Cilya cisuma. *Lelo balekela palya*. Mulapokelela Umupashi wa Mushilo PANUMA mwacetekela. Lyonse caba muli ilya nshila kabili lyonse efyo cakulaba. Ishiwi line ilya kubalilapo ilya kusontelako ku bantu lyaletelwe na Petro pa Pentecost kabili atile, “Lapileni no kubatishiwa cila umo muli imwe, mwi Shina lyakwa Yesu Kristu ku kulekelelwa imembu kabili mukapokelela icabupe Umupashi wa Mushilo, pantu icalailwe cili kuli imwe na ku bana benu kabili na kuli bonse abakutali, kuli bonse abo Lesa wesu aketa bese kuli wene.”

Uku kutungululwa kwaishile ngo kwasuko ubwalungamafye ukufuma kuli Petro ukulingana na cilya icacitike pa Pentecost. Icaishile fikilishiwa cali cakutila Lesa ukulingana na Yoele alepongolwela Umupashi wa Mushilo uwalailwe pa bantunse bonse. Wene tawa pongolwelwe ilyo ilya nshita tailafika atemwa ukupelwa ilyo ilya nshita tailafika. Ici efyo cali. Lelo ICI cali no kwisa ukufuma nomba na muntanshi ukupitila mu kulapila, no kubatishiwa mwi Shina lya kwa Shikulu Yesu Kristu, elyo kabili Lesa ali uwalinga ku kwisusha balya abaishile. Petro, atemwa abatumwa abashala tabatalile sosa, “Mulingile ukufyalwa cipya cipya, elyo kabili no kwisushiwa na Mupashi wa Mushilo.”

Ukutila ici e cilangililo ica kwishiba icakumako ku kupokelela Umupashi wa Mushilo, moneni bwino bwino inshita fye naimbi ilyo Umupashi waponene pa bantu. Imilimo Ya Batumwa 8:5-17, “Awe Filipi atentemukile ku musumba wa Samaria, alabila Kristu ku bantu. Na mabumba baleangwa umutima umo ifyalesosa Filipi, pa kuumfwa no kumona ifishibilo ifyo alecita. Pantu abengi abali ne mipashi iyakowela, yalafumamo ilekute shiwi likalamba, na bengi aba bulebe, ne filema, fyaliposhiwe. Kwali no kusekelela kukalamba mu musumba ulya. Awe kwali umuntu ishina lyakwe ni Simone, uwalecita amanga mu musumba umo wine ku nshita yapitilepo, kabili alowele abantu ba mu Samaria pa kuyebo kuti mukalamba: Bonse balamuumfwa, abanono na bakalamba, baletila, Uyu e maka yakwa Lesa ayetwa yakalamba. Awe balamuumfwa, pantu inshita nkalamba alebalowa ku manga yakwe. *Lelo ilyo batetekele kuli Filipi, uwalebila imbila nsuma iya bufumu bwakwa Lesa, ne Shina lyakwa Yesu Kristu, bali batishiwe, abaume na banakashu.* Awe Simone umwine na o alitetekele; na pa ku batishiwa, alekonkelela ukwikala na Filipi, kabili pa kumone fishibilo, ne fya maka fikalamba ifyo alecita, alapapa. Awe abatumwa abali mu Yerusalemu ilyo baumfwile ukuti abena Samaria nabapokelele Cebo cakwa Lesa batumineko Petro na Yohane: Ilyo batentemukileko, babalombele, ukuti bapokelele Umupashi wa Mushilo: (*Pantu lilya wali taulawila nangu ni pali umo: bali aba batishiwa fye mwi shina lyakwa Shikulu Yesu*) *E lyo babikile minwe pali bene, na bo bapokelele Umupashi wa Mushilo.* Ukulingana na vesi 12, **BACETEKELE CEBÓ.** E lyo baishile batishiwa mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu. *Lelo ukulingana na vesi 16, nangula kwali fyonse fi, nelyo line BALI TABALAPOKELELA UMUPASHI WA MUSHILO.* Cali fye ILYO bacetekele no kubatishiwa umwalungama e lintu bapokelele Umupashi wa Mushilo. Cilye cilangililo calingana nge fyo catantikwa kuli Petro mu Milimo ya Batumwa 2:38-39.

Nalimbi Ilembo ilyo ilisanikilo lubuuto ulwaibela pali ici lusangwa mu Bena Galatia 3:13-14, “Natipwa onse uwa

kulikwa pa cimuti: Ukuti ipalo lyakwa Abraham libele ku Benafyalo muli Yesu Kristu, ukuti (pakutila ukuti) mu kutetekela tupokelele Umupashi uwa lailwe.” Nomba tekuti cilandwe fye ukuti “ipalo lyakwa Abraham” e kufyalwa libili, kabili ukutila “ubulayo ubwa Mupashi” e Lubatisho lwa Mupashi wa Mushilo nge fintu fibili ifya citike pa nshita isha pusana. Pantu Amalembu yabelengwa muli uyu musango: “Yesu afwile pa lupanda, kabili ukupitila muli ilye mfwa no kututubuka, ipalo lyakwa Abraham lyaishile pa Benafyalo, ukusha AbaYuda. Ici cacitike pa mulandu wa kutila Umupashi wingabako ku Benafyalo.”

Ku kumfwikisha ifyo nacifuma fye mu kusosa cili ukulungamika umulandu bakasambilila tabatala ukusanga Paulo ukusosa pa nshita ili yonse, “Fyalweni cipya cipya ELYO kabili isushiweni na Mupashi.” Balesoso kutila e mo lyaba mulya, kabili balibikako ubwilulo bwabo abene ukucilenga cilande cilya, LELO AMALEMBU TAYASOSA CILYA. Yesu nao tatalile ukucisosa. Lolekesheni muli Yohane 7:37-39, kabili libelengeni nomba no kumfwa. “Na mu bushiku bwa kupelelekesha, ubushiku bukalamba bwa mutebeto, Yesu aliminine abilikishe, ati, Ngo muntu aumfwa icilaka, ese kuli Ine anwe. Untetekela munda yakwe mukafuma imilonga ya menshi aya mweo, ifyo Ilembo lyasosa. (Awe ici Asosele ulwa MUPASHI Uyo abatetekela muli Wene balaswa bapokelele; pantu Umupashi wa Mushilo wali taulapelwa: ico Yesu acili talacindamikwa)” Nomba lilesosa pano bwino bwino no kushininkisha ukutila uwacetekela ilyo anwa pakwisa kuli Yesu mu citetekelo mukabo tumilonga twa menshi ya mweo ukupongolokela muli wene. Kabili cisontelela kuli uku kwishiba ukwa Pentecost. Nomba ukusunge ili tontonkanyo mu mano tulebelenga Yohane 4:10 na 14, “Awishibe ca bupe ca kwa Lesa, no Uleti kuli iwe, Mpelako Nwe; nga wa mulomba nao, nga Akupela amenshi ya mweo. Lelo uulenwako amenshi ayo ine ndemupela takomfwe cilaka; lelo amenshi ayo ndemupela yakulaba munda yakwe icishima ca menshi ayalefukaukila ku mweo wa muyayaya.” Aya yamoyene amenshi ya mweo yalalumbulwa, lelo ino nshita tayaleitwa umulonga; yaleitwa icishima ca kafukauka. Palya epo abantu bapangila icilubo cabo. Pantu ciletwa icishima kabili umulonga, batontonkanya ukutila mu cifulo cimo cabo mweo wa muyayaya ukupelwa ku Mupashi kabili mu ncende imbi uko cileitwa umulonga (ukulangisha amaka ayakalamba) cilingile ukubo Mupashi nomba ukupelwa nga maka ayapelwa. Te ifyo. Caba cimo kabili icintu cimo cine. Caba Umupashi uyo upela umweo na maka, kabili ulya waishile pa Pentecost.

Ni cinshi ico icalengele ukukana umfwana uku? Ubwasuko ni ubu, “UKWISHIBA.” Natwenda ukupitila mu kwishiba kabili te mu Cebo. Fumyenipo ukwishiba nge cakupiminako

cenu. Kwaba fye ica kupiminako cimo, kwaba fye inkoto imo, kabili cilya CEBO. Nomba moneni bwino bwino no kumfwe ci. Petro atile, “Lapileni no kubatishiwa mwi Shina lyakwa Yesu Kristu ku kulekelelwa kwa membu kabili mukapokelela ica bupe Mupashi wa Mushilo.” Paulo atile, “Bushe mwali pokelele Mupashi wa Mushilo ILYO mwatetekele?” Ubu e bonse ubwafya bwesu pano pene. Abantu balalapila ku membu shabo, balabatishiwa mu menshi, **LELO TABATWALILILA NO KUPOKELELA UMUPASHI WA MUSHILO. MUCETEKELA MU KUPOKELELA UMUPASHI.** Ukucetekela muli Yesu e lutampulo ulwa munshila iyalungama iyo itwala ku Mupashi wa Mushilo. Lelo abantu balekela palya. Balaya ukufika na mu menshi elyo balaleka. Balacetekela, elyo kabili balaleka. Baibele taisoso kutila mulapokelela **LINTU** mwacetekela. Caba, “Bushe mwalipokelela Umupashi wa Mushilo ILYO mwatetekele?” Ubwilulo ubwine bwine kabili ubwalinga bwaba: “Bushe imwe, panuma ilyo mwacetekele, mwalipokelele Mupashi wa Mushilo?” Abantu balacetekela elyo kabili balaleka. Ta mupokelela Mupashi wa Mushilo ilyo mwacetekela **KULI Wene**, panuma ya kulapila. Mulaya pa ntanshi no kupokelela Umupashi wa Mushilo. Bushe mulecimona? Cilya e caba icalubana na besu abacetekele cine. Tabakwata amaka pantu tabesa mukukwata Pentecost.

Baba nga bana ba Israele abaishile ukufuma ku Egupti no kukana ingila mu Mpanga iya Bulayo. Nomba balya abana ba Israele ba fumine mu Egupti nalimo impendwa ba million babili aba maka. Bonse baendele pamo, bonse bamwene ifisungusho fimo fine ifyakwa Lesa, bonse balile mana imo ine, bonse banwene amenshi ku cilibwe icapumwa, bonse bakonkele ikumbi limo line mu kusaba kabili intumba ya mulilo mu bushiku lelo **BABILI FYE** e bafikile ku Mpaanga ya Bulayo. **BABILI FYE E BALI ABA CISHINKA ATEMWA ABACETEKELA ABA CINE.** Cilya cali icalungama pantu Icebo citwebo kutila abashala balifwile pa mulandu wa kukana cetekela; kabili *pa mulandu wa kukana cetekela balifililwe ukwingilamo.* (AbaHebere 3:19) kanshi apo ici cabe fi, kabili **BABILI FYE E BAINGILE**, kanshi abashala tabali abacetekela aba cine. Ni cinshi icapangile ubupusano? Babili e baikele na Cebo. Ilyo imitima iya nengu ikumi yafililwe pa Kadesh Barnea, Yoshua na Kalebu tabatenshiwe pantu balicetekele Cebo no kusosa, “Tuli abapulamo ukusende mpanga.” Balishibe kuti ba cita pantu Lesa alisosele, “Nimupele mpanga.” Panuma balya bonse abena Israele bamwene amaka yakwa Lesa no busuma no kupokololwa kwa kwa Lesa tabaingile mu kutusha, ico cabe cipasho ca Mupashi wa Mushilo. E ico kuti mwamona ino ine nshita ukutula banono sana abo abakatala ukucetekela ukufika fye mpaka kupokelela Umupashi wakwa Lesa.

Cisuma, natwiso kufika apa. Nomba ndefwaya ukutwalilila, kabili ilyo ndecita ninjishiba nalelenga ukumfwo bubi ukubapo. Lelo cilya cintu cimo ico nshikwatilepo umulandu. Ndi fye no mulimo kuli Lesa ne Cebo Cakwe kabili na bantu abo Lesa antumako. Ningile ukubo wa cishinka muli fyonse ifyo Ampela ukusosa.

Muli Yohane 6:37 na 44 isoso kutila, “Bonse abo Tata Ampela bakesa kuli ine; no uleisa kuli Ine nshakamutamfye. Takuli uwingesa kuli Ine kano Tata uwa ntumine amukula: na Ine nkamwimya mu bushiku bwa kupelelekesha.” Yohane 1:12-13, “Lelo abo bene aba Musekelele abatetekele ishina Lyakwe, abapele amaka aya kuba abana bakwa Lesa, abafyelwe, te ku mulopa, nangu ni ku ku fwaya kwa mubili, nangu ni ku kufwaya kwa mwaume, LELO KULI LESA.” Abena Efese 1:4-5, “Nge fyo Atusalile muli Wene ilyo pano isonde pali tapalalengwa, ukuti tube aba mushilo kabili ababula akalema ku cinsu Cakwe. Mukutemwa ku kuba abana ba mwine muli Yesu Kristu, umwabelo kubekwa kwa kupanga Kwakwe.” Nomba ukwabulo kuya sana mwi sambililo ilya kuteka kwa kwa Lesa (pantu cilya kuti lyabe buku muline lyeka) lekeni nsontelele pano ukutula ukulingana na ya ma vesi, Yesu Kristu alesala nabwinga Wakwe umwine nga filya fine fye abaume basala ba nabwinga babo ilelo. Nabwinga ilelo taipingwila fye ukutula aleya mukusendo mwaume wa musango ifi ukubo mulume wakwe. Iyo mukwai. Caba ni shibwinga upingula no kusala umwanakashi umo ukuba nabwinga wakwe. (Yohane 15:16, “Imwe tamwansalile Ine; lelo Ine nasalile imwe.”) Nomba ukulingana ne Cebo cakwa Lesa, nabwinga asalilwe ilyo umufula we sonde taulalengwa. Uku kusala kwa kwa nabwinga kwa pangilwe mu Mwine. Abena Efese 1:9. Kabili mu Bena Roma 9:11 lisoso kutila “Ukuti ukupanga kwa kwa Lesa ukwa *kusala* ku pampamikwe.” Te kuti mulibelenge mu nshila imbi. Ukupanga kwa mu mutima, ukupanga kwa muyayaya ukwa kwa Lesa kwali ukusenda nabwinga uwakuisalila UMWINE Eka, kabili kulyo kupanga kwali mu Mwine, kabili ukubo wa muyayaya kwalicitilwe ilyo mufula we sonde taulalengwa.

Lolekesheni bwino bwino nomba no kumone ci. Ilyo takulati kube akacepesha akalukungu ka lutanda; ilyo Lesa talati abe Lesa (Lesa cibumbwa ica kupepwa kabili takwali nangu umo kulya uwa ku Mushinshimuna, e ico Wene ali pali ilya nshita tali ni Lesa mukupwililika.) kabili Aishibikwe fye ngo Mupashi wa muyayaya, nabwinga ali kale mu mano Yakwe. Ee, e mo ali. E mo ali mu matontonkanyo Yakwe. Kabili inga pali yalya amatontonkanyo yakwa Lesa? Yaba aya muyayaya, bushe tayaba?

Amatontonkanyo aya muyayaya ayakwa Lesa! Lekeni mwipushe, “Bushe amatontonkanyo ya kwa Lesa ya

muyayaya?” Nga kuti mwamone ci, muli no kumone fintu ifingi. Lesa aba ushipilibuka muli fyonse fibili mu mibombele ne micitile. Twalisoma cilya no kushininkisha cilya kale. Lesa aba uwaishibila libela mu mano Yakwe e ico kanshi Wene nga Lesa alingile ukuba uwaishiba fyonse. Nga Wene aba uwaishiba fyonse, kanshi Wene talesambilila nomba, nangula Wene ukukwata ukuipanda amano Umwine, nangula Wene pa nshita ili yonse ukulunda ku kwishiba Kwakwe. Nga Wene kuti alundako ku kwishiba Kwakwe, kanshi Wene taishiba fyonse. Inshila isuma iyo twinga sosa ya kutila inshita imo Akesaba. Lelo cilya tacaba mu Malembo. Wene ABA uwaishiba fyonse. Wene tatalo kukwata itontonkanyo lipya pa cintu icili conse pantu amatontonkanyo Yakwe Wene lyonse aliyakwete kabili lyonse akulayakwata, kabili alishiba impela ukufuma ku ntendekelo pantu Wene ni Lesa. E ICO AMATONTONKANYO YAKWA LESA YA MUYAYAYA. YABA AYATUNTULU. Tayaba fye ngo muntu ne cilangililo ico alengele kabili ico ubushiku bumo cikapilibulwa mu fintu ifituntulu ne fyakumoneka, lelo yena yali kale ayatuntulu kabili aya muyayaya, kabili ciputulwa cakwa Lesa.

Moneni ifyo ici cibomba. Lesa lyonse alikwete amatontonkanyo Yakwe pali Adamu. Adamu, nga matontonkanyo Yakwe, ali talalangishiwa nakalya. Amalumbo 139:15–16 yala mupela imwe amatontonkanyo ayanono aya ici, “Amafupa yandi tayafishilwe kuli Imwe, ilyo nalecitwa umufiseme, no kupikulwa panshi ya calo. Ilyo nali munda akashimu, akashilakula amenso yenu yalimwene; kabili mwi Buku lyenu e mo shalembelwe, shonse shine inshiku shandi, ishabumbilwe ilyo tapali nangu bumo.” Cilya, nge fyo nsosele, tacalembelwe palwakwa Adamu lelo cilepela imwe ilyano no kwishiba ukutila itontonkanyo eko lyali kulya mu mano Yakwe, kabili lilye tontonkanyo lyali ilya muyayaya kabili lyashilelangishiwa. E ico ilyo Adamu alengelwe ukufuma mu lukungu lwa ku mushili kabili ubuntu bwakwe ubwa bumupashi bwalengelwe na Lesa, lyena Adamu aishileba itontonkanyo lyakwa Lesa ukulangishiwa, kabili yalya *amatontonkanyo aya muyayaya* yaishile langishiwa uku nomba.

Mulya ukupita imyaka imyanda kuti twaya. Tulesanga Mose, Yeremia, Yohane Kabatisha, kabili cila umo uwa aba bali itontonkanyo ilya muyayaya ilya kwa Lesa ukulangishiwa mu nshita yaiko. E lyo twaisa kuli Yesu LOGOS. Ali LITONTONKANYO ilya pwililika kabili ilituntulu ukulangishiwa kabili Aishile ishibikwa nge Cebo. Filya efyo wene ABA, kabili *lyonse* AKULABA.

Nomba lisoso kutila “Alitusala MULI WENE (Yesu) ilyo mufula we sonde taulalengwa.” Ico cilepilibula ukutila twali kulya kwine PAMO Nankwe mu mano na matontonkanyo

yakwa Lesa ilyo mufula we sonde taulalengwa. Cilya cilepela imibele ya MUYAYAYA ku wasalwa. Te kuti mufumeko kuli cilya.

Lekeni mbike itontonkanyo pano. Nangula cifyalilwa cesu cine ca ku mubili cishintilila pa kusala. Ifinsa fya mwanakashi filafumya ayengi, amani ayengi. Lelo cinshi cabelo kutila pa nshita imo ilini limo lilasela kabili te limbi iyo? Elyo kabili mu mpendwa ya maswela ya mwaume, ukwabulo kwishiba umulandu kaliswela kamo kalailunda akene kwi lini ilyo tumbi uto twali fye no kuilundo kwabulo bwafya utwine, atemwa twalikwete ishuko ilisuma ukucite co tatwacitile cilya nokonaika. Kwaliba amano kunuma ya ici conse, nga teifyo ni cinshi icilengo kutila akanya kabe akaume atemwa kanakashi, aka mishishi iya buta atemwa akamishishi iya fitulukila, amenso aya buta nangula aya musango uwafitulukila na fimbipo. Naya matontonkanyo mu mano tontonkanyeni pali Yoshua na Karebu. Bushe Yesu tasosele muli Yohane 6:49 “Bashinwe balile mana mu matololo kabili balifwile?” Balya bafyashi abo abafwile bali abalinga nge fikolwe ifya bantu abo Yesu alelandapo. Balyonaike, lelo bali mukusala kwa kwa Lesa mu cifyalilwa nga Yoshua na Karebu bali muli Bumupashi.

Lelo ukutwalilila. Aba basalwa tabali fye amatontonkanyo aya muyayaya aya kwa Lesa ayo ayali no kulangishiwa mu mubili mu nshita yabo iyalinga, lelo aba bene abasalwa baleitwa kwi shina limbi. Abena Roma 4:16. “E ico catekwa pa citetekelo, ukuti cibe ica bupe; ku kulenge calaiwe cibe icapampamikilwo *bufyashi* bonse; te kuba mu malango beka, iyo lelo na bakumako ku citetekelo cakwa Abraham, pamo uyo ni shinwe wa bonse.” Abena Roma 9:7-13, “Kabili, bonse aba mu bufyashi bwa kwa Abraham, te bana bonse; iyo kano muli Isaki e mukalingilwo bufyashi bobbe. E kutila, te bana ba ku mubili, e bana ba kwa Lesa: lelo abana ba cilayo e balingwo bufyashi. Pantu ca cilayo ici cebo, ku Nshita ino nkesa, na Sarah akaba no mwana mwaume. Awe te ici ceka; lelo Rabeka na o pa kuba ne fumo ku mwaume umo wine, Isaki shifwe; (ilyo abana bacili tabalafyalwa, kabili tabalacite cisuma nangu cibi, ukuti ukupanga kwa kwa Lesa ukwa kusala kupampamikwe, te pa mulandu wa milimo, lelo pa mulandu wa Bwite Bwakwe;) Wene aebelwe ati, Umukalamba akabombelo mwaice. Ifyo calembwa aciti, Yakobo nalimutemwa, na Esau nalimupata.” Galatia 3:16, “Awe ifilayo fyapelwe kuli Abraham na ku lubuto lwakwe. Tatila, Ku mbuto, nga ku bengi; lelo nga kuli umo, na ku lubuto lobe, ulo e Kristu.” Galatia 3:29, “Awe imwe nga mwaba aba kwa Kristu, ninshi muli mbuto shakwa Abraham muli impyani umwalole cilayo.” Ukulingana na Bena Roma 4:16 tulesango kutila Lesa alipela Ubulayo ubwa Cine ku lubuto LONSE ulwakwa Abraham, kabili Paulo aleibiko mwine na bacetekela

bonse muli cilye cifulo pantu alesosa ukutila “Abraham uli shifwe wa ifwe BONSE.” Elyo aletwalilila tekulangisha fye ubulondoloshi bwakwe, lelo ntile ukubupwishishisha pantu mu Bena Galatia 3 amwene MBUTO (imo) pamo na Yesu, kabili apendele “abana ba mbutu” nga bana ba bulayo, kabili ubulayo ukukwata icakucitapo no “kusala”, atemwa “ukusala kwa kwa Lesa.” Kabili cilya e cilya cine ico tusosapo. Abo aba Bufyashi ubwa Bufumu e *basalwa* bakwa Lesa; e *balingilwa libela*, *ukwishibilwa libela* na Lesa, kabili bali mu *mano* yakwa Lesa na *matontonkanyo* Yakwe. Mukulanda kwa palwalala Nabwinga uwa Cine uwakwa Kristu ali mu *mano* yakwa Lesa umuyayaya, nangula talangishiwe mpaka cila umo aishile moneka muyasantwa, inshita iyalinga. Nge fyo cila *cilundwa* caishile moneka CAISHILE LANGISHIWA no kusende cifulo ca ciko mu mubili. E ico uyu nabwinga aba umutuntulu NABWINGA UWA MBUTO IYA CEBO CALANDWA. Kabili nangula ali mubwanakashi mukulangishiwa nakabili aletwa “umubili wakwa *Kristu*.” Cili palwalala nganshi ukutila alingile ukwitwa filya pantu alingilwe libela muli Wene, afumine ku ntulo imo ine, ali uwa muyayaya pamo Nankwe, kabili nomba alalangisha Lesa mu filundwa ifingi ifya mubili apo inshita imo Lesa alangishiwe mu CILUNDWA CIMO, no uyu ni Shikulwifwe Yesu Kristu.

Nomba kanshi, pano tuleisa mu kusondolwela. Nga Logos uwa muyayaya (Lesa) alangishiwe mu Mwana, kabili muli Yesu mwaikela umwisulo onse uwa Bulesa mu mubili, kabili ulya Umo uwa Muyayaya ali ni Tata ukulangishiwa mu mubili, kabili muli ico aishile kwata ica kulumbwilako ica Mwana, e ico na ifwe, abamuyayaya mu matontonkanyo Yakwe kuli ifwe twaishileba ifilundwa ifingi ifya Mbutu iya Cebo Icalandwa, ukulangishiwa mu mubili, kabili yalya matontonkanyo ya muyayaya nomba ukulangishiwa mu mubili e bana bakwa Lesa, nga filya twitwa ukuba. TATWAISHILEBA MBUTO UKUPITILA MU KUFYALWA CIPYA CIPYA, TWALI IMBUTO KABILI E ICO KANSHI TWAFYELWE NAKABILI PANTU ABASALWA FYE BEKA E BENGALWA NAKABILI. Pantu ifwe TWALI IMBUTO e mulandu wine twaletelwe ku mweo. UMUSHABA MBUTO tamwaba nangu cimo ica kuleta ku mweo.

Bikeni ci mu *mano* yenu. Nomba sendeni ulutampulo ulukonkelepo. Ukulubula cipilibula ukushita nakabili. Cilabwekeshiwa ku mwine uwa ntendekelo. Lesa, kumfwa Yakwe, umulopa uwasumishiwe ASHITILE UKUBWEKESHA ABAKWE BENE. Ashitile ukubwekesha Nabwinga Uwa Mbutu Ya Cebo Calandwa. “Impaanga shandi shilomfwa ishiwi Lyandi (Icebo) kabili Shilankonka. Imwe lyonse mwali impaanga. Imwe tamwatalile ukuba inkumba atemwa imbwa ukupilibilwa mu mpaanga. Cilya teti cicitwe pantu umusango

onse uwa bumi ufyala umusango umo wine kabili takwaba ukupilibulwa mu fibumbwa. Nge fyo twali mu matontonkankanyo yakwa Lesa elyo kabili ukulangishiwa mu mubili, kwali no kubako ubushiku ilyo twali no ku mfwa ishiwi Lyakwe (Icebo), kabili ukumfwa lilye shiwi tulesa mukwiluka Shifwe ukutwita, kabili tulesa mukwishibo kutila tuli bana bakwa Lesa. Twalyumfwile shiwi Lyakwe no kubilikisha nge fyo acitile umwana uwaluba, “Mpususheni, Owe, Tata. Ndebwelela kuli Imwe.”

Umwana wakwa Lesa kuti asende nshita itali ilyo talaishibo kutila ena mwana. Mucine Abenakristu abacine baba nge lyashi lyakwa ka kapumpe akanono ako akatotelwe pa nkoko. Mwalishibo kutila kapumpe alibe cipasho ica wacetekela uwa cine. Cisuma, umulimi asendele ilini mu cinsa cakwa kapumpe kabili alibikile pesamba lya nkoko. Mu nshita iyalinga amani yonse pesamba lya nkoko yalitotelwe. Utwana twa nkoko twaleenda bwino pamo na nyinabo nankoko lelo kalya ka kapumpe akanono kalifililwe ukulila no kupasaula ukufwaye cakulya pa mwina wa cishala. Alikwanishe ukupango bwikalo lelo ali uwafulungana nganshi pali cena conse. Lelo ubushiku bumo, ukufuma pa mulu mu mulu nyina kapumpe uwabikile lini amwene kalya ka kapumpe akanono pa mushili. Apupukile panshi no lubilo ulwapulishapo no kulila pa mulu we shiwi lyakwe kuli wene ukuti apupuke ku kumukumanya. Tatalile omfwapo kapumpe kulila, lelo ilyo aumfwile kulyo kulila ukwa ntanshi icintu cimo muli wene calisunkanishiwe kabili akabile ukupupukila kuli cena. Lelo ali no mwenso ukweshwa. Nakabili ulya nyina abilikishe kuli wene kukwima mu mwela no kumunkonka. Alilile mukubwekesha ukutila ali no mwenso. Umuku naumbi aishileita, ukubilikisha ukutila eshe. Ukupukunya amapindo yakwe alipupwike umwine ukuya mulwelele, kabili ukwasuka ukulila kwa kwa nyina, apupukile mulwelele. Mulemona lyonse ali ni kapumpe. Acitile nge nkoko pa kashita akanono lelo tali uwaikushiwa. Lelo ilyo aumfwile ubwite bwa kwa kapumpe mukalamba aishileisa ku cifulo cakwe umwine. Kabili inshita imo ilyo mwana wakwa Lesa uwa cine aumfwa ukubilikisha ukwa Mupashi ku Cebo, nao wine, alino kwiluka fintu aba no kubutukila ku Mukalamba Kasesema Kapumpe no kuba pamo Nankwe umuyayaya ukwikala mu ncende sha mu myulu muli Kristu Yesu.

NOMBA KWAISA ILIBWE LYESU ILYAKWISALILA ILYA CIMFYA pa kubatishiwa na Mupashi wa Mushilo. Abena Galatia 4:4-7, “Lelo ilyo yafikile nshita, Lesa atumine Umwana Wakwe, uwafyelwe ku mwanakashi, uwafyelwe umwina malango, Ukuti alubule abena malango, ukuti tupokelele ubwana. Awe ico muli bana, eco Lesa atumine Umupashi wa Mwana Wakwe ku kuba mu mitima yenu, ulebilikisha auti,

Abba, Tata. E ico tauli musha iyo, lelo uli mwana; awe nga uli mwana, ni nshi kabili uli impyani ukupyanina muli Lesa ukupitila muli Kristu.” Mwacimone co. Yesu Kristu alishile, afwile pa lupanda, kabili apwishishe uku Lubulwa (ukubwekesha ku mwine wa ntendekelo ukupitila mu kushita, atemwa ukulipila umutengo) kabili muli cilya ATUBIKILE NGA BANA. *Tatulengele ukuba bana, pantu twali kale abana Bakwe, lelo Atubikile nga bana; pantu ilyo lyonse twali mwi sonde, mu mubili, te kuti twishibikwe nga bana Bakwe. Twaliketwe bu nkole kuli ciwa. Lelo twali abana, nangu cibe fyo.* Kabili umfweni ci: AWE ICO MULI BANA, LESA ATUMINE UMUPASHI WA MWANA WAKWE KU KUBA MU MITIMA YENU ULEBILIKISHA AUTI, TATA, TATA.” Ni pali bani apo Umupashi wa ponene pa Pentecost? Abana. Ku Korinti? Pa Bana ilyo BAUMFWILE CEBO.

Ngo kubatishiwa na Mupashi wa Mushilo ni cinshi? Cabo Mupashi uku Mubatisha mu mubili wakwa Kristu. Caba ukufyalwa cipya cipya. Caba Umupashi wa kwa Lesa ukwisamo no kwisusha imwe panuma ilyo mwalapila, (ilyo mwaumfwe Cebo Cakwe) kabili no kubatishiwa mu menshi ngo kwasuko bwa kampingu musuma kuli Lesa.

Ifi efyo tutantike kuti fyabe fyaanguka kuli bonse ukumfwa nga cakutula bonse bacetekele isambilisho ilya bu umu ilya mutwe wa Bulesa. Pantu takwaba bantu batatu muli ulyo mutwe wa Bulesa lelo UMO. E ico ifwe TATWA fyalwa cipya cipya ku Mupashi wa Mweo uwakwa Yesu ukwisamo, elyo kabili ukukonka pali cilya Umupashi wa Mushilo ukwisamo ukutupela amaka. Nga cakutula cilya cali icine, cinshi ico tatulepelelo mucinshi Tata pa kukana pela Wene iciputulwa mwi pusukilo lyesu ilyapwililika, pantu nge pusukilo lya kuli Shikulu kabili kwaba ba Shikulu batatu, kanshi Ena (Tata) alingile ukukwata icintu cimo ica kucita, na o. Lelo mucine kuti camoneka ukutila Yesu alengele ci ukuba palwalala ukutila cali fye Ena kabili Ena eka Uwaba ni Lesa kabili caba ni Ena kabili Ena eka Uyo uleisa mu wacetekela. Yohane 14:16 isoso kutila Tata akatuma ubukota bumbi. Lelo vesi 17 isoso kutila Ena (Yesu) ekala pamo nabo kabili alingile ukuba MULI bena pantanshi. Mu vesi 18 Atila Akesa kuli bena. Mu vesi 23 mukulanda ku batumwa Atile, “Ifwe (Tata na Mwana) bakesa kuli ena.” E ico caba ni Tata, Mwana na Mupashi wa Mushilo bonse ukwisamo pa nshita imo pantu CABA UMUNTU UMO mu mutwe wa Bulesa. Cilye cintu cacitike pa Pentecost. Takwaba ukwisa imiku ibili ukwa Mupashi, umuku fye umu. Ubwafya bwaba ukutila abantu tabaishibe cishinka icituntulu, kabili bena bacetekela fye muli Yesu ukulekelelwa imembu kabili tabatwalilila ukupokelela Umupashi.

Ilyo nshilaisala ili sambililo, ninjishiba muli ilipusho mu mano yenu. Muli no kufwaya ukwishiba nga nalicetekela mwi

sambilisho lya kubapo kwa muntu libela. Nshacetekela muli lilye sambililo lya kwa Mormon ilya kubapo libela ilya myeo ukucila nakabili nge fyo nacetekela ukwikala mumbi atemwa ukwikala kwa myeo mu mibili imbi. Beni abacenjela no kumone ci. Te muntu uyo wisa uwalingilwa libela umuyayaya ukufuma kuli Lesa, CABA CEBO, ATEMWA IMBUTO. Cilya e co. Kunuma kulya, ukutali sana ku mano ya muntu ku kwishiba, Lesa uwa Muyayaya na matontonkanyo ya muyayaya, atontonkenye no kusosa, “YAKOBO NALI MUTEMWA, LELO ESAU NALI MUPATA, (Abena Roma 9:13) KABILI ILYO TABALAFYALWA, KABILI ILYO TABALACITE CIBI NANGULA ICISUMA.” Mwamona, cena cali LITONTONKANYO, elyo kabili lilye tontonkanyo lyaishile langishiwa, elyo Lesa aishile shita nakabili Yakobo, pantu Yakobo eka ali MBUTO. Yakobo, eka ewakwete mbuto; ulya e mulandu wine akwatile umucinshi ku bubeli ne cipangano cakwa Lesa. Ngo li mbuto ya cine, uli no kumfwa cilye Cebo; Umupashi uli no ku kubatisha mu mubili wakwa Kristu, ukukwisusha no ku kupela amaka, kabili uli no kupokelele Cebo ica mu bushiku bobo ne nshita. Mwamona ifyo caba palwalala icishininkisho ica cine cisa mukuba ilyo Icebo casokolola kuli imwe? Nakabili, moneni, Yesu ali Ubufyashi bwa Bufumu. Aikele mu mubili wa buntu. Ilyo Umupashi waitile kuli Wene (Icebo Icalangishiwa itontonkanyo), Aile ku Yordan kabili kulya abatishiwe mu menshi. Pa kunakile Cebo, Umupashi wa Mushilo waishile pali Wene kabili ne shiwi lyatile, “Uyu e Mwana Wandu uwa temwikwa, Mumfweni.” Ishiwi talyasosele, “Uyu aisa mukuba Umwana Wandu,” Yesu ALI Umwana. Umupashi wa Mushilo wa mubikile Wene ngo Mwana ku ntanshi ya bonse. Elyo panuma ya kwisushiwa filya (kabili icilangisho cimo cine camoneke pa Pentecost kabili na kuntanshi ukwalekonkapo), aile mu maka ayalangishiwa, ukupokelela ubusokololo ubutuntulu ubwakwa Lesa kabili ukufuma kuli Lesa, ubwa bulya bushiku.

Nomba lyonse tulasosa ukutila icishininkisho ica cine ica kubatishiwa na Mupashi wa Mushilo *ni ku wacetekela ku kupokelela Icebo ica nshita iyo ekalamo*. Lekeneni mulangishe bwino bwino nganshi.

Inshita Cinelubali nge fyo shatantikwa mu Kusokolola Ifipandwa 2 na 3 filesenda inshita yonse iya Mwisulo wa Benafyalo, atemwa inshita yonse umo Lesa alebombela ku Benafyalo ku kupususha. *Muli cila nshita, ukwabulo kufumyapo imo*, cisose cintu cimo cine mukwisula na mukwisala kwa mbila kuli cila nshita. “Nakuli *malaika* uwa ku (Efese, Smurna, Pergamo, Tuatira, Sarde, Filadelfia, Laodikea) lemba auti; Ifi fintu efyo Asosa, ifya kuti, ifya kuti. “. . . Uyo ukwete ukutwi, lekeni ena (umo) omfwe ifyo Mupashi

ulesosa ku nkuta.” Moneni pano kutila Yesu (ku Mupashi) muli CILA nshita aleilembela Umwine ku muntu FYE UMO ukulingana ne Cebo ica ilya nshita. Inkombe fye IMO iya cila nshita ipokelela ifyo Mupashi ulingile ukusosa kuli ilya nshita, kabili ilya INKOMBE IMO e nkombe ku lukuta lwa cine. Alalandilako Lesa ku busokololo ku “nkuta”, shonse shibili iya cine ne ya bufi. Imbila lyena ilasabankanishiwa kuli bonse. Lelo nangula kwi bumba fye limo ilyalinga mu musango umbi, ilasabankanishiwa kuli abo bonse abesa mupepi ne mbila, ilye mbila ilapokelelwa kuli umo umo. Cila muntu uwa lilye bumba *e uyo uwakwata amano ku kumfwa ifyo Mupashi ulesosa ukupitila mu nkombe*. Abo abomfwa tabalekwata ubusokololo bwabo abene ubwa ku mbali, atemwa ibumba lileikwatila ubusokololo bwabo, LELO CILA MUNTU ALEUMFWA NO KUPOKELELA IFYO INKOMBE IPOKELELE KALE UKUFUMA KULI LESA.

Nomba mwitontankanya ici ukube ceni ukutula ifi efyo cili, pantu Paulo atantike ici cilangililo ukupitila mu kuboko kwa kwa Lesa. Paulo eka fye ewakwete ubusokololo ubutuntulu ku bushiku bwakwe nge fyo cashininkishiwe ku kwipusha kwakwe pa batumwa bambi abo abasumine ukutula Paulo ali ni Kasesema-Inkombe ku Benafyalo kuli bulya bushiku. Nakabili moneni ku bulondoloshi bwine mu Cebo, ukutula ilyo Paulo alekabila ukuya ku Asia, Lesa ali mukenye, pantu impaanga (abana Bakwe) bali mu Mekadonia kabili bena (Abena Mekadonia) kuti baumfwa ifyo Mupashi wali no kusosa ukupitila muli Paulo, ilyo abantu mu Asia te kuti bomfwe.

Muli cila nshita twalikwata icilangililo cimo cine icapalana. Ulya e mulandu wine ulubuuto lwishila ukupitila mu nkombe iyapelwa na Lesa mu *cifulo cimo*, elyo kabili ukufuma kuli ilye nkombe kulya ulubuuto lulasalanga ukupitila mu bupyungishi bwa bambi abo abasambilishiwa muli bucishinka. Lelo nangu cibe fyo bonse abo abaya kunse lyonse tabasambilila ifyo cabe cikankala ku kulanda FYE ifyo inkombe yalanda. (Ibukusheni, Paulo asokele abantu ukusosa fye ifyo asosele, I Abena Korinti 14:37, “Ngo muntu aitungo kuba kasesema nalimo uwa bumupashi, e luke ifi fintu ndelemba kuli imwe ukuti MAFUNDE YAKWA SHIKULU. Bushe? Ni kuli imwe eko Icebo cakwa Lesa cafumine? atemwa ni kuli imwe mweka cafikilile?”) Balalundako apa, atemwa ukufumyako palya, kabili tacipose nshita imbila taiba nakabili iyapwililika, kabili no kupuputulwa kulafwa. Ifyo tulingile twaba aba cenjela ukumfwa ishiwi LIMO, pantu Umupashi wakwata fye lelo ishiwi limo ilyo lyaba ishiwi lyakwa Lesa. Paulo alibasokele ukusosa fye ifyo asosele, nga filya Petro acitile nao. Alibasokele ukutula NANGULA ENA (PAULO) te kuti apilibule Icebo cimo ico apele ku busokololo. Owe, ifyo

cabe cikankala ku kumfwa kwi ishiwi lyakwa Lesa ukupitila mu nshila sha nkombe Shakwe, elyo kabili ukusosa ku fyo shapelwa ku kusosa ku nkuta.

Ndesubila na mutendeka ukucimona nomba. Nalimo kuti mwaumfwa nomba umulandu nshabela naba fundamentalist naba Pentecostal. Ningile ukwikatilila ku Cebo umusango Shikulu acisokolwelamo. Nomba nshacipwisha fyonse. Cilya kuti casende buku limbi lyeka, lelo ku bwafwilisho bwakwa Shikulu tuli no kukwata ukushimikila ukwingi na ma tepu ne Mbila pa fishinka fyonse fi ukumwafwilisha ku kumfwa no kusuntinkanya Amalembo yonse.

“Uyo ukwete ukutwi, ka omfwe ifyo Mupashi ulesosa ku nkuta sha cila nshita.” Muli cila nshita kwali ukubilikisha kumo kwine. Umfweni ifyo Mupashi ulesosa. Nga muli Benakristu, muli no kubwekela ku fyo Mupashi ulesambilisha, cilya ni ci, Icebo ica ino nshita. Cila nkombe kuli cila nshita ili no kushimikila cilya Cebo. Ukupuputulwa ukupya kabili ukupuputulwa ukwa cine ku kabako pantu abantu nababwekela ku Cebo ica nshita yabo. Ukubilikisha ukwa cila nshita kwa kwebaula, “Namusha Icebo cakwa Lesa. Lapileni, kabili bwekeleni ku Cebo.” Ukufuma mwi buku lya ntanshi mu Baibele (Ukutendeka) ukushinta kwi buku lya kulekelesha (Ukusokolola) kuli fye umulandu umo uwa kukana sekeshwa Lesa — ukushe Cebo; kabili kwaba fye umuti umo ukusanga ububile Bwakwe — kubwekela ku Cebo.

Mu Nshita ya Bena Efese, kabili muli ino nshita, kabili muli cila nshita tuleiluka ukutila tuli no kumona ukutila ici cishinka. Kabili mu nshita iya kulekelesha iyo ili ni nshita yesu, tuli no kusanga ukufumishiwapo kwa Cebo, ubusangu ubwa pwililika ubulepwilila mu bucushi bukalamba.

Nga muli mbuto iya cine, nga mwali batishiwa mucine na Mupashi wa Mushilo muli no kusansabika Icebo Cakwe pa cilyo cenu icikankala, kabili muli no kukabila ukwikalila Icebo CONSE ico cifuma ku kanwa ka kwa Lesa.

Ili e pepo lyandi ilya bufumacumi ilya kuli ifwe bonse; shi twingomfwa ifyo Mupashi uleleta ukufuma mu Cebo kuli ifwe ilelo.

ICIPANDWA CA CISANO

INSHITA YA LUKUTA LWA PERGAMO

Ukusokolola 2:12-17

Na kuli malaika wa lukuta lwa mu Pergamo lemba auti; Efyo Asosa Uuli no lupanga ulwa twila kubili kubili;

Naishibe milimo yobe, no ko waikala, ukuli icipuna ca bufumu icakwa Satana: kabili waikatishe Shina Lyandi, ne citetekelo ca kuli Ine tawakene, nangu ni mu nshiku shakwa Antipa inte Yandi ya cishinka, uwa ipaiwe muli imwe, apaikala Satana.

Lelo ndi na tumo utwa ku kushinina, walikwata uko abaikate sambilisho lyakwa Baalamu, uwa sambilisho Balak ukupose ca kupuntwisha ku ntanshi ya bana bakwa Israele, ukubalengo kulye fyaipaiwe amalambo ku tulubi, no kucito bulalelale.

Ifyo fine wakwata abaikata isambililo ilya benaNikola, ico napata.

Lapila; nakana nga taucitile ifi nkesa bwangu kuli iwe, elyo nkalwa na bo ku lupanga lwa mukanwa Kandi.

Uuli no kutwi omfwe, ico Mupashi ulesosa ku nkuta; Uwacimfya nkamupelapo mana uwa fiswa, no kumupela ilibwe ilya buuta, apalembwa ishina lipya, ilishaishibikwa ku muntu kano uwalipokelela.

PERGAMO

Pergamum (ishina ilya kale) wabelele mu Mysia, mu musumba uwaletapilishiwa ne mimana itatu, ni umo uyo uwaleitila muli bamba. Walondolwelwe ngo musumba umo uwaemba sana mu Asia. Wali musumba uwa ntambi na library iya cibili kano fye kuli ilya mu Alexandria. Lelo wali umusumba uwa lubembu sana, wapelwe ku misango yabipa iya ntambi iya kushinshimuna kwa Aesculapius, uyo baleshinshimuna mu musango wa nsoka iya mweo iyo yasungilwe no kulishiwa mwi tempile. Muli uyu musumba uwaemba uwa fimuti ifya fubana ifyaletapilishiwa, umwalepita icintubwingi na mu ncende sha kutushishamo mwaikele akalibumba akanono aka bacetekela abaipela abo abashatumpikwe no kuyemba kwa bufi, kabili balipatile ukupepa kwa kwa Satana uko kwaiswile ilye ncende.

INSHITA

Inshita ya Pergamo yapwile nalimo imyaka imyanda itatu, ukufuma 312 ukushinta 606 A.D.

INKOMBE

Ukubomfya ifunde Iyesu ilya pelwa na Lesa ku kusalilako inkombe kuli cila nshita, cilya e kutila, tulasala ulya umu uo bukapyunga bwakwe bwapalanako ukulingana na bulya uwa nkombe ya ntanshi, Paulo, ukwabulo kutwishika tulelando kutila inkombe ya Pergamo ali ni Martin. Martin afyelwe mu 315 mu Hungary. Nomba, mulimo wa mubumi bwakwe bwali mu France umu abombele no kushinguluka Tours nga bishop. Afwile mu 399. Uyu uwashila umukalamba ali ni yama uwa Mwinakristu naumbi umusuma, Patrick Washila uwa ku Ireland.

Martin apilibwilwe kuli Kristu ilyo alekonka umulimo ngo mushilika uwaishibisha. Cali ilyo acili muli ici cifulo elyo cisungusho ica kupapusha nganshi cacitike. Calembwa ukutula kalomba lombalele nalwala mu musebo wa mu musumba uko Martin atuminwe. Ukutalala kwa nshita ya mpepe kwali cililemo uko ena afililwe ukushipikisha pantu afwele insamu. Takwali nangu umu uwaposeleko amano ku fya kukabila fyakwe mpaka ilyo Martin aishile. Ukumona ubulanda ubwa uyu muntu umubusu, lelo ukukana kwata icakufwala na cimbi, afulile ikoti lyakwe ilya kunse, no kulepula pabili no lupanga lwakwe, kabili apombele umuntu insalu uwakatile ne mpepe. Alimwafwilishe mu busuma bonse ubo engacita kabili atwalilile ukuya mu nshila yakwe. Ilya nshita ya bushiku Shikulu Yesu amonekele kuli ena mu cimonwa. Palya Aliminine, nga kalomba lombalele, uwa pombwa muli citika wacakufwala cakwa Martin. Alandile kuli ena no kutila, "Martin, nangula ena ni katukumene fye Namfwika ine ili laya." Ukufuma ilya nshita ukuya pantanshi Martin afwaile ukubombela Shikulu no mutima wakwe onse. Ubumi bwakwe bwaishileba ifisungusho ifyalekana lekana ukulangisha amaka yakwa Lesa.

Panuma ya kufuma mu bushilika kabili no kwisaba intungulushi mu lukuta, alikosele nganshi ukukanya ukupepa utulubi. Aliputawile ifimuti, atobele ifimpashanya no kubongolola ifipailo. Ilyo bamutakenye ku basenshi pa milimo yakwe alibashinine nganshi mu musango umu wine uo Eliya acitile bakasesema bakwa Baali. Aliipele ukukakwa ku cimuti kulya eko cabeyamina pa kutila ilyo caputulwa cinga mufwanta kano fye Lesa acingilila no kupilibwila icimuti kumbi ilyo calewa. Abasenshi mu bukali bali mukakilile ku cimuti ico calekula ku mbali ya lupili, ukushininkisho kutila ukutintwa ukwa maka ya cifyalilwa kuti kwalenga umuti ukuwa filya fine no kumufwanta. Lilya line umuti wa tendeke ukuwa, Lesa ali upilibwile kabili ku mulundu wa lupili, ukupusana ku mafunde yonse aya cifyalilwa. Abasenshi abalebuteka balifwantilwe ilyo icimuti cawile pa bengi muli bena.

Abelyashi lya kale balisumino kutila nalimo pa nshita shitatu alibushishe abafwa ku citetekelo mwi Shina lyakwa

Yesu. Pa nshita imo apepele umwana uwafwa. Nga Elisha, alilalile pa kanya no kupepa. Kaishile bwelela ku mweo no bumi busuma. Pa nshita imbi aitulwe ukwafwilisha ukupokolola munyina uyo uwaletwalwa ku mfwa mu nshita ya kucushiwa ku kalamba. Pa nshita ilyo afikile umuntu umubusu ninshi na fwa kale. Bali mukulike ku cimuti. Umubili wakwe wali uwabulo mweo kabili na menso yakwe yafumine kunse emo yekala. Lelo Martin alimwikishe panshi, kabili ilyo apepele umwaume aishile bwekeshiwa ku mweo kabili ku lupwa lwakwe ulwasangalala.

Martin tatalile ukutina umulwani te mulandu ngali nani. E ico aile palwakwe mu kuyamona imfumu iya bipa iyo yakwete umulandu wakwipaiwa kwa bashila abengi abaisushiwa na Mupashi. Imfumu tayasumine ukuti bengamonana, e ico Martin aile mukumona cibusa wa mfumu, umo Damasus, bishop umunkalwe uwa ku Rome. Lelo bishop, ukuba Umwinakristu uwa fye uwa mwangashi uwa bufi alifililwe ukupapata. Martin abwekelemo kwi sano, lelo pali iyi nshita impongolo shali komenwe kabili balikene uku musuminisha ukwingila. Alambalele pa cinso cakwe kuli Shikulu kabili apepele ukutila engalengwo kwingila mwisano. Aumfwile shiwi ukumweba ukutila ima. Ilyo acitile cilya, amwene mpongolo ukwisuka ishine sheka. Aile mukati ka lubansa. Lelo cilolo uwafikansa alikene ukupilibula umutwe wakwe no kulanda kuli wene. Martin nakabili alipepele. Ilyo line umulilo watendeke ukwaka ukufuma mwisamba lya cipuna ca bufumu kabili imfumu iishasansamwike yalifuminepo ulubilo. Mucine Shikulu alaleta panshi aba matakhi no kusansabika pa mulu abaicefya.

Uku e kwali ukubilima kwakwe mukubombela Shikulu icakutila Kasebanya alilengelwe ukumfwa ububi nganshi. Abalwani abalekanya icine baingishe ifipondo incito ku kwipaya Martin. Baishile mubumfisolo ku ng'anda yakwe kabili ilyo bali mupepi no ku mwipaya, aiminine uwashipa no kupelo mukoshi wakwe ku lupanga. Ilyo baishile ku ntanshi, amaka yakwa Lesa ilyo line yalibasunkile kunuma mulya mu cipinda. Bali abacimfiwa nganshi muli ilye mibele iya mushilo iya kutinya kabili ica kutila baamfwile ku maboko na makufi no kulombo bwelelo pa kwesho bumi bwakwe.

Ilingi line ilyo abantu balebomfiwa nganshi kuli Shikulu besa mu kuitumika ne cilumba. Lelo te fyo cali kuli Martin. Wene atwalilile ukuba umubomfi wakwa Lesa uwa icefya. Inshita imo iya bushiku ilyo aleiteyanya umwine ukuya ku cintamba, kalomba lomba aishile uko alesomena no kulomba ifya kufwala fimo. Martin asontele kalomba lomba kuli dikoni wakwe umukalamba. Dikoni uwa cilumba amwebele ukuya. Ukufuma palya abwekelemo ukumona Martin. Martin alimine no kupela kalomba lomba umwingila wakwe wine uusuma,

kabili no kweba dikoni ukumuletela umwingila umbi ushalemoneka bwino. Ilya nshita ya bushiku ilyo Martin aleshimikila Icebo, umukuni wakwa Lesa wa mwene ulubuuto ulwa buta ulwa leaka bwino ukushinguluka umubili wakwe.

Mucine uyu ali muntu umukalamba, inkombe ya cine kuli ilya nshita. Tatalile ukukabila fimbi lelo ukusekesha Lesa aikele ubumi ubwa sanguluka nganshi. Tekuti akwate ukushimikila mpaka intanshi apepa no kuba mukubilima kwa bumupashi nganshi ngo wakwishiba no kupela ukupanga konse kwa kwa Lesa ku Mupashi wa Mushilo uwa tuminwe ukufuma ku mulu. Ilingi line kuti aleka abantu balelolela ilyo alepepa ku kushininkisha ukwapwililika.

Ku kwishiba fye pali Martin na bukapyunga bwakwe ubwa pulamo kuti calenga umo ukutontokanya ukutila ukucushiwa kwa ba mushilo kwalilekele. Tefyo cali. Nalyo line baleonaulwa kuli kasebanya ukupitila mukubomba ukwa mubifi. Baleocewa pa fimuti. Baleba pampamina ku milando ukullosha icinso panshi kabili imbwa sha mu mpanga baleshikakwila pali bena, pakutila imbwa shingasumaula umunofu na mala, ukusha abalecushiwa ukufwa mu bucushi ubwa bipisha. Utunya twaletumbulwa ukufuma kuli ba nacifyashi abali pa bukulu no kuposelwa ku nkumba. Amabele ya banakashi baleyaputula, kabili balepatikishiwa ukwiminina fye ilyo ukutunta ukuli konse ukwa mutima kwa lepongolola umulopa mpaka balepwa maka no kufwa. Ubusanso bwalicililepo ukutontokanyapo ilyo umo eluka ukutila uyu tawali mulimo wa basenshi, lelo mu nshita ishingwi walelengwa ku baleitwo kuba Abenakristu abo abatontonkenye ukutila balecitila Lesa icisuma ukufumyapo aba bashilika abacumfwila aba lupanda abo abaiminine pa Cebo kabili no kunakila kuli Mupashi wa Mushilo. Yohane 16:2, “Bakamutamfya mu masunagoge; lelo, ikese nshita, iya kuti onse uwamwipaya akatila e kubombela Lesa.” Mateo 24:9, “E lyo bakamupela ku bucushi, no kwipaya; kabili mukaba abapatwa ku nko shonse pa mulandu we Shina Lyandi.”

Ku fishibilo ne fipapwa, ku maka ya Mupashi, Martin icine cine alishininkishiwe nge nkombe kuli ilya nshita. Lelo takwete fye ica bupe kuli bukapyunga ubukalamba, ena umwine aleba lyonse uwa cishinka ku Cebo cakwa Lesa. Alilwishishe utubungwe. Alikenye ulubembu mu ncende isha pa mulu. Alangishe icine mu cebo na mu mulimo kabili aikele ubumi ubutuntulu ubwa Mwinakristu uwacimfya.

Kalemba we lyashi lya bumi alembele pali wene muli uyu musango. “Takwali nangu umo uwatalile ukumona wene nafulwa, atemwa ukusunkanishiwa, atemwa ukukalipwa, atemwa ukuseka. Lyonse ena ali fye cimo cine kabili umusango umo wine, kabili kwamoneke icintu cimo icacila pa cifwa, ukufwikwa pa cinso cakwe icintu icapala nge nsansa isha mu

mulu. Tapatalile ukubapo icintu icili conse pa milomo yakwe kano Kristu, tamwatalile ukube cintu cimbi mu mutima wakwe lelo umucinshi, umutende ne nkumbu. Ilingi line alelila pa membu nangu sha balya abalefwaya ukumwipaya, abo ilyo alitondolo kabili talipo balemulwisha ne milomo ya mifwi ne ndimi sha busungu. Abengi bali mupatile ku maka ayo bena abene tabakwete kabili tekuti bapashanyeko; kabili owe! balya aba mupatile nganshi bali ma bishop.”

UKUPOSHA

Ukusokolola 2:12b “Efyo Asosa Uuli no lupanga ulwa twila kubili kubili.”

Imbila ku nshita ya lukuta ulwa citatu ili mupepi no kwisa. Ukumoneka ukwa citatu ukwa ubu ubwangalo ubulefunguluka ubwa kwa “Kristu mukati ka lukuta Lwakwe” kuli mupepi no kusokololwa. Ne shiwi ilyapala nge ntandala, Umupashi ulelangisha Ulya Uwapulamo, “Uuli no lupanga ulwa twila kubili kubili!” Ifyo bwabo bupusano ubukalamba uku ukuilangisha ukufuma panshita ilyo Pilato aishibishe Umwana wa mpaanga wakwa Lesa, nafwala umwingila uwa kusenteka uwa kashikila ce, uwapumwa kabili nafwikwa ne cilongwe ca myunga, aletila, “Moneni Imfumu yenu!” Nomba, uwafwikwo busaka no kufwikwa no bukata na iminina Shikulu uwa buka, ‘Kristu, amaka yakwa Lesa’.

Muli aya mashiwi, ‘Uuli no lupanga ulwatwila kubili kubili’ mwaba ubusokololo na bumbi ubwa Mutwe wa Bulesa. Mu Nshita ya Efese, muli no kwibukisha, Amonekele nga Lesa Ushipilibuka. Mu Nshita iya Smurna twali Mumwene nga Lesa UMO WA CINE kabili kunse ka Ena takwali naumbi. Nomba muli iyi Nshita iya Pergamo kuli ubusokololo nabumbi ubwa Mutwe Wakwe wa Bulesa, ukutantikwa pakwampama Kwakwe no lupanga ulwa twila kubili kubili, ico cabe Cebo cakwa Lesa. AbaHebere 4:12 “Pantu Icebo cakwa Lesa ca mweo, kabili caliluma, no kutwo kucilo lupanga lonse ulwatwila kubili kubili kabili, cilatula na ku kulekanyo mutima no mupashi, ne mfyufyu no bu fyompo, cilingulula amatontonkanyo na mapange ya mutima.” Abena Efese 6:17 “Buleni ne ca kubako mutwe ce pusukilo no lupanga lwa Mupashi ulu e Cebo ca kwa Lesa.” Ukusokolola 19:13& 15a, “Nafwale laya ilyatumpikwa mu mulopa: ne Shina Lyakwe ni Cebo cakwa Lesa. Na mukanwa Kakwe mulefumo lupanga ulwatwa.” Yohane 1:1-3, “Mukutendeka mwali Icebo, kabili Cebo ali pamo na Lesa kabili Cebo ali ni Lesa. Cimo cine (Cebo) cali mu kutendeka pamo na Lesa. Ifintu fyonse fyalengelwe kuli Wene, kabili ukwabula Wene takwalengelwe cintu nangu cimo icalengelwe.” 1 Yohane 5:7, “Inte shaba shitatu mu Mulu: Tata, Icebo, kabili no Mupashi wa Mushilo, kabili ifi fitatu fyaba CIMO.”

Nomba kuti twamona ukwampana Kwakwe ne Cebo. WENE E CEBO. Filya e fyo Wene Aba. ICEBO MWI SHINA LYAKWE.

Muli Yohane 1:1 umu isoso kutila “Mukutendeka mwali Cebo,” Ishinte uko tufumya ubwilulo bwesu ubwa ‘Cebo’ ni ‘Logos’ ico cipilibula ‘itontonkanyo atemwa ilyano.’ Yakwata ubupilibulo bubili ubwa ‘itontonkanyo’ kabili ‘ukulanda’. Nomba ‘itontonkanyo ukulangishiwa’ caba e ‘cebo’, ‘atemwa ifyebo’. Bushe ici te cisuma kabili icawamisha? Yohane alesoso kutila ilyano lyakwa Lesa lyalangishiwe muli Yesu. Kabili Paulo alesosa icintu cimo cine mu BaHebere 1:1-3, “Kale Lesa, Alelandila kuli bashifwe muli ba kasesema mu fyakaniko ifingi ne misango ingi, lelo pa mpela ya nshiku shino nalandila kuli ifwe mu Mwana Wakwe, (Logos) Uo Asontele ukube mpyani ya fintu fyonse, muli Uyo kabili Acitile ifya muyayaya; Wene pakubo kubeka kwa bukata Bwakwe, ne cipasho ca Buntu Bwakwe, asendele ne fintu fyonse ku cebo ica maka Yakwe, ilyo Acitile ukusangululwa ku membu shesu, aikele ku kulyo kwa Bumulopwe mu mulu.” Lesa aishile langishiwa mu buntu bwakwa Yesu Kristu. Yesu ali Icipasho Icalangishiwa. Nakabili muli Yohane 1:14, “Kabili Cebo aishilebo buntunse no kwikala muli ifwe.” *Ubutuntulu* bwine bwakwa Lesa bwalengelwe ubuntunse no kwikala muli ifwe. Umupashi ukalamba uwakwa Lesa Uo umuntu nangu umu tekuti apalameko, Uo umuntu nangu umu tamonapo atemwa engalolekesha nomba alikele mu mubili no kwikala mukati ka bantu, ukulangisha umwisulo wakwa Lesa ku bantu. Yohane 1:18, “Umuntu nangu umu tatala mona Lesa; Umwana uwafyalwa eka, Uuli pa cifuba cakwa Wishi, Wene ewa Musokolwele.” Lesa, Uo munshita shimo kuti alangisha ukubapo Kwakwe kwi kumbi atemwa intumba ya mulilo iyo yaletele umwenso mu mitima ya bantu; uyu Lesa, Uo imibele ya mutima wakwe yalengelwe ukwishibikwa ukupitila fye ku busokololo ubwa fyebo ukupitila muli bakasesema, nomba aishileba Emmanuele (Lesa aba na ifwe) ukuilangisho Mwine. Ishiwi, ‘ukulangisha,’ lyafumishiwa kwi shinte lya ci Hela ilyo twilula lyonse nga exegesis, ico cipilibula ukulondolola bwino bwino no kucilengo kuba ukumfwika. Cilya e fyo ICEBO ica Mweo, Yesu, acitile. Aletele Lesa kuli ifwe, pantu Ali ni Lesa. Asokolwele Lesa kuli ifwe mukupwililika ukwine kwine icakutula Yohane kuti asosa pali Wene muli 1 Yohane 1:1-3 “Icabako ukufuma pa kutendeka, Ico twaumfwa, (Logos cipilibula ukulanda) Ico twamona mu menso yesu, Ico twalolesha, ne minwe yesu yakumyako ica Cebo ca Mweo; (pantu Umweo wasokoloka, kabili twaumona, no kuushimiko bunte, no kulanga kuli imwe umweo Uyo wa muyayaya, Untu wali kuli Wishi, no kutusokolwela;) Ico twamona no kumfwa e co tulanda kuli imwe, ukuti na imwe mube ne senge pamo na ifwe: kabili icine cine isenge tuli nalyo pamo na Wishi, kabili

pamo no Mwana Wakwe Yesu Kristu.” Ilyo Lesa mucine asokolwelwe, Amonekele mu mubili. “Uyo uwamona Ine namona Tata.”

Nomba ukubwekela mu Bahebere 1:1-3 twacimono kutila Yesu ali icipasho ca musango wakwa Lesa. Ali ni Lesa ukuilangisho Mwine mu muntu ku muntu. Lelo muli cintu na cimbi ica kumonapo muli aya ma vesi, maka maka vesi iya kubalilapo ne yacibili. “Kale Lesa Alelandila kuli bashifwe muli bakasesema mu fyakaniko ifingi ne misango iingi, lelo pampela ya nshiku shino nalandila kuli ifwe mu Mwana Wakwe.” Ndefwaya imwe mumone pano ku mbali ya Baibele yenu muli no kumona ukulungamika. Ishiwi, ‘kuli’ talyaba ubwilulo ubwalungama. Lilingile ukuba ‘MULI’. Te, ‘kuli’. Lyena elyo libelengwa bwino, “kale Lesa alandile kuli ba shifwe MULI bakasesema ukupitila mu Cebo”. 1 Samwele 3:21b, “Pantu Yehoba Aisokolwele kuli Samwele mu Shilo mu Cebo cakwa Yehoba.” Cilya cilelangisha 1 Yohane 5:7 mukupwililika, “Umupashi kabili ne Cebo fyaba CIMO.” Yesu asokolwele Tata. Icebo casokolwele Tata. Yesu ali Icebo ca Mweo. Lesa alumbanishiwe, ilelo Acili cilye Cebo ica Mweo.

Ilyo Yesu ali pe sonde Atile, “Bushe tauletetekela ukuti Ine ndi muli Tata, na Tata muli Ine? Ifyebo ifyo nanda kuli imwe, nshisosa ku maka yandi ne Mwine; lelo ni Tata uwa ikala muli Ine. Eucite milimo Yakwe.” Yohane 14:10. Pano paleshininkisha bwino bwino ukutila ukulangishiwa ukwapwililika ukwa kwa Lesa mu Mwana kwali ukupitila ku Mupashi uwali mukati ukulangishiwa mu Cebo ne milimo. Ici e cilya cine ico tsambilisha inshita fye yonse. Ilyo nabwina akabwekela ukuba nabwina wa Cebo, akalangisha imilimo imo ine iyo Yesu alangishe. Cebo ni Lesa. Umupashi ni Lesa. Fyonse fyaba CIMO. Cimo te kuti cibombe kunse ka ci nankwe. Nga cakutila umo mucine cine alikwata Umupashi wakwa Lesa, ali no kukwata Icebo cakwa Lesa. Filya efyo cali na bakasesema. Balikwete Umupashi wakwa Lesa muli bena kabili Icebo caishile kuli bena. Filya e fintu cali na Yesu. Muli Wene mwali Umupashi ukwabule cipimo kabili Icebo caishile kuli Wene. (Yesu atendeke ukucita no KUSAMBILISHA. Isambilisho lyandi te Lyandi, lelo lyakwa Tata Uwa Ntumine. Imilimo ya Batumwa 1:1; Yohane 7:16.)

Ibukisheni nomba, Yohane Kabatisha ali fyonse fibili kasesema kabili inkombe ya bushiku bwakwe. Ali uwaisushiwa na Mupashi wa Mushilo ukufuma munda yakwa nyina. Ilyo alebatisha mu Yordan Icebo cakwa Lesa (Yesu) aishile kuli ena. Icebo lyonse cisa kuli abo abaisushiwa mucine na Mupashi. Cilya e cishininkisho ica kubo waisushiwa na Mupashi wa Mushilo. Filya efyo Yesu asosele fikaba e cishininkisho. Atile, “Kabali nkalomba kuli Tata kabili Akamutumina Ubukota bumbi pakutila Akekale na imwe umuyayaya. No uyu Mupashi

uwa cine, Uo isonde tekuti lipokelele.” Nomba twalishiba ifyo Iicine caba. “Icebo Cenu e Cine.” Yohane 17:17b. Nakabili muli Yohane 8:43, “Inga cinshi mushishibile ukulanda Kwandi? Ni co mwafilwo kumfwe Cebo Candi.” Bushe na mumono kutila Yesu atile ukutila isonde talyakapokelele Umupashi wa Mushilo? Cisuma, muli iyi vesi iyo nabelenga fye, nangula Icebo tekuti bacipokelele. Cinshi? Pantu Umupashi ne Cebo fyaba cimo, kabili nga na mukwata Mupashi wa Mushilo nga ba kasesema, Icebo kuti caisa kuli imwe. Kuti mwacipokelele. Muli Yohane 14:26, “Lelo Ubukota, Uwaba Mupashi wa Mushilo, Uo Tata akamutumina mwi shina Lyandi, Wene AKAMUSAMBILISHA fyonse, no kumwibulwila fyonse, ifyo nasosele kuli imwe.” Pano nakabili tulesanga Icebo ukwisa pamulandu wa Mupashi wakwa Lesa. Nakabili muli Yohane 16:13 “Lelo ilyo akesa Ulya Umupashi wa Cine, (Cebo) akesa Aka mutungulwila mucine conse, (Icebo Cenu e Cine), pantu Takalande ifintu Fyakwe: lelo ifyo Aumfwa (Icebo cakwa Lesa) eflyo Akalanda (Icebo) kabili Akalangisha kuli imwe ifikesa.” (Umupashi ukuleta Icebo ca Busesemo). Ndefwaya imwe ukumona bwino sana ukutila Yesu tasosele ukutila icishininkisho ica kubatishiwa na Mupashi wa Mushilo cali ukulandila mu ndimi, ukwilula, ukusesema, atemwa ukubilikisha no kushana. Atile icishininkisho cikesaba ukutila imwe mukaba mu CINE; mukesaba mu Cebo cakwa Lesa ica mu nshita yenu. Icishininkisho cabapo no kupokelele cilye Cebo.

Mu 1 Abena Korinti 14:37, “Ngo muntu aitungo kuba kasesema, nalimo uwa bumupashi, eluke ifi fintu ndelemba kuli imwe ukuti lifunde lyakwa Shikulu.” Nomba moneni cilya. Icishininkisho ica Mupashi uwali mukati cali ukusumina no KUKONKA ico kasesema wakwa Lesa apele ku nshita yakwe ilyo aletantika ulukuta bwino. Paulo asosele kuli abo abalumbwile ubusokololo bumbi, (vesi 36) “Bushe, ni kuli imwe Icebo cakwa Lesa cafumine? atemwa ni kuli imwe mweka cafikilile?” Icishininkisho ica Mwinakristu uwa cetekela uwaisushiwa na Mupashi te kulete cine (Icebo), lelo *ukupokelele* icine (Icebo), no kucetekela no kucinakila.

Bushe na mumona mu Kusokolola 22:17 “Kabili Umupashi na nabwanga batila, Iseni, — Nouleumfwa asose, Iseni.” Mwamona, nabwanga alande Cebo cimo cine nge fyo Mupashi ucita. Wene ni nabwanga wa Cebo ukushininkisha ukutila alikwata Umupashi. *Muli cila nshita ya lukuta tulomfwa aya mashiwi, “Uyo ukwete ukutwi, lekeni omfwe ico Mupashi ulesosa ku nkuta.” Umupashi ulapele Cebo. Nga na mukwata Umupashi muli no kumfwe Cebo ica nshita yenu, nga balya Abenakristu aba cine babule Cebo ica nshita yabo.*

Bushe na mumfwa lilye tontonkanyo ilya kulekelesha? Ndebwekeshapo, cila nshita iya lukuta ipwa no kukonkomesha kumo kwine. “Uyo ukwete ukutwi, lekeni (umuntu umo)

omfwe ifyo Mupashi ulesosa ku nkuta.” *Umupashi upele Cebo.* Walikwata icine icacila nshita. Cila nshita yalikwete abasalwa bakwe, kabili lilye bumba ilyasalwa lyonse ‘lyaleumfwa icebo,’ no kucipokelela, ukushininkisho kutila balikwete Mbuto muli bena. Yohane 8:47, “Uwakwa Lesa omfwe Fyebo fyakwa Lesa. Pa mulandu wa ici e co tamumfwila, ico tamuli bakwa Lesa.” Balikene Cebo (Yesu) kabili Ifyebo Fyakwe fya nshiku shabo, lelo imbuto iya cine yali pokelele Cebo pantu bali bakwa Lesa. “Kabili abana Bobe BONSE bakaba abasambilishiwa kuli Yehoba.” (Umupashi wa Mushilo) Esaya 54:13. Yesu asosele cintu cimo cine muli Yohane 6:45. Ukuba UMO NE CEBO cishininkisha nga cakutula muli bakwa Lesa kabili abaisushiwa na Mupashi. Tapaba ifunde limbi.

Lelo indimi cinshi no kwilula kabili ne fya bupe fimbi? Fyabe ukumonekela. Filya efyo Icebo cisambilisha. Belengeni cena mu 1 Abena Korinti 12:7, “Awe kuli onse kwapelwo KUMONEKA kwa ca Mupashi ku kwafwana.” Elyo Paulo alelumbula filye fyakumoneka.

Nomba kwaisa ili lipusho ilisuma sana ilyo njishibe imwe bonse mulefwaya sana ukwipusha. Cinshi ukumonekela takwabela icishininkisho ica kubo wa batishiwa na Mupashi wa Mushilo, pantu imwe mucine cine te kuti mulangitse Umupashi wa Mushilo kano fye mwali abaisushiwa icine cine na Mupashi? Nomba kuti natemwa ukusoso kutila cilya na cilungama, pantu nshifwaya ukulenga abantu ukumfwa ububi atemwa ukucilinganya pe sambilisho lyabo; lelo te kuti mbe umubomfi wakwa Lesa uwa cine nga nshimwebele ukupanga konse ukwa kwa Lesa. Cilya cishinka, bushe tacili? Katulolekeshe fye panono pali Balaamu. Ali ni kapepa, ashinshimwine Lesa. Alilwike inshila isuma iya kupelelamo ilambo no kupalamina kuli Lesa, lelo tali kasesema Imbuto iya Cine pantu abulile icilambu icabubifi, kabili ica bipishapo pali fyonse atungulwile abantu abakwa Lesa mu membu sha bulalalale no kupepa utulubi. Lelo nomba ni nani uwingesha ukukana ukutula Umupashi wakwa Lesa wamonekele muli wene mu ciputulwa cimo icawamisha nganshi ica busesemo ubwa cine ubwa pwililika isonde lyatala ukumonapo? Lelo tatalile ukukwata Umupashi wa Mushilo. Nomba kanshi, cinshi ico muletontokanya pali Kaifa, shimapepo mukalamba? Baibele isoso kutila aseseme umusango wa mfwa Shikulu akafwa. Ifwe bonse twalishiba takwaba ilyashi ilya pali wene ukubo wa isushiwa na Mupashi kabili umuntu utungululwa na Mupashi nga Simone umukote uwa temwikwa atemwa uwashila umusuma uwaleitwa Anna. Nelyo line alikwete ukumoneka ukwine kwine kwa Mupashi wa Mushilo. Tekuti tukane cilya. E ico ukumoneka kuli kwisa nge cishininkisho? Tacabamo mulya. Nga mucine cine mwalisushiwa no Mupashi wakwa Lesa muli no kukwata icishininkisho ca CEBO mu bumi bwenu.

Lekeni mulangishe ifyo ndeumfwa ukubo mwashika no kumfwikisha ici cine ku busokololo ubo Lesa ampele. Nomba ilyo nshilacilanda, ndefwaya ukusose ci. Mwe bengi imwe mwe bantu mwalincetekela ukuba kasesema. Nshilesoso kutila naliba. Ni mwe mwe basosa. Lelo ifwe bonse twalishibo kutila ifimonwa ifyo Lesa ampela TAFIFILWA NAKALYA. NANGU LIMO. Ngo muntu uli onse ashininkisha icimonwa icatalile ukufilwa ndefwaya ukwishiba palwa cena. Nomba ukutila mulankoka ukufika ne lelo, ili pano ilyashi lyandi.

Imyaka ingi iya pitapo ilyo naishile ntanshi pakati ka bantu ba Pentecost, nali mukulongana kwabo kumo ukwa mu nkambi uko kwali ukumoneka ukwingi ukwa ndimi, ukwilula ukwa ndimi, no busesemo. Bakashimikila babili e bali mukubomba mukulanda kwa uyu musango ukucila aba bwananyina bambi abashala. Naliipakishe nganshi mukulongana kabili nali mucine uwasekelela mu fyakumonekela ifya lekana lekana, pantu balikwete ubutuntulu bonse kuli bena. Cali ukukabila kwandi ukwapulamo ku kusambilila fyonse filya ifyo ninga sambilila palwa ifi fyabupe, e ico nasalile ukulanda ku baume babili palwa fyena. Ukupitila mu cabupe cakwa Lesa ica ba muli ine, nafwaile ukwishiba umupashi umwaume uwa kubalilapo, nga cakutila ali mucine cine uwakwa Lesa atemwa iyo. Panuma ya kulondolweshanya panono na ulya umusuma, munyina uwa icefya, nalishibo kutila ali uwa cine cine, Umwinakristu uwampomfu. Ali uwa cine. Umulumendo uwa konkelepo tali nakalya ngo wa kubalilapo. Ali uwa cilumba kabili uwa mataki, kabili ilyo nalelanda kuli wene icimonwa caishile pa menso yandi kabili namwene ukutila alyupile umukashana uwa mishishi iya kashikila lelo aleikala no wamishishi iya fitulukila kabili akwete abana babili kuli wene. Nga kwalitala ukubako bumbimunda, ali umo.

Nomba lekeni mwebe, nalitenshiwe. Musango nshi nshingatenshiwa? Aba pano abaume babili, umo uyo ali uwacetekela umwine mwine kabili uyu umbi ali umubembu kapashanya. LELO BONSE BABILI BALELANGISHA IFYA BUPE IFYA MUPASHI. Nalicushiwe kuli ici cimfulunganya. Nalifuminemo mukulongana ku kufwaya Lesa pa bwasuku. Naile neka ku ncende iya mubumfisololo kabili kulya na Baibele yandi nalipepele no kulolela pali Lesa ku bwasuku. Ukwabulo kwishiba ciputulwanshi ce Lembo ica kubelenga naishile isula fye Baibele pa ncende imo muli Mateo. Nabelengele pa kashita elyo kabili nabikile panshi Baibele. Mu kashita umwela wa pupile mu cipinda no kupilibula amabula ya Baibele mu BaHebere, icipandwa icalenga mutanda. Naliibelengele ukupwisha kabili naiketwe sana sana na yalya ama vesi ayeni, Abahebere 6:4-9, "Pantu abakupulukwa kale, no kusondapo ica bupe ca mu mulu, kabili baba abakumako ku Mupashi wa

Mushilo, no kusondapo Icebo cisuma ca kwa Lesa, na maka ya bwikashi ayakesa, kabili nga bafutatukako, ninshi cibilwa filwa ukubalenga bapya kabili ku kulapila: pakuti babwekeshapo ukuitanikila Umwana wakwa Lesa, no ku Musebanya pambilibili. Pantu impanga ilenwa imfula ilokelapo ilingi, no kutwale filyo ifiyene kubo iliminwako, ipokelelapo ipalo lya kuli Lesa: lelo nga ya mesha imyunga na bacilasa ninshi yakanwa, cikanga no kutipwa; impela ya iko kocewa. Lelo mwe batemwikwa nelyo tulande fi pali imwe twasubila ifya wamako, ifye pusukilo fine.”

Nalisele Baibe, no kuibika panshi, no kutontokanya pakashita no kupepa nakabili sana. Nalyo line nshakwete ubwasuko. Nakabili naliswile Baibe ukwabulo kuposako amano lelo nshabelengele. Apopene umwela walipupile mu cipinda nakabili, elyo umuku naumbi amabula yapilibukile ku BaHebere mutanda no kuba palya pene ilyo mwela walekele. Nalibelengele filye fyebo nakabili, kabili ilyo nactile, elyo walishile Umupashi wa kwa Lesa mucipinda kabili nalimwene icimonwa. Namwene mucimonwa umuntu uwa fwele ica buta tutu uyo uwaile mwibala ilya limwa fye no kutande mbuto. Kali akasuba akabula amakumbi, kabili ukutanda kwacitilwe mu lucelo. Lelo pakati ka bushiku panuma ilyo katanda mucabuta aile, umuntu mucafita aishile kabili mubumfisolu abyele mbuto na shimbi pakati ka shilya isho muntu mu cabuta abyele. Inshiku shalipitilepo — akasuba ne mfula fyapalile umushili; kabili ubushiku bumo kulya kwamoneke mbuto. Ifyo shali ishisuma. Lelo panuma ya bushiku bumo kwa moneke amankumba.

Ingano na mankumba fyakulile pamo. Shakulile ku mufundo umo wine. Shanwine ku kasuba kamo kene ne mfula.

Elyo ubushiku bumo imyulu shaishile pilibukila mu butale, kabili ifilimwa fyonse fyangendeke ukubonsa kabili no kufwa. Naumfwile ingano ukwimya umutwe wa shiko no kubilikisha kuli Lesa pa mfula. Ama nkumba nayo yasanswile amashiwi ya yako no kupapatila imfula. Elyo imyulu yalifitile kabili imfula yalishile, kabili nakabili ingano, nomba ishakwatisha amaka shasanswile amashiwi ya shiko no kubilikisha mukupepa, “Shikulu alumbanishiwe.” Kabili ku kusunguka kwandi naumfwile amankumba aya puputwilwe nayo yalolekeshe pa mulu no kusosa, “Aleluya!”

Elyo nalishibe cine ica kulongana kwa ku nkambi kabili ne cimonwa. Umulumbe wakwa Katanda kabili ne Mbuto, icipandwa ica lenga mutanda ica Bahebere, kabili icilangisho icine cine ica fya bupe fya Bumupashi mwi bumba ilyasankanishiwa — fyonse fyaishileba palwalala bwino bwino. Katanda mu ca buta ali ni Shikulu. Katanda mu ca fita ali ni kasebanya. Isonde cali cilimwa. Imbutu shali bantu, abasalwa na bacisanguka. Bonse balilile icakulya cimo cine, amenshi na

kasuba. Bonse balipepele. Bonse bapokelele ubwafwilisho ukufuma kuli Lesa, pantu Alenga akasuba Kakwe ne mfula ukuwila pali bonse abasuma na babi. Kabili nangula bonse balikwete amapalo yamo yene aya suma kabili bonse balikwete imimonekele imo ine iisuma, KWALIKO NE LYO LINE BULYA BUMO BUPUSANO UBUKALAMBA, BALI ABA MBUTO ISHA PUSANA.

Pano nakabili pali ubwasuko kuli Mateo 7:21-23 “Te onse uutila kuli Ine, Shikulu, Shikulu, akengila mu bufumu bwa mu mulu iyo; kano uucite cifwaya Tata Wa mu mulu. Abengi muli bulya bushiku bakatila kuli Ine, mwe Shikulu, mwe Shikulu, bushe tatwasesemene mwi Shina Lyenu? bushe tatwafumishe ifiwa mwi Shina Lyenu? Bushe tatwacitile ifya maka ifingi mwi Shina Lyenu? Kabili nkasosa kuli bene, nkatila Nshamwishiba nakalya: fumeni kuli Ine, mwe bacita amampulu.” Yesu talekana ukutila tabacitile imilimo ikalamba iyo Mupashi wa Mushilo eka enga cita ukupitila mu bantu. Lelo Alikene *ukutala ukubeshiba* bena. Aba tabali balya ababwekela kunuma. Aba bali aba bifi, abashapilibulwa, ifinangwa. Aba bali aba bufyashi bwakwa Satana.

Mwacimone ci. TEKUTI musose ukutila ukumonekela e cishininkisho ica ku fyalwa na Mupashi, abaisushiwa na Mupashi. Iyo mukwai. Nalasumina ukutila ukumoneka ukwa cine e cishininkisho ica Mupashi wa Mushilo ukubombe milimo ikalamba, lelo TACABA icishininkisho ica muntu palwakwe ukubo waisushiwa na Mupashi, nangula ulya umuntu umo nakwata ubwingi ubwa filye fyakumoneka.

Icishininkisho ca kupokelela Mupashi wa Mushilo ilelo caba fye cimo cine nge fyo cali kunuma kulya mu bushiku bwakwa Shikulwifwe. Cabo kupokelela Icebo ica cine ica mu bushiku ubo muleikalamo. Yesu tatalile ukukonkomesha pa bukankala ubwa Milimo nge fyo Acitile Icebo. Alishibe nga cakutila abantu balipokelele ICEBO imilimo kuti ya konka. Ilya e Baibele.

Nomba Yesu alishibe ukutila kwali no kuba ukutaluka ukukalamba ukufuma ku Cebo mu Nshita ya Pergamo iyo yali nalimo imyaka imyanda ibili ukufuma kucimonwa capa Patmos. Alishibe kulyo kutaluka kuli no kubalenga ukuya mu Nshita sha Mfifi. Alishibe ukutila inshila umuntu atalwike ukufuma kuli Lesa mu ntendekelo cali ntanshi ukusha Icebo. Nga washa cilye Cebo, washa Lesa. E ico Aleilangisha Umwine ku lukuta ulwali ku Pergamo, kabili mu cine ku nkuta shonse isha nshita shonse, “Nine Cebo. Nga mulefwaya Lesa mukati kenu, kanshi sengeleleni no kupokelela Icebo. Mwileka umuntu uuli onse atemwa icintu icili conse cikabe pakati ka imwe na cilye Cebo. Ici e co ndemupela (Icebo) e kusokoloka Kwandi. NINE CEBO. Ibukisheni cilya!”

Ndesunguka nga cakutula tuli abasekeshiwa ukufikapo na cilye Cebo mukati kesu. Leken i mupele itontonkanyo pano. Musango nshi tupepelamo? Tupepela mwi Shina lyakwa Yesu bushe tatucita? Ipepo lyonse lyaba mwi Shina Lyakwe nga te ifyo takubo kwasuko nangu bumo. Lelo muli 1 Yohane 5:14 balatweba, “Kabili uku e kupama tuli nako kuli Wene ukwa kuti nga twalomba akantu akalingene no kufwaya Kwakwe, Atumfwa; kabili nga twaishibo kuti Atumfwa, ico conse tulomba, twaishibo kuti tuli ne fintu ifyo twalomba kuli Wene.” Nomba tuleipusha, “Ingo bufwayo bwakwa Lesa ni cinshi?” Kwaba fye INSHILA imo ku kwishiba ubufwayo Bwakwe kabili cilya caba ukupitila ku CEBO CAKWA LESA. Inyimbo Sha Bulanda 3:37, “Nani uusosa no kuleka cipone, nga Shikulu tebele?” Mwachimone ci. Nga tacili mu Cebo tekuti mucikwate. E ico tekuti tulombe kano fye cili mu Cebo, kabili tekuti tupapate atemwa ukulomba kano fye cili mwi Shina Lyakwe. Ici cili apa nakabili. YESU (Ishina) e CEBO (bufwayo). Te kuti mupatule Lesa kabili ne Cebo. Caba UMO.

Nomba kanshi, ici Cebo Alisha kunuma pe bula ilyalembwa cilundwa Cakwe ilyo mwacisumina ku citetekelo mu bumi ubwaisushiwa na Mupashi. Asosele ukutula Icebo Cakwe mweo. Yohane 6:63b. Lelo filya fine fye efyo Aba: Yohane 14:6, “Ni ne Nshila, ne Cine no Mweo.” Abena Roma 8:9b “Umuntu nga abulwo Mupashi wakwa Kristu wene te mwina Mwakwe iyo.” Mwachimone ci, Wene Mupashi kabili Wene e Mweo. Filya e filya fine Cebo caba; filya e filya fine ifyo Yesu aba. Wene e Cebo. E ico ilyo ulya uwafyalwa no Mupashi, umuntu uwaisushiwa na Mupashi mu citetekelo asenda cilye Cebo mukati ka mutima wakwe no kucibika pa milomo yakwe, cinshi cilya cimo cine kwati ni Lesa ulelanda. Ulupili lonse lulingile ukuya. Satana te kuti e minine ku ntanshi ya ulya muntu.

Nga cakutula ulukuta, kunuma kulya muli ilya nshita ya citatu baikatilile fye ku busokololo ubwa Cebo ica mweo mukati kabo, amaka yakwa Lesa nga tayapwile nga filya ya citile muli shilye Nshita sha Mfifi. Kabili nelelo line, ilyo lukuta lukabwekela ku Cebo mu citetekelo, kuti twasoso ukwabulo kutwishika ukutula ubukata bwakwa Lesa ne milimo isuma iyakwa Lesa ikaba mukati ka lukoko nakabili.

Inshita imo ya bushiku ilyo nalefwaya Shikulu, Umupashi wa Mushilo walinjebele ukusende cilembelo candi no kulemba. Ilyo nabulile icilembelo ku kulemba, Umupashi Wakwe walimpele imbila iya ku lukuta. Ndefwaya ukuileta kuli imwe . . . Ili necakucita ne Cebo na nabwina.

“Ifi efyo ndeesha ukulanda kuli imwe. Ifunde ilya kufyalana lyakutula icilengwa conse cilingile ukuileta umusango wa ciko, nangu ukulingana no Kutendeka 1:11, “Kabili Lesa atile, pe sonde napameshe icani, imbuto ya iko

shiponye nseke, imiti yafisabo itwale fisabo mu musango ya iko, umuli inseke sha iko, pe sonde: elyo cali ifyo.” Umusango onse uwa bumi uwali mu mbuto bwaishileba mu cilimwa kabili mpaka na mucisabo. Ifunde limo line lyaba na ku lukuta ilelo. Umusango wa mbuto onse uwatendeke ulukuta uli no kwisa kabili uli no kuba nge mbuto ya ntendekelo pantu ni mbuto imo ine. Muli shino nshiku shakulekelesha Ulukuta lwa cine ulwa kwa Nabwinda (imbuto yakwa Kristu) luli no kwisa kwi libwe lya pa Mutwe, kabili akaba ulukuta ulwapulamo, uluko ulwapulamo, ilyo alepalamina kuli Wene. Abo ababa muli nabwinda bali no kuba abapalana sana nga Ena icakutula bakaba na mu cipasho Cakwe cine. Ici cili pa mulandu wa kuti benga mpaana pamo Nankwe. Bakaba umo. Bakaba ukumoneka kwine ukwa Cebo icakwa Lesa wa mweo. Ifilonganino teti fimeshe ici (imbuto iya lubana). Baka mesha ifisumino fyabo kabili ne fishilano, ukusankanya pamo ne Cebo. Uku kusankanya kuleleta icintu casankana.

Umwana wantanshi (Adamu) ali Icebo cakwa Lesa imbuto iyalandwa. Apelwe nabwinda ku kuifyala umwine. E mulandu wine nabwinda apelwe kuli wene, ku kuifyala umwine; ku kufyala umwana wa kwa Lesa naumbi. Lelo aliwile. Awile pa mulandu wa kusankanya. Amulengele ena ukufwa.

Umwana wa cibili (Yesu), nao Imbuto iya Cebo cakwa Lesa iyalandwa apelwe nabwinda nge fyo cali kuli Adamu. Lelo ilyo Ena talamuupa, na ena aliwile. Ena, nga filya umukashi wakwa Adamu, abikilwe ku kweshiwa nga cakutula ali no kucetekela Icebo cakwa Lesa no kuba no mweo, nangu ukutwishika Icebo no kufwa. Alitwishike. Alifumine ku Cebo. Alifwile.

Ukufuma ku kali bumba akanono aka mbuto ya cine iya Cebo, Lesa akapela Kristu nabwinda uwatemwikwa. Ni nacisungu uwa Cebo Cakwe. Ni nacisungu pantu taishiba ifisumino ifya pange no muntu atemwa ifishilano. Nakabili na mukupitila mu filundwa ifyakwa nabwinda fikafikilishiwa fyonse ifyalailwe na Lesa ku kumonekela muli nacisungu.

Icebo ica bulayo caishile kuli nacisungu Maliya. Lelo Icebo ca bulayo ali ni Ena, Umwine, ku kulengwa ukumoneka. Lesa alimoneke. Ena, Umwine, alibombele ilya nshita kabili afikilise Icebo Cakwe umwine ica bulayo muli nacisungu. Cali ni malaika uwamuletele mbila. Lelo imbila yakwa malaika yali Icebo cakwa Lesa. Esaya 9:6. Alifikilise pali ilye nshita fyonse ifyalembelwe pali Wene pantu alisumine Icebo Cakwe kuli ena.

Ifilundwa fyakwa nabwinda nacisungu baka Mutemwa, kabili ba kakwata amaka Yakwe, pantu Wene e mutwe wabo, kabili na maka yonse Yakwe. Baba aba kunakila Wene nge fyo ifilundwa fya mibili yesu fyaba ifya kunakila imitwe yesu.

Moneni ukumfwana kwa kwa Tata kabili no Mwana. Yesu tatalile ukucita icintu icili conse mpaka intanshi calangishiwe

kuli Wene na Tata. Yohane 5:19. Uku kumfwana kuli nomba ukubapo pakati ka kwa Shibwinga na nabwinga Wakwe. Alamulangisha Icebo Cakwe ica bumi. Alacipokelela. Ena tacitwishika nangu limo. E ico, tapali nangu cimo icinga mucena, ne mfwa ine tekuti. Pantu imbuto nga yabyalwa, amenshi yali no kuibusha nakabili. Iyi pano inkama ya ici. Icebo cili muli nabwinga (nge fyo cali muli Maliya). Nabwinga alikwata amano ya kwa Kristu pantu alishiba ifyo Afwayo kucitwa ne Cebo. Abomba ifyo ba mweba mu Cebo mwi shina Lyakwe pantu nakwata “efyo asosa Shikulu.” Elyo Icebo cilaletwa ku bumi ku Mupashi kabili cilesa mukufikilishiwa. Kwati fye ni mbuto iyo ibyelwe no kutapilishiwa, ilesa mukusombolwa ukutuntulu, ukubomba umulimo yaiko.

Balya ababa muli nabwinga bacita fye ubufwayo Bwakwe. Tapali nangu umo uwingabalenga ukucita cimbi. Bena balikwata ‘efyo asosa Shikulu’ nga te ifyo bekala tondolo. Bena balishiba ukuti cilingile ukuba Lesa muli bena ukucite milimo, ukufikilisha Icebo Cakwe umwine. Tapwile imilimo Yakwe yonse ilyo Ali muli bukapyunga bwakwe pe sonde e ico nomba Alebombela mukati kabili ukupitila muli nabwinga. Alishiba ico, pantu tayali ni nshita kuli Ena ukucita ifintu fimo ifyo Alingile ukucita nomba. Lelo ali no kufikilisha nomba ukupitila muli nabwinga ulya mulimo uo Ashile pa mulandu wa ino nshita.

Nomba lekeni twiminine nga filya Yoshua na Karebu. Impanga yesu iya bulayo ileisa mukumonekela nga filya iyabo yacitile. Nomba Yoshua cipilibula “Yehoba-Kapususha,” kabili e mininako intungulushi ya nshita ya mpela iyo ili no kwisa ku lukuta nga filya Paulo aishile nge ntungulushi ya ntendekelo. Kareb e mininako balya abaikele bu cishinka na Yoshua. Ibukisheni, Lesa atendeke Israele nga nacisungu ne Cebo Cakwe. Lelo balefwaya icintu icapusana. Efyo lwacitile no lukuta ulwa bushiku bwa kulekelesha. Moneni ifyo Lesa taseseshe Israele, nangu ukumuleka ukuya mu mpanga ya bulayo mpaka caishileba inshita yakwe iyasontwa. Nomba abantu limbi balibikile ukutitikisha pali Yoshua, intungulushi, no kutila, “Impanga yesu, natuleya no kuibula. Yoshua, iwe naupwa, ulingile wa lilufya umulimo obe, taukwete amaka ayo wakwete. Waleumfwa ukufuma kuli Lesa kabili walishiba ubufwayo bwakwa Lesa, no kubomba ulubilo. Cimo nacilubana kuli iwe.” Lelo Yoshua ali ni kasesema uwatumwa na Lesa kabili alishibe ama bulayo yakwa Lesa, e ico aleyalolela. Alelolela ukupanga ukwapwililika ukufuma kuli Lesa kabili ilyo inshita yaishile iya kusela, Lesa abikile ubutungulushi bwakwe bonse ubwapwililika mu maboko yakwa Yoshua pantu alikele ne Cebo. Lesa kuti asubila Yoshua lelo tebalya bambi. E ico cika bwekeshapo muli buno bushiku ubwakulekelesha. Ubwafya bumo bwine, ukutitikisha kumo kwine.

Buleni icilangililo tumona muli Mose. Uyu kasesema uwasubwa umukalamba uwa kwa Lesa alikwete ukufyalwa ukwaibela, pa kufyalwa pa nshita iyalinga pa mulandu wakupokolola ubufyashi bwa kwa Abraham ukufuma mu Egupti. Ena tatalile ukwikala mu Egupti ukutalikishanya Amalemo na bena, nangu ukusasuka kuli bashimapapo. Aile mu matololo mpaka abantu bali abaiteyanya ku kumupokelela. Lesa aitile Mose ku matololo. Ukulolela takwali kulubali lwa kwa Mose lelo pa mulandu wa bantu abashali abaiteyanya ku kumupokelela. Mose atontonkenye ukuti abantu bali no kumfwa lelo tabaumfwile.

Elyo kuli Eliya uyo uko Icebo cakwa Shikulu caishile. Ilyo apwile ukushimikila icine kabili lilye bumba kunuma kulya ilyo lyaba yakutangilila ibumba lya kwa Yesebele wa America balikene ukupokelela Icebo, Lesa ali mwitile ukufuma mwibala kabili apumine ilye nkulo pa kukana kasesena ne mbila iyo Lesa apele. Lesa amwitile mu matololo kabili taile nangu ni ku mfumu. Balya abaeshe ukumupatikisha ukucita filya, balifwile. Lelo Lesa alandile kuli kasesema Wakwe uwa cishinka mu cimonwa. Ukufuma mukufisama alishile no kuleta nakabili Icebo kuli Israele.

Elyo alishile Yohane Kabatisha, uwakutangilila Kristu uwa cishinka, kasesema impalume ku bushiku bwakwe. Ena taile ku sukulu lya ba wishi, nangu isukulu lya ma Fariseo — taile ku cilonganino nangu cimo, lelo kulya ku matololo alitilwe kulya na Lesa. Kulya alikele mpaka Shikulu ali mutumine ukuya ne mbila, ukubilisha, 'Mesaya ali mupepi.'

Nomba katubule ukusoka ukwa Malemo pano. Bushe tacali ni mu nshiku shakwa Mose uo Lesa ashininkishe ukuti Korah aliminine no ku kanya ulya kasesema impalume? Ali talikishenye na Mose no kusosa ukuti alikwete insambu na o ukufuma kuli Lesa ukutungulula abantu kabili no kutila bambi balikweteko mu busokololo bwa Bulesa nga filya fine acitile Mose. Alikene amaka yakwa Mose. Nomba abantu kunuma kulya, panuma lintu baumfwile Icebo ica cine kabili bali abaishiba bwino bwino ne cishinka icakutika kasesema uwa cine alishininkishiwe kuli Lesa, ndetila balya bantu bawilile Korah ne fikansa fyakwe. Korah tali ni kasesema wa Malemo lelo abantu mu mpendwa ikalamba ne ntungulushi shabo bali mukonkele. Nge fyo bakabila wa mbila nsuma balelo ne mibombele yabo iya mwana wa ng'ombe uwa golide nga filya iyakwa Korah. Balamoneka bwino ku bantu nge fyo Korah amoneke bwino lilya. Balikwata umulopa pa mpumi shabo, amafuta pa maboko yabo kabili ne mipila ya mulilo ku ntanshi. Balasuminisha bakashimikila abanakashi, ukuleka abanakashi ukubeya imushishi yabo, ukufwala amatoloshi na ba kaputula, no kucilila Icebo cakwa Lesa pa mulandu wa fisumino fyabo ne fishilano. Cilya cilangisha umusango wa mbuto iyaba muli

bene. Lelo te bonse abantu abafutatwike kuli Mose no kufuma ku Cebo cakwa Lesa. Awe. Abasalwa balikele nankwe. Cimo cine cilecitika nakabili ilelo. Abengi balefuma ku Cebo lelo bamo baleikala na cena. Lelo ibukisheni umulumbe uwa ngano na mankumba. Amankumba yalingile ukukakwa imyanshi ku kocewa. Ishi nkuta ishasanguka shilekakwa ukupalamishiwa kabili ukupalamishiwa capamo, ukuteyanishiwa ku mulilo wa bupingushi bwakwa Lesa. Lelo ingano shili no kukolonganikwa kuli Shikulu.

Nomba ndefwaya imwe ukuba abacenjela sana pano no kumona ici. Lesa ali laya ukuti pa nshita ya mpela Malaki 4 ili no kwisa fikilishiwa. Cilingile caba pantu cena Cebo cakwa Lesa icaletwa ku mweo no Mupashi icalandwa na kasesema Malaki. Yesu asontelele kuli cena. Cili no kuba fye ilyo Kristu talaisa umuku wa cibili. Pa nshita ilyo Yesu aleisa Amalembonyonse yalingile ukufikilishiwa. Bukapyunga bwa Benafyalo bukaba mu nshita ya buko ya lukuta lwakulekelesha ilyo ilye nkombe ya Malaki ileisa. Akaba uwalungatana ne Cebo. Akasenda Baibele yonse ukufuma ku Kutendeka ukufika ku Kusokolola. Akatendeka pa bufyashi bwa nsoka no kutwalilila mpaka na ku nkombe mu mfula yakulekelesha. Lelo bakamukana ku filonganino.

Alingile ukuba pantu lilya lyashi lya kale lileibwekeshapo iline ukufuma pa nshita yakwa Ahab. Ilyashi lya kale lyakwa Israele mu nshita yakwa Ahab lilecitika muno mwine mu America umo kasesema wa muli Malaki alemonekela. Nge fyo Israele afumine mu Egupti ku kupepa mu buntungwa, afumishe abekashi ba mu calo, kwaimine inko ne ntungulushi ishikalamba nga Dabidi na bambi, kabili elyo babikile Ahab pa cipuna ca bufumu na Yesebele kunuma yakwe ku kutungulula, e ico na ifwe na tucita icintu cimo cine mu America. Ifikolwe fyesu fyaishile muli ino mpanga ku kupepa no kwikala mu buntungwa. Batamfishe abekashi ba mu calo no kusenda impanga. Abaume impalume nga Washington na Lincoln baliimishiwe lelo panuma ya kashita abaume bambi abamibele ishalinga bapyene abaume abalinga icakutila pa nshita inono Ahab abikilwe mu cipuna ca bukateka na Yesebele kunuma yakwe ku kumatungulula. Cali pali iyi nshita nga ilya lintu inkombe ya Malaki ilingile ukwisa. E lyo mu mfula ya kulekelesha muli no kwisa icilangililo ica pa Mpili ya Carmel. Lolekesheni ici bwino bwino nomba ku kucimona mu Cebo. Yohane ali wa kutangilila wa Malaki 3. Alibyele imfula ya ntanshi kabili bali mukene ku tubungwe twa bushiku bwakwe. Yesu alishile kabili alikwete icilangililo ica pa Lupili ulwasansama. Katangilila wa cibili uwakwa Kristu akesabyala pa mfula ya kulekelesha. Yesu eukabe cilangililo pakati ka filonganino ne fisumino, pantu Ali no kwisa ku kushininkisha Icebo Cakwe no kusenda nabwinga Wakwe mu kwilulwa.

Icilangisho ca ntanshi cali Ulupili lwa Carmel; ica cibili cali Ulupili Ulwasansama, kabili ica citatu cili no kuba Ulupili lwa Sion.

Imibele iya ibela iyakwa Mose, Eliya, na Yohane ukufutatuka ukufuma pa bantu mukuba beka yashile abengi abafulungana. Tabatalile ukwishiba ukuti cali ni pa mulandu imbila shabo balishikene. Lelo imbuto yali byelwe, ukubyalwa kwalipwile. Ubupingushi e bwalekonkapo. Bali bombele umulimo wabo nge cishibilo ku bantu, e ico ubupingushi e bwalekonkapo.

Ndecetekela ukulingana no Kusokolola 13:16 ukuti nabwina ali no kwisa leka ukushimikila pantu iciswango cilefwaya ululembo mu cisansa nangu pa mpumi nga cakuti ukusuminisha ukushimikila kwinga pelwa. Ifilonganino fikasenda ululembo, atemwa bakapatikishiwa ukuleka ukushimikila. Elyo Umwana wa mpaanga akeshila nabwina Wakwe no kupingula cilende mukalamba.

Nomba ibukisheni ukuti Mose afyalilwe pa mulimo umo, lelo tacitile ulyo mulimo mpaka ilyo apokelele ifya bupe ifyo ifinga mwafwa ukubomba umulimo. Ali no kuya mu ciswebebe no kulolela kulya; Lesa alikwete inshita iya sontwa. Kwali no kubako Farao umbi pa cipuna ca bufumu, kabili na bantu balingile ukulilila umukate wa mweo, lintu Lesa talamutuma kulya. Ici cishinka pa bushiku bwesu.

Lelo ni cinshi ico tukwete muli buno bushiku bwesu? Abengi balebomba ifishibilo mpaka twakwata inkulo yabafwaya icishibilo abaishibe finono atemwa akantu nelyo kamo pa Cebo, atemwa ukwenda ukwa cine ukwa Mupashi wakwa Lesa. Nga bamona umulopa, amafuta no mulilo balatemwa; tabasakamana ifyo ifyaba mu Cebo. Balasuminisha icishibilo icili conse, nangula ifishaba mu malembo. Lelo Lesa alitusoka pali ifyo. Atile muli Mateyo 24 ukuti mu nshiku shakulekelesha imipashi ibili ikaba iyapalamana sana capamo icakutula abasalwa beka ebenga ipusanya, pantu bena fye beka te kuti babepwe.

Kuti mwaipusanya shani imipashi? Ipeleni fye ubwesho bwa Cebo. Nga tailelanda cilye Cebo, yena yaulyo mu bifi. Nga filya ulya umubifi abepele ba nabwina abantanshi babili, akesha ukubepa nabwina uwa buno bushiku bwa kulekelesha, pakesha ukusenda ena ukuisankanya umwine ukupitila mu fisumino, atemwa palwalala fye ukufutatuka ukufuma ku Cebo ku cishibilo icili conse iciwamina ena. Lelo Lesa tatala ukubika ifishibilo ku ntanshi ya Cebo. Ifishibilo fikonka Icebo, nge fyo Eliya aebele umwanakashi uku mupangilako umukate intanshi, ukulingana ne Cebo cakwa Shikulu. Lintu acitile nge fyo Icebo casosele, icishibilo icalinga calishile. Iseni ku Cebo intanshi kabili elo mumone icipesha mano. Imbuto ya Cebo ipelwa maka no Mupashi.

Kuti caba shani ili yonse inkombe iyatumwa ukufuma kuli Lesa ukucetekela iciputulwa cimo ica Cebo kabili no kukana fimo muli cena? Kasesema uwa cine uwa kwa Lesa muli buno bushiku ubwakulekelesha akabilisha Icebo conse. Ifilonganino fikamupata. Ifyebo fyakwe kuti fyaba ifyakalabana nge fyo Yohane Kabatisha uwabetile amafwafwa. Lelo abalingilwe libela bakomfwa no kuba abaiteyanya ku kusendwa. Aba bufyashi ba Bufumu bwakwa Abraham, ne citetekelo nga cilya akwete Abraham baleikatilila ku Cebo pamo nankwe, pantu abalilingilwa libela capamo.

Inkombe iya bushiku bwakulekelesha ikamoneka mu nshita iyasantwa na Lesa. Ni mu nshita ya mpela nombamba nge fyo bonse mwaishiba, pantu Israele ali mu mpanga ya mushi wakwe. Inshita ili yonse nombamba ali no kwisa ukulingana na Malaki. Ilyo tukesa mumona, akaba uwaipela ku Cebo. Akalangishiwa (ukusontwa umu mu Cebo, Ukusokololo 10:7.) na Lesa akashininkisha bukapyunga bwakwe. Akashimikila icine nge fyo acitile Eliya no kuba uwaiteyanya ku cilangisho ca pa Lupili lwa Sion.

Abengi tabakamumfwikishe pantu balifundwa Amalembu mu nshila imbi ifyo basumina nge cine. Ilyo aleisa mukususha cilya, tabakacetekele. Nangu bakashimikila bamo aba cine tabakomfwikishe inkombe pantu ifingi fyalitwa ukuba icine cakwa Lesa na bakabepa.

Lelo uyu kasesema akesa, kabili nge fyo akatangilila ku kwisa kwa ntanshi abilisho, “Moneni Umwana wa mpaanga wakwa Lesa usenda imembu sha calo,” nangula ena ukwabula ukutwishika akabilikisha, “Moneni Umwana wa mpaanga wakwa Lesa uleisa mu bukata.” Akacite ci, pantu nangu filya Yohane ali ni nkombe ya cine ku basalwa, efyo noyu wine abe nkombe yakulekelesha ku basalwa kabili nabwina uwafyalwa ku Cebo.

KRISTU ALETASHA ULUKUTA

Ukusokolola 2:13 “Naishibe milimo yobe, naishiba uko waikala, ukuli icipuna ca bufumu icakwa Satana: kabili waikatishe Shina Lyandi, ne citetekelo ca kuli Ine tawakene, nangu ni mu nshiku sha kwa Antipa inte Yandi iya cishinka, uwaipaiwe muli imwe, apaikala Satana.”

“Naishibe milimo yobe.” Ifi fyebo ifyapalana fyalandwa kuli cila umo uwa nkombe cinelubali isha tuminwe ku bantu bakwa Lesa muli cila nshita. Nge fyo yalandwa ku myangashi ibili (uwa cine no wabufi) yali no kulete nsansa no kusangalala ku mitima ye bumba limo, lelo yalingile ukuleto mwenso mu mitima ya bambi. Pantu nangula twalipusushiwa mu kusenamina, ukwabule milimo, ipusukilo ilya cine lili no kulangisha imilimo, atemwa imicitile iyo ili no kusekesha

Lesá. 1 Yohane 3:7, “Mwe twana, mwileko muntu amulufye; uyo UUCITO (uubomba) ubulungami mulungami, ifyo Wene mulungami.” Nga cakutila iyi vesi ilepilibula icintu cimo tutile, ilepilibula ukutila ifyo muntu ACITA e fyo ABA. Yakobo 3:11, “Bushe akamfukumfuku kapongolola ku bwendo bumo bwine ayatalala na yasampa?” Abena Roma 6:2, “Fwebafwile lubali ku lubembu bushe twinge kalama shani nakabili?” Mateo 12:33-35 “Lengeni umuti ube uusuma ne fisabo fya uko fisuma; na pamo lengeni ube uwa fye ne fisabo fya fiko ifya fye; pantu umuti waishibilwa ku fisabo fya uko. Mwe bana ba mafwafwa, kuti mwasosa shani, ifisuma, pa kuba aba bifi? Pantu ku bwingi bwafya mu mutima e fyo akanwa kasosa. Umuntu musuma afumya ifisuma ku cipao cakwe cisuma: no mubifi afumya ifibi mu cipao cakwe icibi.” Nomba ngo muntu alifyalwa ukufuma ku Cebo (Ukufyalwa cipya cipya, te ku lubuto ulubola, lelo ulushibola, ku Cebo cakwa Lesa ico cikala no mweo umuyayaya. I Petro 1:23) Ali no kulete Cebo. Icisabo atemwa imilimo iya bumi bwakwe cikabe cilangisho ica musango wa mbuto atemwa ubumi ubuli muli wene. Imilimo yakwe, e ico kanshi ikalingana na Malembo. Owe, ifyo cili cakwebaula ici cine cili no kuba ku Nshita ya Pergamo. Ulya naiminina Ulya Ushinga cimfiwa, kabili mukuboko Kwakwe ulupanga ulwa twila kubili kubili, Icebo cakwa Lesa. Kabili cilye Cebo cikatupingula mu bushiku bwa kulekelesha. Mu cishinka Icebo ciletupingula nangu ino ine nshita, pantu cena ni kalingulula wa matontonkanyo na mapange ya mutima. Cilaputaula ubuntunse ukufuma kuli bumupashi. Cilatulenga ukube nkalata isha mweo ishibelengwa no kwishibwa ku bantu bonse ku bukata bwakwa Lesa.

“*Nalishiba imilimo yobe.*” Nga cakutila umuntu alatina ukutila tekuti asekeshe Lesa, lekeni afikilishé Icebo. Nga cakutila umuntu alesunguka nga komfwa filye fyebo, “Mwabombeni, we mubomfi umusuma kabili uwa cishinka,” lekeni afikilishé Icebo cakwa Lesa mu bumi bwakwe, kabili mu kushininkisha akomfwa yalya mashiwi ya kutasha. Icebo ca cine cali ilamfya lilya; kabili cabe lamfya nomba. Takwaba ilamfya nalimbi; takwaba ica kupiminako na cimbi. Nge fyo isonde likapingulwa kuli umo Kristu Yesu, ifi fine likapingulwa ne Cebo. Ngo muntu alefwaya ukwishiba ifyo alecita bwino, kalolekeshe nge fyo Yakobo aebele: “Lolekesheni mu cilola ca Cebo cakwa Lesa.”

“*Nalishibe milimo yobe.*” Ilyo Aiminine palya ne Cebo, ukucenenta ubumi bwabo mu lubuto lwa ca kumwenapo ico Abalengele, Alingile ali uwasekeshiwa mu nshila iisuma, pantu bona, nga bambi abo abatangileko, baleshipikisha ukucushiwa kwa bashalungama kabili nalyoline mu nsansa ukwikatilila kuli Shikulu. Nangula cibe icakosa inshita imo ku kubombela

Shikulu, nalyo line ba Mubombele no ku Mushinshimuna mu Mupashi kabili mucine. Lelo no mwangashi uwa bufi te fyo cali. Iye, balyonawile ubumi ubo ubukulilwa pa Cebo kabili bena nomba baleya baletaluka no kulatalukila ukutali ukufuma ku cine. Imilimo yabo yashimike ubunte ku fyashika ifyo baibilemo.

WAIKATISHE SHINA LYANDI

“Ni kuli ani twingaya? Imwe mweka na mukwata ifyebo ifya mweo wa muyayaya!” Balikatishe lilya; balikatishe nomba, lelo ukwabula umwenso ukalamba kwati bantu abekala ubumi ubwa bung’umba. Balikatishe mu maka Yakwe, mu cishininkisho ica Mupashi ukutila bali umo muli Wene. Ifyabo cali icishininkisho ica kwishiba kuti imembu shalekelelwa kabili bena basendele shina ‘Bwinakristu’ mu bunte kuli lyena. Balishibe no kutemwa lilye Shina ilyali pa mulu we shina ili lilyonse. Amakufi yabo yalifukeme kuli lilye Shina. Indimi shabo shali lilumbwile. Fyonse ifyo bacitile, bacitile fyonse mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu. Balilandile lilye Shina no kutaluka ku bubi, kabili panuma ya kukwato kwiminina kwabo nomba baliiteyenye ukufwila lilye Shina, pa kuba abashininkisha palwa kututubuka ukusuma.

Bule Shina lyakwa Yesu,
 We mwana wa bulanda.
 Likakupelo buseko.
 Konse kuntu ukaya.
 Ishina Lisuma, Owe ifyo lyawama,
 Lya panshi no Mulu.

Kalekale mu myaka amakana yabili yalya mashiwi “Tata, Mwana na Mupashi wa Mushilo” yapilibwile ‘Abene batatu’ ku bengi, kabili ilyano ilya kupepa abengi ilya ba Lesa batatu lyalishileba isambilisho mu lukuta ulwa bufi. Tacasendele inshita itali sana mpake Shina lyalifumishiwepo, nge fyo cali mucine muli iyi nshita, kabili mu cifulo cayena *ifyakulumbwilako* ifya kwa LESA UMO UMUKALAMBA fikesa pyanishiwa pe SHINA, *Shikulu Yesu Kristu*. Ilyo abengi basangwike no kwikatilila ica bene batatu no kubatisha ukubomfya ifya kulumbwilako ifya mutwe wa Bulesa, Umukuni Unono nalyo line wa batishishe mwi Shina lyakwa Yesu Kristu kabili e ico balikatilile ku cine.

Nabengi ukukana pela umucinshi Lesa, ukupilibula Wene mu milungu itatu, kabili no kupilibula Ishina Lyakwe lyawama ku fyakulumbwilako, umo kuti asunguka nga cakutila ifishibilo ne fipapwa ifyo ifikonka Ishina ilikalamba ilya musango filya nga kuti fya tandalilwa na nomba pakati ka bantu. Mucine filye fishibilo fyalimonekele mu maka na mu busuma, nangula mucine te mu mwangashi wa bufi. Abaume

nga Martin balibomfiwe nganshi kabili Lesa ali bashimiko bunte kuli fyonse fibili ku fishibilo ne fipapwa ne fya bupe fya Mupashi wa Mushilo. Lilye Shina na lyoline lyalikwete amaka nge fyo lyonse liba kabili lya kulaba uko aba mushilo ba mu Cindika ukupitila mu Cebo ne citetekelo.

NE CITETEKELO ICA KULI INE TAWAKENE

Mu Milimo ya Batumwa 3:16 ilyo Petro aipushiwe ifyo icisungusho ica kupapusha ca citike pa cilema pa Mpongolo Iyaemba, acilondolwele muli uyu musango, “Kabili Ilyakwe (Yesu) Ishina ukupitila mu citetekelo mulya Lyakwe (Yesu) Ishina nalilenga uyu muntu (icilema akale) ukubo mutuntulu, ee icitetekelo ico cili ca kuli (ukufuma) Wene (Yesu) e capela uyu (muntu) ubutuntulu pa menso ya imwe bonse.” Mwamona, cilye cili palya. Ishina lyakwa Yesu, ne citetekelo cakwa Yesu caletele icisungusho. Petro tasosele ukutula icitetekelo cakwe umwine ica buntu atemwa ukusoso kutila lyali ishina lyakwe umwine. Atile ukuti Ishina lyakwa Yesu ukubomfiwa mu citetekelo ico cifuma kuli Yesu cabombele ulyo mulimo ukalamba. Ici citetekelo eco Shikulu alelandapo mu Kusokolola 2:13. Cali citetekelo CAKWE. Tacali icitetekelo MULI Wene. Lelo cali icitetekelo CAKWE UMWINE *ico Apele ku bacetekela*. Abena Roma 12:3 “Pantu mu bubile ubo napelwe ndetila ku muntu onse (ukulingana vesi 1 abaume ni BAMUNYINANE) umulingo wa citetekelo.” Efese 2:8, “Pantu ni ku kusenamina mwapusukile pa kutetekela, kabili na cilye (CITETEKELO) te cintu cafuma kuli imwe, ca bupe cakwa Lesa” Kabili itila nakabili muli Yakobo 2:1, “Mwe bamunyanane (moneni ena, nao, alelanda kuli BAMUNYINANE) mwikwatila icitetekelo CA KWA (te muli) Shikulwifwe Yesu Kristu mu kusobolola abantu.”

Muli iyi Nshita ya Pergamo uko abantu baleipangile pusukilo lya mu buntunse, panuma ya kufuma ku cine ukutula “Ipusukilo lyakwa Shikulu,” — panuma ya kufumyapo isambilisho lya kusala no kwiswisha nganshi umwinshi wa calici kabili no kulongana kwabo ku uuli onse kabili na bonse abaumfwilile ku masambilisho yabo (tabasakamene Cebo), muli ino nshita iya bonaushi, kwali fye abanono abakwete umulingo uwa cilye citetekelo ica kwa Shikulwifwe Yesu Kristu, kabili tababomfeshe fye cilye citetekelo mu milimo ya maka lelo balikenye abo abaeseshe ukusosa ukutula bali abapusushiwa pa mulandu fye uwa fishinka ifya ku ilunda ku lukuta. Balishibe ukutula takuli umuntu nangu umo uwinga cetekela icine cine ku mweo wa muyayaya kabili no bulungami bwakwa Lesa kunge ka mulingo wa citetekelo cakwa Shikulu Yesu, Umwine. Nge fyo lukuta lwelelo lwalisushiwa na bacetekela ba buntunse abo abasuminisha ukufyalwa kwa kwa

nacisungu, ukusumya kwa mulopa, ukuya ku calici no kulyo mulalilo, kabili tabafyalwa cipya cipya nakalya, nangula ni muli ilya nshita iya citatu cali ubwafya bumo bwine. Icitetekelo ca buntunse tacali icalinga lilya kabili tacabe calinga na nomba. Cisenda icitetekelo cine ica Mwana wakwa Lesa ku kwingila mu mutima wa muntu pa kutila e nga pokelela Shikulu wa bukata mwi tempile ilyo ilishacitwa ne minwe.

Ici cali icitetekelo ica mweo. “Njikala kucitetekelo ica Mwana wakwa Lesa.” Paulo tasosele ukutula aikele ku citetekelo MU Mwana wakwa Lesa. Cali icitetekelo ica Mwana wakwa Lesa ico camupele umweo kabili ca mulengele ukulaikala mu kucimfya kwa Bwinakristu.

Iyo, tabakene ukutula ipusukilo lyali ilya kupapusha ukufuma ku ntendekelo ukufika na kumpela. Basungile ku bumi icishinka ice Shina Lyakwe kabili Icitetekelo Cakwe kabili balipalilwe kuli Shikulu no kupendelwa abalinga kuli Wene.

ANTIPA INTE YANDI IYA CISHINKA

Takwaba ilyashi na limbi mu Cebo atemwa mwi lyashi ilya kale ilya bukapepa pali uyu munyina. Lelo mucine takulingile ukuba. Cili icalinga ukucila ukutula alishibilwe libela no kwishibikwa kuli Shikulu. Cili icalinga ukucila ukumona bucishinka bwakwe kuli Shikulu ukulembwa mu Cebo ica mweo. Ali Umwinakristu. Alikwete Ishina lyakwa Yesu. Alikwete icitetekelo ica kwa Shikulwifwe Yesu Kristu kabili ali pakati kabo abakalile kuli cena. Alyumfwile ku fyabo fyakwa Yakobo, “Mwikwatila icitetekelo ica kwa Shikulwifwe Yesu Kristu mu kucindika abantu.” Uwaisushiwa na Mupashi wa Mushilo ne citetekelo nge fyo ali Stefano, tapele umucinshi nangu umo, tatinine nangu umo; kabili ilyo imfwa yalumbwilwe pali bonse abo abali no kusenda lilye Shina no kwendela mu citetekelo ica kwa Yesu Kristu akwete ukwiminina kwakwe na balya abashali no kubwekela kunuma. Ee, alifwile, lelo nga Abele, apokelele ubunte ukufuma kuli Lesa (ishina lyakwa lyalilembwa mu Cebo), kabili nangula alifwa, ishiwi lyakwe licili lilelanda mu mabula Aya mufyalembwa ifya Bulesa ifyakwa Lesa. Inte na imbi iya cishinka yalisendelwe ku kutusha kwakwe. Lelo Satana tacimfishe lilya, nga filya afililwe ukucimfya ilyo aipeye Cilolo wa Mutende, pantu nge fyo Satana aonawilwe pa lupanda, nangula ni nomba umulopa wakwa Antipa uli no kulilila ku makana abo abali no kusenda ulupanda lwabo no kukonka Wene.

APAIKALA ICIPUNA CA KWA SATANA

Umulandu uwakutula ici ciputulwa ica kutasha ukwa Mupashi ni pa mulandu aba bashilikale aba cenjela aba

lupanda balecimfya Satana mukati fye ka cipinda ca cipuna cakwe cine ca bufumu. Balecimfya ubulwi ukupitila mwi Shina ne Citetekelo icakwa Yesu mulya mwine mu nkambi iya ntungulushi isha mfifi. Ifyo kwali ukutashiwa ukukalamba. Nga balya abaume impalume abakwa Dabidi abo abasanshile nkambi iya mulwani ku kuletela Dabidi amenshi ayapwishe cilaka, e ico ishi mpalume sha citetekelo shasanshile incende iye sonde iya bukose bwakwa Satana, kabili pakushimikila no kukonkomesha baletete amenshi ye pusukilo kuli abo abaikele mwisamba lya cinshingwa ca mfwa.

Nomba sana sana nge fyo aya mashiwi palwa cipuna ne ncende yakwa Satana cabe ciputulwa ca kutasha kwa kwa Lesa pa basalwa Bakwe, yena mucine yatantika icakubalilapo icakwebaulwa kwa bubi ubo ubwakwete bucibinda mu lukuta.

PERGAMO: Icipuna ca Bufumu cakwa Satana kabili Incende ya Kwikalapo. Kubengi, aya mashiwi yaba ngo kwelenganya ukucila mucine ilyashi ilya citike. Lelo yaba mu cishinka aya cine kabili ilyashi lya kale lilashimiko bunte pali cilya. Pergamo yali mucine icipuna ca bufumu kabili incende iya kwikalapo iya kwa Satana. Cacitike muli uyu musango:

Pergamo tayali ni ncende iya ntendekelo uko Satana (nga pafya mikalile ya bantu) aikele. Babylon lyonse yaba mucine kabili mu butuntulu umusumba wakwe ukalamba. Cali ni mu musumba wa Babylon uko kushinshimuna kwa kwa Satana kwatendekela. Ukutendeka 10:8-10, “Kabili Kushi afele Nimrode; wene abalilepo ukube paka pano isonde. Wene ali mubomfi uwakosa ku cinso cakwa Yehoba. Pa kutendeka ubufumu bwakwe bwali ni Babele, na Ereke, na Akadi, na Kalne, mu calo ca Shinari.” Ukutendeka 11:1-9, “Kabili pano isonde ponse pali ululimi lumo, ne nsoso imo. Nomba pakwenda kwabo ku kabanga, basangile apabatama mu calo ca Shinari, kabili eko baikele. Elyo basoshanya abati, Aleni, natubumbe njelwa, toce no koca. Awe bali ne njelwa e mabwe yabo, kabili bali na bitume eloba lyabo. E lyo abati, Aleni, natukule umusumba ne cilupungu po ico impela ya ciko ishinte mu mulu; tuicitile ne shina, epali twapashilwa pe sonde ponse. Awe Yehoba aikila ku kumona umusumba ne cilupungu, ifyo abana ba bantu balekula. Elyo Yehoba ati, Moneni, abantu bamo, kabili ululimi lumo kuli bonse bene; nga uku e kutendeka kwabo ukucita: nomba takwakaleshiwe kuli bene, na conse ico bapanga ukucita. Aleni, natwike, tifulunganye noko kwine ululimi lwabo, ukuti be umfwana umuntu no muntu ululimi lwa munankwe. E fyo Yehoba abapashile kulya alekele baleya pano isonde ponse; nabo balekele ukukula uyo musumba. Nipali ici ishina lyauko lyainikilwe Babele; pantu e ko Yehoba afulunganishishe ululimi lwa pano isonde: kabili eko Yehoba abapashile alekele baleya pano isonde ponse.”

Babele e shina ilya ntendekelo ilya Babylon. Cipilibula icimfulunganya. Bwena mucine bwatampilwe na Kushi, umwana wakwa Ham, lelo bwaletelwe ku bufumu bwa maka no kuyemba ukupitila mu mwana wakwe, Nimrod, umulunshi umukalamba. Nimrod, ukulingana ne lyashi ilya mu Kutendeka ikumi na cimo e lyo nakabili ukulingana ne lyashi ilyakale ilya bukapepa, apangile ukufikilisha ifintu fitatu. Alefwaya ukukula inko iya kosa, cilya alicitile. Alefwaya ukuipangila bukapepa bwakwe umwine, cilya alicitile. Alefwaya ukuipangila ishina umwine, ico naco alibombele. Ukubomba kwakwe kwalilundulwike nganshi ica kutila ubufumu bwa Babylon bwaitilwe umutwe wa golide pa mabuteko yonse aye sonde. Ukutula bukapepa bwakwe bwaishile sende cifulo ica ntanshi cishininkishiwa ku cishinka ica kutila Amalembu yalabushininkisha pamo na Satana umupwilapo muli Esaya Icipandwa 14 na mu Kusokolola Ifipandwa 17-18. Kabili kwi lyashi lya kale kuti twashininkisho kutila kwasanshile isonde lyonse kabili e shinte ku mibombele yonse iya kupepo tulubi, kabili ifunde lya tushimi, nangula amashina ya milungu yalipusana mu fiputulwa ifyalekana lekana ifya calo ukulingana no lulimi lwa bantu. Ukutula aliipangile ishina umwine na bamukonkele tekuti cibe ukwabulo kulandwapo, cikulu fye ino nshita iya nomba ile twalilila (mpaka Yesu aisokolola Umwine kuli ba Munyina) akulashinshimunwa no kucindikwa, nangula cingaba mwi shina limbi kunse kakwa Nimrod, kabili mwi tempile ilya pusanako panono ukufuma kuli ilyo umo aleshishimunwa mu ntendekelo.

Apo Baibele tayakwata ifya kucita na malyashi ayakale aya nko shimbi umwashika, cili no kube cikankala ukufwaya ifyalembwa ifya bukapepa ifya nshita ya kale ukufwanga ubwasuko bwesu musango nshi Pergamo waishileba icipuna ca bukapepa bwakwa Satana ubwa Babylon. Intulo ine ine iye lyashi lili no kuba mu fyalembwa ifya mu ntambi sha mu Egupti na Grecian. Umulandu wa ici wakutula Egupti apokelele science yakwe ne nsamushi ukufuma ku bena Kalde e lyo mukubwekesha Greece afipokelele ukufuma ku Egupti. Nomba apo bashimapepo bali ni ntungulushi ukusambilisha iyi science, kabili apo iyi science yalebomfiwa nge ciputulwa ca bukapepa, natwishiba kale ulufungulo umusango bukapepa bwa ci Babylon bwakwete amaka ya buko mu fyalo ifi fibili. Kabili ne ci naco cishinka ukutula ilyo lyonse inko yali iyalinga ukucimfya inko ibiye, mu nshita yalinga bukapepa bwa bacimfya bwaishile ba bukapepa bwa bacimfiwe. Calishibikwa bwino bwino ukutula aba Greek balikwete ifishibilo fimo fine ifya Zodiac nge fyo bacitile abena Babylon; kabili calisangwa mu fyalembwa ifya kale ifya bena Egupti ukutula abena Egupti bapele ama Greeks amano yabo aya milungu iingi. E ico inkama sha Babylon shasalangenye ukufuma ku nko ukuya ku

nko mpaka sha monekele mu Rome, mu China, India kabili nangula ni konse kubili ku North na ku South America tulesanga ukupepa kumo kwine.

Ilyashi ilya kale lilasuminishanya na Baibele ukutila ubu bukapepa bwa ci Babylon tabwali mucine bukapepa ubwa ntendekelo ubwa bantu aba kubalilapo pe sonde. Bwali ubwa kubalilapo ukutaluka ukufuma ku citetekelo ica ntendekelo; lelo ubwine tabwali ubwa ntendekelo. Bakalemba be lyashi lya kale abapala nga Wilkinson na Mallett bali shininkisha umupwilapo ku nkalata isha kale ukutila pa nshita imo abantu bonse aba pe sonde bacetekele muli LESA UMO, uwapulamo, uwa muyayaya, ushimoneka, Uo ku Cebo ca kukanwa Kakwe alandile ifintu fyonse ukubapo, kabili ukutila mu mibele Yakwe Ali uwa citemwiko kabili umusuma kabili uwa kaele. Lelo nge fyo Satana ali no kubifya lyonse conse ico enga cita, tulemusango kubifya amano ne mitima ya bantu pakutila bengakana icine. Nge fyo lyonse afwaya ukupokelela ukushishimunwa kwati fye ena ali ni Lesa kabili te mubomfi kabili icibumbwa cakwa Lesa, atalwishe ukushishimuna ukufuma kuli Lesa ku kulekelesha pa kutila enga kuleta ku mwine e ico no kusansabikwa. Mucine ena alifikilishie ukukabila kwakwe ukusalanganya bukapepa bwakwe mwi sonde lyonse. Ici calishininkishiwa na Lesa mwi Buku lya Bena Roma, “Pantu pakwishiba Lesa, taba Mucindike nga Lesa, mpaka basangwike abafye mu matontonkanyo yabo, ne mitima yabo iya fita basumine bukapepa ubwa bifishiwa ica kutila baishile shinshimuna ifibumbwa ukucila Kalenga.” Ibukisheni, Satana ali cibumbwa cakwa Lesa (Umwana wa Macaca). E ico tulesango kutila ilyo inshita imo icine casabankanishiwe pakati ka bantu, kabili bonse baikatilile kuli cilya icine cimo, kulya pa ntanshi kwaishile ubushiku ilyo ibumba ilikulu lya pilibwike ukufuma kuli Lesa no kusalanganya imisango ya kushinshimuna iya bipisha isonde lyonse. Ilyashi lya kale lilacishimiko bunte ukutila balya aba mutundu wakwa Shemu abo abaiminine pa cine icishipilibulwa bali aba kususha na maka kuli balya abakwa Hamu abo abapilibwike ukufuma ku cine ukuya kubufi bwakwa ciwa. Takuli inshita nangu imo iya kwingila mukulanshanya ukwa ici; ciletelwe fye pa kutila mwinga mona kwali bukapepa bubili kabili bubili fye, kabili uwa mubifi bwaishileba isonde lyonse.

Ukupepa Lesa umo kwa pilibwile ku milungu iingi mu Babylon. Ubufi bwakwa ciwa ne nkama shakwa ciwa shaile ima no kukanye cine ca kwa Lesa ne nkama shakwa Lesa muli ilyo musumba. Satana mucine aishileba umulungu uwa ili isonde kabili aishile pokelela ukushinshimunwa ukufuma kuli balya abo abepele, ukubalenga ukucetekela ukutila ena ali icine cine Shikulu.

Bukapepa ubwa milungu iingi ubwa mulwani bwatendeke ne sambilisho ilya bene batatu. Cali kunuma kulya akale sana

ukutila ilyano ilya “Lesu umo mu bantu batatu” ilyano lyaishile monekela. Ifyo cabe cakupapusha ukutila bakasambilila wafya bulesa wesu abapya tabamona ici; lelo mu cine nganshi ababepwa fye na Satana nge fyo ifikolwe fyabo fyali, bena na nomba balicetekela mu bantu batatu mu mutwe wa Bulesa. Leken i batulangishe icifulo fye cimo mu Malembo apo apaba insambu ishili shonse kuli lilye sambilisho. Bushe tacabe ceni ukutila ilyo aba bufyashi bwakwa Hamu baile mu nshila yabo mu kushinshimuna kwa kwa Satana uko ukwakwetemo itontonkanyo ilikankala ilya milungu itatu *ukutila takwaba nangu pamo epo twingamona aba bufyashi bwakwa Shemu ukucetekele cintu ica musango filya atemwa ukukwata ukupepa ukwa lutambi ukuli konse uko kwa palene nga cena?* Bushe tacabe ceni ukutila AbaHebere bacetekele, “Umfwa, We Israele, Shikulu Lesu obe ni Lesu UMO”, nga kwali abantu batatu mu mutwe wa Bulesa? Abraham, ubufyashi bwakwa Shemu, mu Kutendeka 18 amwene fye Lesu UMO na ba malaika babili.

Nomba inga ici ica bene batatu calelangishiwa shani? Calelangishiwa mu cintu ica fifutu fitatu nge fyo cilangishiwa mu Rome ilelo. Icen i, AbaHebere tabatalile ukukwata itontonkanyo lya musango ifi. Nomba ni bani abalungama? Bushe BaHebere atemwa ama Babylonias? Mu Asia ilyano ilya bengi ilya milungu itatu muli umo lyaishile monekela mu cimpashanya ica mitwe itatu pa mubili umo. Alangishiwa nga mano yatatu. Mu India, bacisangile mu mitima yabo ku kumulangisha ngo mulungu umo mu misango itatu. Nomba cilya mucine cine lisambilisho ilya fya bulesa ilya nshiku shipya. Mu Japan mwaba Buddha umukalamba ne mitwe itatu nga ulya wine twacilondolola pa kubala. Lelo icisokolola sana pali fyonse ni cilya icilangisha itontonkanyo lya bene batatu pali Lesu mu musango uwa fitatu ifya: 1. Umutwe wa mwaume umukote ukwiminako Lesu Tata, 2. Icishilwa ico mufya nkama calangishe “Imbutu” ico mukubwekesha cipilibula Umwana. 3. Amapindo no mucila wa cuni (icipele). Ili lyali lisambilisho ilya kwa Tata, Mwana na Mupashi wa Mushilo, abantu batatu mu mutwe wa Bulesa, ica bene batatu icapwililika. Kuti mwamona icintu cimo cine mu Rome. Nomba lekeni njipushe umuku naumbi, bushe tacili ceni ukutila ciwa na bakashinshimuna bakwe mucine bakwete icine ica cilamo ukusokololwa ukucila wishu uwa citetekelo, (Abraham) kabili naba bufyashi bakwe? Bushe tacili ceni ukutila bakashinshimuna bakwa Satana, balishibe nganshi palwa kwa Lesu ukucila abana bakwa Lesu? Nomba cilya eco bakasambilila ba fya Bulesa aba nshiku shipya besho kutweba ilyo balelanda palwa bene batatu. Ibukisheni fye ici cintu cimo ukufuma ino nshita ukuya pa ntanshi: aya malyashi fishinka kabili ici cishinka. Satana ni kabepa wa bufi kabili wishu uwa bufi, kabili lyonse ilyo aisa no lubuuto ululi lonse nalyo line

bufi. Ena cipondo. Kabili isambilisho lyakwe ilya bene batatu lya lyonaula amabumba kabili lya kulaonaula mpaka Yesu akese.

Ukulingana ne lyashi lya kale tacasendele nshita itali ukukwata ukupilibula muli ili tontonkanyo ilyakwa Tata kabili Umwana kabili Umupashi wa Mushilo. Satana asendele ulutampulo lumo pa nshita ukutaluka ukufuma ku cine. Itontonkanyo ilyaishile ilyakwa Bulesa nomba lyali: 1. Tata uwa muyayaya, 2. Umupashi wakwa Lesa ukwikala muli nyina uwa BUNTUNSE. (Bushe cilya cilamilenga ukutontonkanya?) 3. Umwana uwa Bulesa, icisabo ca kulyo kubamo, (Ubufyashi bwa mwanakashi).

Lelo ciwa tekushiwa. Ali talafikilisha ukupepa ukwa kuli ena na nomba, kano fye munshila imbi. E ico asendele abantu ukubatalusha ukufuma ku cine ukuya pantanshi. Ukupitila mu nkama shakwe asokolwele ku bantu ukutila apo Lesa Tata umukalamba ushimoneka taposako amano umwine mu fya bwikashi bwa bantu, lelo ekala tondolo palwa bena, kanshi icilekonkapo cakutila ena kuti ashinshimunwa fye tondolo. Mucine cipilibula ukumusula umusango onse nge fyo cinga citwa, nga teifyo icintu fye conse. Ili sambilisho lyasalangene sonde lyonse nalyo, kabili ilelo line mu India kuti mwamona yalya ma tempile kuli kalenga umukalamba, umulungu uwa batondolo, yaba mukumoneka mu mpendwa inono.

Apo tacali icikankala ku kushinshimuna kalenga tata, cali fye ica cifyalilwa ukutila ukupepa kwaile kuli “Nyina no Mwana” nge fibumbwa ifya kushinshimuna. Mu Egupti kwali ukwampana kumo kwine ukwa nyina no mwana ukwaleitwa Isisi na Osiris. Mu India cali Isi na Iswara. (Moneni ukupalana kwa mashina nangu cibe fyo.) Mu Asia cali Cybele na Deoious. Mu Rome kabili mu Greece fyali cimo cine. Kabili na mu China. Cisuma, elenganyeni ukupapa ukwa ba mishoni aba mu Roman Catholic ilyo baingile mu China no kusanga mulya Madonna no Mwana ne myengelele ya lubuto ukushinguluka umutwe wa kanya. Icimpashanya nga cali lingilwe ukukabushanya kuli cilya icali mu Vatican kano fye pa mulandu wa bupusano ubwa mimonekele ya pa menso imo.

Nomba nacyana kuli ifwe ku kusanga nyina uwa ntendekelo no mwana. Uwantendekelo umulungu uwa nakashi nyina wa Babylon ali ni Semiramis uyo waleitwa Rhea mu fyalo ifya ku kabanga. Mu minwe yakwe afukatile umwana, uyo nangu ali akanya, alondolwelwe ukubo mutali, uwa maka, umusuma kabili maka maka uwa kutemuna abanakashi. Muli Esekiele 8:14 aleitwa Tammuz. Pakati ka bakalemba abaishibisha aleitwa Bacchus. Ku bena Babylon ali ni Ninus. Ico cilangisha icishinka ica kutila aleiminwako nga kanya mu minwe lelo nomba ukulondololwa ngo mukalamba umuntu impalume caba cakutila eshibikwa nga “Umulume Umwana”. Icakulumbwilako cimo cali

“Umulumu wakwa Nyina”, kabili mu India uko babili baishibikwa nga Iswara na Isi, ena (umulumu) e mininwako nga kanya pa mabele ya mukashi wakwe wine.

Ukutila uyu Ninus e Nimrod wa mu Baibele kuti twashininkisha ku kupashanya ilyashi lya kale ne fya citike mu Kutendeka. Pompilus atile, “Ninus, imfumu ya ku Assyria, apilibwile inshila isha bumi *ishisuma* isha kale pa kukabila ukucimfya. ALI UWA NTANSHI UWALWILE NKONDO KU BENA MUPALAMANO BAKWE. Acimfische inko shonse ukufuma Assyria ukuya ku Libya pantu aba bantu tabaishibe imilwile ya nkondo.” Diodorus atile, “Ninus ali uwa nshite sha kale sana pa shamfumu sha Assyrian ishalumbulwa mwi lyashi lya kale. Ukuba uwa mimonekele ya nkondo asambilishe abalumendo abengi mu nshila isha kalabana mu milwile ya nkondo. Aletele Babylonia kuli wene lintu lilya takulaba umusumba uwa Babylon.” E ico tulemona uyu Ninus aishile tendeka ukuba umukalamba mu Babylon, akulile Babele no kupokolola Assyria, ukube mfumu ya buko, elyo kabili atwalilile ukonaula incende na shimbi ishikalamba uko abantu bali abashaishiba mu nkondo kabili baikele mu *nshile shisuma* nge fyo asosele Pompeius. Nomba mu Kutendeka 10, ukulanda pa bufumu bwakwa Nimrod yasoso kutila, “Pa kutendeka ubufumu bwali ni Babele, na Ereke, na Akadi, na Kalne mu calo ca Shinari. Ukufuma muli ilye mpanga mwaishilefuma Asshur kabili akulile Ninevah, na Calah nafimbipo.” Lelo bakelula bapangile cilubo mu kwilula Asshur nge shina lelo lyena lishiwi, kabili mu ci Chaldee cipilibula ‘ukupela maka.’ Efyo Nimrod ali, uyo panuma ya kukwata maka (apampamike ubufumu bwakwe pa ku kula ifita ifya kubalilapo ifye sonde ifyo asambilishe imyendele kabili ukupitila mu mibombele ya kulunga) aile ukucila Shina ne fita fyakwe ifya maka no kucimfye nko kabili akulile imisumba nga Ninevah, uyo uwainikwe ishina lyakwe, pantu nangu ni lelo iciputulwa icikalamba icafibolya ifya uyo musumba citwa Nimroud!

Apo na tusanga ifyo Ninus ali, nomba cena cikankala ukusanga ba wishu bali ni bani. Ukulingana ne lyashi lya kale ali ni Bel, uwasangile Babylon. (Nomba cilingile ukwishibikwa pano ukutila Bel ausangile mu mano aya kutila atendeke ukubomba konse uku, lelo cali mwana, Ninus, uyo uwa utampile kabili ali mfumu ya ntanshi na fimbipo) Lelo ukulingana na Malembo, wishu wakwa Nimrod ali ni Kushi: “Kabili Kushi afele Nimrod.” Ici tacali fye lelo tulesango kutila Ham afele Kush. Nomba, mu lutambi ulwa bena Egupti Bel aleitwa Hermes, kabili Hermes cipilibula, “UMWANA WAKWA HAM.” Ukulingana ne lyashi lya kale Hermes ali ni kasesema umukalamba uwa kupepa utulubi. Ali ni kelula wa milungu. Ishina limbi ilyo aitulweko lyali Mercury. (Belengeni Imilimo Ya Batumwa 14:11-12)

Hyginus asose fi pali ulyo mulungu uwaishibikwe mu misango iya lekana lekana nga Bel, Hermes, Mercury na fimbipo, “Panshita itali abantu baikalile mu buteko bwakwa Jove (te Jove wa ci Roma, lelo Yehoba waba Hebere uyo uwacila pelyashi lyakale lyaba Roma) ukwabula imisumba kabili ukwabula amafunde, kabili bonse ukulanda ululimi lumo. Lelo panuma ya cilya Mercury (Bel, Kush) ailwile insoso sha bantu (kulya kelula etwa Hermeneutes) umuntu umu wine apele ne nko. Elyo icaibela calitendeke.” Cilemoneka ukufuma kuli ci ukutila Bel atemwa Kush, wishi wakwa Nimrod, mu ntendekelo ewali ntungulushi ikalamba iyo yatungulwile abantu ukubatalusha kuli Lesa uwa cine kabili akoseleshe abantu nga “kelula wa milungu” ukusenda umusango umbi uwa bukapepa. Ali bakoseleshe ukutwalilila no lupungu ulu mwana wakwe mucine akulile. Kabili uku kukoselesha e kwaletele icimfulunganya no kupatukana kwa bantu, ica kutila ali fyonse fibili, “kelula kabili kafulunganya.”

Kush, kanshi, ali wishi wa kupepe milungu iingi kabili ilyo abantu balecitwa imilungu ku bantu, ena kanshi, aishileba wishi uwa milungu. Nomba Kush aleitwa Bel. Kabili Bel mu fyakwelenganya fya ci Roma ali ni Janus. Akopwa ngo wakwata ifinso fibili kabili asendele mulanga kuli co acimfisheko no “kusalanganya” abantu. Ovid alemba ukutila Janus ailandile umwine, “abakale bale njita Chaos”. E ico tulesanga ukutila Kush wa mu Baibele, cisanguka uwantendekelo ukukanya bukapepa wa umu aleitwa Bel, Belus, Hermes, Janus, na fimbipo pakati ka bantu abakale. Aitungile ukuleta ama busokololo na ma bwilulo ukufuma ku milungu ukuleta ku bantu. Mu kucita cilya alengele ubukali bwakwa Lesa ukusalanganya abantu, ukuleta ukupatukana ne cimfulunganya.

Nomba ukushinta pali ici cishinka natumona uko bukapepa bwa fintu ifingi atemwa ukupepa kwa milungu iingi kwafumine. Lelo bushe nomba na mumona ukutila ifwe nakabili twasangile ukulumbulwa kwa mwaume uwitwa Kushi uwapelwe icakumulumbwilako ica “wishi wa milungu”? Bushe na mumona pano isambilisho ilya kale ilya bukapepa ubwa fintu ifingi akale, ukutila imilungu ishikilwa iine pamo na bantu? Kulya eko ukupepa ifikolwe kwafumine. E ico tulingile fye ukucenenta ilyashi lya kale palwa kushinshimuna ifikolwe. Cisuma, cashimikwe ukutila Kush alangishe ukupepa imilungu itatu iya tata, mwana na mupashi. Imilungu itatu iyo iyali iyalingana yonse. Lelo alishibe palwa bufyashi bwa mwanakashi ubwa leisa, e ico kwalingile ukuba umwanakashi no bufyashi bwakwe, ukwisa monekela. Ici caishilefikilishiwa ilyo Nimrod afwile. Umukashi wakwe Semiramis amubikile umulungu, kabili e ico ailengele umwine nyina wa mwana ilyo kabili nyina uwa milungu. (Nga filya fine fye ulukuta lwa Roma lwabika Mariya ukubo mulungu. Basoso kutila ali

ukwabulo lubembu kabili ali ni Nyina wakwa Lesa.) Ena (Semiramis) aitile Nimrod “Zeroashta” ico cipilibula, “ubufyashi bwa mwanakashi uwalaiwa.”

Lelo tacaposele inshita itali sana mpaka umwanakashi atendeke ukuposwako sana mano ukucila umwana, kabili ukwabulo kuposa inshita e ulya wine balangishe nga umo unyantile pa nsoka. Bamwitile ena “na mfumu wa mu mulu” no kumulenga ukuba umulungu. Ifyo caba ne lelo uko Maria, nyina wakwa Yesu, alisansabikwa ku ushifwa kabili ino ine nshita nga mu September 1964 akabungwe ka Vatican kaleesha ukupela imibele kuli Maria iyo takwata, pantu balefwaya ukumwita, “Maria Kapapatila,” “Maria Nyina wa Bacetekela Bonse,” nangu “Nyina wa Lukuta.” Nga kwalitala ukuba ukupepa ukwa fikolwe ukwa ci Babylon muli bukapepa, caba ni bukapepa bwa Lukuta ulwa Rome.

Tacali fye ukupepa kwa fikolwe ukwa tendekele mu Babylon lelo nakabili ukupepa kwa fya cifyalilwa. Cali ni mu Babylon imilungu yaishibikilwe pamo na kasuba no mweshi, na fimbipo. Icintu icapulamo mufyalengwa cali kasuba ako akakwata ifintu ifipelo lubuuto no kupela icikabilila kabili kamonekela ku bantu ngo mupila wa mulilo mu myulu. E ico umulungu ukalamba ali no kuba umulungu kasuba uo bainike Baali. Lyonse akasuba kalangishiwe ngo lubingu ulwa shinguluka kabili panuma ya kushinguluka lulyo lubingu kulya kwa moneke insoka. Tacasendele nshita itali mpake nsoka yaishileba icilangililo ca kasuba kabili mukulekelesha ukushinshimunwa. E ico ukukabila kwa mutima wakwa Satana kwaishile ikushiwa umupwilapo. Aleshinshimunwa nga Lesa. Icipuna cakwe cali pampamikwe. Abasha bakwe balemufukamina. Mulya mu Pergamo mu musango wa nsoka iya mweo ale shinshimunwa. Umuti wa Kwishiba Ubusuma no Bubi, nomba ukulangishiwa mu musango wa nsoka iya mweo tayalebeleke fye Efa lelo umutundu wa bantu.

Lelo musango nshi Pergamo aishileba icipuna cakwa Satana nga Babylon e cali icipuna? Ubwasuko nakabili bwaba mwi lyashi lya kale. Ilyo Babylon awile ku bena Medes na Persians, shimapepo imfumu, Attalus abutwike mu musumba no kuya ku Pergamo na bushimapepo bwakwe ne nkama isha mushilo. Kulya abikile ubufumu bwakwe kunse ka bufumu bwa Roma, kabili asungilwe ukupitila mu kusakamanwa kwa kwa kasebanya.

Uku kwaba ukulondolola ukwipi ukwe lyashi lya kale ilya bukapepa bwa ci Babylon kabili no kwisa kwa buko ku Pergamo. Amepusho ayengi ukwabulo kutwishika yali ayabulo kwasukwa kabili ukucilapo, ukwabulo kutwishika, nga kwalilandilwe ku kutubutisha, lelo uku takulingile ukuba ukusoma ukwe lyashi lya kale, lelo kwalingwo kuba ukwafwilisha ku kusoma kwa Cebo.

UKUSUSHA

Ukusokolola 2:14-15 “Lelo ndi na tumo utwa ku kushinina, walikwata uko abaikate sambilisho lyakwa Baalamu uwa sambilisho Balaki ukupose ca kupuntwisha ku ntanshi ya bana bakwa Israele, ku kubalengo kulye fyaipailwe amalambu ku tulubi, no kucito bulalelale. Ifyo fine wakwata abaikate sambilisho ilya benaNikola, icintu ico napata.”

Muli iyi Nshita ya Pergamo Shikulu alesusha amasambilisho yabili ayo Apata: 1. Isambilisho lyakwa Baalamu ilyo lyaletetele ukupepo tulubi no lubembu ulwa bipisha kuli Israele pa Baal-Peor, kabili 2. Isambilisho ilya benaNikola, ilyo lyali lelo imilimo mu Nshita ya Efese. Bikeni pamo uku kususha ne cishinka ica kutila Wene alekomaila Pergamo nge cipuna cakwa Satana, kabili cili icaanguka nganshi kabili icalinga ukusondolwela ukutula mu nshila imbi bukapepa bwa ku Babylon na busankanishiwa pamo no Bwinakristu.

Nomba ici tacili fye ukwelenganya lelo icishinka ce lyashi lya kale ico twalashininkisha pa kubwekela kunuma mwilyashi lya kale kuli nalimo 36 A.D. kabili ukwisa fika ku Kabungwe ka Nicene aka mu 325. Ilyo Abenakristu (abengi baYuda mukufyalwa) basalanganishiwe ukutali ukufuma mu Yerusalemu baile mu ncende monse ukushimikila Imbila nsuma, sana sana mu ma sunagoge. E ico pa myaka itatu, atemwa nalimo mu 36 A.D. Imbila nsuma yatwelwe ku Rome kuli Junius na Andronicus, abo kulingana na bena Roma 16:7 bali batumwa. Umulimo walikulile kulya pa myaka iingi mpaka ukupusana kwa lyonse kwa baYuda mukati kabo kwalengele Cilolo Cludius ukubatamfya ukufuma ku Rome. Na baYuda ukubakanya muli ulyo musumba umongololo uwa lukuta ulunono walikontaike mu butuntulu. Nalimo nangula abakalamba bali ba ciYuda eico bali no kuya. Umukuni tawali no kucemwa kabili apo Icebo cali icishalembelwe nge cakutungulula kuti cabe caanguka sana kuli uyu mukuni unono ku kufutatuka atemwa ukwingililwa kuli bakasoma bafya mano na basenshi aba bulyo bushiku. Ne mimbulu iikali iyaleenda enda, kabili umupashi wa munkanyakristu uwa kakulwa, tulesanga ukufuma mwi lyashi lya kale ukutula ulu lukuta lunono mu Rome lwaishileba ulwa bwekela kunuma ukwabule subilo, no kutendeka ukuleta ukusefya kwa busenshi mufya kulumbwilako fya Bwinakristu.

Ilyo inshita iya kutamfiwa yatwalilile pa myaka 13, abatampile Junius na Adronicus, tababwekele mpaka 54 A.D. Elenganyeni umwenso wabo ukusango lukuta ne cakulumbwilako ca Bwinakristu ulu lwali ulwa busenshi nganshi. Kwali ifipailo mu lukuta umo balebika icefungo no kusefya kwa ntambi sha busenshi. Intungulushi ishasalilwe

isha lulyo lukuta te kuti bashipalame, e ico na banono abo aba eseshe ukutwalilila ukuba aba cishinka baishile tendeka ulukuta ulupya, atemwa Ulukuta ulwa cibili ulwa Rome. Lesa abombele no busuna pakati kabo ku fishibilo ne fipapwa ica kutila ulukuta ulwa citatu lwalitendeke. Kabili nangula Ulukuta lwa ntanshi lwali sebene pakuba ulwa busenshi kabili TACALI mu Bwinakristu mu kushinshimuna kwa luko talwalekeleko ku ca kulumbwilako ca luko lelo lwali twalilile kabili LUCILI LWALIBA Ulukuta ulwa Ntanshi ulwa Rome—Ulukuta lwa Roman Catholic.

Nomba abengi muli ifwe balikwata itontonkanyo ilya lubana ukutila abali bonse kabili na bonse abaita abene Abenakristu kuti baba icakubombelapo icakwa ciwa kabili mukulekelesha ukucushiwa ukwa bipisha ku buteko. Lelo tefyo caba. Ulu lukuta lwa ntanshi lwa tendeke no kulunduluka no kufula nganshi mu mpendwa ica kutila bacilolo ne ntungulushi ishalekana lekana isha buteko mucine batemenwe lulyo lukuta pa mulandu wafya mapolitiki. E ico ilyo intungulushi sha Lukuta lwa Ntanshi mu Rome shaisangile ishine mu kwafwiwa, shasendele ishuko ku kupilibulo buteko ukususha abacetekela aba cine no kulomba ukucushiwa kwabo kano fye baisa mwicinka lyabo. Umo bishop uwa musango ifi uwa Lukuta ulwa Ntanshi ulwa Rome ali Anicetus uyo waikela mu mwanda uwalenga cibili kabili ali ne myaka imo ine nga Polycarp. Ilyo umukote Polycarp aumfwile ukutila Ulukuta ulwa Ntanshi ulwa Bwinakristu ulwa Rome lwaitumpile mu fya kusefya ifya busenshi kabili bwabifishe icine ca Mbila nsuma, aile kulya mukubapapata ukuti bapilibuke. Alibamwene ukulambalala abene beka ku fimpashanya ifya inikwe amashina aya batumwa na bashila. Ali bamwene ukwasha amakandulo no koce cefungo pa cipailo. Alibamwene ukusefya ica kucilila ukupitila mwi shina ilya Easter, uko basansabike aka mukate aka papatala aka bulungana ako akacindike mulungu kasuba, elyo kabili baliitile umwangashi nge cakuninika ku milungu. Lelo uyu washila umukote uyo waendele ba mailoshi 1500 alifililwe ukukanya ukonaika kwabo. Lesa alandile ukupitila muli wene lilya line fye alefumapo, “Ephraim nalambatila ku tulubi, leka abe,” Hosea 4:15. Polycarp tatalile ukubwekelamo.

Panuma yakwa Anicetus uwali bishop umubi uwa mu Rome uwaleitwa Victor. Aletele amalila ayengi aya busenshi no kusefya mu Lukuta lwa Ntanshi, nakabili aile aleenda ukwasha na mano yakwe yonse ukupatikisha inkuta isha cine isha Benakristu ku kukwata amano yamo yene. Tabacitile nge fyo abepwishe e ico akoselele pa babomfi ba buteko ku kucusha abacetekela, ukubatwala mu filye, ukubesalila mu cifungo kabili nangula ukuleta imfwa kubengi. Icilangililo ica musango ifi ica milimo yakwe ibi isangwa mwilyashi lya kale

uko Cilolo Septimus Severus acimfiwe kuli Callistus (umunankwe wakwa Victor) ku kwipaya 7000 ku Tesalonika pa mulandu aba bacetekela aba cine basefeshe Icakuninika ukulingana na Shikulu Yesu Kristu te kulingana no kupepa kwa Astarte.

Kale kale umwangashi wa bufi uwalekele cipyu ca buko ukwisa pali Lesa uwa mweo pa kwipaya abasalwa, nga filya acitile icikolwe cabo, Kaini, aipeye Abele.

Ulukuta lwa cine lwalitwalilile ukweshwa ukulengo Lukuta lwa Ntanshi ku kulapila. Lwalikene ukucita cilya. Lwalifulile mu mpendwa na mukongola. Lwabombele ukutwalilila ukusabankanya ukususha imbuto ya cine. Basosele ukutula bena kabili bena beka bali abakwimininako aba cine abakwa Shikulu Yesu Kristu, kabili baleyumfwa icishinka ica kutila bali ulukuta ulwa ntendekelo ulwa mu Rome, kabili bena fye beka bali Ulukuta ulwa Ntanshi. Mucine bali Ulukuta ulwa Ntanshi, kabili MUCINE EFYO BABA.

E ico panshita iya ulu lukuta lwa nshita ya citatu natukwata inkuta shibili ishakwete ishina limo line lelo no kupusana ukwa bipa pakati ka shena. Lumo nalufuma ku cine, no kulambatila ku tulubi kabili talwakwata ubumi muli lwena. Naluisankanya uulwine kabili ne fishibilo fya mfwa, (te mweo), filakonka ukubuka kwa luko. Lwabo lwa maka na ba membala abengi. Lwalitemwikwa kwi sonde. Lumbi libumba ilinono ilicushiwa. Lelo lulakonke Cebo, kabili ne fishibilo filalukonka. Abalwele balondapwa kabili na bafwa balabushiwa. Lwabo lwa mweo no Bumi ne Cebo cakwa Lesa. Talwatemwa ubumi bwa luko, lelo lulekatilila kwi Shina Lyakwe kabili icitetekelo Cakwe mpaka na kumfwa.

Kabili e ico ukucushiwa ukwabipisha kwi ofeshi lya Rome kwa ponene pa bacetekela aba cine mpaka Constantine aimine no kupelo buntungwa bwa kushinshimuna kwa bukapepa. Kwamoneke ukuba imilandu ibili cinshi ubu buntungwa bwapelelwe. Mu cakubalilapo ba cilolo aba pusana pusana abasuma tabasuminishe ukucusha, lelo ilyo balefumapo, kwaleisako bambi abo abaleipaya Abenakristu. Cali ica bulamo amano nganshi ica kutila mukulekelesha caishile ku matwi ya cintubwingi ukutula Abenakristu balingile ukubaleka beka. Umulandu uwa cibili kabili ulemoneka bwino wa kutila Costantine alikwete ubulwi ubwa kosa sana ku ntanshi yakwe mu kusendo butungulushi bwa bufumu. Inshita imo iya bushiku mu ciloto amwene ulupanda ulwa buta ukumonekela ku ntanshi yakwe. Amwene ukutula ici cali lishuko kuli wene ukutula nga Benakristu bapepele ku kucimfya pali wene, kuti acimfya ubulwi. Alaile ubuntungwa ubwa bena mu nshita ilyo akacimfya. Alicimfishe kabili ubuntungwa bwa kushinshimuna bwalipelwe mwilyashi lya Nantes 312 A.D.

Lelo ubu buntungwa ukufuma ku kucushiwa ne mfwa tabwali ubwawama nge fyo bwamoneke pa ntendekelo. Constantine ali nomba uwa kwafwa. Ngo wakafwa ico atemenwe cali mu nshila imbi ukucila cilya ica ulya ulolekesha fye, pantu asalile ukutila ulukuta lwalefwaikwa ubwafwilisho bwakwe mu milimo yaluko. Ali bamwene ukutalikishanya pa fintu ifya lekana lekana, umo uwaishile sangwamo Arius, Bishop uwa ku Alexander, uwasambilishe abalemukonka ukutila Yesu tali mucine cine Lesa lelo icibumbwa ica cepeshapo, pakuba uwalengwa na Lesa. Ulukuta lwa ku masamba lwa kwete itontonkanyo ilya ibela, ukucetekelo kutila Yesu ali ukumoneka kwine kwa kwa Lesa kabili nge fyo basosele ‘uwa ba cimo cine na Tata.’ Na malyashi aya musango ifi, ukubikapo no kwingilila ukwa kusefya kwa busenshi mu kushinshimuna, cilolo alalike Akabungwe ka Nicene mu 325 ne tontonkanyo ilya kutila kuti aleta amabumba yonse pamo uko bengesapwisha ukupusana kwabo, no kukwata ukwiluka kwa bonse, kabili bonse ukuba umo. Bushe tacili ica kupapusha ca kutila nangula ici catendeke na Costantine tacafwile lelo cicili ica mweo sana ilelo nga “Akabungwe ka ma Chalici ye Sonde”? Kabili apo afililwe mucine cine ukufikilisha, cili no kufikilishiwa muli buno bushiku muli iyi mibombele iya bukapapa.

Nomba uku kucilinganya ukwa buteko no lukuta cintu ica buwelewele pantu isonde taliluka nangula icine icisangwa mu Cebo atemwa inshila isha lukuta. Cinshi, ukupingula kwine ukwapelwe kukabungwe ukutila Arius alilufyenye baishile mubwekesha imyaka ibili panuma kuli cilolo kabili pa myaka ingi lilwe sambilisho ilya bufi lyaishile letwa pa bantu.

Lelo kutila ulukuta no buteko fyali no kwisa capamo cali mucine cine ifyaishibikilwe libela na Shikulu. Ishina line Pergamo cipilibula “ukuupwa ukwapwililika”. Kabili mucine ubuteko no lukuta fyalyupene; amapolitiki na bukapapa fyalyampene. Ubufyashi ubwa kulyo kwampana kwaba mukutwalilila ukusankanya ukwa bipisha nganshi isonde talyatala ukumonapo. Icine tacaba muli bona, lelo inshila shonse ishabipa ishakwa Kaini (ukusankanya ukwa ntanshi) kwaba.

Nomba tacali fye ubuteko no lukuta ukufyanya muli iyi nshita, lelo bukapapa ubwa ci Babylon bwali lundilwe mukusuminisha ukuilunda ku Lukuta lwa Ntanshi. Satana nomba alikwete ishuko kwi Shina lyakwa Kristu kabili apelwe icipuna ca bufumu nga Lesa mu kushinshimunwa. No bwafwilisho ubwa ku buteko inkuta shaishile pyana ifikulwa ifyaemba ifyo ifya bikilwemo ifipailo ifye libwe ilya buta ilya marble kabili ifimpashanya fya bashila abaya. Kabili umu mwine muli iyi nshita e lintu “iciswango ca mu Kusokolola 13:3 ico capuminwe kumfwa: (Ubufumu bwa busenshi ubwa Roma)

bwaishile bwekela ku mweo na maka ngo “Bufumu ubwa Mushilo ubwa Roma.” Roma nge nko iyafyuma yaliculile nganshi mu fya bunonshi kabili bwangu kwali ukucula pali cena umupwilapo; lelo tacasakamikwe nomba, pantu ubufumu bwakwe ubwa bukapapa bwali no kulubika pa mulu we sonde ukutekela ukufuma mukati uko talwingamonekela ukucita cilya kufuma kunse.

Lekeni milangishe icine icalingana na Malembo ica uyu mulandu, pantu nshilefwaya nangu umo ukutontokanya ukutila ndepela ubusokololo ubwandi ne mwine — umo ushingasangwa mu Malembo. Daniele 2:31-45, “Imwe, mwe Mfumu, mwamwene, kabili moneni e kwali icimpashanya cimo icikalamba. Ichimpashanya ici icikalamba, kabili icabeka ukucila, caiminina pa mulola wenu; no kumoneka kwa ciko kwali ukwa kutinya. Ichimpashanya ici umutwe wa ciko wali wa golide musuma, icifuba caciko na maboko ya ciko ifya silfere, ifumo lya ciko na matanta ya ciko ifya mukuba, amolu yaciko aya cela, amakasa ya ciko mwali icela lubali lubali ibumba. Mwamwene lyasuke libwe lya putulwa apa bulwe minwe, kabili lyapola icimpashanya pa makasa ya ciko aya cela ne bumba, no kuya tobaula. E lyo fyatobawililwe pamo, icela, ibumba, umukuba, silfere na golide, no kuba nge misungu ya pafipulilo ifya kumwela; e lyo umwela wa fisendele, fyasuka tafyasangilwe apa kwikala: ne libwe ilya polele icimpashanya lyaisabo lupili ulukalamba, no kwisusha pano isonde ponse. Ici e ciloto; nomba tusose ukushimbulwa kwa ciko pa mfumu. Imwe, Mwe mfumu, ni mwe mfumu ya sha mfumu: intu Lesa wa mu mulu apeleko bufumu, amaka, ubukose, no bukata. Kabili monse umwaikala abana ba bantu, ne nama sha mu mpanga ne fyuni ifya mulwelele Apela mu minwe yenu, no kulenga mube cilolo kuli fyonse fine. Umutwe wa golide ni mwe. Kabili panuma yenu pakema ubufumu bumbi ubwa panshi ku bufumu bwenu, e lyo pakemo bufumu bumbi ubwa citatu ubwa mukuba, ubukateka pano isonde ponse. No bufumu ubwalenga yane bukabo bwa kosa nge cela: pantu ifyo icela cisansaula no ku bwasaula fyonse fine: kabili ifyo icela cishina fyonse ifi, e fyo bukashonaula no kushina. Ubo bukabo bufumu ubwapatukana; pantu mwamwene amakasa ne fikondo, lubali fye bumba lyakwa kabumba, lubali fya cela, lelo ukukosa kwa cela ku kabamo pantu mwamwene icela calitobenkana ne bumba lya matipa, kabili ifikondo fya makasa fyali cela lubali, lubali ibumba, ifyo fine ubufumu bukabo bwa kosa lubali, lubali bushinso. Apo mwamwene icela catobenkana ne bumba lya matipa, pa kuti bakalaitobenkana no bufyashi bwa bantu: lelo tabakabe abalambatila umo ku munankwe, ifyo icela tacinga tobenkana ne loba. Kabili mu nshiku sha shamfumu ishi Lesa wa mu mulu akemya ubufumu, ubushakonaulwe umuyayaya: no bufumu bwa buko tabwakashilwe ku bantu bambi,

bukashonaula no kupesha aya ma bufumu yonse, kabili bukeminina umuyayaya. Pantu mwamwene ifyo ku lupili kwa putwilwe ilibwe apa bulwe minwe, ne fyo lyatobawile icela, umukuba, ibumba, silfere, na golide; Lesa mukulu nalenge mfumu ukwishibe cikesaba panuma ya ino nshita: ca cine cine iciloto, kwa cishinka no kushimbulwa kwa ciko.” Pano pale sokololwa ilyashi line ilya kuntanshi, ilyashi lya kale ilishafikilishiwe ilyo lyasesemwe ukwisa pe sonde ukufuma ku nshita yakwa Daniele mpaka Yesu ilyo akesa no kuteka ngo Mwana wakwa Dabidi. Lishibikwa nga “Inshita Ya Benafyalo.” Lyakwata muli lyena ifiputulwa ifya citike fine ifyo fyaishibikwe ku bufumu ubwa tekele muli cila ciputulwa: Babylonian, Medo-Persian, Gracian, Roman, ubukalamba sana kabili ubufumu ubwa cine nganshi bwali Babylonian ubo bwapashaniwe ngo mutwe wa golide. Ubwa konkelepo mu bukata bwali Medo-Persian uo nge fyo ilyashi lya kale bwashimike ubunte ukutila bwali icine cine ubwa bukata ubunono kabili bwapashaniwe nge cifuba na maboko ya silfere. Elyo kwaishile konka inshita ya Gracian iyo imfumu yaiko yali iya mano nganshi pa ntungulushi shonse isha bashilika isonde talyatala ukwishibapo e ico yali iyalinga ukupashaniwe ngo fumo na matanta ya mukuba. Yali iya bukata ubwacesha ukucila yambi yabili ayali pantanshi yaiko. Mukulekelesha kwaishile ubufumu bwa kulekelesha ubo bwali Ubufumu bwa Roman ubwapashaniwe nga molu ne nkasa. Lelo apo ama bufumu aya kubalilapo yapashaniwe nga mabwe aya pwililika (golide iya pwililika, silfere no mukuba) ubu bufumu ubwa kulekelesha bwali fye icela icapwililika mu molu fye mweka, pantu ilyo bwaishile ku nkasa cali ukusankanya ukwa cela ne bumba, kabili amabwe ne laba tafisankanishiwa fye no kuleta ukwikatana na maka. Lelo ici tacaba fye ifyo, lelo icakupapusha nganshi, ubu bufumu ubwa kulekelesha (Roman) bwali no kwikalilila ‘umusango wa kusankanishiwa’ uwaibela mpaka fye ilyo Yesu akabwela.

Ubu bufumu bwa Roma ubwa cela (icela ukulangisha amaka no konaula ukwa pulamo ku mulwani) bwali no kupangwa kufiputulwa fibili. Kabili bwena mucine cine bwali uwa bufumu uwapatwilwe mu butuntulu pabili — ku Kabanga na ku Masamba. Yonse yabili yali aya maka sana, ukufwantaula bonse ku ntanshi yabo.

Lelo nge fyo bukata na maka aya mabufumu yonse yafilwa, e ico ubu bufumu bwatendeke ukufilwa nabo. E ico *Rome aliwile*. Ubuteko bwa Busenshi ubwa Rome tabwali nakabili icela. Bwaliponene. Bwalicenekwe ku mfwa. Rome nomba te kuti ateke. Calipwile. E fyo isonde lyatontonkenye. Lelo ifyo isonde lyali ilya luba, pantu ulyo mutwe (Rome) nangula ali cenekwe tacenekwe na kumfwa. (ubwilulo bwakwa Wuest, ubwa mu Kusokolola 13:3, “Kabili umo uwa mitwe yakwe

wamoneke ukuba ngo wipaiwe, umukolomino pa kubo waputulwa. Kabili icipumo ca mfwa yakwe calyundepwe. Kabili isonde lyonse lyakonkele Iciswango ca mu Mpanga mu kupapa.”)

Abantu balolekesha kuli Rome. Balolekesha ku nko iya Italy. Kabili ilyo balolekesha tabeluko kutila Rome ne ncende yakwe umwine uko Papa alikwata icifulo icituntulu ngo bufumu bwakwe caba mubutuntulu *inko mukati ka nko*, kabili yena yalikwata bakeminina kabili ilapokelela bakeminina. ROME UWA CIPAPA UWA BWINAKRISTU UWA BUFUFI (ena esa na mukwitwa umusumba wa muyayaya — ifyokwaba ukupontela) NOMBA ATUNGULULA KULI BUKAPEPA NO KUCILAPO LILYA ILYO UBUTEKO BWA BUSENSHI BWA ROME BWATUNGULWILE KU CELA ICAPWILILIKA ICA KUCIMFYA. Rome aishile senda umusango uwa bumi upya ilyo Constantine alundinkenye ku lukuta no buteko no kukoselesha ukwampana ku maka. Umupashi uwa tungulwile Rome uwa busenshi e mupashi uo wine uo nomba utungulula Rome uwa Bwinakristu uwa bufu. Kuti mwamone ci ukutula efyo caba pantu imwe nomba na mwishiba ukutula ubufumu ubwalenga cine tabwafuminepo; bwapilibwilwe fye mu mimonekele yakwe iya kunse.

Inshita fye imo ilyo Akabungwe ka Nicene katwele amaka ya mapolitiki ya Rome ku lukuta, kwamoneke ukutula takwali impela ku fyo ulu Lukuta ulwa Bwinakristu ulwa Ntanshi lwingapela. Ishina, Umwinakristu, ilyo muntendekelo lyaletete ukucushiwa, nomba lyaishileba ishina lya bakacusha. Cali ni muli iyi nshita ilyo Agustine uwa ku Hippo (354-430) aishilebiki funde ilya kutila ulukuta luli kabili LULINGILE ukubomfya amaka nga cilefwaikwa ku kuleta abana bakwe ku kubabwekesha mwi cinka, kabili ukutula ici cali icalingana ne Cebo cakwa Lesa ku kwipaya abafulungana na basangushi. Mu fikansa fyakwe na Donatistis alembele... “Cena cintu cawama nganshi ukutula abantu balingile ukutungululwa ku kushinshimuna Lesa ukupitila mukusambilisha ukucilo kutila balingile ukuletwa kuli cena ku mwenso uwa kupanikwa atemwa ubukali, lelo tacikonka cilya pantu inshila iya kubalilapo ilaleta abaume abasuma, e ico kanshi abo abashilepela kuli ena balingile ukubasula. Pantu abengi na basange shuko (nge fyo twashininkisha kabili cila bushiku tuleshininkisha ku fyacitika ifituntulu) intanshi mukulengwa ukusumina ku mwenso atemwa ukukalipwa, pakutla pantanshi bena bengongolwa ku kusambilishiwa, pa kutila benga konkanko mu milimo ifyo basambilishiwa kale mu cebo...apo balya basuma abo abatungululwa bwino ku citemwiko, abo mucine balafula nganshi aba lungamikwa ku mwenso. Pantu nani mucine uwinga tutemwa ifwe ukucila Kristu, Uyo uwaposele Umweo wakwe pa mpaanga? Lelo

nomba panuma yakwita Petro na batumwa bambi ku fyebo Fyakwe fyeka, ilyo Aishile ku kwita Paulo, Wene tamupatikishe fye ne shiwi Lyakwe, lelo amuposele na panshi na maka Yakwe; kabili ukutila Ena mukupatikisha engaleta umo uyo ukalipwe mukati ka mfifi iya busenshi, ku kukabila ulubuuto lwa mutima, Wene intanshi amupumine no bupofu ubwa kumubili ubwa menso. Cinshi kanshi Ulukuta talulingile ukubomfya amaka mukulenga abana baluko abaluba ukubwela? Shikulu Umwine atile, 'Kabiyeni mu misebo na mumansa no kubalengo kwisamo.' E ico kanshi nga cakutila amaka ayo Lukuta lwapokelela ukusontwa ukwa bulesa mu nshita ya buko iyalinga, ukupitila mu mibele ya bukapepa ne citetekelo ca shamfumu, ukube cibombelo nga kuli abo abalesangwa mu misebo na mumansa — cilya ni mukufulungana no kupatukana — balelengwo kwisamo, kanshi lekeni bena besango mulandu pakupatikishiwa.”

Icilaka ca mulopa caleya cilekulilako. Umwangashi wa bufi mu Spain nomba waangalile pali Cilolo Maximus ku kuilunda mu kulwisha abacetekela aba cine abo abakwete Cebo ne fishibilo ne fipapwa pamo nabo. E ico bamo ba Priscillianists baletelwe ku Treves kuli Bishop Ithacus (385). Abapele umulandu uwa buloshi no bulalalale kabili abengi balibepeye. Martin uwa ku Tours, na Ambrose uwa ku Milan alisushishe ci, kabili apapatile apafye ku kucushiwa ukuti kupwe. Ilyo kucusha kwatwalilile aba ba bishop kabili bakene ukukwate senge na bishop Hydatus kabili na bambi abapala ena. Ceni ukusoso kutila Synod mu Treves basuminishe pa lwa kwipaya.

Ukufuma pali iyi nshita ukutwalilila, maka maka mukati ka Nshita sha mfifi, tuli no kumona abana aba kumubili ukucusha no konaula abana aba ku Mupashi, nangula bonse babili balumbula Tata umo nga filya cali ku mulandu wakwa Ishmaele na Isaki. Imfifi ya bubi bwa ku mupashi ili no ku fulilako kabili ulubuuto lwa cine ulwakwa Lesa luli no kupwa mpaka muleye myaka luleya lulecepelako. Lelo nomba ubulayo bwakwa Lesa buli no kuba ubwa cine, “Ulubuuto lubalikila mu mfifi kabili imfifi tapali nangu cimo ico inga cita pali lwen.”

Nomba ukufika iyi nshita nshilaleta cilye cishinka mwi lyashi lya kale ico nalaile ukupwisha, cilya caba, ukusankanya kwa bukapepa bwakwa Nimrod na bukapepa ubwa Bwinakristu. Muli no kwibukisha ukutila Attalus abutwiwe ukufuma ku Babylon ukuya ku Pergamo kabili akulile ubufumu bwakwe mupepi no Bufumu bwa Rome. Bwaishile lunduluka pa myaka, ukusungwa ku mulungu uwa ili sonde. Ukupyanisha kwa sha mfumu sha bushimapepo kwa konkele Attalus mpaka ukuteka kwa kwa Attalus III ku milandu iya ishikwa mu kuteka kwa kwa Lesa apele ubufumu kuli Rome.

Julius Caesar lyena asendele fyonse fibili ubufumu ku mubili na kuli bumupashi pantu aishile ba Pontiff Maximus uwa bukapepa ubwa ci Babylon kabili e ico kanshi ali shimapepo imfumu. Ici cakulumbwilako caletwalilila kuli bacilolo abakonkelepo mpaka inshita iyakwa Maximus III uwa cikene. Ukulingana ne Iyashi ilya kale iyakwa Stevens cali ni lilya ilyo papa asendele ubutungulushi ubo cilolo akene kabili ilelo kucili kwaba pontiff mwi sonde, kabili ena mucine ni Pontiff Maximus. Afwala icilongwe ica tufutu tutatu kabili ekala mu Rome. Kabili mu Kusokolola 17 Lesa talelangisha nakabili kuli Pergamo nge cipuna cakwa Satana nangula wene ukusosa ukutila kulya eko Satana ekala. Iyo, icipinda ica cipuna ca bufumu tacaba nakabili mu Pergamo, lelo caba Babylon wa CINSHINSHI. Tacaba mu Babylon lelo mu Babylon wa CINSHINSHI. Caba mu musumba pa mpili cinelubali. Umutwe wa ciko ni munkanyakristu pantu alisende cifulo cakwa Kristu Uyo eka e kapapatila kabili Uyo eka kuti alekelele membu. Ee, Pontiff Maximus ali naifwe ilelo.

ISAMBILISHO LYA BENA NIKOLA

Ukusokolola 2:15, “Ifyo fine wakwata abaikate sambilisho lya bena Nikola, icintu ico Napata.”

Mwalaibukisha ukuti naliletele mu Nshita ya mu Efese ukutila ishiwi, Nikola, lyafuma ku mashiwi yabili aya ci Greek: *Nikao* cipilibula *ukucimfya*, kabili *Lao* cipilibula *ulukuta*. Nikola cipilibula, “*ukucimfya ulukuta*.” Nomba mulandu nshi ici cabela icintu icabipa sana? Cintu icabipa sana pantu Lesa tatala ukubika ulukuta Lwakwe mu maboko ya butungulushi ubwasalwa ubo ubwendela na mano ya mapolitiki. Abika ulukuta Lwakwe mu kusakamana kwa balashikwa na Lesa, abaisushiwa no Mupashi, abaume abekalila Icebo abatungulula abantu ukupitila mu kubalisha Icebo. Tapatulula abantu mu mabumba pakutila amabumba yaletungululwa na bushimapepo ubwa mushilo. Cishinka icakutila ubutungulushi bulingile bwaba ubwa mushilo, lelo nakabili no lukuta lonse lulingile ukuba. Ukutwalilila, tapaba iciputulwa mu Cebo umo bashimapepo nangu bakapyunga nangu aba musango uyu bapapatila pakati kakwa Lesa na bantu, nangu palibapo incende apo bapatulwa mukupapa kwabo kwa kwa Shikulu. Lesa afwaya bonse ukumutemwa no ku Mubombela capamo. Ubwina Nikola bulonaula filya fintu no kupatula ba kapyunga ku bantu no kulenga intungulushi ukuba bashikulu pa banabo mu cifulo ca kuba ababomfi. Nomba ilisambilisho ukuba lyatendeke ngo mulimo mu nshita ya ntanshi. Cilemoneka kwati ubwafya bwaba mu mashiwi yabili: abakalamba (abantu abakalamba) kabili ‘naba kangalila’ (ba bishop). Nangu Ilembo lilangisha ukuti kwaliba

abakalamba abengi muli cila lukuta, bamo batendeke (Ignatius umo pali bena) ukusambilisha ukuti itontonkanyo lyakwa bishop ni umo uwa cila bonse atemwa ukwete amaka aya kutungulula abakalamba. Nomba icishinka ca mulandu we shiwi ‘umukalamba’ lilangisha ifyo umuntu aba, ilyo ishiwi ‘bishop’ lilanga iofeshi lya muntu umo wine. Umukalamba e muntu. Bishop e ofeshi lya muntu. ‘Umukalamba’ lyonse aba kabili cilangisha lyonse ku kukula kwa muntu muli Shikulu. Ena mukalamba, te mulandu, te pa mulandu wakutila alisalwa atemwa ukulashikwa, na fimbipo, lelo pantu MUKALAMBA. Alishibisha, uwasambilishiwa, te muteku, uwasubilwa pa mulandu wa kwishibisha kabili na bucishinka pa mulandu wakuba Umwinakristu uwakosa panshita ntali. Lelo awe, ba bishop taba shintilile pa nkalata shakwa Paulo, lelo lyena baile ku milimo yakwa Paulo ku nshita aitile abakalamba ukufuma mu Efese ukuya ku Miletus mu Milimo ya Batumwa 20. Mu vesi 17 ilembo lyatila, aitile “abakalamba” elyo na vesi 28 betwa bakangalila (ba bishop). Kabili aba ba bishop, (ukwabulo kutwishika aba mano ya mapolitiki no kufwaisha ukuteka) bakonkomeshe ukuti Paulo apele ubupilibulo ubwa kutila ‘bakangalila’ bali abapulamo ukucila pa mukalamba wa pa ncende imo uwakwete icifulo ca bukalamba mu lya mwine fye mu lukuta lwakwe. Kuli bena bishop ali ni ulya uwali na maka ayacilile pa ntungulushi ishingisha mu fifulo ifyalekana lekana. Itontonkanyo lya musango yu lyali nalimo mu Malembo atemwa mwi lyashi lyakale, lelo no muntu uwa mibele yakwa Polycarp ashintilile ku kabungwe ka musango yu. E ico, cilya icatendeke nge milimo mu nshita yakubalilapo capangilwe nge sambilisho iline line kabili efyo caba na lelo. Ba Bishop ne liline basosa ukuti balikwata amaka ukutungulula abantu kabili no kubabomfya nge fyo balekabila, ukubabika apo balefwaya muli bukapyunga. Ici cikanya ubutungulushi bwa Mupashi wa Mushilo Uyo uwasosele, “Mpatwileni Paulo na Barnabas pa mulimo uo nabetilako” Ici caba munkanye-Cebo na munkanya-Kristu. Mateo 20:25-28, “Lelo Yesu abetile ukwisa kuli Wene, kabili atile, Mwaishibo kuti bakateka ba Benafyalo baumya bakateka pali bene, na bakalamba babo baumya lupaka pali bene. *Lelo te kuti cibe ifi muli imwe*; lelo uwa muli imwe uufwaya ukubo mukalamba, abe kapyunga wenu; no wa muli imwe uufwayo kube mfumu, abe umubomfi wenu: Ifyo Umwana wa muntu taishile ku kupyungilwa, lelo ku kupyungila, no kupela umweo Wakwe icilubula ca pa bengi.” Mateo 23:8-9, “Lelo imwe mwiitwa Rabi: pantu Kasambilisha wenu Umo, noyu ni Kristu; na imwe bonse muli aba bwananyina. Kabili mwiita uwa pano isonde tata: pantu Shinwe Umo, Uwaba mu mulu.”

Pa kucilenga ukumfwika bwino ukucila apa, lekeni nondolole ubwina Nikola muli uyu musango. Mwalaibukisha

ukuti mu Kusokolola 13:3 itila, “Kabili namwene umo uwa mitwe yakwe ngo wakomenwe ku kufwa: ne mpumo ya mfwa yakwe yali poshiwe: kabili abape sonde bakonkele iciswango balepapa.” Nomba natwishiba ukuti umutwe uwakomwa cali ubufumu bwa Roma ubwa Cisenshi, yalya amaka ayakalamba aye sonde aya mapolitiki. Uyu mutwe waliiminine nakabili nga “Ubufumu bwa Roman Catholic ubwa bumupashi.” Nomba lolekesheni ici bwino bwino. Cinshi ico Rome wa cisenshi uwa mapolitiki acitile ico icali ishintililo lya kulunduluka kwakwe? Ena, “alesalanganya no kucimfya.” Ilya e yali imbuto ya Rome – ukupatulula no kucimfya. Ameno yakwe ayacela yalelepula no konaula. Uo alepwile no konaula tekuti eme nakabili nga lintu aonawile Cathage no kumushika mu mucele. Imbuto imo ine iya cela yashele muli wene ilyo aimine ngo lukuta lwa bufi, kabili na mafunde yakwe yalitwalilila ukuba cimo cine – ukupatulula no kucimfya. Ici e bwina Nikola na Lesa alibupata.

Nomba cishinka icelyashi lya kale icaishibikwa bwino nganshi ukuti ilyo ici cilubo caingile mukati ka lukuta, abantu batendeke ukulwisha iofeshi lya bu bishop necalecitika cakutika ici cifulo calepelwa ku basambilila sana abaume aba mano ya mapolitiki kabili abalunduluka mu fyuma. Amano ya buntunse ne mitantikile fyatendeke ukusenda icifulo ca mano ya Bulesa kabili no Mupashi wa Mushilo tawa tungulwile nakabili. Ici cali mucine cine icabipisha, pantu ba bishop baishile tendeka ukusambilisha ukuti tacalefwaikwa nakabili imibele ya Bwinakristu iyapwililika ku kupyungila nalimo Icebo atemwa imilimo mu lukuta pantu cali umulalilo kabili no kusefya ifyali ifikankala. Ici casuminishe abaume ababi (bakabepa) ku konaula umukuni.

Pakuba na masambilisho ayapangwa na bantu ya kusansabika ba bishop pa ncende ishishapelwa kuli bene mu Malembo, ulutampulo lumbi ulwakonkelepo lwali ukuleta ifyakulumbwilako ifya pusana fyakulilwe mu buteko bwa bukapepa; pantu bwangu bwangu kwali ba Archbishop pa mulu wama bishop kabili ama cardinals pa mulu wama archbishops kabili pa nshita iyakwa Boniface wa citatu kwaliko papa pali bonse, *Pontiff*.

Ukubikapo ne sambilisho lya bena Nikola kabili no kwampana kwa Bwinakristu pamo no bwina Babylon icintu icaishilebapo caishileba ico Esekiele amwene mu Cipandwa 8:10, “Awe naliingile no kumona; kabili moneni e pali ifilengwa fyonse fya fikulika, ne finama fya makankamike, ne milando yonse ya kupapusha iya ba ng’anda yakwa Israele, fyashilwa pa cibumba ukushinguluka uku no ku.” Ukusokolola 18:2, “Kabili abilikishe na maka, shiwi lya kosa ati, Nawa, nawa Babylon mukalamba, aisabo bwikalo bwa fiwa, icifungo

ca mupashi onse uwakowela, icifungo ca cuni conse icakowela ne ca kulengo butolo, ico fyalo fyonse nabanwako umwangashi wa cipyo ca bulalalale bwakwe.”

Nomba ili sambilisho lya bena Nikola, ili funde ilyabikilwe mu lukuta talyabombele bwino nganshi ku bantu abengi pantu balebelenga inkalata ishaibela atemwa ilyashi pa Cebo ilyalembelwe ku muntu uwa bulesa. E ico cinshi ico ulukuta lwacitile? Lwa tamfise bakasambilisha abalungami no koca imifungilo. Batile, “Cisenda amasambililo ayaibela ku kubelenga no kumfwa Icebo. Cinshi nangu ni Petro atile ukuti ifintu ifingi ifyo Paulo alembele fyali ifyakosa ku kufyumfwa.” Panuma ya kufumyapo Icebo ku bantu, bwangu bwangu caishileba ku bantu ukukutika fye kufyo shimapepo alesosa, kabili no kucita ifyo alebeba. Baitile cilya ukuba Lesa ne Cebo Cakwe ica mushilo. Bali cimfise amano ya bantu no bumi no kubalenga abasha ba bushimapepo ubwalufiwa.

Nomba nga mulefwaya icishininkisho ukuti Ulukuta lwa Katolika lufwaya ubumi na mano ya bantu, kutikeni fye kwi funde lyakwa Theodsius X. *Ifunde Lyantanshi lyakwa Theodosius.*

Ili funde lyapelwe lilya line panuma lintu abatishiwe no Lukuta lwa Ntanshi lwa Roma. “Ifwe bafilolo batatu tulefwaya ukuti abantu besu ukwabulo kutenshiwa banakilile kuli bukapepa ubo ubwa sambilishiwe na Petro Washila ku bena Roma, ubo ubwa sungwa mu cishinka ku ntambi kabili ubo nomba bwacetekelwa na kuli pontiff, Damasus wa ku Rome, kabili Petro, bishop wa ku Alexandria, umuntu uwa mushilo uwa Butumwa ukulingana ne ntambi sha Batumwa, kabili ne sambilisho lya Mbila nsuma; lekeni tucetekele mu mutwe wa Bulesa umo uwa kwa Tata, Umwana, na Mupashi wa Mushilo, uwa bumulopwe bumu bwine mu Bene batatu Abashila. *Tulepingula ukutila abakulakonka ici citetekelo bakalaitwa Abenakristu ba ci Katolika; tuleita bonse impelwa mano sha bukapepa bumbi ne shina lyabipa lya mashilu, kabili no kukanya abapilibulwa babo ukuita ukuti ma chalici.* Kunse ka kwebaula kwa bupingushi bwa bulesa, balingile ukusubila ukukandwa ukwa cilamo uko ubutungulushi bwesu, ubwatungululwa na mano ya ku mulu buli no kutontonkanya bwino ku kucushisha. . . .”

Amafunde yakulimuna ikumi na yasano ayo iyi mfumu yaletele mu myaka iingi yaleseshe bakabila wa mbila nsuma insambu shabo shonse ku kucita ifya bukapepa bwabo, bali batamfise ku ma ofeshi ya buteko yonse, no kubatinya ku kubalipilisha, ukubasendele fipe, ukubatamfya mu calo kabili nangu ukucila ifyo, imfwa.

Namwishiba ifyo cili? Tuleya kuli cilya cine ilelo. Ulukuta lwa Roman Catholic lulaiita ulwine Nyina wa lukuta. Lulaiita

ulwine ulukuta ulwantanshi atemwa ulwakubalilapo. Ico cishinka icine cine. Lwali ulwa kubalilapo Ulukuta lwa Ntanshi lwa Rome ulwa bwekele kunuma no kuya mu lubembu. Lwali ulwa ntanshi ulo ulwapangile akabungwe. Muli lwena mwasangilwe imilimo ne sambilisho lya bena Nikola. Tapali nangu umu uwingakana ukuti ni nyina. Lwena ni nyina kabili alifyala abana banakashi. Nomba umwana mwanakashi afuma mu mwanakashi. Umwanakashi ufwele ishakolokondwe aliikala pa mpili cinelubali sha Rome. Ena ni cilende kabili alifyala abana banakashi. Balya abana banakashi ma chalici ya ci Protestant ayafumine muli wene elyo kabili babwekele nakabili mu kabungwe no bwina Nikola. Uyu Nyina wa ma chalici ya bana bakanakashi etwa cilende mukalamba. Uyo aba umwanakashi ushali uwa cishinka ku mulapo wa cupo cakwe. Alyupilwe kuli Lesa kabili aliile no kucita ubulalelale na ciwa kabili mubulalelale bwakwe alifyala abana banakashi ababa fye nga ena. Uku ukuba pamo kwa nyina no mwana mwanakashi kwaba munkanya-Cebo, munkanya-Umupashi kabili icakonkelepo ni munkanya-Kristu. Ee, MUKANYAKRISTU.

Nomba ilyo nshilati nje apatali sana ndefwaya ukulumbula ukuti aba ama bishop abakubalilapo batontonkenye ukuti bali pa mulu wa Cebo. Baleeba abantu ukuti kuti balekelela imembu shabo panuma ya kuyebelela isho imembu. Cilya tacali icine. Batendeke ukubatisa utunya mu myaka imyanda ibili. Balcita ulubatisho nge cakupilibwilako. E mulandu wine abantu bali abasankanishiwa ilelo. Nga bali abasankanishiwa lilya, mupepi sana na Pentecost, nomba baba mu musango uwapelelwa nganshi, ukuba nalimo imyaka 2000 ukutaluka ku cine ca ntendekelo.

Owe, Ulukuta lwakwa Lesa, kwaba fye isubilo limo. Bwekeleni ku Cebo no kwikala na cena.

ISAMBILISHO LYA KWA BALAAMU

Ukusokolola 2:14, “Walikwata uko abaikate sambilisho lya kwa Balaamu uwasambilishe Balaki ukupose ca kupuntwisha ku bana bakwa Israele, ku kubalengo kulya ifyaipailwe amalambo ku tulubi, no kucito bulalelale.”

Nomba teti mukwate fye imitantikile ya bena Nikola mu lukuta kabili ukwabulo kukwata ili limbi sambilisho ukwisamo, nalyo. Mulemona, nga cakutila mwafumyapo Icebo cakwa Lesa kabili no kwenda kwa mupashi nge nshila ya kupepelamo (abo aba Mpepa balingile uku Mpepa mu Mupashi na mucame) kanshi muli no kupela abantu umusango umbi uwakupepa nge cakupyana, kabili icakupyanyisha cilumbula ubwina Balaamu.

Nga twalaumfwa ifyo isambilisho lya kwa Balaamu lyaba mu lukuta lwa mu Cipingo Cipyu tulingile ukubwekela kunuma no kumona ifyo cali mu lukuta lwa mu Cipingo ca Kale no kulibika ku li ilya inshita ya citatu elyo kabili no kulileta mpaka kuli ino nshita.

Ilyashi lisangwa mu Mpendwa Icipandwa 22 mpaka 25. Nomba twalishibo kuti Israele bali abantu abasalwa bakwa Lesa. Bali ba Pentecosti ba bushiku bwabo. Babutukile mukucingililwa pe samba lya mulopa, bonse balibatishiwe muli Bema Wakashika kabili balipitile ukufuma mu menshi ukwimbila mu Mupashi kabili no kushanina mu maka ya Mupashi wa Mushilo, ilyo Mirriam, kasesema mwanakashi, alishishe malimba wakwe. Cisuma, panuma ya nshita imo iya bulendo aba bana ba Israele baishile kuli Moab. Muleibukisha ifyo Moab ali. Ali umwana mwaume wakwa Lot ukupitila mu mwana mwanakashi wakwe umo, na Lot nao ali unwipwa wakwa Abraham, e ico Israele na Moab bali ulupwa. Ndefwaya imwe mumone cilya. Abena Moab baliishibe cine, nangu baleikalila pali cena atemwa iyo.

E ico Israele aishile ku mipaka ya kwa Moab no kutume nkombe ku mfumu ukuyasosa, “Tuli ba munyina. Leken i tupite mu mpanga yenu. Nga bantu besu atemwa ifitekwa fyesu fyalya atemwa ukunwa icili conse, tuli no kulipila ne nsansa pali cena.” Lelo Imfumu Balaki alisangalele nganshi. Ilye ntungulushi yalilye bumba lya bena Nikola tayali no kusuminisha ulukuta ukupita ne fishibilo fya luko ne fipapusho ne filangisho ifya lekana lekana ifya Mupashi wa Mushilo, ne finso fyabo ifyalebaliika no bukata bwakwa Lesa. Cali ica kuleto mwenso, pantu kuti alufya bamo mwi bumba lyakwe. E ico Balaki alikene ukuleka Israele ukupitamo. Nakuba, e ico umwenso wakwe wali ukalamba pali bena, icakuti aile kuli kasesema uwa cilambu uwitwa Balaamu no ku mwipusha ukupapatila pakati ka ena na Lesa no kulomba Impalume ku kutipa Israele, no kubalenga ukuba ababula amaka. Kabili Balaamu, pa kufwaisha ukusangwa mu malyashi ya fya ma politiki no kuba umuntu umukalamba, ali ne nsansa sana ukucite co. Lelo ukumona ukuti alingile ukupalamako, no kupokelela ubwasuko kuli Lesa ku kulenga abantu batipwe apo tali no kucicita umwine eka, aile mukwipusha Lesa nga enga kwata insambu Shakwe ukuya. Nomba bushe ico tacaba fye nga abena Nikola twakwata naifwe ilelo? Balatipa uli onse ushilekonka inshila yabo.

Ilyo Balaamu aipwishe Lesa ku kupelwa insambu ku kuya, Lesa ali mukenye. Iyee cilya cali kusuma! Lelo Balaki alikonkomeshe, ukumulaya ifilambu ifikulu no bucindami. E ico Balaamu alibwelemo kuli Lesa. Nomba ubwasuko bumo ukufuma kuli Lesa nga bwali ubwalinga. Lelo te kuli Balaamu uwakwete ubufwayo bwakwe. Lintu Lesa amwene

ukupondama kwakwe, Alimwebele ukwima no kuya. Bwangu bwangu aninine pali punda no kuya aliile. Nga aliishibe ukuti ici cali fye ubufwayo bwakwa Lesa ubushapwililika kabili nga tabatipile nga aile imiku amakumi yabili no kwesha imiku amakumi yabili. Filya nga Balaamu eflyo a bantu bali ilelo! Balicetekela muli ba Lesa batatu, bala batishiwa mu fyakulumbwilako fitatu mu cifulo ce SHINA, kabili lelo Lesa akatuma Umupashi pali bena nge fyo Acitile pali Balaamu, kabili bali no kutwalilila ukucetekela ukuti bali fye abalungama nganshi, kabili apa epo bali mucituntulu abena Balaamu abene bene. Mwamona, isambilisho lya kwa Balaamu. Twalilila te mulandu. Cicite mu munshila yobe. Batila, “Cisuma, Lesa natupala. Kuti caba fye bwino.” Ninjishiba Namupala. Nshilekana ico. Lelo ni nshila imo ine iya kabungwe iyo Balaamu asendele. Cabo kukanapela umucinshi ku Cebo cakwa Lesa. Lyena lisambilisho lya bufi.

E ico Balaamu aile uwafulungana mulya mu musebo mpaka malaika ukufuma kuli Lesa aiminine mu nshila yakwe. Lelo ulya kasesema (bishop, cardinal, chairman, president kabili general overseer) ali uwapofushiwa nganshi ku fintu fya bu Mupashi kwi tontonkanyo lya ku cindikwa no bukata ne ndalama ica kuti talemona na malaika uwaiminine no lupanga naikata. Ulya aliminine ku kucilinganya kasesema uwapena. Punda umunono ali mumwene abutukile uku no ku mpaka mukulekelesha atitikishe ukulu kwa kwa Balaamu ku cibumba ce libwe. Punda ali imininine kabili taendele. Tekuti acicite. E ico Balaamu alitolweke kabili atendeke ukulamuuma. E lyo punda atendeke ukulanda kuli Balaamu. Lesa alekele ulya punda ukulanda mu lulimi lumbi. Ulya punda tali wasankanishiwa; ali ni mbutu ya ntendekelo. Atile kuli kasesema uwapofula, “Bushe ine nshila punda obe, kabili bushe nshikusenda mubufumacumi?” Balaamu alyaswike, “Ee, ee, uli punda wandi kabili ulansenda mu bufumacumi mpaka nomba; kabili nga tawaende, nalakwipaya...iyee! cinshi ici, ukulanda kuli punda? Cintu icakusekesha, na citontonkanya na cumfwa punda alelanda kabili nacila mwasuka.”

Lesa lyonse alandila mu ndimi shimbi. Alilandile ku mutebeto wakwa Belshazzar elyo na pa Pentecosti. Alecicita nakabili ilelo. Cena kusoka kwa bupingushi ubuli mupepi no kwisa.

E lyo malaika alengelwe ukumonekela kuli Balaamu. Aebele Balaamu ukuti pa mulandu wa punda ena ngali uwafwa ilya ine nshita pa kwesha Lesa. Lelo lintu Balaamu alaile ukubwekelamo, alituminwe ukuya nakabili no ku konkomeshiwa ku kusosa fye ifyo Lesa amupele.

E ico Balaamu aliile no kupanga ifipailo cinelubali ifya nama ishasangululwa ishelambo. Aipeye sulusuku

ukulangisha Mesaya uwali no kwisa. Alishibe ifyo alingile ukucita ukupalama kuli Lesa. Alikwete ifibombelo bwino bwino; lelo te maka; cimo cine nga nomba. Bushe tamulecimona mwebenaNikola? Ulya ali palya Israele palya pe samba mu mupoka poka ukuninika ilambo limo line, ukucita ifintu fimo fine lelo umo fye e wakwete ifishibilo ukumukonka. Umo fye e wali na Lesa pakati kabo. Imimonekele tayakamutwale nangu kumo. Teti isende icifulo ca kulangisha kwa Mupashi. Ici e cacitike ku Nicaea. Balibikilepo isambilisho lya kwa Balaamu, te sambilisho lya kwa Lesa. Kabili baliipunwine; ee baliwile. Baishileba abantu abafwa.

Panuma lintu ilambo lyapangilwe, Balaamu ali uwaiteyanya ku kusesema. Lelo Lesa akakile ululimi lwakwe kabili tekuti abatipe. Ali bapalile.

Balaki alikalipe sana, lelo tapali nangu cimo ico Balaamu engacita pa busesemo. Cali landilwe na Mupashi wa Mushilo. E ico Balaki aebele Balaamu ukuya kulya kwisamba, mu mupoka poka, no kulolekesha panuma shabo ku kumona nga teti kube inshila imbi iyo engabatipilamo. Ubucenjeshi ubo Balaki abomfeshe bucenjeshi bumo bwine babomfya ne lelo. Ifilonganino ifikulu filalolekesha pa tumabumba utunono, kabili ne cili conse ico basanga pakati kabo ku kupangilako ilyashi libi balalifumya no kulibilisha. Nga babwikashi bwa nomba baikala mu lubembu, tapali nangu umo usosa akantu pa lwacena; lelo lekeni umo uwa basalwa aye mubwafya ne pepala lyonse ilye lyashi lili no kucibilisha mu nko yonse. Ee, Israele alikwete ifilundwa fyakwe (fya buntunse) fyanuma. Balikwete ulubali lwabo ulushali ulwalinga ukutashiwa; lelo nangula bena bali abashapwililika, ku kupanga kwa kwa Lesa ukutila imilimo ukupitila mu kusala, ni mukusenamina kabili te ku milimo, **BALIKWETE IKUMBI MU KASUBA KABILI NE NTUMBA YA MULILO MU BUSHIKU, BALIKWETE ICILIBWE ICAFWANTWA, INSOKA YA MUKUBA KABILI IFISHIBILO NE FIPAPWA.** Bali abashininkishiwa — te palwabo abene beka, lelo muli Lesa.

Lesu takwete umucinshi nangu umo pali balya abenaNikola nama PHD's, LLD's nama DD's yabo kabili no tubungwe twabo tonse utusuma ne fyawamisha ifyo umuntu enga itakishapo; lelo Alikwete umucinshi kuli Israele pantu balikwete Icebo icashininkishiwa pakati kabo. Mucine Israele tamoneke uwa busaka sana ukuba fye uwafuma mu Egupti mukubutuka ukwakutinya, lelo bali abantu abapalwa nelyo line. Fyonse ifyo atala ukwishiba pa myaka ukucila imyanda itatu cali ukucema imikuni, ukulima amabala kabili ukuba abasha mukutine mfwa ku bena Egupti. Lelo bantungwa nomba. Bali bantu abapalwa ukupitila mu maka yakuteka yakwa Lesa. Mucine Moab alolekeshe pali wene. Ne nko shimbi shonse ishashala shalicitile, nasho. Utubungwe lyonse

tulolesha pa bashabunganishiwa kabili limbi kuti mukupatikisha ukubaleta mu kabungwe atemwa ukubonaula nga teti bese.

Nomba umuntu umo kuti anjipusha, “Munyina Branham, cinshi icikulenga ukutontonkanya ukuti Moab alibungene ilyo Israele ena tali? Nikwisa uko ulefumya ayo amano?” Ndeyafumya muno mwine muli Baibele. Yonse yalepashaniwa muno mwine. Ifili fyonse ifyalembwa mu Cipingo ca Kale ico icaba mu musango we lyashi fyalembwa ku kutusoska pakuti twingasambilila ukufuma kuli fyena. Ici cili umu mwine mu Mpendwa 23:9, “Pantu ukutula ku mulu wa fimabwe ifyansuka ndemumona, kabili ukutula pa tupili ndemubebeta; mona abantu abaikala BEKA, kabili TABA ITUNGA ABA MU NKO.” Mwacimone co. Lesa ukulolesha panshi ukufuma pa mulu wa fimabwe, te mu mipokapoka umo ukulolesha ububi bwabo no kubebaula. Lesa ukubalolesha umusango afwaile ukubamona — ukufuma ku kulepa kwa citemwiko no luse. Baikela BEKA kabili tabali ababungana. Tabakwete infumu. Bakwete kasesema, kabili kasesema alikwete Lesa muli wene ku Mupashi; kabili Icebo caishile kuli kasesema ne Cebo caile ku bantu. Tabali baku U.N. Tabali baku Kabungwe ka ma Chalici ye Sonde, kuli ba Baptists, Presbyterians, Assembly of God atemwa ibumba ilili lyonse. Tabakabile ukubako. Baikumbinkenye kuli Lesa. Tabalekabila ukupanda amano ukufuma ku kabungwe akali konse — bakwete “Efyo asosa Shikulu” pakati kabo. Aleluya!

Nomba nangu cibe mu cinshika ukuti Balaamu alishibe ukupalama ukwalinga kuli Lesa kabili kuti aleta ubusokololo ukufuma kuli Shikulu ukupitila ku maka yamo ayaibela, ali nelyo line pali fyonse filya bishop mwibumba lya bufi. Pantu ni cinshi ico acitile nomba ukuti kwato bubile kuli Balaki? Apangile ipange umo Lesa ali no kupatikishiwa ku kukanda Israele mu mfwa. Nga filya Satana aishibe ukuti kuti alembeleka Efa (ukumulenga ukuwila mu lubembu ulwa ku mubili) e ico ukulenga Lesa ukuleta ukukanda Kwakwe ukwa bupingushi bwa mu mfwa pa lubembu, e ico Balaamu alishibe ukuti nga kuti alenga Israele ukubembuka, Lesa ali no kubakanda mu mfwa. E ico apekenye inshila ukubasenda ukwisa kulya no kwampana mu lubembu. Atumine ubwite ubwa kwisa ku malila ya ku Baal-peor (iseni kuno ku kushinshimuna pamo na ifwe). Nomba Israele, ukwabula ukutwishika, alimwenepo amalila ya bena Egupti e ico tabacimwene ukuba ica lubana sana ukuya no kulolekeshako fye kabili limbi ukuyalya na bantu. (Cinshi icalubana ukukwata isenge nangu cibe fi? Tulingile uku batemwa bushe tatulingile, atemwa mu musango twinga banonkelamo?) Ukuba bwino takwatala ukucena nangu umo — atemwa ifyo batontonkenye. Lelo ilyo balya ababulalelale abanakashi

abena Moab batendeke ukushana no kulafula ilyo baleshinguluka ukushana amasha yabo ayapya no ku fwenkula, ulunkumbwa lwalimine mu bena Israele kabili balitintilwe mu bucende, kabili Lesa mu cipyu aipeye amakana amakumi yabili na yane aya bena.

Kabili filya eflyo Costantine na bamupyene bacitile ku Nicaea kabili panuma ya Nicaea. Baliitile abantu bakwa Lesa ku musonkano. Kabili ilyo ulukuta lwaikele ku kulya, kabili no kwima ku kwangala (ukukuma ku mimonekele ya lukuta, ukusefya, kabili na malila ya busenshi ayainikwe ku micitile ya Bwinakristu) lwali ketwe; lwalicitile ubulalelale. Kabili Lesa alifuminepo.

Ilyo umuntu uuli onse afuma ku Cebo cakwa Lesa no kuilunda ku lukuta mu cifulo ca kupokelela Mupashi wa Mushilo, ulya muntu alafwa. Uwafwa! Ifi eflyo aba. Mwiilunda ku lukuta. Mwiingila mu kabungwe no kusendwa na mafundisho ne ntambi atemwa icintu icili conse ico icisenda icifulo ca Cebo no Mupashi nga nifyo muli abafwa. Ninshi capwa. Muli abafwa. Ukupatulwa kuli Lesa umuyayaya!

Ico e cacitike mu nshita ili yonse ukutula lilya. Lesa alapokolola abantu. Balafuma ukupitila mu mulopa, ukusangululwa ku Cebo, ukwenda ukupita mu menshi ya lubatisho kabili no kwisushiwa na Mupashi; lelo panuma ya kashita ukutemwa kwa ntanshi kulapwa kabili panuma umo alakwata amano aya kuti balingile ukubunganya pakutila benga icingilila abene beka no kuipangila ishina lyabo beka, kabili balailonganika abene beka kulya kwine kunuma mu nkulo ya cibili kabili inshita shimo ilyo nangu tailafika. Tabakwata Umupashi wakwa Lesa nakabili, imimonekele fye ya bukapapa. Balifwa. Baliisankanya abene beka na mafundisho ne mimonekele kabili tamwaba ubumi muli bene.

E ico Balaamu alengele abena Israele ukucito bulalelale. Bushe mwalishiba ukuti ubulalelale bwa ku mubili e mupashi umo wine usangwa muli bukapapa bwa bunganiishiwa? Nacisosa ukuti umupashi wa bulalelale e mupashi wa kabungwe. Kabili bonse aba bulalelale bakakwata icifulo cabo muli bamba wa mulilo. Ifi eflyo Lesa atontonkanya pa tubungwe. Ee mukwai, cilende mukalamba na bana bakwe abanakashi bakaba muli bamba wa mulilo.

Ifilonganino tefya kwa Lesa. Tafyatata ukuba kabili tafyakatale ukuba. Cena umupashi uwalubana uyo upatulula abantu bakwa Lesa bushimapepo no lukuta; kabili caba, e mulandu wine, mupashi wa lubana uyo upatulula abantu ukufuma ku bantu. Ifi eflyo akabungwe ne filonganino ficita. Mu kubunganya balaipatulula abene beka ukufuma ku Cebo cakwa Lesa, no kuileta abene beka mu bucende bwa bu mupashi.

Nomba moneni ukuti Costantine apele amalila ayaibela ku bantu. Yali amalila aya kale aya busenshi na mashina aya pya uku yafumya ku lukuta, atemwa mu nshila shimbi imicitile ya Bwinakristu baliibulile no kuibifya no kusefya kwa fya busenshi. Abulile ukupepa kwa milungu kasuba no ku kupilibwila ku Mwana wakwa Lesa. Mu cifulo ca kusefya pa December 21, ico icaba ilyo balesefya amalila ku mulungu kasuba, bakubikile mpaka pa December 25 kabili bakwitile ukufyalwa kwa Mwana wakwa Lesa. Lelo twalishiba afyelwe mu April lintu ubumi bwisa, te mu December. Kabili babulile amalila ya kuli Astarte no kuyeta ukusefya kwa Easter umo Umwinakristu alingile ukusefya imfwa no kubuka kwa kwa Shikulu. Mucine cali amalila aya busenshi kuli Astarte.

Babikile ifipailo mu lukuta. Babikilemo ifimpashanya. Bapele abantu ifyo baitile ifisumino fya batumwa, cibe te kuti mucisange muli Baibele. Basambilishe abantu ukupepa ifikolwe ico cilenga ulukuta lwa Roman Catholic ukuba ukukuta ulwa pulamo ulwa mipashi mwi sonde. Icuni conse cakowela cali muli cilya cifungo. Kabili mwalikwata ba Protestant pamo no tubungwe twabo ukucita icintu cimo cine.

Balile ifintu ifyapelwa amalambo ku tulubi. Nomba nshilesosa ukuti ici cilepilibula mucine ukuti balelya mu butuntulu inama ishapelwa amalambo ku tulubi. Pantu nangu akabungwe ka Yerusalemu kalandile ukukanya ifya mu musango yu, Paulo talandikishe sana pali cena nge fyo asosele ukuti utulubi tatwali kantu. Cali fye pa mulandu wa kwa kampingu kano fye uko capunwishe munyina ushakosa kabili elyo tacasuminishiwe. Ukubikapo na fimbi, ubu Busokololo bwaba ubwa kuma ku Benafyalo kabili te baYuda apo ishi ni nkuta sha Benafyalo. Ndemoni ici mu lubuuto lumo lwine mwena amashiwi yakwa Shikulu, “Kano fye mwalya umubili Wandu no kunwa umulopa Wandu tamukwete umweo muli imwe. Umuntu takekalile icilyo ceka lelo ku Cebo conse icifuma mu kanwa ka kwa Lesa.” Kuti mwamona ukuti ukulya mucine ku kumako mu mano ya bumupashi. E ico ilyo aba bantu balefukamina ku fimpashanya, ukwasha amakandulo, ukubomfya inshiku sha kutusha isha busenshi, ukuyebelela imembu shabo ku bantu (fyonse ifyo fyaba kuli bukapepa bwakwa ciwa,) balelila pamo na ciwa kabili te kuli Shikulu. Bali mukupepa utulubi nangu basumine atemwa ukukana. Kuti balanda fyonse ifyo balefwaya ukuti ifipailo ne cefungo fyaba fye ifya kubebukisha amapepo yakwa Shikulu atemwa icili conse ico batontonkanya ukuti efyo cipilibula; kabili kuti basosa ukuti ilyo balepepa ku cinso ca cimpashanya caba fye pa mulandu wa ku konkomesha; kabili ukuti ilyo bayebelela kuli shimapepo, cena mucine cine ni kuli Lesa balecicitila mu mitima yabo, kabili ilyo basosa ukuti shimapepo ala babelelo luse, caba fye ukutila ena alecicita mwi Shina lyakwa Shikulu; kuti basosa ifyo balefwaya lelo balelyako

mu bwaishibikwa bwino bukapewa bwa mu Babylon, bwakwa Satana, bukapewa kabili na bailunda abene beka ku tulubi na ku kucita ubulalelale bwa bu mupashi, ico icipilibula imfwa. Bena balifwa.

E ico ulukuta no buteko fyalyupene. Ulukuta fyalyampene pamo no tulubi. Na maka ya buteko kunuma yabo bamwene kwati nomba, “Ubufumu na bwisa kabili ubufwayo bwakwa Lesa na bucitwa pe sonde.” E mulandu wine ulukuta lwa Roman Catholic talulelolesha ukwisa kwa kwa Shikulu Yesu. Bena tabacetekele mu millenium. Nabakwata millenium yabo pano pene. Papa aleteka ino ine nshita kabili Lesa aleteka muli wene. Ilyo Akesa ukulingana na bena, cilingile ukuba ilyo imyulu ipya kabili ne sonde fyateyanishiwa. Lelo baba mucilubo. Ulya papa e mutwe wa lukuta lwa bufi, kabili kukesabako millenium, lelo ilyo cilya cikalacitika ena takabemo mulya. Akaba ku ncende imbi.

UKUSOKA

Ukusokololo 2:16. “Lapila atemwa nga taucitile ifi nkesa bwangu kuli iwe, elyo nkalwa nabo ku lupanga lwa mu kanwa Kandi.”

Cinshi cimbi eco Engasosa? Bushe Lesa kuti acilukila ulubembu lwa abo abalumbula Ishina Lyakwe apafye? Kwaba fye inshila imo iya kupokelela inkumbu mu nshita ya lubembu, LAPILA. Uyebelele ukuti naulufyanya. Isa kuli Lesa ku kubelelwo luse kabili no kupokelelo Mupashi wa kwa Lesa. Ili lifunde ukufuma kuli Lesa. Ukukana umfwila nimfwa, pantu Atile, “Nkacito bulwi naiwe no lupanga lwa mu kanwa Kandi.” Iciswango cacitile ubulwi na bashila, lelo Lesa akacito bulwi ne ciswango. Balya abalwishishe Cebo bakasanga ubushiku bumo Icebo cilebalwisha. Cintu ica kutinya ukufumyako, atemwa ukulundako ku Cebo cakwa Lesa. Kuli abo aba cipilibwile, kabili bacitile kuli cena ukulingana nge fyo ca balingile, inga impela yabo ikaba shani lelo imfwa no konaulwa? Lelo nelyo line inkumbu shakwa Lesa shicili shilebilikisha, “Lapila.” Owe, ifyo yawama amatontonkanyo ya kulapila. Tapali ico ndeleta mu maboko yandi, lelo ku lupanda Lwenu eko ndeikatilila. Ndeleta ubulanda bwandi. Ndelapila ukuti naba fintu naba, kabili ifyo nacita. Nomba caba umulopa, tapali cimbi lelo umulopa wakwa Yesu. Cikaba ni cinshi? Ukulapila, atemwa ulupanga lwamfwa? Cili kuli imwe.

IFILAMBU

Ukusokolola 2:17. “Uuli no kutwi omfwe ico Mupashi ulesosa ku nkuta. Uwa cimfya nkamupelapo mana uwa fiswa, no kumupele libwe lyabuta, apalembwa ishina lipya, ilishaishibikwa ku muntu kano uwalipokelela.”

Cila Mbila muli cila nshita ilakwata ifisuma ku wacetekela, ukumukoselesha ukuba kacimfya kabili muli ico ukulambulwa kuli Shikulu. Muli iyi nshita Umupashi ulelaya mana uwafiswa kabili ne shina lipya ilya lembwa mwi libwe ilya buta.

Nomba ukutula apo cila imo iya ishi mbila shiletwa kuli ‘malaika’ – (inkombe umuntu) umulimo ukalamba sana kabili ne shuko ilya wamisha e cikwatwa cakwe. Kuli aba baume Lesa alepela ama bulayo ayasuma, nge fyo cali ku batumwa ikumi limo na babili ukwikala pa fipuna fya bufumu ikumi limo na fibili ukupingula imikowa ikumi na ibili iya Israele. Kanshi, ibukisheni Paulo alipelwe ubulayo ubwawama: bulya ubwakupela abantu bakwa nabwanga mu bushiku bwakwe kuli Yesu, 2 Abena Korinti 11:2 “Pantu imufubilo bufuba bwa bulesa; pantu na mulengele ukukobekelwa kuli Kristu, ukuti nkamupele ku mulume umo ngo ushatala opwa uwa musangwela.” E fyo cikaba na cila nkombe uyo uwali uwa cishinka ku Cebo ca muli ora wakwe ne nshita yakwe. E fyo cikaba mu bushiku bwa kulekelesha. Cikesaba icilambu cimo cine icawama ico capelwe kuli Paulo. Ndetontontokanya mwe bengi imwe muleibukisha ifyo nasosele ukutila lyonse nali no mwenso wa kufwa epali na kumanya Shikulu kabili Wene tali wakusekelela na ine nge fyo mfilwa Wene inshite shingi. Cisuma, naletontontokanya pali cilya inshita imo iya lucelo ilyo nalele mubeti kabili ilyo line naliketwe mu cimonwa cimo icaibela sana. Ndesosa ukuti cali ica ibela pantu nalikwatapo ifimonwa amakana kabili tapaba inshita nangu imo ilyo namwenepo ukufuma muli uyu mubili wandi. Lelo kulya nali iketwe; kabili nali lolekeshe kunuma ukumona umukashi wandi, kabili nalimwene umubili wandi naulala palya kumbali yakwe. Elyo naisangile ne mwine mu ncende iya yemba sana iyo nshatala monapo. Cali ni paradise. Namwene amabumba aya bantu aba yembesha kabili aba nsansa nganshi abo nshatala monapo. Bonse bamoneke abaice – nalimo imyaka yakufyalwa 18 ukushinta 21. Takwaliko umushishi uwa mfwi atemwa ulukashi atemwa ubulema ubuli bonse pakati kabo. Abanakashi abacaice bonse balikwete imishishi ukufika mwisamba mu misana yabo, kabili abaume abacilumendo bali abasuma sana kabili aba maka. Owe, ifyo bansengelele. Balinkumbete no kunjita munyinabo uwa temwikwa, kabili batwalilile ukunjeba ifyo bali abansansa ukumona. Ilyo nalesunguka ni bani bonse aba bantu, umo kulubali lwandi atile, “Bena bantu bobbe.”

Nalipapile nganshi naishile ipusha, “Bonse aba bena Branham?”

Atile, “Iyo, bena bantu bapilibulwa bobbe.” Elyo aishile nsontelela kuli umo na mayo kabili atile, “Wamona ulya na mayo wa cikashana uo wacilasunguka pakashita akapita. Ali ne myaka ya kufyalwa 90 ilyo wa munonkele kuli Shikulu.”

Natile, “Owe mwe, kabili ukutontokanya ici eco naleumfwilapo umwenso.”

Umwaume atile, “Tuletusha kuno ilyo tulelolola ukwisa kwa kwa Shikulu.”

Nalyaswike, “Ndefwaya ukuMumona.”

Atile, “Tekuti umu Mone ino nshita; lelo Aleisa bwangu, kabili ilyo Akacita Akesa kuli iwe intanshi, kabili ukesa pingulwa ukulingana ne Mbila nsuma iyo washimikila, kabili ifwe tukaba abantu bobbe.”

Natile, “Ulenjeba nkasukilapo pali aba bonse?”

Atile, “Cila umo. Wafyelwe intungulushi.”

Nalimwipwishe, “Bushe cila umo akasukilapo? Nga Paulo Washila?”

Alinjaswike, “Akasukilapo pa bushiku bwakwe.”

“Cisuma,” natile, “Nalishimikila Imbila nsuma imo ine iyo Paulo ashimikile.” Kabili ibumba lyalibilikishe, “Tule *tushisha* pali cilya.”

Ee, kuti namona ukutula Lesa akapela ifilambu ifyawama ku nkombe Shakwe abo ababomba muli bucishinka umulimo uo Apela pali bena. Nga balipokelela ubusokololo ubwa Cebo kuli ilya nshita kabili mu cishinka balishimikile mu bushiku bwabo, no kwikala ifyo bashimikilepo, bakapokelela icilambu icikalamba.

Nomba ne litontokanyo mu mano, lolekesheni ku vesi nakabili. “Nkamupela mana uwa fiswa.” Ifwe bonse twalishiba ukutula mana cali icakulya ca bamalaika; cali ni cilya ico Lesa atumine panshi pa fyani kuli Israele pa nshita iya kululumba kwabo. Cali ica kulya ica pwililika. Cali ica kupapusha ifyo tulya utubufungau utunono utwa cakulya twa basungile mu bumi ubutuntulu. Tapali nangu umo uwalwele. Cilya fye ceka eco balefwaikwa. Ilyo icipao capangilwe balibikilemo ilya mana imo muli cena. Elyo icipao cabikilwe kunuma ya cipembe kabili shimapepo umukalamba eka ewali uwalinga ukupalama kuli cena elyo kabili alingile ukukwata umulopa we lambo. Umukate ukufuma ku mulu, ukulangishiwa kuli mana, ubushiku bumo waishile ukufuma ku mulu kabili waishileba umweo kuli bonse abacetekele pali Wene. Atile, “Ndi mukate wa mweo. Ndi mukate wa mweo uyo uwaishile ukufuma ku mulu, kabili umuntu uuli onse nga alya kuli uyu mukate akaba no mweo umuyayaya.” Ilyo Aile Alitushilile Icebo Cakwe, “Umuntu te kucilyo ceka akekalila no mweo lelo ku Cebo conse icifuma kukanwa ka kwa Lesa.”

Icebo Cakwe cali mukate. Cali ni mana uwapwililika, ico, ngo muntu aikalilako, takatale ukufwa. Lelo lilya line panuma ya mfwa ya bashifwe, tapali nangu umo uwamoneke ukwishiba icishinka icituntulu kabili mu kashita akanono uyu

mana amoneke ukuba uwa fiswa ku bantu. Lelo muli cila nshita Lesa atendeke ukupela nakabili busokololo cilye cafishilwe mpaka muli buno bushiku ubwa kulekelesha ukulingana no Kusokolola 10:7, kasesema akesa no kusokolola inkama shonse elyo kabili Shikulu akesa. Nomba muli cila nshita, ndesosa, inkombe shapokelele icine icafiswa. Lelo tabacipokelele ku bene beka fye. Lelo cili nge fyo cali ilyo abatunwa baipushiwe ku kupela imikate iingi ne sambu; Yesu alibapele icakulya ica mokaulwa, lelo bena mukubwekesha ba cipele ku bantu. Lesa apela mana Wakwe uwa fiswa kuli kacimfya. Te kuti cicile palya. Wene tekuti esule ifyuma Fyakwe kuli abo abakana ifyo ifyasokololwa kale.

Ifyo nacila sosa palwa nkombe iya cila nshita ukupokelela ukufuma kuli Lesa fimo ifishinka ifya ntendekelo ifya Pentecost capashaniwa mu Cipingo ca Kale uko Mose aebelwe ukusenda imisukupala itatu na citika iya mana no kuubika mu cipe ica golide kunuma ya cipembe ya ca mushilo ca fya mushilo. Mulya shimapepo mukalamba uwa cila nkulo kuti aingila no mulopa uwe lambo. Elyo kuti asenda akaputulwa akanono aka uyu mana (pantu tawalebola) uyo wali iciputulwa ca ntendekelo no kulya. Nomba muli cila nshita inkombe yakwa Shikulu kuli ilya nshita yapelwe ubusokololo bwakwa Lesa kuli cilye ciputulwa ca nshita. Ilyo inkombe ya butushiwe ku cine, aleleta cilye cine ku bantu. Kabili balya abo amatwi yabo yaiswilwe ku Mupashi kuti baumfwe cine, ukucicetekela, no kucikala.

Nomba kanshi, kwaliba nakabili itontonkanyo ilya kulya ku ntanshi pali mana uwafiswa. Ndetontonkanya cikaba ukulya kwa muyayaya ukwa busokololo bwa kwa Yesu Kristu mu nshita isha muyayaya ishileisa. Musango nshi nakabili uo twinga tendekelamo ukwishiba ubunonshi ubwashika ubwa Buntu Bwakwe umwine? Fyonse ifyo tulekabila ukwishiba, amasuko yonse ayashasukwa, fyonse filya fikasokololwa. Fikabo kufuma kuli Kristu Uyo uwaba umweo wesu uo twapokelela. Owe, inshita shimo tulatontonkanya tuli abaishiba panono pali Wene ne Cebo Cakwe pano panshi, kabili cena cisuma sana, cilatulenga ifwe ukusangalala; lelo ubushiku bumo ilyo imibili yesu ikapilibulwa, cilye Cebo kabili Wene akesaba ifyo tatwatala ukulotapo ukucitwa.

Nakabili lilesosa pano ukutila Akesapela kacimfya ilibwe ilya buta kabili mu (te pali) libwe ishina lipya, ilyo umwine eka aishiba. Nomba ilyano ilye shina lipya lintu ilyaishibikwa. Abramam alipilibulwe kuli Abrahamu, Sarai kuli Sarah, Yakobo kuli Israele, Simon kuli Petro, kabili Sauli kuli Paulo. Aya mashina limbi yaletele ukupilibulwa, atemwa yapelwe pa mulandu wa kupilibulwa. Cali fye ni panuma Abramam na Sarai bakwete ama shina yabo ukupilibulwa kuli Yehoba ukutila elyo balengelwe abateyanishiwa ukupokelela umwana uwa

leisa. Mu mulandu wakwa Yakobo, aishile cimfya elyo kabili aishileitwa cilolo. Mu mulandu wakwa Simon na Sauli, ilyo bapokelele Shikulu, ukupilibulwa kwabo kwalishile. Kabili ilelo cila umo muli ifwe abacetekela aba cine twalikwete ukupilibulwa mwi shina. Tuli Benakristu. Lishina ilyaishibikwa kuli ifwe bonse. Lelo ubushiku bumo tukesa kwata ukupilibulwa na kumbi; tukesa mucine cine pokelela ishina lipya. Kuti caba icishinka ukutila lilye shina lyali ilyesu ilya cine kabili ishina lya ntendekelo ilyalembelwe mwi Buku ilya Mwana wa mpaanga ilya Mweo ukufuma ilyo umufula we sonde taulalengwa. Alishibe shina, lelo ifwe tatwaishiba. Ubushiku bumo ku kutemwa kwakwe Umwine, tukesa ishiba na ifwe.

Ilibwe ilya buta. Ifyo cawama. Ici pano icikope na cimbi cawa mushilo ukupokelela icilambu ukufuma mu kuboko kwa kwa Lesa pa mesho yakwe pe sonde. Namwishiba, panuma ya Costantine, ulukuta ulwa bufi lwaliingishe ukuboko kwaluko mu cuma ca buteko kabili muli co lwakulile ifikulwa ifya yemba ifya isulamo ifimpashanya ifisuma. Ifi fimpashanya, ifyapangwa kwi libwe ilya buta ilya mable, fyali mucine ifilubi ifya Roma ukwinikwa nakabili nga ba mushilo. Inkuta ne fipe fyaluko fyali nalyo ifyaemba nganshi, nge fyo umo amona ilelo. Lelo Lesa tali pamo nabo. Inga Lesa alikwi? Ali pamo na ba mushilo Bakwe mukayanda kamo akanono atemwa mu lucengo, atemwa incende imo mu lupili mu mpanga uko bafiseme ukufuma ku ma membala ba lukuto lwa bufi. Bena tabakwete ifikulwa ifyaemba, bakemba abamingila, ifyakufwala ifisuma, kabili na fimbi ifyakutemuna ifye sonde. Lelo nomba muli ubu bulayo ubwawama ku bacetekela aba cine aba nshita shonse, Lesa alilanda Akabapela ifilambu ifya kuyemba ukukalamba no kubapo ukwa muyayaya. Leken i abakankala balolekeshe pa bapina. Leken i bapele indalama ishingi ku lukuta pa kutila lwen a mukubwekesha lwinga cindika upela pakubika icipampa ca mable atemwa icimpashanya cimo mukubapelo mucinshi pa cintubwingi pakutila bonse bengasekelela. Ubushiku bumo Lesa Uyo umona no kwishiba bonse akesa tasha nakabili mukamfwilwa pakupela ifyakwe fyonse, nangula cingaba amakobili yabili fye, kabili Wene, Umwine, akalambula ne fyuma fya ku mulu.

Ee, mana uwa fiswa ne shina lipya mwi libwe ilya buta. Ifyo Shikulu abo musuma kuli ifwe ukutulambula bwino nganshi, kabili ifwe fwe bashalinga. Owe, ndefwaya ukubo waitenyanya inshita fye shonse ku kucito bufwayo Bwakwe, kabili no kubike fyuma mu mulu.

ICIPANDWA CA MUTANDA

INSHITA YA LUKUTA LWA TUATIRA

Ukusokolola 2:18-29

Na kuli malaika wa lukuta lwa mu Tuatira lemba auti; Efyo asosa Umwana wa kwa Lesa, Uuli na menso Yakwe ngo lubingu lwa mulilo, na makasa Yakwe ayapalana no butale ubwa bengeshima;

Naishibe milimo yobe, no kutemwa, ne citetekelo, no kupyunga, no kushipikisha kobe, ne milimo yobe; ya kupelelekesha yafulo ku cile ya kutendeka.

Lelo ndi ne ca kukushinina ica kuti waleka fye uyo mwanakashi Yesebele, uuleilumbula kasesema, uusambilisha no kubeleleka abasha Bandi ukucito bulalelale, no kulye fyaipailwa amalambo ku tulubi.

Kabili namupele inshita iya kuti alapile; lelo tafwayo kulapila ku bulalelale bwakwe.

Mona, nde muposa pa busanshi, no kuposa mu bucushi bukalamba, abacita nankwe ubucende nga tabalapile ku milimo yakwe.

Na bana bakwe nkabalofya ku mfwa; kabili inkuta shonse shikeshibo kuti ni ne kasapika wa mfyo ne mitima; kabili nkapela imwe umo umo umwabele milimo yenu.

Lelo ndetila kuli imwe, mwe bashalapo aba mu Tuatira, abashaba ne sambilisho ili abashaishibe fyashika fya kwa Satana, filya bamo basosa; Nshilemutwika ne cafina cimbi.

Ici fye ikatisheni ico mukwete nkasuke nkese.

Kabili uwacimfya, uwabake milimo Yandi ukufika ku mpela, nkamupela ulupaka pa nko:

Kabili akabacemena ku nkoto ya cela; akabatobaula kwati fipe fya kwa kabumba: ifyo na Ine napokelela kuli Tata.

Kabili nka mupelo Lutanda lwa lucelo.

Uukwete ukutwi omfwe, ico Umupashi ulesosa ku nkuta.

TUATIRA

Mwilyashi lya kale, umusumba wa Tuatira wali uwakulekelesha mu kulumbukwa pali yonse imisumba cinelubali iya Kusokolola. Wene wali pakati ka Mysia na Ionia. Wene washingulwikwe ne mimana iingi, lelo yaiswilemo utusumi. Imimonekele yabuko iya kulumbanya nganshi yali yakutila walikwete icuma icingi nganshi pa mulandu wa kwampana kwa tubungwe utwa bakabumba, bakanuka,

abapikula, bakasukula, bakapanga ba mingila, na bambipo. Cali ni muli uyu musumba umo Lydia, kashitisha wa nsalu sha kolokondwe, aishile. Ali uwapilibulwa uwa kubalilapo uwakwa Paulo mu Europe.

Nomba umulandu uo Mupashi wasalile uyu musumba nga umo uwakwete kale ifintu ifya bumupashi ifya nshita iyalenga cine cali ni pa mulandu wa bukapepa bwa buko. Bukapepa ubwalumbuka ubwa Tuatira bwali ukupepa kwa Apollo Tyrimnaios ubo bwalundilwe pamo no kushinshimuna kwa busenshi bwa kwa cilolo. Apollo ali mulungu kasuba, kabili umo uwa konkelepo mu maka kuli wishi, Zeus. Aishibikwe ngo ‘ukanya ububifi’; apapatile pa mafunde ya bukapepa no kulipilisha (inshila iya ku konsolwela, ukuwanye fintu pa kucite cabipa atemwa umulandu). Plato atile pali ena, “Alalondolola ku bantu imibombele ya matempile, amalambo ne milimo ku milungu, kunse ka ntambi ishaampana pamo ne mfwa kabili panuma ya bumi.” Aishibishe amano yakwe palwa ‘ku ntanshi’ kabili ‘ubufwayo bwakwa wishi’ ku bantu ukupitila muli bakasesema na mu fyebo. Mu Tuatira ulu lutambi lwalecitwa na kasesema mwanakashi uyo uwaleikala pa cipuna ca molu yatatu no kupela imbila ilyo ali uwawililwa.

Amaka aya ubu bukapepa yali ayaibela. Amaka yabuko aya kalamba ayakutinya tayabelele mu ciputulwa ica nkama, lelo yabelele mu cishinka ica kutila takuli nangu umo uwingaba kutubungwe uto twapele abantu ifya bwikashi bwabo kano fye bali bakwi tempile ilya kushinshimuna kwa kwa Apollo. Onse uwakene ukuilunda mu malila ya kupepo tulubi ne mitebeto iya kucito bulalalele balebakanya kuli utu tubungwe utwa nshita ya mwanda umo uwa ntanshi. Pakutila ube ciputulwa ica bumi bwa mangalo na makwebo umo alingile ukulapepa imipepele ya busenshi iya tulubi.

Cili icalinga nganshi ukwishiba ukutila ishina line Tuatira cipilibula, “Umwanakashi Uuteka.” E ico iyi nshita ilélangishiwa ku maka aya kuteka, amaka ayo ukwabulo luse yengilila bonse, ukucimfya bonse kabili no kutungulula ukwa buluku. Nomba umwanakashi uteka e citipu icikalamba nganshi mwi sonde. Umuntu uwa mano sana uo isonde talyatala monapo ali ni Solomon, kabili atile, “Naaluka nalosha umutima wandi ku kwishiba, kabili ku kulengula, kabili ku kufwaya amano, ne milingile ya yako no kwishibo kuti ububifi buwelewele, no kupumfyanya ubushilu; kabili nasangile ICIKALI ICACILE MFWA UMWANAKASHI, uwa bo mulunshi no mutima wakwe masumbu, ne *minwe yakwe fifungilo*: umwaume uwabo musuma ku cinso cakwa Lesa kuti apusuka kuli wene; lelo UMUBEMBU kuti aikatwa kuli wene. Mona, ninsanga ici, efyo Lukalamilandu asosa, pakusuntinkanya cimo kuli cimbi ku kusanga imilingile; ilyo mutima wandi ucili ulefwaya, no kusanga iyo. Ninsango

mwaume umo uwa mwikana limo; lelo nshisangile umwanakashi muli aba bonse.” Lukalamilandu 7:25-28. Paulo atile, “Nshilesuminisha umwanakashi ukusambilisha atemwa UKUKWATE nsambu.” Ukufuma mwi Bala Iya Edeni ukuya pantanshi, umwanakashi aba lyonse kabili alyesha ukulunduluka ukusenda ubutungulushi pa mwaume, kabili ilelo line li sonde ilya mwanakashi no mulungu wanakashi uwa America ukuba umwanakashi uuli ubwamba. Nge cilubi icanakashi ukupona ukufuma mu myulu (ibukisheni amaboko yakwe yali mikonti ya fyela) calangishe iya ntanshi atemwa Inshita iya Efese, e ico amaka yakwe na yafuililako mpaka ena nakwata insambu shonse, insambu ishamusango ifyo ishakuteka ne misango yakwe iyacela.

Nomba umwanakashi talingile ukukwata imibele ya cela. Ena aba, ukulingana na Malembo ya Mushilo, ukubo wanakila ku mwaume. Ici calyebwa pali ena. Umwanakashi uyo uwaba mucine cine umwanakashi, muli fyonse umwanakashi, akaba muli ilye mibele. Te cakunyantapo ca pa mwinshi. Takuli umwaume umwine mwine ucito mwanakashi ica kunyantapo. Lelo umwanakashi akafwaya ukubo wa kutekwa kabili te kukwata ubutungulushi pa mwaume, pantu ena e mutwe wa nga'nda. Nga tobaula cilye cimpashanya ico Lesa amulengeleko, ali uwapondamikwa. Umwaume uuli onse uleko mwanakashi ukukwata maka nao wine alitoba cilye cimpashanya kabili alipondamikwa. Ulya e mulandu wine umwanakashi TEKUTI AFWALE CILYE CAPALANA NE CA MWAUME ATEMWA UKUBEYE MISHISHI YAKWE. Talingile ukufwala ifya kufwala ifyo ifyapalana ne fya mwaume atemwa ukubeye mishishi shakwe. Ngacita cilya aleingila mu ncende ya mwaume ukusende nsambu no kuipondamika umwine. Kabili ilyo mwanakashi aingilila icintamba ico ICALANDWA TALINGILE UKUCITA, atangisha umusango wa mupashi akwata. Ukubo mwanakashi uteka nibu munkanyakristu kabili imbuto sha Lukuta Iwa Roman Catholic shaba muli ena nangula engakana ici na maka nganshi. Lelo ilyo CAISA KU CEBO, *lekeni Lesa abe uwa cine ne shiwi Iya muntu onse libe Iya bufi. Amenii.*

Katubwekele ku ntendekelo. Mukulengwa kwa ntendekelo ukwa cifyalilwa nge fyo twakwishiba ilelo, Lesa apangile ifintu fyonse fibili fibili, icaume ne canakashi. Kwali nkoko shibili – mukolwe na nankoko. Kwali ing'ombe shibili, ikota ne ilume. Kabili ukuya fye mu cishilwa. Lelo ilyo caishile ku muntu, kwali fye umo. Tabali babili. Adamu alilengelwe mucipasho cakwa Lesa. Ena ali umwana wa kwa Lesa. Ngo mwana wakwa Lesa te kuti eshiwe no kuwa. Cilya kuti cabe cishinga citwa. E ico Lesa asendele icapangwa ukufuma ku mwaume ku kulengo kuwa. Umwanakashi tatalile ukwisa filya fine fye ukufuma ku kuboko kwa kwa Lesa nge capangwa

icituntulu icakwa Lesa. Afumishiwe ukufuma mu mwaume. Kabili ilyo Lesa amulengele ku kuletwa ukufuma ku mwaume ali uwapusana nganshi ku fyanakashi fimbi ifyo Wene alengele. Umwanakashi kuti alembelekwa. Takwaba icanakashi cimbi mukulengwa icingabe ca bulalalale; lelo umwanakashi umuntu kuti aikatwamo mupepi inshita ili yonse. Kabili kulyo kunaka ukwaba muli ena kwasuminishe Satana ukumulebeleka ukupitila mu nsoka, kabili calileta umwanakashi ku cifulo ica ibela sana kuli Lesa na ku Cebo Cakwe. Ena abe cipasho ca fintu fyonse ifyakowela, ifiko kabili icintu icibi ulubali lumbi, kabili ulubali lumbi abe cipasho ica fintu fyonse ifya busaka kabili ifyaemba, kabili ica mushilo nge cipe ica Mupashi na mapalo yakwa Lesa. Ulubali lumbi aleitwa cilende mukalamba uyo wakolwa umwangashi ubwa bulalalale bwakwe. Ulubali lumbi aleitwa Nabwinga wakwa Kristu. Ulubali lumbi aleitwa Babylon wa Cinshinshi, ica muselu kuli Lesa; kabili ulubali lumbi aleitwa Yerusalemu Mupya, nyinefwe. Ku lubali lumbi untu wakowela sana kabili umubi kabili uwa bulalalale ica kutila ena mukulekelesha akaposwa muli bamba wa mulilo nge ncende fye yeka iya mulinga; kabili ku lubali lumbi alisansabikwa ku mulu, ukwakana icipuna cine icakwa Lesa nge ncende fye yeka inga pelwa kuli na mfumu wa musango ifi.

Kabili muli iyi nshita ya Lukuta lwa Tuatira aba MWANAKASHI UTEKA. Ena ni Babylon wa Cinshinshi. Ena ni cilende mukalamba. Ena ni Yesebele kasesema mwanakashi uwa bufi. CINSHI? Pantu umwanakashi uwa cine ali nakilila kuli Lesa. Kristu e mutwe wakwe. Takwate shiwi lelo Ilyakwe, takuli amatontonkanyo lelo Ayakwe, takuli ubutungulushi lelo Ubwakwe. Lelo nga pali ulu lukuta? Alifumyapo Icebo, alyonaula ama Baibele ne fyalembwa ifyafikapo ifya bashila. Alipaya abo abengashimikila icine. Ena alateke mfumu, bacilolo ne nko – alatungulula ifita no kukonkomesha ukutula ena e mubili uwa cine uwakwa Kristu kabili ukutula ba papa bakwe e basende cifulo cakwa Kristu. Ena alilembelekwa umupwilapo kuli ciwa mpaka ena mukubwekesha aba kalembeleka wa bambi. Ena ni nabwinga wakwa Satana kabili alifyala umwana wakwe uwa bukapepa uwa mucani.

Mu Nshita shonse isha Mfifi aliteka. Pa myaka iya cila imyanda pabula alinyataula no konaula. Aipeye bakalenga, alyonawile ifya science, taletele icintu nangu cimo kano fye mfwa mpaka ulubuuto ulwa Cine lwali mupepi no kufumishiwapo kabili aka lubuuto akabengeshima akanono kalishele. Amafuta kabili no mwangashi fyali mupepi no kuleko kupongoloka; lelo nangula atekele ama bufumu ye sonde no kukonkomesha ukutula abantu bonse balingile basanga ubwikashi bwabo muli ena, kwali ibumba ilinono ilya kwa Lesa kabili ubwikashi bwabo bwali mu mulu, kabili bena

te kuti abonaule. Lesa alisungile akamukuni Kakwe akanono; bena tekuti bonaulwe. Ulu Lukuta lwa Roma lwali ulwa busenshi kabili ulubi nga na Mfumu Athalia uyo uwaeseshe ukonaula bonse aba bufyashi ba bufumu kabili ali mupepi no kupwishisha, lelo LESA ALISUNGILE UMO, kabili ukufuma muli ena kwaishile abengi aba cishinka. E ico Lesa asungile aka mukuni akanono muli ilye nshita itali iya mfifi iya bushiku kabili mucine caba mukulekelesha kulya kwaimine Luther.

Uuli onse uwaishiba icintu icili conse pa Lukuta lwa Roman Catholic ne misango yaluko iya kushinshimuna kuti alanda umulandu uyu musumba wa Tuatira wasalilwe na Mupashi ku kwimininako ulukuta mu Nshita sha Mfifi. Mwachimone co, pantanshi fye ya menso yenu.

INSHITA

Inshita ya Tuatira yali iitali sana pali shonse ishashala, nalimo imyaka 900, ukufuma 606 ukufika 1520.

INKOMBE

Ulukuta lwali kale ulwa akanika mu ma bumba yabili, ku Masamba na ku Kabanga. Nshita ne nshita kapuputula kuti aima kumo atemwa mu fiputulwa fyonse fibili kabili pakashita ukutungulula ibumba limo ilya lukuta mukwampana ukwashika na Lesa. Umuntu wa musango ifi ku Masamba ali ni Francis wa ku Assisi. Mucine ukubo walunduluka panshita, umulimo wakwe mukulekelesha waletelwe panshi ku bufumu bwa Rome. Peter Waldo uwa ku Lyons, shimakwebo uyo uwakene ubumi bwakwe ubwa lyonse, aishileba uwacincila nganshi mukubombela Shikulu kabili aletele abengi kuli Wene; lelo alicimfiwe mu mulimo wakwe no kuntamfiwa kuli papa. Nangula amabumba aya ku Masamba atemwa ku Kabanga balikwete mukati kabo umwaume uyo uwingesaba inkombe kuli iyi nshita ilyo kwabo kumona mu lubuuto lwa Malembo. Nangu cibe fyo, kwali abaume babili mu Fishi fya British, abo bukapyunga bwabo mu Cebo na mu milimo kuti baiminina ubwesho pa cine. Bena bali ni St. Patrick na St. Columba. Cali ni kuli St. Columba uko kusala kwa kuba inkombe kwawilile.

Nangula inkombe ku Nshita ya Tuatira ali ni St. Columba. Ndefwaya ukwikala pa kashita pa bumi bwakwa St. Patrick nge cilangililo kuli ifwe elyo nakabili ku kulangisho bufi ku nsoselo sha Rome ukutila St. Patrick ali umo uwa kuli ena nga filya ali Joani uwa ku Arc. Patrick afyelwe kuli nkashi yakwa St. Martin mu musumba unono uwa Bonavern ku lulamba lwa mu mana wa Clyde. Ubushiku bumo ilyo balepepa mu

muputule wa lulamba na bankashi yakwe babili, ifipondo ifya pali bamba fyalishile no kufyusha bonse batatu. Uko ba nkashi baile, takuli nangu umo uwaishibe, lelo Patrick (ishina lyakwe ali ni Succat) ashitishiwe kuli cilolo mu Northern Ireland. Incito yakwe yali kulisha bakapoli. Ku kucite ci asambilishe mbwa. Imbwa shakwe shali ishasambilishiwa nganshi icakutila abantu abengi baishile ukufuma ukutali na mupepi ku kushishita shena. Mukuba eka apilibukile kuli Lesa kabili alipusushiwe. Elyo kwaishile ukukabila nganshi ku kubutuka ku kubwekela ku mushi ku bafyashi bakwe. Apangile nshila iyo yabikile ukwishiba kwakwe nga kasambilisha ku kubomba ukukalamba. Asambilishe mbwa ukulalila pali wene no kufimba umubili wakwe bwino bwino kabili tashilingile ukwenda kano fye asheeba. E ico ubushiku bumu ilyo umwine ashitisha imbwa ishingi, Patrick aebele imbwa, kano fye intungulushi ye bumba, ukwingila mu bwato. Intungulushi yebumba uko ena lilya apele icishibisho ca mu nkama yaishilebutuka no kukana ukunina. Ilyo shikulu wakwe na kashita baeshe ukwikata imbwa, Patrick aingile mu bwato no kusokonesha ku mbwa ku kumufimbilikisha. Elyo ku munsoli alibweshe intungulushi ya mbwa mu bwato kabili pa mulu wa ena. Apo Patrick tamoneke nangu kumo kashitisha atendeke ukoba no kuya pali bamba. Panuma ya kushininkisha ukutila kapitao ali ukutali sana ku kubwelelamo, Patrick apele icishibilo na cimbi ku mbwa ico ca shilengele ukulwa. E lyo aishileisa no kweba kapitao ukutila kano fye amwabushisha ku mushi ku mwabo ali no kwebe mbwa ukutwalilila ukulwa, kabili ali no kupokolola ubwato. Nomba, kapitao ali Umwinakristu, kabili ilyo aumfwile iyashi lya mulumendo ne nsansa alimwabwishe ukumutwala ku mushi ku mwabo. Kulya Patrick aile kwi sukulu lya Baibele kabili abwekele ku Ireland kulya ku Cebo kabili na maka yakwa Lesa mu fishibilo ifingi ne fipapwa anonkele amakana kuli Shikulu. Tatalile inshita nangu imo ukuya ku Rome atemwa inshita ili yonse ena ukulashikwa na Rome. Icishinka ca mulandu caba ca kutila ilyo Rome aishile kwata icifulo pa cishi kabili ilyo bamwene inshita yali iyalinga, baipeye ukucila Abenakristu 100,000 abo ku myaka ya kunuma baishilefula ukufuma kwi bumba ilya ntendekelo ilyo lyaishile kuli Shikulu ukupitila muli St. Patrick.

Nalimo imyaka 60 panuma ya kufwa kwakwa St. Patrick, Columba afyelwe mu County Donegol, North Ireland, ku lupwa lwa bufumu lwakwa Fergus. Aishileba uwa mano, kasambilila uwasangululwa, ukusungila Amalembo ayengi. Lesa alimwitile mwi shiwi ilya palwalala ukuba minshoni. Panuma ilyo aumfwile ishiwi lyakwa Lesa, takwali nangu cimo icinga mulesha, kabili bukapyunga bwakwe ubwa kupapusha bwalilenga bakalamba be lyashi ilya kale abengi ukumulumbula ena ukubo wupalana na batumwa.

Bukapyunga bwakwe bwali ubukalamba nganshi ne fishibilo ifya kupapusha fyalekonka icakutila bamo (maka maka bakasambilila mu Rome) batontonkenye ukutila ifya citike tefyo fyali.

Muli bumo pa malendo yakwe ayabu minshoni, ilyo alepalama umusumba uwelinga, asangile mpongolo na shisalwa kuli wene. Asanswile ishiwi lyakwe mwi pepo ukutila Lesa enga cilinganya no kumusuminisha ukwingila ku bantu pa kutila enga shimikila. Lelo ilyo apepele abamalele ba mwisano batendeke ukumucusha na mashiwi ayasansukisha. Elyo wene atendeke ukwimba amalumbo. Ilyo aleimba, Lesa akushishe ukumfwika kwe shiwi lyakwe ica kutila ena acimfishe ukubilikisha kwa basenshi. Ilyo line impongolo shaliswike ishine sheka. Aishile ingilamo no kushimikila Imbila nsuma, ukunonka abengi kuli Shikulu.

Pa nshita naimbi ilyo ena nakabili bamwisalile ukuya mu mushi, ilyo apilibwike ukufumako, umwana wa mfumu mukupumikisha aishile lwalisha nganshi, mupepi fye ne mfwa. St. Columba bailemukumufwaya bwangu bwangu no kumwita. Ilyo apepele ipepo lya citetekelo umulumendo alyundepwe lilya line. Umushi lilya waliswilwe ku kusabankanyamo kwa Mbila nsuma.

Imbila nsuma iyapwililika iyo yashimikilwe na Columba na babomfi ba nankwe yasalanganishiwe mu Scotland monse, ukuipilibwila kuli Lesa. Nakabili yena yasalangene mu Ireland kabili na kulya ku Northern Europe. Inshila yakwe iya kusalanganishamo Imbila nsuma yali imo ilyo nalimo abaume ikumi limo na babili ukupitila mu ntungulushi kuti baya mu ncende ipya kabili mu butuntulu ukukula umusumba uwa shintilila fye pa Mbila nsuma. Pakati ka aba baume ikumi limo na babili pali no kuba ba kalipenta, bakasambilisha, bakashimikila, na bambipo, bonse abasambilishiwa bwino mu Cebo no kwikala aba mushilo. Aka ka calo akanono kacingililwe ne linga. Bwangu bwangu ici cifulo cali no kwisushiwa na bakasambilila ne ndupwa shabo mu mayanda yabo abene, ukusambilila Icebo no kuitayanya ukuya kunse no kubombela Shikulu nga ba minshoni, intungulushi, na bakashimikila. Abaume bali abantungwa ku kupa nangula abengi tabacitile cilya, pa mulandu wa kuti benga bombela Lesa bwino. Baikele abantungwa ku kwafwilishiwa no buteko, kabili muli co tabasangilwemo mu fya mapolitiki. Mu cifulo ica kwebaula bukapepa bumbi basambilishe cine pantu balicetekele ukutila icine cali icanso icalinga ku kupwishisha ifintu ifyo Lesa akwete mu mano kuli bena. Bena bali umupwilapo abantungwa kuli Rome.

St. Columba e watendeke isukulu likalamba ilya Baibele pa cishi ca Hy (ukufuma S.W. iyaba kululamba lwa ku Scotland). Ilyo aile kulya pa cishi tapali umufundo kabili apa

mabwe ica kutila tekuti pa meshe icakulya icalinga ica bonse. Lelo Columba abyele imbuto no kuboko kumo ilyo aimishe kumbi mwi pepo. Ilelo icishi e cimo pa fyakwata umufundo sana mwi sonde. Ukufuma kuli ici cishi icashintilile pali Baibele pafumine bakasambilila impalume abaisushiwa na mano kabili na maka yakwa Lesa.

Ilyo nabelengele ilyashi ilya kale ilya uyu mubomfi wakwa Lesa umukalamba ne milimo iisuma iyo acitile, calengele umutima wandi ukumfwa ubulanda ukusango kutila amaka yakwa papa, ukukumbwa ukuleta abantu bonse mu maka ya buko, yalishile kabili mukulekelesha yakoweshe ishi mpanga sha uyu mulimo no konaula icine nge fyo casambilishiwe na Columba.

UKUPOSHA

Ukusokolola 2:18, “E fyo asosa Umwana wa kwa Lesa, Uuli na menso yakwe ngo lubingu lwa mulilo, na makasa yakwe ayapalana no butale ubwa bengeshima.”

Ubusokololo ubwa mutwe wa Bulesa ku Nshita iya Tuatira bwaba ukutila Yesu Mwana wakwa Lesa. Ubushiku bumu mu nshiku sha Mubili Wakwe Aleitwa Umwana wa Muntu. Lelo ino nshita tatwa Mwishiba nakabili ulubali lwa ku mubili. Wene tali nakabili Umwana wa Muntu, Kasesema Mukalamba, Uyo mu Mwine alongenye pamo ama busesemo yonse. Uwafyalwa Eka alibwekela mu cifuba cakwa Wishi. Nomba twali Mwishiba panuma ya maka aya kututubuka. Alibuka kabili alisenda Umwine amaka Yakwe aya pulamo kabili aba pa mulu wa bonse kabili pali bonse ukutashiwa kwa bukata Bwakwe umwine. Wene takaakane Ubukata Bwakwe naumo. Ubutungulushi Bwakwe pa lukuta Ena takapele ku muntu uuli onse.

Alelolekesha panshi pali Tuatira kabili pano Alemona muli ulya umusumba kabili muli ilya nshita iya bune umucinshi uyo waba kuli Ena eka, ukubikwa pali umbi. Amenso Yakwe yalebyasha no mulilo wa bukali no bupingushi ilyo Alemona Apollo ukusansabikwa ngo Mwana wakwa Lesa, ilyo Ena eka Ewafyalwa Eka uwa kwa Tata. Ifyo bulingile bwali ubwa bipisha ubupingushi bwakwe pali bukapepa ubwa Nshita ya Tuatira uko ba membala ba lukuta nga ba kashinshimuna aba busenshi aba mwana wa mulungu (Apollo umwana wakwa Zeus), basansabike kateka uwa buntu ku kushinshimunwa, ukwafwilishiwa na maka ya buteko. Pantu filya e fyo Amwene filya fine fye. Ulukuta lwa Roman Catholic, ukuba fye ulwatumpikwa lonse mu kushinshimuna utulubi ukushintilila pa ntambi sha mulungu kasuba (Appolo) basansabike umuntu nga lesa wine (papa) ukupitila mu cupo ica lukuta ku buteko. Pantu Thomas Aquinas na Alverus Pelagius balangishe no

kusoso kutila: “Papa amoneka kuli abo aba mumona ne linso ilya bumupashi, ukuba, te muntu lelo ni Lesa. Takwaba imipaka ku nsambu shakwe. Kuti alanda ukubo walungama kufyo alefwaya kabili kuti afumyako kuli onse insambu shabo nge fyo alemona ukuti nacilinga. *Ukutwishika aya maka aya calo conse citungulula ukubo waisalilwa kunse ke pusukilo.* Abalwani abakalamba aba lukuta ni balya abafulungana abo abashifwala ikoli ilya kunakila ukwa cishinka.”

“Kwaba kapapatila umo pakati kakwa Lesa na *bantu*, umuntu Yesu Kristu (Umwana wakwa Lesa.)” 1 Timoti 2:5. Lelo papa wa ku Rome alipilibula Icebo. Acibikile, “kapapatila umo pakati ka kwa Lesa no muntu (te bantu)”. E ico nomba ena alapapatila pakati ka kwakapapatila na bantu. Lelo takwaba naumbi kapapatila kano fye Umwana. Papa alaleta pusukilo ukupitila mu lukuta lwa Rome. Lelo takwabe pusukilo kano fye ukupitila mu Mwana wakwa Lesa. E mulandu wine amenso yalebilima mu bupingushi bwa lubingu. E mulandu wine inkasa shili ngo butale ubwa bengeshima ilyo Ali naiminina uwaiteyanya ku kunyantaula mu bufungau no lukungu ama bufumu aya bipa aya ili sonde. Tuletasha Lesa pali shilye nkasa ishakosa isha butale. Shalipita mu bupingushi pa mulandu wa ifwe. Shena nomba e mufula wesu pantu ifyo Anonkele fyesu. Twaiminina abaishibikwa muli Wene, Yesu Umwana wakwa Lesa.

Cali ni muli iyi nshita umo twamwene ukutendeka kwakwa Mohammedanism ubo bwakene Umwana wakwa Lesa kabili bali no kwipaya bonse abaleita abene Abenakristu.

Cali nakabili muli iyi nshita umo lukuta ulwa bufi lwatobele ifunde lya ntanshi lyakwa Lesa Impalume kabili lwaile mukwangufyanya mukutoba ifunde lya cibili pantu lwabikile papa wa luko mucifulo cakwa Yesu Kristu no kupampamika no kubike funde lya kushinshimuna utulubi mu musango uwakutula capilibwile mfwa kuli abo abakene ifikope incende mukati ka lukuta. Mukuteka kwa kwa Empress Theodora, eka, ukufuma 842 ukushinta 867 ukucila 100,000 abamushilo baliipaiwe pantu bakene ifimpashanya ifishali nangu cimo.

Mucine iyi nshita ilingile ukulapila atemwa ukulufya fyonse. Palya naiminina Shikulu wa bukata, Lesa Lesa wine — Icebo Cakwe nacibikwa kumbali, ubuntu Bwakwe na bukanwa, lelo amaboko ya buntunse ne mitima ya buntunse tekuti imufumyepo Wene. Leken ba Mukane, Wene alekalilila ukubo wa cishinka. “Mwitina mweka mukuni akanono; bufwayo bwakwa Shinwe ku kumupelo bufumu. Kabili ilyo nkesa ne nkasa isha butale na menso ngo lubingu lwa mulilo nkesa landula; ubupingushi bwandi, nkabweseshapo,” eflyo asosa Shikulu.

UKUTASHA

Ukusokolola 2:19, “Naishibe milimo yobe, no kutemwa, ne citetekelo, no kupyunga, no kushipikisha kobe, ne milimo yobe; iya kupelelekesha ya fula ukucila iya kutendeka.”

Pano nakabili tulesanga amashiwi yamo yene aya kwishibishako, “Nalishiba imilimo yobe.” Umwana wakwa Lesa, Umwine, atile, “Cetekeleni Ine pa mulandu wa milimo iine.” Akonkomeshe pa milimo Yakwe umwine ilyo ali pe sonde. Imilimo iyo Acitile yasontelwe na Lesa ukuputa icitetekelo muli Wene. Cali iciputulwa icikalamba ica bukapyunga Bwakwe. Umupashi Wakwe uwa Mushilo mu mutumwa Paulo watile, “Pantu tuli cibumbwa cakwa Lesa, abalengelwe muli Yesu Kristu ku kubomba imilimo isuma, iyo Lesa apekanishishe libela ukuti emo twende.” Abena Efese 2:10. Iyi milimo yali no kuputa icitetekelo muli Wene ilyo yali no kulangisha kulyo kwampana kuli Wene uko Paulo alondolwele nga “ukulengwa muli Wene.”

Nomba imilimo tayakatale ukusende cifulo ca citetekelo muli Lesa pe pusukilo lyesu. Lelo imilimo ili no kulangisha icitetekelo cesu ico icabikwa kale muli Wene. Imilimo isuma tayakatale ukumupususha, lelo ikafumina ukufuma mu bumi ubwa pusushiwa nge cisabo kuli Shikulu. Nalicetekela mu milimo isuma. Nangula umuntu tapusushiwa, alingile ukucite milimo isuma kabili no kucita icawama conse ico engacita. Icintu ica bipisha mu cinsu cakwa Lesa caba ku bantu ku kucita imilimo iya bipa elyo kabili no kusoso kutila balecita ubufwayo bwakwa Shikulu. Filya e fyo ba bishop na ba papa ne sha mfumu sha Rome shalecita. Baleipaya, ukonaula, kabili no kucita imisango yonse iya bipa mwi Shina lyakwa Shikulu. Baleikala ubumi ubwa pusana sana ku fyo Icebo cisambilisha. Muli bulya bushiku ubwa bubifi balya abacetekela aba cine ba balike ngo lubuuto mu ncende iya fita ilyo batwalilile ukucite cisuma; pantu babweshehe palo pa kutukwa, kabili bacitile cine ku kucindika Lesa nangula abengi balifwililepo pali cena.

Muli iyi vesi Wene aletasha abana Bakwe pantu baleikala ubumi ubwa pilibilwa. Imilimo yabo yapele ubunte ku Mupashi upya uwali mukati. Abantu bamwene imilimo yabo isuma no kucindika Lesa. Ee mukwai, nga uli Mwinakristu uli no kucita ico icili icalungama. Imilimo yobe ili no kulangisha ukutila umutima obe walilungama. Kabili teti cibe icintu cimo ico muifwika fye, pantu muli no kucito bufwayo Bwakwe ilyo tapali nangu umo kano fye Lesa umumona, kabili muli no kucito bufwayo Bwakwe nangula nga cakutila muli no kuposelapo umweo wenu.

“Naishibo kutemwa kobe, ukupyunga, icitetekelo no kushipikisha.” Muli no kumona ukutila ukutemwa kwabo

kwabikwa pakati ka ‘milimo’ no ‘kupyunga’. Kabili ilya e nce nde iyalinga pali cena, pantu ukwabula ukutemwa imilimo yesu taipokelelwa kuli Lesa kabili nangula ukupyunga kwesu. Paulo ukulanda ku Bena Korinti atile, “Ukwabulo kutemwa, nshili kantu, kabili icili conse ico ndecita tacikwete ubunonshi kano fye nga cacitwa mu kutemwa.” Nomba kuti mwamona pano pene ukutula aba ba cetekela tabali muli lilye bumba ilya Bena Nikola ilyo lya bombele milimo nge nshila ye pusukilo atemwa ku kutashiwa na bantu. Bacitile milimo yabo ukufuma ku kutemwa kwa kwa Lesa uko ukwa bikilwe mu mitima yabo ku Mupashi wa Mushilo. Kulyo kutemwa mu mitima yabo kwali ukutemwa kwa kwa Lesa pa bantu Bakwe. Yesu atile, “Kuli ci abantu bonse bakeshibo kutila muli abasambi BANDI, nga muli abatemwana umo no mubiye.” Abasenshi abamwene ubumi ubwa Benakristu aba ntanshi batile, “Moneni ifyo batemwana umo no mubiye.” Yohane atile “Onse uutemwa afyalwa kuli Lesa.” 1 Yohane 4:7.

Ndefwaya ukupela ukusoka pano pene. Isoso kutila palwa nshiku sha kulekelesha ukutula pantu amampulu yakafula ukutemwa kwa bengi ku kashibantukila. Mu Laodikea, atemwa inshita ya kulekelesha, ukuitemwa, no kutemwa kwa fipe ku kasenda icifulo ica kutemwa ukwa cine ukwa kwa Lesa. Tulingile ukuicingilila ku maka ya lubembu muli ishi nshiku sha kulekelesha. Abengi sana baleya baletalama pantu tabelwike ukubomba kwa mupashi uwa buno bushiku bwa kulekelesha. Ni nshita iya kupalamina kuli Lesa no kuleka ena ukwisusha ubumi bwesu no kutemwa Kwakwe, nga te ifyo tuli no kumfwa ukutalalilwa ukwa lukuta ulwa bushiku bwa kulekelesha, no kukana icine cakwa Lesa ico ceka fye cili icalinga ukutwafwilisha.

Muli ilya imyaka iya mfifi kabili iya bipa umwangashi uwa cine walikatilile no kutemwa kwa luko pali Lesa no kutemwa kwa ba bwananyina. Lesa ali batashishe pali cena.

“*Nalishibo kupyunga kobe.*” Yesu atile, “Uyo uli uwapulishapo pali bonse mu bomfi kuli bonse.” Umuntu uwa mano alilandilepo pali ilye nsoselo. Ici pano ico asosele, “Ilyashi fye lyeka ilya kale lili no kushininkisha icine icailye nsoselo ya mano.” Ulyo muntu alilungike. Bonse abantu aba cine abakalamba abakale bali babomfi. Balya abalefwaya ukubombelwa; balya abaletitikisha; balya lyonse abalefwaya ukuba pantanshi, bawilile mu nsoni. Nangula aba fyuma bene balyebaulwa na Lesa ilyo tababomfeshe bwino ifyuma fyabo. Lelo lolekesheni mwi lyashi lya kale kabili muli no kusango kutila abakalamba abene bene bali ni abo ababombele bambi. Ilyashi lyakale teti litale ukutasha balya abo ifingi fya citilweko, lelo lyonse lya kulatasha balya abacitile ifingi kuli bambi. Nomba lekeni tupashanye cilya kuli fwe bene. Nga filya Umwana wa Muntu taishile mu kupyungilwa, lelo

ukupyungila, e ico tulingile ukukonka cilye cilangililo. Ukumona Wene ilyo Alekontama Umwine pa nkasa sha batumwa no kusambika inkasa shabo isha naka kabili ishafiko. Atile, “Tamwishibe nomba ico ndecita, lelo mukeshiba pantanshi. Lelo ico mulemona ine ndecita, na imwe bene mulingile ukucita.” Aishileba umubomfi pa kutila Lesa enga Musansabika palya apasumbukisha sana. Kabili ubushiku bumo mu bupingushi bwa bashila tukesa Mumfwa ukusosa, “Mwabombeni, we MUSA musuma kabili uwa cishinka, ingila mu kusekelela kwa kwa Sokulu.” Caliba lyonse icakosa ukuba umubomfi. Lelo abo abapela kabili balaipela pali bambi ubushiku bumo bakekala pamo Nankwe mu cipuna Cakwe ca bufumu. Cikabe cintu icawamisha, lilya. “Katubombe Shikulu, ukufuma ku maca mpaka ukwingila kwa kasuba, Katulande pa kutemwa Kwakwe ukwawama no kusakamana, Kabili ilyo ubumi bonse bukapwa kabili ne milimo yesu pe sonde yacitwa, Kabili ubwite ilyo buketwa ku mulu nkabako kulya.”

“*Nalishibe citetekelo cobe.*” Nomba talesosa pano nga filya Acitile ku lukuta mu Pergamo, “walikatilila icitetekelo CANDI.” Talesosa palwa citetekelo Cakwe nomba, lelo Wene alebatasha pali bucishinka *bwabo*. Kabili ilyo Alecita cilya nakabili Alelumbula ‘ukushipikisha’ kwabo. Nomba bucishinka no kushipikisha fyendela pamo. Mucine ukushipikisha kufumina muli bucishinka, pantu calilandwa muli Yakobo 1:3, “Ukwesha kwa citetekelo cenu kubomba ukushipikisha.” Takwaba mucine cine inshila imbi iya kukwatilamo ukushipikisha. Cilingile ukwisa ukupitila mukweshiwa ukwa citetekelo cenu. Abena Roma 5:3, “Ubucushi bubomba ukushipikisha.” Ifyo Lesa atasha nganshi uku kubomba kwa kushipikisha kwesu kumoneka muli Yakobo 1:4, “Kabili lekeni ukushipikisha kubombe umulimo wa kuko uwa fikapo, ukuti mube abapwililika kabili abafikapo ababulwe cintu nangu cimo.” Ubufwayo bwakwa Lesa kuli ifwe ku Pwililika. Kabili kulyo kupwililika e kushipikisha – ukulolela *pali* Lesa kabili ukulolela *kuli* Lesa. Iyi e nshila iya kukwatilamo imibele isuma. Ifyo Lesa atashishe nganshi aba abashila aba Nshita sha Mfifi. Abashipikisha nga bana ba mpaaga abaletwalwa kukwipaiwa, mukutemwa, mu cishinka ukubombela Lesa. Filya fye fyeka efyo balefwaya mu bumi, ukupyunga fye kuli Shikulu wabo. Ifyo cali no kuba icikalamba icilambu cabo.

“*Naishibe milimo yobe; iya kupelelekesha yafula ukucila iya kutendeka.*” Ici cine cine cikankala. Ilyo imfifi iya nshita ya fulile; ilyo impendwa yabacindikwa abaipaiwe yafulileko ubushiku no bushiku, bena babombeshe sana ukucishapo, bapyungile ukucilapo, kabili icitetekelo cabo caile pantanshi. Ifyo cali icabipa ica kutila mu Nshita ya Efese ukutemwa

kwalipwile. Kabili mucine takwaba nangu cimo icilelandwapo palwa kufulilako ukubomba kwa kutemwa mu nshita shimbi; lelo muli iyi nshita, mu nshita iya fitisha pa nshita shonse, bali mupyungila Wene ukucilapo. Ifyo lilya lyabe sambililo. Takwaba ukuleka ukwa kupyunga uku ukwawamisha ukwa kutemwa kuli Shikulu, lelo ntile ukufulilako kuli kwena. Ilya e nkama. Leken iumulwani eshe ukuwisha ukupyunga kwesu kuli Shikulu – ubwasuko bwesu buli ukupyunga ukucilapo. Ilyo abatembuka balelila mu mwenso, ilya e nshita iya kubilikisha ukucimfya.

“Naishibe milimo yobe, iya kupelelekesha ya fula ukucila iya kutendeka.” Nomba nge fyo tusosele kale, iyi nshita ileitwa Inshita iya Mfifi pantu yali mucine cine inshita iya fitisha sana mwilyashi lyonse ilya kale. Yali ni nshita iya kwa Papa Innocent III uyo uwasosele ukutula ali ni “nkonkani ya kwa Kristu – uwapulamo mukuteka pa lukuta kabili ne sonde,” uyo uwabikilepo ULUPAPULO ulo lwaishile ukupitila mubutungulushi bwakwe kwali sumishiwe umulopa uwingi ukucila inshita fye yonse iyashala kano fye mu nshita ya Kulungamika. Yali ni nshita iya Bulalalale ubwapondamikwa, ukuteka kwa bacilende. Sagarius III alikwete umwanakashi kabili “aiswishe kwaya ya bupapa na bacende na bana ba mucani no kupilibwila isano lya bupapa mu ninga ya fipondo.” Anastasius III apuminwe mpake mfwa na Marozia uyo wali umwanakashi wakwa Sagarius. John XI ali mwana mwaume uwa mucani uwakwa Marozia. John XII ali mwishikulu wakwa Marozia kabili ena “aulungene na ba mukamfwilwa na banacisungu kabili apaiwe ilyo ali mu mulimo wa bucende ku mulume wa mwanakashi uwali mucipyu.” Yali ni nshita ya Papal Schism ku mabumba yabili aya ba papa (umo alitungulula ukufuma ku Avignon kabili umbi ukufuma ku Rome) baliitukile no kulwa umo no mubiye. Aba ba papa tabali fye ne milandu iya milimo iya bulalalale (ukulela abana abengi aba mucani, ukulabembuka umwaume no mwaume na fimbipo.) lelo balikwete imilandu iya kushitisha ama ofeshi ya bushimapepo ku balelipila ishingi.

Yali ni nshita ilyo lubuuto lwaleya luleshibantulukila, lelo nomba abacetekela abanono balibombeshe ukucilapo ilyo imfifi yalefitilako mpaka ukufika ku mpela ya nshita abengi balimine ukufwaya ukulungamika. Imilimo yabo yali iya maka nganshi icakutula bali pangile nshila ya ku lungamika ukwaleisa. E ico kanshi nge fyo Icebo cisosa pali ilya nshita, “iya kupelelekesha (impela ya nshita) imilimo ya cila iya ntanshi.”

Ishiwi, Tuatira, lyalikwata ama bupilibulo ayengi ilyabapo limo lyaba “Ukupyunga ukwa Kutwalilila.” Kubengi ici cacetekelwa ukuba ubusesemo palwa ku bomfya ukwa Misa ico cabo kutwalilila ukwa kupela ukwe lambo lyakwa Kristu.

Ilyo litontonkanyo ilya wamisha, lelo limbi kuti capilibula ukutwalilila ukwa kuipela mu bumi na mu milimo iya bacetekela abacine muli Shikulu.

Mucine aba bashila aba mu Tuatira bali fisabo fya ntanshi, abaisushiwa na Mupashi wa Mushilo ne citetekelo, ukulengwa ku milimo isuma, ukulangisha ukutasha Kwakwe, ukwabulo kusungilila imyeo yabo ku bene beka, lelo munsansa ukupela fyonse ifya muli bena nge cefungo icanunkila kuli Shikulu.

UKWEBLAULA

Ukusokolola 2:20, “Lelo ndi ne ci ca kukushinina, ica kuti waleka fye uyo umwanakashi Yesebele, uuleilumbula kasesema, uusambilisha no kubeleleka abasha bandi ukucito bulalalale, no kulye fyaipailwa amalambo ku tulubi.”

Nomba nei vesi ndefwaya imwe muye pa vesi ya 23 no kumona icishininkisho ica cishinka icikalamba ico ndeta kuli imwe inshita fye yonse iyi. “Na bana bakwe nkabalofya ku mfwa; kabili inkuta shonse shikeshibo kuti nine kasapika wa mfyo ne mitima.” Lyonse li ndesosa ukutila kwaba mucine inkuta shibili, nangula Umupashi ulanda kuli shonse shibili muli cila nshita, kwati shali fye lelo *lumo*. Pano nacilandwa palwalala ukutula shena ni *nkuta*, kabili nacilandwa pa mbilibili fye ukutula shimo shilye nkuta mucine nganshi TA shaishiba ukutula Ena Eulya Uyo usapike mfyo ne mitima. Wene ali no kushininkisha kuli bena ukutula filya efyo cili. Nomba kanshi, ni nkuta nshi isho ishishaishiba ici cine? Mucine lyena libumba ilya mwangashi uwa bufi pantu abacetekela abacine mucine cine balishibo kutila ubupingushi butendekela mu ng’anda yakwa Lesa, kabili bena pakuba abatina Lesa, balaipingula abene pakutula bepingulwa.

Nomba cinshi ico Lesa etila ishi inkuta ukuba inkuta Shakwe nangula shena mwangashi uwa bufi? Icishinka ica mulandu caba cakutula bena Benakristu. Lelo te Benakristu aba ku Mupashi. Bena Benakristu ba ku mubili. Bena bakwata Ishina apafye. Marko 7:7, “Ukunshinshimuna banshinshimuna kwafye, amasambilisho basambilisha mafunde ya bantu.” Lelo mucine Benakristu pantu ni finshi fimi ifyo bengaba? Umwina Muhammedan mwina Muhammed. Bulya e bukapapa bwakwe te mulandu ifyo abwikala alasumina mu masihiwi ayo Koran isambilisha. Munshila imo ine Umwinakristu ena Mwinakristu cikulu fye alasumina ku cishinka ukutula Yesu Mwana wakwa Lesa, uwafyalwa muli na cisungu, alitanikwe no kufwa no kubuka nakabili, ukutula Wene ni Kapususha uwa bantunse, nafimbipo. (*Mu cishinka, mu Nshita iya Laodikea ku kaba abo abaita abene Abenakristu pantu balasumina pa mibele isuma iyakwa Yesu, ilyo baiipangila abene insambu ukukana Bulesa Bwakwe. Ba Christian Scientist balicita kale*

cilya elyo kabili na bambi abengi abo abashimikila Imbila nsuma iya mangalo). Ena Mwinakristu uwakupashanya fye kabili aba ku lukuta. Lelo Ena te Mwinakristu uwa CINE atemwa uwacetekela uwa Bumupashi. Uwacetekela uwa musango filya ni uyo uwa batishiwa mukati ka mubili wakwa Kristu kabili aba cilundwa Cakwe. Lelo nangu cingabe fyo, caba mubutantiko bwakwa Lesa ukutula amankumba yalekulila pamo ne ngano kabili tayalingile ukunukulwa. Lilya lifunde lyakwa Lesa. Ubushiku bwabo ubwa kukakwa no kocewa buleisa; lelo te nomba.

E ico Mupashi ulelanda kuli ili bumba ilyasankanishiwa. Kulubali lumo Aletasha, kabili kulubali lumbi Aleebaula. Nalanda ifyo fili ifyalungama ku wacetekela uwa cine. Nomba Alesoka ifyo umwangashi uwa bufi ulingile ukucita nga uli no kwiminina uwa kaele kuli Shikulu.

ULYO MWANAKASHI YESEBELE

Umutumwa Yakobo alitulanga inshila iyo lubembu lwishilamo. Yakobo 1:14-15, “Lelo umuntu onse atunkwa ku kulembulwa no kubeleleka, ku lunkumbwa lwakwe lwine. Elyo ulunkumbwa, ilyo lwaimita lufyalo lubembu, no lubembu ilyo lwakula, lufyala imfwa.” Nomba cilya e cikope ca filya fine ifilecitika mu nshita sha nkuta. Nge fyo ulubembu lwa tendeke te mucintu cimbi lelo imyumfwile, e ico imfwa ku lukuta ya tendeke neya cepesha, imilimo iyalemoneka inono iya bena Nikola. Ukufuma ku milimo lwaile mwisambilisho. Ukufuma mwisambilisho lwaishilekwata amaka aya buteko no kuletamo kwafya busenshi. Nomba muli iyi nshita luleya kuli kasesema wa luko umwanakashi (kasambilisha) kabili e ico luletwalilila ukuya pantanshi mpaka lukaisanga ulwine muli bema wa mulilo, pantu kulya ni kulya kwine fye uko lukapwila, mu mfwa yacibili.

Nomba ukubilikisha konse ukwa kwa Lesa kuli iyi nshita iyalenga cine kusangwa mukwebaula Kwakwe ukwa uyu kasesema mwanakashi, Yesebele. Kabili ukumfwikisha bwino bwino umulandu Alemwebawile fi, tuli no kufwaya ilyashi lyakwe ilya kale muli Baibele kabili ilyo twasanga ifyo acitile kunuma kulya, tuli no kwishiba ifilecitika ino ine nshita.

Ica kubalilapo kabili icintu icikankala sana ico tusambilila pali Yesebele caba cakutula ena TABA mwana mwanakashi wakwa Abraham, nangula ukwisa kwakwe mu mikowa iya bana ba Israele kwisamo kumo ukwa bumupashi nga filya kwali ukwa kwa Ruti, umwina Moab. Iyo mukwai. Uyu mwanakashi ali mwana mwanakashi wakwa Ethbaal, imfumu yaku Sidon (1 Shamfumu 16:31), uyo wali shimapepo kuli Astarte. Apokele icipuna ca bufumu pa kwipayu uo alekonka, Pheles. E ico tulemona apa pene ukutula ali mwana

mwanakashi wa cipondo. (Ici mucine cine citwibukisha pali Kaini.) Kabili inshila aishilebelamo icilundwa ca Israele ta cali ukupitila mu nshila isha bu mupashi iyo Lesa asontelele ukwisamo ukwa Benafyalo; lelo aishile ingilamo ku CUPO kuli Ahab, imfumu iya mikowa ikumi limo iyakwa Israele. Nomba uku kwampana nge fyo twacimona takwali ukwa Bumupashi; kwali kwa mapolitiki. Kabili e ico uyu mwanakashi uyo uwaishibishe ukupepa utulubi takwete ukukabila nangu panono ukuti abe kashinshimuna uwakwa Lesa Umo uwa Cine, lelo tutile aishile no kupangila libela ukupilibwila Israele ukumutalusha ukufuma kuli Shikulu. Nomba Israele (imikowa ikumi limo) balishibe kale fintu cali ukupepa utwana twa ng'ombe utwa golide, lelo ili ni nshi tabalati babe abaipelesha ku kushinshimuna utulubi, pantu Lesa aleshinshimunwa kabili ne funde lyakwa Mose lyalebomfiwa. Lelo ukufuma pa nshita iya cupo cakwa Ahab kuli Yesebele, ukupepa utulubi kwalilundulwike mu musango uwa bipisha sana. Cali ilyo uyu mwanakashi aishileba na mapepo mu ma tempile ayo akulile kuli Astarte (Venus) na Baali (mulungu kasuba) ica kutila Israele aishile fika pa cifulo icabipisha mu bumi bwakwe.

Nefi mu mano nomba kuti twatendeka ukumona ifyo Mupashi wakwa Lesa uletantika muli iyi Nshita ya Tuatira. Ici cili apa.

Ahab aupile Yesebele kabili acicitile nge mibombele ya mapolitiki ku kukosha ubufumu bwakwe no ku bucingilila. Ici e cilya cine ico ulukuta lwacitile ilyo lwaupilwe mu nshita yakwa Constantine. Bonse baishile pamo pa mulandu wa mapolitiki, nangula balibikileko umwela wa bumupashi kuli cena. Nomba tapali uwinga nshinina ine ukutila Constantine ali Mwinakristu. Ali musenshi ne fyalemoneka kwati fiteyo fya Bwinakristu. Apentele amalupanda aya buta pa fishangu fya bashilika. Ewa tampile Knights yakwa Columba. Abikile ulupanda pa lupungu lwakwa Saint Sophia muli co atendeke ulutambi.

Cali mano yakwa Constantine ukuleta bonse pamo, abasenshi, abaitunga ukuba Abenakristu na Benakristu aba cine. Kabili pa kashita camoneke kwati ali no kulunduluka pantu abacetekela aba cine balishile ukwisamona nga kuti babweshwa balya abafumine ukutaluka ku Cebo. Ilyo bamwene ukutila te kuti bababweseshwe mucine, bapatikishiwe ukutalukako ukufuma mwi bumba lya mapolitiki. Elyo ilyo bacitile ci, baishileitwa abafulungana no kucushiwa.

Lekeni nsose pano pene ukutila natukwata icintu cimo cine icilecitika ino ine nshita. Abantu bonse baleisa capamo. Balelemba Baibele iyo ikalinga cila muntu nangula muYuda, Katolika atemwa Protestant. Balikwata Akabungwe kabo abene aka Nicene lelo balaketa Akabungwe ka Ecumenical. Kabili bushe mwalishiba abo utu tonse utubungwe tulwisha?

Balalwisha ba Pentecostal aba cine. Nshilepilibula akabungwe aketwa Pentecostal. Ndepilibula abo ababa ba Pentecostal pantu balisushiwa na Mupashi wa Mushilo kabili balikwata ifishibilo ne fya bupe mukati kabo pantu benda mucine.

Ilyo Ahab aupile Yesebele pa mulandu wa mapolitiki alishitisha ububeli bwakwe. Mukailunde ku kabungwe kabili mu kashitisha ububeli bwenu, munyina, nangula ulefwaya ukucicetekela atemwa iyo. Cile bumba ilya ba Protestant ilyo lyatalile ukufumamo elyo kabili lyalibwelelemo balishitisha ububeli bwabo, kabili ilyo washitisha ububeli bobo, uba fye nga Esau — kuti walila no kulapila umusango onse ulefwailamo, lelo tekuti cikucite icisuma nangu cimo. Kwaba fye icintu fye cimo ico wingacita kabili cilya caba, “Fumeni mukati kabo, mwe bantu bandi, kabili mwikumako ku membu shabo!” Nomba nga tamuletontonkanya ukutula ndi uwalungama, asukeni fye ili lipusho limo. Ukuti umuntu onse uli no mweo anjebeko lukuta nshi atemwa kwenda kwakwa Lesa kwisa ukwatalile ukukwata ukupuputulwa kabili kwaishilebwela panuma lwaile mukabungwe no kwisaba icilonganino? Belengeni amalyashi yenu ayakale. Te kuti musangapo lumo — tapaba nangu lumo.

Cali ni ora iya bipisha kuli Israele ilyo ailundile ne sonde no kusha ifya Bumupashi ukuya ku fya mapolitiki. Cali ni ora iyabipisha ku Nicaea ilyo lukuta lwacitile icintu cimo cine. Caba ni ora iyabipisha nomba ukutula inkuta shileisa pamo.

Nomba ilyo Ahab aupile Yesebele amusuminishe ukubule ndalama sha buteko no ku kulilako ifimayanda fibili ifikalamba ifya ku nshinshimwinamo Astarte na Baali. Ilya imo iyo bakulile kuli Baali yali ikalamba nganshi kuli Israele onse ukwingilamo no kushinshimuna mulya. Kabili ilyo Constantine no lukuta fyaupene apele ifikulwa fya lukuta, kabili abikilemo ifipailo ne fimpashanya, kabili abungenye ubutungulushi ubo bwatendeke kale ukukosa.

Ilyo Yesebele akwete amaka aya buteko kunuma yakwe apatikishe bukapepa bwakwe pa bantu kabili aipeye bakasesema na bashimapepo bakwa Lesa. Caishile bipa nganshi icakutula Eliya, inkombe mu bushiku bwakwe, atontonkenye ashele fye eka; lelo Lesa akwete na bambi 7000 abo abasha fukamine kuli Baali. Kabili ino ine nshita nomba kunse kulya pakati ka balya ba Baptist, Methodist, Presbyterian, na bambipo, kuliko bambi abali no kufumako no kubwekela kuli Lesa. Ndefwaya imwe ukwishiba ukutula nshaba, nomba, kabili nshatala ukuba uwa kususha abantu. Caba cilonganino — imibombebele yakabungwe iyo nsusha. Ningile ukukasusha pantu Lesa alikapata.

Nomba lekeni twiminine fye pali miniti pano no kubwekeshapo ifyo twaletete palwa kushinshimuna mu

Tuatira. Natile ukutila baleshinshimuna Apollo (uyo uwali mulungu kasuba) ukubikapo na cilolo. Nomba uyu Apollo aleitwa 'ukanya ububifi'. Afumishe ububifi ukufuma ku bantu. Alebapala kabili ali umulungu uwa cine kuli bena. Alingile ukusambilisha abantu. Alelondolwela abantu palwa kushinshimuna, ne ntambi sha mwitempile, ukupyungila ku milungu, palwa malambo ne mfwa no mweo panuma ya mfwa. Inshila acitilemo ici cali ukupitila muli kasesema mwanakashi uyo waikele uwaputwamo pa cipuna ca tumolu tutatu. Mwe! Bushe mulecimona? Uyu pano kasesema mwanakashi uwitwa Yesebele kabili alesambilisha abantu. Kabili amasambilisho yakwe yalebeleleka abasha bakwa Lesa no kubalenga ukucito bulalalele. Nomba ubulalalele cipilibula, 'ukupepa utulubi.' Filya efyo bupilibulo bwa bumupashi bwaba. Cabo kwampana ukushasuminishiwa. Ukwampana kwa kwa Ahab no kwampana kwa kwa Costantine konse kubili kwali ukushasuminishiwa. Bonse babili bacitile ubulalalele bwa bumupashi. Onse uwa bulalalele akaposwa muli bemba wa mulilo. Lesa efyo asosa.

Nomba kanshi, isambilisho lya Lukuta lwa Katolika (ulukuta lwaba umwanakashi, lwaba mwanakashi) lulakana Icebo cakwa Lesa. Papa uyo waba Apollo mubutuntulu mu bulondoloshi bupya alisambilisha abantu ukuilunda abene kutulubi. Ulukuta lwa Rome nomba lwaba ni kasesema mwanakashi uwa bufi ku bantu pantu lwalifumyapo Icebo cakwa Shikulu ukufuma ku bantu kabili lwali pela amano yaluko ulwine nga filya palwa kulekelela kwa membu, filya ifileta amapalo yakwa Lesa; kabili ba shimapepo baliya apatali nganshi ngo kulanda palwalala ukutila balikwata amaka te mubumi bweka lelo na mumfwa. Balasambilisha palwabo abene beka ukutila kwaliba umutwala, lelo teti musange cilya mu Cebo. Basambilisho kutila amapepo ne minsa ne ndalama fikamufumya mu mutwala no kwingila mu mulu. Imibombele yonse iya shintilila pa kusambilisha kwa luko ya bufi. Taisangwamo mu mufula uwa cine uwa kusokolola kwa kwa Lesa mu Cebo Cakwe lelo isangwa pa fisensenunwa, ifiibila, imisensenga iyaluko ifishili fishinka ifya bipisha.

Ulukuta lwaile ukufuma ku kabungwe ukuya ku cilonganino kabili mpaka kwisambilisho ilya bufi. Cilya cishinka. Ba Roman Catholic tabacetekela ukutila Lesa aba mu Cebo Cakwe. Iyo mukwai. Nga balicitile balingile ukulapila no kubwekela, lelo basoso kutila Lesa aba mu lukuta Lwakwe. Cilya kuti calenga Baibele ilyashi ilya Lukuta lwa Katolika. Cilya tefyo caba. Lolekesheni ifyo bacitile ku lubatisho ulwa mu menshi lweka. Bali lufumisheko ukuba Ulubatisho ulwa Bwinakristu no kululenga ukuba ulwa busenshi mu fya kulumbwilako. Lekeneni mwebe palwa kwishiba kumo uko nakwete na shimapepo wa ku Katolika. Umukashana uo na

batishe inshita imo aishileba Katolika, e ico shimapepo afwaile ukulanshanya na ine palwa ena. Alipwishe lubatisho lwa musango shani ulo akwete. Nalimwebele nali mubatishe mu Lubatisho lwa Bwinakristu ulo lwali fye umusango weka uwabako ku kwishiba kwandi. Nali mushikile mu menshi mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu Kristu. Shimapepo anjebele ukutula inshita imo Ulukuta lwa Katolika lwali citile cilya. Ilya ine nshita nalimwipwishe ilyo Ulukuta lwa Katolika lwa citile cilya, pantu nalibelenga amalyashi yabo aya kale kabili nshasangilepo ifyo asosele. Anjebele ukutula cisangwa muli Baibele, kabili ukutula Yesu ali bungenye ulukuta lwa Katolika. Nali mwipwishe nga letontonkanya ukutula Petro ali mucine cine papa wantanshi. Alisosele mukushininkisha ukutula Petro efyo ali. Nali mwipwishe nga cakutula iminsa yalelandwa mu ci Latin pakutula pabe ukushininkisha ukuti yali iyalongama kabili tayakatale ukupilibuka. Atile cilya cali cishinka. Nalimwebele ukutula natontonkenye balitalwiweko nganshi ukufuma kufyo bakwete mu ntendekelo, nali mwishibishe ukutula nga Ulukuta lwa Katolika mucine lwacetekele Ibuku ilya Milimo ya Batumwa, kanshi ine nali Katolika uwa nshiku sha kale. Anjebele ukutula Baibele lyali ilyashi lya Lukuta lwa Katolika kabili ukutula Lesa ali mu lukuta. Nshasuminishenye nankwe pantu Lesa aba mu Cebo Cakwe. Lekeni Lesa abe uwa cine no muntu onse abe uwa bufi. Nga mwafumyako nangula ukulundako kuli lilye Buku, Lesa alilaya ukutula Akalalundako ifinkunka kuli abo abalundako no kufumyako icakaniko cabo ukufuma mwi Buku lya Mweo nga baesha ukufumyako kuli cena. Ukusokolola 22:18, 19.

Lekeni mulangishe fye ifyo Lukuta lwa Roman Catholic bacetekele kutula Lesa aba mu lukuta mu cifulo ica Cebo. Ili pano ilyashi ukufuma mu fyalembwa fyakwa Pope John uwalenga 23. “Ukwishiba kwandi pali iyi myaka itatu nga Papa, apo ‘mu mwenso na mukututuma’ nalisumine uyo mulimo mukunakila ukwapwililika *kubufwayo bwakwa Shikulu, kwapelwe kuli ine ukupitila mwi Sukulu ilya Mushilo ilyaba Cardinal ilya mubumfisolo*, cipelo bunte kuli ili funde kabili caba ica kusela kabili umulandu wa kutwalilila kuli ine ukubo wa cine kuli cena; ishintililo lyonse muli Lesa, kuli ifyo fyonse ifikuma palwa nomba, kabili no mutende uwapwililika palwa ku ntanshi.” Uyu papa asoso kutula Lesa alandile ukupitila mu lukuta ukusokolola ubufwayo Bwakwe. Ifyo cabe ca bufi. Lesa aba mu Cebo Cakwe kabili alandila mu Cebo ukusokolola ubufwayo Bwakwe. Nakabili asosele ukutula abikile ishintililo lyonse mu fyebo fya bantu kabili e ico acinakile no mutima onse. Cilomfwika bwino sana lelo cabufi nganshi. Kwati fye ukupondamika mwi Bala lya Edeni.

Nomba katuleya uku lubali mu Kusokolola 17 no kumona uyu mwanakashi, ulukuta, ulo lwikalila pa ma busesemo aya

bufi kabili te pa Cebo cakwa Lesa. Mu vesi 1 Lesa alemwita cilende mukalamba. Cinshi abela cilende? Pantu aba mutulubi. Alisenda bantu mu cintu cimo cine. Muti nshi uwa kufumishako ku kupepo tulubi? Icebo cakwa Lesa. E ico uyu mwanakashi ni cilende pantu alisha Icebo. Palya naikala pa menshi ayengi, ico cipilibula ibumba lya bantu. Ici mucine cilingile ukuba ulukuta ulwa bufi pantu ulukuta lwakwa Lesa lunono — banono abo abakaisanga.

Moneni fintu ali mu menso yakwa Lesa, te mulandu ubusuma ubo amoneka ku bantu kabili na mashiwi aya mano alanda. Wene alikowela uwa kolwa nefya bulalelale fyakwe. Nomba ali kolelwe no mulopa wabaipaiwe. Nga filya Yesebele uwaipewe bakasesema na bashimapepo no konaula abantu bakwa Lesa abo abashali no kufukamina no kushinshimuna Baali. Kabili ici e cilya cine fye Ulukuta lwa Katolika lwa citile. Bali peye balya abashafukeme ku mafunde ya bupapa. Balya abalefwaya Icebo cakwa Lesa mu cifulo ica fyebo fya bantu baleipaiwa, ilingi line mu nshila isha bipisha. Lelo ulu lukuta ulwa bombele mu mfwa lwali ulwafwa ulwine kabili talwacishibe. Tamwali ubumi muli lwena kabili takwali ne fishibilo ifyatalile ukulukonka.

INSHITA IYA KULAPILA

Ukusokolola 2:21; “Kabili na mupele nshita iya kuti alapile; lelo tafwaya ukulapila ku bulalelale bwakwe.” Bushe mwalishiba ukutila ulu lukuta lwali ulwa bipisha sana ukucila Ahab? Bushe mwalishiba ukutila ena alilapile pakashita no kwenda uwanakila ku cinso cakwa Lesa? Teti musose cilya pa Lukuta ulwa Roman Catholic. Iyo mukwai. Talwatala ukulapila lelo muli bucintomfwa lwalyonaula uuli onse na bonse abaeseshe ukulwafwilisha ku kulapila. Lilya lyashi lya kale. Nomba Lesa alitwalilile ukulaimya te nkombe fye sheka isha kuli cila nshita lelo Aimishe abakwafwilisha abasuma kuli shilye nkombe. Apele cila nshita abaume abasuma abakwa Lesa kabili bacitile icili conse ico benga cita ku kuleta ulukuta ukubwekela kuli Lesa. Lesa mucine cine alilupela ishuko no bwafwilisho ku kulapila. Bushe lwalitalile ukulapila no kulangisho kutila lwali kolwa ku fisabo fyakwe? Iyo mukwai. Talwacita kabili talwakatale ukucita. Lwena lwalikolwa. Lwena lwalilufya amano yaluko mu fintu fya bumupashi.

Nomba mwifulungana no kutendeka ukutontokanya ukutila Ulukuta lwa Rome lwalilapila pa kwipayaya kwa luko kwa bamushilo pantu luleesha ukwampana na ba Protestant pa kupanga ifisumino fya luko ukulingana ne Fisumino fya ba Protestant. Tapaba inshita nangu imo apo lwatalile ukuyebelela no kusosa ukutila lwalilufyanya pa kwipayaya kwa luko abantu abengi. Kabili talwakatale ukucicita. Kabili te

mulandu ifyo lwaba ulwafuka kabili ulusuma mukumoneka pali ino ine nshita, nalyo line lukema no kwipayaya, pantu ubupondo bwaliikala mu mutima waluko uwabipa kabili ushifwaya ukulapila.

UBUPINGUSHI BWAPELWA PALI CILENDE

Ukusokolola 2:22-23, “Mona ndemuposa pa busanshi, no kuposa mu bucushi bukalamba abacita nankwe ubucende, nga tabalapile ku milimo yakwe. Na bana bakwe nkabalofya ku mfwa; kabili inkuta shonse shikeshibo kutila Nine kasapika wa mfyo ne mitima, kabili nkapela imwe umu umu umwabele milimo yenu.”

Cinshi? Uyu mwanakashi alikwata abana? Kabili ena ni cilende? Nga cakitila uyu e mulandu uwa kutila alikwete abana kuli bu cilende bwakwe lyena alingile ukocewa no mulilo nge fyo Icebo casosa. Cilya cishinka nganshi. Ilya e mpela yakwe pantu akocewa no mulilo. Impela yakwe ni bema wa mulilo. Lelo iminineni no kutontokanya pali aba bana pa kashita. Umwanakashi e umu umu abana bafuma. Cena cishinka ukutla uyu mwanakashi alikwete abana abafumine muli wene lelo bacitile cintu cimo cine ico ena acitile. Nangisheniko ulukuta lumu ulu lwatalile ukufuma mu kabungwe ulu ulushabwelele kunuma muli kena. Takwaba nangu lumu. Takuli lumu. Ba Lutheran baishile fuma elyo kabili babungenge ukubwekelamo kabili ilelo balikatana na ka kabungwe ka ecumenical. Ba Methodist baishile fuma kabili balibungenge ukubwelelamo. Ba Pentecostal baishile fuma kabili balibungenge ukubwelelamo. Kuli no kubako ukufuma nakumbi, kabili Lesa alumbanishiwe bena tabakabunganye ukubwelelamo pantu balishibe cine. Lilye bumba likaba nabwanga uwa bushiku bwa kulekelesha.

Nomba nacilandwa pano ukutla uyu cilende alikwete abana. Nomba bena bali ni bani? Bali bana banakashi, pantu bena bali ni nkuta kwati fye ni ena. Nomba ici pano icishinka icakusekesha nganshi. Yesebele na Ahab balikwete umwana mwanakashi. Ulyo mwana mwanakashi aupilwe kuli Jehoram umwana mwaume wakwa Jehoshofati kabili mu 2 Shamfumu 8:16 isoso kutla “Jehoram aleenda mu mibebe iyakwa shifyala.” Aile fye mukati ka kupepo tulubi kuli ici cupo. Aletele utina Lesa kabili ushinshimuna Lesa Yuda mukupepo tulubi. Ici e cilya cine fye ico ishi nkuta ishana shacita, nge fyo na cimulangisha imwe. Batendeka mu cine no kupwa mukabungwe no kushe Cebo pa ntambi, ifisumino na fimbipo. Nomba leneni ndete ici. Mu Bahebere 13:7 isoso kutla, “Ibukisheni ntungulushi shenu ishalandile kuli imwe Icebo cakwa Lesa.” Cena Cebo e citutungulula, te bantu. Nomba umwaume ngo mulume e mutwe wa mwanakashi. Ala

mutungulula. Lelo ulukuta e mwanakashi, nalo, kabili katungulula wa luko ni Cebo. Yesu e Cebo. Nga lwakana Icebo no kusenda ubutungulushi ubuli bonse lwena ni cilende. Nomba mu numbwilepo ulukuta lumo ulo ulushalekelako ku Cebo pa mulandu wa ntambi ne fisumino. Shena shonse bacende — nga nyina, ngo mwana.

Ngo kukandwa kwa kwa cilende na bana bakwe kukaba shani? Cisuma, kuli no kuba imisango ibili. Intanshi Atile, “Nkamuposela mu busanshi.” Ukulingana ne ciputulwa ca kulekelesha ica vesi 22 cikaba ubusanshi bwa bucushi, atemwa ubucushi bukalamba. Cilya e cilya cine fye ico Yesu asosele muli Mateo 25:1-13. Kwali banacisungu ikumi. Basano bali abashilimuka na basano bali abapelwa amano. Basano aba mano balikwete amafuta (Umupashi wa Mushilo) lelo bambi aba basano tabakwete. Ilyo ukubilikisha kwaishile, “Moneni Shibwina aisa,” basano abapelelwa amano balibutwike ku kufwaya amafuta ilyo ba nacisungu basano aba shilimuka baile mu cupo. Basano abashele kunse bali bashile mu bucushi bukalamba. Cilya e cikacitika kuli abo bonse abashakaye mukusendwa. Cilya e cikesa pali cilende na bana bakwe abanakashi. Ica cibili, ilesoso kutila akabepaya ne mfwa atemwa ngefyo kwilula kumbi kutila, “Lekeni bena bepaiwe ne mfwa.” Nomba iyi ni nsoselo iyaibela. Ifwe kuti twasosa, “lekeni umuntu epaiwe mu kutanikwa, atemwa ku kumoca na malaity atemwa inshila shimbi.” Lelo ici cilesosa, “Lekeni bepaiwe ne mfwa ku mfwa.” Imfwa ine eilenga ukufwa kwabo. Nomba ndefwaya imwe ukumona ici palwalala pakutula ningasenda ubulondoloshi bwesu nakabili ubwa mwana mwanakashi wakwa Yesebele ukupwa mu ng’anda yakwa Yuda kabili muli co ukubuleta fye mukati mukupepo tulubi no kulenga Lesa ukupela Yuda ku kwipaiwa. Cilya eco Baalamu acitile, nao. E ico uyu pano Yesebele ne fya busenshi fyakwe. Kulya kuli Yuda aleshinshimuna bwino bwino Lesa kabili no kwikalila Icebo. E ico Yesebele aufishe umwana wakwe umwanakashi kuli Yehoram. Miniti cilya cacitike, Yehoram alengele abantu ukupepa utulubi. Miniti ilyo cilye cupo cacitike Yuda alifwile. Imfwa ya bumupashi yalishilemo. Miniti ulukuta lwa ntanshi lwa Rome lwa bungenye, lwali fwile. Miniti ilyo ba Lutheran babungenye, imfwa yalishilemo kabili balifwile. Ba Pentecostal baiishileisa mukulekelesha kabili balibungenye. Umupashi walifuminepo, nangula tabacetekela ici. Lelo Wene walicitile. Cilye cupo caletele mfwa. Elyo ulubuto ulwa Bu umo ubwa Mutwe wa Bulesa lwalishile. Balibungenye kabili na bo balifwile. Elyo panuma ilyo mulilo wakwa Lesa waishile wilila pa Mumana wa Ohio mu 1933 ukupuputulwa ukwa kuposha kwapyangile sonde, lelo takwatalile ukwishila ukupitila mukabungwe akali konse. Lesa alile kunse ka ma bumba ya Pentecostal, kunse ka kabungwe, kabili ifyo Ali no kucita mu ntanshi cili na kunse

ka kabungwe, nako. Lesa tekuti abombele mu bafwa. Ena kuti abombela fye mu ma membala ABA MWEO. Balya ama membala aya mweo bali kunse ka Babylon.

E ico mulemona, “Imfwa” atemwa “Akabungwe” kalishile, kabili ulukuta lwalifwile, atemwa ukucilengo kuba palwalala imfwa yaishile ikala mulya ilyo inshita inono panuma UBUMI bweka ebwaikelemo. Nge fyo Efa wa ntendekelo aletele mfwa ku bantunse e ico nomba akabungwe nakaleta imfwa, pantu akabungwe e cisabo ica bakubifya kubili, UbwinaNikola no BwinaBaalamu, ukuletwa na kasesema mwanakashi Yesebele. Nomba Efa nga lyocewe pamo ne nsoka pa mulimo wabo uwabipa. Lelo Adamu alicilingenye, ukumusenda bwangu bwangu umwine icakutila aishile pusushiwa. Lelo ilyo ubu bukapepa bwakwa Satana bwapita mu mwisulo onse uwa nshita, takwakabe nakabili ukucilinganya, kabili lukocewa nakalembeleka wakwe, pantu cilende na bana bakwe kabili na munkanyakristu na Satana bonse bakasanga ififulo fyabo muli bema wa mulilo.

Pano pene nalaitangilila ne mwine kabili nalimo ningile ukusunga ici pa mbila iya nshita ya kulekelesha, lelo cilemoneka icalungama ukuiletamo nomba pantu ilebombela bwino bwino na kabungwe kabili ne co cikacitika ukupitila muli kena. Kabili ndefwaya ukumisoka. Ukusokolola 13:1-18, “Elyo naiminine pa musensenga wapali bema, no kumona iciswango cilefuma muli bema, cili ne nsengo ikumi ne mitwe cinelubali, napa nsengo yaciko ingala ikumi, na pa mitwe ya ciko amashina ya miponto. Kabili iciswango ico na mwene capalile imbwili, na makasa ya ciko yaba nga ya bere, na kanwa ka ciko nga kanwa ka nkalamo; kabili icing’wena ca cipele amaka ya ciko, ne cipuna ca ciko ica bufumu no lupaka lwa ciko ulukalamba. Kabili umo uwa mu mitwe ya ciko wamoneke ngo wakomenwe no kufwa; ne mpumo ya mfwa yaliposhiwe: kabili aba pe sonde bonse bakonkele iciswango balepapa. E bapepele icing’wena icapele ulupaka ku ciswango: no kupepe ciswango, abati, Nani uwapaleciswango? Nani uwingalwa na co? Naco capelwe akanwa akalesosa ifikalamba ne fya miponto; kabili capelwe ulupaka lwa kubomba pa myeshi amakumi yane na ibili. Awe ca yasamwine akanwa ka ciko ku kusosa ifya miponto kuli Lesa, ukupontele shina Lyakwe, no bwikalo Bwakwe, e kutila abaikala mu mulu. Kabili capelwe ukulwa na bamushilo, no kubacimfya: capelwe no lupaka pa mukowa onse, na bantu, no lulimi no lupwa, ne nko. Abekashi aba pano nse bonse bakacipepa, onse ushalembwa ishina lyakwe ukufuma kukulengwa kwa pano isonde mwi Buku lya mweo ilya Mwana wa mpaanga uwaipaiwe. Ngo muntu aba no kutwi, omfwe. Ngo muntu ali ubwa kuya muli bunkole muli bunkole emfo akaya: ngo muntu epaya ku lupanga ku lupanga lwine eko ali no kwipaiwa. Pano

epali ukushipikisha no kutetekela kwa bamushilo. Kabili namwene iciswango cimbi cilefuma mu calo cimbi; cali ne nsengo shibili kwati mwana wa mpaanga, kabili calandile nge cing'wena. Kabili ulupaka lonse lwa ciswango ca ntanshi calabombelapo ku cinso ca ciko, kabili cilenga pano nse nabaikalapo ukuti bapepe iciswango ca ntanshi, ico yaposhiwa impumo ya ciko iya mfwa. Kabili cicite fishibilo fikalamba, ifya kulenga no mulilo ukupona mu mulu no kwisa panshi ku cinso ca bantu. Cilufya na baikala pe sonde pa mulandu wa fishibilo ifyo capelwo kucita ku cinso ca ciswango; cileeba abaikala pe sonde, ukucite cimpashanya ca ciswango, icali ne mpumo ya lupanga, no kuba no mweo. Kabili casuminishiwe ukupelo mupu kuli co cimpashanya ca ciswango, ukuti cimpashanya cilande, no kulenga bonse abo abakana ukupepe cimpashanya ukuti bafwe. Kabili cilenga bonse, abanono na bakalamba, na bafyuma na babusu, na bantungwa na basha, ukuti bapelwe ululembo pa cisansa ca kulyo, napamo pa mpumi: ukuti umuntu eshitisha nangu kushisha, kano uli no lulembo e kutila, ishina lya ciswango napamo impendwa e shina lya ciko. Pano epali amano. Uuli no mutima wa kwishiba alinge impendwa ya ciswango: pantu ni mpendwa ya muntu; kabili impendwa ya ciko myanda mutanda na makumi mutanda na mutanda.”

Ici cipandwa cilangisha amaka ya Lukuta lwa Roman Catholic kabili nefyo lukacita ukupitila mu kabungwe. Ibukisheni ulu e mwangashi wa bufi. Lekeni lulumbule Ishina lyakwa Shikulu, lucita fye filya mukubepa. Ubutungulushi bwa luko te bwakwa Shikulu lelo bwakwa Satana. Lwena mukulekelesha luleisa mukupwa ukulangishiwa palwalala ne ciswango. Cilende nanina pa ciswango icakashikila ukulangisha bwino bwino amaka ya luko e mulungu uwa kutitikisha (Satana) kabili te Lesa wesu, Shikulu Yesu Kristu.

Mu vesi 17, ilelangisha mukushininkisha ukutila lwena lukakwata ubutungulushi bonse palwa makwebo ye sonde, pantu takuli umuntu uwinga shita atemwa ukushitisha kunse ka lwena. Ici cilelangishiwa mu Kusokolola 18:9-17 ico cilelangisha ukubomba kwakwe ne shamfumu, bacilolo, aba makwebo, bonse bali ne cakucita kuli Rome na makwebo.

Mu Kusokolola 13:14, tulesambilila ukutila iciswango cilesalanganya ukongola kwa ciko ukupitila mu cimpashanya ico cakulilwe cena. Icimpashanya ico capangwa e kabungwe ka ecumenical ake sonde lyonse, uko inkuta shonse isha bunganishiwa shikesaba pamo naba Roman Catholics (balecicita na ino ine nshita.) Kuti cabe cinga citwa uku kwampana kuli no kwisa pa mulandu wa kukanya amaka ya communism. Lelo apo communism nga Nabucadnezzar yali mishiwa ku koca umubili wakwa cilende, Rome akesa cimfiwa no konaulwa. Moneni ukutila konse uko lukuta lwa ci Roma

lwaile, communism yalikonkele. Cilingile ukuba muli ulya wine umusango. Kabili lekeni misoke nombamba, mwitontokanya ukutila communism e mulwani wenu eka. Iyo mukwai. Caba Ulukuta lwa Katolika nalo, kabili limbi no kucilapo.

Lekeni tubelenge Ukusokolola 13:1-4, kabili tupashanye ici no Kusokolola 12:1-5. Ukusokolola 13:1-4, “Elyo naiminine pa musensenga wa pali bamba, no kumone ciswango cilefuma muli bamba, cili ne nsengo ikumi ne mitwe cinelubali, na pa nsengo sha ciko ingala ikumi, na pa mitwe ya ciko amashina ya miponto. Kabili iciswango ico namwene capalile imbwili, na makasa ya ciko yaba nga ya bere, na kanwa ka ciko nga kanwa ka nkalamo; kabili icing’wena caipele amaka yaciko, ne cipuna ca ciko ca bufumu no lupaka lwa ciko lukalamba. Kabili umo wa mu mitwe ya ciko wamoneke ngo wakomenwe ku kufwa; ne mpumo ya mfwa ya ciko yaliposhiwe: kabili aba pe sonde bonse bakonkele iciswango. Bapepele icing’wena icapele ulupaka ku ciswango: no kupepe ciswango, abati, Nani uwapale ciswango? Nani uwingalwa na co?” Ukusokolola 12:1-5, “Kabili mu mulu mwamwenwe icishibilo cikalamba; umwanakashi ukupene akasuba, no mweshi mwisamba lya makasa yakwe, na pa mutwe wakwe icilongwe ca ntanda ikumi na shibili: ali ne fumo, kabili akuta pa ku komwe fumo, no kucula pa kupapa. Elyo mu mulu mwamwenwe icishibilo cimbi; moneni icing’wena cikalamba icakashika, icaba ne mitwe cinelubali ne nsengo ikumi, na pa mitwe ya ciko ingala cinelubali. Kabili umucila wa ciko wakule cakaniko ca pali fitatu ca ntanda sha mu mulu, no kushiposa pe sonde: awe icing’wena caiminine ku cinso ca mwanakashi uwalaswa apape, ukuti ilyo apapa cilye umwana wakwe. Wene apapile umwana mwaume, uuli no kucemene nko shonse ku nkonto yacela: kabili umwana mwaume wakwe aliulwililwe kuli Lesa, na ku cipuna Cakwe ca bufumu.” Satana na bukapepa bwakwe ubwa bu Satana aba muli fyonse ifi fibili ifiswango. Mu Kusokolola 14, iciswango ico ica puminwe ku mfwa lelo caikele nakabili no mweo ni Rome uwa cisenshi uwa kale uyo wawilile ku kutapwa kabili filya alufishe amaka yakwe aya kashita. Lelo aishile yakwata nakabili muli Roma wa cipapa. Bushe mule cimona? Inko iyo iya tekele pa konaula bonse kabili iyo yaishileba ubufumu ubwa kosesha ubwatala ukwishibikwa, mukulekelesha yalipuminwe kumfwa. Amaka ya buko yalilefuminapo ulwa ku mubili ngo kutungulula na bashilika na fimbipo. Lelo kuli Constantine lwaishilebwekela na kabili ku bumi, pantu Rome wa cipapa alingilila isonde lyonse, kabili amaka yakwe ya cine. Alabomfya isha mfumu na bamakwebo kabili muli bukapepa bwakwe ubwa bipisha ne cuma icingi aleteka ngo mulungu wanakashi uwa ino ine nshita. Wena nakabili e cing’wena ica iminine ukulolela ukulya umwana mwaume.

Herod aeseshe ukwipaya Shikulu Yesu kabili alifililwe. Panuma Yesu alitanikwe ku bashilika ba ci Roma, lelo nombamba alinina ku cipuna ca bufumu.

Te kale sana pafyo nsosele fye, ibukisheni icimonwa icakwa Daniele. Iciputulwa ica kulekelesha ica cimpashanya, amaka ya kulekelesha aye sonde yali mu nkasa. Cilya cali icela ne buumba. Mwamona icela e Bufumu bwa Rome. Lelo nombamba te cela icakosa nakabili. Ibuumba lyalisankanishiwamo. Lelo cili mulya no kutungulula imilimo iye sonde muli fyonse inko isha democratic kabili na shilya isha kuteka kwa muntu umo. Ulukuta lwa Rome lwaba mu nko ili yonse. Lwalisankanishiwa muli fyonse.

Lekeni mupele icintu icinono palwa cela ne buumba. Ibukisheni ilyo Khrushchev aumine ulusapato lwakwe pe tebulo ku U.N.? Cisuma, kwaliko inko isha ku kabanga shisano kulya kabili shi sano isha ku masamba. Khrushchev alandileko aba ku Kabanga na ba Kalemba. Eisenhower uwa ku Masamba. Mu ci Russian, Khrushchev libuumba na Eisenhower cipilibula icela. Intungulushi shibili ishine shine shibili ishe sonde, ifikondo fibili ifikalamba ifya nkasa ifya cela ne buumba, fyali ulubali ku lubali. Tuli kumpela ya fyonse.

Mu vesi 4 ileipusha, “Nani uwingalwa ne ciswango?” Nombamba kwalibako amashina ayakalamba mwi sonde. Kwalibako inko ishikalamba, lelo ino ine nshita Rome natendeka ulwimbo. Papa aba mu cipuna cakwa na mutekenya. Kabili amaka yakwe yali no kufuililako. Takuli nangu umo uwingalwa nankwe.

Vesi 6 “Kabili aiswile akanwa kakwe ku kupontela.” (Ukusambilisha kwi sambilisho amafunde ya bantu, abatalama, abatumikwa, abatemwo kwangala, abakwate mimonekele ya bukapapa no kukana amaka ya buko.) Apontele Ishina lyakwa Lesa — ukupilibula lilye Shina ku fya kulumbwilako no kukana ukucita nge fyo caba.

Vesi 7 “Kabili capelwe amaka ukulwa na ba mushilo.” Ukucusha — imfwa ku wacetekela uwa cine kabili fyonse mwi Shina lyakwa Shikulu pakutula Ishina lyakwa Lesa linga pontelwa, nga filya caba mu Russia, pa mulandu wa fyo bukapapa bwa ci Katolika bwa citile kulya.

Vesi 8, “Kabili bonse abekala pe sonde (bonse abo amashina tayalembelwe mwi Buku lya Mweo ilya Mwana wa mpaanga uwaipaiwe ukutula ilyo mufula we sonde taulalengwa) bakapapa wene.”

Lesi atotelwe impaanga tasha kapepe ena. Onse kano fye abasalwa bene tabakabepwe. Lelo bena tabakabepwe. Pantu bomfwa ishiwi lyakwa Kacema kabili bala mu Konka.

Nomba kanshi, moneni ci, ico twali tuleesha ukumulangisha. Iyi mbuto ya mfwa iya tendeke mu nshita ya ntanshi — iyi mbuto iya kabungwe, mukulekelesha ya kula mu cimuti umo icuni conse ica kowela ciikala. Nangula lulailumbula ulwine ukutila lwena e lupela ubumi, lwena lupela fye imfwa. Icisabo ca luku ni MFWA. Balya abakuma kuli lwena balifwa. Ulu lukuta ulwa pulamo ulwa mibombele ye sonde ulutumpika isonde ukutila muli lwena mwaba ipusukilo lya ku mubili na ku mupashi lulabepa no konaula icintubwingi. Lelo lwena te mfwa fye ukulangishiwa, lelo ici cibumbwa icilya pa fya fwa cikesa ipaiwa ku mfwa ico caba bamba wa mulilo. Owe, nga cakutila abantu kuti bailuka ifyo impela yabo ikaba pa kutwalilila muli lwena. “Fumeni muli lwena, cinshi ico mwalafwila?”

UKUSOKA KWA KULEKELESHA

Ukusokolola 2:23. “Na bana bakwe nkabalofya ku mfwa; kabili inkuta shonse shikeshibo kuti Nine kasapika wa mfyo ne mitima: kabili Nkapela imwe umo umo umwabele milimo yenu.”

Lesu aolekesha mu mutima. Cilya tacatala ukupilibuka. Nangula cikatala ukupilibuka. Pano, nga filya ukupita mu nshita shonse kwaba ama bumba yabili, bonse babili ukusosa ukutila ubusokololo bwabo bufuma kuli Lesu kabili no kwampana kwabo kuli Lesu. “Ukuba kwena ica kukulapo icakosa cakwa Lesu calikalilila mu cine, cili ne cakakatikilwapo ici, *Shikulu aishiba Abakwe*.” 2 Timote 2:19. “Shikulu alasapike mfyo.” Ishiwi ‘ukusapika’ cipilibula ‘ukufwaya’ atemwa ‘ukukonka.’ Lesu alafwaya fwaya amatontokanyo yesu (imfyo); Alishiba ifyo ifyaba mu mitima yesu. Alamona imilimo yesu iyo yaba ukulangisha ukwine kwine kuli filye fyaba mukati kesu. Caba ni mukati ka mutima umo mufumina limbi ubulungami atemwa ububifi. Imifwaile yesu, amapange yesu — fyonse fyalishibikwa kuli Wene ilyo Alemona imicitile ili yonse. Kabili imicitile yonse, ishiwi lyonse likaletwa mu bupingushi ilyo ifyo twalecita mu bumi fikaletwa. Takwali akatina ka kwa Lesu ku mwanganshi uwa bufi kabili bakakandwa nganshi. Lekeni bonse abalumbula Ishina Lyakwe, bekale nge fyo abamushilo balingile. Kuti twatumpika abantu lelo tatwakatale ukutumpika Shikulu.

UBULAYO MULI SHILYE NSHIKU SHA MFIFI

Ukusokolola 2:24-25. “Lelo Ndetila kuli imwe, mwe bashalapo aba mu Tuatira, abashaba ne sambilisho ili, abashaishibe fyashika fya kwa Satana, filya bamo basosa; Nshilemutwika ne cafina cimbi. Ici fye ikatisheni ico mukwete

nkasuke Nkese.” Nomba ilyo tatulaya mu bulayo lekeni milangishe nakabili ukutila ulukuta nge fyo lwalandwapo ku Mupashi muli ili buku na lukwata imyangashi ibili iyo imisambo yaiko iyapombana e ya lupanga. “Lelo ndetila kuli imwe, mwe bashalapo aba mu Tuatira aba shaba ne sambilisho ili.” Ici cili apa. Alelanda ku mabumba yabili. Limo nalikwata isambilisho, limo talyakwata. Balya bali palya, abasаланганishiwa ukuciluka inko cila imo ne sambilisho lya luko ukupusana ku libiye. Limo lyakwa Lesa, ukwishiba ifyashika Fyakwe, limbi lyakwa Satana, ukwishiba ifyashika ifyakwa Satana.

“*Nshile mutwika ne cafina cimbi.*” Ishiwi lya kufina lyaba icipimino atemwa ukutitikisha. Ukutitikisha ukwa Nshita ya Mfifi kwali nalimo ukukontama, atemwa ukumwa. Fukama atemwa ukufwa. Lyali lifunde lya lukakala, amaka aya bufumu ukusuminisha ukupepa kwa bu Satana. Ibunganyeni nga te ifyo mulelipila ubumi bwenu. Cila nshita yalikwete ifya kutitikisha fya luko. Nge cilangililo icisendo ica nshita ya kulekelesha cabo kutitikishiwa kwa fyuma, ukwikala bwino no kusakamikwa ukwa cilamo mu nshita iya kutinya ilyo tumoneka abashalinga ukwikalamo. Iyi nshita iyalenga cine ilemoneka yalikwete ica fina icapalwalala. Cali ukukana Rome, ukwiminina pa mulandu wa Cebo mpaka na kumfwa.

“*Abashaishiba ifyashika fyakwa Satana.*” Cilemoneka kwati iyi vesi baliisha kuli ba kalemba pantu balifililwe ukumona lisambilisho nshi atemwa fyakwishiba fya musango shani ifilepilbulwa kuli li shiwi. Mucituntulu cintu caanguka ukwishiba ifyo cipilibula. Lekeni ntanshi twishibe ifyo kushiika kwa kwa Lesa kwaba, kabili ulubali lumbi cili no kube cishinka ku fyashika fyakwa Satana. Abena Efese 3:16. “Ubucindami bwa bukata Bwakwe, amupe ukukoshiwa Amaka ku Mupashi Wakwe mu buntu bwa mukati; kukuleka Kristu ekale mu mitima yenu pa mulandu wa kutetekela; ukuti; pakuba abalimbwa kabili abakulwa mu kutemwa, mukose kukulingulula pamo na bashila bonse ifya bo bufumo, no kulepa, no kusansama, no kushika; kabili ukwishibo kutemwa kwa kwa Kristu, ukwapesha amano, ukuti mwisulemo umwisulo onse uwakwa Lesa.” Nomba ukulingana na ya ma vesi, ilyo muntu akwata ukwishiba ifyashika ifyakwa Lesa mu bumi bwakwe, yaba ukwishiba ukutuntulu pa lwakwe ukwa Mupashi wakwa Lesa uwikala muli ena, kabili amano yakwe yalabutishiwa ku mano na ku kwishiba kwa kwa Lesa ukupitila mu Cebo. Lelo ifyashika fyakwa Satana fili no kubo kutila ali no kwesha ukonaula ici. Ena nga lyonse akesha ukukwata icakupyanisha kuli ubu butuntulu ubwakwa Lesa. Musango nshi ali no kucitilamo? Ali no kufumyapo ukwishiba ukwa cine icakwa Lesa — ukonaula Icebo pa kuibikilako icakwe, “Ee bushe Lesa atile shani?” Elyo

akapyanisha Kristu umwine mu mitima yesu. Akacicita, nge fyo alengele Israele ukucita icintu cimo cine; ku muntunse ukuteka nge mfumu mu cifulo cakwa Lesa. Ukwishiba kwa kufyalwa cipya cipya bakakukana mukufwaya ukuilunda ku lukuta. Ifyashika ifyakwa Satana baliingile muli fyena muli ilya nshita. Kabili icisabo ca filya ifyashika ifyakwa Satana ifyo fyaba ukubepa, ubupondo ne milandu iya kutinya ya fumine muli kwena.

IFILAMBU

Ukusokolola 2:26-29. “Kabili uwacimfya, uwabake milimo Yandi ukufika ku mpela, nkamupelo lupaka pa nko: Kabili akabacemena ku nkoto ya cela; akabatobaula kwati fipe fyakwa kabumba: ifyo na Ine napokelela kuli Tata. Kabili nkamupela ulutanda lwa lucelo. Uukwete ukutwi omfwe ico Mupashi ulesosa ku nkuta.”

“*Kabili uwacimfya uwabake milimo Yandi ukufika ku mpela.*” Cintu ica cine cine ukufuma ku nsoselo isha Mupashi pa milimo ukutila Shikulu aleesha ukulenga Abakwe ukumona itontonkanyo Lyakwe ilya milimo iyalungama. Imiku iine Alelumbula pa milimo. Kabili nomba alesosa, ukutila uyo ubake milimo Yakwe mu cishinka mpaka ku mpela akapelwa amaka pa nko, kabili aba wa maka, uwalinga, kateka ushicimfiwa uyo wingalolekesha na maka yonse ku cintu icili conse, ica kutila nangu umulwani uwakalabana nganshi akaonaulwa nga cilefwaikwa. Ukulangisha Kwakwe kwa kuteka ku maka kukaba kwati kwa Bana bakwe bene. Ici cintu ca kupapusha. Lelo katulolekeshe muli ubu bulayo mu lubuuto ulwa iyi nshita. Rome uwa maka no bwafwilisho bwa buteko, aleingisha incito isha mfumu na bashilika na bakapanga wa mafunde, alatobaula no kushonaula bonse ku ntanshi yakwe. Alipaya imintapendwa kabili ali ne nsala ku kwipayapo imintapendwa na bambi abo abashakafukamine kuli wene. Wene nga lefwaya alabika ishamfumu atemwa ukushifumyapo inshita yonse alefwaya. Ee, ukufulungana kwakwe kwalilenga mu cine nko ukuwa pantu alipanga ukonaula abasalwa bakwa Lesa. Imilimo yakwe milimo yakwa ciwa, pantu alepaya no kubepo bufi nge fyo acitile ena. Lelo kuleisa ubushiku ubo Shikulu akesa sosa, “Leteni abalwani Bandi kuli Ine no kubepaya.” Elyo abalungami bakaba na Shikulu wabo ilyo icipyu Cakwe icikali cikaponena pali bakapontela. Abalungami ukwisa pamo Nankwe mu bukata, bakonaula abo abonaula isonde no kucito bubi aba mushilo bakwa Lesa. Iyi yali ni nshita iyakupilibula isaya, iya kucushiwa ukwabipisha; lelo ubushiku buleisa ilyo icine cikacimfya kabili nani ukeminina mu mulilo wa ciko no kucingililwa? Kano fye abalubulwa bakwa Shikulu.

“Kabili nkamupelo lutanda lwa lucelo.” Ukulingana no Kusokolola 22:16, na 2 Petro 1:19, Yesu e Lutanda lwa Lucelo. “Ine ndi mushila kabili ubufyashi bwakwa Dabidi, ulutanda ulubalika ulwa lucelo.” “Busuke buce ubushiku, no lutanda lwa lucelo lutule mu mitima yenu.” E ico, Umupashi, ulepelo bulayo ku basalwa ba mu Nshita sha Mfifi uwa ku Mwine elyo kabili na mu nshita ishikesa.

Nge fyo tusosele kale, Yesu aleilangisha Umwine ne nkombe iya cila nshita. Balapokelela ukufuma kuli Wene ukusokolola pa Cebo ica cila nshita. Ili Shiwi ukusokolola lileta abasalwa bakwa Lesa ukubafumya mwi sonde kabili no kwampana ukwapwililika pamo na Yesu Kristu. Ishi nkombe shileitwa intanda pantu shilebalika no lwakwashima atemwa ulubuuto ululesanika Umwana, uuli Yesu. Bena nakabili baleitwa intanda pantu bena ‘bekatilila ulubuuto’ ubushiku. E ico mu mfifi ya lubembu, balaleta ulubuuto lwakwa Lesa ku bantu Bakwe.

Iyi ni Nshita ya Mfifi. Ili ya fita sana sana pantu Icebo cakwa Shikulu cili fye conse nge cafiswa ku bantu. Ukwishiba kwa wa Pulamo kuli ngo kupwile. Imfwa na icimfya impendwa ikulu ya bacetekela mpaka ififulo fyabo fyaonaulwa. Ifintu fyakwa Lesa fili pe samba nganshi pali iyi nshita, kabili camoneke kwati Satana ali mucine no kucimfya abantu bakwa Lesa.

Nga cakutila abantu balefwaikwa ubulayo ukwikalilila mu mpanga umushaba ubushiku, cali bantu aba mu Nshita ya Mfifi. Kabili ulya e mulandu wine Umupashi ulelaya ulutanda lwa lucelo. Alebeba ukutila Ulutanda Ulukalamba, uuli ni Yesu, Uyo uwikala mu Lubuto uko muntu nangu umo te kuti apalameko, akesa mu bufumu ubwa kuntanshi ukubabutisha bena no mulola wakwe Umwine. Takese mukubomfya intanda (inkombe) ukupelo lubuuto mu mfifi nakabili. Cikaba ni Yesu, Umwine, ukulanda kuli bena icinso ne cinso ilyo Aleteka mu bufumu Bwakwe pamo na bena.

Caba lutanda lwa lucelo ulumoneka ilyo ulubuuto lwa kasuba lutendeka ukubalika. Ilyo Akasuba kesu, (Yesu) akesa, takwakabe nakabili ukukabila inkombe; Akatuletela imbila Yakwe ku kuisansamusha Umwine; kabili ilyo Aleteka ubufumu Bwakwe, kabili twikala mu cinso Cakwe, ulubuuto lwa Cebo lukesha butilako no kubutilako mu bushiku bwesu ubwapwililika.

Ni cinshi nakabili ico twinga kabila ukucila pali Yesu Umwine? Bushe Wene te fintu fyonse, nangula Ukupwililika ukwa Fintu fyonse?

Uyo uukwete ukutwi lekeni omfwe ifyo Mupashi ulesosa ku nkuta. Amen. Ifi fine, Shikulu Lesa, ku Mupashi Wenu, lekeni tumfwe icine Cenu.

ICIPANDWA CA CINELUBALI

INSHITA YA LUKUTA LWA SARDE

Ukusokolola 3:1-6

Na kuli malaika wa lukuta lwa mu Sarde lemba auti; Efyo Asosa Uuli ne Mipashi cinelubali ya kwa Lesa, ne ntanda cinelubali; naishibe milimo yobe, uli ne shina ilya kuti ukwete umweo, kabili uli uwafwa.

Lola, kabili ikashe fintu fyashala, ifyalaswa fifwe; pantu nshasanga imilimo yobe iyafishwapo ku menso yakwa Lesa wandi.

E ico ibukisha ifyo wapokelela no kuumfwa, kabili lama, no kulapila. E ico, nga tawalole, nkesa ngo mupupu, kabili tawakeshibe inshita iyo nkeshila pali iwe.

Lelo uli na mashina yanono mu Sarde aya bashakantaike amalaya yabo; bena bakendela pamo na Ine na bafwale fyabuuta; pantu baliwamina.

Uwa cimfya, akafwikwe fi amalaya ya buuta; kabili Nshakapase nakalya ishina lyakwe mwi Buku lya Mweo, ne shina lyakwe nkalisumbula ku Cinso cakwa Tata, na ku cinso ca ba malaika Bakwe.

Ukwete ukutwi omfwe, ico Umupashi ulesosa ku nkuta.

SARDE

Sarde wali musumba ukalamba uwa Lydia wa kale. Wapitile mu minwe ya shamfumu sha ku Lydia ukuya ku bena Persia elyo kabili kuli Alexandar Umukalamba. Waonawilwe na Antiochus Umukalamba. Ishamfumu sha ku Pergamo lyena shapyene ubufumu mpaka abena Roma baishilepoka. Mu nshita yakwa Tiberius walyonawilwe ku finkunkuma ne finkunka. Ilelo mwina wa cibolya kabili tapaba abekalamo.

Uyu musumba inshita imo wali ukankala sana mufya makwebo. Pliyn asosele ukutila umulimo uwa kukasula ubutonge watendekele umu. Yali ni ncende ikalamba iya kukasula ubutonge no kupikula ama carpet. Walikwete impendwa ikulu iya sifere na golide muli ilye ncende kabili calandwa ukutila amakobili ya golide yabalilepo ukupangwa umu. Nakabili walikwete icisankano ca basha.

Bukapepa ubwa muli uyu musumba bwali ukupepa ukushashila ukwa mulungu wanakashi Cybele. Ifipimfya ifingi ifye tempile kuti fya moneka ne lelo.

Muli no kwibukisha ukutila mu Nshita iya Pergamo nalilumbwile ukutila itontonkanyo lya ci Babylon ilya “nyina

no mwana” ilyaishibikwa nga Semiramis na Ninus Iyaishileba Cybele na Deoius uwa mu Asia. Imibele iyasuntinkana kuli aba babili baba ifya kubutisha nganshi ilyo tulebamona ulubali no lubali.

Wene mulungu kasuba; ena mweshi umulungu uwanakashi.

Wene ni shikulu wa mulu; ena ni na mfumu wa mulu.

Wene e kasokolola wa busuma kabili ne cine; ena uwa icefya kabili ne nkumbu.

Wene e kapapatila; ena e upapatila.

Wene e waba ne mfungulo iyo iisula no kwisala impongolo ishi ishe sonde ilishimoneka; ena ewakwata imfungulo iyapalana no kucita cimo cine.

Wene e kapingula wa bafwa; ena ngo wiminine ku lubali lwakwe.

Wene ukuba uwaipaiwa, ukwima no kuya mu mulu; ena asendelwe kulya mu mubili ku mwana.

Nomba mu Rome uyu umulungu umo wine walipelwa ishina lyakwa Shikulwifwe: wene e twa Umwana wakwa Lesa elyo ena e twa nyina wakwa Lesa.

Nomba cilya eco twasangile kunuma kulya muli shilye nshita shibili, uko itontonkanyo ilya ‘nyina no mwana’ lyasendele cifulo icikalamba nganshi. Lelo nomba moneni ukutila nge fyo cali kunuma kulya mu Babylon ukutila ukupepa kwa mwana kwatendeke ukulapwa pa mulandu wakupepa nyina, e ico, ena mucituntulu atendeke ukusenda icifulo ca mwana. Tulemona muli iyi nshita ukutila ukupepa kwa cisenshi ukwa mu Sarde kwali ukupepa kwa mwanakashi. Cali ni Cybele eka, te Cybele na Deoius. Nyina mucituntulu na sende cifulo ca Mwana, nakwata ne nsambu sha mutwe wa Bulesa. Ico umo alingile ukucita fye kuya fye ku fyakulumbwilako fyakwe ifya pusana pusana no kwibukisha imibele isuma iyapelwa kuli Maliya ku Lukuta lwa Roman ku kwiluka uko bukapepa bwa iyi nshita bwa fumine.

Ifintu fibili fyali njikete na maka ilyo nalolekeshe muli uku kupepa ukwa kwa Cybele. Cimo cali icishinka ica kutila afwele ulufungulo nga Janus ico camupele amaka yamo yene nga Janus, (ulufungulo lwa ku mulu na pe sonde ne fya nkama) kabili cishinka ca kutila bakashinshimuna balai fopaula abene mpaka umulopa wasabuka ukufuma mu mibili shabo, icintu ico cicitwa ne lelo line na ba Katolika abo abomfwa ukutila balecula kwati ni Shikulu.

Icishinka ca kutila iyi ni nshita iya ntanshi ine ine iya kupatukana na Roma wa cipapa mucine cine uyo uwasalangene, ukwabulo kutwishika calengele kasesema mwanakashi Yesebele ku kwampana no kukonkomesha

isambilisho lyakwe ilya bu Maliya mukusala ukwa kususha kuli ba Protestant abo abakene iciputulwa cakwe conse te mulandu ifyo cali mu mapange ye Pusukilo kunse ka kulumbuka kwakwe na Lesa nga nacisungu uwasalwa ku kufyala Akanya. Ngefyo Luther alangishe isambilisho ilya kulekelelwa ku citetekelo bena baikatilile ku milimo, ukulipila, amapepo kabili ne nshila shimbi ishishaba mu malembo. Kabili ilyo Abenakristu abantungwa bacindamike Umwana, ba Roman Catholic balitwalilile ukulenga Maliya umulungu mpaka mu nshita ye kana limo bamwene (mu kususha ku bafifulo ifya pa mulu bakasambilila wafya Bulesa aba ci Roma) Papa Pius mubutuntulu asansabike Maliya mu mubili uwabushiwa. Lilye sambilisho mucine ni limo ilyaku Babylon ilya mwana ukusenda nyina mu mubili ukuya mu mulu.

Te ca kusunguka iyi nshita iyalenga cine iletwalilila ukuya pamo ne nkulo shimbi kabili ikacita filya mpaka ikapwililile muli bema wa mulilo umo cilende na bana bakwe bakepaiwa mu mfwa ya cibili. Mwa cimone ci, ubwina Maliya, ukupepa kwa kwa Cybele. Mu nshila imbi, bushe mwalishiba ukutila Cybele ali ni Astarte uo Yesebele aliko namapepo kabili alengele Israele ukuipununa ku ntambi sha bulalelale isho atungulwile? Ee, ulya e fintu ali muli Baibe.

INSHITA

Inshita ya Sarde atemwa ulukuta ulwalenga cisano lwapwile ukufuma mu 1520 ukushinta mu 1750. Yena ilingi line iitwa Inshita iya Kulungamika.

INKOMBE

Inkombe kuli iyi nshita ni nkombe iyaishibikwa bwino sana iya nshita shonse. Ali ni Martin Luther. Martin Luther ali ni kasambilila uwa mano uwa mibele iya tekanya. Ena alesoma ukuba ndubulwila ilyo kulwala ukwakutantalila kabili ne mfwa iya munankwe uo atemenwe ya mulengele kubo waposako sana mano palwa mibele iya bu mupashi iya bumi bwakwe. Aingile mu convent iya Augustinian ku Efurt mu 1505. Kulya asomene ukwishiba amano ya buntu elyo kabili ne Cebo cakwa Lesa. Aikele ubumi ubwakuipanika ukwabipisha lelo imilimo yonse iya kunse yalifililwe ukufumyapo kampingu wakwe uwa lubembu. Atile, "Nali icushishe ne mwine ku mfwa ukucito mutende na Lesa, lelo nali mu mfimfi kabili nshausangile." Vaika jenelo uwa mubutantiko bwakwe, Staupitz, alimwafwilishe ukukwata ukumona ukutila ipusukilo lyakwe lilingile ukuba ukwishiba ukwa mulimo wa mukati ukucila ulutambi. Noku ukukoseleshiwa, alitwalilile

ukufwaya Lesa. Panuma aishileba shimapepo. Nalyo line ali talapusushiwa. Ena aishileba kasambililila uwakosa kabili uwaishibisha Icebo ne milimo imbi ikalamba iya fya bulesa iyalipo. Aishibikwe ukuba nga kasambilisha kabili kashimikila pa kwishiba kwakwe ukwashika no bufumacumi ubwine bwine. Ku kufikilisha umulapo uo aipangile ku mwine aile ku Rome. Kulya ena amwene imilimo iyabula ubwafwilisho iyapatikishiwe no lukuta iyo yali no kuleta ipusukilo, kabili Icebo cakwa Lesa caishile pita mukati ku mutima wakwe, “Abalungami bakekalila ku citetekelo.” Elyo alebwekela ku mwabo icine ica mbila nsuma ica ili Lembo caiswile mu mutima wakwe kabili aishile kakulwa ukufuma ku lubembu no kufyalwa mu bufumu bwa kwa Lesa. Lilya line panuma ya ici aishile sansabikwa kuli bu Doctor wa fya Bulesa no kulashikwa, “ku kupela ubumi bwakwe bonse ukusoma muli bucishinka ukulondolola no kucingilila Amalembo ya mushilo.” Ici alicitile, kabili no kubomba ukwa kutila umutima wakwe ne mitima ya balya aba mushingulwike baposele amano yabo yonse pa cine ica Cebo. Icebo mukwangufyanya caishileisa palwalala mukutalikishanya ne fya bipisha ifya fisumino ifya lukuta na masambilisho.

E ico ilyo Leo X aishileba papa, na John Tetzel aishile mukushitisha inkalata isha kulekelwapo ulubembu, Luther takwete ukusala kano ukwiminina ukukanya uku kusambilisha ukwa munkanya Amalembo. Intanshi, abilishe ukufuma ku cintamba ukukanya lyena elyo kabili alembele amatontonkanyo yakwe 95 ayalumbukwa aya ayo pa October 31, 1517 apampamike pa mwinshi uwa Castle Church.

Mukashita akanono Germany yalyambushiwe kabili no kulungamika kwali tendeke. Nomba lekeni cibukishiwe ukutila Martin Luther tali fye eka uyo uwasushishe Ulukuta ulwa Roman Catholic. Ali lelo umu uwa bengi. Bamo bali kene ba papa pa kuipela abene amaka ya bu mupashi aya pakashita, kabili nangula ni pakati ka ba papa paliko ukulungamikwa ukwa pakashita ukunono. Ee, kwaliko na bambi abengi abatelele amalyashi, lelo mu mulandu wakwa Luther, inshita yakwa Lesa yalifikile ku kusela ukwine kwine uko kwingaba intendekelo iya ku bwekeshiwa kwa lukuta ku kupongolwela ukwa Mupashi wa Mushilo ku nshita iyali no kwisa mu ntanshi.

Nomba Martin Luther, umwine, ali Umwinakristu uwailuka uwaisushiwa na Mupashi wa Mushilo. Ali mucine cine umuntu uwa Cebo pantu ena takwete fye ukukabila ukwa cilamo ku ku cisoma lelo ukucilenga ukubapo kuli bonse pa kutila bonse bengekallila cena. Ailwile Icipingo Cipyu no kucipela ku bantu. Uyu mulimo uwa kosesha ali ubombele umwine. Ukulungamika iciputulwa cimo imiku fye ingi nalimo amakumi yabili. Aikolonganikile ibumba lya bakasambilila aba ci Hebere abo palipo aba Yuda kabili ailwile ne Cipingo ca Kale.

Uyu mulimo uwakwibukisha uwakwa Luther ucili mulimo uo imilimo yonse iya Malembo mu Germany yashintililapo.

Ali ni kashimikila uwa maka kabili kasambilisha uwa Cebo, kabili ali konkomeshe maka maka mu myaka yakwe iya kubalilapo iya pa cintubwingi, ukutila Icebo cali ifintu fyonse. E ico ali uwa kususha imilimo nge nshila iye pusukilo no lubatisho nge nshila iya kupilibulwa. Asambilishe ukupapatila kwakwa Kristu kunse ka muntu nga filya cali pa ntendekele kabili ne tontonkanyo lya Pentecostal. Ali muntu uwaipele mu mapepo sana kabili alisambilile ukutila imilimo iingi iyo akwete ukucita, kabili ilyo alekabila ukukwata inshita itali, inshita yakwe ikalamba ena aleipela kuli Lesa mu mapepo pakutila engacita ifintu mukulunduluka. Alishibe ifyo cali ukulwa na kasebanya kabili calandwa ukutila Satana ubushiku bumo amonekele palwalala kuli wene, kabili aposele akabotolo ka ink kuli wene, ukumweba kabiye. Inshita naimbi abafulungana babili baishile kuli ena ku kumulenga ena ukuba pamo nabo no konaula ba shimapepo bonse na ma Baibele. Alingulwile umupashi uwali muli bena no kubatamfya.

Calembwa pali Dr. Martin Luther mwi Lyashi ilya kale ilyakwa Sauer Vol. 3, ibula 406 ukutila ena ali, “kasesema, kabila wa mbila nsuma, ulandila mu ndimi, kelula, mu muntu umo, alikwete ifya bupe fyonse pabula ifya mupashi.”

Icasunkenye umutima wakwe ku Mupashi wa Mushilo, kabili ico cali akamusambo akanono akateku ako akalangishe ukutila icine calebwekela ku lukuta nge fyo caishibwe pa Pentecosti, cali lisambilisho ilya kulekelelwa: ipusukilo ku nkumbu, kunse ka milimo. Ndemona ukutila Dr. Luther tacetekele fye, no kushimikila fye, ukulekelelwa, lelo cilya cali ukubila kwakwe ukukankala nge fyo mucine calingile ukuba pantu cilya e sambilisho iline line ilya cine ca Cebo. Ena lyonse akeshibikwa nge cibombelo mu kuboko kwa kwa Lesa uwapuputwile ici cine. Ali ni nkombe iyalenga cisano kabili imbila yakwe yali, “ABALUNGAMI BAKEKALILA KU CITETEKELO.” Mucine tulesumina ukutila alishibe kabili alisambilishe ukutila tulingile twaya ukufuma ku citetekelo ukuya ku citetekelo. Ukumfwikisha kwakwe ukwawamisha ukwa kuiteka, ukusala, ukulingila kabela kabili ne fishinka fimbi fila mulangisha ukuba umuntu umukalamba mu Cebo, nombamba ndesosa nakabili, nge fyo bacita bakalemba ba malyashi aya kale, Lesa ali mubomfeshe ku kuleta ku bantu ilamfya lyakwa Lesa ilya kususha imilimo — “Abalungami bakekalila ku citetekelo.”

Nombamba nge fyo nandile kale, iyi nshita yalinikwa kuli bakalemba belyashi ilya kale, Inshita iya Kulungamika. Cilya cishinka nganshi. Filya eflyo yena yali. Yalingile ukuba filya pantu Martin Luther ali kalungamika, te kasesema. Nombamba nalishiba ibuku ilye lyashi lya kale lila mulumbula ukuba

kasesema, lelo tacilepilibula ukutula ibuku ilye lyashi lya kale lyali lungama, pantu tapabe lyashi ilya kwa Martin Luther ukubo walinga nga kasesema uwa cine uwakwa Lesa mu mano ayene yene aya mu Malembo aya cilye cebo. Ali ni kasambilisha umusuma no kumonekela kwa Mupashi mu bumi bwakwe kabili tulelumbanya Lesa pali cilya. E ico ali ushalinga ukutungulula ulukuta ukubwekela ku cine conse nge fyo umutumwa Paulo ali fyonse fibili umutumwa na kasesema.

Nomba ilyo inshita yaletwalilila tulesanga ubupilibulo ubukalamba mu nshila mu musango acitilemo ifintu filya ifyo asangilwemo. Pakubala ali uwatekanya sana, uwabulo mwenso, uwashipikisha nganshi kabili lyonse ukulolela pali Lesa ku kubombela pa mafya. Lelo nomba impendwa ikalamba yatendeke ukwisa ku nembela yakwe. Amapange yabo tayali mucine aya bumupashi. Tutile balikwete amapange ya fya mapolitiki. Balefwaya ukukontola ikoli lyakwa papa. Tabatemenwe ukutuma indalama ku Rome. Abafulungana baishile ima. Mukwangufyanya aishile tintilwa mu malyashi ya ma politiki kabili na matontonkanyo ayo sana sana ayali kunse ka butungulushi bwa lukuta kano fye ukutula ulukuta ukupitila mu mapepo, ukushimikila ne mibombele kuti batantika ilamfya ilya kukonka. Aya mafya ya mapolitiki yaishilekula mpaka alipatikishiwe ukuba pa cifulo icishalinga ica kupapatila pakati ka bakankala na bapina. Amapange yakwe yali aya lubana sana ica kutula ukubukilana kwalicitike kabili amakana balipaiwe. Apilibwile icisuma, lelo inshita imo ilyo ailengele umwine ukukobwa nakabili mu Mbila nsuma iya Lukuta no Buteko aishile lobolola kankungwe.

Lelo pali fyonse filya, Lesa abomfeshe Martin Luther. Mwileka cilandwe ukutula amapange yakwe yali ayalubana. Lekeni cilandwe fye ukutula ukupingula kwakwe kwalifililwe. Mucine nga cakutula abena Luther kuti babwelela fye ku kusambilisha kwakwe no kubombela Lesa nge fyo uyu munyina umusuma abombele Wene, lyena balya bantu kuti baba mucine ica kutasha no kulumbanya kuli Lesa mukalamba na kapususha, Yesu Kristu.

UKUPOSHA

Ukusokolola 3:1, “Efyo asosa Uuli Ne Mipashi cinelubali yakwa Lesa, ne ntanda cinelubali.”

Umuku naumbi nga filya mu nshita shine isha kunuma Umupashi ulesokolola Shikulwifwe umusuma kuli ifwe pa kutantika imibele Yakwe iyawama. Iyi nshita ilyo Wene eminine mukati ka lukuta, tulemona Wene nga Umo ne Mipashi cinelubali yakwa Lesa kabili ne ntanda cinelubali. Twaliishiba ifyo intanda cinelubali shaba, lelo tuli no kusanga ifyo Imipashi cinelubali isontelelako.

Ili shiwi limo line lisangwa imiku iine mwi Buku Iya Kusokolola. Ukusokolola 1:4, “Na ku Mipashi cinelubali Iya ku cinso ca cipuna Cakwe ca bufumu.” Ukusokolola 3:1, “E fyo asosa Uuli ne Mipashi cinelubali.” Ukusokolola 4:5, “Na ku cipuna ca bufumu kulefume myele ya nkuba na mashiwi no kubulukuta; kabili kwali ifyenge fya mulilo cinelubali ifileyaaka ku ntanshi ya cipuna e Mipashi cinelubali yakwa Lesa.” Ukusokolola 5:6, “Elyo na mwene, kabili moneni, mukati ka cipuna ca bufumu ne fya mweo fine, na mukati ka bakalamba, Umwana wa Mpanga naiminina aba ngo Waipaiwe ali ne nsengo cinelubali na menso cinelubali, e Mipashi cinelubali yakwa Lesa iyatumwa ku kuya mu calo monse.”

Icakubalilapo, twalishiba mucine cine ukutula aya na vesi tayalesambilisha ilipya kabili isambilisho ilya pusana kuli Yohane 4:24a “Lesa aba U (umo) Umupashi.” Lelo ici cili kwati 1 Abena Korinti 12:8-11 mulya tulesanga Umupashi UMO ukumonekela Umwine mu nshila PABULA. E ico natwishiba ukutula Imipashi cinelubali iyakwa Lesa ilepilibula ukutula cili umo kabili Umupashi umo wine ukwishila mu nshila cinelubali. Nomba mu Kusokolola 4:5 iyi Mipashi imo ine cinelubali ileitwa ‘ifyenge ifileaka’ ku ntanshi yakwa Shikulu. Apo Yohane lyonse tabomfesho nangu cimo kano ifilangililo ifya mu Cipingo ca Kale mu Kusokolola tulabwekela ku Cipingo ca Kale no kusanga ukufuma mu Mapinda 20:27 ukutula “umupashi wa muntu ni nyali yakwa Yehoba.” Iyi Mipashi cinelubali isangwa ukuba iya kwampana no muntu. Yohane Kabatisha muli Yohane 5:35 aleitwa ‘ulubuuto ulwaleaka’ ico cilingile ukwilula nga ‘inyali ileaka.’ Nakabili mu Kusokolola 5:6 Imipashi cinelubali ilelangishiwa nga menso cinelubali. Muli Sekaria 4:10, “Pantu bonse abasula ubushiku bwa tunono? bakasamwa, ilyo bakamona umutofwe uwa kulingilwako mu minwe yakwa Serubabele na balya cinelubali, bena menso yakwa Yehoba.” Cena cishinka nganshi ukutula ishiwi, “bena” lilesontelela ku bantu. E ico tulemona ukutula amenso yakwa Yehoba muli ici ciputulwa bantu — mucine bakaba abantu abasubwa, abaisushiwa na Mupashi wa Mushilo, pantu bakapyunga abakwa Lesa tababa mu maka ya bantu lelo aya Mupashi wa Mushilo. *Ukubika ifya kusanga fyesu ifya mu Malemo capamo cena cishinka ukutula Imipashi cinelubali yakwa Lesa ilesontelela ku bupyangishi ubwa kutwalilila ubwa Mupashi wa Mushilo umo wine mu bumi ubwa baume cinelubali abo Lesa alelangisha Umwine pa lwalala.* Bena menso Yakwe, kabili bena ni nyali Shakwe. Ifyo aba baume cinelubali bali kuti bamoneka bwino bwino pantu ishiwi ililekonkapo lilebeta intanda cinelubali isho shaishibikwa kale kuli ifwe nge nkombe cinelubali ku nshita cinelubali. Ifyo ici cabe cawama. Mwamona, ulutanda lwapilibwile ukulangisho lubuuto mu bushiku, pantu akasuba

nakaya. E ico kanshi inkombe (yapashaniwe ngo lutanda) kuli cila nshita yali no kusanika ulubuuto ulwa Mwana. *Bonse bali citile ci ku Mupashi wa Mushilo.*

Paulo ali ni nkombe ya ntanshi kabili atile mu Bena Galatia 1:8 ukutila nga malaika uuli onse, inkombe ili yonse, cilolo uuli onse, te mulandu fintu ali — nga ashimikila imbila nsuma imbi ukucila iyo Paulo ashimikile, lekeni abe uwa kungwa icilai. Paulo alishibe ukutila panuma ilyo akafumapo imimbulu iya kutakanya ikesamo. Alishibe ukutila Satana, umwine, kuti amoneka nga malaika wa lubuuto e ico ifyo cingacilamo kuli bakapyunga bwakwe. E ico alesoka ukutila iyi Mbila nsuma lyonse ili no kuba cimo cine. Nomba Paulo alibatishe mwi Shina lyakwa Yesu no kubatisha cipya cipya uko abantu tabaibishiwe nga filya. Atantike ulukuta mu butantiko no kusambilisha imibomfesho ilingile iya fya bupe fya Mupashi no kushininkisho kutila bali no kutwalilila mu lukuta mpaka Yesu akese. E ico inkombe isha konkelepo, bonse abashele mutanda, kuti bacita ku Mupashi wa Mushilo umo wine, ukubilima no mulilo umo wine no kupela ulubuuto lumo lwine ulwa Mbila nsuma iyakwa Yesu Kristu kabili ifishibilo kuti fyabakonka. Bushe Irenaeus ali uwalinga? Ee. Inga Martin? Ee. Inga Columba? Ee. Inga Martin Luther? Mucine nganshi. Inga Wesley? Ee mukwai, alikwete bukapyunga ubukalamba kabili aishile pepela kabalwe wakwe ku kundapwa kabili alyundepwe. Mwacimone co. Inshita sha lukuta cinelubali ne nkombe cinelubali abo abali abapalana, kabili Paulo abilisho icitipu pa uuli onse uyo wasosele ukutila ali ni nkombe lelo alikwete imbila nsuma iya pusana no kwikala mu lubuuto ulwa pusana.

Nomba bushe uko kulondolola kwandi ukwa kulekelesha kulelingana ne Cebo conse icashala? Ee. Calilandwa mu Cebo ukutila ngo muntu uuli onse alundako kuli ili buku atemwa afumyako, akaba mu finkunka no kupingulwa ukwebaulwa kwa kwa Lesa. Lesa atile, ‘Nkalunda ifinkunka ifyalembwa muli ili buku atemwa nkafumya icakaniko cakwe ukufuma mwi Buku lya Mweo.’ Ukusokolola 22:18.

E ico tulemona ukutila Imipashi Cinelubali mucine cine isontelela ku Mupashi Umo uwakwa Lesa ukubomba ubufwayo ne Cebo cakwa Lesa mu nkulo isha pusana pusana. Kuti natemwa ukulondolola cilya ukufuma mu Cebo. Umupashi wakwa Lesa wali uwa maka pali Eliya. Elyo ulya umo wine Umupashi waishile pali Elisha mu maka imiku ibili. Elyo imyaka imyanda panuma, Umupashi umo wine Uo twita Umupashi wakwa Eliya pakutila twingalondolola bukapyunga bwa buku, wabwekele pali Yohane Kabatisha. Ubushiku bumo ulyo Mupashi umo wine ukwishibikwa ku musango umo wine ubwa bukapyunga ukesa bwela pa muntu ku mpela ya nshita iya lukuta ulwa Benafyalo. Nakabili: Ilembo hilesosa ukutila

Lesa asubile Yesu Kristu uwa ku Nasareti na Mupashi wa Mushilo na maka kabili Aile alecita icisuma, ukundapa bonse abali abatitikishiwa na kasebanya. Ilyo Yesu aleya Aebele abasambi Bakwe ukulolela mpaka pa Pentecosti pali ilya nshita Umupashi umo wine uwali pali Wene wali no kuba wekela no kuwila pali bena no kubesusha. Elyo ulyo 'waitwa' umubili (ulukuta) lukaba mu cifulo Cakwe pe sonde, ukusende cifulo Cakwe. Kabili pantu ulyo Mupashi umo wine Uyo uwali muli Wene wali no kuba muli bena, kuti ba bomba imilimo imo ine. Kabili abantu abali bonse abo abali mucine Umubili uwakwa Yesu Kristu (ulukuta ulwa cine) lukalangisha imilimo imo ine nge fyo acitile Yesu no lukuta lwa Pentecostal pantu Umupashi umo wine ukaba muli bena. Ulukuta ululi lonse ulu lushakwata Umupashi ne fya kumonekela luli no kwisa lubulwilapo kuli Lesa.

Ilesosa nakabili pano ukutila ishi ntanda cinelubali, atemwa inkombe cinelubali ku nshita cinelubali bali mu kuboko Kwakwe. Wene na bekatilila. Namwishiba ili line ukutila nga na babekatilila mu kuboko Kwakwe bali abaampana pamo na maka Yakwe. Filya eflyo ukuboko kulangisha. Kulangisha amaka yakwa Lesa! Kabili ne nsambu shakwa Lesa. Tapali nangu umo muli bena uwaishile mu maka yakwe umwine ne nsambu. Filya eflyo Paulo asosele. Takuli umuntu ulingile ukucita. Cisenda insambu shakwa Lesa kabili na maka aya Mupashi wa Mushilo. Imbila nsamu ishimikila ku nsambu shakwa Lesa mu maka aya Mupashi. Aba baume bonse bali abapelwa amaka kuli Mupashi wa Mushilo. Bonse bali minine kwi sonde. Kuti bacita cilya. Bali abaisushiwamo na Lesa. Bali BATUMINE atemwa ukupelwa insambu na Lesa TACALI palwabo atemwa abaume bambi.

Nomba balikwete ifye sonde teti likwate. Yesu atile ukuti ilyo Akesaya Akatuma Umupashi Wakwe Uo isonde teti lipokelele. Cilya cishinka. Isonde, atemwa imibombe ye sonde te kuti bamupokelele Wene. Filya eflyo akabungwe kaba — kena mibombe ye sonde. Nangisheniko ulukuta lwa mibombe ye sonde ulu lwaisushiwa na Mupashi wa Mushilo. Ndefwaya ukulumona. Nga kuti mwanangisha ulukuta lwa musango ifi mulesanga icilubo mu Cebo. Iyo mukwai. Tapali nangu umo uwa ishi nkombe uwa bungenye. Bali nalimo abatamfiwa atemwa ukufumamo pantu balishininwe pa lubembu ulwa kabungwe. Ingo Mupashi wa Mushilo kuti waba shani mu kabungwe ilyo caba kabungwe akasenda icifulo ca Mupashi kabili ifilonganino fisende cifulo ica Cebo? Ibukisheni, "Akabungwe" ni "IMFWA." Te kuti cibe fye inshila imbi. Nge sonde lya senda icifulo Umupashi ulafumapo.

Ee, Umupashi tauli Impashi cinelubali lelo UMO. Ena lyonse akulaba cimo cine no kubomba cimo cine. Kabili inkombe cinelubali shikakwata Umupashi umo wine no

kusambilisha Icebo cimo cine no kukwata amaka yamo yene. Kabili ngo lukuta e lukuta ulwa cine lukakwata Umupashi umo wine ne Cebo ne milimo iya maka ilya iyo bakwete pa Pentecosti. Ku kwishiba lukaba ulukuta ulwa Pentecostal; kabili mukaba indimi, no bwilulo no busesemo no bundapishi. Lesa akaba mukati kaluko kabili Lesa akailangisha Umwine mukati ka luko nge fyo Wene acita lyonse. Aleluya! Kabili akaba UShabunganishiwa. Mwilalabako cilya.

Nomba kuti twamona ukutila Yesu Kristu aleisokolola Umwine ukupitila mu nshita ku Mupashi Wakwe mu nkombe. Bena bali fye nga filya Mose ali ku bana ba Israele. Nge fyo akwete ubusokololo ku bushiku bwakwe, e ico cila nkombe yalikwete ubusokololo ubwakwa Lesa na bukapyunga kuli bulya bushiku. E ico ilyo tulemona inkombe shili mu kuboko Kwakwe, tulemona Shikulu ukuilangisha Umwine pamo na ba baume no kubapela amaka Yakwe. Tacili icalinga ukutila Ena naampana Umwine no lukuta lonse, cilya ico twamwene ilyo Amoneke naiminina mukati ka fyakutekapo inyali cinelubali ifya golide. Nangula cena cili icalinga ukutila tulemona bukapyunga busano ubwa Bena Efese fine (abatumwa, bakasesema, bakasambilisha, bakabila wa mbila nsuma, abacemi). Pantu muli cila nshita ulukuta lulaluba, kabili tacaba fye icilongano lelo ibumba lyaba shimapepo — bakacema bali abaluba pamo ne mpaanga. Elyo Lesa alaileta Umwine mukumoneka nga kacema Mukalamba mu bupyangishi ubwa aba baume cinelubali ku kutungulula abantu bakwe ku kubwekela ku cine kabili na maka yonse aya cilye cine. Lesa ali mu bantu Bakwe — bonse abantu Bakwe, pantu umuntu uli onse nga takwete Umupashi wakwa Kristu ena te mwina Mwakwe. Kabili Wene e Cebo. Cilya kuti caba Icebo icaishibikwa mu bantu. Lelo Alibika ubutungulushi busuma muli aba baume abakuisalila Umwine kabili ukupitila mu mapange aya bufwayo Bwakwe. Balamoneka umuku umo muli cila nshita. Wabo Mupashi umo wine muli bena. Ifyo caba ukubilisha ukwapusana uku kuli ukufuma kuli bucaibela bwa Rome. Balikwata umuntu uwakuisalila abene — umo panuma ya mubiye — nangu umo uwa kuleta amaka yakwa Lesa — nangu umo uwa kwikala mu Cebo cakwa Lesa — cila umo ukupusana ku mubiye panuma yakwe no kulundako ifyo alekabila kwati fye ali ni Lesa. Lesa tabamo muli kwena. Lelo Ali mu nkombe Yakwe kabili uyo uwali no kukwata umwisulo wakwa Lesa kuti akonka inkombe nge fyo inkombe musambi wakwa Shikulu ku Cebo Cakwe.

“Uyo uwakwata Imipashi cinelubali iyakwa Lesa ne ntanda cinelubali.” Ukusokolola 3:1. Nge fyo uyu umo wine Shikulu ailangishe Umwine pamo no muntu mu mubili, Wene nakabili aleilangisha Umwine pamo no muntu ku Mupashi Wakwe mukati ka muntu. “Aba bandi,” eflyo asosa Shikulu. Inkombe

cinelubali isha isushiwa na Mupashi bakwa Shikulu. Kuti babakana. Kuti babepusha. Mucine, ku mano ya buntu teti bamoneke ukuba abalinga — nangu cibe fyo, bena ni nkombe ku nshita yabo. Lesa abomfeshes Abraham (alibepele), Ali bomfeshes Mose (alisangukile), Yona (tanakile), Samson (alibembwike), Dabidi (aliipeye). Abomfeshes nakabili Yoshua, na Yosefe. Kabili na balya abakwete ifilubo ifya bipisha ukucila pa mpendwa ya balya abo amalyashi yakale ayabo yamoneka ukuba ayapwililika. BONSE BALI, KABILI BENA BAKWE. Tapali nangu umo ulingile ukukana cilya. Ali babomfeshes kabili ukupitila mu Mupashi wa Mushilo uo Abika mukati kabo. Kuli Shikulu wabo baliminine atemwa ukuwa. Kabili muli bonse mwalipwishiwe ubufwayo bwakwa Lesa umwine. Lekeni ilyashi lya kale ilya kunse lyeshe ukukanya ici, nalyo line cileiminina. Lesa uwa muyayaya acili aleenda mukati kacakutekapo inyali ca golide kabili aletuma inkombe Shakwe ku Mupashi Wakwe ne Cebo ku bantu aba nshita ili yonse.

UKWEBAULA

Ukusokolola 3:1b, “Nalishiba imilimo yobe, uli ne shina ilya kuti ukwete umweo, kabili uuli uwafwa.” Ukusokolola 3:2b, “Pantu nshasanga imilimo yobe iyafishiwapo ku menso yakwa Lesa wandi.” Nomba pano, mucine, pali icintu iceni nganshi. Muli cila nshita pali ici cishinka Umupashi icakubalilapo watasha abacetekela aba cine, elyo kabili ukwebaula umwangashi wa bufi. Lelo muli iyi nshita kuliko ukumonekela ukwa kusula ukwabipisha ukwa kwa Shikulu ne Cebo cakwe icakutula Imbila yonse kuli iyi nshita iya cisano ibilishiwa no kwebaula.

“*Nalishiba imilimo yobe.*” Iyi yali milimo ya shani iyo yaishile kuli Shikulu no kulenga ukukana sekela Kwakwe? Cisuma, mwalishiba ukutula cila nshita yaishile ingila mu nshita iya konkelepo, e ico tukwete ukutwalilila kwa milimo iyali mu nshita iyalenga cine ukwingila mu ya cisano. Iyi milimo nge fyo imwe bonse mwaishiba yali:

1. Ubutungulushi bwa Mupashi wa Mushilo bwapyanishiwe mukutungululwa no muntu.

2. Icebo cakwa Lesa icapwililika kabili no bwafwilisho ubwa bupe fye ku bantu bonse cafumishiwepo ku fisumino, intambi, ubutantiko ubwa lukuta, na fimbipo.

3. Ikupepela mu Mupashi ne fyabupe fya Mupashi kabili na fyonse filya ifya kumako kwi senge ilya cine pakati ka bantu aba mushilo kwalifumishiwepo ku lutambi no kupepa ukutuntulu ukwa tulubi, amalila ya busenshi, nafimbipo.

4. Ukupepa Maliya kwalesenda icifulo icikalamba mukupepa kwa Bwinakristu, mpaka ena mucine cine

aishilekwata icifulo ica mutwe wa Bulesa kabili Umwana aishile letwa ukufuma mu cifulo Cakwe ica pa mulu ica kuba pali bonse ukuba uwakwata amaka ayanono ku muntu uwitwa papa, uwailumbwile umwine ukuba inkonkani yakwa Kristu.

Balya abalwishishe ulu lukuta ulwa bipisha ulwa munkanyakristu balyonawilwe. Balya abaikela nalo baisangile abene abasha ba lukuta nga cakutila bali abapina atemwa imfumu. Bumi bwabo tabwali ubwabo abene, kabili nangula ubumi bwabo tabwali ubwakwa Kristu, lelo baishileba umubili, umweo, no mupashi ku Lukuta lwa Rome. Balandile pa mulopa wa kwa Kristu, lelo bashitile ipusukilo lyabo ne ndalama, nokushita ukulekelelwa kwa membu na golide nangula ukuipanika. Abakankala aba muli bena bacisangile ukuba icintu ica kusansamusha ilyo Papa Leo X abasuminishe ukushita amakalata ya kulekelelwapo imembu shilya ishishilacitwa pa kutila bena na kampingu uwatekanya kuti bapangila libela imilandu yabo iya bipisha elyo kabili no kutwalilila ukucita, ukwishiba ukutila Papa alilekelele kale imembu shabo. Icebo cakwa Lesa cali fishililwe kuli bena, e ico ni nani uwali no kwishiba icine! Apo icine cishila fye ukufuma mu Cebo, abantu balibesalile mukati ka cilindi ica Lukuta lwa Roman, ukulolela imfwa, kabili panuma ya mfwa ubupingushi. Lelo cilende mukalamba, ukukolwa no mulopa wa baipaiwe kabili ukwabula itontonkanyo ilya bupingushi, aendele ica bipisha no kwipaya abantu kuli fyonse fibili imfwa ya ku mupashi na ku mubili.

Nomba ukuya kumpela iya nshita iyalenga cine iyo yali no kuba intendekelo iya nshita yalenga cisano nayo, ukusansa kwa kwa Constantinople ku ma Turcks kwatwele bakasambilila abasambilila aba ku Kabanga ne fyaalumbwa ifyabo ifya ci Greek ku Masamba. Ukupwililika ukwa Cebo kabili ne fyakusambilisha fya bacetekela aba cine fyaishile salanganishiwa. Kabili tacali fye ukutila aba bakasambilisha abasuma bali abalefwaikwa nganshi lelo nakabili ifya kupanga fyaishileba ishintililo ilya fya ba mashini aba kupulintilako abesu abapya fyaishile sangwa, ukwafwilisha ukulemba ama buku. E ico tulesanga insala ikalamba no kufwaisha kwa Baibele kuti fyaasukwa. Lesa aimishe abaume impalume abengi ico cali Luther ali ulya umo. Calvin na Zwingli bali bamo babili abalumbwike kabili kunse ka abakwaliko abengi, abengi nganshi abashaishibikwe bwino bwino. Nangu cibe fyo, nangula fyonse fi tafyali apafye, umulimo ukalamba uwakwa Lesa waishile cingililwa kuli aba bene abaume. Pantu icintu cimo, TABA sushishe icupo ica Lukuta no Buteko ica Kabungwe ka Nicene lelo mucine batungulwile kalya kabungwe. Ukucingilila ukwa Mbila nsuma ku buteko kwalisengelwe nangula tapali Icebo pali cena. Kabili nangula kuti twamona “ubukali bwa muntu ukulumbanya Lesa,” mu

fintu ifya musango ifi nga Henry uwalenga Cinekonse konse ukusenda imbali no kulungamika no kukana ukuteka kwa kwa papa, cali ukubilikisha ukukalamba ukufuma ku cine ica Pentecosti no kucingililwa kwa kwa Lesa wa maka yonse.

Nangula ukusambilisha kwa kwa Luther lyonse lyonse kwali ukukanya ukwisamo aba kunse mu milandu ya mu lukuta lwa cilye cifulo alifililwe ukupelo kumfwa ku matontonkanyo ya bantu palwa “Bishop, Archbishop” ilyano ilya lukuta lwa buteko. E ico ulukuta lwaile ulutampulo lumo mu nshila iya lungama lelo nalyo line lwalishele ulwa kakwa, e ico pa nshita inono lwali nakabili ulwafungwa mu cilindi cimo cine umo lwaeshele ukufyuka.

Nalyo line ulukombo ulwa milimo iya kowela lwali talulaisula. Luther tacitile fye ukupitila mu kupingula ukushalinga acincishe kubulwi kabili muli cilya alengele imfwa iya bengi; lelo ibumba lyakwa Zwingli lyali cushishe mpaka ku cifungo uwa mushilo Dr. Hubmeyer, kabili nangula talya mutwele pa cimuti, lyali mucine cine ilya bombele mu nshila ikalamba ku mfwa yakwe iyaishilebapo ku mulilo. Kabili Calvin nao alicitile cimo cine, pantu ena akoselele ukukakwa kwa kwa Servetus uyo wamwene no kusambilisha bu *umo* ubwa mutwe wa Bulesa. Ubuteko bwalyeshe lilya uyu munyina, kabili ku mwenso wa kwa Calvin bali mocele pa cimuti.

Nga kwalitala ukubako inshita iya kupimpa iya filonganino yali ni iyi nshita iya bipisha. Ifyebo fyakwa Comenius filalondolola nganshi pali iyi nshita. Comenius alebele ici “ICINTU CIMO ICIFWAIKWA.” Alapashanya isonde ku cintu icaafya ukwiluka, kabili alangisho kutila inshila yabo yakufuminamo kunse kupitila ukusha icishilefwaikwa no kusala icintu cimo icifwaikwa — Kristu. Impendwa ikalamba iya ba kasambilisha, atila e mulandu wine uwa tubungwe utwingi, ico cikalenga nombaline ifwe ukwabulo kukwata amashina nangu yamo. Cila lukuta lulaimona ulwine nga lwa cine, atemwa kwati luntu lwapwililika, iciputulwa ica cine nganshi ica lwena, ilyo pakati kabo abene beka balaicusha umo no mubiye no lupato ulwa bipisha. Takwaba no kuwikishanya ukwasubilwa pakati kabo; balakwata ubulwani no bulwani ubwabulo ukuwikishanya. Ukufuma muli Baibele balapanga ifisumino fyabo ifya pusana pusana; ifi fyaba ifyubo fyabo ne fyakucingililako kunuma ifyo babelamamo abene no kukanya ukulwishiwa konse. Nshasose ukutila ifi fya kulumbula ifya citetekelo — pantu kuti twasumina mu milandu ingi ukutila e fyo fyaba — fyaliba ifyabipa mu fine fyeka. Efyo besa mukuba, nangu cibe ifyo, muli cilya balasenda umulilo walupato; kano fye ukubabika bena bonse capamo bushe kuti cacitwa ukutendeka ukubomba ukundapa ifilonda ifya Lukuta. “Kuli

utu tubungwe utwaafya ne fisumino ifya pusana pusana ifyo umo abako; ukutemwa uku kukansana... Busuma nshi ubwaba kuli cena? Bushe ukutalikishanya kumo ukwe sambililo kwalitala akupwishiwa? Takwatala. Impendwa yabo yakulilako fye. Satana ewa cimfulunganya umukalamba; ena tatala cimfiwapo mukukansana kwa fyebo... Mu kupyunga kwa Bulesa ifyebo fya bantu fyena filomfwikwa lyonse ukucila Icebo cakwa Lesa. Cila umo alabwata bwata nge fyo alefwaya, atemwa alapose nshita ku mepusho yaba sambilila no kutalika amatontonkanyo yabambi. Palwa kufyalwa cipya cipya kabili ne fyo muntu enga pilibulwa mu cipasho cakwa Kristu ukuti engaba uwa kumako ku Mbela ya Bulesa (2 Petro 1:4), tapali icintu cimbi icilandwapo. Pa maka aya mfungulo, Ulukuta lwaba fye mupepi ukulufya amaka ya kukaka, kano fye amaka aya kukakulula eya shala... Amasakara menti, ukupelwa nge cilangililo ica kwampana, ukutemwa, kabili palwa bumi bwesu muli Kristu, fyalipangwa ukuba ulutambi ulwa kukansana ukwabipisha, intendekelo iya lupato lukalamba, icifulo ica kupatululana... Mukwipifya, ubufumu bwa Bwinakristu bwaba inshila iya yafya. Icitetekelo caliputaulwa matupimfya utunono ikana kabili mulengwa ukuba abafulungana nga tapali kamo akafyena ako imwe tamwasuminamo... Ni cinshi icingafwa? Icintu fye cimo icifwaikwa, bwekeleni kuli Kristu, ukulolekesha kuli Kristu nga Katungulula umo fye, kabili no kwenda mu ntampulo Shakwe, ukubika kumbali inshila shimbi ishashala mpaka ifwe bonse twafika pa cipanda, kabili twaisa kuli bu umo ubwa kutetekela (Abena Efese 4:13). Nga Shikulu uwa ku mulu akalile fintu fyonse pe shintililo lya Malembo e ico ifwe tulingile ukusha ifya pambali fyonse ifya fisumino fyesu ifya ibela nokuba abaikushiwa ne Cebo cakwa Lesa icasokololwa ico caba cesu ifwe bonse. Na Baibele mu kuboko kwesu tulingile ukubilikisha: ndecetekela efyo Lesa asokolola muli li Buku; ine na kulasunga amafunde Yakwe mu kunakila; ndesubila pali filya ifyo Alaya. Mwe Benakristu, kutikeni! Kwaba fye ubumi bumo, lelo imfwa isa kuli ifwe mu misango amakana. Kwaba fye Kristu umo, lelo ba Munkanyakristu ikana... E ico imwe mwalishiba, Mwe bufumu ubwa Bwinakristu, icintu cimo icifwaikwa. Nalimo mulingile ukubwelela kuli Kristu nga te ifyo mulingile ukuya ku bonaushi nga Munkanyakristu. Nga imwe muli ba mano kabili mulefwaya ukuba no mweo, konkeni Katungulula wa Mweo.

Lelo imwe, mwe Benakristu, sangalaleni mukwikatwa kwenu, . . . Umfweni ifyebo ifya kwa Katungulula wenu uwa ku Mulu, 'Iseni kuli Ine.' . . . Asukeni ne shiwi limo, "Ifi fine, ifwe twaisa".

Nomba nacilanda fye ukutila iyi nshita yapele ukukula ukwa maka ku mupashi wa cilonganino. Nge micitile iya Bena

Korinti, “Ine ndi wakwa Paulo, ndi wakwa Kefa” bwatalile ukulangishiwapo, cali ni iyi nshita. Kwaliko ama Lutherans, Hussites, ibumba lyakwa Zwingli, na bambipo. Ukwakanikana ukwa ifi ukwa Mubili kwali ukwa kumfwise ubulanda. Bena baleikalila ishina lelo bali abafwa. Mucine bali abafwa. Balifwile miniti ine babungene. Utubungwe utukalamba twalibungene no kuikaka utwine mucupo ku buteko. Cilya calibombele. Bena balipwile. Aba pano balya ama Lutherans abaebawile Ulukuta lwa Roma. Balishibe ukukana lungama ukwa ma bumba ya ma politiki ne fya bu mupashi – nalyo line Luther (nga lilya ilyo Petro acimfiwe amaka ku baYuda) baile fye pa ntanshi no kupanga ubuteko mu cifulo cakwa Lesa, kacingilila wa citetekelo. Ici e cilonganino ica ntanshi ica lumbukwa ico cafumine ukufuma muli cilende, lelo ilyo Luther afwile tapaposele nshita mpaka calikwete ubufumu nga bulya calwishishe. Uku kusela kwa kwa Lesa, pa nshita ilyo inkulo iya cibili yaishile kwalibwelele mwisamba lya mapindo yakwa nyina. Lwalibwelele kunuma kabili talwacishibe no kucishiba. Balibulile ishina lyabo abene pa mulu we Shina Lyakwe. Baleikalila ishina lyabo abene, nabo. Kabili ifilonganino fyonse filecita cilya cine cintu ilelo. Baleikalila ishina lyabo abene, kabili te Shina lyakwa Shikulu Yesu Kristu. Cilya cilemoneka palwalala pantu ulukuta ululi lonse luleshibikilwa mu musango lupepelamo lelo takuli nangu lumo ulwaishibikwa ku maka yakwa Lesa. Uku pano ukweshiwa kwenu. Kabili ndefwaya imwe mumone pano pene ukutula iyi nshita tayakwete ifishibilo ne fipapusho pakati kabo. Balilekeleko ku maka yakwa Lesa no kusenda amaka ya buteko. Balilambatile kwi shina lyabo abene; bapangile ama shina yabo ukuba ayakalamba. Cali ni ulya umupashi uwa kale uwa kusenda umuntu onse mwi cinka lya luko. Ilelo ba Baptist bafwaya ba Methodist ukwisa kuli ba Baptist. Ba Methodist bali kunse ukufwaya ukuleta ba Presbyterian. Kabili ba Pentecostal bafwaya bonse. Cila lumo lusoso kutula lulapela ifya cilamo kabili no kukwata amasubilo ayakalamba nganshi – icapala ngo mwinshi wa ku mulu, nangu fye, inshila iya ku mwinshi ukalamba. Ifyo caba ica busanso conse ici.

Uyu mupashi wa cilonganino walilenga ifilonganino fyonse ukulemba amalupapulo yabo no kusambilisha ifisumino fyabo, uku kula ama ofeshi yabo na ma buteko ya lukuta elyo kabili cila cimo cisoso kutula cena, kabili cena fye ceka, mucine cilandilako Lesa nge fyo cena e caishibisha ukucilapo. Nomba nga cilya te filya fine ifyo papa no Lukuta lwa Roma balecita! Bali fye kunuma kulya kwine pamo na nyinabo, cilende, kabili tabacishiba.

Mukwisala ukukonkomesha kwesu pali iyi vesi, “walikwata ishina ukutula uli uwa mweo lelo walifwa,” ine teti mulenge imwe ukwiluka ukwa maka nganshi ukutula iyi

nshita, nangula yaliletele ukulungamika, yalyebawilwe nganshi kuli Lesa mu cifulo ica kuti itashiwe, pantu YALI BYELE IMBUTO YA CILONGANINO ICO CA BUNGENYE UKUBWEKELA KUNUMA KULI CILENDE, *panuma ilyo Lesa aiswile umwinshi uwa kubutukilamo*. Ilyo ukufuma ku Lukuta lwa Katolika kwacitilwe, tacali mucine cine ica bu Mupashi conse, lelo ica mapolitiki ukucilapo. Abantu abengi balile kuli bu Protestanti pantu nge fyo nsosele, balipatile imibombele iya Roma iya bunkole ubwa mapolitiki ne ndalama. E ico, mucifulo ica ici ukuba ukusela ukukalamba ukwa bu Mupashi ne fishibilo fyonse ifya Mupashi wa Mushilo ifya kongola nge fyo Lesa abomfeshe inshila isha pwililika isha bu Mupashi ukupwishisha imilimo Yakwe pa Pentecosti, cali mucine cine UMULIMO UMO UBUKALI BWA MUNTU BWALUMBENYE LESA, kabili ifyaishile citika fyaishile palana ne lyashi ilya kale ilya Israele ilyo afumine mu Egupti no kululumba mu matololo, ukwabulo kuya fika ku Mpaanga ya Kenani. Nangu cibe fyo, ifingi fyalicitilwe icakutula kulya ikoli lya Rome lyali kontwelwe iciputulwa, abantu nomba kuti bapokelela Icebo cakwa Lesa no kuipela ku kongola ukwa Mupashi ukwabula umwenso uwa musango filya ukalamba nga kale. Ici caiswile umwinshi ku nshita ikalamba iya bu mission iya konkelepo.

Yesebele uwa ku Tuatira tali mumibele yakulekelako ukwikatilila kwakwe pa bantu, kabili e ico tulemona umwana wakwe umwanakashi Ataliya ukwimya umutwe wakwe mu Nshita ya Sarde no kusubila ukwa kutila kuti anyonga imbuto iya cine ku mibombele yakwe iya kabungwe.

UKUSOKA

Ukusokolola 3:2, “Lola kabili ikasha ifyashala ifyalaswa fifwe pantu nshasanga imilimo yobe iyafishiwapo ku menso ya kwa Lesa wandi.”

Ndekabila nga calilandilwe ukutula Inshita ya Sarde yali iya kubwekesha mu cifulo ica kulungamika. Teti nsose fi. Icebo taciilumbula ukubwekesha, lelo mucine cine ilailumbula ukulungamika. Nga yali ukubwekesha, ilya nshita nga yali nshita imbi ya Pentecostal. Lelo tefyo yali. Icawamisha ico cingalandwa palwa yena cali, “Ikasha ifyashala, ifyalaswa fifwe.” Kwaliko icintu cimo icalubile. Mwe, ee, kulya mucine eko cali. Iyi nshita yalikwete ukulekelelwa, lelo yalilufishe ukusangululwa kabili no lubatisho lwa Mupashi wa Mushilo. Filya efyo ipange lya ntendekelo lyakwa Lesa lyali. Cilya eco bakwete pa Pentecosti. Balilekelelwe, balisangulwile, kabili balisushiwe na Mupashi wa Mushilo. Cinshi, umfweni kuli ine, umulandu uwa kulekelelwa no kusangululwa waba mukulekelesha ukutula mwinga batishiwa na Mupashi wa

Mushilo. Ulya e mulandu wine kwabela ulukuta. Lwaba li tempile Iya kwa Lesa ulwaisushiwa na Lesa, nangula Umupashi wa Mushilo. Umupashi umo wine uwali muli Yesu ilyo Ali pano pe sonde, ukulenga Wene ukucita imilimo ikalamba iyo Acitile wabwekele pa lukuta pa Pentecosti icakutila bacitile milimo iyo Wene acitile. Iyi nshita tayakwete ilye milimo. Owe, balikwete Icebo icalembwa, (lelo te Cebo icasokololwa). Iyi yali ni nshita iya kulungamika. Lelo witina we mukuni unono, Lesa atile, “Nkabwekesha,” kabili uku kulungamika kwali no kuba intendekelo iya kwena. Ali no ku (kulingana no bulayo Bwakwe) ukusenda ulukuta ukulufumya mu fyashika fyakwa Satana mu Nshita sha Mfifi ukuya ku Fyashika fyakwa Lesa ifyo bakwete pa Pentecosti kabili mu myaka ya kubalilapo inono iya kubapo kwa lukuta.

Nomba mube abacenjela, kabili umfweni ici. Ilesosa muli iyi vesi iya cibili iyo nacibelenga “Pantu nshasanga imilimo yobe iyafishiwapo ku menso yakwa Lesa wandi.” Bushe mwalishiba ifyo ubupilibulo ubwa ‘shapwilitika’ ifyo caba mubutuntulu? Caba ‘ishafishiwapo.’ Iyi nshita yali ni nshita ishafishiwapo. Yali fye intendekelo iya kubwelelamo. E mulandu wine nasisoso kutila Baibele yaitile yena *Ukulungamika* — te kubwekesha. Yena yali tendeke mwi sambilisho ilya kulekelelwa ico capilibwile ukutila ipusukilo lyali lyonse ilyakwa Lesa. Owe, ifyo Martin Luther ashimikile ukuteka kwa kwa Lesa no kusalwa. Alishibe ukutila fyonse cali fye ukusenamina. Apatwile ulukuta ukufuma ku butungulushi ubwa buteko bwa bukapepa. Alyonawile utulubi. Ena aposele ifya kulapila ifya bashimapepo. Ena aebawile papa. Cilya cali icawama nganshi, ilyo atendeki, lelo Lesa alisosele imyaka 1500 panuma, “Luther, uli no kutendeka ifintu, lelo inshita yobe tayakafimone fyonse ukufishiwapo, ndeesha filya ku nshita ya ku ntanshi.” Aleluya, Lesa wesu alateka! Alishiba impela ukufuma ku ntendekelo. Ee, Luther ali ni nkombe Yakwe. Tacamoneke kwati efyo cali, ilyo tulelingulula ifilubo. Lelo kwaliko umuntu uwaleitwa Yona, alikwete ifilubo mu bumi bwakwe nao. Ali ni kasesema nangula imwe na ine teti tufwaye ukusosa umusango uo acitilemo. Lelo Lesa alishiba balya abali Abakwe kabili Alikwata inshila Yakwe nge fyo Acitile na Yona. Alikwete inshila Yakwe na Luther muli ilya nshita, kabili Akakwata inshila Yakwe mpaka na kumpela.

Nomba iyi yali ni nshita ishafishiwapo. Yali ni nshita iya kulungamika. Lelo ulya e musango uo Lesa afwailemo ukuti cibe. Ndefwaya ukulondolola cilya kuli imwe umusango nacitilemo kuli munyina umu Lutheran umusuma nganshi uyo uuli ni kateka uwa seminary iya wamisha kulya ku Masamba. Balinjitile ku ncende yakwe ukuya kwata ica kulya ca cungulo

pamo nankwe no kulanda nankwe pa lwa Mupashi wa Mushilo. Alipapushiwe pa fintu ifingi kabili atile kuli ine, “Ni cinshi ico ifwe ba Lutheran twakwata?”

Natile, “Cisuma, mwalikwata Kristu.”

Atile, “Tulefwaya Mupashi wa Mushilo. Muletonkanya ukutila twali Ukwata?”

Natile, “Mu nshila imbi, mulecetekela pali Wena.”

Atile, ‘Cinshi ico ulepilibula, mu nshila imbi? Tuli ne nsala yakwa Lesa. Twalibelenga ibuku pali Pentecosti kabili ne fya bupe fya Mupashi, e ico ifwe bamo twaile mu ndeke ku California ukumona uwalebele. Ilyo twafikile kulya atwebele ukutila nangula alilebele ibuku ena takwete ifya bupe. Nomba ilyo twamwene ukubomba kwa fyabupe muli bukapyunga bobo twalefwaya ukulanda kuli iwe, pantu ulingile ukwishibapo icintu cimo palwa fyena.”

Nomba seminary yakwa uyu munyina yaba mukati kamishi kabili yashingulukwa ne mpanga ikalamba iye bala palya epo abana besukulu benga bomba kabili mu kucite ci benga lipila amalipilo yabo mu koleji. Ena nakabili alikwata amafakitale ayo aya bombelapamo na famu ukupela incito naimbi. E ico ukubomfya amabala yakwe ukulondolola ilyashi lyandi natile, “Inshita imo kwaliko umuntu umu uwaile pa mushili wakwe umwine kukuya byala nyanje mwi bala. Alifumishemo ifishiki, alifumishe amabwe, alitipawile no kuwanya umushili elyo kabili aishile byala inyanje shakwe. Cila nshita ya lucelo alelekesha pe bala lyonse; lelo ulucelo lumo mu cifulo ica mushili uwa bulamo kantu amwene imintapendwa iya tumabula utunono utulepuka. Atile, “Lesa alumbanishiwe pe bala lyandi ilya nyanje.” elyo naishile mwipusha, “Bushe umuntu alikwete inyanje?”

Atile, “Cisuma mu musango umu alikwete.”

Natile, “Mu nshila imbi, ee; kabili cilya cali ni mwe ba Lutheran mukulungamikwa, ukumesha ibula lyenu, mwamona? Inyanje shalitendeke ukukula. (Panuma ilyo yabolele mu mushili mukati ka Nshita ya Mfifi). Panuma ya kulundinkana ukwingi kwaliko imipeti ikalamba isuma, kabili ubushiku bumo umupupunga uwa shiliki walimoneke. Ulyo mupupunga uwa shiliki walolekeshe panshi no kusosa, “Imwe ba Lutheran aba kale abakwate mimonekele tamwakwata nangu cimo. Lolekesheni kuli ifwe, nifwe fwe bafyala, ba mishoni abakalamba. Ubushiku bwesu ni nshita ya bu mishoni.” Ilya nshita iya mupupunga yali ni Nshita iya Wesleyan. Bali ni ba mishoni abakalamba nganshi kabili bali tucila ifwe mu nshita yesu. Cinshi ico ilya nshita yacitile? Yalisalagene ngo buluba mu cipupu.

“Nomba ni cinshi ica konkelepo? Mukulanda bwino ifwe tulatontokanya ukuti kulya kupanga ukwine kwine no

kulobolola ukwa mbuto — icishilwa icapwililika. Lelo te ifyo. Kuli ulutampulo na lumbi. Lulyo lutampulo elulya ilyo icipapa nangu imisungu ipangwa ku kufimba imbuto. Kabili cilya e cacitike filya fine muli ici cishilwa ica bu Mupashi. Kabili pa ntendekelo ya myaka amakana yabili, pa kutendeka kwa Nshita ya Laodikea, kwali icisumino icasalanganishiwe ukutila Mupashi wa Mushilo walewa nga filya fine Wacitile pa Pentecosti. Abantu balelandila mu ndimi no kulanda ukutila bali batishiwa na Mupashi wa Mushilo ne cishininkisho ica kulandila mu ndimi. Lelo nalyenda mu mabala ya nyanje inshita ishing, kabili kulya ku mpela ya lusuba ine nalisabile utumitwe twa ngano no kutufikina mu minwe yandi ukufumyamo inseke, ilyo mukupapushiwa mulya TAMWALI ULUSEKE LWA NGANO MULI ILYE MISUNGU, NANGULA MUCINE CINE CAMONEKE KWATI FYE INGANO SHALI MULYA. Ici cikope ica pwililika ica abo abaitunga ukuba ukusela kwa Pentecostal. Kabili ukutila ici cishinka ica shininkishiwa cilesangwa mukutila aba bantu BABUNGENYE PE SAMBILISHO no kuikaka abene ukubwelelamo nakabili nge fyo akabungwe kuntanshi yabo kacitile, ukushininkisha cilya mucifulo ica kuba imbuto ine, bali imisungu atemwa icipapa icakucingilila ku mbuto iya ngano iyo yali no kwisa. Ulu lutampulo ulwa misungu cali ciputulwa ica busanso ico Yesu asoselepo muli Mateo 24:24, “ukubepa abasalwa bene nga cabe cingacitwa.” Owe, umuntu aumfwile ukutila ici cipapa, iyo yaitwa ukuba Inshita ya Pentecostal yali ni mbuto iya cine. Lelo cashininkishiwe ukuba fye icakusendelamo ukutwala ubumi mulya mukati ka nshita umo ukubwekesha ukwa cine kuleisa kabili Ingano iya kwa Nabwina ilelangishiwa mu maka ayalandwa na Esekiel 47:2-5, ‘E lyo amfumishe inshila ya mpongolo ya ku kapinda ka ku kuso, no kunshingulusha inshila ya kunse ukufika kunse ya mpongolo iyalola ku kabanga; kabili moneni, amenshi yalekonkoloka ukufuma ku mbali ya ku kulyo. Uyo muntu pa kufumina ku kabanga no mwando mu minwe yakwe, alinge mikono ikana limo, no kunjabusha mu menshi; amenshi ya fika mu nkolokoso. E lyo alinge kana limo, no kunjabusha mu menshi; amenshi ya fika mu makufi. E lyo alinge kana limo, no kunjabushamo; amenshi yafika mu musana. E lyo ali nge kana limo; yali umulonga uo nafilwa ukwabuka: pantu amenshi yali tumbene, yaba menshi yakowamo, mulonga ushingabukwa.’

“Kabili umusango uo cacitilwemo cali ukupitila mu bufwayo bwakwa Lesa ubwapwililika kabili no butantiko. Ba Lutheran balikwete Umupashi wa Mushilo mu nshila imbi ukupitila mu kulekelwa; ba Methodist bali Bukwete munshila imbi ukupitila mukusangulwa kabili ilelo Walibwekeshiwa, ukubwekesha — Umupashi wa Mushilo uli pano.”

“Lola kabili kosha ifyashala ifyaliaswa fifwe.” Nomba amatontonkanyo ayalelangishiwa mu fyebo fibili, “lola” no “kukosha” ni aya. Ukulola takwakwata fye itontonkanyo iya kuba uwashibuka lelo ukuba uwaiteyanya. Nga takuli ukuba ifi cilaleta ubusanso no kulufya. Ukukosha cipilibula ukucila fye palwa kupela ubukose, cipilibula ukukaka no kupampamika ku kutwalilila. Ifi fyebo fibili fisontelega kuli filya ifyashalako ifya CISHINKA ico icine ceka cili mupepi atemwa “nalimo” ukufwa. Uku kulangisha ukwa Mupashi kwisa kuli ine ngo bulondoloshi. Ibumba lya basha, muli bunkole ubutuntulu ku mubili na mumikalile na bema kabili na babutuka ukufuma ku babekete (mucine filya eflyo Sarde cipilibula: abo aba butwike). Bababutusha kabili ifya bunonshi fyabo ifikalamba kabili ifya bukata fyonse fyaluba. Bena tabeketwe nakabili, lelo ifintu fye fyeka ifingalandwa fyakutula bena nababutuka — te kubutuka ukwa pwililika nge fyo bamo bali ukulingana ne Cebo. Balilufishe ifingi ifya buntungwa bwabo. Nomba Shikulu alesosa, “Imwe mu nshila imbi na mubwelela muli bunkole; moneni ukutula ta mubwelele. Ukumona ukutula ta mubwelele beni abaitayanya kabili twalilileni lyonse ukulola pa fintu ifya bunkole bwenu atemwa mwalalufya fyonse. Ikosheni mwebene nomba mu fyo mwashala na fyo mu musango uwa kutula ku kupampamika ukwa kutwalilila pa fyo mwakwata kabili e ico ukumona ukutula ku ntanshi ta mulufishe. Ili likaba ishuko lyenu ukufikilisha filya ifyo ta mwafikilisha.” Lelo bushe balitwalilile. Iyo mukwai. Tabakutike kwishiwi lya Mupashi kabili inshita imbi yaile muli bunkole kabili e ico Lesa aimishe bambi abo abenga cita ubufwayo Bwakwe. Lesa alicilukile icilonganino ca ba Lutheran nge fyo Acita fyonse ifyashala, kabili tabakatale ukubwelela. Lesa alitwalilile kabili mu nshita ipya kabili no kuleta icine nacimbi kabili ukubwekeshapo nakumbi ukunono.

UBUPINGUSHI

Ukusokolola 3:3, “E ico ibukisha ifyo wapokelela no kuufwa, kabili lama no kulapila. E ico nga tawalole, nkesa ngo mupupu, kabili tawakeshibe inshita iyo nkeshila pali iwe.”

Ndefwaya ukubelenga ubwilulo na bumbi (Wuest) ubwa iyi vesi, “Uleibukisha, kanshi, mu musango uo wapokelamo (icine nge ca kusungisha ica kwikalilila) kabili umusango waumfwililemo (cena) kabili ulecicingilila (cena), kabili leka amano yobe yapilibulwe iyi ine nshita.” Cena cishinka nganshi ukufuma muli iyi vesi ukutula Lesa alibapele icine ngo kusungisha ukwa kwikalilila. Calipokelelwe kabili cena cakulaba cabo ukwabulo kupokololwa. Cena nomba cashala ukumona ifyo bali no kucita na cena, nga bali no kucisakamana atemwa iyo. Kabili cilya cishinka. Bena balipelwe ishintililo ilya

cine ica Mbila nsuma yonse, “Abalungami bakekalila kucitetekelo”, “Ipusukilo lyakwa Shikulu.” Balyumfwile icine ica Baibele ico caposele panshi amasambilisho ya Rome kabili ukuleta apa fye amaka yonse aya bu papa. Balishibe icine ukutila ulukuta talupususha. Balilwike pa mulalilo wakwa Shikulu. Balikwete ulubuuto pa lubatisho lwa mu menshi. Balifumishepo ifimpashanya. Icline? Cinshi takwatalile akubako inshita na baume na bambi abengi no lubuuto ulwingi ulwa kusalanganya. Balikwete ukusanika ukwalinga ku kufumyapo umupwilapo imibombele ya kale atemwa ukutendeka cipya cipya no kuleka Lesa ukubatungulula, umushilwa pa mushilwa ifunde pe funde. Balipokelele cine. Balcifwaya kabili balicumfwile. Lelo ilipusho lyali, musango nshi bacumfwilemo? Bushe balicumfwile ku kulilapo atemwa cali ne micitile imo ine iyo aba Greek abengi bakwete — icintu cimo ica kulanshanyapo no kubikapo amatontonkanyo yabo? Mucine Icebo icanonka ica cishinka caleumfwika mu musango uwa masambililo, mu cifulo ica kubomba mu butuntulu, pantu Lesa alefwaya ukupilibulwa kwa mano pali cena. Nga ici Cebo cakwa Lesa ico mucine icaba, kanshi cilingile ukucinakila. Ukukana cinakila kuti caleta ubupingushi. Ilyo ba malonda be tempile ilya mushilo babasangile nabalalo tulo, baleboma kabili ne fya kufwala fyabo baleoca. Ni cinshi ico Shikulu ali no kucita kuli abo muli iyi nshita abanenwike mukulinda kwabo?

“*Nkesa kuli iwe ngo mupupu.*” Sarde uwakale alecushiwa lyonse na bapupu abo abaletentemuka ukufuma ku mpili no kwibila abantu pa maka. E ico balishibe bwino nganshi ifyo Mupashi walesosa ukutila ukwisa kwa kwa Shikulu kuli ngo mupupu. Ukuba bashibuka no kuiteyanya kweka kuli no kuba ukwalinga ku kuiteyanya palwa kwisa Kwakwe. Nomba natwishiba ukutila iyi ni mbila iya ku mwangashi wa bufi, pantu ukwisa kwa kwa Shikulu kukaba nge fyo cali mu nshiku shakwa Noa. Cinekonse konse bali abaishiba bwino bwino kwi lyeshi ilya leisa, kabili pakuba abaishiba bali abaiteyanya no kupusushiwa. Lelo isonde lyaba shashila lya lyonawilwe. Nangula cila bushiku balekumana pamo na balungami no kumfwe cine, balicikene mpake nshita yalipwile. Balya bantu aba mano ya buntunse umupwilapo muli ilya nshita iya kale balapashanya ilelo abaitunga ukuba AbenaKristu abo bumi bwabo bwaisushiwa ne fintu ifye sonde, no kusangalala mu musango uwa kutila tabakwata ukukabila ku fintu ifya bu Mupashi, kabili bonse tabaishibapo nangu kamo, atemwa ukuba abaiteyanya ku kumoneka Kwakwe.

UKUTASHA

Ukusokolola 3:4, “Lelo uuli na mashina yanono mu Sarde aya ba shakantaike amalaya yabo; bena bakendela pamo na Ine na bafwale fya buta; pantu bali wamina.”

Mucine ishiwi ‘amashina’ cipilibula ‘abantu’ nge fyo calandwa mu Milimo ya Batumwa 1:15 pali balya abali pa cipinda capa mulu. “Impendwa ya mashina capamo bali nalimo 120.” Lelo kuli ine capula ukulangisha fye abantu; cilaleta cilye cine catantikwa mu nshita ili yonse iyo yalandilwe kuli ifwe kuli Shikulwifwe no kukonkomesha ukukalamba. Cena ni ci: imibombele ya lukuta ya ishi nshita yapangwa mu myangashi ibili, uwa cine no wa bufi. Lesa mu mapange ya kuteka Kwakwe umwine alishibika shonse pamo, ukushiita ulukuta. Moneni muli iyi nshita ifyo ashebaula ukusosa, “ku lukuta ululi” — te “inkuta ishaba” mu Sarde, — lelo ukushikumbinkanya pamo — “ulukuta ululi”... “Nalishiba imilimo yobe...uuli uwafwa...imilimo yobe tayafishiwapo...” Elyo kabili Aletwalilila — “Iwe (ulu lukuta mu Sarde) naukwata abantu abanono kuli iwe abo abali abalungama, kabili abashaluba nge cintu bwingi. Aba bendela mu malaya ya buta kabili bali abawamisha kuli Ine.” Nomba aba bantu balya abali aba mushilo aba cine abakwa Lesa baleenda “bonse baleseksha Shikulu.” Amalaya yabo yali aya busaka. Mulemona muli shilye nshiku amalaya yalekumya panshi pa musebo no kwikata ulukungu no kukoweshiwa. Aba balelelekesha ifyo baleenda pa kutila befishiwa ne sonde. Bena bali mu Mupashi no kwendela mu Mupashi. Bali aba mushilo kabili ababula akalema kuli Wene. E ico balefikilisha amapange yabo filya e fyo Abena Efese 1:4 isoso kutila e kupanga kwa kwa Lesa kuli ifwe, “ukutula tube aba mushilo kabili ababula kalema kuli Ena.”

Nomba ukufuma muli iyi vesi iyo ilangisha abasalwa bakwa Lesa ukuba “Amashina Yanono,” kuti mwamona bwino bwino pafyo twalesambilishapo palwa iyi nshita. Yali iyafulungana. Yali ISHAFISHIWAPO. Yaliputawile mu nshila ishing, kabili Lesa aliyebawile mupepi mu nshita yakwe yonse. Yali iya nenuka kabili iyalwala kabili ili mupepi no kufwa tacali ni nshita iya bukata iyo aba mano ya buntu nse bakalemba wa kale ba Protestant bailenga ukuba. Ukulolekesha umuku umo bwangu bwangu pali cilya cimuti camoneke cali icauminina kabili icababuka, icabula mabula kabili icabula ukumesha ifisabo kano fye ku fisabo fimo ifyatusa kabili ne mititimo ifyo fyalelukuta bwangu panshi. Lelo loleleni pa kashita! Lolekesheni mupepi. Palya pa mulu, mu lubuuto Iwa kasuba, mwali fimo ‘ifisabo fya ntanshi’ — ‘Amashina Ayanono’ — ukupwililika muli Wene pantu bafyelwe kuli Wene, ukwisushiwa na Wene kabili ukwenda pamo na Wene ku Cebo Cakwe.

Tuletasha Lesa pali ‘balya abanono’.

“*Kabili bakendela pamo na Ine.*” Filya e fyo Lesa alesosa ukuti Akapela pali bena ku myendele iyi iyaololoka. Cilya ciputulwa ica bupyani bwabo ico Wene abasungila. Nga

balefwaya ukwenda pamo Nankwe ukupita mu mafya na mufiteyo fya bumi kabili ubucindami kuli Wene, Ali no kwisa bapela ifilambu. Wene talabako pa milimo yesu iya citemwiko. Lesa lyonse akatulambula pafyo tucita ku kusekesha Wene.

Ee, balyendele ukupita mwi sonde kabili tabakumineko kuli cena. Tabasuminishe imibombele ye sonde ukuba cimfya. Ilyo amashina aya lumbukwa aya ilya nshita yanakile ku micitile iya lubana iya buteko basalile ukwikala mu matontontonyo aya mapolitiki mucifulo ca matontontonyo aya bu Mupashi elyo bali mu nshila yabo ukubwelela mwi sonde, abanono aba bene baiminine pa Cebo cakwa Lesa, kabili mukucita cilya bacindike Shikulu. Nomba Wene ali no kubapela umucinshi mukubwekesha. Pantu bakenda pamo Nankwe mu fya buta. Baliilangishe abene pamo Nankwe pe sonde kabili nomba Ali no kuilangisha pamo nabo mu Yerusalemu Mupya. Kabili ifyo kukaba ukwawamisha kulyo kulangishiwa! Cilanenga ine ukusansamuka elyo kabili cilanenga ine ukulila pa kutontontonya ifyo Wene aicefya, pantu muli no kumona ukutila Wene tafwala mu musango umbi uwa pusana na ba mushilo, nge ntungulushi sha pe sonde shingacita. Iyo, bena bali nga Wene; Nao ali nga bena. Bena bali nga Wene, nge fyo Yohane asosele; pantu “bala Mumona nge fyo Aba.”

“*Pantu bena bali abawamina.*” Bushe imwe namwishiba Uyo ulelanda ifi? Wene ni Yesu, Ulya umu Uwawamina, Umwine. Uyu aba fye Umo eka Uyo uwabo walinga ku kusenda ibuku ukufumya mukuboko ukwa Wene Uyo uwikala pa cipuna ca bufumu. Kabili nomba uyu Umo Uwawamina alesosa ku ba mushilo Bakwe, “Muli aba Waminina.” Uyu pano Umo, ena fye Umo uwalinga ukupingula, (kabili mucine ubupingushi bonse bwapelwa kuli Wene,) kabili Alesosa, “Muli aba wamina.” Aya mashiwi yali aya kupapusha nge fyo yaba mashiwi mu Bena Roma 8:33b, “Les aletila ndi mulungami.” (Ubutopilubulo bwakwa Way.) Kulya mu lubuto ulwa buta ulwa bulungami bwakwa Lesa, mukomfwa ishiwi ilyawamisha ilyakwa Yesu ilyo Alesosa, “Bena Bandi. Bena balungami. Bena baliwamina. Bena bakendela pamo na Ine mu fya buta.”

UBULAYO KULI KACIMFYA

Ukusokolola 3:5, “Uwacimfya, akafwikwe fi amalaya ya buuta: kabili nshakapase nakalya ishina lyakwe mwi Buku Iya Mweo ne shina lyakwe nkalilumbula ku cinso cakwa Tata, na ku cinso ca ba malaika Bakwe.”

“*Uwacimfya, akafwikwe ifi amalaya aya buta.*” Iyi mubutuntulu kubwekesha kwa vesi ya 4, umu mwalembwa pa banono abashakantaika amalaya yabo. Twalekwata insoselo imyaka ya pitapo ukwabulo kutwishika yasendelwe ukufuma

kuli iyi vesi. Yali, “Sungeni ama siketi yenu ubusaka.” Capilibwile: mwilaibika mu fintu ifya kuleta amepusho; bamo benga ibikamo kabili kuti mwatunkwa ukusangwamo, atemwa umuntu umo engesha ukumubikamo; lelo talukeni kuli fyonse fyo pa kupange nshila iya kotaluka ukufuma kuli fyena. Nomba Lesa ali no kubalambula abo abakonka ukupandwa mano uku. Bali no kufwikwa mu fyabuta nge fyo Wene afwikwa mu fya buta. Petro, Yakobo na Yohane bali Mumwene pa Lupili ulwa Sansama kabili ifya kufwala Fyakwe fyali ifyabuta ngo lubuuto. Ulya e musango aba mushilo bali no kufwikwa. Ifya kufwala fyabo fikalabalika, ukubuta tutu.

Mwalishiba tuleikala mu nshita ya kumpela. Ni muli ino nshita umo inkuta shili no kwisa capamo. Kabili nge fyo nangu ni nomba baletungulula ama politiki ye sonde, bena nombaline bakatungulula ne ndalama she sonde. Kanshi, nga tamwaba ku kabungwe ka mwi sonde aka ma chalichi, tamwakatale ukushita atemwa ukushitishisha. Mukalufya fyonse. Balya abekala aba cine kuli Lesa no kusunga amalaya yabo ubusaka ukufuma mukukoweshiwa ukwa iyi ‘mibombele ye sonde’ iya butantiko bwa lukuta bakesa cushiwa ku mubili. Kukapelwa kuli bena ubwesho ubukalamba ubwa kunakila. Bakashimikila bakanakila na pakubepekesha ukutila bakabombela Lesa mukati kamibombele iya munkanyakristu iya micitile ya ciswango. Bakanakila ku fyakutasha ne fya kubeleleka isha mfumu. Kabili abantu bakakonka aba bakacema ababufi ukuya fye mukati ka kwipaiwa. Lelo mubupingushi bonse bakasangwa ukuba ubwamba. Tabakapelwe yalya malaya ayabuta; nangula bakendela pamo Nankwe. Teti mwende mu fyakufwala ifyakantaikwa ifye sonde, ukwikatana amaboko na ciwa pano, elyo kabili ukusubila ukuba pamo na Lesa. Ni nshita iya kubuka no kumfwe shiwi lyakwa Lesa lilebilikisha, “Fumeni muli wene (akabungwe ka bukapapa) mwe bantu Bandi, pa kutila mwikumako ku membu shakwe, pakutila mwipokelela ifinkunka fyakwe.” Ameni. Lesa alelanda. Kaneni imipepele iya ili sonde nge fyo mulekana icinkunka. Lekeni ukwenda pamo ne sonde no kulenga ifya kufwala fyenu ukuba ifya buta ukupitila mukulapila no mulopa wa Mwana wa mpaanga. Lelo ciciteni nomba, pantu mailo kuti kwaba ukucelwa nganshi.

“Uwacimfya, nshakapase nakalya ishina lyalwe mwi Buku ilya Mweo.” Umuku naumbi nakabili twaisa ku ciputulwa ica kosa sana ica Cebo. Iyi vesi ukukana ikonka sana ikabomfiwa na bonse babili ba Arminian kabili na ba Calvinist ukulinganya amapange yabo. Abena Arminian bali no kusoso kutila iyi vesi mucine cine ilatalikisha Yohane 6:37-44, “Bonse abo Tata Ampela bakesa kuli Ine; no uleisa kuli Ine nshakamutamfye. Pantu naika mu mulu, te ku kucito kufwaya Kwandi, kano ukufwaya kwa Wantumine. No ku e kufwaya

kwa Wantumine, ukuti bonse abo Ampela ni lufyapo, lelo nkemye bonse mu bushiku bwa kupelelekesha. Eico abaYuda bala Mungwi'nta, ico Atile. Nine mukate uwaika mu mulu. Kabili balati, Bushe uyu te Yesu, umwana wakwa Yosefe, Untu ifwe twaishiba nyina? Inga kanshi engatila shani nomba, Naika mu mulu? Yesu alyaswike atile kuli bene, Mwi ngwi'nta mwebene. Takuli uwingesa kuli ine kano Tata Uwantumine amukula: na Ine nkamwimya mu bushiku bwa kupelelekesha." Ba Arminian balengo bufwayo bwakwa Tata, ukukanaba ukupanga kwa kuteka kwakwe, lelo ukuba fye ukukabila fye ilyo wene eminine panuma no kulolekesha pafyo abantu bacita ne fya bupe Fyakwe fisuma ifyawama, elyo nakabili no mweo wa muyayaya.

Ba Calvinist tabamona cilya. Bena balamona muli iyi vesi icisansamushi icikalamba ukupelwa ku balecula, aba mushilo abalecutika, ukutila te mulandu ifyo inshita shaba ishabila, abo bucushi bwabipisha, pantu kacimfya ni umo, "Uyo ucetekela ukutila Yesu e Kristu," ena takakwate shina lyakwe ukufumishiwa muli lilye buku. Bamo nabo basosa ukutila ili 'Buku ilya Mweo' talyaba li 'Buku ilya Mweo ilya Mwana wa mpanga.' Lelo nga lyonse, ilyo umo asumina vesi mukukana fikapo, esa no kwiluka ukwa kukana fikapo.

Ukucitwa ukwa kufumishiwa ishina ukufuma mu fyalembwa fyakwa Lesa kwacila ukusoma panono, pantu mpaka nomba abengi bakasambilila balifika pa cifulo ica kupwisha ili lyashi mukukana fikapo ukutila Lesa alabika amashina ya balya abafyalwa cipya cipya mukati ke Buku ilya Mweo ilya Mwana wa mpanga pa nshita iya kufyalwa kwabo cipya cipya; kabili nga pa mulandu umo lilye shina lilingile ukufumishiwapo, incende palya apalembelwe pali no kwisaba apabula kantu nge fyo kale pali ishina ilyo talilalembwapo palya. *Ici caliba icapusana umupwilapo ku fyo Icebo mucine cisambilisha.*

Pantendekelo fye ya kusoma kwesu, lekeni cishibwe ukutila takwaba Ilembo NANGU LIMO ilyo lisambilisha ukutila Lesa ino *ine nshita alelundilapo* ukulemba amashina. Ifi fyonse fyacitilwe ilyo mufula we sonde wali taulalengwa, nge fyo twalasontelelako nombaline fye. Nakabili, te lipusho ilya kuibika fwe bene na mabumba yabili aya bantu bonse abakwete ishuko ukupokelela umweo wa muyayaya, ilyo ibumba limo lyali upokelele kabili lyakwete amashina yabo ukubikwa mufyalembwa ilyo bambi abo abakene tabakwete amashina yabo ukubikwa filya. Ifwe mucine cine twalalangisha na Malemo ukutila icintu bwingi abo aba shafyelwe cipya cipya bakesaya mu mweo wa muyayaya. Ici nge fyo cingomfwika iceni, cena cishinka mucine cine. Twalalangisha nakabili ukutila kwaliba ibumba lya bantu abo amashina yabo yabikilwe pali kulyo kulemba ilyo mufula we

sonde wali taulalengwa, TEKUTI MU NSHILA ISHILI SHONSE BAKWATE YALYA MASHINA UKUPASWA; lelo twalalangisha nakabili ukutila ibumba limbi ABO AMASHINA YABO YALI PALYA APA LEMBWA ILYO MUFULA WE SONDE TAULALENGWA BAKAKWATA AMASHINA YABO UKUPASWA.

Icakwambilapo, takwaba ifya kushintililapo pa fya kulanda ukutila 'Ibuku ilya Mweo ilya Mwana wa mpanga' talyaba cimo cine nge 'Buku ilya Mweo'. Ibuku ilya Mweo kuti limbi lyaitwa Ibuku ilya Mweo ilya Mwana wa mpanga, atemwa Ibuku ilya Mweo ilyakwa Kristu, atemwa nakabili Ibuku Lyenu kabili Ibuku ilya ba Mweo. Amashina fye yeka eyalembwamo muli lyena. Ukusokolola 13:8, "Abekashi aba pano nse bonse ba kacipepa, (iciswango) onse ushalembelwe *ishina* lyakwe ukufuma ku kulengwa kwa pano isonde mwi Buku Iya Mweo ilya Mwana wa mpanga uwaipaiwe." Ukusokolola 17:8, "Iciswango ico mwene calipo, kabili tacilipo; lelo cili no kufuma mu cilindi ca kumbo, no kuya mubonashi: na bekashi aba pe sonde bakapapa, abashalembwa *amashina* yabo mwi Buku ilya Mweo *ukufuma ku kulengwa kwa calo*, pa kumona iciswango pa kuti calipo, kabili tacilipo, kabili cikabapo." Ukusokolola 20:12-15, "Na mwene na bafwa, abakalamba na banono, na beminina ku cinso cakwa Lesa; nama buku yalikipukwilwe: ne Buku limbi lyakupukwilwe, ilyo ilyaba Ibuku ilya Mweo: na bafwa bapingwilwe ku fyalembwelwe mu mabuku aya, umwabele milimo yabo. Bemba alekelelo abafwa abalimo; ne mfwa na kumbo fyalekelelo abafwa abali muli fyena: na bo bapingwilwe umu umwalole milimo yakwe. E lyo imfwa na kumbo fyaposelwe muli bemba wa mulilo. Kabili ngo muntu tasangilwe na lembwa mwi Buku ilya Mweo aposelwe muli bemba wa mulilo. Iyi ni mfwa ya cibili." Kutu mwamona ukutila nangula kwaliba ama buku yambi ayalumbwilwe, kwaba lyonse ukusotelela kwi buku LIMO iyakwata amashina. Mu kusokolola liitwa 'Ibuku ilya Mweo ilya Mwana wa mpanga,' atemwa 'Ibuku ilya Mweo.'

Nomba ni kwisa uko ili buku lyabela? Luka 10:17-24, "Kabili abe kumi cinelubali babwelele no kusekelela, abati, Mwe Shikulu, ifiwa na fyo filatunakila mwi Shina Lyenu. Awe atile kuli bene, Namwene Satana alepona mu mulu kwati ni nkuba. Moneni, ni mupa maka ya kunyanta pa nsoka na bakaling'ongo, na pa maka yonse aya mulwani: kabili ta kuli icinga mucita akabi, nakalya, Lelo mwisamwa muli ici, ica kuti imipashi ilemunakila; lelo samweni, *ico ama shina yenu na yalembwa mu mulu*. Muli ilya nshita Yesu ayangile mu Mupashi, no kutila, Nde Mutashisha, Mwe Tata, Umwine wa mulu na pano nse, ico Mwafishile ifi ku ba mano na ba mucetekanya, no ku fisokolwela ku ba cece: eya, Tata; ico efyo

cali ica kubekelwamo mu menso Yenu. Fyonse fyapelwa kuli Ine kuli Tata: kabili takuli uwaishiba Umwana ifyo Aba, kano Tata: nangu Uwaishiba Tata ifyo aba, kano Mwana, no yo Mwana afwaya ku Musokolwela. E lyo pa kupilibukila ku basambi Bakwe, atile kumbali, Yalishuka amenso aya mona ifyo mulemona: Pantu nde mweba nati bakasesema abengi ne shamfumu bafwaile ukumona ifyo mulemona, lelo tabafimwene; no kumfwa ifyo muleumfwa, lelo tabafyumfwile.” Ibuku ilya Mweo mucine lisangwa mu mulu, kabili likamonekela pa cikalamba Icipuna ica Buuta ica bupingushi. Muli aya ma vesi Yesu atile ukuti AMASHINA yabo yalembelwe mu mulu. Yalembelwe mwi Buku ilya Mweo, pantu mulya e mo amashina yabikwa. Yesu alelanda ku bekumi cinelubali (vesi 17), lelo Wene nakabili alelanda ku be kumi na babili (vesi 23). Bonse aba balisangalele ukutila ifiwa fyalebanakila mwi Shina lyakwa Yesu. Ukwasuka kwa kwa Yesu Kristu kwali, “Mwisangalala pantu imipashi ilemunakila, lelo ukutila amashina yenu yalilembwa mu mulu (Ibuku ilya Mweo).” Muli no kumona pano ukutila Yuda ali umo uwa balya uyo uwaletamfya ifiwa mwi Shina ilyakwa Yesu, lelo twalishiba ukutila ali ciwa, umwana wa boni. Yohane 6:70-71, “Yesu aabaswike ati, Bushe nshasalile imwe abe kumi na babili, na muli imwe umo ni kasebanya? Asosele Yuda Iskariote, mwana Simone: pantu wene ewasungamina uku Mufutuka, na o aliwe kumi na babili.” Yohane 17:12, “Ilyo nali nabo pe sonde, Ine nalebalindila mwi Shina Lyenu: balya abo Mwampele nali babakile, tapalubapo nangu umo, kano mwana wa boni: ukuti Ilembo lifishiwe.” Yohane 13:10-11, 18, “Yesu atile kuli wene, uwaowa takabila kusamba kano fye amakasa, lelo nasanguluka umubili onse, na imwe mwalisanguluka lelo te bonse. Pantu Aishibe uule Mufutuka; e ico Atile, ta muli abasanguluka bonse. Nshilemweba bonse: Ine ninjishiba abo nasalile: lelo ni mukuti cifishiwepo Icilembo icatila, uulyako icilyo candi asumbwila pali Ine icitende cakwe.” Nomba ngo lulimi lulepilibula icintu icili conse tulingile ukusumina ukutila Yuda asalilwe na Yesu (Yohane 13:18), lelo nomba tali uwasanguluka. (Yohane 13:10-11), *Yuda nao alipelwe kuli Yesu na Tata*. Yohane 17:12. (Lekeni cishibwe pano ukutila “ukusala” no kupela fili ifyapalana bwino bwino ngo kulangishiwa kwa kwa Mose na Farao, Yakobo na Esau, pantu nangula Esau na Farao bonse balishibilwe kabela, bena bali lingilwe kabela ku bukali, ilyo impela yakwa Mose na Yakobo yali ukucindamikwa. IPerto 2:8-9a ilangisha bonse babili ifinangwa na basalwa “nangu ni kuli balya abaipununa ku Cebo, pa kuba ababucintomfwa: *uko nabo basontelweko*. Lelo imwe muli nkulo iyasalwa.”) Yuda apendelwe pamo na be kumi na babili kabili mucine alikwete iciputulwa pamo nabo muli bukapyunga ilyo Pentecostal tailafika. Imilimo ya Batumwa 1:16-17, “Mwe ba munyinefwe, ili no kufishiwapo,

Ilemba lilya Umupashi wa Mushilo wasosele kabeli mukanwa ka kwa Dabidi palwa kwa yuda, uwali ni ntungulushi ku baikete Yesu. *Pantu Yuda apendelwe muli ifwe, kabili apendwilwe icakaniko ica mukupyunga uku.*” Iciputulwa ico Yuda akwete pakati ka bekumi na babili elyo kabili no kuluba cali limbi icacepesha ku bupyungishi wa bambi abe kumi na cimo, atemwa bwena bwali bukapyunga ubwa buciwa ubwa kunse ubwa fyantikilwemo mukati kabupyungishi bwa bambi. Imilimo ya Batumwa 1:25, “Ukuti apyanine pali *bukapyunga ubu* bwa batumwa, ubo Yuda ayalwikeko, ukuya ku mwakwe.” Yuda, kasebanya, alilufishe bukapyunga ubwapelwa na Lesa ubwa Mupashi wa Mushilo, no kuipaya umwine kabili AILE KU CIFULO CAKWE UMWINE. *Ishina lyakwe lyali na lyo line mwi Buku ilya Mweo. Lelo ishina lyakwe lyalipashilwe.*

Nomba ilyo tatulakonka ili tontonkanyo pali Yuda, natubwelele ku Cipingo ca Kale kabili tumone apo Lesa acitile cintu cimo cine. Ukutendeka 35:23-26, abana baume bakwa Yakobo bali ikumi na babili kabili amashina yabo yali ni aya: Rubene, ebeli lya kwa Yakobo, Simeone, Lebi, Yuda, Isakari, na Sebuluni; Yosefe na Benyamini; Dani na Naftali; Gadi na Ashere. Aba bana baume ikumi na babili ifikolwe baishileba imikowa ikumi na ibili iyakwa Israele kano fye ukutila Yosefe takwete umukowa ukwinikwa mwishina lyakwe, pantu mu busuma bwakwa Lesa kwali no kuba imikowa ikumi na itatu, kabili abana baume babili bakwa Yosefe balipelwe umucinshi uwa kuleta ikumi na ibili kwi kumi na itatu. Namwishiba, mucine, ukutila ici cali icikankala nge fyo Lebi ali uwapatulwa kuli Lesa ku mulimo uwa bushimapepo. E ico ilyo Israele afumine mwi Egupti na Lesa abapele ihema mu mumatololo, tulesanga umukowa wakwa Lebi ukupyungila ku mikowa ikumi naibili iyainikwe Lubeni, Simeone, Isakari, Yuda, Sebuluni, Benyamini, Dani, Naftali, Gadi, Ashere, Ephraim na Manasse. Ubutantiko ubwa mashina aye bumba yalalumbulwa muli uyu musango mu Mpendwa 10:11-28. Umu tamuli ukulumbulwa kwa kwa Yosefe nangu Lebi. Lelo ilyo twalolekesha mu Kusokolola 7:4-8, umo isoso kutila, “walikakatikwe amakana umwanda umo na makana amakumi yane na makana yane aba mikowa YONSE iya bana ba Israele,” e ico cilebalenga ukuba ifi: Yuda, Lubeni, Gadi, Ashere, Naftali, Manasse, Simeone, Lebi, Isakari, Sebuloni, Yosefe, Benyamini. Twabwekela ku mikowa ikumi limo pamo na Lebi na Yosefe ukulumbulwa pakati kabo, lelo Dani pamo na Ephraim tabalipo.

Nomba ilipusho lilesa, cinshi ico iyi mikowa ibili yafutilwa? Ubwasuko busangwa mu Malango 29:16-20, “Pantu imwe mwaishiba ifyo twaikele mu calo ca Egupt; ne fyo twapitile mukati ka nko isho mwapitilemo; mwamona ne fya makankamike fya shiko, ne milando ya kupashanya ya shiko,

fya cimuti ne fya libwe, ifya silfere ne fya golide, ifyali kuli shene: Cenjeleni epali muli imwe mwaba umwaume, napamo umwanakashi, napamo ulupwa, napamo umukowa, abo imitima yabo ilealuka lelo kuli Yehoba Lesa wesu ku kuya mukubombela imilungu iya nko isho; epali muli imwe mwaba umushila uletwala ubusungu no bululu; Nomba wene pa kumfwa ifyebo ifya cilapi ici, epa kuipalila mu mutima wakwe, ati, kukabo mutende kuli ine, nelyo naenda mubuma nkonso bwa mutima wandi, e kuleka kuululwe iciteku ne cauma: Yehoba takamubelele uluse, awe mwandi kukemina uyo muntu ku bukali bwakwa Yehoba nakalumwa kakwe, kabili cikaba pali wene icilapi conse icalembwa mwi buku ili, na o Yehoba akapase shina lyakwe mwisamba lya mulu.” Pano napalandwa icilapi palwa kupepo tulubi, atemwa ubulalalele ubwa bu mupashi. Umukowa uyo uwaalukile kutulubi wali no kukwata ishina lya buku ukupaswa. Kabili ilyashi ilya kale ilya mikowa ibili iyo amashina yayako yalipashilwe pa mulandu wa kupepa utulubi lisangwa mu 1 Ishamfumu 12:25-30, “Nao Yeroboamu akulile Shekemu mu calo ca Mpili icakwa Efraimu, no kwikalamo; kabili afumine kulya akulile Panuele. Elyo Yeroboamu atile mu mutima wakwe, Nomba ubufumu bukabwelela ku ng’anda yakwa Dabidi: Nga ba bantu balanina ku kwipaila amalambo mu ng’anda yakwa Yehoba mu Yerusalemu, e lyo imitima ya aba bantu ikabwelela kuli shikulwibo, kuli Yeroboamu imfumu yakwa Yuda, kabili bakanjipaya, no kubwekela kuli Yeroboamu imfumu yakwa Yuda. Awe imfumu yapandile amano, no kucite ifiponti fibili ifya golide, e lyo yatile ku bantu, Capwa kuli imwe ukunina ukuya ku Yerusalemu; mone milungu yobe, We Israele, iya kuninike ukukufumya ku calo ca Egupti. Kabili abikile cimo mu Betele, ne cibiye abikile muli Dani. Awe ici cintu ici caishileba ica lubembu: pantu abantu baleya ku kutota ku cinso ca cimo, na kuli Dani kwine.” Hosea 4:17, Efraimu alambatila kutulubi: leka abe.

Moneni sana sana ukutila ukukandwa kwa kupepo tulubi kwali kwakutila ishina lya ulyo mukowa lyali no kupaswa ‘ukufuma mwisamba lya mulu.’ Amalango 29:20. Tailesoso kutila likesapaswa ‘mu mulu,’ lelo ukufuma mwisamba lya mulu. Kabili filya ni filya fine fye eflyo lili, pantu nomba Israele alibwekela mu Palestine, kabili nomba line Yehoba akakatika 144,000 iya bena. Lelo ukufuma muli ilye mpendwa Dani na Efraimu tabalipo.

Ukusokolola 7:4-8, “Naumfwile ne mpendwa ya bakakatikwe; amakana umwanda umo na makana amakumi yane na makana yane aba mumikowa YONSE ya bana bakwa Israele. Ku mukowa wakwa Yuda abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wakwa *Rebene* abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa

wakwa *Gadi* abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wakwa *Ashere* amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wakwa *Naftali* abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wakwa *Manasse* abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wakwa *Simeone* abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wakwa *Lebi* abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wakwa *Isakari* abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wakwa *Sebulune* abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wakwa *Yosefe* abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wakwa *Benyamini* abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. (Moneni, Dani na Efraimu tabalipo). Nomba pamo ne ci moneni Daniele 12:1 iyo isontelela kuli aba amakana umwanda umo na makana amakumi yane na makana yane ukwisa kakatikwa mu nshita ya cikakatikilo icalenga mutanda kabili inshita iya Bucushi Bukalamba atemwa inshita ya mafya yakwa Yakobo. “Kabili mu nshita ilya akema Mikaele, mboswa mukulu uwaiminina abantu bobo: kukaba ne nshita ya ku manama, ukwa kuti takwatala akuba ukutula pa kubapo uluko ukufika ku nshita ilya: *na mu nshita ilya abantu bobo bakapokololwa onse UWASANGWA NA LEMBWA MWI BUKU.*”

Nangu cibe fyo, panuma ya nshita ya ubu bucushi, (mu nshita iya myaka ikana limo,) nge fyo amwene Esekiele mu 48:1-8, na 22-29 tulemona imikowa ukubwekela umuku na umbi mubutantiko bwa Bulesa. Lelo, ukufuma pa nshita ilyo Efraimu na Dani bailundile abene ku tulubi, balifwile, kabili ilye mikowa tayaishibikwa nakabili. Nomba ine ndemona ukutula ukutula ku konaulwa kwa Yerusalemu, ifyalembwa fyonse ifya mikowa yonse fyaliluba, icakutula takuli nangu umo uwingasosa mucine umukowa uo afumako. **LELO LESA ALISHIBA.** Ulya Lesa umukalamba Uyo uleleta Israele ukubwekela ku Palestine alishiba filya fine fye mukowa nshi cila umwina Israele uwa cine afumako, kabili ukufuma kuli bonse abalongana amakana umwanda umo na makana amakumi yane na makana yane Dani na Efraimu tabakabepo.

Iyi pano imikowa ya kwa Israele. Esekiele 48:1-8 na 22-29, “Kabili aya e mashina ya mikowa. Ku mpela ya ku kapinda ka ku kuso ukutula pali bemba mukalamba inshila ya ku Hetelone, ukufika ku kwingila ku Hamati. Ukufika ku Hasar-enone, pa mupaka wa Damaseke, ukulola ku kapinda ka ku kuso, lubali ku Hamati; ukutula pa kabanga no kufika ku masamba; kukabe ca kwa *Dani* ica kupyantinina cimo. Napa mupaka wa kwa Dani, ukutula pambali ya ku kabanga ukufika kumbali ya ku masamba, *Ashere* ica kupyantinina cimo. Na pa mupaka wa kwa *Ashere*, ukutula pa mbali ya ku kabanga ukufika na kumbali ya ku masamba, *Naftali* ica

kupyaninina cimo. Na pa mupaka wa kwa Naftali, ukutula ku mbali ya ku kabanga ukufika kumbali ya ku masamba, *Manase* ica kupyaninina cimo. Na pamupaka wa kwa Manase, ukutula pa mbali ya ku kabanga ukufika kumbali ya ku masamba, *Efraimu* ica kupyaninina cimo. Na pa mupaka wa kwa Efraimu, ukutula pa mbali ya ku kabanga ukufika kumbali ya ku masamba, *Rubene* ica kupyaninina cimo. Na pa mupaka wa kwa Rubene, ukutula pa mbali ya ku kabanga ukufika kumbali ya ku masamba, *Yuda* ica kupyaninina cimo. Kabili pa mu paka wa kwa Yuda, ukutula pa mbali ya ku kabanga ukufika ku mbali ya ku masamba, na fimbipo. Na cimbi ukutula pa cikwatwa ca bena *Lebi*, na pa cikwatwa ca musumba, icikaba mukati ka ca mukankala, kabili pakati ka mupaka wa kwa Yuda no mupaka wa kwa *Benyanimi*, cikaba ica MUKANKALA. Imikowa iyashalako, ukutula pa lubali lwa ku kabanga ukufika ku lubali lwa ku masamba, *Benyamini* ica kupyaninina cimo. Na pa mupaka wa kwa Benyamini, ukutula pa lubali lwa kukabanga ukufika ku lubali lwa ku masamba, *Simeone*, ica kupyaninina cimo. Na pa mupaka wa kwa Simeoni, ukutula pa lubali lwa ku kabanga ukufika kulubli lwa ku masamba, *Isakari* ica kupyaninina cimo. Na pa mupaka wa kwa Isakari ukutula pa lubali lwa ku kabanga ukufika ku lubali lwa ku masamba, *Sebuluni* ica kupyaninina cimo. Na pa mupaka wa kwa Sebuluni, ukutula pa lubali lwa ku kabanga ukufika ku lubali lwa ku masamba, *Gadi*, ica kupyaninina cimo. Na pa mupaka wa kwa Gadi, ku kapinda ka ku kulyo ukulola ku kapinda ka ku kulyo, na fimbipo.

Icakulangililako na cimbi ico twinga senda lyashi lyakwa Israele ukusha ukufuma mu Egupti ukuya ku mpanga ya Kenani. *Ukupanga kwa kwa Lesa muli iyi nshita cali ukufumya Israele KUNSE, kabili no kubengisha MUKATI, pa kulekelesha ukutula benga mubombela Wene.* E ico ilyo bafumine mu Egupti BONSE bena baishilefuma ukupitila mu mulopa we lambo lya mwana wa mpanga; bena BONSE baliile ukupita mu menshi aya lubatisho muli Bemba uwa Kashika; bena BONSE baipakishe ifipasha mano ifikalamba; BONSE balilileko mana; BONSE banwineko ku cilibwe; kabili nge fyo cali pa mapalo aya kunse ne fya kumonekela fingaba BONSE balikumineko mu mulinganya kabili mu musango umo wine. Lelo, ilyo baishile ku Moab balya abailundile mu mutebeto uwa ku Baal-Peor bonse balifwile. Ifitumbi fyabo fyaliponene mu matololo, pantu cali ni kulya uko bakene Icebo cakwa Lesa no kutaluka kuli cena. Nomba ifi eflyo abaHebere 6:1-9 ilandapo, ico icaletelwe bwino bwino nganshi mu Nshita iya Pergamo. *Teti muleya fye ne ciputulwa fye cimo ica Cebo, mulingile ukusenda Icebo CONSE.* Kwaba abantu abo abamoneka uku bamo mu fintu ifyakwa Lesa nalimo mu fintu fyonse. Baba nga Yuda. Takuli nangu umo kano Yesu alishibe bwino bwino umusango wa muntu Yuda ali. E ico ubushiku

bwalishile ilyo Yuda acitile filya fine ifyo Israele acitile pa Baal-Peor. Ena asalile ukutula alefwaya ukuilunda pamo na maka aya mwangashi uwa bufi — ukwingila mu fya ndalama, akabungwe ka ma politiki aka munkanya Cebo, bukapepa ubwa munkanya Kristu kabili alicitile filya. Alitumpikwe! Bambi ikumi limo na cimo tabali. Te kuti bacitwe, pantu bali abasalwa bene. E ico ilyo Yuda afuminepo no kufutuka Shikulu, ishina lyakwe lyalifumishiwe ukufuma mwi Buku ilya Mweo. (Ukusokolola 22:19).

Nomba ndi uwashininkisha ukutula na mumona ukutula balya abo ama shina yabo yali mwi Buku ilya Mweo bali iciputulwa ica mipepele iya bulya bushiku abo abaikele ukushinguluka Lesa uwa cine no kupepa ukwa Wene, nangula ta bapepele ukulingana ne Cine (Icebo.) Nga Yuda tabaile ukutwalilila mpaka ku mpela. Mwamona ifyo Yuda asalilwe kuli Lesa. Alisambilishiwe mu cine. Alipelweko ukwishiba ukwa fya nkama. Alikwete bukapyunga ubwa maka ubwapelwe kuli ena kabili alyundepe abalwele no kutamfya ifiwa mwi Shina lya kwa Yesu. Lelo ilyo ukulangishiwa kwaishile, aishile ishitisha pa mulandu wa golide na maka ya mapoliki. Taile ukuya kulya ku Pentecosti ku kupokelela Mupashi wa kwa Lesa. Ena takwete Umupashi. Mwipanga icilubo palwa cena, umuntu uyo uwa batishiwa mucine na Mupashi wa Mushilo mukati ka mubili wakwa Kristu ukupokelela umwisulo wa Mupashi akalaba mu CEBO NSHITA YONSE. Cilya e cishininkisho ica kuba uwa batishiwa na Mupashi wa Mushilo. Yuda alifililwe. Icintu bwingi cilafilwa palya pene. Kabili ilyo bafilwa ukutwalilila muli cilye Cebo, amashina yabo yalafumishiwamo mwi Buku ilya Mweo.

Pakutula twingatwalila ukulondolola ukupaswa kwe shina ukufuma mwi Buku ilya Mweo tulingile twatantalisha amatontonkanyo yesu kuli Israele mu nshiku shakwa Mose. Ukufuma 32:30-34, “Kabili ulucelo, e lyo Mose atile ku bantu, Imwe mwa bembuka ulubembu lukalamba: e ico nomba nde nina ndeya kuli Yehoba; nalimo kuti nakonsolwela ulubembu lwenu. Awe Mose abwelele kuli Yehoba, no kutula, Iye, na babembuka aba bantu ulubembu lukalamba, ba cita no mulungu wa golide. Na nomba, nga Mulesumina ukulekelela ulubembu lwabo; lelo nga te ifyo, Shi mpaseni, mwi buku Lyenu ilyo mwalemba. Na o Yehoba atile kuli Mose, umuntu uwa bembuka kuli Ine, e o ndepasa mwi buku Lyandi. Nomba kabiye, katungulule aba bantu ku mpanga iyo nasosele kuli iwe: mona Malaika Wandu aka lakutangilila: lelo mu bushiku bwa ku pempula kwandi nkapempwila pali bena ulubembu lwabo.” Cena cili ica cila pa cishininkisho ukutula *amashina yaliba, kabili yakafumishiwa* ukufuma mwi Buku ilya Mweo lilya inshita tayakabepo nakabili. Muli ici cine cifulo cali ni pa

mulandu wa kupepa utulubi, nga filya fine ilyo Dani na Efraimu balufishe insambu shabo nge mikowa pa ku shinshimuna ifiponti fya golide. Bonse abo abashinshimuna imilungu amashina yabo yalifumishiwe ukufuma mwi Buku ilya Mweo.

Ilyo Israele akene ubutungulushi bwa kwa Lesa mu ntumba ya mulilo, no kwalukila mukupepa ifiponti fya golide amashina yabo yalifumishiwe ukufuma mwi Buku ilya Mweo. Ukufuma 32:33. (Uyo onse uwa Membukila, wene nkapase shina lyakwe ukufuma mwi buku Lyandi.) Nga ukupilibukila filya kutulubi kuleta ukukandwa ukwa ukupaswa amashina ukufuma mwi Buku ilya Mweo, kanshi mu kushininkisha konse ukukana kwa kwa Israele ukwa kwa Yesu Kristu nga Mesaya kuti kwaleta ukukandwa ukwabipisha. Ici ni filya fine fye. Mu Malumbo 69 iyo yatantika ukuicefya kwa kwa Yesu yasosa mu vesi 21 na 28, “Kabili baMpele ifinkolwankolwa e cilyo Candi; na kucilaka Candi baNwesho mwangashi uwa kantuka. Leken ikebulo lyabo ilya ku menso yabo libe ulukose: ne fya mutende fyabo, fibe iciteyo. Ku fite ku menso yabo, yelolesha; ne misana yabo lengeni ukuteuka pe. Pongolweleni pali bena icipyu Cenu lekeni ne cifukushi ca bukali Bwenu cibasange. Leken apo bekala pabe apapomonwa; na mu ma hema mwabo mwibamo umwikashi. Pantu Uo Imwe Mwauma bamulamata; no ku kalipwa kwa ndase Shenu bakulondolola. Bakandileni pa ma mpulu yabo; kabili mwileka bengile mu bulungami Bwenu. *Lekeni bapaswe mwi Buku Iya Mweo, kabili mwileka balembwe pamo na balungama.*” Ilyo abaYuda bakene Yesu kwali ukutalukako ukutuntulu ukwa kwa Lesa ukufuma kuli bena ukuya ku Benafyalo. Imilimo ya Batumwa 13:46–48 “Lelo Paulo na Banaba basosele no kushipa, abati, Icebo ca kwa Lesa cali no kubalilapo ukulandwa kuli imwe: lelo apo mwacitandula, no kuilinga abashiyene umweo wa muyayaya, moneni, tulepilibukila ku Benafyalo. Pantu e fyo Shikulu atweba, ati, ni Nkubika ukuba icengelo ku Benafyalo, ku kube pusukilo ukufika pa mpela ya pano nse. Awe Abenafyalo pa kumfwa, balasekelela, no kucindika Icebo ca kwa Shikulu: kabili bonse aba sontelwe ku kuya ku mweo wa muyayaya balitetekele.”

Ici tacilepilibula ukutila takwakabe na yambi amashina ukufuma ku mikowa ya Israele ayakashalamo mwi Buku ilya Mweo, pantu abengi muli aba (lelo te cintubwingi) ukupitila mwi funde ilya kusala bakaba mu nshita ya lukuta ya Benafyalo no kwisa ingila mu mubili wakwa Yesu Kristu, ukulangisha ukutila ama shina yabo yena mucine yalishela mwi Buku ilya Mweo. Nakabili, nge fyo twalalangisha, ukulingana ne cikakatikilo icalenga cisano icintubwingi ca ba Yuda abaipaiwe bakesapelwa imingila iya buta no mweo wa muyayaya kuli Shikulu. Nakabili amakana umwanda umo na

makana amakumi yane na makana yane bakesa kakatikwa pa kwisa Kwakwe, ukushininkisha ukutila amashina yabo tayapashilwe tutile. Lelo cena naco cili icatantikwa mukupwililika mu Malumbo 69 ukutila ni balya imbifi atemwa abashalungama abakana Kristu kabili bakonaula ba bantu Bakwe abo amashina yabo yafumishiwamo.

Nge fyo Israele (abantu abasalwa abakwa Lesa) mu cintubwingi balilufishe insambu shabo mwi Buku ilya Mweo pa kukana Yesu, e ico icintubwingi ca lukuta lwa Benafyalo na bo bene bakesa mukwebaulwa no mulandu wa kufumishina amashina yabo ukufuma mwi Buku ilya Mweo pa kukana Icebo kabili muli cilya ukwingila mu kabungwe ka mipepele ye sonde ako akaba icipasho icapangwa ku ciswango.

Kuli cishinka na cimbi ica kumona apa. Mu Cipuna ica Buuta icikalamba ica bupingushi kukaba ukupatukana kwa bantu. Ibuku ilya Mweo likesulwa kabili ibuku nalimbi likesulwa. Mateo 25:31-46, “Ilyo Umwana wa Muntu akesa mu bukata Bwakwe, na ba malaika bonse pamo Nankwe, e lyo Akekala pa cipuna ca bukata Bwakwe: Ne nko shonse shikalonganikwa ku cinso Cakwe; kabili Akabapatukanya, ifyo umucemi apatukanye mpanga ku mbushi: kabili Akabike mpanga ku kulyo Kwakwe ne mbushi ku kuso Kwakwe. E lyo Imfumu ikeba aba ku kulyo kwa Iko, ikatila Iseni, mwe bapalwa ba kwa Tata, kwateni ubufumu ubwa teyanishiwe imwe ukufuma pa kulengwa kwa pano isonde: Pantu nali ne nsala, na imwe Mwampele ukulya: Nali ne cilaka, na imwe mwaliNwesesh; Nali umweni na imwe mwaliNsekelele: Ubwamba na imwe mwaliMfwikile: Nalilwele, na imwe mwaliMpempwile: Nali mucifungo, na imwe mwalishile kuli Ine. Elyo abalungama bakasuka Wene, abati, Mwe Shikulu, bushe ni lilali twamuMwene muli ne nsala no ku Mulela? nalimo muli ne cilaka no ku muNwesh: Kabili ni lilali twaMumwene muli umweni, no ku Musekelela? nalimo uwa bwamba, no kuMufwika? Kabili ni lilali twaMumwene muli umweni, no kuMusekelela? nalimo uwa bwamba, no kuMufwika? Kabili ni lilali twaMumwene umulwele, nalimo mu cifungo, no kwisa kuli Imwe? Ne Mfumu ikabasuka aiti kuli bena, Ndemwebe, icine cine nati, *Apo ponse mwacitile muli aba ba Munyinane aba cepesha, mwacitile Ine.* E lyo ikeba aba ku kuso kwa iko ikatila, Fumeni kuli Ine, mwe batipwa, kabiyeni ku mulilo uwa muyayaya, uwateyanishiwa kasebanya na ba malaika bakwe: pantu Nali ne nsala, na imwe tamwaMpele kulya: Nali ne cilaka, na imwe tamwaNwesesh: Nali umweni, na imwe taMwansekelele: Ubwamba, Na imwe taMwamfwikile: umulwele, na mu cifungo, na imwe tamwaMpempwile: e lyo na bo bakaasuka kuli Wene abati, Mwe Shikulu, bushe nililali twaMumwene muli ne nsala, nalimo muli ne cilaka, nalimo umweni, nalimo uwa bwamba,

nalimo umulwele, nalimo mucifungo no ku Mupyungila iyo? E lyo Ikasuka aiti, Ndemwebe cine cine, Apo ponse ta mwacitile umo uwa muli aba bacepesha, ta mwacitile nangu Nine. *Kabili aba bakafumapo bakaya ku kulimunwa kwa muyayaya: lelo abalungami bakaya ku mweo wa muyayaya.*”

Ukusokolola 20:11-15, “Kabili namwene icipuna ica bufumu icikalamba ica buuta, no Waikalapo, ku cinso Cakwe icalo no mulu fyalifulumwike: na pa kuti fikale tapamoneke. Namwene nabafwa, abakalamba na banono, na beminina ku cinso ca kwa Lesa; na ma buku yalikupukwilwe: ne buku limbi, Ibuku lya Mweo lyalikupukwilwe: na bafwa bapingwilile ifyalembelwe mu ma buku aya, umwabele milimo yabo, Na bembamba alekelemo abafwa abalimo: ne mfwa na kumbo fyalekelemo abafwa abali muli fyene: nabo bapingwilwe umo umo umwalole milimo yakwe. E lyo imfwa na kumbo fya poselwe muli bembamba wa mulilo. Kabili ngo muntu tasangilwe na lembwa mwi Buku lilya ilya Mweo aposelwe muli bembamba uwa mulilo. Iyi ni mfwa ya cibili bembamba wa mulilo.” Kukabako bonse babili abalungami kabili na bashalungama muli ubu bupingushi. E fyo ilesosa. ABA BALUNGAMI TABAKABE NABWINGA PANTU NABWINGA ALEIKALA PAMO NANKWE MU BUPINGUSHI. I Abena Korinti 6:2-3, “Nalimo tamwaishiba ukuti aba mushilo bakapingula aba pano isonde? kabili aba pano isonde nga bakapingulwa kuli imwe, bushe muli abashayana ukupingula imilandu iya cepesha? Bushe ta mwaishiba ukuti tukapingula ba malaika? pali bufi ifya bwikalo buno? Ukusokolola 3:21, “Uwa cimfya nkamupela ukwikala na Ine pa cipuna Candi ca bufumu, efyo na ine nacimfishe, no kwikala pamo na Tata pa cipuna Cakwe ica bufumu.” Mwamona, nabwinga ali pamo Nankwe mu cipuna. Nge fyo wene akapingula isonde wene alingile ukwikala mu bupingushi pamo Nankwe. Cilya ni filya fine fye ifyo Daniele amwene. Daniele 7:9-10, “Na mwene fyasuka fyatekwa ifipuna, e lyo Umukote wa nshiku ne nshiku aikala, ica kufwala Cakwe ica buuta nge mfula ya buuta, no mushishi wa ku mutwe Wakwe nga masako ya mpaanga aya buta tu tu: icipuna Cakwe ni mingi sha mulilo, ne mipeto ya Ciko mulilo uleaka. Umulonga wa mulilo ulepita no kutula pa mulola Wakwe: *amakana ikana baleMupyungila*, na makana ikumi limo ukufushiwa ku makana ikumi limo na beminina ku cinso Cakwe: bakapingula na bekala, na mabuku ya kupukulwa.” Mwamona, cena cikope cimo cine, ku makana ikana abo abalepyungila kuli Wene bena ni nabwinga, pantu ni nani upyungila ku mulume kano umukashi?

Ilipusho nomba lileisa, mulandu nshi aba balungama bali mubupingushi? Takuli incende na imbi uko bengesa, pantu kwaba kano fye ukubuka kubili kabili apo te kuti babe

abalinga ku kubuka ukwa ntanshi balingile ukwisa mu kwa cibili ico icili ukubuka ukuya mu bupingushi. Abo abali abalinga ku kubuka kwa ntanshi (nabwinga) tabali mubupingushi. Yohane 5:24, “Ndemwebe, cine cine nati, uleuumfwa Icebo Candi, no kutetekela uwaNtumine, *aba no mweo wa muyayaya* (cilya ni ci, uwacetekela ena kale napokelela umweo wa muyayaya untu akwete muli wene nomba) kabili tesa mukwebaulwa (takese mubupingushi, eflyo yena ilesosa mucishinka) lelo nafuma (kutwalilila) ukufuma ku mfwa ukuya mu mweo.” Lelo moneni bwino bwino, Yesu alingile nakabili alikwete ibumba nakabili mu matontonkanyo, uo panshita pa kubuka kumo bakesapokelela umweo wa muyayaya. Bakesa bupokelela pa kubuka. PAKUKANA BUPOKELELA PA KUBALA NGE CILUNDWA CAKWA NABWINGA. Yohane 5:28-29, “Mwisunguka pali ici, pantu inshita ileisa, iyo BONSE *aba mu nshishi* bakomfwa ishiwi Lyakwe, no kufumamo; *abalecite fisuma, bakabukila ku mweo*, na bo *abalebombe fibi, bakabukila ku bupingushi*.” Nomba bonse natwishiba ukutila Yohane 28:29 TE KUSANDWA pantu abafwila fye muli Kristu bakabuka ukufuma mu nshishi pali ilya nshita ukubikapo na nabwinga uwa mweo uyo ucili pe sonde. 1 Tesalonika 4:16-17, “Ico Shikulu Umwine akeka mu mulu no kubilikisha ku kalamba, kwi shiwi lya mfumu malaika, kabili ku ntandala yakwa Lesa: na bafwila muli Kristu bakabalilapo ukubuka intanshi: E lyo ifwe fwe ba mweo fwe bashalapo tukolwilwa capamo mu makumbi, ku kumanya Shikulu mulwelele: kabili eflyo tukaba pe pamo na Shikulu.” Lelo ilesosa muli Yohane 5:28-29 ukutila BONSE bakesa fuma *ukufuma mu nshishi*. Uku e kubuka kumo kwine ngo kwalandwa mu Kusokolola 20:11-15 umo ABAFWA baletelwe ku cinso cakwa Shikulu no kupingulwa *ukulingana ne milimo yabo*, kabili bonse abo amashina yabo tayali mwi Buku ilya Mweo lyena baishileposwa muli bamba uwa mulilo.

Nomba tulelolekesha kulipusho ukutila mulandu nshi benga pelelwa umweo wa muyayaya pa bupingushi apo Amakalata yamoneka ukushininkisha nganshi ukutila umo alingile ukukwata Mupashi wa kwa Kristu nga teifyo konaika. Nangula cingamoneka ifyo, tatulingile ukususha ifyebho fyakwa Yesu Uyo mukulangisha bwino bwino atantika ukutila kwalibako bamo abasangwa mwi Buku ilya Mweo abo nalimo bakapokelela umweo wa muyayaya ilyo kubuka kwa cintubwingi *takulabako* atemwa *panuma* ya kwena. Paulo talecilukila ici cine pantu ena alesosa palwalala mu Bena Filipi 3:11, “Nga cingabe ca kuti ninga fika ku kubuka kwa bafwa.” Nomba iyi milandile ili iyaibela nganshi. Ifwe bonse twalishiba ukutila ifwe BONSE tukesaba mu kubuka tulefwaya nangu tatulefwaya. Bonse bakabushiwa. E ico Paulo ena tekuti asose fye, “Nga CINGABE CA KUTI ninga fika ku kubuka kwa bafwa.” Icishinka ica mulandu ni ci, ena talesosa

cilya. Ukubelanga ukwalinga ni uku, “Nga cingabe cakuti ninga fika ku ‘ku kubuka kwa cilamo’ ukufuma pakati ka bafwa.” Ici tacili ica kufika ku kubuka kwa bonse atemwa ukwa cibili, lelo cili ku kubuka kwa ntanshi, ico icalandwa ukuti, “Alishuka kabili wa Mushilo uyo wakwata icakaniko mu kubuka ukwa ntanshi, uwa musango uyu imfwa ya cibili taikwete amaka, lelo bakaba ba shimapepo bakwa Lesa kabili bakwa Kristu kabili bakateka pamo Nankwe imyaka ikana limo.” Ukubuka ukwa ntanshi takwakwatapo ica kucitapo ne mfwa ya cibili. Kulya ni kumpela ukwa myaka ikana limo ilyo BONSE ABASHALA abafwa bakaba no mweo nakabili. Kabili muli bulya bushiku kukaba balya abakesa ku mweo wa muyayaya kabili balya bambi abakekatwa mu mfwa ya cibili. Nomba tatule fwaikwa ukutunganya pali balya abo mu kubuka kwa cibili bakapelwa umweo. Balitweba bukapelwa kuli bena pa mulandu wa kutila bali aba nkumbu no kucite cisuma kuba “Bwananyina.” Balya abakabushiwa bakaposwa muli bamba wa mulilo bakesa citwa filya pa mulandu wa kucito bubi ku “Babwananyina.” Apo ici Cebo cakwa Lesa tucisumina fye. Ta kuli ukutalikishanya pano, lyena lyashi fye ilyaanguka ilya cishinka.

Ukutwalilila ukulangisha bwino, moneni maka maka ifyebona fyakwa Mateo 25:31-46. Tailelanda ukutila kacema mu butuntulu alepatula impaanga ukufuma ku mbushi, lelo cili KWATI kacema ulepatula impaanga ukufuma ku mbushi. Ishi tashili impaanga pali ici ciputulwa ca nshita (Icipuna ca Buuta ica Bupingushi). Impaanga shili mwi cinka Lyakwe, shalyumfwile ishiwi Lyakwe (Icebo) kabili shali Mukonkele. SHENA KALE SHALIKWATA UMWEO WA MUYAYAYA KABILI TE KUTI SHISE MUBUPINGUSHI. Lelo TABAKWATA umweo wa muyayaya, kabili bena bali mubupingushi. Bena *basuminishiwa* UKUYA MU mweo wa muyayaya. Lelo ni pa fishinka fya shani baleingila mu mweo wa muyayaya? Mucine cine tepa cishinka ica kutila bena nabakwata kale ubumi Bwakwe nge fyo nabwinga acita, lelo balebupokelela pantu bali aba nkumbu kuli ba Munyina. *Bena ta bali baMunyina*: cilya kuti cabalenga ukuba impyani shinankwe pamo na Yesu. TACABA mpyani ku cintu icili conse kano mweo. Tabakabemo mu cipuna, na fimbipo pamo Nankwe. AMASHINA YABO YALINGILE YALI MWI BUKU LYA MWEO KABILI TAYAPASHIWE. Nomba pa mulandu wa citemwiko cabo ku bantu bakwa Lesa bena bakeshibikwa no kupusushiwa. Ukwabulo kutwishika aba balibombele no kwafwilisha abana bakwa Lesa. Nalimo kwati Nikodemu na Gamaliele baliminineko abana bakwa Lesa mu nshita ya bwafya.

Nga ici cilemoneka ngo kupele tontonkanyo ilya “kubwekesha,” lolekesheni bwino bwino nomba, pantu aba

bifi TABALE bwekeshiwa, lelo kuposwa muli bemba uwa mulilo. Amashina ya balya abengi abaonawilwe yali mwi Buku ilya Mweo na yo; lelo yalipashilwe pantu balifililwe ukucindika abantu bakwa Lesa abo abali Icebo ica Mweo icalangishiwa (inkalata ishalembwa) ku bushiku bwabo.

Nomba lekeni tube abakumfwikisha sana pano. Aba te nko shikapingulwa no kuya mu millennium pantu balifisa no kwafwilisha abaYuda. Ici cili palwalala nganshi pa mulandu wa kusondolwela kwa aya ma vesi. “Kabili aba (aba bifi) bakesaya mukukandwa ukwa muyayaya (bemba wa mulilo), lelo abalungami mu mweo wa muyayaya.” Takwaba ubunte ubwa kupingulwa KUBILI ukwabikwa uko aba bifi bakaposwa mukati ka bemba wa mulilo. Kano fye iciswango na kasesema uwa bufi bakapingulwa pa mpela ya bucushi bukalamba. Iyo, iyi ni nshita iya bupingushi ubwa Cipuna ica Buuta, kabili bena bakapingulwa ukulingana na filya ifyalembwa mu ma buku.

Cili mu kubuka kwa cibili umo “imyeyo ili pesamba lya cipailo” kabili no kutantikwa mu cikakatikilo icalenga cisano (Ukusokolola 6:9-11) balipelwe imingila iya buuta, kabili mucine umweo wa muyayaya, atemwa teti pabe icishinka ica mingile iya buuta. “Kabili ilyo Akakatwile icikakatikilo ica cisano, na mwene mwisamba lya cipailo imitima ya baipaiwe pa mulandu wa Cebo cakwa Lesa, na pa mulandu wa bunte ubo bakwete: kabili babilikishe ishiwi likalamba, abati, Ukufika lilali, Mwe Shikulu, mwe ba mushilo kabili aba cine, bushe Mulefisha lilali pa ku kanapingula no kulandula umulopa wesu kuba ikala pe sonde? Lelo bapelwe umo umo ilaya ilya buta; no kwebo kuti, batauluke na nomba inshita inono, isuke ifishiwepo impendwa ya basha ba nabo na ba munyinabo, abalaska bepaiwe, nga aba bene.” Nomba moneni sana sana ukuti tapali nangu umo pali aba pesamba lya cipailo abaipaiwe pa bunte bwa kuli Yesu. Tabali nga Antipas uyo waipaiwe pa kwikatisha Ishina Lyakwe. Aba te balya abafyalwa cipya cipya, no mweo wa muyayaya nge cikwatwa cabo. Baleisa mu kubuka no kupokelela umweo pa mulandu wa kwiminina kwabo pa Cebo. Kabili moneni ifyo aba baleblikisha pa cilandushi. Te kuti babe ifya kupangilako nabwanga. Nabwanga alapela isaya no kubilikisha, “Babeleleni uluse, Tata, tabeshibe ico balecita.” Aba ba Yuda. Balingile ukuba pantu bali mu cikakatikilo icalenga cisano, kabili cena cili mucikakatikilo icalenga cine umo kutila nabwanga wa ku Benafyalo akaya mukusendwa. E ico aba ba Yuda tabafyalwa ku Mupashi Wakwe. Bena tabacetekela nangu panono ukutula Yesu ni Mesaya. *Lelo nge fyo bapofushiwe na Lesa pa mulandu wa Benafyalo*, Lesa ali bapele umweo wa muyayaya pa fishinka ifya kutila nangula tekuti bese kuli Wene, lelo nomba bali mucine cine aba cishinka ku Cebo conse ico baishibe,

kabili bafwile pa mulandu wa cena nge fyo icintubwingi cafwile kuli Hitler, Stalin, na bambipo, kabili na nomba bakulafwa.

Caba ni mukubuka kwa cibili umo bana cisungu abapelelwa amano basano bakesa buka. Moneni ukutila bali ni bana cisungu. Bena tabakwete Mupashi wa Mushilo e ico balilufishe ukuba muli nabwinga, ilyo basano aba mano abakwete amafuta baishileba iciputulwa icakwa ulya nabwinga. Lelo aba bantu, pa kuba abapatulwa, abantu abatemwa Lesa, kabili ukwasha ukwikala mu Cebo, ukulingana ngefyo baishibe pali cena, kabili pa kuba abakwafwilisha mu mulimo wakwa Shikulu bakesa buka pa mpela ya nshita. Bakesa lufya millennium, icintu ico mwinga tendeka ukumona kuli ifi fishinka fili ifikankala sana kabili ifya wamisha ukucila ifyo twatala ukutontonkanya atemwa ukucetekela.

Bonse aba bantu balikwete amashina yabo mwi Buku ilya Mweo kabili amashina yabo yalishele. Lelo mashina ya banani ayo ayashashele? Ya balya aba nkuta isha mibombele ye sonde balya abalwishishe nabwinga bakaba ni balya abo amashina yabo yakafumishiwa. Balya e bakesa lufya. Bakesa poswa muli bemba wa mulilo.

Nomba natuleya ulutampulo nalumbi, lelo ilyo tatulacita na tumone ifwe umulandu wesu ukufika apa. Icakwambilapo twalishiba mukushininkisha ukuti amapange yakwa Lesa yaiminina mukusala. Ico capangilwe mu Mwine. Cali ipange lyakwa Lesa ku kuleta abantu abapalana nga Wene abo abali no kuba Nabwinga wa Cebo. Alisalilwe ilyo mufula we sonde taulalengwa MULI WENE. Alishibilwe kabela no kutemwikwa ilyo talaletwa mukati ka nshita pe sonde. Ena alilubwilwe ku mulopa Wakwe kabili TAKATALE ukwisa mukwebaulwa. Ena te kuti akatale ukuba mubupingushi pantu ulubembu te kuti lulingwe kuli ena. Abena Roma 4:8, "Alishuka umuntu uo Shikulu taka mulingile ulubembu." Lelo mucine akaba pamo Nankwe mu cipuna Cakwe ica bupingushi, ukupingula isonde na ba malaika kumo. Ishina lyakwe (cila cilundwa ca ena) yalilembelwe mu ciputulwa cimo ice Buku ilya Mweo ilya Mwana wa mpanga ilyo mufula we sonde taulengwa. Ica bubili, kuliko ibumba na limbi. Amashina yabo yaba na yena mwi Buku ilya Mweo kabili bakesa monekela mukubuka kwa cibili. Abapala nga bana cisungu abapelelwa amano kabili na balungami nga ba balandilwepo muli Mateo 25. Muli ili bumba nakabili muli balya abashakapepe ciswango atemwa ukusangwamo mu mibombele ya munkanyakristu lelo bakafwila pa citetekelo cabo nangula tababa muli nabwinga, pa kukana fyalwa cipya cipya. Lelo bakesamonekela mu kubuka kwa cibili no kuya mu mweo wa muyayaya. Ica butatu kwaba Abenakristu aba pa mupaka nga balya twamwene mu

Israele ukufuma mu Egupti. Aba bakwete amashina yabo mwi Buku ilya Mweo kabili imilimo yabo yalembelwe mu ma buku. Aba pa kufilwa ku kunakila Lesa kabili ababulo kukwata Umupashi, nangula ifishibilo ne fipapwa fyali pakati kabo, bakakwata ama shina yabo ukufumishiwa ukufuma mwi Buku Iya Mweo. Mukati ka ili bumba kukaba bamo nga Yuda abo nangula bengaba ababulo kukwata Umupashi umupwilapo, lelo bena ni bakapepa, bakakwata imibombe mu bumi bwabo, kabili nangula pama buku tabali abasalwa MULI WENE. Aba musango filya nga Balaamu bakaba muli lilye bumba. Ica bune kabili ica kulekelesha ni balya abo amashina yabo tayatala ukuba atemwa tayakatale ukulembwa mu ma buku. Balya basangwa mu Kusokolola 13:8 kabili Ukusokolola 17:8, “Abekashi aba pano nse bonse kabacipepa, onse uushalembwelwe shina lyakwe ukufuma ku kulengwa kwa pano isonde mwi Buku ilya Mweo ilya Mwana wa mpanga uwa ipaiwe. Iciswango ico mwene calipo, kabili tacilipo: lelo cili no kufuma mu cilindi ca kumbo, no kuya mu bonaushi: na bekashi ba pe sonde bakapapa, abashalembwa ama shina yabo mwi Buku Iya Mweo ukufuma ku kulengwa kwa calo, pa kumone ciswango pa kuti calipo, kabili tacilipo, kabili cikabapo.” Yesu atile ukutula ibumba limo likapokelela *umo uyo waishile mwi shina lyakwe umwine*. Ulya umo ni munkanyakristu. Kabili ifi ni filya fine fye ifyo ilesosa pali bena mu Kusokolola 13:8, na 17:8. Aba bali sontelwe kuli Lesa lelo te kukusalwa. Kabili pamo neli bumba lyaba mu musango nga filya aba ba Farao. Calandwa pali ena, “Ni *ci cine* nakwimishe. Ifipe ifya bukali ifyapekaniwa ku kulola kuboni.” Abena Roma 9:17-22. Tapali nangu umo pali aba abengabikwa pafyalembwa ifya mweo. Nshilesoso kutila takwaba ifyalembwa pali bena. Ukwabula ukutwishika kuli fimo ifyapala ifyalembwa pali bena, lelo TE MUFYALEMBWA IFYA MWEO. Umulandu wa kubapo kwabo naubombelwapo panono mwi buku lyonse li lelo kuti twalundapo Amalembo na yambi yabili. Amapinda 16:4, “Yehoba alengele umubifi ku bushiku bwa ubi.” Yobo 21:30, “Pa kuti mu bushiku bwa kayofi umubi atengelwa, mu bushiku bwa kubuka batungululwa kumbi.”

Apo ici ciputulwa ca Cebo cintu cakosa ku mano ya muntu ku kumfwa, cilingile ukupokelelwa no kucetekelwa ku citetekelo. Bamo bali no kupunushiwa pafyo ntantikile pantu balafilwa ku kwiluka ukuiteka kwa kwa Lesa ico icilangisho kutila LESA NI LESA, *kabali pantu Wene ni Lesa umo te kuti acimfye amano Yakwe atemwa ukonaula ubufwayo Bwakwe no kupanga; lelo Wene, pa kuba uwa maka yonse, aleteka mu milimo YONSE kabili alecita fyonse ifyo Alefwaya ne fibumbwa Fyakwe fyonse pantu fyonse fyalengelwe ku kutashiwa Kwakwe kusuma*. E ico kanshi, nge fyo Paulo asosa, “Nga Lesa kuti asenda umupusa umo wine uwe buumba ku

kucitako umupusa umo wine icipe cimo cibe ca mulimo wa mucinshi na cimbi cine ica mulimo uwabulwo mucinshi, nani uwinga pela umulandu no kubwesha ifyebo kuli Wene?" Cilya Alikwata insambu ku kucite ci pa fishinka ifya kulenga kweka, te kuti tukane. Nomba Aile na pa ntanshi, pantu ukulingana na Bena Roma 14:7-9, twalikhwata icishininkisho icabulo kutalikisha ukutula Yesu alipile umutengo uwa kushitilapo uwe sonde lyonse, kabili e ico kanshi Wene kuti acita nge fyo Alefwaya na Bakwe bene. "Pantu ta kuli uwa muli ifwe uwiikalila no mweo, kabili takuli uuifwila. Pantu nga twaba no mweo, ni kuli Shikulu twabela no mweo; kabili nga twafwa, ni kuli Shikulu tufwila: e ico nangu tuli no mweo, kabili nangu twafwa, tuli bakwa Shikulu. *Pantu e co Kristu afwilile no kubuka no kuba no mweo, ukuti Abe Shikulu WABA FWA NA BA MWEEO.*" (Bumwine; TACILI buci busa ubulelandwa pano.) Ici na co calitantikwa muli Yohane 17:2, "Apo Mwamupele amaka PA BANTU NSE BONSE, *ukuti Apele umweo wa muyayaya kuli bonse abo Mwamupela.*"

Nomba, nga ifwe tulependela ukukwishiba fyonse kuli Lesa, tulingile nakabili twasuminina ukutula Wene aliba uwapwililika mu mano na mu bulungami. Aya mapange aya kusala kabili bucinangwa yaba mano yakwa Lesa ukusokololwa mu nshita shonse nga, filya yasosa mu Bena Efese 1:3-11, "Abe uwapalwa Lesa kabili Wishi uwa kwa Shikulwifwe Yesu Kristu, Uwatupalila ifwe mwipalo lyonse ilya Bumupashi mu myulu muli Kristu, nge fyo atusalile muli Wene ilyo pano isonde tapali tapalalengwa, ukuti tube aba mushilo kabili ababula akalema ku cinso Cakwe. Atulingile kabela mu kutemwa ku kuba abana Bamwine muli Yesu Kristu, umwabelo kubekwa kwa kupanga Kwakwe, ku kutashiwo bukata bwa kusenamina Kwakwe, uko Atusenamine mu Watemwikwa. Muli Uyo twabela no kulubuka mu mulopa Wakwe, ukulekelelwa kwa ma mpulu yesu, umwabelo bucindami bwa kusenamina Kwakwe; uko Afushishe kuli ifwe mu MANO yonse no kushilimuka, pa kutulenga twishibe ica nkama ica kupanga Kwakwe, umwabelo kubekwa Kwakwe uko Apangile muli Wene, ku kuleto kulondolola kwa mwisulo wa nshita ku kulenga fyonse fya mu mulu, ne fya pano nse, fisonkanishiwe mu mutwe umu muli Kristu, muli Uyo kabili twalengelweko icakupyaninina, *pa kulingilwa kabela ku kwetetula kwa ubomba fyonse ku kupanga kwa kufwaya Kwakwe.*" E ico nga Lesa alipanga umusango uwa kutila kwaba balya abo amashina yabo yabikwa mu ciputulwa cimo ice Buku ilya Mweo ilya Mwana wa mpanga kabili te kuti yafutwe pantu yena mashina yakwa nabwina Wakwe, lyena tulingile twasumina cilya. Nga nakabili ilelanda ukutula kwaliba balya abo amashina yabo yalibikilwe mu fyalembwa ifye Buku ilya Mweo lelo mukwishibila kabela ukwa kwa Lesa bali no kuwa no ku

kwata amashina yabo ukufumishiwa tulingile twa sumina cilya. Kabili nga kuliko balya abo amashina yabo TAYATALILE ukubikwa pe lyashi lya mweo, tulingile ukusumina cilya, naco. Kabili nga kuli balya abakengila mu mweo wa muyayaya panuma ya bupingushi bwa Cipuna ica Buuta pa mulandu wa fishinka uwa kuba abasuma kabili ne nkumbu kabili ku basalwa fye bakwa Lesa abo baba ba Munyina, kanshi te kuti kanofye ukusumina cilya. PANTU NI NANI UWAISHIBA AMANO YAKWA SHIKULU UKUTILA ALINGILE UKUMWEBWA? Tutile lekeni tube aba nakila mu citetekelo kuli Wene Uyo uuli ni Shifwe no kuba no mweo.

Ukumfwikisha ilisambililo bwino bwino nganshi ukucilapo calaba nomba ica mano ukulipalama ukufuma ku cishinka ica lukuta ukupita mu nshita. Mpaka ino nshita twaletontokanya mu misango iya kupaswa kwa mashina ya cila muntu. Nomba tulefwaya ukumona, te cila muntu, lelo amabumba ayeminwako mu lukuta. Ku kucita ici twalapashanya ulukuta ukupita mu nshita ku cilimwa ca ngano. Icylimwa ca ngano cilabyalwa pa kutila ku mpela akaluseke ka ngano kali no kumesha no kuifusha akene ukupitila mu mibombele imo mukati ka ciputulwa ca nshita imo. Ilye mbuto imo ili no kufwa, lelo mu kufwa, ubumi ubwali muli yena ili no kwisa moneka mucilimwa ico mukubwekesha cikesaba ica kwimishamo atemwa ica kusendelamo kwa bulyo bumi ubo buli no kubwekela ku ntendekelo mu musango uwa kufushiwa. Yesu Imbutu ya Bufumu ikalamba alifwile. Ulya Umo ushinga cimfiwa Uyo uwaba e mweo wa lukuta naiminina mukati ka lukuta ku nshita shonse isha nkuta cinelubali ukupela umweo Wakwe ku lukuta (icakusendelamo atemwa ukuletelamo) ku mpela ukutila umweo Wakwe wine ukafyalwa mu mibili uwapalana no Wakwe mu kubuka. Cikaba pa kubuka ilyo Imbutu iya Bufumu ikamona ishingi *imbutu sha bufumu* ishapalana na Wene, kabili cikesaba nge fyo Wene aba, pantu Yohane alesosa, “tukapalana nga Wene.” Filya e fyo Yohane Kabatisha alesontelako ilyo Asolele ukutila Yesu Ali no kukolonganya ingano mubutala. Kulya kwali ukubuka ukwa balubulwa balya abali abasalwa ku mweo wa muyayaya baishilemo.

Nomba kanshi, ilyashi ilya ici cilimwa ca ngano ico kumpela ya ciko ku mesha imbutu ya ntendekelo mu musango uwa kufushiwa e BUKU LYA MWEO. Ndebwekeshapo: ilyashi ilya kale atemwa ukulembwa kwa ici cilimwa ca ngano e Buku ilya Mweo ico ciputulwa ice Buku ilya Mweo e FYALEMBWA IFYA MWEO WA MUYAYAYA. (Iciputulwa cimo ica ili Buku ilya Mweo). Ici cileshininkishiwa mu kumona pa kufwailisha icylimwa ca ngano. Imbutu yeka yalibyelwe. Bwangu bwangu akalibula ka moneka. Lelo cilya te ngano nalyo line. E lyo cilesa mukukula ukwisaba umupeti. Ici na co te ngano nalyo

line. Ubumi buli mulya, lelo te ngano. E lyo kumpela ya mupeti kuli akantombolwa umo mufuma umupupunga. Nalyo line icilimwa ca ngano lelo takuli ngano na nomba. E lyo icilimwa cilapelwa ubuluba, kabili tulemona umusungu ukukula. Ici cilemoneka icapulamo kwati ni ngano lelo tacilati cibe na nomba imbuto. E lyo ingano ilapangika mu cikapa. Yena nomba naibwekela ku fintu yali pa ntendekelo. Nomba ingano iya pishiwa yalobololwa.

Yesu Kristu alifwile. Apele umweo Wakwe. Ulyo mweo wali no kubwekela pa lukuta no kuleta abana abengi abapalana ku Mwine ku bukata mu kubuka. Lelo nge fyo imbuto ya ngano yalingile ukukwata umwakusendela ku kuletelamo ku mbuto sha ngano isha fushiwa, e ifyo fine kwali no kuba ulukuta ulo lwali icakusendelamo ubumi bwakwa Kristu. Nga kalibula, umupeti, umupupunga, ne fikapa fyali ifya kusendelamo ifya mbuto lelo TACALI mbuto ine, e ico ulukuta ulwalipo ukupita mu nshita lwali icakusendelamo ica MBUTO iya cine nangula tacali Imbuto iyine. Ulya e mulandu wine twingasosela ukutila Ibuku ilya Mweo iyaba icilimwa CONSE CA NGANO.

Natuleya kuli cilya nakabili. Iyi pano ilye mbuto ya ntendekelo iyabyelwe. Yameseshe akalibula. Cilya tacali eco. Yameseshe umupeti Na o tawali eo. Pano paishile ifikapa mulya umo ingano ili no kupangika. Cilya te co. Umupupunga wa monekela. E LYO UBULUBA BULALUKUTILA PALI YALYA MALUBA. ICIPUTULA CA CILYE CILIMWA CILALETWA KU MWEO. ICINTU CIMO ICA ILYE MBUTO YA NTENDEKELO IYAISHILE UKUPITA MU CILIMWA CONSE ICASHALA ILAPILIBUKILA MU MBUTO. Mulandu nshi icilimwa conse tacaile mu mbuto? Pantu calilengelwe kuli ulyo musango. Iciputulwa fye ica cilye cilimwa kuti cabwekela ukuba ilye mbuto pantu iciputulwa fye ica cilye CILIMWA CA NGANO E MWEO WA MUYAYAYA.

Namukwata icipasho icapwililika ica cilya mu Israele ukusha Egupti. Baishile fuma nalimo ba million babili aba maka. BONSE bafulumukile ukupitila mu mulopa waca kuninika. BONSE balibatishiwe muli Bemba wa Kashika; BONSE baishilepita ukufuma mu menshi ukuipakisha imibombele ya Mupashi wa Mushilo na mapalo; BONSE balile icakulya ca ba malaika; BONSE banwene ku cilibwe icalebakonka. Lelo nomba kano fye ku banono nganshi tabali nangu cimo kano ifya kusendelamo ku bana ba Israele abo balingile ukubakonka no kuya mu mpanga ya Kenani. Israele onse TABA Israele. Kabili bonse kano ibumba ilinono balikwete amashina yabo ukupaswa ukufuma mwi Buku lya Mweo.

Natukwata icintu cimo cine ilelo line mu lukuta. Amashina yakapaswa ukufuma mwi Buku ilya Mweo. Ta kuli amashina

ayakapaswa ukufuma mwi Buku ilya Mweo wa Muyayaya pantu lilya fintu fyalembwa fimbi nangula fingasangwa mwi Buku ilya Mweo. IFI E FYALEMBWA: LESA NATUPELA UMWEO WA MUYAYAYA, KABILI UYU MWEO WABA MU MWANA WAKWE. UYO UKWETE MWANA NA KWATA UMWEO (WA MUYAYAYA) KABILI UYO USHIKWETE UMWANA TAKWETE UMWEO (WA MUYAYAYA). *Kabili balya abakwata ulyo mweo bali muli WENE ilyo mufula we sonde taulalengwa.* BALISALILWE MULI WENE ILYO MUFULA WE SONDE TAULALENGWA. Ilya IMBUTO YA BUFUMU IKALAMBA, Yesu Kristu, alibyelwe (Alifwile) kabili ulyo mweo uwali muli Wene waishile ukupita mu cilimwa ca ngano kabili uleifyala uwine mu bwingi bwa mbuto sha ngano ukukwata umweo umo wine muli bena, kabili ukuba abapalana ngo wa Ntendekelo pantu ku Mupashi bena ba ntendekelo.

Nomba kuti twamona umulandu uwa balubulwa (ukushitwa ukuletwa ku mwine wa ntendekelo) nabwina (ali muli Wene nge fyo Efa ali muli Adamu) te kuti akatale ukukwata ayakwe ‘amashina ya ma membala’ ukufumishiwa mu fyalembwa. Ena abe ciputulwa ca Wene. Ena ali mucipuna ca bufumu. Ena te kuti atale ukupingulwa. Cila umo muli nabwina abe cilundwa Cakwe kabili Wene talufyapo nangu umo. Lelo cilya tacili ifyo palwa “balya bonse” mwi Buku ilya Mweo. Pantu pakati kabo paba nga balya kwati ni Yuda na bambipo. Abo abakwata iciputulwa mu fyalembwa lelo amashina yabo yalifumishiwa. Kuti twamona balya abaishile mu nshiku sha kulekelesha, kabili panuma ya kucita imilimo isuma, Yesu akesa soso kuti Ena tatalile ukubeshiba. Tacabo kutila Wene takwete ukwishiba pali bena. Ukwishiba fyonse Kwakwe kabelo kulacingilila cilya; lelo tabaishibikilwe kabelo nga muli nabwina; kabil nangula bena balishibikilwe kabelo ngo kuba pakati ka balungami aba kubuka kwa cibili. Tabatwele icisabo (pantu bali kunse ka Cebo—tabaikele muli cena) kabili bena, e ico kanshi, baishile bapingula ku kufwa. Kanshi nge fyo twalangisha kale kuli balya abaiminineko nabwina kabili bali abakwafwa ne citalaliko kuli ena. Bena balikwete amashina yabo ukushala mwi Buku lya Mweo kabili bakengila mu mweo muyayaya. Mukulekelesha kuli abo abapala nga Farao abo abashatalile ukukwata amashina yabo mwi Buku lya Mweo kabili aba bakaposwa muli bamba wa mulilo nabo.

E ico uluseke lwa ngano ulu lwaishileba icilimwa ku kulobola e fyalembwa fya lukuta. Kabili nge fyo te conse icilimwa ca ngano icabe mbuto ya ngano, kabili nge fyo icilimwa conse tacibomfiwa mu kulobolola, e fyo caba no lukuta: — ulukuta lonse talwaba ni nabwina, kabili nangula lwena lonse lulapelwa umweo wa muyayaya, lelo

ICIPUTULWA ca lwena lulakolonganikwa mu butala, kabili ICIPUTULWA lwa cena lulasunga pa kutila lwingengila mu mweo wa muyayaya mu kubuka kwa cibili kabili ICIPUTULWA lwa cena ulo lwapendelwa ku misungu lokecewa muli bemba wa mulilo. Kabili ici ni filya fine fye ifyo Yohane Kabatisha na Yesu basosele, pantu Yohane atile ukuti ingano shikabikwa mu butala kabili imisungu ikecewa. Yesu atile, “Kakeni amankumba, e lyo kabili mulonganike ingano.” Imibombele ya ikonomiko ikapofwisha inkuta sha ma nkumba capamo, pantu ama nkumba yalingile ukukakwa INTANSHI, kabili nangula impela yabo kecewa, tabakocewe pa kukakwa kwabo lelo bakasungwa ku bushiku ubuleisa, ico cikaba pa mpela ya myaka ikana limo, atemwa ukubuka kwa cibili. Lelo ilya ine nshita ama nkumba yakakakwa ukwilulwa kuti kwacitika kabili kulecitika pa nshita imo pakati ka kukaka kabili no kusokolola kwa kwa munkanyakristu. E lyo kukesha isa ubushiku ilyo BONSE bakeminina capamo nge fyo balemoneka muli Daniele. Imfumu ikaba kulya na nabwina Wakwe kabili ku ntanshi yabo kukaba icintubwingi abo abakapingulwa. Ee. BONSE bakaba kulya. Ama buku yonse yakesulwa. Ukufumishiwa ukwa kulekelesha ukwa BONSE kukacitwa. Ukulobolola mucine kwapwa. Ama buku ayali ayaisulwa nombamba yaisalwa.

Pa kupwishishisha ili sambililo pali ino nshita, lekeni nsontelele kwi lyashi ilya citilwe pa ntendekelo lya yena palya epo nasosele ukutila tapali Ilembo nangu limo ilyalandilwe na Shikulu PALI NOMBA ukuti alelemba ukutantika amashina. Filya mucine e fyo cili. Nangu cibe fyo kuliko Ilembo ililesontelela ukulembwa kwa kuntanshi. Ilesangwa mu Malumbo amakumi cinekonse konse na cinelubali. Ili Lumbo lilanda pali Shikulu ukulemba amashina aya abo bonse abakafyalwa mu Sione. Tapali bukamboni ubo twingashininkishishako ukutila Lesa alingile ukulolela mpaka ku mpela ya nshita atemwa cilye ciputulwa ca nshita ukubombela ku Sione pakutila cishibwe abo bonse abakafyalilwa mu Sione. Nakabili, ico kuti cafumyapo ukwishiba fyonse. Mucine Alishiba abo bonse ababa muli ilye mpendwa. Lelo cena ni cinshi? Bushe cena tacaba fye umufungilo uwabwekeshiwapo umu Lesa alebika fye mu fyalembwa ifipya yalya amashina ayasheleko panuma ya kubuka kwa cibili kabili bali baku Sione? Mucine, cilya e co.

“Ne shina lyakwe nkalilumbula ku cinso cakwa Tata na ku cinso ca ba makaiika Bakwe.” Ukwitwa ukwatantikwa mu mulu! “Bushe umuntu nga afwa, akaba no mweo nakabili? inshiku shonse isha nshita yandi iyasantwa nkalolela, mpaka ukupilibulwa kwandi kukesha. Imwe muketa kabili ine nkaMwasuka: Imwe mukakwata ukukabila ku mulimo wa minwe Shenu.” Kacema Umukalamba Aleita impanga Shakwe

kwi shina. Ishiwi lyakwa Lesa ililenga lilebeta ukufuma mu lukungu atemwa ukupilibula ama atom yabo nangula bena tabasendeme mutulo. Cena kusendwa. Cena Mulalilo wa Bwinga uwa Mwana wa mpanga na nabwinga Wakwe.

Lelo ukusendwa te kwitwa kwa mashina aya tantikwa kweka. Kulya pa kubuka kwa cibili, ku Cipuna ica Buuta icikalamba ica bupingushi, amashina yakalumbulwa ku cinso cakwa Tata na ba malaika Bakwe. Nomba nalyebwa kuli abo abaishiba, ukutila iciunda icawamisha ku kutwi kwa muntu ciunda ce shina lya ulyo muntu. Ifya bantu batemwa ukukwata amashina yabo ukumfwikwa ku ntanshi ya cintubwingi. Ifyo batemwa ukwitwa. Lelo takwaba ishiwi ilya pe sonde ilyo lingatala ukulenga ishina lyenu ukumfwika mu busuma nge fyo cikaba kwi shiwi lyakwa Lesa nge shina lyenu lili mwi Buku ilya Mweo kabili no kushala mulya ku kusokololwa ku ntanshi ya ba malaika aba mushilo. Ifyo bulya bukabo bushiku ilyo tukomfwa Yesu ukusosa, “Tata, balilumbwile Ishina Lyandi ku ntanshi ya bantu mu nshiku isha butandashi bwabo pe sonde. Nomba nalalumbula amashina yabo ku ntanshi Yenu kabili na ba malaika bonse aba mu mulu.”

“Ukwete ukutwi, omfwe ico Mupashi ulesosa ku nkuta.”
Umuku naumbi Umupashi naulanda. Umuku naumbi natupitulukamo mu fyalembwa ifyo Mupashi wasosele ku nshita imbi. Kabili twasanga ifyalembwa ukuba ifyalungama. Inshita imbi naipita kabili yafikilishiwe filya fine fye nge fyo Asosele cali no kuba. Ifyo cabe cisansamushi ico caba kuli ifwe abo abasubila ukuba muli nabwinga wa mu bushiku bwa kulekelesha, pantu cilalenga imitima yesu ukwanga kunsansa ukutila Wene alibo wa cishinka kabili ali no kubomba ubulayo Bwakwe bonse. Nga Wene ali wa cishinka kabili uwa cine kuli balya aba Nshita ya Sarde, kanshi Wene ali fye uwa cine kuli ino nshita yesu. Nga bena ku kusenamina Kwakwe na maka bakapokelelwa no kutashiwa kuli Wene, kanshi e fyo cikaba na kuli ifwe. Lekeni tuleya kanshi, ku kupwililika no ku kumanya Shikulu mulwelele, no kuba pe pamo Nankwe.

ICIPANDWA CA CINEKONSE KONSE

INSHITA YA LUKUTA LWA FILADELFIA

Ukusokolola 3:7-13

Na kuli malaika wa lukuta lwa mu Filadelfia lemba auti; E fyo asosa Uwa mushilo, Wine wine, Uukwete ulufungulo lwa kwa Dabidi, Uwisulako, no ukesalako takuli; kabili uwisalako no wisulako takuli;

Naishibe milimo yobe: Mona, nimbika ku menso yobe umwinshi uwaisuka, no wingesalako takuli; ico ukwete amaka yanono, kabili wabake Cebo Candi, ne Shina Lyandi tawakana.

Mona, nkalenga aba mwi sunagoge lya kwa Satana, abailumbula abaYuda, kabili tababe fi, lelo balebepa; mona, nkabalengo kwisa no kushinshimuna pa makasa yobe, kabili bakeshibo kuti ine nali kutemwa.

Ico wabakile Icebo ca kutekanya Kwandi, na ine nkakubaka ku nshita ya kweshiwa, iyalaswa iise pa calo conse, ku kwesha abaikala pano nse.

Ndeisa, bwangu: ikatisha ico ukwete, ukuti umuntu ekupoke cilongwe.

Uwa cimfya nkamucito luceshi mwi tempele lya kwa Lesa Wandi, na o takafumemo kabili nakalya: kabili nkalemba pali wene Ishina lyakwa Lesa Wandi, ne shina lya musumba wa kwa Lesa Wandi, Yerusalemu Mupya, uuleika mu mulu ukufuma kuli Lesa Wandi; ne Shina Lyandi lipya.

Uukwete ukutwi, omfwe ifyo Umupashi ulesosa ku nkuta.

FILADELFIA

Filadelfia yali ama mailoshi amakumi cinelubali na yasano pakati ka ku kapinda ka kulyo na ku kabanga ka Sarde. Wali musumba ukalamba nganshi uwa cibili mu Lydia. Wa kulilwe pa mpili shingi mwi boma ilya lumbukwa umo balelima imyangashi. Ama kobili ya buko yakwete umutwe wakwa Bacchus kabili ne cikope cakwa Baccante (namapepo wakwa Bacchus). Impendwa ya bantu iya musumba palipo abaYuda, Abenakristu aba musango wa ciYuda, kabili na bapilibulwa ukufuma ku busenshi. Umusumba waculile ku finkunkuma ilingi line, lelo nomba ukubapo kwa buko kwali ukwatantalila nganshi pa misumba cinelubali iya Kusokolola. Mucine umusumba ucili epo waba pe samba lye shina lya ci Takishi ilya Alasehir, nangu Umusumba wakwa Lesa.

Imipangile ya makobili yalalondolola bwino bulesa ubwa musumba ukuba Bacchus. Nomba Bacchus aba cimo cine nga Ninus atemwa Nimrod. Ena ali 'uwakumfwilako ubulanda,' nangula ifwe fwe bengi tutontonkanya palwa ena mu malyashi aya malila na bucakolwa.

Ifyo ici cileta ukubutusha ku mano yesu. Ili pano ikobili no mulungu ku lubali lumo kabili namapepo atemwa kasesema mwanakashi kuli lumbi. Nomba pilibuleni ikobili. Bushe pali ubwafya lubali nshi ulwalabela panshi? Iyo mukwai, nalyo line licili likobili limo line. Bulya e bukapewa bwa ci Roma ubwa kwa Yesu na Maliya.

Lelo tatuletontonkanya fye pali Rome yeka. Iyo, takwaba fye cilende mukalamba eka. Mucine nakalya; pantu ena, ku bulalalale bwakwe aisa ba nyina. Abana bakwe abanakashi nomba ma kobili abamipangile imo ine. Kulya ku lubali lumo ulwe kobili balengako ukupepa kwa kwa Yesu kabili kulubali lumbi na bakwatako na mapepo wabo atemwa kasesema mwanakashi na o kabili alalemba ifisumino fyakwe ne fishilano ne ntambi no kufishitisha ku bantu kwi pusukilo no kukonkomesha ukutila ena kabili ena eka alikwata ulubuuto ulwa cine.

Ifyo caba icalinga ici cishinka ukutila iyi nshita imibele ilemonekela kwi kobili. Pantu nyina na bana bakwe abanakashi bonse baleshita inshila yabo ukuya ku mulu. Indalama kabili te mulopa e mutengo uwa kushitilapo. Indalama kabili te Mupashi e maka aya basesha ukubatwala pantanshi. Umulungu uwa ili sonde (mammone) na pofwisha amenso yabo.

Lelo imibombele yabo mu mfwa ili no kupwa ili line, pantu iyi ni nshita ilyo Mupashi ulebilikisha, "Mona ndeisa bwangu." Ni fyo fine, iseni bwangu, Shikulu Yesu!

INSHITA

Inshita ya Lukuta ya Filadelfia yalipo ukufuma mu 1750 ukufika nalimo 1906. Iyi nshita, pa mulandu wa bupilibulo bwe shina lya musumba, yaleitwa Inshita ya Kutemwa kwaba Bwananyina, nge fyo Filadelfia cipilibula, "icitemwiko ica babwananyina".

INKOMBE

Inkombe kuli iyi nshita yali ukwabulo kutwishika John Wesley. John Wesley afyelwe ku Epworth, June 17, 1703 kabili ali umo uwa bana ikumi limo na pabula abafyelwe kuli Samwele na Susanna Wesley. Ba wishi bali ni bakapepesha mu Lukuta lwa England; lelo caba kwati ukutila ukupilibuka kwa

buka pepa bwa mano yakwa John kwa shintilile nganshi pa bumi bwa cilangililo ca banyina ukucila pafya bulesa fya masambililo aya ba wishi. John ali ni kasambilila wa mano. Cali ilyo acili pa Orford ukutila ena na Charles baishileba iciputulwa ice bumba abo abalecita muli bumupashi ukupepa pa fishinka fyamikalile iyakwishiba icine ukucila ukupanga isambilisho ukube lamfya lyabo. Bena batantike ica kubatungulwilako ica bumupashi ica milimo, ifyapala ngo kupela ku babusu, ukutandalila abalwele kabili na bafungwa. Pa mulandu wa ici baleitwa ba Methodists, kabili ne fya kulumbwilako fimbi ifya musalula. Nomba John aliputilwemo ukwalinga ne cimonwa cakwe ica kukabila ica buka pepa ku bantu aba mwi sonde ica kutila aile ku America (Georgia) nga minshoni pakati kaba Nsamya. Mu bulendo bwakwe ukuya kulya asangile ukutila abantu abengi mu mabwato bali ma Moravians. Ali sekeshiwe nganshi no kufuka kwabo, umutende, no kushipa mufyalecitika fyonse. Imilimo yakwe mu Georgia nangula kwali kuikanya ifintu kabili no kubombesha fyalifililwe. Abwekele ku England alebilikisha, “Naile ku America ku kupilibula ba Nsamya lelo owe! nani ukapilibula ine?”

Ukubwekela mu London ena nakabili akumenye ba Moravians. Cali ni Peter Boehler uwa mulangishe inshila iye pusukilo. Ena mucine cine alifyelwe cipya cipya mukupapushiwa nganshi no bukali ubwamoneka ubwakwa Munyina, Charles, uyo uwafililwe ukwiluka ifyo muntu uwa bumupashi nga John kuti asosa ukutila akale tali uwalungama na Lesa. Cali, nangu cibe fyo, tapapitile nshita panuma ya cilya Charles, nao, alipusushiwe ku nkumbu.

Wesley nomba atendeke ukushimikila Imbila nsuma muli filye fintamba mu London uko inshita imo iya kale akwete ishuko; lelo bwangu bwangu baishile mutamfya. Cali ni pali iyi nshita ilyo munankwe uwa kale, George Whitefield, amubikile mu cifulo icisuma pantu aitle John ukwisa no kumwafwa mu mabala umo amakana baleumfwa ku Cebo. Wesley pa kubalilapo tacetekele ukutila ena alingile ukushimikila palwalala mu cifulo ica mucikulwa, lelo ilyo amwene ama bumba no kumona ukubomba kwa Mbila nsuma mu maka aya Mupashi apilibukile no mutima wakwe onse ku kushimikila kwa musango filya.

Umulimo bwangu bwangu waishile kula icakutila atendeke ukutuma abengi abantu abashaishibisha ukushimikila Icebo. Ici calipalene kuli Pentecosti uko Umupashi waimishe abaume na maka ku kushimikila no kusambilisha Icebo mupepi fye no kucusha.

Kwaliko kususha ukwabipisha ku mulimo wakwe lelo Lesa ali pamo nankwe. Imibombe ya Mupashi yalilangishiwe na maka kabili ilingi line mupashi wa musango filya uwa

kushinina waleikata abantu ngo kufumyapo amaka yabo kabili kuti bawa panshi no kulila ukwa kucucutika ukukalamba pa membu shabo.

Wesley mukwishibikwa ali umuntu uwa maka. Alailandila mwine ukutula ena te kuti ebukishe ukutalo kumfwapo ukunenuka kwa mipashi nangula kota ya ora ukutula ilyo afyelwe. Alelala ukukana cila ama ora mutanda pa bushiku; alebuka mu nshita ukutampa ukushimikila pa faifi koloko mubutuntulu cila bushiku ubwa bukapyunga bwakwe; aleshimikila imiku iine mu kasuba kamo icakutula mu mwaka alefisha ukucila pa mbila 800.

Aendele ba mailoshi imyanda ingi nge fyo acitile kenda wakwe pali kabalwe uyo waletwala imbila nsuma mupepi no kutali. Mucine Wesley aendele ba mailoshi 4500 cila mwaka pali kabalwe.

Ali uwacetekela mu maka yakwa Lesa kabili apepele abalwele ne citetekelo icikalamba ne fyalekonkapo ifyawama nganshi.

Ukulongana kwakwe ukwingi kwamwene ukumonekela kwa fyabupe fya Bumupashi.

Wesley tasekele mu kabungwe. Abo alebomba nabo balikwete “Yunaited Sosaite” abo abali, “ibumba lya baume ilyakwete imimonekele, no kufwaya amaka ya bulesa, ukwampana pa mulandu uwa kupepela pamo, ukupokelela Icebo ica kukoseleshiwa, kabili ukulolekesha pali umo no mubiye mukutemwa, pakutula bengafwana umo no mubiye ku kubomba ipusukilo lyabo.” Icalefwaikwa fye kuli balya abaleingila bali nokuba abo, “abakwete ukukabila ukubutuka ukufuma ku bukali ubwaleisa, kabili no kupusushiwa ukufuma ku membu shabo.” Ilyo inshita yaleya pantanshi balibikilepo amafunde aya kosa aya kubomfiwa mukuibaka abene pa busuma bwa myeo yabo. Wesley alimwene ukutula panuma ya mfwa yakwe ibumba kuti lyabunganishiwa kabili Umupashi wa kwa Lesa ukesa basha ku mimonekele ya mfwa. Ena inshita imo alilandile ukutula taumfwile umwensu ukutula ishina lya Methodist kuti lyafuma pe sonde lelo ukutula Umupashi Wene kuti waya.

Mu nshita ya bumi bwakwe ena ngalikwete icuma icingi nganshi; lelo tacitile filya. Insoselo yakwe iyo atemenwe pe lyashi lya ndalama lyali, “Sendeni shonse isho mwingasenda, sungeni shonse isho imwe mwingasunga, kabili peleni shonse isho mwinga pela.” Ifyo cingaba iceni kuli Wesley ukubwela no kumona icilonganino ico cakwata ishina lya Methodist ilelo. Bena balinonka — balinonka nganshi. Lelo ubumi na maka yakwa John Wesley tamwaba.

Cilingile nakabili ukulumbulwa ukutula Wesley tatalile ukukabila ukukula umulimo pa cilonganino atemwa pa

fishinka ifya tumabumba. Nangula ali umwina Arminian mu fisumino fyakwe, ena talefwaya ukuipatula umwine ukufuma kuli ba munyina pa mulandu we sambilisho. Ali kasambilila umusuma wakwa Yakobo: Ashintilishe umweo wakwe uwa muyayaya pa citetekelo ne milimo, atemwa ukwikala ukwa bumi, ukucila ukusumina fye icisumino atemwa ilyashi ilye sambilisho.

John Wesley afwile pa myaka ya kufyalwa 88 panuma ya kubombela Lesa nge fyo abaume abanono bengesha ukutontokanya kutila kuti bacita.

UKUPOSHA

Ukusokolola 3:7, “Na kuli malaika wa lukuta lwa mu Filadelfia lemba, auti; efyo Asosa Uwa mushilo wine wine, Uyo Uli uwa cishinka, Ukwete ulufungulo lwakwa Dabidi, Uwisulako, no ukesalako takuli; kabili uwisalako, no ukesulako takuli;”

Owe, ifyo fyawama filye fyebo. Ifyo caba icapulamo iciunda ca fyena. Ifyo cabe ca kusansamusha ukutontokanya ukutila yonse ilye mibele inga bikwa pa muntu umo. Ni nani uwingesha ukusosa pa fintu fya musango filya palwakwe umwine kano Yesu Kristu, Shikulu wa Bukata? Ndecetekela imfungulo yakwilwilako filya fine fye ifyo cila ica ifi fyebo ifyawama ifya kulondolwelako fipilibula isangwa mu vesi naini, “Mona, nkalenga aba mwi sunagoge lyakwa Satana, abailumbula abaYuda, kabili tababe fi, lelo balebepa; mona, nkabalenga ukwisa no kushinshimuna pa makasa yobe, kabili bakeshibo kuti ine nalikutemwa.” Ndesosa ukuti iyi vesi ni mfungulo pantu ibombela ku baYuda abo lyonse baita abene ukuba abana bakwa Lesa ukufumyako bonse abashala. Balitanike no kwipaya Shikulu Yesu Kristu. Umulimo wabo uwabipisha waletete umulopa wabo abene pa mitwe yabo abene beka mu myaka imyanda. Fyonse pantu balikene Yesu nga Mesaya wabo, Ico mucine e fyo Ali. Kuli bena Wene tali ni Ulya Uwaleisa, atemwa umwana wakwa Dabidi; kuli bena Wene ali Belesebuli, atemwa umo ushalungama uwalinga fye ukonaulwa. Lelo te fyo. Wene ali mucine Emanuele, Lesa ukumonekela mu mubili. Wene mucine aba, Mesaya. Mucine cine, Wene ali filya fine fye nge fyo Wene aleibika Umwine *nomba* ukuba uyu musango. Ulya Ali palya, YESU UMO WINE - Yesu Kristu cimo cine mailo, ne lelo no muyayaya. Ulya Umo uwa Mushilo mukati ka fya kutekapo inyali e Yesu umo wine uyo waendele mu malulamba ya Galili, Uyo uwaundepe abalwele, Uyo uwabushishe abafwa, kabili Uyo nangu pengaba ifishininkisho ifine fine alitanikwe no kwipaiwa. Lelo Aishile buka nakabili, kabili naikala ku kuboko kwa kulyo kwa kwa Mulopwe mu mulu.

AbaYuda taba Mwitile uwa mushilo lilya. Bena tabaMwita uwa mushilo nomba. Lelo Wene ni ulya UWA MUSHILO. Amalumbo 16:10; “Pantu tamwakashe umweo Wandi ku mbo; nangula Mukaleka UWA MUSHILO Wenu ukumona ububole.”

Bafwaile ubulungami bwabo mukukonke funde kabili balifililwe icabipisha nganshi, pantu takuli umuntu nangu umo uwingalekelelwa kwi funde. Kwi funde takuli umuntu nangu umo uwingalengwa ukuba uwa mushilo. Bu mushilo bwakwa Shikulu. 1 Abena Korinti 1:30, “Lelo muli WENE mwaba muli Kristu Yesu, Uo Lesa alengele ukuba amano yesu, kabili *ubulungami*, kabili ukushila, kabili ukulubuka.” 2 Abena Korinti 5:21,b, “Ukuti ifwe tube *ubulungami bwakwa Lesa muli Wene*.” Cali ni Kristu atemwa ukonaika, kabili balyonaike pantu bali Mukene.

Kabili abantu bailya nshita nge fyo caba nelelo balepange cilubo cimo cine. Nge fyo abayuda babeleme mu mipepele ya mwi sunagoge, e ico mu Nshita ya Filadelfia balebelama mu lukuta. Te kuilunda ku lukuta uko kupendwa. Umweo tawaba mu lukuta. Umweo waba muli Kristu. “Bulya e bunte ukutula Lesa alitupela umweo wa muyayaya kabili ulya umweo waba mu Mwana Wakwe. Uyo uukwete Umwana nakwata umweo, kabili uyo ushakwata Umwana takwete umweo.” Umuntu alalengwa ukuba uwa mushilo kuli Mupashi. Caba Mupashi uwa Bumushilo uwa bushishe Yesu ukufuma ku bafwa uyo wikala muli ifwe no kutulenga ifwe aba mushilo no mushilo Wakwe.

Palya Wene naiminina, ulya UWA MUSHILO. Kabili tukeminina pamo Nankwe abafwikwa mu bulungami Bwakwe, aba mushilo no mushilo Wakwe.

Nomba iyi nshita ni nshita iyalenga mutanda. Mu menso yakwa Lesa, inshita ileya mukupwa. Wene ali no kubwela nombaline. Nombaline ukubilikisha kuli no kucitwa ilyo Aleisa, “Kabili ena uuli uwakowela, lekeni abe uwakowela ifyo fine: kabili uuli umulungami, lekeni abe umulungami ifyo fine: kabili uuli uwa mushilo lekeni abe uwa mushilo ifyo fine. Ukusokolola 22:11b

Owe, ndi uwansansa nganshi ukutula umushilo wandi te wandi ne mwine. Ndi uwansansa ukutula ndi muli Kristu, ne mibele Yakwe yonse iyawama iya bulungami ukupelwa, *ukubikwa pali ine*. Abe uwapalwa Lesa umuyayaya!

“Ifi fintu e fyo asosa Uyo Uuli uwa cine.” Nomba ili shiwi, ‘icine’, lyaba li shiwi iyawama sana. Talipilibula ukuba ilya cine mu musango fye uwe tontonkanyo ilya kutila li lilyapusana ku bufi. Ilalangisha Ukwishiba Ukwapwililika ngo kupusana ne tontonkanyo ilya Kwishiba Panono. Nge cilangililo tuleibukisha ukutula Yesu asosele muli Yohane 6:32,

“Te Mose uwapele imwe umukate wa mu mulu; lelo ni Tata e umupela umukate uwa *cine* uwa mu mulu.” Yohane 15:1, “Nine mwangashi *wine wine*.” AbaHebere 9:24, “Pantu Kristu taingile umwashila umwacitilwe ku minwe ya bantu, umwapala fye umwine *mwine*; lelo aingile mu mulu mwine, ku kumoneka nomba ku cinso cakwa Lesa pa mulandu wa ifwe.” 1 Yohane 2:8, “Ico imfifi iley, no lubuuto *lwine lwine* na lubalika.”

Apo ili shiwi, mucine, lilangisha Ukwishiba Ukwapwililika ngo kupusana ne tontonkanyo ilya Kwishiba Panono nge fyo calondololwa muli aya ma vesi, ifwe nomba kuti twailuka ukucila lyonse ifya kupashanya ne camusango ulya ukukanapalana, kabili icituntulu ne cinshingwa. Sendeni icilangililo nomba ica mana ukufuma ku mulu. Lesa atumine umukate wa ba malaika ukufuma ku mulu kuli Israele. Lelo ulya umukate tawaikwishe. Wali fye uusuma ubushiku bumu. Balya abalile bali ne nsala nakabili ubushiku bwa konkelepo. Nga yashala yaleisa mukubola. Lelo Yesu e mukate uwa CINE ukufuma ku mulu, e ico kanshi mana yali fye icipasho. Kabili ngo muntu uuli onse alya ulyo MUKATE uyo waishile ukufuma ku mulu ena takatale ukumfwe nsala nakabili. Ena takabila ukubwela nakabili no kulya nakabili. Ilya ine nshita alile, alikwete umweo wa muyayaya. Ici pano mucine ICITUNTULU. Takuli ukukabila nakabili icinshingwa. Takuli ukukabila ipusukilo ilya panono. Ici pano CONSE ica cena. Nga filya Yesu taba iciputulwa cakwa Lesa; Wene NI Lesa.

Takuli nangu umo uwingakana ukutila Israele alikwete ulubuuto. Bali fye abantu beka abo abakwete ulubuuto nge nko. Cali nga filya ilyo mu Egupti mwali imfifi nganshi icakutula umo kuti aimona. Lelo mu mayanda ya bena Israel mwali ulubuuto. Lelo nomba ulubuuto ulwa *cine* na lwisa. Ulubuuto ulwe sonde ni Yesu. Mose na bakasesema baetele ulubuuto ukupitila mu Malembo ayalelanda pali Mesaya. E ico Israele alikwete ulubuuto. Lelo nomba Ukufilikilisha ukwa lubuuto na kwisa, kabili cilye calipo lelo Icebo icalaeka nomba na cimonekela mu Kwaka kwa kwa Lesa ukumonekela pa bantu Bakwe. Nge fyo ntumba ya mulilo yapele ulubuuto ubushiku, kabili cilya cali icisuma, nomba ulubuuto no mweo fyalangishiwe mu mwisulo wa mutwe wa Bulesa mu mubili.

Israele alesenda umwana wa ng’ombe uwakashika no ku mupela ilambo pa cipailo ukulekelela kwa membu. Pa mwaka umo imembu sha ulya uwa mulandu shalefimbwa. Lelo kulyo kufimbwa te kuti kufumyepo ukukabila ulubembu. Cena tacali ica kuninika ica pwililika. Cena cali icinshingwa mpaka icituntulu caishileisa. E ico cila mwakwa umuntu kuti apela ilambo kabili cila mwaka ukubwela nakabili pantu acili alikwete ukukabila kumo kwine ukwa lubembu. Ubumi bwa nama bwakonsolwele ulubembu lwakwe, lelo pa kuba umulopa

wa nama uyo wasumishiwe kabili ubumi bwa nama ubwapele cilya te kuti bubwekele pa muntu. Nga bwaishilebwela, wene nalyo line nga tawakwete amaka. Lelo ilyo Kristu icakupyanisha icapwililika apelwe, kabili umulopa Wakwe wasumishiwe, lyena umweo uwali muli Kristu waishilebwela pa mubembu uwalapile kabili ulyo mweo ukuba umweo uwapwililika uwakwa Kristu, uwabulo lubembu kabili umulungami, lyena wena ulyo wa mulandu kuti aya umuntungwa pantu takwete ukukabila ukwa lubembu. Umweo wakwa Yesu naubwela pali ena. Cilya eflyo cipililula mu Bena Roma 8:2, “Pantu imbela ya buMupashi bwa mweo bwaba muli Kristu Yesu yandubwile ku mbela ya lubembu kabili iya mfwa.”

Lelo abaYuda kunuma kulya mu nshita yakwa Yesu tabafwaile ukusumina lilye lambo. Umulopa wa ngo'mbe shilume ne mbushi tawalengelepo nangu cimo ukupwililika. Wene wali inshita imo amano ayasontwa na Lesa. Lelo nomba Kristu panuma ya kumonekela mu mubili, kabili pa kusumya ukwa mulopa Wakwe umwine nafumyapo ulubembu kabili kuli cilye ca kuninika ica Mwine eka catulenga ifwe ukupwililika. AbaYuda tekuti basumine cilya. Lelo inga pali ilya Nshita ya Filadelfia, kabili, ee, inshita na shimbi, nasho? Bushe bena mucine cine balisumine ubu butuntulu muli Kristu? Iyo mukwai. Nangula cakitula Luther aletele icine icakulekelelwa, Ulukuta lwa Rome, no lunankwe ulwa ku kabanga, Ulukuta lwa Orthodox, nalyo line balitwalilile ukwikatilila ku milimo. Nomba imilimo isuma, lelo taimupususha imwe. Taimulenga imwe ukuba abapwililika. Cena ni Kristu nga te ifyo konaika. Kabili cena tacaba Kristu KABILI imilimo. Cena ni Kristu eka. Iyi nshita yatendeke imyaka ya Arminianism abo abashacetekela muli Kristu nge CITUNTULU. Tabemba nangu cimo ica “Nangu cimo kano Umulopa,” pantu balemba palwa “Nangu cimo kano mulopa KABILI ne micitile yandi ne mwine.” Nomba nalicetekela mu micitile isuma. Nga walipusushiwa uli no kucite fyalungama. Natupita kale pali cilya. Lelo lekeni mwebe nomba, ipusukilo TALYABA Yesu NACIMO. Caba Yesu EKA. IPUSUKILO LYAKWA SHIKULU. Ukufuma ku ntendekelo mpaka ukupwisha fyonse ni LESA. Lekeni umweo Wakwe ube muli ine. Lekeni cibe umulopa wakwe uyo usangulula. Lekeni cibe Umupashi Wakwe uyo unjisusha. Lekeni Icebo Cakwe cibe mu mutima wandi na mukanwa. Lekeni cibe ifilaso Fyakwe ukumposha. Lekeni cibe Yesu, kabili Yesu Eka. Te ku milimo iya bulungami iyo na cita. Iyo mukwai. Kristu e mweo wandi. Amen.

Ndeumfwa kuti naya pantanshi no kutwalilila pali ifi fishinka, lelo nala mupela itontonkanyo nalimbi limo. Lyena ni pali lulyo lwimbo ulusuma A. B. Simpson alembele.

“Inshita imo cali lipalo,
 Nomba cena ni Shikulu.
 Inshita imo cali imyumfwile,
 Nomba cena Cebo Cakwe.
 Inshita imo ica Bupe Cakwe nalefwaya,
 Nomba Kapela wine.
 Inshita imo nalefwaya ukundapwa,
 Nomba Umwine Eka.
 Fyonse muli Fyonse umuyayaya,
 Yesu ndi no kwimba.
 Ifintu fyonse muli Yesu,
 Kabili Yesu ifintu fyonse.”

Takwaba icintu nangu cimo muli ubu bumi, ukwikusha nge fyo cinga cita, icawama kabili icisuma nge fyo cingaba, lelo muli no kusanga ukusankanya fyonse ifya kupwililika fyonse muli Kristu. Ifintu fyonse tafiba nangu cimo kunse ka Wene.

“*Ukwete ulufungulo lwakwa Dabidi.*” Ili shiwi ilya wamisha lilekonka kabili lilefuma mwi shiwi ilyo twafumapo, “Uyo uli uwa cine.”— Kristu, Ukwishiba Ukwapwililika, ukupusana no Kwishiba Panono. Umfweni ici. Mose ali ni kasesema wakwa Lesa, lelo Yesu (uwapala nga Mose) ali NI Kasesema wakwa Lesa. Dabidi (umuntu uwali pa mutima wine wakwa Lesa) ali ni mfumu ya Israele, lelo Yesu ni Dabidi Umukalamba, Imfumu ya sha Mfumu kabili Shikulu waba Shikulu, Lesa wine Lesa. Nomba Dabidi afyelwe ku mukowa wakwa Yuda umu mushafumine shimapepo nangu umu, lelo nomba alilile umukate uwapatulwa uo babikile ba shimapepo. Wene ali nimpuka ikalamba ukucimfya umulwani, ukukolonganika abantu; nge mfumu aikele pa cipuna. Ali ni kasesema. Ali icipasho icawama icakwa Kristu. Nomba ilesosa muli Esaya 22:22, “Nkabika no lufungulo lwa ng’anda yakwa Dabidi pa kubeya Kwakwe; ilyo Aisulako, tapakabe uwakwisalako; kabili ilyo Aisalako, tapakabe uwa kwisulako.” Umupashi ulebomfya ubu bulondoloshi ubwa mu Cipingo ca Kale palwa kwa Shikulu Yesu Kristu na bukapyunga Bwakwe mu lukuta. Ifyo lufungulo lwa kwa Dabidi lwaimininako pali ilya nshita cali fye icinshigwa, ico cilefikilishiwa nomba muli Yesu ukwiminina mukati kafya kutekapo inyali. Cili ne cakucita na Shikulwifwe PANUMA ya kubuka Kwakwe kabili te butandashi Bwakwe ubwa pe sonde. Lelo inga ulu lufungulo luleimininako cinshi? Ubwasuko buli mu CIFULO ica lufungulo. Lwena TALULI mukuboko Kwakwe. Lwena talwakobekwa mu mukoshi Wakwe. Lwena talwabikwa mu maboko ya *bantu bambi*, atemwa vesi te kuti ilesosa ukutila WENE EKA ALABOMFYA LULYO LUFUNGULO – PANTU WENE EKA ALESULA NO KWISALA, *KABILI TAKULI NANGU UMO* uwakwata shilye nsambu kano Yesu Umwine.

Bushe cilya te cishinka? Lelo ngo lufungulo lulikwi? LULI PA KUBEYA KWAKWE. Lelo ngo KUBEYA ni finshi lukwete ifya kucita na lwena? Belengeni Esaya 9:6, “Kabili bukateka bukaba pa kubeya Kwakwe.” Lelo inge ci cipilibula nshi? Ubwasuko ni ubu. Ishiwi, “bukateka bukaba pa kubeya Kwakwe” lyafumina ku kusefya kwa cupo ca ku Kabanga. Ilyo nabwinga apelwa kuli shibwinga alafumyapo icifimbo cakwe no kucibika pa mabeya yakwa shibwinga, ukwimininako ukutila tali fye mukuteka kwakwe – ukutila napela insambu shakwe kuli ena – ukutila ena e mutwe – lelo na cimbi ca kutila ena eukwete umulimo no kusakamana kabili ukutila WENE KABILI WENE EKA – TA KULI UMBI UWASHALA – TAKULI UMWAUME – TAKULI AMAKA YAMBI – UWAKWATA INSAMBU ISHILI SHONSE NO MULIMO. Kabili cilya, mutemwika, e LUFUNGULO lwakwa Dabidi. Lesa pa kuba Uwakuiteka, Alishibile kabela kwi funde lya Bulesa filya fine fye uyo ukaba muli nabwinga Wakwe. Ali musala ena. Ena tamusalile Wene. Wene alimwita. Ena taishile palwakwe umwine eka. Wene ali mufwilile. Wene amusambile mu mulopa Wakwe umwine. Ali mulipilile umutengo. Ena wakuli Wene kabili kuli Wene eka. Ena aliipela onse kuli Wena kabili Wene alasumina umulimo. Wene e mutwe wakwe, pantu Kristu e mutwe wa lukuta Lwakwe. Nge fyo Sarah aitile Abraham, Shikulu, e ifyo fine nabwinga ali uwansansa ukutila wene e Shikulu wakwe. Wene alalanda kabili ena alanakila pantu kulya e kubekwa kwakwe.

Lelo bushe abantu balyufwa ici cine? Bushe bena balatasha Ubuntu Bwakwe Ubo bwakwata ukuteka ukwine kwine ukwa kuicitila umwine pa lukuta Lwakwe? Ndetila, “IYO.” Pantu muli cila nshita ulukuta lwalitekwa no butungulushi ubwa sankanishiwa – bushimapepo – abatumwa aba kupyana – ukwisala umwinshi uwa luse no kusenamina kuli abo cingacitwa, kabili mucifulo icakukwata ukutemwa no kusakamana kwa lukuta bwena bwalicita no lunkumbwa lwa ndalama ukuwila pali lwena no kulonaula. Ba shimapepo baikele mubunonshi ilyo ulukuta ulupina lwalelya pa misungu ya misalula. Kabili tapali inshita nangu imo iyacitile mukupusana. Cila imo yaliikakile ine ku kabungwe no kubika ubuteko pa bantu no kupela ulukuta kuli bulyo buteko. Tecakwasha abantu ukwima, kabili bena kabili balebanyantilila no bunkalwe nangu ukutamfiwa. Cila cilonganino calikwata umupashi umo wine. Cila cilonganino cilalapa ukutila calikwata ulufungulo ku buteko bwa lukuta. Cila cilonganino cilanda ukutila cilesula icibi. Lelo cilya te cishinka. Caba ni Yesu kabili Yesu, eka. Wene alabika ama membala mu Mubili. Wena alabafwika bena no bupungishi bwabo. Wene alabika ifya bupe kuli ena ukufibomfya. Wene alamusakamana no kumutungulula. Ena cipe Cakwe Ceka kabili Wene takwata naumbi kano ena.

Ifyo kwaba ukubilikisha ukukalamba ukufuma ku cituntulu iyi nshita ya lukuta iyo tuleikalamo. Kabili ubushiku bumo nombaline aba baume abo nangu ino ine nshita baitunga ukulandilako ulukuta bakalaima mu kabungwe ka ikononiko ukubika munkanyakristu wa mweo ku ntanshi ya kabungwe kabo ako aka fumyapo Shikulu kabili tuli no ku musanga Wene (Kristu) kunse ka lukuta ukusosa, “Mona, ni njiminina pa mwinshi, no kunkunsha: ngo muntu aumfwa ishiwi Lyandi, no kwisulako ku mwinshi, ndeingila kuli wene, no kulila pamo nankwe umulalilo, na wene alelila pamo na Ine.” Ukusokolola 3:20.

Lelo lekeni nsose ci. Shikulwifwe tacimfiwa. Abantu baitunga ukwisula icibi kuli Lesa no kwisala cilye cibi, lelo bena ba bufi. Bonse abo Tata Ampela bakesa kuli Ine, no uuleisa kuli Ine nshaka mutamfye; Wene takalufyepo NANGU umo pali bena. Yohane 6:37-39. Kabili ilyo ulyo wasalwa uwakulekelesha ku mubili wakwa Kristu aisamo, lyena Shikulwifwe akamoneka.

Ulufungulo lwakwa Dabidi. Bushe Dabidi tali imfumu yakwa Israele — Israele yonse? Kabili bushe Yesu te Mwana wakwa Dabidi ukulingana ne cishinka ica kutila Akesaikala pa cipuna ca bufumu cakwa Dabidi mu millenium no kuteka no kutungulula pa Bakwe? Mucine. E ico ulufungulo lwakwa Dabidi lulangisha ukutula ni Yesu Uyo ukaleta millenuim. Wene Uyo uwakwata imfungulo sha ku mfwa na kumbo akesa busha Abakwe bene ukutula bengesa akana mu kuteka Kwakwe ukwa bulungami pe sonde.

Ifyo cawama ukutula Shikulwifwe alikwata amasuko yonse. Mucine muli Wene mwaba ama bulayo yonse ayakwa Lesa ukufikilishiwa. Mucine pa kuba MULI WENE tuli mpyani kuli ifyo Wene atushitila ifwe.

Ee palya Naiminina, Shikulu uwa Bukata. Inshita imo nga Tata, Wene alishingulwikwe na ba malaika, ba malaika bakalamba, ba kelubi, na baserafimu, kabili ne bumba lyonse ilya mu mulu, lilebilikisha, “Wa mushilo, wa Mushilo, wa Mushilo Shikulu Lesa uwa Maka yonse.” Umushilo Wakwe wali uwa kutila tapali umuntu nangu umo uwinga palama kuli Wene. Lelo nomba tulemona Wene mu lukuta, ukwakanya umushilo Wakwe umwine pamo na ifwe, mpaka muli Wene twaisaba ubulungami bwine ubwa kwa Lesa. Ee, kabili palya Naiminina, “Yesu, Uwapwililika Mulifyonse,”— Cananika uwa mu Mipokapoka, Ulwabalikisha kabili Ulutanda ulwa Lucelo, Uwawamisha pa Myanda Mishila, Alifa na Omega, Umushila kabili uwa Bufyashi bwakwa Dabidi, Tata, Mwana, na Mupashi wa Mushilo — Fyonse kabili Mulifyonse. Esaya 9:6, “Pantu Umwana na fyalilwa kuli ifwe, Umwana mwaume napelwa kuli ifwe: bukateka bukaba pa kubeya Kwakwe: ne Shina Lyakwe akenikwa Kabilo wa cipeshamano, Mulungu

Impalume, Wishi Uwa Nshita Pe, Cilolo Wa Mutende.” Muli Wene mwaba ukufikilisha ukwapwililika. Nangula inshita imo tatwa Mupele umucinshi, nomba twali Mutemwa ne nsansa ishi shingalandwa kabili ishaisulamo ubukata. Mukati ka lukuta Aliminina, kabili ifwe tukemba amalumbo Yakwe pantu Wene ni Kacimfya Uwapulamo e Mutwe pa lukuta ulo lwaba nabwinda Wakwe. Alishita ulya nabwinda. Ena Wakwe umwine. Ena Wakwe kabili Wakwe Eka kabili Wene alamusakamana ena. Wene ni mfumu yesu kabili ifwe tuli ubufumu Bwakwe, icikwatwa cakwe ica muyayaya.

Nomba muli no kwibukisha ukutila pa kutendeka kwa vesi 7, na cisosa ukutila vesi 9 kuti yatwafwa ku kumfwe ci. Ndesubila mwacimona ifyo nacipilibula. Yesu aleibika Umwine nga Ulya Uuli uwa mushilo, uwa cine, (atemwa umutuntulu fye eka) Ulya uli no lufungulo lwakwa Dabidi, Ulya Uyo uwaiswile no kwisala. Kabili cilya cishinka nganshi. Yalya mashiwi yalamulondolola Wene bwino bwino. Lelo abaYuda mu bushiku Bwakwe bali Mukene kabili fyonse fintu Ali. Balikene Kapususha wabo kabili na fyonse Apilibwile kuli bena. Kabili Umwinakristu uitunga ukuba nomba nacita icintu cimo cine. Bena nabacita ifyo abaYuda bacitile filya fine. AbaYuda bali Mutanike elyo kabili baishile pilibukila pa wacetekela uwa cine. Umwinakristu uitunga ukuba na mutanika Wene cipya cipya kabili napilibukila pa lukuta ulwa cine ku kulonaula. Lelo Lesa wa cine. Kabili Wene Uyo uwaba pa mulu wa fyonse ali no kubwela nombaline, kabili ilyo Akacita Akesa langisha Uyo uli uwa Maka eka. Kabili ilyo Aleishininkisha Umwine kwi sonde, kabili ne sonde lyonse lilefukamina pa nkasa Shakwe, pali ilya nshita isonde lyonse likafukama pa nkasa sha ba mushilo, ukushininkisha ukutila bali abalungama mukwiminina kwabo pamo na Wene. Lesa abe uwa palwa umuyayaya!

INSHITA IYA MWINSHI UWAISULWA

Ukusokolola 3:8, “Naishibe milimo yobe; mona nimbika ku menso yobe umwinshi uwaisuka, no wingsalako ta kuli; ico kwete amaka ayanono, kabili wabake Cebo Candi, ne Shina Lyandi tawakana.”

Ishiwi lya ntanshi ilya iyi vesi, “Naishibe milimo yobe,” ilelondololwa mu vesi yonse iyashala, pantu imilimo yabo yalikwete ica kucitapo no ‘mwinshi uwaisuka,’ ‘amaka ayanono,’ ‘Icebo kabili Ishina.’

Pa kutila tumfwe ubunonshi ubwa bupilibulo ubulesangwa mu “mona nimbika ku menso yobe umwishi uwaisuka, no wingsalako takuli,” tulingile nomba ukwibukisha filya ifyalandwapo pali cila inshita ukuya mukati ka nshita ibiye. Pali ba kulyo kucilila, ukusunguluka atemwa ukupwishishisha

mulya, ukucila ukupwa apo pene kabili no kutendeka apo pene. Iyi nshita sana sana ileingila mukati ka nshita imbi. Kabili te ici fye ceka ukutila iyi nshita ileingila mukati ka nshita iya kulekelesha, lelo inshita ya kulekelesha mu nshila ishingiri e kutwalilila ukwa nshita iyalenga mutanda. Inshita iyalenga cinelubali (inshita iipi sana ileilonganikila) ine ku mulimo umo uwa mukwangufyanya, ububi bonse ubwacila nshita, elyo kabili nomba ubutuntulu bonse ubwa Pentecosti. Ilyo Inshita ya Filadelfia ili mupepi no kupwa umulimo waiko, Inshita ya Laodikea ileisamo bwangu bwangu, ukuleta fyonse fibili amankumba ne ngano ku kulobolola, “Intanshi kakeni amankumba ku kuyoca; lelo longanyeni ingano mubutala.” Mateo 13:30. Ibukisheni, napapata, ukutila Inshita ya Sarde yatendeke ukulungamika uko kwali no kutwalilila nalyo line mpaka uluseke ulo lwabyelwe pa Pentecosti lukapita mu cishilwa conse ica kubyala, ukutapilisha, ukulishiwa, na fimbipo, mpaka lukabwelele ku mbutu iya ntendekelo. Ilyo ici cileya cilecitika, amankumba ayo yabyelwe nayo yakesa pita mu mushilwa wa yako no kulobololwa nayo. Ifi ni filya fine fye tulemona filecitika. Nga kuti mwatontonkanya fye pa nshita isha yana, kuti mwakwata icikope icisuma sana ica ici. Icylimwa ico mulemona cilekula mu maka yonse mu lusuba lilya line lulamoneka ukulaya ku mbutu. Teti mulande bwino bwino ilyo lusuba lwaisaba mu mpepo — lwapwililike fye muli lwena. Filya eflyo inshita shaba, kabili maka maka ishi shibili isha kulekelesha.

Cali ni kuli iyi nshita uko Yesu alesosa ‘Ndeisa BWANGU’ vesi 11. Ico cilelenga inshita ya kulekelesha ukuba imo iipi sana. Laodikea ni nshita iya *mulimo uwa kwangufyanya*. Yalipifiwa.

Nomba ifwe twalaikala sana sana pa MWINSHI UWAISULWA uo muntu nangu umo tengesala. Icakubalilapo ndefwaya ukwikala pa mwinshi uwaisulwa nge cakulangishishako ukweshwa ukukalamba ukwa bu minshoni ukwa ilya nshita. Paulo aitile ukweshwa ukupya ukwa bu minshoni kuli Shikulu umwinshi uwaisulwa. II Abena Korinti 2:12, “Awe, pa kwisa ku Troas ku kubila Imbila nsuma iyakwa Kristu, no mwinshi pa kunjisukila muli Shikulu.” E ico kuti twamona ku kupashanya kwa Malembo ukutila uyu mwinshi uwaisulwa walangishe ukusalanganya ukukalamba nganshi ukwa Mbila nsuma uko isonde talyatalamonapo.

Ndefwaya imwe ukumona icintu cimo pano. Lesa abomba muli fitatu, bushe Wene tacita? Cali muya citatu atemwa Inshita ya Pergamo ilyo lukuta lwaupilwe ku buteko. Imilimo iya benaNikola yaishileba isambilisho lya benaNikola. Ilya nshita yali UMWINSHI UWAISUKA ku mwangashi uwa bufi. Inshita imo walyafwilishiwe ku maka aya buteko waishileba mucine cine imibombele ye sonde nangula waishilekwata

ishina, Umwinakristu. E ico waishile salangana ngo mulilo wa mu mpanga. Lelo nomba, inshita shitatu pantanshi, panuma yakulwisha ukwakosa pa citetekelo pa nshita iitali, apa paliishile UMWINSHI UWAISUKA ku cine. Icebo cakwa Shikulu nomba nacikwata ubushiku bwa ciko. Mucine inshita iyalenga cisano yalitantike apa kutampila ku kusela uku kukalamba, nge fyo ilya nshita yatupele ukufwailisha incende, ukuteka bambi, ukupulintwa kwa mabuku, nafimbipo.

Nga cali icawama ngo uyu ‘mwinshi uwaisuka’ bwakonkele ubutantiko ubwa Bulesa ubwa Pentecosti ubo ubwabikilwe mu BaHebere 2:1-4, “E ico tufwile ukwangwa ukucila ifyo twaumfwa, e pali twasensenunwako. Pantu nge Cebo icalandilwe muli ba Malaika cabe caikata, na conse ica bumpula mafunde ne ca bucintomfwa capokelele ukukandwa ukuyene; Ifwe tukapusuka shani, nga tatusakamene ipusukilo ilya kulefi; ilyabalilepo ukulanda Shikulu, kabili lyaikashiwe kuli ifwe kuba Mumfwile: Lesa na o aleshimikako bunte, ku fishibilo na ku fipapwa na ku fisunguko, ifya misango misango, na ku fyakaniko ifya Mupashi wa Mushilo, umo afwaile Umwine?” Nomba mwalishiba ukutila ubu e butantiko ubwakwa Yesu, Umwine, eflyo alosele. Marko 16:15-20, “E lyo Abebele, kabiyeni mwi sonde lyonse, kabileni Imbila nsuma ku cibumbwa conse. Uwatetekela no kubatishiwa akapusuka; lelo uushitetekela akasekwa. Ne fishibilo ifi fikankonka abatetekela; mwi shina Lyandi bakatamfishamo ifiwa; bakalandila mu ndimi shimbi; bakekata insoka; kabili nga banwe cabwanga, tacakabacite akabi; bakabike ndupi shabo pa balwele, na bo bakaba abatuntulu. E lyo Shikulu Yesu pa kupwo kulanda kuli bene, Alisendelwe aile mu mulu, no kwikala lubali ku kulyo kwa kwa Lesa. Lelo balya bafumineko, bailebila konse konse, na Shikulu alebombela pamo na bo, no kukoselesha Icebo ku fishibilo ifyakonkapo. Amenii.”

Wene tatalile ukubeba ukuya mwi sonde lyonse no kupanga ama sukulu ya Baibele; nangula Wene ali bebele ukupela utupepala utwalembwapo. Nomba ifi fintu fisuma, lelo ifyo Yesu abebele ukucita cali UKUSHIMIKILA IMBILA NSUMA — ukwikala pamo ne CEBO — elyo kabili ifishibilo fyali no kukonka. Ukwishibisha kwine ukwantanshi uko twakwata mu musango ubufumu bwakwa Lesa bwali no kushimikila cali ilyo Atumine abe kumi limo na babili. Muli Mateo 10:1-8, Ali bapele umulimo no kubeba muli uyu musango, “Kabili ilyo Aitile abasambi Bakwe ikumi na babili, Abapele amaka pa mipashi yakowela, aya kuifumisha, na ya kuposho bulwele bonse no kunakuka konse. Amashina ya batumwa ikumi na babili ni aya; Uwantanshi, ni Simone, uwitwa Petro, na Andrea munyina; Yakobo mwana Sebede, na Yohane munyina; Filipi, na Bartolomeo; Toma, na Mateo

kasangula; Yakobo mwana Alfeo, kabili Lebbaeus, uwaleitwa Tadeo; Simone umwina Kanaani, na Yuda Iskariote, uwa Mufutwike. Aba ikumi na babili Yesu alibatumine no kubakonkomesha, ati, Mwiya mu nshila ya Benafyalo, kabili mwiingila mu mushi wa bena Samaria. Lelo ukucila kabiyeni ku mpaanga ishaluba isha ng'anda ya kwa Israele. Na po muleya, mulebila, amuti, Nabupalama ubufumu bwa mu mulu. Muleposha abalwala, mulesangulula aba fibashi, muleimya abafwa, mulefumye fiwa: mwapokele ubupe, peleni ubupe." Ubu bukapyunga ubo Abapele bwali mucine cine ukwakanya bukapyunga Bwakwe umwine na bena, pantu isosa ukutila muli Mateo 9:35-38, "Kabili Yesu aendawike mu mishi yonse iikalamba ne inono, alesambilisha mu masunagoge yabo, alebila ne Mbila nsuma ya bufumu, no ku posho bulwele bonse no kunakuka conse pakati ka bantu. Lelo pa Kumona amabumba, Abekatilwe inkumbu, pa kuti bali abalulunkaniwa, kabili abapaswa, nge mpaanga ishishaba na kacema. E lyo Atile ku basambi Bakwe, Ukulobolola kwena kukalamba, lelo ababomfi nabacepa; E ico lombeni Umwine wa kulobolola, ku kuleka Atume ababomfi mu kulobolola Kwakwe."

Nomba abantu abengi balikwata itontonkanyo ukutila abatumwa fye beka e bakwete ubu bukapyunga ubwapelwe kuli bena na Shikulwifwe Yesu, kabili e ico ilyo bafwile, bukapyunga bwalipwile. Cilya te fyo caba. Muno muli Luka 10:1-9, tulesango kutila mu nshiku sha butandashi Bwakwe pe sonde Ali tendeke kale ukupela ubupyungishi ubwa maka ku Bakwe bene, "Nomba panuma ya ifi fintu Shikulu asontele na bambi ama kumi cinelubali, no kubatuma babili babili baye Mutangilila ku mushi ne mpanga yonse, uko Alaswa aye Umwine. Kabili Atile kuli bene. Ukulobolola kwena na ku kula, lelo ababomfi nabacepa: e ico lombeni Umwine wa kulobolola, ukuti Atume ababomfi ukulobolola Kwakwe. Kabiyeni: moneni, ndemutuma kwati bana ba mpaanga abaya mukati ka mimbulu. Mwisenda imbukuli, nangu ni tumba, nangu ni ndyato: kabili mwiposha umuntu nangu umo mu nshila. Na mu ng'anda monse umo mu kengila, mubale mutile, Umutende ube muli ino ng'anda. Nga mwabamo Umwana wa mutende, umutende wenu ukekala pali wene: nga tamuli, ni nshi ukabwelela kuli imwe. Na muli ilya ng'anda e mo mwikale, mulelya no kunwa ifyo ba mupa: pantu umubomfi awamina icilambu cakwe. Mwilakukila ing'anda ne ng'anda. Kabili lyonse ilyo mwaingila mu mushi, na bantu ba musekelela, lyeni ifyo ba mutekela: Kabili posheni na balwele abali mu mushi, kabili mutile kuli bene, Ubufumu bwakwa Lesa na bupalama kuli imwe."

Ni nani uwingesha ukukana bukapyunga ubwapulamo ubwakwa Filipi? Ni nani uwingesha ukukana bukapyunga

ubwapulamo ubwakwa Irenaeus, Martin, Columba, Partric na bambi abengi ababulo kupenda abo abakwete ukusubwa kwa kwa Lesa pali bena?

Ee. Inshila ya Baibe e nshila ine ine iya mwinshi uwaisuka. Kabili ndefwaya ukulundapo ubunte bwandi kuli cilya. Umulandu ningile ukucita cilya ni pa mulandu kuti nalanda fye no kushininkisha pafyo Lesa acita mu bumi bwandi bwine. E ico nga mwalanjelelako pe lyashi lyandi pano nalamweba ifyo naishiba mu kushininkisha ukutila Yesu aba cimo cine mailo nelo no muyayaya kabili ukutila amaka yakwa Lesa epo yacili kuli abo abali no kucetekela no kupokelela.

Mu nshita ya bulendo bwandi iya bu minshoni ku South Africa, Lesa alipalile nganshi ica kutila ilyo naishile ku Durban incende fye yeka iyo inga tendeka ukwikalamo abantu yali cibansa icikalamba ica mangalo lelo caba ica cibili mu bukalamo mwi sonde. Ibumba lyali ukucila pali 100,000. Pakutila ifunde lisungwe no butantiko balibikile amalupango ku kupatulanya imikowa iya pusana pusana. Batumine bakapokola imyanda ukusunga cinkupiti mu mutelelewe. Ilye myeo iya nsala yaishile ba mailoshi abengi. Na mfumu ukufuma ku Rodesia alishile ne shitima ilya matolokoshi 27 ayaisushiwamo abantu ba mu Africa. Baliculile pa kupita ukuciluka amabala ne mpili ukupapa kunuma shabo ba mailoshi abengi kabili abengi umo uwatemwikwa uwalefwaikwa ubwafwilisho. Icalo conse calisunkanishiwe ku milimo iya pulamo iyo iyalangishiwe ku Mupashi wa Mushilo.

Inshita imo iya cungulo ilyo natendeke ukupyunga, umo pa makana yaba Mohammed aishile ku ntanshi. Ilyo aiminine ku ntanshi yandi, mishonali kuli ba Mohammedans atendeke ukupapata panono Shikulu, "Owe, pali ulyo mweo uusuma. Owe, pali ulyo mweo uusuma." Ena ali kulya pa myaka ne myaka, kabili ukulingana no bunte bwakwe umwine, amwene fye UMO Mohammedan ukwisa no kupokelela Yesu Kristu nga Kapususha. Bena bali mu ntendekelo ba Medo-Persians abo amafunde yabo tayapilibulwa. Bali abakosa sana ukubanonka. Cimoneka kwati "inshita imo Mohammedan lyonse ni Mohammed" e funde pakati kabo. Cisuma, ilyo aiminine ku ntanshi yandi, natendeke ukulanda kuli ena na kuli bonse balya abashingulwike amakana ukupitila muli bakelula. Natile, "Bushe tacabe fyo ukutila ba minshoni balikweba pali YESU Uyo uwaishile ukupususha iwe?" Nga mwalimwene abantu ukulolekesha kuli umo no mubiye ilyo nasosele cilya. E lyo ilyo baaswike cilya cali icalungama nalitwalilile no kusosa, "Bushe ba minshoni bali mubelengela ukufuma muli ili Buku (nalimishe Baibe yandi pa mulu kuli bena ukuti baimone) ukutila uyu Yesu umo wine ali ni kondapa uwapulamo, kabili ukutila Ali no kwikala mu bantu Bakwe ukupita mu nshita mpaka Aishile nakabili ku

kubapokelela ku Mwine? Bushe balimweba ukutila pa mulandu wa ulyo Mupashi umo wine muli bena uwali muli Yesu ukutila bali no ku bomba imilimo iyapulamo nge fyó Yesu acitile? Bushe balimweba ukutila kuti mwaundapwa, nge fyó mwingapusushiwa? Nibanga muli imwe abengafwaya ukumona uyu Yesu umo wine ukwika pakati kesu no kucite fintu fimo fine ifyo Acitile ilyo Ali pano pe sonde akale sana?" Bonse bafefwaya cilya. Cilya e cintu cimo bena mucine basuminishenyepo.

E lyo ine nalitwalilile, "Nga Yesu ku Mupashi Wakwe ali no kucita ifyo Acitile ilyo ali pe sonde, bushe mwalacetekela Icebo Cakwe, lyena?" Kabili uyu ali palya umwanakashi umu Mohammedan ku ntanshi yandi. Umupashi watendeke ukwenda enda muli ine.

Natile kuli ena, "Nomba, walishiba ukutila nshakwishiba. Ine te kuti nsose no lulimi lobe." Alisumine cilya. Natile, "Nga pa kundapa iwe, nawishiba te kuti ncicite. Lelo wacumfwa imbila muno cungulo no kung'umfwa." Kelula wakwe Nsamya aishile mwasukilako ukutila naumfwa, pantu alibelenga mu Cipingo Cipya.

Nomba ba Mohammedans ba bufyashi bwakwa Abraham. Balicetekela muli Lesa Umo. Lelo balakana Yesu ngo Mwana wakwa Lesa lelo mucifulo balasenda Mohammed nga kasesema wakwe. Basoso kutila Yesu tatalile ukufwa no kubuka nakabili. Basambilishiwa cilya kuli bashimapepo wabo kabili balacicetekela.

Natile, "Lelo Yesu alifwile no kubuka nakabili. Alituma Umupashi Wakwe ukubwekela pa lukuta. Ulyo Mupashi uwali muli Wene e Mupashi umo wine mu lukuta nomba kabili kuti Wacita kabili uli no kuleta ifyo Yesu aletele. Atile muli Yohane 5:19, "Umwana te kuti acite akantu Eka, kano ico Amona Wishi acita: pantu ifyo Wene acita, e fyó no Mwana acita ifyo fine." Nomba kanshi, nga Yesu ali no kwisa no kusokolola kuli ine ifyo ubwafya bobo buli atemwa ifyo belele pano— nga kuti Anjeba ifyo ifyakale fyobe fili, mucine kuti wacetekela ku fya kuntanshi?"

Umwanakashi atile ukupitila muli kelula wakwe, "Ee, kuti nacita."

Natile, "Cili fye bwino, lekeni Acicite."

Balya ba Mohammedans balelolekesha sana. Bonse bakontamine ku ntanshi ku kumona ico icingacitika.

E lyo Umupashi wa Mushilo walilandile, "Umulume obe mwipi, umuntu umulundushi, no mwefu uwafita. Walikwata abana babili. Wali kuli ba shing'anga nalimo inshiku shitatu isha fumako kabili alikupimine. Walikwata cimumena palufumo."

Alikontamike umutwe wakwe no kusosa, “Ico cishinka.”

Nalimwipwishe, “Kuti caba shani ukwisa kuli ine, Umwinakristu? Cinshi tawaile kuli kasesema obe umwina Mohammedan?”

Atile, “Ndetontonkanya kuti wangafwa.”

Natile, “Te kuti nkwapwe, lelo nga wapokelela Yesu Kristu nga Kapususha obe, Uyo Uuli pano nomba, kabili uwaishiba fyonse pali iwe, Wene alakwapwe.”

Atile, “Ndesumina Yesu nga Kapususha wandi.” Cilya calibombe. Alyundepwe kabili nalimo ba Mohammedans umwanda mushila baishile kuli Kristu bulya bushiku pantu Imbila nsuma yalishimikilwe muli fyonse fibili Icebo na Maka. Lesa tatalile ukweba umuntu ukubomba umwaka amakumi yatatu no kukana lobolola nangu cimo. Alitupela ifwe umwinshi uwaisuka uwa Cebo na maka kabili filya efyo tulingile ukubomfya. Filya e fyapele Paulo bukapyunga bwakwe ubukalamba kabili ubwakosa. 1 Abena Korinti 2:4, “Kabili icebo candi ne mbila yandi tayali mu fyebo ifya kulembeleka ifya mano, lelo mukushininkisha ukwa Mupashi kabili mu maka.”

Umfweni kuli ine nomba. Cali ilyo nali pali ubu bulendo bumo bwine ukutila ilyo nali no kunina indeke pa New Salisbury, Rhodesia, ilyo namwene ibumba ilya bane na ma American passports. Naile kuli bena no kusosa, “Muli shani imwe, nimona na mukwata ama American passports. Bushe muleya kumo?”

Umulumendo alinjaswike, “Iyo, ifwe bonse tuli ba minshoni kuno.”

“Ifyo cawama,” nalyaswike. “Bushe muli mweka palwenu atemwa mulabombela pamo na kabungwe kamo?”

“Tuli ba Methodist. Ifwe twafuma ku Wilmore, Kentuck,” efyo asosele.

“Cisuma, kulya kuli fye mupepi na kulukungu ku mwandi,” nalyaswike.

“Bushe te iwe Munyina Branham ulya uwisa ukufuma kulya lubali bushe te iwe?”

Natile, “Ee, cilya cishinka.” Cilya cali mundepe. Ena te kuti asose cintu na cimbi — kabili umusango ena na balya abakashana batatu balolekeshenye fye uku no ku kuli umo no mubiye. E ico natile, “Pali miniti fye we mwana, ndefwaya ukulanda kuli imwe bonse pa mafunde yamo, ukumona ukutila ifwe bonse tuli Benakristu kabili tuli kuno ku mulimo ukankala. Nomba mulesoso kutila imwe bonse bane mwaba kuno imyaka ibili. Bushe kuti mwasosa mwi Shina lyakwa Yesu ukutila kuti mwasonta umunwe wenu pa mweo umo uo mwaishiba mwali unonka kuli Shikulu?” Bena te kuti bacicite.

“Nshilefwaya ukumulenga ukumfwa ububi, bakashana,” natile, “lelo bonse mulingile ukuba ku ng’anda ukwafwa ba nyinenwe ne mbale tamukwete umulimo nangu umo kunse mwibala kano fye muli abaisushiwa na Mupashi wa Mushilo no kushimikila Imbila nsuma iya cine mukulangisha kwa maka ya Mupashi wa Mushilo. Nga tamulemona ifilecitika ifyo Yesu asosele ukutula mwali no kumona, ni pa mulandu wa kutila ta mushimikila Imbila nsuma iya cine.”

Lekeni nje ulutampulo na lumbi pa ntanshi no kumilangisha umusango ifintu finga belamo mu mpanga ya bu minshoni. Nshilesosa ukutula fyonse fyaba muli uyu musango, lelo ndetila ifingi muli fyena e fyo fili. Cali ilyo nali pa bulendo ubu bumo bwine no kwenda ukushinguluka Durban pamo na mayor elyo namwene umwikalacalo ne cishibilo mu mukoshi wakwe kabili alifwele akalubi. Nalipwishe umunandi cilye cishibilo cali ca mulimo nshi kabili atile ukuti ilyo umwikalacalo asumine Ubwinakristu babikile icishibilo pali ena. Cilya mucine cali mpapwishe, pantu pano pali umuntu uwaleita umwine Umwinakristu no kusenda kalya kalubi, e ico nalipwishe cilya kuti caba shani.

Atile, “Kuti nalanda ululimi lwakwe. Natuleya kulya no kulanda kuli ena.”

E ico twalile kulya kabili mayor abombele nga kelula wandi. Nalipwishe umwikalacalo ngali Umwinakristu. Alisumine ukutula ena mucine ali Umwinakristu. E lyo ine nalipwishe cinshi endela na kalubi nga ali Umwinakristu. Alyaswike ukutula cali kalubi ako bawishi baleenda nako kabili bena bakashile kuli ena. Ilyo namwebele ukutula takwaba Umwinakristu ulingile ukwenda no tulubi alyaswike ukutula aka kalubi kali akabwafwilisho ubukalamba kuli ba wishu. Naliposeleko amano ukufwaya ukwishiba musango nshi, kabili asosele ukutula ubushiku bumo ba wishu balebabendelela ku nkalamo, e ico bakoseshe umulilo no kulanda ku kalubi umusango ba basambilishe kuli shi ng’anga. Inkalamo yalile. Nalimwebele ukutula cali mulilo uwalengele inkalamo ukuya nge fyo umulilo ulatinya inama shonse isha mu mpanga. Nshakatale ukulabako ubwasuko bwakwe. Atile, “Cisuma, caba muli uyu musango, nga Amoyah (Umupashi) wafilwa, lyena aka kalubi te kuti.”

(Fyonse ifya citike ifya musonkano uwa ku Africa kuti fyasangwa mwi buku, “Kasesema Atandalila Africa.”)

Yalya e maka fye yeka Abenakristu abengi bakwata pantu Icebo tacaletelwe kuli bena ku mwinshi uwaisuka uwa ntendekelo uwa Pentecosti.

Nomba ukubwekela ku mwinshi uwa buminshoni uwaisuka uwa Nshita ya Filadelfia. Tayakwete umwinshi uwaisuka uwa maka ayo yalingile ukukwata. Moneni mu vesi imo ine Alelumbula uyu mwinshi uwaisuka. Atila, “Naukwata

amaka ayanono.” Cilya cishinka. AMAKA aya Mupashi yalilufishiwe muli ilya nshita. Icebo calishimikilwe bwino bwino. Cali icalinga ukulenga imyeo ukwisa kwi pusukilo. Lelo amaka yakalamba ayakwa Lesa ayo alangishe imilimo Yakwe iyapulamo, ayo ayaikatilile ukuboko Kwakwe pa mulandu wa Bakwe bene yalilufishiwe kano fye pakati ka mabumba ayasalanganishiwa. Lelo nomba, Lesa alumbanishiwe, yaleya yalekula kabili yalifulileko pali filya ifyo bakwete mu nshita ya Kulungamika.

Cali ni muli iyi nshita ilyo muntu uo lyonse twita wishi uwa ba minshoni aile kunse. William Carey, kabila wa nsapato uwa mu mushi, uyo uwacemene Ulukuta ulwa Pambali ulwa Baptist ku Moulton, England, mu maka alishibwishe abantu pa kushimikila pali, “nga cakutila Icebo icapelwe ku Batumwa ku kushimikila inko shonse tacali icalinga kuli bakapyunga bonse abaishilebapo mpaka ku mpela ye sonde, ukumona ukutila ubulayo ubwakonkelepo bwali ubwalingana.” Balimulwishiwe kuli ba Calvinists abo abaile ukucilapo pe sambilisho ilya kusala ukucetekela ukutila bonse abakapusushiwa BAKESA pusushiwa kabili umulimo uwa bu minshoni ukesa kanya umulimo uwa Mupashi. Lelo Andrew Fuller afwilishe Mr. Carey pa kushimikila kwakwe no kusunkesha indalama. Filya e fyo cali imicitile yabo icakutila akabungwe kali pangilwe ukusalanganya Imbila nsuma ku nko shonse, mu 1792. Aka kabungwe katumine kunse Carey uyo uwapalilwe na Lesa palwalala mu kunonka imyeo mu India. Mu 1795 Ubwinakristu ubwaimishiwe bwapangile London Missionary Society iyo ifwe bonse twaishiba bwino yasonkeshe ama million ya ma pounds, no kutuma amakana aya ba missionary ku myaka iyaleisa ku kupwishisha ifya kukabila fyakwa Shikulu. Umupashi wakwa Lesa waleenda kabili “Impaanga Shimbi” limbi kuti cali ukulila ukwa mitima ya balya abacetekela abene bene.

“*Nimbika ku ntanshi yobe umwinshi uwaisuka.*” Ndefwaya tulolekeshe pali aya mashiwi nakabili. Iyi nshita, nangula nshileisa mukuyafumyako ukufuma kuli ba minshoni, nalamuletele tontonkankanyo ilyo liletwala umwashika mu nshita iyakulekelesha. Nge fyo nsosele kalem, iyi nshita yapwilile mu nshita ya kulekelesha. Cali ni muli iyi nshita Yesu asosele, “Ndeisa bwangu” (vesi 11), kabili ku nshita iya kulekelesha Ali no kwisa ku “kupwisha umulimo no kwipifya mu bulungami; pantu umulimo uwipi eo Shikulu akacita pe sonde.” Abena Roma 9:28. Moneni ifyo iyi vesi iya Kusokolola 3:8 ileya — “umwinshi uwaisuka — amaka ayanono, Icebo, Ishina.” Ulyo mwinshi uwaisuka uli no kucitapo na fyonse fitatu. Nomba finshi ifyo umwinshi ulangisha? Muli Yohane 10:7, itila, “E ico Yesu atile kuli bena kabili, Ndemwebe cine, cine, nati, NI NE MWINSHI WA MPAANGA.” Cilya cishinka: ‘NI NE’ E mwinshi wa mpaanga. Nomba iyi te nsoselo fye iyeni

ici eflyo cili. Nomba muli Yohane 10 ilyo Yesu alepela uyu mulumbe, Aleiita Umwine kacema. Elyo Aleiita Umwine umwinshi. Kabili filya eflyo kacema aba ku mpaanga. Wene mucine e mwinshi washiko.

Ilyo nali kulya ku kabanga nalimwene ukutila mu nshita ya bushiku kacema kuti akolonganika impaanga shakwe shonse capamo. Kuti ashibika mwi cinka. E lyo kuti ashipenda. Ilyo ashininkisha ukutila shonse shali mukati, ena kuti alala panshi pa mwinshi uwaisulwa uwe cinka kabili icine cine aisaba umwinshi kwi cinka. Takuli nangu umo uwingengilamo atemwa ukufuma kunse kano fye ukupitila pali ena. Ali umwinshi. Ubushiku bumbi ilyo naile ndeensa no munandi muli jeep na mwene ukutila kacema atendeke ukutungulula umukuni wakwe ukuya mu musumba. Ilya ine nshita ama motoka yonse yaishile iminina pakutila impaanga shingapita. Nomba imisumba kulya ku Kabanga tayaba nge fyo yaba kuno. Tulasunga ifya makwebo fyesu mukati; lelo kulya, cili nge cisankano icikalamba ica balimi ne fisabo fyabo fyonse pa lukolo ku ba mupita nshila ku kumona no kushita. Natontonkenye, "Owe mwe, pano epo icimfulunganya citendekela. Loleleni mpaka shilye mpanga shimone conse cilye cakulya kunse kulya." Lelo ilyo kacema aile pa ntanshi, shilye mpaanga shakonkele fye filya fine fye muli cila lutampulo. Kuti shalolekesha kuli fyonse filye ifyawama, lelo tapali impaanga nangu imo iya kumishepo icintu. Owe, nga cakutila nalishibe fye ululimi lwashiko, nga naliminike ama motoka ine wine no kubashimikila Imbila pafyo na mwene.

Ilyo uli mpaanga iyo yaba kuli Kacema Mukalamba, ulakonka mulya mwine fye muli cila lumo ulwa ntampulo Shakwe, nga filya fine shilye mpaanga shacitile. Tamwakatunkwe ukupilibukila ulubali ku maluba yamo ayakalamba aya lukuta, atemwa ku kutika kwishiwi lyabamo ba D.D. Ph.D. atemwa L.L.D., lelo muli no kwikala pamo na Kacema. Baibele isoso kutila impaanga shalishiba ishiwi Lyakwe kabili shena shilakonka WENE, lelo ishiwi lya umbi umbi shikashilenga fye ukubutuka no kubutukila fye Kacema washiko uwa cine. Lesa Alumbanishiwe.

Lelo filya tafyali fyonse ifyo namwene no kusambilila kulya lubali. Ubushiku bumo natendeke ukutontokanya palwa kumona abaume mu mabala ukucema inama isha misango iya pusana pusana. Umo muntu kuti alecema inkumba, umbi imbushi shimo, umbi ngamali shimo, umbi bakafwalo bamo, na fimbipo. E ico naipwishe umunandi uwaleikala kulya, ifyo baleita balya baume. "Owe," alyaswike, "bena nibakacema."

Tekuti nsumine cilya. Natile, "Taulepilibula ukusosa ukutila bena BONSE bacemi. Abacemi bacema fye impaanga, bushe tabacita?"

“Iyo,” atile, “kacema ni katungulula, atemwa kalisha, e ico uuli onse ulisha inama ni kacema.”

Cisuma, cilya calimpapwishe. Lelo nalimwene ubupusano pali balya bakacema kabili na balya abasakamene mpaanga. Yaisa inshita ya bushiku bambi abashala kano kacema uwa mpanga ashile nama shakwe mu mabala no kuya ku ng’anda. Kacema asendele mpanga shakwe pamo nankwe, no kushibika mwi cinka e lyo kabili no kulala panshi no kwisaba umwinshi wa mpaanga. Owe, Lesa alumbanishiwe, Kacema wesu tatala ukutusha atemwa ukutuleka. Ilyo inshita ya bushiku yaisa ndefwaya ukuba mwi cinka Lyakwe. Ndefwaya ukuba mu kusakamana Kwakwe.

Nomba kanshi, kuti twamona ukutula YESU E MWINSHI. Wene e mwinshi wa mpanga. Kabili moneni ukutula cilelanda nomba pa MWINSHI UWAISULWA. Cilya ni cinshi lelo ubusokololo ubwa Ena? Kabili bulya Ubusokololo buleisula ku kutuletela *Amaka*, ukubutusha Cebo no kucindika Ishina Lyakwe. Cali mukati ka nshita shibili ishakulekelesha ilyo Kusokolola ukwa Bulesa ubwakwa Yesu Kristu bwaishile monekela ku ntanshi yesu. Ee, twalishibe Wene ali ni Lesa. Musango nshi Wene engaba Kapususha wesu? Lelo ukwishiba ukutula wene ali FYE LESA, ATEMWA LESA EKA, ukutula Wene ali Alifa na Omega, ukutula uyu “Yesu ali FYONSE FIBILI SHIKULU NA KRISTU – UKUMULENGA WENE SHIKULU YESU KRISTU, TATA, MWANA NA MUPASHI WA MUSHILO, FYONSE UMUNTU UMO – cilya calilufishiwe ukutula mu nshita sha lukuta lwa ntanshi, lelo nomba tulecimona nakabili. Ukusokolola ukwa IFYO WENE ALI na kubwela. Mucine umutwe wa Bulesa te Lesa uwa bantu batatu na bumuntu bumo, pantu cisenda bu muntu ku kupanga umuntu. Ngakwaba umuntu UMO, kwaba fye lelo muntu umo. Lelo balya abacetekela mu bantu batatu balikwata imilungu itatu mu mutwe wa Bulesa kabili balikwata umulandu wa kutoba ifunde lya ntanshi.

Lelo ukusokolola ukwa mutwe wa Bulesa na kubwela. Nomba ulukuta ulwa cine kuti lwakulwa mu maka nakabili. Pali fyonse ino nshita mu kulekelesha lwena lwalishiba Uo Shikulu wa Luko aba. Umuku naumbi tule BATISHISHA MWI SHINA ILYAKWA SHIKULU YESU nga filya fine bacitile pa Pentecosti.

Lekeni mwebe pa piloto ica pelwe na Lesa ico nakwete pa lubatisho lwa bene batatu. Ici tacali icimonwa, lelo iciloto. Namwishiba, ndi uwashininkisha, ukutula cimo pa mapalo aya nshita ya lukuta cali ukupokelela ifiloto kuli Mupashi wa Mushilo, nga filya fine fye umo engapokelela ifimonwa. Cali nalimo 3 a.m. pa Cibelushi ulucelo. Naishile buka ukuyatapila Joseph amenshi aya kunwa. Ilyo nalele naishile pona mutulo

ilyo line no kulota ici ciloto. Nalimwene umwaume uyo wamoneke nga tata. Ali umuntu umutulushi umukalamba umukulu. Ine nakabili namwene umwanakashi uyo wali nga ba mayo, lelo tamoneke nga bena, nga filya umwaume tamoneke nga batata. Uyu mwaume ali uwa bunkalwe sana ku mukashi wakwe. Alikwete ci mulanga icikalamba ne fifutu fitatu kuli cena. Mwalishiba ilyo mwasenda umulando no ku ubika pa mulu ku mpela no ku ukomaula na kasembe, cilapanga ififutu fitatu ifyapala nge ciputulwa ica lukuni lwa mulilo. Cali muli ulyo musango. Ena kuti abula uyu mulanga no kumupuminako na o, no kumuponya panshi. Kabili kuti alala palya alelila, ena kuti aenda ukushinguluka ne cifuba cakwe nacidutumuka pa mulu kabili pa cinso cakwe pali imimonekele ya cilumba, iya matakhi ica kutila amoneke uwakukwata amatakhi ayakalamba no kwikushiwa pa kumaula umwanakashi umunono umubusu. Inshita ili yonse aeseshe ukuti eme alemupuma. Shatemenwe ifyo alecita, lelo ilyo naletontonkanya ukumukanya, natontonkenye, “Teti ndwishe ulyo mwaume — ena mukalamba sana. Ena alingile ukuba tata.” Lelo mukati kandi nalishibe ena tali ni tata, kabili nalishibe ukutula takuli umwaume uwakwete nsambu ukucusha umwanakashi nga filya. Naile palya no kumwikata mu nteneshi no kumushingulusha kabili natile, “Taukwete *insambu nangu shimo* ukumuma.” Kabili ilyo nasosele filya bakapafu bandi balikulile kabili namoneke ngo mutulushi. Umwaume ali bamwene e lyo kabili aishile ntina. Natile, “Umumemo nakabili kabili walalwa na ine.” Ena alyumfwile umwensu ukumuma nakabili ulyo mwanakashi, e lyo kabili iciloto caishile fuma pali ine.

Nalishibwike lilya line panuma ya ciloto. Natontonkenye, ifyo cilya caciba iceni. Nalisungwike umulandu nacilotela pali ulyo mwanakashi ilyo mukupumikisha palya Alishile, kabili umulola wakwa Lesa waishileishibikwa kuli ine kabili ubwilulo ubwa ciloto bwafumine kuli Wene. (Nomba imwe mwe bantu mwalishiba ukutula ine nshailula fye ifiloto fyenu filya fine fye; lelo ine nshita ishing, ishing, nalimweba ifyo mwalotele icakutula tamwatalile ukunjeba.) umwanakashi e mininako ulukuta lwe sonde ilelo. Nafyelwe mukati fye ka ici cimfulunganya — icimfulunganya ico umwanakashi abamo. Alingile ukuba nacifyashi uwacikuku (ena ni nyina waba cilende). Umulume wakwe filonganino ifiteka ena. Mulanga uwa fifutu fitatu e lubatisho ulwa bufi ulwa bene batatu muli fitatu. Inshita yonse atendeke ukwima (ico cilepilibula ukutula inkuta sha tendeka ukusumina icine) ena kuti amusunkila panshi nakabili nalilye sambilisho ilya bufi. Ali umukalamba nganshi ica kutila nali no mwensu uwa ena pa kutampa, lelo ilyo naishile ukumukanya ena nalisangile nalikwete bakapafu abakalamba kabili aba maka. Bena bali BAKAPAFU ABACITETEKELO. Icaishile fuma mu ciloto cali ca kutila,

“apo Lesa ali na ine, kabili kuti ampela amaka ya musango ulya, kanshi lekeni njiminineko lwena ukukanya amaka ya cilonganino aye sonde no kumulenga ena ukuleka ukumupumaula.”

Nomba nshileesha ukukula isambilisho pa ciloto. Nangula ndeesha ukushininkisha isambilisho lyandi ne mwine ilyo naimininapo ku ciloto. Bu umo ubwa mutwe wa Bulesa bwaba ukufuma konse kulya mu Kutendeka 1:1 ukushinta ku Kusokolola 22:21. Lelo abantu balipofushiwa ku cishilano icishaba mu malembo ica bene batatu, kabili cilye cishilano cali pokelelwa mwi sonde lyonse ica kutila ukwesa ukumona “Lesa Umo Muntu” kwaba ukushinga citwa nakalya. Nga bantu te kuti ba mone CINE ica mutwe wa Bulesa, lelo ukucilwisha; bena te kuti batale ukumona icine conse icashala pantu UBUSOKOLOLO NI YESU KRISTU MU LUKUTA LWAKWE NE MILIMO YAKWE MUKATI KA LUKUTA KU NSHITA CINELUBALI. Bushe namumfwa cilya? Nomba ndi uwa shininkisha muleumfwa.

“Ico kwete amaka ayanono, kabili wabake Cebo Candi ne Shina Lyandi tawakana.” Nomba natulumbula kale ifya maka ayalebwelelamo. E fyo cali. Amaka aya kutitikisha yalipwile. Abantu bashile impanga shamishi yabo no kulomba ubuntungwa bwa kupepa. Ikoli lya butungulushi ubwa sankanishiwa lyaliputawilwe. Ama buteko yalecisanga ukube ca mano ukuti peba ukucimfyanya pakati ka imo ne ibiye. Mu cishinka, abali mu nshila isuma lelo abantu abatungulwilwe mububusu balekabila ukukwata inkondo ukucingilila insambu shabo isha bukapepa. Nalimo icilangisho icikalamba ica maka ya bukapepa muli iyi nshita cali icishinka, icakutula nangula France yawile mu nshita ya kulwisha, ukupuputulwa ukukalamba kwa kwa Wesley kwalitalwishe ukulwisha ukufuma kuli Great Britain no kumupususha ukuba icibombelo mu kuboko kwa kwa Lesa pa myaka ingi iya bukata.

Ukushimikila ukwa Cebo takwatalile ukuba ukukalamba nganshi. Nge fyo Satana aimishe amapaka yakwe abaitontonkanisha palwabo, ilyo abatendeke ba communisim baimine, ilyo aba fya bulesa ifya buntungwa balesalanganya ifibombelo fyabo ifya busali, Lesa aimishe impuka ishapulamo ishacitetekelo, kabili imilimo ikalamba nganshi ya mabuku ya Bwinakristu no kusambilisha no kushimikila fyaishileisa muli iyi nshita. Tabatala bakashimikila bayena naba kasambilisha ukupashaniwa kabili tabakatale ukucitwa. Ba Spurgeons, Parkers, McClarens, ba Edwards, Bunyans, Meullers, Brainards, Barnes, Bishops, bonse baishile muli iyi nshita. Balishimikile, basambilishe no kulembe Cebo. Bacindike Ishina Lyakwe.

UBUPINGUSHI BWA BAYUDA ABA BUFI

Ukusokolola 3:9. “Mona, nkalenga aba mwi sunagoge lyakwa Satana, abailumbula abaYuda, kabili taba be fi, lelo balebepa; mona, nkabalenga ukwisa no kushinshimuna pa makasa yobe, kabili bakeshibo kuti ine nali kutemwa.”

Nomba kuti twamona pano pene ukutila ubu bwafya bwa baYuda ba bufi atemwa abacetekela aba bufi epo bwali kale mu nshita ya cibili. Balya abo abaitile abene mu bufi abaYuda bamoneke abalungama panuma ya kupongolola ukwa kubalilapo ukwa nshita ya ntanshi, kabili nomba balemonekela nakabili mu nshita ya cibili panuma ya kulungamika. Ici cena te busanso fye. Mucine, cena te busanso. Cena lifunde lyakwa Satana. Lilye funde lya kubunganya no kuipela intendekelo kabili e ico kanshi no kuba abakumako no nsambu ishisuma ne shuko. Lekeni mulangishe. Kunuma kulya mu Nshita ya Smurna aba bantu bali bepele ubufi kabili basosele ukutila bena mucine bali baYuda (atemwa abacetekela) ilyo bena mucine cine tabali. Bena bali ba mwisunagoge lyakwa Satana. Bena bali libumba lyakwa Satana ilya bunganishiwa, pantu cali ni muli ilya nshita ilyo twamwene ukutendeka kwa bantu muli bukapyunga ukusenda ififulo ifyo tabapelwe pa mulu wa ba munyina abalepyunga. (Ba bishop babikilwe mu maboma, pa mulu wa bakalamba). Icintu cimbi icakonkelepo ico twamwene cali icakutila mu nshita iyalenga citatu kwali mucine cine incende iyaleitwa “icipuna cakwa Satana.” Ilya nshita yatupele icupo ca lukuta no buteko. Na maka aya buteko kunuma yalwena ulukuta lwali mu butuntulu ulushalemoneka ku mubili. Lelo Lesa atobawile kulyo kwikatilila nangula kwali amaka aya buteko kabili ukulungamika kwaletele ulubuuto ulukalamba. Lelo cinshi icacitike? Ba Lutheran bali bungenye no kuilunda pamo no buteko kabili nakabili tulemona sunagoge lyakwa Satana ukulangishiwa muli iyi nshita iyalenga mutanda. Nomba mucine ili bumba ilya sunagoge te kuti lisose ukutila bena bakwa Satana. Iyo mukwai. Basoso kutila bakwa Lesa. Lelo balebepa. Pantu uyo uli umuYuda uwa cine (filya ifyo bailumbwile ukuba) ni ulya uuli umuYuda mukati — mu Mupashi. E ico kanshi nga bena baYuda aba bufi cilepilibula ukutila bena bali nge fyo Yuda 19 asosa, “aba SHABA na Mupashi.” Abana bakwa Lesa bafyalwa ku Mupashi. Aba tababa na Mupashi kabili e ico bena TE bana bakwa Lesa te mulandu ifyo bengasusha na maka nganshi kabili no kuya apatali apo benga ya mukwasha ukushininkisha ukutila bena baba ebo. Bena BALIFWA. Bena bana bakabungwe, kabili ifisabo ifya cine tapaba. Bena bakulilwa pa fisumino fyabo abene, ifishilano na masambilisho kabili icine tacaba muli bena pantu balisenda ukupandwa amano ukwabo abene pa mulu wa Cebo cakwa Lesa.

Lekeni milangishe ifyo naleesha ukumusambilisha inshita yonse iyi palwa myangashi ibili iyo yafumine ku mipashi ibili iya pusana. Sendeni icilangililo icakwa Yesu na Yuda iyi nshita. Yesu ali Umwana wakwa Lesa. Yuda ali umwana wa boni. Lesa aingile muli Yesu. Satana aingile muli Yuda. Yesu alikwete bukapyunga ubwapwililika ubwa Mupashi wa Mushilo pantu “Ifyo Lesa asubile Yesu wa ku Nasareti na Mupashi wa Mushilo kabili na maka: Uyo uwaile alecite fisuma, no kundapa bonse aba iketwe na ciwa; pantu Lesa ali pamo Nankwe.” Imilimo ya Batumwa 10:38. Ilesosa “Pakuti ena (Yuda) apendelwe muli ifwe, kabili apendwililwe ICAKANIKO ca mukupyunga uku,” Imilimo ya Batumwa 1:17. Mateo 10:1, “Kabili iIyo Aitile abasambi Bakwe ikumi na babili, Abapele amaka pa mipashi iya kowela, aya kuifumisha, na ya kuposha ubulwele bonse no kunakuka konse.”

Ulyo mupashi uwali muli Yuda walekonka monse muli bukapyunga bwakwa Yesu. E lyo bonse babili baishile isa kulupanda. Yesu alitanikwe pa lupanda, ne nsansa ukupela Ubumi Bwakwe pa ba bembu no kupela Umupashi Wakwe kuli Lesa. Umupashi Wakwe waile kuli Lesa e lyo kabili waishile pongolwela mukati ka lukuta pa Pentecosti. Lelo Yuda aliikulike umwine kabili umupashi wakwe wabwekele kuli Satana, lelo panuma ya Pentecosti ulyo mupashi umo wine uwali muli Yuda waishile bwelela ku mwangashi uwa bufi uyo ukulila pamo no mwanganshi wa cine. Lelo moneni, umupashi wakwa Yuda tawatalile ukufika ku Pentecosti. Tawatalile ukuya ukupokelela Umupashi wa Mushilo. Wene te kuti ucite. Lelo cinshi ico ulyo mupashi wakwa Yuda wakonkele? Wene wakonkele itumba lya golide. Ifyo watemenwe indalama. Wene ucili walitemwa indalama. Wene nga uleya uleenda mwi Shina lyakwa Yesu ukubomba ifintu ifya pulamo no kukwata ukulongana ukukalamba, wene ucili ulapanga indalama ishing' ne fikulwa, na masambililo na fyonse fye ne tontonkanyo ilya fya kubomfya. Lolekesheni fye ulyo mupashi uwaba pali bena kabili mwitumpikwa. Yuda aile aleenda nga umo uwa bekumi na babili kabili alicitile ifisungusho, na o. Lelo ena TAKWETE Umupashi wakwa Lesa ngo wakwe wine. Ena alikwete bukapyunga. Ena tatalile ukuya ku Pentecosti nge fy' tali imbuto iya cine. Ena tali umwana wakwa Lesa uwa cine. Iyo mukwai. Kabili caba muli ulya wine umusango ino ine nshita mwi sunagoge lyakwa Satana. Mwitumpikwa. Tamwakatumpikwe nga muli abasalwa bene. Yesu atile tekuti mutumpikwe.

Ee, aba bantu basoso kutila Benakristu lelo tababa.

“Nkabalengo kwisa no kushinshimuna pa makasa yobe, kabili bakeshibo kuti ine nalikutemwa.” 1 Abena Korinti 6:2, “Nalimo tamwaishibo kuti aba mushilo bakapingula aba pano isonde?” Takwakabe fye abatumwa beka ikumi na babili pa

fipuna fya bufumu ukupingula imikowa ikumi na ibili ya kwa Israele lelo aba mushilo, nabo, bakapingula isonde. Lilya elyo aba abasoso kutila bena bakwa Lesa no kulanda ukutula Lesa alibatemwa bakesa sanga filya fine fye uyo uli umwana wakwa Lesa kabili uyo uwatemwikwa ku Mwana. Ee, bulya bushiku buleisa ilyo cikalengwo kumoneka. Aba abaleteka isonde mu ciputulwa, kabili aba munshita ya kulekelesha bakesa kula icimpashanya ku ciswango muli cilya bena bakesa teka isonde, ubushiku bumo bakaletwa panshi ilyo Yesu akesa pamo na ba mushilo bakwe ku kupingula isonde mu bulungami. Cilya ni filya fine fye ifyo twamwene muli Mateo 25 ilyo “Bonse” balya abalufishe ukubuka kwa ntanshi bakeminina ku Bupingushi na nabwinga Wakwe.

UKUTASHA KABILI NO BULAYO

Ukusokolola 3:10, “Ico wabakile Cebo cakutekanya Kwandi, na Ine nkakubaka ku nshita ya kweshiwa, iyalaswa iise pa calo conse, ku kwesha abaikala pano nse.”

Cinshi ico Alepilibula ku “cebo cakutekanya Kwakwe?” AbaHebere 6:13-15. “Pantu ilyo Lesa pa kulaya kuli Abraham, apo Tali naumbi uwamucila uwa kuti alape, Ailapile Umwine, ati, Ukupala kwena nkakupala, no kufusha nkakufusha. E fyo, pa kutekanya, amwene icalailwe.” Mulemona Umupashi ulelanda palwa Cebo cakwa Lesa ico capelwa kuli ifwe. Ukulolela ku kufikilishiwa kwa cilye Cebo kwalefwaikwa ukushipikisha nge fyo cacitile mu mulandu wakwa Abraham. Alishipikishe ngo ule Mumona Uyo ushimoneka. Alishipikishe elyo kabili Icebo mukulekelesha califikilishiwe. Iyi e nshila Lesa asambilishamo abantu Bakwe ukushipikisha. Cinshi, nga Alifikilishhe Icebo Cakwe mukumoneka mu butuntulu ilya ine nshita mwapepa, te kuti musambilile ukushipikisha, lelo kuti mwacilamo ukukana kwata ukushipikisha no bumi. Lekeni mulangishe ici cine ukutantikwa bwino ukucilapo. AbaHebere 11:17, “Ni kucitetekelo e ko Abraham, pa kweshiwa, atulile Isaki nge lambo: uwapokelele amalayo (Icebo cakwa Lesa) apene atule mwane uwafyalwa eka.” Mwacimone ci: Abraham alyeshiwe PANUMA apokelele Icebo ca Bulayo. Abengi batontonkanya ukutula lilya line twapepa mwi Shina lyakwa Yesu pama bulayo ayasuma aya kwa Lesa ukuti te kuti kube ubwesho. Lelo pano ilesoso kutila Abraham alyeshiwe panuma apokelele ubulayo. Cilya cilifye calungama ukulingana no wa Malumbo ukusontelela kuli Yosefe, 105:19, “Yasuka yafika inshita ya kwisamo icebo cakwe: *Icebo cakwa Yehoba camwesesh.*” Lesa alatupela ayakalamba aya pulishamo kabili amabulayo ayasuma. Alilaya ukuyafikilisha. Ali no kucita. Lelo ukufuma pa nshita ilyo twapepa mpaka pa nshita ilyo twapokelela ubwasuko tulingile twasambilila ukupokelela

ukushipikisha mu myeo yesu pantu mu kushipikisha fye kweka e ko tukwatila umweo. Lesa enga twafwa ukusambilila ili sambililo nge fyo twaishiba abantu aba iyi nshita iyalenga mutanda. Tulabelenga ilyashi lya bumi ubwa aba Abenakristu abakalamba; ifyo tumona ukupusana pakati ka bumi bwabo no bwesu pantu bena bali abashipikisha nganshi kabili aba mutalalilwa, kabili ilelo ifwe bonse tulacimfiwa no kukana shipikisha no kwangufyanya.

Aletwalilila ukusosa kuli bena, “Pantu na musenda Icebo candi no kucikala kabili yesu ico mwaba abashipikisha, Na ine nkakubaka ku nshita ya kweshiwa, iyalaswa iise pa calo conse, ku kwesha aba ikala pano nse.” Nomba pano nakabili tulemona ukutwalilila ukwa nshita shibili; pantu ubu bulayo buli ne cakucita ne mpela iya nshita iya Benafyalo ico cikesacitika mu Bucushi Bukalamba.

“Na ine nkakubaka ku nshita ya kweshiwa, iyalaswa iise pa calo conse, ku kwesha aba ikala pano nse.” Iyi vesi tailelanda ukutila ulukuta lwa cine lukaya mu nshita ya bucushi. Nga yalipilibwile cilya nga naisosa cilya. Lelo ilesosa ukuti, “Nkakubaka ku nshita ya kweshiwa.” Uku kweshiwa kuli filya fine ngo kweshiwa ukwa mu Edene. Cikaba ubwite bwa kongola nganshi ubukaletwa mukupusana filya fine ku Cebo cakwa Lesa icapelwa, lelo nomba ukufuma mu kumona ukwa kutontonkanya kwa buntu cikaba icalungama nganshi, icakubutisha nganshi no kupela umweo ngo kutumpika isonde. Abasalwa fye beka bene tabakatumpikwe. Ubwesho bukesa muli uyu musango. Akabungwe ka ecumenical akatendeke muli ico cimoneka ukube cintu icaemba nganshi ne funde ilyapalwa (kufikilisha ipepo lyakwa Kristu ukutila ifwe bonse tulingile ukuba umo) likesa kosa mu mapolitiki ica kutila kakabika ukutitikisha pa buteko ku kulenga bonse ukuilunda kuli kena limbi filya fine atemwa ukupitila mu mafunde ayapangwa mwifunde pa kutila takuli abantu abakeshibikwa nga ma chalici ayene yene kano fye bali pesamba filya fine nangu mu nshila imbi iya kuteka kwa kabungwe aka. Amabumba ayanono yakalufya ubuntungwa bwabo, ishuko, na fimbipo, mpaka bakalufye ifipe fyonse ne nsambu sha bu mupashi pamo na bantu. Nge cilangililo, ino ine nshita kano fye akabungwe ka bakapyunga ka muli ilye ncende ka shininkisha mu fingi, nga te mu misumba ingi, umo kuti asonkela icikulwa ku milimo iya bukapepa. Ukuba shimapepo. Mu kulongana kwa bashilika, ifipatala, na fimbipo, ifyo fili nomba mupepi no kusuminishiwa ukuti ube uwa ishibikwa ukuba uwasuminishiwa ku mabumba aya bene batatu iya ecumenical. Ilyo uku kutitikisha kuleya pantanshi, kabili kukaba, cikaba icakosa uku kukana, pantu ukukana e kulufya ishuko. Kabili abengi nganshi bakatunkwa ukukonka, pantu bakomfwa cena cisuma ukubombela Lesa mu cintu bwingi mu

mitantikile ya aka kabungwe ukucila ukukana bombela Lesa nangu panono mu cintu bwingi. Lelo bali mu cilubo. Ukucetekelo bufi bwakwa Satana e kubombela Satana, nangula mwinga fwaya ukumwita Yehoba. Lelo abasalwa tabakabepwe.

Na fimbipo, abasalwa tabakasungwe fye, lelo ilyo uku kusela kuleisa mukuba, “ICIMPASHANYA ICAPANGWA KU CISWANGO,” aba mushilo ninshi na basendwa. Kabili ifi fya kuseksha ifinono, akabungwe aka ku kupashanya ako akatendeke mulya mwi senge ku Efeso kakesaba iciswango cakwa Satana ico cikowesha no kubepa isonde lyonse. Pantu imibombele ya lukuta iya Roman Catholic na ba Protestanti mukwisa capamo bakesa tungulula icuma conse ica mibombele ye sonde no kupatikisha isonde lyonse mu citeyo ca bukapepa bwa ciko, nga te ifyo cikabepaya, pa kubakanya ishuko ilya kushita no kushitisha umo bena bengalapangila ubwikalo. Ici cikesa fikilishiwa ifi, pantu abana banakashi bakwa cilende bonse fye na babwekela kuli ena. Muli iyi nshita, Rome nakwata mupepi icuma conse ica golide. AbaYuda bali no tubungwe kabili na mapepala yonse. Pa nshita iyalinga, cilende akesa onaula imibombele iya ndalama iya bushiku bwe lelo pa kusenda isha mapepala shonse, no kufwaya golide. Ukwabula golide, imibombele ni nshi yawa. AbaYuda bakekatwa kuciteyo no kwisa mukwampana, kabili ulukuta lwa bu cilende lukesha senda isonde lyonse.

UBULAYO KU BAKWE BENE

Ukusokolola 3:11-12, “Mona, Ndeisa bwangu: ikatisha ico ukwete, ukuti umuntu e kupoka icilongwe. Uwa cimfya nka mucito lucenshi mwi tempele lya kwa Lesa Wandi, na o takafumemo kabili nakalya: kabili nkalemba pali wene Ishina lyakwa Lesa Wandi, ne Shina lya musumba wakwa Lesa Wandi, Yerusalemu mupya, uuleika mu mulu ukufuma kuli Lesa Wandi: nkalemba pali wene Ishina Lyandi lipya.

Tatulefwaikwa ukulandapo pe tontonkanyo ilya kutila Aleisa bwangu. Twalishiba ukutila Aleisa pantu tuli ku mpela iya nshiku sha kulekelesha, bushe tatuli? Lelo Aletwalilila ukusosa, “Ikatisha ico ukwete, pa kutila umuntu nangu umo e kupoka icilongwe.”

Cikaba ni mukati ka iyi nshita iya bwafya bukalamba ilyo Yesu akesa. Kabili no kwisa Kwakwe kuliko ukubuka. Abengi bali no kwisa fuma mu lukungu no kwima pamo nabo abali aba mweo lelo balelolela ukubwela Kwakwe. Kabili aba bakapelwa ifilongwe. Cinshi? Pantu bena Bana bakwa Lesa. Bena ni mfumu pamo Nankwe. Bena baleteka pamo Nankwe. Filya e fyo icilongwe cilangisha — ukuteka no kutungulula pamo ne Mfumu Ikalamba, Umwine. Bulya e bulayo kuli abo

bonse abacula pamo nankwe pano pe sonde — bonse abo abaculile mukushipikisha ukwishiba ukutila Lesa, Kapingula umulungami akesa balambula. Abo abalekeleko kuli fyonse pa mulandu Wakwe no kupela fyonse kuli Wene bakesa ikala mu cipuna Cakwe ca bufumu no kuteka mu bufumu Bwakwe ubwa bukata.

Owe, natukwata ishiwi ilyesu bonse pali ino nshita. Lili ikatisheni — koseleleni. Mwilekelako. Fwaleni icabulwi conse icakwa Lesa — bomfyeni icanso conse ico Wene atupela — bomfyeni ica bupe conse icapelwa kuli ifwe kabili lolekesheni ku ntanshi ne nsansa, pantu tuli no kwisa fwikwa ifilongwe kuli Wene Uyo uuli Imfumu ya Shamfumu kabili Shikulu waba Shikulu.

Nomba Wene talepela fye ifilongwe lelo Alesosa ukutila aba ababa muli nabwina bakalenga ukuba incenshi mwi te mpele lyakwa Lesa. Lelo ni cinshi itempele lyakwa Lesa? Yesu alandile pa mubili Wakwe ngo kuba itempele. E fyo wali. Wene wali litempele lyakwa Lesa. Lelo nomba ukutila tuli umubili Wakwe, ulukuta lwa cine e tempele lyakwa Lesa ku Mupashi wa Mushilo uuli muli ifwe. Nomba Wene ali no kwisa lenga ka cimfya ulucenshi muli lilye tempile. Lelo ni cinshi ulucenshi? Ulucenshi lwena mucine ciputulwa ca mufula pantu lulekatilila icikulwa. Lesa alumbanishiwe, cilya cilebika kacimfya palya pene pamo na batumwa na bakasesema, pantu isoso kutila mu Bena Efese 2:19-22, “E ico cena tamwaba nomba bambi bambi kabili abalebeshi, lelo muli bakaya banabo ba bashila, kabili aba mu ng’anda yakwa Lesa; abakulwa pa ca ku kulapo ca batumwa na bakasesema, ne libwe lya petungi ni Yesu Kristu Umwine; Muli Uyo ubukule bonse bulesuminkaniwa bukulwa ku kubele tempele lya mushilo muli Shikulu: Muli Uyo na imwe mukulilwa pamo ku kuba ica kwikalamo Lesa mu Mupashi.” Ee, ilya vesi 22 ilesoso kutila twakulilwa pamo nabo. Ifintu fyonse fyalepitila palya pa MWINSHI (Yesu) kabili e ciputulwa ica ulyo mubili atemwa itempele. Nomba ilyo Lesa abiko muntu mwi tempele ngo lucenshi kabili amulenga ukuba lilye bumba lya mufula ni cinshi ico Alecita? Ena ale mupela ubusokololo ubwa Cebo kabili ubwa Mwine, pantu filya fine fye e fyo abatumwa na bakesesema bakwete. Mateo 16:17. Ulya ali palya muli cilye Cebo. Ulya palya naiminina. Tapali nangu umu uwinga mufumya panse.

Tontonkanyeni cilya cebo, “ukucimfya”. Yohane aleipusha ilipusho, “Nani uyo ucimfya?” kabili ubwasuko bulebwela, “Uyo ucetekela ukutila Yesu ni Kristu.” Ena talesosa ukutila kacimfya ni uyo uwacetekela muli ‘E’ Yesu kabili muli ‘E’ Kristu, lelo ucetekela ukutila Yesu *NI KRISTU* — UMO umuntu — te babili. Ena e ulya ubatishiwa mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu Kristu.

Lesá alelanda palwa kwa nabwínga pano. Bushe mulefwaya ukumona icikope na cimbi ica ena? Cena cili mulya mu Kusokolola 7:4-17, “Naumfwile ne mpendwa ya bakakatikwe: amakana umwanda umo na makana amakumi yane na makana yane abakakatikwe aba mu mikowa yonse ya bana bakwa Israele. Ku mukowa wa kwa Yuda abakakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wakwa Rubene amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wa kwa Gadi amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wa kwa Ashere amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wa kwa Naftali amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wa kwa Manase amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wa kwa Simeone amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wa kwa Lebi amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wa kwa Isakari amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wa kwa Sebulune amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wa kwa Yosefe amakana ikumi na yabili. Ku mukowa wa kwa Benyamini aba kakatikweko bali amakana ikumi na yabili. Ilyo pa pite, fi naliloleshe fi, kabili, moneni, kwali ibumba ilikalamba, ilishinga pendwa ku muntu nangu umo, aba fuma ku luko lonse, ne mikowa ne misango ya bantu, na bantu na ba ndimi, na beminina ku menso ya cipuna ca bufumu, na ku menso ya Mwana wa mpaanga, na bafwala amalaya yabuta, bali ne misambo ya tuncindu mu minwe yabo; kabili balebilikisha ishiwi likalamba, abati, Ipusukilo lyakwa Lesa wesu Uwaikala pa cipuna ca bufumu, ne lya Mwana wa mpaanga. Kabili ba malaika bonse na beminina ukushinguluka icipuna, na bakalamba ne fya mweo fine, kabili bawile ubukupeme ku cinso ca cipuna ca bufumu, no kupepa Lesa, Abati, Ameni: Ipalo, no mucinshi, na mano, no kutota, no bukata na maka, no kukosa, fibe kuli Lesa wesu umuyayaya umuyayaya. Ameni. Kabili umo uwa mubakalamba alyaswike, atile kuli ine, Aba bafwala amalaya ya buta ni bani? kabili bafumine kwi? E lyo na sosa kuli wene nati, Mukwai, ni mwe mwaishiba. Na o atile kuli ine, Aba e bafuma mu bucushi bukalamba, kabili basambile amalaya yabo, no kuya butusha mu mulopa wa Mwana wa mpanga. E ico bali ku cinso ca cipuna ca bufumu cakwa Lesa, bale Mubombela na mwi tempele Lyakwe akasuba no bushiku: kabili Uwaikala pa cipuna ca bufumu akabe cintelelwe pali bene. Tabakomfwe nsala kabili, tabakomfwe cilako kabili, akasuba takakaboce nakalya, nangu icikabilila conse. Ico Mwana wa mpanga Uuli pakati ka cipuna ca bufumu aka bacema, no kubatungulula baye pa tumfukumfuku twa menshi ya mweo: kabili Lesa akafuta ifilamba ku menso yabo.” Yesu naisa. Ena nakakatika ba 144,000. Abulile 12,000 ukufuma kuli cila mukowa. Lelo kuli ibumba na limbi ilyo lishaba muli aba 144,000 abo abalemoneka mu vesi 9-18. Bena ni bani? Aba bali muli nabwínga ukusendwa ukufumishiwa mukati ka Benafyalo. Bena bali ku ntanshi ya cipuna Cakwe ca bufumu akasuba no

bushiku. Bala mupyungila Wene mwi tempele. Bena e kusakamana kwaibela ukwakwa Shikulu. Bena ni nabwanga Wakwe.

Nabwanga aya konse uko Shibwanga ali. Ena takatale ukumusha kuli Wene. Ena takatale ukufuma ku mbali Yakwe. Ena akekala pamo nankwe mu cipuna ca bufumu. Ena akafwikwe cilongwe no bukata Bwakwe no mucinshi.

Kabili Nkalemba pali wene Ishina lyakwa Lesa Wandī, ne shina lya musumba wakwa Lesa Wandī. Kabili ni lisa Ishina lyakwa Lesa? Cisuma, Wene ali ni Lesa pamo na ifwe, atemwa Emanwele, lelo lilya talyali ishina Lyakwe ilyapelwe. “Ukamwinike Shina Lyakwe Yesu.” Yesu atile, “Naishile mwi Shina lyakwa Tata, kabili imwe Tamwampokelele.” E ico kanshi Ishina lyakwa Lesa ni YESU, pantu lilya e Shina Aishilemo. Wene ni SHIKULU YESU KRISTU. Kabili li shina nshi umwanakashi asenda ilyo aupwa ku mwaume? Asenda ishina lyakwe. Likaba li Shina Lyakwe ilikapelwa kuli nabwanga ilyo Aka musenda ku Mwine.

Ukusokolola 21:1-4. “Kabili namwene umulu upya ne calo cipya: pantu nafiya umulu wa ntanshi ne calo ca ntanshi; na bamba talipo kabili iyo. Kabili ine Yohane na mwene umusumba wa mushilo, Yerusalemu mupya, uleika kuli Lesa mu mulu, na upekaniwa nga na bwinga uwapulamikila umulume wakwe. Naumfwile ne shiwi likalamba ilya mucipuna ca bufumu lileti, Moneni, ubwikalo bwakwa Lesa buli pamo na bantu, kabili Akekalilila pamo nabo, nabo bakaba abantu Bakwe, na Lesa Umwine akaba pamo nabo, kabili akaba Lesa wabo. Kabili Lesa akafute filamba fyonse ku menso yabo; ne mfwa tayakabeko iyo, takwakabe kabili ukullosha, nangu ukukuta, nangu ukucululuka: pa kuti ifya ntanshi na fiya.” Ifyo cawama. Yonse amabulayo yakwa Lesa ayawama ukufikilishiwa. Lyena ninshi capwa. Ukupilibulwa ni nshi kwapwishiwa. Umwana wa mpanga na nabwanga Wakwe umuyayaya ukwikala mu fya pwililika fyonse ifya kwa Lesa. Cilondololeni? Ni nani uli uwalinga ukucita cilya? Nangu umo. Tontonkanyeni pali cena? Loteni pali cena? Belengeni ifyo Icebo cilesosa pali cena? Ee kuti twacita fyonse filya, lelo nomba kuti twaishiba fye akaputulwa akanono akacena mpaka cilya caisaba icituntulu mukubuka ukwa ntanshi.

“Kabili nkalemba ne Shina lyandi LIPYA pali wene.” Ishina Lyandi Ilipya. Ilyo FYONSE fikabe fipya, lyena Akasenda pali Wene Ishina ilipya. Kabili lilye Ishina likaba li Shina ilyakwa nabwanga na o. Ifyo lilye Shina lili, umo esha ukwelenganya. Cilingile ukuba ubusokololo ubwa Mupashi ukupelwa mukumfwikwa bwino ica kutila tapali nangu umo uwinga cikana. Lelo ukwabulo kutwishika Akasha bulyo

busokololo ku bushiku ilyo Alekabila ukupela lilye shina. Leken i cishibwe ukutila cikaba icintu ica wamisha nganshi ukucila ifyo twingatala ukwelenganya.

UKUSOKA UKWA KULEKELESHA KU NSHITA

Ukusokolola 3:13, “Uukwete ukutwi, omfwe ifyo Umupashi ulesosa ku nkuta.” Cila nshita ipwa no kusoka uku kumo kwine. Caba ukupapata ukwa lyonse lyonse icakutila inkuta shumfwa kwi shiwi lyakwa Shikulu. Muli iyi nshita ukupapata kuli ukwakoselela nganshi ukucila mu nshita sha kunuma, pantu muli iyi nshita ukwisa kwa kwa Shikulu mucine kulepalama. Ilipusho nalimo kuti lyaisa, “Nga kuliko inshita imbi ukucila ino, mulandunshi ukwangufyanya?” Ubwasuko buli pano. Inshita ya kulekelesha ikaba iipi — umulimo uwa kwangufyanya uwa kupwishishisha. Kabili ici tacili fye ifi, lelo umo alingile ukwibukisha ukutila mu menso yakwa Lesa inshita ileya ilebutuka bwangu; ee, imyaka ikana limo yaba lelo ubushiku bumo. Kabili nga Wene aleisa mukati ka ma ora ayanono nge fyo Alemona inshita, kanshi Wene mucine alingile ukutusoka mukwangufyanya konse kabili ishiwi Lyakwe lilingile lyonse ukumfwika mu mitima yesu ukuba abaiteyanya kuli kulyo kwisa.

Owe, kwaliba amashiwi ayengi nganshi mwi sonde — amafya ayengi nganshi ne fya kukabila ifile fwaikwa ukuposako amano; lelo takwakatale ukubako ishiwi ilikankala nganshi kabili ilya linga nganshi ukuposako amano nge shiwi Iya Mupashi. E ico, “Uukwete ukutwi, omfwe ifyo Umupashi ulesosa ku nkuta.”

ICIPANDWA CA PABULA

INSHITA YA LUKUTA LWA LAODIKEA

Ukusokolola 3:14-22

Na kuli malaika wa lukuta lwa mu Loadikea lemba auti: e fyo asosa Ameni, Inte ya Cishinka kabili iya Cine, ukutendeka kwa Kulenga kwa kwa Lesa;

Naishibe milimo yobe, tauli uwatalala nangu uwakaba: Kuti natemwa nga wali uwatalala nangu uwakaba.

E ico kanshi pantu uuli uwa cifulefule, kabili tauli uwakaba nangu uwatalala, Nkakufwisa mu kanwa Kandi.

Pantu utila, Ndi wa fyuma, ukucindama ni ncindama, kabili nshilekabila kantu nangu kamo; kabili tawishibe ukuti uli uwa nkumbabulili, kabili umulanda, kabili umubusu, kabili impofu, kabili uwa bwamba:

Ndekupanda amano ushite kuli Ine golide uwalopolwa ku mulilo, ukuti ucindame; na malaya ayabuta, ukuti ufwale, kabili ukuti shimoneka insoni sha bwamba bobo; umuti uwakusuba pa menso, ukuti umone.

Bonse abo Natemwa, Ndabebaula no kufunda: e ico cincila, no kulapila.

Mona, ninjimina pa mwinshi, no kukunkunsha: ngo muntu aumfwe shiwi Lyandi, no kwisulako ku mwinshi, ndi no kwingila kuli wene, no kulila pamo nankwe umulalilo, na wene alelila pamo na Ine.

Uwacimfya Nkamupelo kwikala pamo na Ine pa cipuna Candi ca bufumu, ifyo na ine na cimfishe, no kwikala pamo na Tata pa cipuna Cakwe ca bufumu.

Uukwete ukutwi, omfwe ico Umupashi ulesosa ku nkuta.

UMUSUMBA WA LAODIKEA

Ishina, Laodikea, ilyo ilipilibula, “insambu sha bantu” yali iyaseka sana kabili yalipelwe ku misumba ingi ukucindika bana mayo abacindama abaleitwa ukuba. Uyu musumba wali umo ukankala nganshi mu ma politiki kabili uwa bunonshi uwalunduluka pa misumba ya mu Asia Minor. Ifipe ifingi nganshi fyapelwe mu musumba kubekala calo abacindama. Wali icipuna icikalamba ice sukulu lya fya miti. Abantu babuko baishibikwe mu fya kulenga ne fya science. Wene lyonse waleitwa ‘metropolis’ ngefyo wali icipuna ca cilye ku misumba imbi amakumi yabili na fisano. Umulungu wa cisenshi uwaleshinshimunwa kulya wali Zeus. Mu cishinka ulya umusumba inshita imo waleitwa Diopolis (Umusumba wakwa Zeus) mu kucindika umulungu wabo. Mu myaka

imyanda iine akabungwe ka lukuta aka kankala kacitilwe kulya. Ifinkunkuma ifyalecitika libili libili mukulekelesha fyaulengele ukufumamo umupwilapo.

Ifyo yali iyalinga imicitile iya iyi nshita iya kulekelesha ku kwimininako inshita iyo ifwe nomba tuleikalamo. Nge cilangililo, bapepele umulungu umo, Zeus, uyo wali imfumu kabili wishu uwa milungu. Ici cilelangisha imyaka amakana amakumi yabili aya 'Lesa umo, wishu uwa ifwe bonse' iyashi Iya bukapepa ilyo litantika ubwananyina bwa muntu, kabili nangu ni ino ine nshita ukuleta capamo ba Protestanti, ba Katolika, abaYuda, abaHindu, na bambipo na mapange ya kutila ukupepa ukwa misango imo ine ku kafusha ukutemwa kwesu, ukwiluka, no kusakamana ukwa umo no mubiye. Ba Katolika na ba Protestanti nangu ino ine nshita balelwishisha cilya, kabili mucine balekwata iciputulwa muli aka kabungwe na mapange aya kutila bonse abashala bali no kukonka. Iyi ine misango yali moneke mu Kabungwe ka Nko Ishaampana ilyo intungulushi she sonde shakene ukusuminisha itontontonyo ilya kupepa kwa bu mupashi ukwa cila muntu palwakwe lelo basuminishe ukufumyapo yonse yalya amatontontonyo aya pambali ne subilo ilya kutila bukapepa bonse bukese bikwa muli cimo, pantu bonse bakwata ukukabila kwa fintu fimo fine, bonse balikwata amapange yamo yene kabili bonse mukusambilisha balilungama.

Moneni ishina, Laodikea, 'insambu sha bantu', atemwa 'ukupingula kwa bantu.' Bushe kwalitala ukubapo inshita nge nshita ya lukuta ya mwaka uwalenga amakana amakumi yabili iyo yamona inko SHONSE ukwima no kufwaisha umulinganya, mu fyabwikashi ne ndalama? Ino ni nshita yaba communist umo abantu bonse baba abalingana, nangula caba fye ifyo mwilyashi. Ino ni nshita ya tubungwe twa mapolitiki abo abaita abene Christian Democracts, na Christian Socialists, Christian Common-wealth Federation, na fimbipo. Ukulingana na bakasambilila wafya bulesa besu aba buntungwa Yesu ali uwa kwafwa bonse kabili ulukuta lwa ntendekelo mu butungulushi bwa Mupashi balibombele ifya kwafwilisha bonse, kabili e ico tulingile twacita ifyo fine ilelo.

Ilyo abakale baitile Laodikea Metropolis balelolekesha ku ntanshi ku buteko bumo ubwe sonde ubo ifwe nomba tuletantika. Ilyo tuletontontonya pali ulya umusumba ukuba icifulo ica kabungwe ka kalamba ka lukuta tulemona mu cinshingwa akabungwe ka economico ukubapo ilelo, muli co nombaline tukesa mona bonse 'abaiitunga' Abenakristu ukwisa capamo. Mucine, ulukuta no buteko, bukapepa na mapolitiki fileisa capamo. Amankumba yaleya yalekakwa. Ingano nombaline shikateyanishiwa ukubikwa mu butala.

Wali musumba wa finkunkuma, ifinkunkuma ifya kutila mukulekelesha fyaisihile onaula. Iyi nshita ikapwila muli Lesa

ukutenkanya isonde lyonse ilyo lyaya ukucite citemwiko na cilende uwakale. Te micitile yeka iye sonde iyo ikawa, lelo isonde line likatenshiwa elyo kabili no kuwamishiwa ku kuteka kwe kana limo ukwa kwa Kristu.

Umusumba wali uwanonka, uwaisushiwamo ne cuma. Wali uwaisulamo intambi. Science yalifulile. E fyo caba ne lelo. Inkuta shali nonka. Ukupepa kwali ukwaemba kabili ukwa mimonekele, lelo ukwatalala kabili ukwa fwa. Intambi na masambililo na fisenda icifulo ica Cebo icipelwa na Mupashi, kabili icitetekelo na bacicilukila kuli science, icakutula umuntu musha uwa kufwaya ifipe.

Mumibele yonse Laodikea uwa kale alesangwa ukufyalwa nakabili mu Nshita iya Laodikea iya mu mwaka uwa makana yabili. Mu luse lwakwa Lesa, lekeni abo abakwete ukutwi ukumfwa bafumemo muli wene pa kutila bekumako ku membu shakwe na ku bupingushi ubuleisa.

INSHITA YA LAODIKEA

Inshita ya Laodikea ya tendeke nalimo ukutampa kwa Mwaka uwalenga Imyanda amakumi yabili, nalimo 1906. Ni lilali ikesapwa? Ngo mubomfi wakwa Lesa uyo wakwete ifimonwa ifingi nganshi, ifyo tapali nangu CIMO icatala ukufilwa, lekeni nandile kabela (nshaseseme, lelo ukulandila kabela) ukutula ino nshita ikesapwa nalimo mu 1977. Nga kuti mwanjelelako pelyashi lya kuilembela pano, nde shintilishisha uku kulandila kabela pa fimonwa ifyatwalilile ifikankala cinelubali ifyaishile kuli ine pa nshita imo iya pa Mulungu iya lucelo mu June, 1933. Shikulu Yesu alandile kuli ine kabili atile ukuti ukwisa kwa kwa Shikulu kwalepalama, lelo kutila ilyo Wene talaisa, ifintu ifikankala cinelubali fikesa citika. Nalifilembele fyonse kabili lulyo lucelo nalipele ubusokololo ubwakwa Shikulu. Icimonwa ica ntanshi cali cakutula Mussolin akasansa Ethiopia kabili ilya nko “ikesawa pa matabo yakwe.” Cilye cimonwa mucine caishileleta ukukana umfwana kumo, kabili bamo balikalipe nganshi ilyo nasosele cilya kabili bena te kuti bacicetekele. Lelo calicitike ulya wine musango. Ena aingile fye mulya pamo ne fyanso fyakwe ifipya no kubupokolola. Abekala calo tabakwete ishuko. Lelo icimonwa nakabili casosele ukutula Mussolin ali no kwisa ku mpela iyabipisha na bantu bakwe bene ukumusangukila. Cilya caishilefikilishiwa filya fine nge fyo calandilwe.

Icimonwa icakonkelepo calandile libela ukutula umwina Austrian uwe shina lyakwa Adolph Hittler ali no kwima nga kateka wa buluku mu Germany, kabili ukutula ena akatwala isonde mu nkondo. Calangishe icishilwa ca Siegfried kabili

ifyo abashilika besu bali no kukwata inshita iya bipisha ku kucimfya cilya. Elyo caishile langisha ukutila Hittler ali no kukwata impela iya kupapusha.

Icimonwa ica citatu cali mu cifulo ica mapolitiki ye sonde pantu ca nangishe ukutila kukaba IFIKOMO fitatu ifikalamba, Facism, Nazism, Communism, lelo ukutila fibili ifya ntanshi fikaminwa ku ca citatu. Ishiwi lya likonkomeshe, “LOLEKESHA RUSSIA, LOLEKESHA RUSSIA. Bika ilinso lyobe pa Mfumu iya ku kapinda ka ku Kuso.”

Icimonwa ica cine calangishe ubuyantanshi ubukalamba muli science ubo bwali no kwisa panuma ya nkondo ye sonde iya cibili. Caley a mucimonwa ica motoka iya mutenge uwa mupila iyo yaleenda mu misebo ikalamba iya yemba ukupitila mu butungulushi bwa maka ya kutali ukutila abantu bamoneke na bekala muli iyi motoka ukwabula icitekenyo kabili baleyangala ubwangalo bumo ku kuisekesha abene beka.

Icimonwa ica cisano cali no kucitapo no bwafya ubwa bwikashi ubwa nshita yesu, ukuba maka maka pa banakashi. Lesa alinangishe ukutila abanakashi batendeke ukufuma mu cifulo cabo no kupelwa ukusala. Elyo balabeya imishishi shabo, ico cilelangisha ukutila tabali nakabili pesamba lya butungulushi bwa mwaume lelo bakonkomeshe pa nsambu shimo shine, atemwa mu fintu ifingi, ukucila na pansambu shimo shine. Aishile senda ifya kufwala fya mwaume kabili aile mu musango uwakuifula, mpaka icikope ica kulekelesha na mwene umwanakashi uwali ubwamba kano fye pa kasalu akapala ibula ilinono ilya mukunyu. Ne ci cimonwa nalimwene ukupondamikwa ukwabipisha kabili imikalile iyabipa iye sonde lyonse.

Elyo mu cimonwa icalenga mutanda kwalimine kulya mu America uwaembesha sana, lelo umwanakashi umunkalwe. Aikatilile abantu mu maka yakwe yonse. Ndecetekela ukutila uku kwali ukwima Ukwa Lukuta Ulwa Roman Catholic, nangula nalishibe ukutila kuti caba nalimo icimonwa ica mwanakashi umo ukwima mu maka ayakalamba mu America pa mulandu wa kusala ukwalumbukwa ku banakashi.

Ica kulekelesha kabili icimonwa icalenga cinelubali cali ilyo naumfwile ukupoleka ukwabipisha sana. Ilyo napilibwike ku kulolekesha nshamwene nangu cimo kano utupimfya utwasalagana, ifilindi, ne cushi pa mpanga yonse iya America.

Ukushintilila pali ifi fimonwa cinelubali, ukubikapo pamo no kupilibuka ukwa mulubilo uko kwapyanga isonde lyonse mu myaka iya pitapo amakumi yasano, NDESOBELA KABELA (nshilesesema) ukutila ifi fimonwa fyonse fikesa

fikilishiwa mu 1977. Kabili nangula abengi kuti baumfwa ukutila uku kulanda ukwabule nsambu mu kumona ukwa cishinka ukutila Yesu asosele ukutila ‘takuli umuntu uwaishiba ubushiku nangula ora,’ nalyo line ncili naliikatilila uku ukulandila kabela panuma ya myaka amakumi yatatu pantu, Yesu TATALILE ukusosa ukutila takuli umuntu nangu umo uwingeshiba umwaka, umweshi atemwa umulungu umo ukwisa Kwakwe kwali no kupwishiwa. E ico ndebwekeshapo, ine mubufuma cumi ndecetekela no kwikatilila nga kasambilila wa kumbali uwa Cebo, ukubikapo pamo no kuputwa ukwa Bulesa ukutila 1977 ilingile ukupwisha imibombele ye sonde no kuletamo millennium.

Nomba lekeni nsose ci. Bushe kuti paba umo uwingashininkisha cimo pali filye fimonwa ukube cilubo? Bushe fyonse tafyafikilishiwe? Ee, cila cimo califikilishiwa, atemwa fili mukucitika ino ine nshita. Mussolin asanshile Ethiopia ukwabulo bwafya, elyo aliwile no kulufya fyonse. Hittler atendeke inkondo iyo tapwishishe kabili afwile mukupapusha. Communism yaishile senda icifulo ica fyonse fibili IFIKOMO. Motoka iyamupila iya bulungana yalipangwa kabili ilelolela fye imisebo isuma. Abanakashi bali lelo bonse ubwamba, kabili nangula ni ino ine nshita bafwala ifyakufwala ifya kusambilamo ifyaba citika. Kabili ubushiku fye bumbi namwene mwi buku indeleshi yine iyo namwene mu cimonwa candi (nga kuti mwaita ukube ndeleshi). Yali insalu iya musango uwabengela iya shiliki no tumatoni tutatu utwafita uto twafimbile pa mabele yonse yabili pa ciputulwa icinono, elyo kabili palya pali ncende ya fita iya pala nga kasalu akanono pe samba. Ulukuta lwa Katolika nalwima nomba. Twalikwete kateka umo uwa ku Katolika kabili tukesa kwata naumbi ukwabula ukutwishika. Ni cinshi icishelepo? Nangu cimo kano fye AbaHebere 12:26. “Uo ishiwi lyakwe lyatenkenye icalo lilya: lelo nomba Calaiwa, aciti, Nakabili Ine nkatenkanya te calo ceka, lelo no mulu wine.” Umuku naumbi Lesa akatenkanya icalo kabili pamo na cena akatenkanya fyonse ukufisokomona ifyo finga tenkanishiwa. Elyo Akesa wamya cena. Mu March fye iyafumineko, 1964, ulya Cisano Musuma icinkunkuma ica ku Alaska catenseshe isonde lyonse nangula tcalisendeke. Lelo Lesa alesoka ku kututumya ukwe sonde ku fyo Akesa cita nombaline pa ncende ikalamba. Ali no kwisa polesha no kutobaula ili sonde ilya lubembu ilya tipwa, munyinane, nkanshi yandi, kabili kwaba fye incende imo iyo inge minina kulyo kusunkanishiwa, kabili na cilya ni mwi cinka lyakwa Shikulu Yesu. Kabili kuti na mupapata ilyo luse lwa kwa Lesa lucili nalufula kuli imwe, ukutila mupele umweo wenu onge, ukwabula ukushapo nangu kamo kuli Yesu Kristu, Uyo nga Kacema uwa cishinka akesa mupususha no kumusakamana no kumupela ababula akalema mu bukata ne nsansa ishikalamba ishapulamo.

INKOMBE

Ndetwishika nganshi nga cakutila inshita ili yonse mucine yalishibe inkombe iyo Lesa atumine kuli yena, kano fye mu nshita ya ntanshi umo Paulo ali ni nkombe. Kabili nangu ni muli ilya nshita abengi tabamwishibe ifyo ali.

Nomba inshita iyo tuleikalamo ili no kuba imo iipi sana. Ifintu fili no kucitika bwangu sana. E ico inkombe ya kuli ino Nshita ya Laodikea ilingile ukuba pano nomba, cibe limbi tatulati tumwishibe na ino nshita. Lelo kuli no kuba mucine inshita iyo akesa ishibikwa. Nomba kuti nashininkisha cilya pantu twalikwata Amalemba ayalondolola bukapyunga bwakwe.

Ica kubalilapo, ilye nkombe ikaba kasesema. Akakwata iofeshi lya kwa kasesema. Akakwata bukapyunga bwa busesemo. Bukaba bwa kushintilila fye ndi pa Cebo pantu lintu asesema nangu nakwata icimonwa, lyonse cikalaba fye “Icebo icalangishiwa” kabili cikalafikilishiwa LYONSE. Akashininkishiwa nga kasesema pa mulandu ena takalufyanyepo. Icishininkisho ica kuti ena ni kasesema cisangwa mu Kusokolola 10:7 “Lelo mu nshiku she shiwi lya nkombe iyalenga cinelubali ilyo alaswa alishemo, elyo cikafishiwapo ica nkama cakwa Lesa ifyo Alandile bwino bwino ku babomfi Bakwe, bakasesema.” Nomba uyu muntu, uyo muli iyi vesi aleitwa ukuba ‘malaika’ mu bwilulo bwakwa King James TABA icibumbwa ca mu mulu. Malaika uwakulisha ipenga uwalenga mutanda, uyo uli cibumbwa ca mu mulu, ali mu Kusokolola 9:13, kabili uwa cinelubali uwa musango uyu wine ali mu Kusokolola 11:15. Uyu uli pano mu Kusokolola 10:7 ni nkombe ya nshita yalenga cinelubali kabili ena muntu, kabili ali no kuleta imbila ukufuma kuli Lesa, kabili imbila yakwe na bukapyunga fili no kupwisha inkama yakwa Lesa nge fyo alanda ku babomfi Bakwe, bakasesema. Lesa ali no kucita iyi nkombe yakulekelesha nga kasesema PANTU ENA NI KASESEMA. Ifi e fyo Paulo ali mu nshita ya ntanshi, kabili ne nshita ya kulekelesha yalikwata umo, nayo. Amos 3:6-7, “Intandala nga yalishiwa mu mushi, bushe abantu tabatutuma? Nga mwaba ububi mu mushi, bushe Yehoba te o acita? Pantu Shikulu tacita kantu, kano abala Asokolwela ifya nkama Fyakwe ku babomfi Bakwe, bakasesema.”

Cali ciputulwa ca nshita ya mpela ilyo ifibulumo cinelubali fyakwa Yesu fyaishile isa. Ukusokolola 10:3-4, “No kubilikisha ne shiwi likalamba, nge nkalamo ilelila: kabili ilyo abilikishe, ifibulumo cinelubali fyalandile ku mashiwi ya fiko. Kabili ilyo ifibulumo cinelubali fyalandile ku mashiwi ya fiko, natile nembe: lelo naumfwile ishiwi ukufuma mu mulu lileti kuli ine, Kakatika ifyo fintu ifilandile ifibulumo cinelubali, kabili wifilemba.” Ifyali muli filya ifibulumo tapali nangu umo uwaishiba. Lelo tulingile ukwishiba. Kabili cikasenda

kasesema ukukwata ubusokololo pantu Lesa takwata inshila naimbi iyakuletelamo ama busokololo Yakwe aya mu Malembo kano fye ukupitila muli kasesema. Icebo lyonse caishile ukupitila muli kasesema na lyonse e fyo cakulaba. Ukuti ili e funde lyakwa Lesa lishininkishiwa nangu ni pakufwailisha panono ukwe Lembo. Lesa ushipilibuka ne nshila shakwe ishishipilibuka lyonse atuma bakasesema Bakwe mu nshita ili yonse umu abantu balubantike ukufuma mu mitantikile ya Bulesa. Na bonse bakasambilila wa fya bulesa na bantu ilyo batalwike ukufuma ku Cebo, Lesa lyonse alatuma umubomfi Wakwe kuli aba bantu (lelo kunse ka bakasambilila wafya bulesa) pa kutila engalungamika isambilisho ilya bufi no kutungulula abantu ukuba bwesha kuli Lesa.

E ico tulemona inkombe ya nshita ya cinelubali ukwisa, kabili ena ni kasesema.

Tatulemona fye iyi nkombe ukwisa umu Kusokolola 10:7, lelo tulesanga ukuti Icebo cilelanda pali Eliya ukwisa lintu Yesu talabwela. Muli Mateo 17:10, “Na basambi Bakwe bali Mwipwishe abati, Nga kanshi cinshi ico bakalemba basosela abati lelo Eliya ali no kubala ese?” Kabili Yesu atile, “Cine cine Eliya akesa intanshi, no kubweseshamo fyonse.” Ilyo ukwisa kwa kwa Shikulwifwe takulafika, Eliya alingile ukubwela ku mulimo wa kubweseshamo mu lukuta. Ifi efyo Malaki 4:5 alesosa, “Moneni Nkatuma kuli imwe Eliya kasesema ku kutangilila ukwisa kwa bushiku bwa kwa Yehoba ubukulu kabili ubwa kutinya; na o akabwesesho imitima ya bashibo pa bana, ne mitima ya bana pali bashibo, e pali naisa ume calo ku citipu.” Mucine takuli ukutwishika ukuti Eliya alingile ukubwela ilyo Yesu talaisa. Ena nakwata umulimo umu uwa kupwishisha. Ulya mulimo e ciputulwa ca Malaki 4:6 icisosa “akabwesesho imitima ya bana kuli bashibo.” Umulandu uo twaishiba ukuti uyu e mulimo wakwe uwapelwa ku kucita pali ilya nshita ni pa mulandu wa kuti na pwisha kale iciputulwa icisosa ukutila “akabwesesho imitima ya bashibo ku bana,” ilyo bukapyunga bwakwa Eliya bwali umu muli Yohane Kabatisha. Luka 1:17, “Kabili wene aka Mutangilila mu Mupashi na maka yakwa Eliya, ku kupilibwila mitima ya bashibo ku bana, no kupilibwila bacintomfwa ku kushilimuka kwa Balungami, ku kupekanishisha Shikulu abantu abateyanishiwa.” Muli bukapyunga bwa kwa Yohane “imitima ya bashibo yapilibwilwe ku bana.” Twalishiba cilya pantu Yesu e fyo asosele. Lelo tailesosa ukutila imitima ya bana yapilibwilwe kuli bashibo. Cilya cali no kwisa citika limbi. Imitima ya bana ba bushiku bwa kulekelesha ikapilibwilwa kuli bashifwe ba Pentecosti. Yohane alibulile bashibo ukubateyanya kuli Yesu ku kusengelela abana mwi cinka. Nomba uyu kasesema uo pali wene Umupashi wakwa Eliya ukawila ukateyanya abana ku kusengela Yesu.

Yesu aitile Yohane Kabatisha, Eliya. Mateo 17:12, “Lelo Ndemweba nati Eliya alisa kale, kabili tabamwishibe, lelo bamucitile conse ico balefwaya.” Umulandu uo aitile Yohane Eliya, ni pa mulandu wa kuti Umupashi umo wine uwali pali Eliya wabwekele pali Yohane, nga filya ulya Umupashi wabwekele pali Elisha panuma ya kuteka kwa Mfumu Ahab. Nomba nakabili ulya Mupashi uuli no kwisa pa muntu naumbi lintu fye Yesu talati kwisa. Akaba kasesema. Akashininkishiwa nga filya na Lesa. Apo Yesu, Umwine, mu mubili takabe pano ku kushininkisha ena, (nge fyo Acitile Yohane) cikacitwa na Mupashi wa Mushilo pa kutila ubu bukapyunga bwa uyu kasesema bukaba ne fikalamba kabili fyakumonekela ifyawama. Nga kasesema, ubusokololo bonse bukashininkishiwa, pantu ubusokololo bonse bukesa fikilishiwa. Imilimo iisuma iya maka ikacitwa pa kulanda kwakwe mu citetekelo. Elyo kukaletwa imbila iyo Lesa amupele mu Cebo ukupilibwila abantu ukubaleta ku cine na maka yakwa Lesa aya cine. Bamo bakomfwa, lelo abengi bakaba aba cine kufya mimonekele no kumukana.

Apo uyu kasesema inkombe uwa Kusokolola 10:7 ali no kuba cimo cine nga Malaki 4:5-6 ali no kuba mucifyalilwa nga Eliya na Yohane. Bonse babili bali abapatwilwe ukufuma ku ma sukulu ayasuminishiwa aya bukapepa mu bushiku bwabo. Bonse babili bali abaume ba mu ciswebebe. Bonse babili balebomba fye ilyo bakwete “Efyo asosa Shikulu,” ukufuma fye kuli Lesa u busokololo. Bonse babili bakalipile no kususha imitantile ya bukapepa ne ntungulushi sha bushiku bwabo. Lelo tacali fye ifyo iyo, bakalipile no kususha bonse abali ababifi atemwa bali no kubifya bambi. Kabili moneni, bonse babili baseseme nganshi ukususha abanakashi ba bulalalale ne misango yabo. Eliya abilikishe ukususha Yesebele, kabili Yohane aebawile Herodias, umukashi wakwa Filipo.

Nangu takabe uwalumbukwa, akashininishiwa na Lesa. Nge fyo Yesu ashininkishe Yohane, kabili na Mupashi wa Mushilo wa shininkishe Yesu, na ifwe bene kuti twasubila uyu muntu icakubalilapo akashininkishiwa no Mupashi ukubomba mu bumi bwakwe mu milimo ya maka iyo ishingwa sushwa kabili tayakasangwe ukuli konse; na Yesu Umwine, mu kubwela, akashininkisha ena, nge fyo Ashininkishe Yohane. Yohane apele ubunte ukuti Yesu aleisa, — kabili noyu muntu, nga Yohane, akapela ubunte ukuti Yesu aleisa. Kabili ukubwela kwine kwa kwa Kristu ku kashininkisha ukuti icine cine uyu muntu ali uwakutangilila ukwisa Kwakwe ukwa cibili. Ici e cishininkisho ca kulekelesha ukuti uyu icine cine ni kasesema wa Malaki 4, pantu impela ya nshita ya Benafyalo ikaba ni Yesu, Umwine, ukumoneka. Elyo cikaba kucelwa nganshi kuli abo aba mukene.

Pa kuti tuye pa ntanshi mukulondolola kwesu pa kulangisha pali uyu kasesema wa bushiku bwakulekelesha, katumone sana sana ukuti ulya kasesema wa muli Mateo 11:12, ali ni Yohane Kabatisha, uyo e wali uwalandilwa libela muli Malaki 3:1, “Moneni, Nkatume nkombe Yandi, kabili akapekanye nshila ku ntanshi Yandi; kabili Shikulu, Untu mufwaya, akesa no kupumikisha kwi tempele Lyakwe, Neyi e Nkombe ya Cipingo, Intu imwe mubekelwa; moneni, Ileisa, e fyo Yehoba wa Milalo asosa.” Mateo 11:1-12, “Nomba caishile citika, ilyo Yesu apwishishe ukweba abasambi Bakwe ikumi na babili, Afumineko alaya ku kusambilisha kabili ku kubila mu mishi yabo. Lelo Yohane pa kuumfwila mu cifungo imilimo ya kwa Kristu, atuminepo abasambi bakwe babili, na bo batile kuli Wene, Bushe ni we Uo batile Akesa, na pamo tulelola umbi? Na Yesu ali baswike kabili atile kuli bena ati, Kabiye ni no kulondolola kuli Yohane nakabili ifyo fintu ifyo muleumfwa no kumona: impofu shilemona, abalemana amolu baleenda, aba fibashi balesangululwa, naba nkoma matwi baleumfwa, abafwa balebushiwa, na babusu balebililwa imbila nsuma. Kabili alishuka, uushi ipununa ku ca muli Ine. Awe balya ilyo balebwelelamo, Yesu atendeke ukusosa ku mabumba palwa kwa Yohane ati, Cinshi mwaile ku kumona ku ciswebebe? Bushe litete ilitenshiwa ku mwela? Lelo cinshi mwaile ku kumona? Bushe muntu uwafwale fya kufwala ifya kukumbilika? Moneni, abafwale fya kumbilika bali mu mayanda ya shamfumu. Lelo cinshi mwaile mu kumona? Kasesema? ee, Ndemweba nati, kabili uwacila kasesema. Pantu ena ulya, e walembelwe ukuti. Mona, ndekutangishishe nkombe Yandi ku ntanshi Yobe, intu Ikakuwamishe nshila Yobe. Ndemwebe cine cine nati, Mubafyalwa ku banakashi tamwaiminine uwacila Yohane Kabatisha: lelo uwacepesha mu bufumu bwa mu mulu mukalamba kuli wene.” Ici cali citike kale. Ici cali citika. Calipwa. Lelo nomba moneni muli Malaki 4:1-6, “Pantu moneni, ubushiku buleisa, ubulepya nge buku; kabili bonse abamiya, iye, na bonse abacita ububifi, bakabe fisoso; no bushiku ubuleisa bukababilimya, efyo Yehoba wa milalo asosa, pa kuti tabwakabashile umushila nangu umusalomo. Lelo kakatulila imwe mwe batine Shina Lyandi akasuba ka Bulungami akali no kundapa mu mapindo Yakwe; na imwe mukafuma, no kupontauka nga bana ba ng’ombe abafuma umwa kukakilwa. Kabili mukanyataula aba bifi; pantu bakabe mito mwi samba lya nyantilo sha makasa yenu mu bushiku umo Nkacita ici, e fyo Yehoba wa milalo asosa. Ibukisheni amalango yakwa Mose umubomfi Wandu, ayo Namwebele mu Horebu aya pali Israele onse, ifipope ne fya bupingushi. Moneni, nkatuma kuli imwe Eliya kasesema ku kutangililo kwisa kwa bushiku bwa kwa Yehoba ubukulu kabili ubwa kutinya: Na o akabwesesho imitima ya bashibo pa bana, ne mitima ya bana pali bashibo, e pali naisaume calo ku

citipu.” Moneni, lilyaline panuma ya kwisa UYU Eliya, isonde likasangululwa no mulilo kabili na babifi bakocewa ukube mito. Mucine, ici TACACITIKE pa nshita iyakwa Yohane (Eliya uwa mu bushiku bwakwe.) Umupashi wakwa Lesa uwaseseme ukwisa kwa nkombe muli Malaki 3:1 (Yohane) ali lelo ukubwekeshapo ilyashi Lyakwe ilya ntanshi ilya busesemo ilya muli Esaya 40:3 ubwacitilwe nalimo ubwikashi bwa myanda itatu kunuma. “Ishiwi lya uyo ulebila mu matololo. Teyanyeni Yehoba inshila umwakupita, tambalikeni umusebo wa kwa Lesa wesu mu ciswebebe.” Nomba Yohane, ku Mupashi wa Mushilo, abilishe bonse babili Esaya elyo na Malaki muli Mateo 3:3, “Pantu uyu e wasoselwe kuli Esaya kasesema, ati, Ishiwi lya ulebilikisha mu matololo, Teyanyeni umwakupita Shikulu, lungamikeninshila Shakwe.” E ico kuti twamona ukufuma muli aya Malembo ukuti kasesema muli Malaki 3, uwali ni Yohane, TALI ni kasesema wa Malaki 4, nangula mucine cine, *bonse babili Yohane na uyu kasesema wa buno-bushiku bwakulekelesha na bakwata pali bena Umupashi umo wine Uwali pali Eliya.*

Nomba iyi nkombe iya Malaki 4 no Kusokolola 10:7 ali no kwisa cita ifintu fibili. Ica ntanshi: Ukulingana na Malaki 4 akabweshwa imitima ya bana kuli bashibo. Ica cibili: Akasokolola ifyankama ifya fibulumo cinelubali mu Kusokolola 10 ifyo ifyaba mabusokolola ayaba mu fikakatikilo cinelubali. Cikaba ifi ‘fishinka ifyankama’ ifyasokololwa ifya Bulesa e fikabweshwa mubutuntulu imitima ya bana kuli bashibo baci Pentecost. Ifi fine e fyo cili.

Lelo tontonkanyeni ici na co. Iyi nkombe kasesema ali no kuba mu cifyalilwa cakwe ne misango nge fyo ali Eliya na Yohane. Abantu ba muli ubu bushiku bwa uyu kasesema inkombe bali no kuba nge fyo bali mu bushiku bwa kwa Ahab, na mu bwakwa Yohane. Kabili apofye cili no kuba “ABANA BEKA FYE” abo imitima yabo ikabweshiwa, cili no kuba fye abana e bali no kumfwa. Mu nshiku shakwa Ahab 7,000 beka imbuto iya cine ya bena Israele ebasangilwe. Mu nshiku sha kwa Yohane mwali namo mwine abanono sana. Icintu bwingi mu nshita shonse ishi shibili bali mu bulalelale bwa kupepa utulubi.

Ndefwaya ukupanga icilangisho na cimbi cimo pakati ka nkombe kasesema iya mu Loadikea na Yohane, inkombe kasesema iyatangilile ukwisa kwa kwa Yesu ukwa ntanshi. Abantu mu bushiku bwakwa Yohane ba mubulile ukuba Mesaya. Yohane 1:19-20, “Kabili ili elyashi lya kwa Yohane, ilyo abaYuda aba mu Yerusalemu batumineko bashimapepo na bena Lebi ku kumwipusha abati, Nimwe ani? Alisuminishe, no kukana iyo; lelo alisuminishe ati, Ine nshili Kristu.” Nomba iyi nkombe-kasesema ya bushiku bwa kulekelesha ikakwata amaka yamo kuli Shikulu icakutila kukaba abo abakamwita

ena ukuba Shikulu Yesu. (Mukaba umupashi mwi sonde pa nshita ya mpela ukalembeleka bamo no kubalenga ukucetekela ici. Mateo 24:23-26, “Pantu ba Kristu wa bufi, na bakasesema wa bufi bakema, no kulange fishibilo ifikalamba ne fya kupapa; ifya kuti, balufye na basalwa bene, nga cabe cingacitwa. Moneni, nimwebela kabela. E ico nga bakamweba abati, Moneni, Ali mu ciswebebe; mwifuminako; moneni, Ali mu muputule wa mukati; mwisumina.”) Lelo mwikacetekela ico. Wene te Yesu Kristu. Tali Umwana wakwa Lesa. NI UMO UWA BAMUNYINA, KASESEMA, INKOMBE, UMUBOMFI WA KWA LESA. Tafwaya umucinshi ubukalamba ukupelwa kuli wene nga ulya uo Yohane apokelele lintu ali ishiwi ilya lebilikisha, “Ine nshili Wene, LELO ALEISA KUNTANSHI YANDI.”

Ilyo tatulaisala ici ciputulwa pa nkombe iya Nshita ya Laodikea, tulingile twalolekesha nganshi aya matontonkanyo yabili. Intanshi, iyi nshita ikakwata UMO kasesema-Inkombe. Ukusokolola 10:7, isosa kuti, “Ilyo ena (umo) akatendeka ukubilisha.” Tapatala ukubapo inshita iyo Lesa apele abantu Bakwe bakasesema babili abakalamba pa nshita imo. Apele Enock (eka); Apele Noah (eka); Apele Mose (ena eka alikwete Icebo nangula bamo baliseseme); Yohane Kabatisha aishile EKA. Nomba muli buno bushiku bwakulekesha kukabako KASESEMA (te kasesema mwanakashi—nangu cibe muli ino nshita kwaliba abanakashi abengi abasosa ukuti balapela ubusokololo bwa kwa Lesa ukucila abaume), kabili ne Cebo icishifilwa casosa ukuti *ena* (kasesema) akasokolola ifyankama ku bantu abanshita ya kumpela, no kubwesha imitima ya ba bana kuli ba shibo. Kwaliba balya abasoso kuti abantu bakwa Lesa bali no kwisa capamo ukupitila *mu busokololo ubwe bumba*. Ndesusha ayo amashiwi. Yena tayali nangu cimo, kulanda ukushalungama uku shashininkishiwe mu cinsu ca Kusokolola 10:7. Nomba nshilekana ukuti abantu bakasesema muli ino nshita iya kulekesha kabili bukapyunga bwabo kuti bwaba nangu ukwisaba ubwalungama. Nshilekana ukuti takwakabe bakasesema nge fyo cali na mu nshiku shakwa Paulo ilyo kwali “umo Agabus kasesema uwaseseme pa mulandu wa nsala.” Ndesumina ici cili no kuba ifyo fine. LELO NDEKANA PA CISHININKISHO ICAPWILILIKA ICA CEBO UKUTI KWALIBA UKUCILA PALI UMO UMUKALAMBA KASESEMA-INKOMBE UYO UKASOKOLOLA INKAMA NGE FYO SHABA MU CEBO, KABILI UYO WAKWATA BUKAPYUNGA UBWA KUBWESHA IMITIMA YA BANA KULI BASHIBO. “Efyo asosa Shikulu” pa Cebo Cakwe icishifilwa ukwiminina, kabili cikeminina no kushininkishiwa. Kwaliba umo kasesema-inkombe umo kuli ino nshita. Pa mufula wamicitile ya buntunse yeka, uuli onse alishiba ukuti apo apali abantu abengi palaba amatontonkanyo ayapusana pa fishinka ifinono

ifye sambilisho likalamba ilyo bonse bekatilila capamo. Kanshi nomba ni nani uyo uli no kukwata amaka aya bulo kulufyanya ayali no kubwekeshiwa muli ino nshita iya kulekelesha, pantu ino nshita iya kulekelesha ili no kuya ukubwelela mu kulangisha Nabwina Uwapwililika Uwa Cebo? Ico cilepilibula ukutila tuli no kukwata Icebo umuku naumbi nge fyo capelwe icapwililika, kabili no kwiluka ukwapwililika mu nshiku sha kwa Paulo. Ndi no kumweba uyo ukacikwata. Cikaba ni kasesema uli no kushininkishiwa bwino bwino, atemwa uwashininkishiwa bwino bwino sana ukucila ifyo cali kasesema uuli onse mu nshita shonse ukufuma pali Enock mpaka buno bushiku, pantu uyu muntu nge cikankala aka kwata bukapyunga bwa busesemo ubwe libwe lya kwisalilako, na Lesa akalangisha ena pambilibili. Takakabile ukuilandila umwine eka, Lesa akamulandilako ukupitila mwi shiwi lya cishibilo. Ameni.

Itontonkanyo lya cibili ililingile ukusekesha imitima yesu lya kutila inshita sha nkuta cinelubali shatendeke no mupashi wa bumunkanyakristu pamo pene na Mupashi wa Mushilo Uyo uli uwapalwa umuyayaya. 1 Yohane 4:1, “Mwe batemwikwa, mwitetekela mupashi onse, lelo esheni mipashi mwishibe nga yafuma kuli Lesa: ico *bakasesema* wa bufi abengi nabafumina pano isonde.” Bushe na mumona? Umupashi wa bumunkanyakristu wishibikilwa pamo na bakasesema wa bufi. Inshita shaishilemo na kabasesema wa bufi kabili shili no kupwa na bakasesema wa bufi. Nomba nelyo line kuli no kuba KASESEMA UMWINE MWINE UWA BUFI mu kutontonkanya ukukalamba kwa ulya muntu uwalumbulwa mu Kusokolola. Lelo nga pali ino nshita ilyo ukusokolola kwakwe takulati kubepo kuli no kumoneka bakasesema wa bufi abengi. Mateo 24:23-26, “Lilya ngo muntu akatila kuli imwe, Moneni, Kristu ali pano, nalimo ali palya; mwikasumina. Pantu ba Kristu wa bufi, na bakasesema wa bufi bakema, no kulange fishibilo fikalamba ne fya kupapa; ifya kuti, balufye na basalwa bene, nga cabe cingacitwa. Moneni, ni mweba kabela. E ico nga bakamweba abati, Moneni, Ali mu matololo; mwifuminako: moneni, Ali mu muputule wa mukati; mwisumina.” Aba bakasesema wa bufi balilembelwa palwa ifwe mu Malemo na yambi ayengi ngeli lilekonkapo. 2 Petro 2:1-2, “Lelo kwali bakasesema wa bufi pakati ka bantu, ifyo na muli imwe mukaba bakasambilisha wa bufi, abantu abakaletamo ku mbali ifya bucaibela fya konaula, abakana Shikulu wabo Uyo uwabashitile abaitetelela ku boni ubuleisa bwangu. Nabengi bakakonka ifya bulalelale fyabo; pa mulandu wa abo inshila ya cine ikapontelwa.” 2 Timote 4:3-4, “Pantu ikesa nshita ilyo bakakano kusambilishiwe sambilisho ilituntulu; lelo bakailonganisha bakasambilisha umwabelo ulunkumbwa lwabo lwine, pa kuba abapepula amatwi; Kabili bakapepula amatwi yabo ku cine, no

kwalukila ku milumbe.” 1 Timote 4:1, “Lelo Umupashi wasosa no kushimika, ukuti mu nshita ishikakonkapo bamo bakafutukako ku citetekelo, pa kwangwe mipashi ya kulufya, na masambilisho ya fiwa.” Nomba mu mulandu uuli onse muli no kumona ukuti kasesema wa bufi ni uyo uwaba kunse ka Cebo. Nge fyo twa mulangishe ulya ‘munkanyakristu’ cipilibula ‘munkanya Cebo’ e ico aba bakasesema wa bufi baleisa mukupilibula Icebo, ukucipela ubupilibulo ubo ubwalingana ne mpela yabo iyabuciwa. Bushe mwalitala mona ifyo abantu abo abatungulula abanabo mukuluba balabakaka ku bene beka no mwenso? Basoso kutila nga abantu tabalecita ifyo balesosa, nangu nga baya, elyo ubonaushi bukakonka. Ni bakasesema wa bufi, pantu kasesema wa cine lyonse akatungulula umo ku Cebo no kukaka abantu kuli Yesu Kristu kabili takebe abantu ukutina ena nangu ifyo asosa, lelo ukutina ifyo Icebo cisosa. Moneni ifyo aba bantu nga Yuda baba kulya pa mulandu wa ndalama. Balalenga imwe ukushitisha fyonse ifyo mwakwata no kufipela kuli bene ne ncito shabo. Balaposa inshita itali pa musangulo ukucila Icebo. Abo abesha ukubomfya ifyabupe bali no kubomfya ica bupe umwaba akashilwa ka cilubo muli cena elyo no kulomba indalama, no kukana Icebo no kuciita ukuba icakwa Lesa. Kabili abantu bali no kuya kuli bena, no kuumfwana nabo, no kubafwilisha, no kubacetekela, ukwabula ukwishiba ukuti ni nshila ya mfwa. Ee, impanga yaisula na ba kapashanya ba mano ya buntunse. Mu bulya bushiku bwakulekelesha bakesha ukupashanya ulya kasesema-inkombe. Abana baume cinelubali bakwa Skeva baeseshe ukupashanya Paulo. Simone indoshi ali eseshe ukupashanya Petro. Ukupashanya kwabo kukaba kwa buntunse. Tabakatale ukuleta ifyo kasesema wa cine akaleta. Ilyo akasosa ukutula ukupuputulwa nakupwa bakenda monse ukusosa ukuti nabakwata ubusokololo ubukalamba ukuti ifyo abantu bakwete fili ifyalungama kabili na Lesa ali no kucita ifintu ifikalamba kabili ifingi ifisuma pakati ka bantu. Kabili abantu bakawilila cena. Aba bene bakasesema wa bufi bakasosa ukuti inkombe ya bushiku bwa kulekelesha tayali ni kasambilila wa fya bulesa, e ico talingile ukumumfwila. Tabakatale ukuleta ifyo inkombe ingaleti; tabakashininkishiwe na Lesa nga ulya kasesema uwa bushiku bwakulekelesha acitwa, lelo na mashiwi yabo ayakalamba ayabufi kabili no kutinya kwabo ukwabipa ukwe sonde-lyonse bena bakasoka abantu ukukana esha ukumfwa ulya muntu (inkombe) kabili bakasoso kuti alasambilisha icilubo. Balecita filya fine fye nga bashibo, ama Fariseo, abo abali bakwa ciwa, pantu basosele ukuti bonse babili Yohane na Yesu basambilishe icilubo.

Nomba cinshi ico aba bakasesema wa bufi besa mu kususha kasesema wa cine no kukanasumina isambilisho lyakwe? Pantu baliba aba cine ku mimonekele nge fyo bacitile

ifikolwe fyabo ilyo mu nshiku shakwa Ahab bakenye Mikaya. Bali imyanda ine iyabena *kabili bonse capamo balyumfwene; kabili na bonse capamo ukusosa icintu cimo cine, balitumpike abantu*. Lelo kasesema UMO —*umo fye* — e wali uwalungana kabili na bashala bonse balilubile pantu Lesa alipele ubusokololo kuli UMO FYE.

Cenjeleni na bakasesema wa bufi, pantu mimbulu ya kutakanya.

Nga cakutila mucili no kutwishika ukuli konse pali ici ipusheni Lesa ukupitila mu Mupashi Wakwe ukumwisusha no kumutungulula, PANTU ABASALWA BENE TE KUTI BATUMPIKWE. Bushe na mumfwa ico? Tapali umuntu nangu umo uwinga mutumpika. Paulo tatumpike uwasalwa uuli onse, nga cakuti alilubile. Kabili muli ilye Nshita ya ntanshi ya Efeso abasalwa kulya te kuti batumpikwe pantu balyeseshe abatumwa aba bufi na bakasesema no kubasanga ukuba ababufi no kubafumya kunse. Aleluya. Impanga SHAKWE shilomfwe shiwi Lyakwe kabili balakonka WENE . Ameni. Nalicicetekela.

UKUPOSHA

Ukusokolola 3:14, “E fyo asosa Ameni, Inte iya Cishinka kabili iya Cine, Ukutendeka kwa Kulenga kwa kwa Lesa.”

Mwe, bushe ilya te milondolwele iyawamisha iya mibele iyakwa Shikulwifwe twatemwisha kabili Kapususha, Yesu Kristu? Aya mashiwi ya nenga fye ine ukufwaya ukubilikisha. Yalaleta umupashi uwa butuntulu nganshi mu mutima wandi. Ukuyabelenga fye yena ukwabula no kulolela ubusokololo ubwa pwililika ubwa Mupashi pali yena cilansansamusha.

Yesu aletupela ubu bulondoloshi bwakwe Umwine ukulingana na ku nshita iya kulekelesha. Inshiku sha nkumbu shileya shilepwa. Alilolekesha ukufuma ku nshita ya myaka umwanda wa ntanshi ukuya fye ukupita ku makana amakumi yabili, kabili alitweba ifwe ifintu fyonse ifya pali ishi nshita. Ilyo Wene talasokolola imibele iya nshita iya kulekelesha kuli ifwe, Aletupela kumo ukulolekesha ukwa kulekelesha pali bulesa Bwakwe bwine ubwawamisha kabili ubwapulamo. Ubu e busokololo bwakwe Umwine ubwe libwe lya pa mulu.

Efyo asosa “AMENI”. Yesu ni Ameni wakwa Lesa. Yesu ni “Ka Cibe Ifyo Fine” wakwa Lesa. Ameni imininako ukupwishishisha. Imininako ukushininkisha. Imininako ubulayo ubwa kucimfya. Imininako ubulayo ubushipilibulwa. Imininako icikakatikilo icakwa Lesa.

Ndefwaya imwe mu mone ici bwino bwino nomba kabili mumone icintu cimo icisuma nganshi kabili icawamisha. Nacisosa ukutila ino ni nshita Yakwe iya mpela iya

busokololo Ubwakwe Umwine. Ilyo ubushiku ubwa nkumbu buleisa bulepwa, elyo milennuim ileisa bwangu lilya line fye panuma ya cilya, bushe tayakese? Cisuma, belengeni pamo na ine Esaya 65:16-19. “Pa kuti uupala muno calo akapalila muli Lesa wa cishinka; kabili uulapa muno calo akalapa Lesa wa cishinka; pantu fyalilabwa ifya ku manama fya ntanshi, fyafiswa ku menso Yandi. Pantu moneni, Ndelenga imyulu ipya ne calo cipya: ifya ntanshi tafyakebukishiwe tafyakabukuluke mu mutima. Kano kusekelela no kwanga pepe pali ico ine ndelenga: pantu, moneni, ndelenga Yerusalemu icakwangila, na bantu bauko ica kusekelela. Kabili nkangila Yerusalemu no kusekelela abantu Bandi: tamwakomfwike kabili muli wene ishiwi lya kulila, nangu ishiwi lya nkuta.” Cilya cili palwa Yerusalemu mupya. Iyi ni milennium. Lelo ilyo tuleya mu milennuim, umfweni ifyo Alesosa pa kuba Lesa uwa musango umbi, Vesi 16, “Pa kuti upala muno calo akapalila muli Lesa wa cishinka.” Ee, cilya cishinka, ukutila ubwilulo ubwa cine te “Lesa uwa cishinka.” Cena ni “Lesa uwa AMENI.” E ico tuleibelenga, “akaipala umwine muli Lesa uwa AMENI, kabili uyo upala mu calo akapala kuli Lesa uwa AMENI; pantu fyalilabwa ifya kumanama fya ntanshi, fya fiswa ku menso Yandi. Pantu, moneni, Ndelenge myulu ipya ne calo cipya: ifya ntanshi tafyakebukishiwe, tafyakabukuluke mu mutima. Kano kusekelela no kwanga pe pe pali co ine ndelenga, pantu, moneni, ndelenga Yerusalemu icakwa ngila, na bantu ba uko ica kusekelela. Kabili nkangila Yerusalemu, no kusekelela abantu Bandi: ta mwakomfwike kabili muli wene ishiwi lya kulila; nangu lishiwi lya nkuta,” Aleluya. Uyu pano Yehoba uwa mu Cipingo ca Kale, “Lesa uwa Ameni.” Uyu pano Yesu uwa mu Cipingo Cipya, “Lesa uwa Ameni.” Umfwa, We Israele, Shikulu Lesa obe ni Lesa UMO. Cilya icili palya nakabili, Yehoba uwa mu Cipingo ca Kale ni Yesu uwa mu Cipya. “Umfwa, Owe, Israele Shikulu Lesa obe ni Lesa UMO.” Icipingo Cipya tasisokolola Lesa UMBI, bwena busokololo na bumbi ubwa UMO KABILI LESA UMO WINE. Kristu taishile ika ukuilenga Umwine ukwishibikwa. Ena taishile ukusokolola Umwana. Ena aishile ukusokolola no kulenga ukwishibikwa Tata. Ena tatalile ukulanda pali ba Lesa babili; Ena alandile pali Lesa UMO. Kabili nomba muli ino nshita iya kulekelesha, na tubwelela ku busokololo ubwe libwe ilya pa mulu, ubusokololo ubukankala nganshi ubwa mutwe wa Bulesa muli Baibele yonse, bulya ni ubu, YESU NI LESA, ENA NA TATA BABA UMO: KWABA LESA UMO, *KABILI ISHINA LYAKWE NI SHIKULU YESU KRISTU.*

Ena ni Lesa uwa Ameni. Ena tapilibuka nakalya. Ifyo Ena acita tafipilibuka nakalya. Ena alafisosa, kabili fileminina filya fine. Ena alaficita, kabili filacitwa umuyayaya. Ta kuli nangu umu uwinga fumyako ku fyo Asosa atemwa ukulundako

kuli fyena. *E ico lekeni cibe. Amen. E ico lekeni cibe.* Bushe ta muli abansansa ukutila mubombela Lesa wa musango filya? Imwe kuti mwaishiba bwino bwino apo mubelele pamo Nankwe pa nshita ili yonse kabili inshita fye yonse. Ena ni AMENI Lesa kabili teti apilibuke.

“Ifi fintu e fyo asosa AMENI.” Nalitemwa cilya. Cilepilibula ukutila fyonse ifyo Asosa e fya kulekelesha. Cilepilibula ukutila icili conse ico Asosele ku nshita ya ntanshi kabili ku ya cibili na ku nshita shonse pa lukuta Lwakwe ulwa cine kabili palwa mwangashi uwa bufi cili icalungama bwino bwino kabili tacakapilibuke. Cilepilibula ukutila ico Atendeke na co mu Kutendeka, Ena akapwishishisha mu Kusokolola. Alingile ukucita pantu Ena ni Amen, E ICO LEKENI CIBE IFYO FINE. Nomba kuti twamona nakabili umulandu kasebanya apatila amabuku ilya Kutendeka no Kusokolola. Alipata icine. Alishiba icine cikacimfya. Alishiba ifyo impela yakwe ikaba. Ifyo alwisha cilya. Lelo tuli kulubali ulwa kucimfya. Ifwe (ndepilibula abacetekela aba Cebo Cakwe, beka) bali ku lubali lwa Amen.

“Ifi fintu asosa uwa Cishinka kabili Inte iya Cine.” Nomba ndefwaya ukumilangisha ifyo nasanga mwitontonkanyo ilya “uwa cishinka.” Mwalishiba lyonse tulanda pali Lesa umukalamba ushipilibuka, Uo Icebo cakwe tacipilibuka. Kabili ilyo tulanda pali Wene muli ulyo musango lyonse tulakwata icikope ica Wene icilenga Wene ukumoneka ushaposako amano sana. Caba kwati Lesa alengele imyulu yonse na mafunde yonse aya kuma kuli yena elyo kabili aishile talukako no kwisaba Lesa ushiposako amano. Caba kwati Lesa umukalamba apangile inshila iye pusukilo ku mutundu wa bantu abaluba, ilye nshila ukuba ulupanda, elyo kabili ilyo imfwa yakwa Kristu ya konsolwele imembu shesu, kabili no kubuka Kwakwe kwatupele umwinshi uwaisuka kuli Wene, Lesa akumbete fye amaboko Yakwe no kutalukako. Cili kwati twalicetekele sana muli Kalenga umukalamba, Uyo panuma ya kulenga, alufishe ukutemwa kwakwe mu fyalengwa Fyakwe. Nomba ndesosa ukutila ulya e musango abantu abengi benga tontonkanya. Lelo kulya kutontokanya ukwa lubana, pantu Lesa ALETEKA MU FYAMIKALILE YA BANTU INO INE NSHITA. WENE ABA FYONSE FIBILI KALENGA KABIL KASANSAMUSHA. Abena Kolose 1:16-17. “Pantu muli Wene e mo fyalengelwe ifintu fyonse, mu mulu, na pano isonde, ifimoneka ne fishimoneka, nangu fipuna fya bufumu, nangu bucibinda, nangu bumulopwe, nangu ba lupaka; *ifintu fyonse fyalengelwe muli Wene*, kabili fyalengelwe Wene: Kabili Ena na o atangilile fyonse, *kabili muli Wene e mo fyonse fyakobenkana.*” Ena ni Lesa uuiteka Umwine. Ku kupanga Kwakwe umwine Apekenye ipange ilye pusukilo ilya basalwa Bakwe umwine abo Amwene kabala. Umwana afwile pa

lupanda ku kupampamika inshila iye Pusukilo kabili Mupashi wa Mushilo bwino bwino alabomba ubufwayo bwakwa Tata. Ena alebomba ifintu fyonse pali ino ine nshita ukulingana no kupanga ukwa bufwayo Bwakwe umwine. Ena ali mukati ka fyonse. Ena ali mukati ka lukuta Lwakwe. Uyu Kalenga umukalamba, Lesa Kapususha ali mu cishinka ukubombela pakati ka Bakwe bene ino ine nshita nga Kacema umukalamba uwa mpaanga. Ukubapo Kwakwe kwine kwa Bakwe bene. Alibatemwa kabili alabasakamana. Iinso Lyakwe lyaba lyonse pali bena. Ilyo Icebo cisoso kutila “imyeyo yenu yalifiswa pamo na Kristu muli Lesa” cipilibula fye filya fine fye ifyo cisosa. Owe, ndi uwansansa nganshi ukutula Lesa wandi aikalilila uwa cishinka. Ena wa cine ku Mwine, Ena tabepa. Ena aba uwa cine ku Cebo, Ena ali no kucishininkisha. Ena aba uwa cine kuli ifwe, Ena takalufyepo umo muli ifwe, lelo akatubusha mu bushiku bwa kulekelesha. Ndi uwa nsansa ukutula ndeshintilila muli bucishinka Bwakwe. Abena Filipi 1:6. “Ndesubila kuli ici cine, ica kuti Uwatendeke umulimo uusuma muli imwe akaufishapo ukufika pa Bushiku bwakwa Yesu Kristu.”

“Ena ni Nte iya Cine.” Nomba ili shiwi, *icine*, e shiwi limo line twamwene kunuma kulya mu Kusokolola 3:7. Muleibukisha ukutula tailepilibula ‘icine’ ngo kupusana no ‘bufi.’ Lyena nalikwata ubunonshi, ubupilibulo ubwashika ubwacilapo. Ilangisha ukwishiba ukwapwililika mu kupusana mukwishiba panono. Nomba kunuma mu Nshita Ya Filadelfia, ukwisa kwa kwa Shikulu kwalepalama. Ifyo kwali ukutemwa uku kalamba ilya nshita yalangishe kuli Wene. Cilenjibukisha filye fyebo ifyawama muli IPetro 1:8, “Uo mwatemwa nelyo ta mwamumona, Uo, nangu ta mu Mumona nomba, lelo mulamutetekela, no kwanga no kusekelela ukushinga landwa kabili ukwaisulamo ubukata.” Pamo nabo tulasekelela na ifwe. Ifwe tatwaMumona, lelo twali Mukumya. Ifwe twali Mwishiba mu bwingi nge fyo amano yesu ayapelela yenga tusuminisha. Lelo ubushiku bumo cikaba icinso ne cinso. *Cilya ca kuli ino nshita. Ena aleisa ku mpela ya ino nshita.* Ukwishiba ukunono kukalengwa ukuba UKWISHIBA UKWAPWILILIKA, UKWISHIBA UKWAPWISHIWA. Aleluya! Twalelolekesha ukupitila mu cilola umwafitulukila, lelo nombaline cikaba icinso ne cinso. Ifwe tulenda ukuya ukufuma ku bukata ukuya ku bukata, lelo nombaline cikaba mukati ka bukata; kabili mu BUKATA BWAKWE TUKABALIKA. TUKAPALANA NANKWE, MU BUSUMA NGA WENE, YESU KAPUSUSHA WESU UWA BULESA! Bushe cilya tacawama? Twaba abapwililika muli Wene. Cilya cishinka. Ena te kuti abepe kuli ifwe palwa cilya. Lelo ubushiku bumo tukesa pilibulwa mu ma atomu. Tukesa fwikwa icishifwa. Ifwe bonse tukesa minwa mu mweo. Elyo tukesa ISHIBA ICITUNTULU.

“*Ena ni Nte iya Cine kabili iya Cishinka.*” Nomba tulatontokanya pali lilye shiwi, ‘inte’. Cisuma, lilye shiwi e lilya limo uko tufumya ishiwi ‘uwaipaiwa’. Baibele ilanda pali Stefano na Antipas na bambi nga baipaiwe. Bena balipaiwe; na bo bene bali inte. Yesu ali uwaipaiwa uwa cishinka. Mupashi wa Mushilo ni nte kuli cilya. Umupashi ulashimika ubunte ubwa cilya. Isonde lyali mupatile Yesu. Lyali Mwipeye. Lelo Lesa ali Mutemenwe kabili Aile kuli Tata. Icishininkisho ica kutila aile kuli Tata cakutula Mupashi wa Mushilo alishile. Yesu nga tapokelelwe kuli Tata, Umupashi nga tawaishile. Belengeni muli Yohane 16:7-11. “Lelo ine ndemweba ica cine cine; Nati ca muwamina ukuti ine nje; pantu nga nshiile, Ubukota tabwakese kuli imwe; lelo nga naya, nka Butuma kuli imwe. Kabili ulya ilyo Akesa, Akashinina aba pano isonde ulwa lubembu, no lwa bulungami, no lwa bupingushi: Ulwa lubembu lwena, ico taba Ntetekela: *Ulwa bulungami nabo, ico ndeya kuli Tata*, na imwe tamwaka Mone kabili; Ulwa bupingushi nabo, ico kateka wa pano isonde napingulwa.” Ukubapo ukwa Mupashi wa Mushilo muli ili sonde mu cifulo cakwa Yesu ukuba pano, cishininkisha ukutula Yesu ali umulungami kabili aile kuli Tata. Lelo nakabili ilesosa muli Yohane 14:18. “Nshaka mushe BUTUNGA, *nkesa* kuli imwe.” Alitumine Ubukota. Ena ALI UBUKOTA. Aishilebwela mu MUPASHI pa lukuta ulwa cine. Ena wa cishinka kabili INTE iya cine mukati ka lukuta. Lelo ubushiku bumo Ali no kwisa bwela mu mubili nakabili. Akesa shininkisha lilya Uyo uwaba uwa mano eka, — caba ni Wene, Yesu Kristu Shikulu wa Bukata.

Uwa Cishinka kabili Inte iya Cine, Kalenga kabili Kafwa, Ukwishiba Ukwu Pwililika, Ameni wakwa Lesa.

Owe, ifyo na Mutemwa, ifyo nshinshimuna Wene, Yesu Umwana wakwa Lesa.

Ndefwaya ukwisala amatontokanyo yandi pali ici ciputulwa ica kuposha nefi fyebo ifya 2 Abena Korinti 1:18-22. “Ngefyo Lesa wa cishinka, icebo cesu icisoswa kuli imwe te ee kabili iyo. Pantu Umwana wa kwa Lesa, Yesu Kristu, Uo twabilishe muli imwe, ine na Silbani na Timote, tali ee kabili iyo, lelo muli Wene e mwaba ee. Pantu amalayo yonse ya kwa Lesa nelyo yafula shani muli Wene e muli ee, e ico ni muli Wene e mo tusosela Ameni, mu kupepa ukuti kupelwe ubukata kuli Lesa. Awe Uuleikashisha ifwe na imwe kumo muli Kristu kabili uwatusubile, ni Lesa; kabili Wene e watakakatiye, no kutupelo Mupashi mu mitima yesu e cikatilo.”

“*Ukutendeka kwa Kulenga Kwa kwa Lesa.*” Filya e fyo Wene Shikulu Yesu asosa ukuti e fyo Aba. Lelo filye fyebo tafipilibula filya fine fye nge fyo fileumfwika kuli ifwe. Ukufisenda fye umusango fyumfwikilamo calilenga abantu bamo (mu cishinka amabumba ayengi) balikwata itontokanyo

ukuti Yesu aba ukulengwa kwa kutendeka kwa kwa Lesa, uku Mubika uwa cepesha ukucila pa mutwe wa Bulesa. E lyo uku kulenga kwa ntanshi kwalengele imyulu yonse na fyonse fye ifyabamo. Lelo cilya te fyo caba. Namwishiba cilya tacendelana pamo na Baibele yonse. Ifyebo fyaba, “Ena e KUTENDEKA atemwa UMWINE uwa kulenga kwa kwa Lesa.” Nomba twalishiba mucine ukutila Yesu ni Lesa, Lesa wine. Ena ni Kalenga. Yohane 1:3 “Ifintu fyonse fyalengelwe kuli Wene, kabili ukwabula Wene takwalengelwe icintu nangu cimo icalengelwe.” Ena ni Umo Uo calandwa ukuti, Ukutendeka 1:1 “Mu kutendeka Lesa alengele imyulu ne sonde.” E lyo kabili isoso kuti mu Kufuma 20:11, “Pantu mu nshiku mutanda Yehoba acitile umulu ne calo, na bema na conse icilimo, no kushikitala mu bushiku ubwalenga cinselubali.” Mwamona, takuli ukutwishika ukutila Ena ni Kalenga. Ena ali ni Kalenga uwa KULENGWA UKUTUNTULU UKWAPWISHIWA.

Mucine kuti twamona ifyo ifi fyebo fipilibula nomba. Ukukwata ubwilulo bumbi ubwashala kuti capilibula ukutila Lesa alengele Lesa. Inga Lesa kuti alengwa shani ilyo Ena, Umwine, ni Kalenga?

Lelo nomba Ena naiminina mukati ka Lukuta. Ilyo Ena e minine mulya ukusokolola Ifyo Ena aba muli iyi nshita iya kulekelesha, Alaiita Umwine “Umwine wa kulenga kwa kwa Lesa.” Uku e KULENGWA KUMBI. Ici cili ne ca kucita ku lukuta. Ici cifulo icaibela cakwe Umwine. Ena ni KALENGA uwa lulyo lukuta. Shibwinga uwa ku mulu ailengele nabwinga uwakwe umwine. Ngo Mupashi wakwa Lesa, Wene waliikile no kulenga muli na cisungu Maria utubulungwa uko mubili Wakwe wafyelwe. Ndefwaya ukubwekesha cilya. Alengele utubulungwa mwi fumo lyakwa Maria kuli ulyo mubili. Tacali icalinga kuli Mupashi wa Mushilo ukupela fye ubumi kwi lini lya buntunse ilyapelwe kuli Maria. Cilya nga cali umutundu wa buntunse uwa lubembu ukufyala umubili. Cilya nga tacafyele “Adamu Wakulekelesha.” Pali Wene casoselwe ukutila “Mona umubili Imwe (Tata) na mu Mpekanishisha.” Lesa (te Maria) apele ulyo mubili. Maria ali icakusendelamo ica buntunse kabili asendele ulyo Mwana uwa Mushilo kabili aishile Mufyala. Cali Lesa umuntu. Ena ali Umwana wakwa Lesa. Ena ali uwa kulengwa KUPYA. Umuntu na Lesa balikumene no kwampana; Ena ali uwantanshi uwa uyu mutundu upya. Ena e mutwe wa uyu mutundu upya. Kolose 1:18, “Kabili Ena e mutwe wa mubili, ulukuta lwine: E wabalilapo, libeli ku bafuma kubafwa; ukuti muli fyonse Abe uwantanshi.” 2 Abena Korinti 5:17 “E ico ngo muntu ali muli Kristu, abe *cibumbwa cipy*a, ifyakale na fiya, moneni fyayalulwa ifipy’a.” “Kulya kuti mwamona ukutila nangula umuntu ali UWABUTANTIKO UBWA KALE atemwa

ukulengwa, nomba mu KWAMPANA PAMO NA KRISTU, ena aisaba ICILENGWA CIPYA icakwa Lesa. Abena Efese 2:10, “Pantu tuli icibumbwa Cakwe, ABALENGELWE MULI KRISTU YESU ku kubombe milimo iisuma.” Abena Efese 4:24, “No kufwalo BUNTU BUPYA ubwalengelwe mu cipasho cakwa Lesa mukulungama no kushila kwa cine.” Uku Kulenga Kupya te cilengwa ica kale ukupangwa nakabili, nga te ifyo te kuti kwitwe ukulengwo kupya. Ici ni filya fine cisosa ukuti e fyo cili, “UKULENGWO KUPYA.” Cena kulengwa kumbi, icapusana ukufuma ku ca kale. Wene talebombela nakabili mu misango ya ku mubili. Ulya e musango Abombele pali Israele. Ena asalile Abraham, kabili ukupitila muli Abraham mu citoto ca bulesa icakwa Isaki. Lelo nomba ukufuma ku lulimi lonse, imikowa ne nko Ena naleta icibumbwa icipya. Wene e ntendekelo iya kulyo kulengwa. Ena ali ni Lesa ukulengwa mu musango wa muntu. Nomba ku Mupashi Wakwe Ena alengwa Abana abengi ku Mwine. Lesa kalenga, ukuilengela Umwine iciputulwa ica kulengwa Kwakwe. Ubu e busokololo ubwa cine ubwakwa Lesa. Uku e kwali ukupanga Kwakwe. Aya mapange yaishile monekela ukupitila mu kusala. Uyu e mulandu wine Ena kuti alolekesha ukuya fye ku ntanshi ku nshita ya kulekesha ilyo fyonse fikapwa no kuimona Umwine nalyo line ukuba mukati ka lukuta, ngo mwine uwa ku Kulengwa Kupya ukwa kwa Lesa. Amaka Yakwe aya Kuiteka yaishile cifikilisha. Kwi funde Lyakwe umwine asalile ama membala aba uku ku Kulengwa Kupya. Ali balingile kabela ku kubalengo kuba abana ukulingana no kupanga ukwa bufwayo Bwakwe ukusuma. Ukwishibila Kwakwe kabela fyonse kabili na maka yonse Aishile cilenga ukufikilishiwa. Musango nshi Engeshibilamo ukutitila Ali no kwiminina mukati ka lukuta ukupokelela ubukata ukufuma kuli ba Munyina nga cakutitila Ena tashininkishe? Ifintu fyonse Alishibe, kabili ifintu fyonse Abombele ukulingana nefyo Aishibe pakutitila ukupanga Kwakwe no kubekwa kusuma kwilengo kufikilishiwa. Abena Efese 2:11 “Muli Uyo kabili twalengelweko icakupyaninina, pa kulingilwa kabela ku kwetetula Kwa Ubomba *fyonse ukupanga kwa kufwaya Kwakwe.*” Aleluya! Bushe tamuli abansansa ukutitila mwaba kuli Wene!

IMBILA KU NSHITA YA LAODIKEA

Ukusokolola 3:15-19 “Naishibe milimo yobe, tauli uwatalala nangu uwakaba: iye nga waba uwa talala na pamo uwakaba. E fyo ico uuli uwa cifulefule, kabili tauli uwakaba nangu uwatalala, nkakufwisa mu kanwa Kandi. Ico utila, ndi wa fyuma, ukucindama ni ncindama, kabili nshilekabila akantu nangu kamo; kabili tawishibe ukuti uuli uwankumba bulili, kabili umulanda, kabili umubusu, kabili impofu, kabili uwabwamba; nde kupanda amano ushite kuli Ine golide

uwalopolwa ku mulilo, ukuti ucindame; na malaya ayabuta, ukuti ufwale, kabili ukuti shimoneka insoni sha bwamba bobee; no muti wa kusuba pa menso, ukuti umone. Bonse abo natemwa, ndabebaula no kufunda: e ico cincila no kulapila.”

Nge fyo tubelengele ifi capamo ndi uwashininkisha ukutila na mumona ukutila Umupashi tausoselepo nangu cimo icintu icisuma pali iyi nshita. Alepanga imilandu ibili no kuleta ubupingushi Bwakwe pali bena.

(1) Ukusokolola 3:15, 16 “Naishibe milimo yobe, tauli uwatalala nangu uwakaba: iye nga waba uwatalala na pamo uwakaba. E fyo ico uli uwa cifulefule, kabili tauli uwakaba nangu uwatalala, nkakufwisa mukanwa Kandi.”

Twalalolekesha pali ici bwino bwino. Yalesoso kutila ili bumba ilya nshita ya Laodikea yabe ya cifulefule. Icifulefule cifwaikwa ubupingushi ukufuma kuli Lesa. Ubupingushi bwa kutila bakabafwiswa mukanwa Kakwe. Pano epo tatulefwaya ukuluba nge fyo abantu abengi bacita. Bena mukukana kwata amano basoso kutila Lesa kuti akufwisa ukufuma mu kanwa Kakwe kabili cilya cileshininkisha ukutila takwaba icintu ica musango ifi nge cine icili conse kwisambilisho ilya kucingilila ukwaba Mushilo. Ndefwaya ukulungamika ukutontokanya kwenu ino ine nshita. Iyi vesi tayapelwa ku muntu umo. Yapelwa ku lukuta. Ena alelanda ku lukuta. Nacimbi, nga muli no kusunga fye Icebo mu mutima muli no kwibukisha ukutila tapali nangu pamo e po cisoso kutila twaba MUKANWA ka kwa Lesa. Twalilembwa mu ndupi Shakwe. Twaba mu cifuba Cakwe. Kunuma kulya, mu nshita ishi shaishibikwa ilyo ta kulaba inshita twali mu mano Yakwe. Twaba mwi cinka Lyakwe, kabili mu mulemfwe Wakwe, lelo *tatuatala* mukanwa Kakwe. Lelo ni cinshi icili mukanwa ka kwa Shikulu? Icebo cili mukanwa Kakwe. Mateo 4:4 “Lelo Alyaswike ati, “Calemwa aciti, Te kucilyo ceka umuntu ekalila no mweo, lelo ku Cebo conse icifuma ku kanwa ka kwa Lesa.” Icebo cilingile ukuba mutunwa twesu, na ifwe. Nomba twalishiba ukutila ulukuta e mubili Wakwe. Luli pano ukusende cifulo Cakwe. Ni cinshi icili no kuba mu kanwa ka lukuta? ICEBO. 1 Petro 4:11 “Ngo muntu alanda, alande ngo ulande fyebo (Icebo) fya kwa Lesa.” 2 Petro 2:1-21 “Pantu ku kufwaya kwa buntu takwaleta ukusesema nangu limo: lelo ni pa kobelwa ku Mupashi wa Mushilo epo abantu ba mushilo balandile.” Nomba ni cinshi ica lubana na ba bantu aba bushiku bwa kulekelesha? BENA NABATALUKA UKUFUMA KU CEBO. BENA TABALI NAKABILI ABAKABA PALWA CENA. BENA BALI ABACIFULEFULE PALWA CENA. Nalashininkisha cilya ino ine nshita.

Ba Baptist balikwata ifisumino fyabo ne fishilano ifyashintilila pa Cebo kabili te kuti mubasunkanye. Basoso kutila inshiku shabutumwa shafisungusho shalipita kabili ta

kwaba Ukubatishiwa na Mupashi wa Mushilo, panuma ya kucetekela. Ba Methodist basosa (ukushintilila pa Cebo) takwaba ulubatisho lwa mu menshi (ukusansa te lubatisho) kabili ukutila ukusangululwa e Lubatisho lwa Mupashi wa Mushilo. Ulukuta lwa kwa Kristu bashintilila pa lubatisho ulwa kupilibula kabili mu milandu ingi balebishiwa aba bembu abauma kabili no kufuma aba bomba. Nalyo line balanda ukutila isambilisho lyabo lyashintilisha pa Cebo. Konkeni fye umushilwa kabili iseni kuli ba Pentecostal. Bushe balikwata Icebo? Besheni ne Cebo no kumona. Bali no ku kana Icebo pa fya kumfwa umfwa inshita fye ili yonse. Nga cakutila waleta ica kumonekela icapala amafuta no mulopa ne ndimi kabili ne fishibilo fimbi, nga cakutila cili mu Cebo atemwa iyo, atemwa nalimo caululwa bwino bwino ukufuma mu Cebo, icintubwingi cili no kuwila cilya. Lelo cinshi ica citika ku Cebo? Icebo calibikwa kumbali, e ico Lesa alesosa, “Ndeisa mukumukanya imwe bonse. Ndi no kumufwisa mukanza Kandi. Ino e mpela. Ba cinelubali ukufuma ku nshita cinelubali, nsha monapo nangu kamo lelo abantu ukusansabika icebo cabo abene pa mulu wa Candi. E ico ku mpela ya ino nshita ndekufwisa mu kanwa Kandi. Lyena na cipwa. Ndi no kulanda fye bwino. Ee, ndi pano mukati ka Lukuta. Amen! Amen! Amen! Lesa, uwa cishinka kabili uwa cine ali no kuisokolola Umwine kabili cikaba UKUPITILA MULI KASESEMA WANDI.” Owe ee, cilya e fyo cili. Ukusokolola 10:7 “Lelo mu nshiku she shiwi lyakwa malaika uwalenga cinelubali, ilyo alaswa alishemo, elyo cikafishiwapo ica nkama cakwa Lesa ifyo Alandile kubasha Bakwe bakasesema.” Mwachimone co. Ena aletuma kasesema uwashininkishiwa. Ena aletuma kasesema panuma mupepi ne myaka amakana yabili. Ena aletuma umo uyo uwaba ukutali na kabungwe, amasambililo, ne sonde ilya bukapepa icakutila nge fyo Yohane Kabatisha na Eliya uwa kale, Ena akomfwa fye ukufuma kuli Lesa kabili akakwata “efyo asosa Shikulu” no kulandilako Lesa. Ena akaba akanwa ka kwa Lesa kabili ENA, NGE FYO CALANDWA MULI MALAKI 4:6, AKABWESHA IMITIMA YA BANA UKUBWEKELA KULI BASHIBO. Akabweshwa abasalwa aba bushiku bwa kulekelesha kabili bakomfwa kasesema uwashininkishiwa ukupela icine cituntulu nga filya cali na Paulo. Akabweshwa icine nge fyo bacikwete. Kabili balya abasalwa pamo na ena muli bulya bushiku e balya abo mucine bakalangisha Shikulu no kuba Umubili Wakwe kabili ukuba Ishiwi Lyakwe no kubomba imilimo Yakwe. Aleluya! Bushe mulecimona?

Ukutontonkanya pa kashita ukwe lyashi ilya kale ilya lukuta lili no kushininkisha ifyo ili tontonkanyo lili ilyapwililika. Mu Nshita Sha Mfifi Icebo cali mupepi no kulufishiwa conse ku bantu. Lelo Lesa atumine Luther ne CEBO. Ba Lutheran balandileko Lesa pali ilya nshita. Lelo

balibungenye, elyo kabili Icebo icasanguluka calilufiwe pa tubungwe utushintilila ku cishilano ne fisumino, kabili te ku Cebo icaanguka. Bena nakabili te kuti balandileko Lesa. E lyo Lesa atumine Wesley, kabili ena ali ishiwi ne Cebo mu bushiku bwakwe. Abantu aba sendele ubusokololo bwakwe ukufuma kuli Lesa baishileba inkalata isha mweo ishibelengwa no kwishibikwa ku bantu bonse aba ku nkulo shabo. Ilyo ba Methodist bafililwe, Lesa alimishe bambi kabili e ico calitwalilile ukupita mu myaka mpaka muli buno bushiku bwa kulekelesha kuliko na bambi abantu mu mpanga, abo ukupitila mu nkombe yabo bakaba ishiwi ilya kulekelesha ku nshita iya kulekelesha. *

Ee mukwai. Ulukuta taluli nakabili “akanwa” kakwa Lesa. Lwena lwaba akanwa ka luko ulwine. E ico Lesa alepilibukila pali lwena. Akesa lupwisha ukupitila muli kasesema na nabwina, pantu ishiwi lya kwa Lesa likaba muli Wene. Ee e fyo lili, pantu isoso kutila mu cipandwa ica kulekelesha ica Kusokolola vesi 17 “Umupashi na nabwina batila iseni.” Umuku naumbi isonde likomfwa ukufuma fye kuli Lesa nga filya pa Pentecosti; lelo mucine nabwina wa Cebo bakamukana nge fyo cali mu nshita ya ntanshi.

Nomba alibilikisha kuli ino nshita ya kulekelesha, “Mwalikwata Icebo. Mwalikwata ama Baibele ayengi ukucila lyonse, lelo tamulecita icintu nangu cimo pa Cebo kano fye ukucipatulula no kucipandaula mutupimfya, ukusenda ifyo mulefwaya no kusha ifyo tamulefwaya. Tamukwete ukutemwa MUKWIKALILA cena, lelo ukulanshanya cena. Kutu natemwa waba uwatalala atemwa uwakaba. Nga wali uwatalala no kukana cena, kuti naiminina cilya. Nga kuti mwaba abakaba sana ukwishiba icine ca ciko no kukwikalila cena, ine kuti na mutasha pali cilya. Lelo ilyo musenda fye Icebo Candi no kukana cicindika, ine mukubwekesha ningile ukukana mupelo mucinshi. Nkamufwishila kunse pantu Ine mulengu’mfwisho muselu.”

Nomba umuntu uuli onse alishiba ukutila caba amenshi aya cifulefule aya mulenga imwe ukulwala mu mala. Nga mulefwaya ukuluka, amenshi aya cifulefule e cintu icawama ukunwa. Ulukuta lwa cifulefule na lulenga Lesa ukulwala kabili Ena nabilisha ukuti Akalufwisa kunse. Ciletwibukisha ifyo Ena aumfwile ilyo takulaba ilyeshi, bushe tefyo cili?

Owe, nga cali kuli Lesa ulukuta lwali ulwatalala atemwa ulwakaba. Icawamishapo, lwalingile ukuba ulwakukabila (ukukaba). Lelo te fyo lwaba. Ubupingushi nabupelwa. Lwena taluli nakabili ishiwi lyakwa Lesa kwi sonde. Lwena luli no kusosa ukutila efyo luli, lelo Lesa alesosa iyo.

Owe, Lesa acili alikwata ishiwi ku bantu ba mwi sonde, nge fyo Apela ishiwi kuli nabwina. Lilye shiwi lili muli nabwina nge fyo tusosele kabili twalalandapo ifingi pali cilya pantanshi.

(2) Ukusokolola 3:17-18, “Ico utila, ndi wafyuma, ukucindama ni ncindama, kabili nshilekabila kantu nangu kamo; kabili tawishibe ukuti uli uwa nkumbabulili, kabili umulanda kabili umubusu, kabili impofu kabili uwa bwamba; Ndekupanda amano ushite kuli Ine, golide uwalopolwa ku mulilo, ukuti ucindame; na malaya ayabuta ukuti ufwale, kabili ukuti shimoneka insoni sha bwamba bobbe; no muti wa kusuba pa menso, ukuti umone.”

Nomba lolekesheni ishiwi lyakubalilapo ilya iyi vesi, “*ico utila*.” Mwamona, bena balelanda. Bena balelanda nga kanwa ka kwa Lesa. Ici cishininkisha filya fine fye ifyo na cisosa ama vesi 16-17 yapilibula. Lelo nangula basosa cilya, cilya tacilecilenga ukuba icalungama. Ulukuta lwa Katolika lusoso kutila lulalandilako Lesa, ukusosa lwena e shiwi ilya shininkishiwa ilya kwa Shikulu. Nibanga abantu ababifi nganshi kuli bumupashi ukucila ifyo naishiba, lelo balaleta ukulingana ne mbuto iyaba muli bena, kabili twalishiba uko ilya mbuto yafuma, bushe tatwaishiba?

Ulukuta lwa Laodikea lulesosa, “Ndi wa fyuma ukucindama ni ncindama, kabili nshilekabila akantu nangu kamo.” Cilya cali ukuisansabika ulwine. Lwaliilolekeshe ulwine kabili cilya e co lwamwene. Lwatile, “Ndi wa fyuma,” ico cilepilibula ukutila luli ulwa nonka mu fintu ifya muli ili sonde. Luleitakisha mu cinso cakwa Yakobo 2:5-7, “Umfweni, mwe ba munyinane batemwikwa, Bushe Lesa tasalile ababusu ba pano isonde kukuba abacindama mu citetekelo, kabili impyani sha bufumu ubo Alaile ukupela aba Mutemwa? Lelo imwe mwasula umubusu. Bushe te bantu bafyuma e baumyo lupaka pali imwe, no kumukulilila apa kupingwila? Bushe te bene e bapontele Shina lisuma ilyo mwainikwako?” Nomba NSHILE eba ukutila muntu wa cuma te kuti abe uwa bu Mupashi, lelo ifwe bonse twalishiba ukutila Icebo cisosa ukuti banono ababe fyo. Caba ababusu e bafula mu mubili uwa lukuta ulwa cine. Nomba kanshi, ngo lukuta lwaisula ne cuma, twaishiba fye icintu fye cimo; “Ichabod” nailembwa pa mpongolo yaluko! Te kuti mukane cilya, pantu cilya e Cebo.

Landeni palwa cuma mu lukuta — cinshi takwatala akuba icilangisho ca cuma nge ci. Ama tempile aya yemba yalefushiwa mu mpendwa ukucila lyonse. Amabumba ayalekana lekana yalecimfyanya limo ne libiye ukumona ilyo lingakula icikalamba nganshi kabili icawamisha. Kabili balakula incende sha masambililo ishamutengo wama million ayashingapendwa, kabili filya ifikulwa fibomfiwa fye ora imo atemwa yabili mu mulungu. Nomba cilya te kuti cibe icintu icabipa nganshi, lelo basubila iyi nshita inono iposwa na bana mu ncende sha masambililo ukusende cifulo icama ora ayakusambilishiwa ukulingile ukupelwa mu ng’anda.

Indalama shalipongolwelwa mu lukuta mpaka ifilonganino ifyapusana pusana fyalikwata ifipe ne fyuma, ama fakitale, ifishima fya mafuta, no twampani twa insurance. Balipongolwela indalama mu fyabwikashi ubusuma bwa bantu ne ndalama sha bantu abaleka incito. Nomba ici cileumfwika bwino, lelo na ciba iciteyo kuli bakapyunga, pantu nga bafwaya ukufuma mwi bumba lyabo ku lubuuto ulwingi nangu ukutemwa kwa kwa Lesa, amalipilo yabo aya kupwisha incito yalufiwa kuli bena. Abengi te kuti bashipikishe ci kabili no kwikala nama bumba yabo aya kusunkilisha.

Nomba mwilabako ukutula iyi ni nshita yakulekelesha. Twalishiba ukutula iyi ni nshita iya kulekelesha pantu Israele alibwelelamo ku Palestine. Nga twalicaretekela ukutula Ena mucine cine aleisa, kanshi kulingile kwabe cintu cimo icalubana pamo kuli balya abalekula ifingi nganshi. Cilalenga umo ukutontonkanya ukutula aba bantu balepanga ukwikalilila pano umuyayaya, atemwa ukutula ukwisa kwa kwa Yesu kuli imyaka imyanda ukutali.

Bushe mwalishiba ukutula bukapepa ilelo bwaishibikwa nga makwebo ayakalamba? Cena cishinka ica cine cine ica kutula balebika ama managers ba makwebo mu nkuta ku kusunga ifipao. Bushe ici e co Lesa akabila? Bushe Icebo Cakwe tacatusambilisha mwi Buku Iya Milimo ya Batumwa ukutula abaume cinelubali abaisushiwa na Mupashi wa Mushilo ne citetekelo babombele Shikulu mu milimo ya makwebo? Kuti mwamona mu cine umulandu Lesa asosele, "IWE ulesosa ukutula ni nonka; nshasosele ifyo."

Kwaba ama programs ya pa mulabasa, ama programs ya televison, na fimbi fya kucita ifya lukuta ifyo ifilelipilwa ama millions na millions ya ma dollars. Icuma cilapongololwa no kupongolwelwa mu lukuta, bu membala bulefula pamo ne ndalama, lelo nomba umulimo taulecitwa nge fyo wacitilwe ilyo takwali indalama, lelo abantu bashintilile fye pa mano ayapelwe kuli bena na Mupashi wa Mushilo.

Kwaba bakashimikila abalipilwa, inkonkani ishilihilwa, bakapyunga ba nyimbo abalipilwa na masambililo, bakwaya abalipilwa, abasunga icifulo balalipilwa, ama programs, ne fya kusansamusha — fyonse ifya mutengo ukulu, lelo pali fyonse filya, amaka yaleya yalecepa. Ee, ulukuta lwali nonka, lelo amaka tayabamo mulya. Lesa enda ku Mupashi Wakwe, te mubwingi bwa ndalama atemwa italanta mu lukuta.

Nomba ndefwaya ukumilangisha ifyo ubunkalwe bwa uku kukabila kwa ndalama kwishile. Ama chalichi yaliya yonse kunse ukusenda membala, maka maka ku abafyuma. Ukuli konse kuli ukubilikisha ukupanga bukapepa ubusuma nganshi no kutemuna icakutula abafyuma na basambilila na bonse abakwata ifya kulumbukwa kwa mwi sonde bali no kwisamo no kuba aba kubombesha mu lukuta. Bushe te kuti beluke

ukutila nge cuma e funde ilya bu mupashi, lyena ninshi isonde nalikwata kale Lesa, nalikwata Lesa onse, kabili ulukuta talukwete nangu cimo?

“*Ulesoso kuti ukucindama ni ncindama.*” Ici mubutuntulu cipilibula ‘Ninkwata ifyuma ifya bu mupashi.’ Ici cileumfwika kwati ni millenuim ne misebo iya golide no kubapo kwa kwa Lesa. Lelo ndesunguka nga cakutila ici e fyo cili. Bushe ulukuta mucine lwali nonka mu fintu ifya bu Mupashi ifya kwa Lesa? Leken i tufwailishe iyi Laodikea iya Myaka Makana amakumi yabili ukuitumika mu lubuuto lwa Cebo.

Ngo lukuta lwali mucine ulwa nonka muli buMupashi, ukongola kwa luko kuti kwaumfwika pa bumi bwa cintubwingi. Lelo kanshi bumi bwa musango shani aba abaitunga ukuba aba bumupashi kabili abantu abakongola aba mucintubwingi bekala? Kunse mulya mu mayanda, kunse mu ncende ishawama isha mu maboma, kulya kwafula ukucinjanya abakashi, ubulalelale, na mabumba ya bana aya tubungwe utwa lubuli, ukuleta ukonaula ukwabipisha ukwa fipe. Ubulalelale nabucilamo nganshi ukucila inshita shonse mu bulalelale ubwa kucita cicate cite, imiti iya kukolweshwa ubongo, ubucenjeshi, ukwiba, ne fyabipa ifya misango yonse. Kabili ulukuta luletwalilila ukusosa ifyo ino nkulo yawama, ifyo inkuta shaisula kabili ifyo banakila nangula abekala calo mu mpanga sha bu minshoni. Ulukuta na lupilibwila abantu kuli ba shing’anga, maka maka ku baishiba ifya bongobongo. Ifyo lwena luitakisha pa kuba ulwa nonka kuli buMupashi fyacila pafyo naishiba. Cena te cishinka. Bena tabakwete nangu cimo kabili ta bacishiba.

Kwateni ukulolekesha ukusuma mu mbali yenu. Lingululeni abantu ilyo balepitana. Mu cintubwingi mulemona, bushe kuti mwasendapo balya abakwata imimonekele ya Bwinakristu? Moneni ifyo bafwala, moneni ifyo bacita, umfweni ifyo basosa, moneni uko baya. Mucine kulingile kwaba ifishininkisho fimo ifituntulu ifya ku *fyalwa cipya cipya* pakati ka bonse abo tumona balepitana. Lelo kwabako abanono. Lelo nomba ilelo ama chalici ya ma funde yaletweba ukutila balikwata ama million abapusushiwa kabili no kwisushiwa na Mupashi. Abaisushiwa na Mupashi? Bushe kuti mwaita abanakashi abaisushiwa na Mupashi abo abapitana ne mishishi ishabeyewa ishanyongana, bakaputula na matoloshi, ifya kukobeka no utwakufwala twamukati, uwapentwa onse nga Yesabele? Nga aba balifwele mu musango uwa yana nge fyo Abenakristu abanakashi balingile ukucita, kuti napata ukutontokanya ifyo cingaba nga nali no kupela ubunte icilangisho icamifwalile iyabipa.

Nomba ninjishiba ukuti abanakashi tabatantika imipangile. Holywood ilacita cilya. Lelo umfweni bana mayo, bacili balashitisha imina sha nsalu na ba mashini ba ku

bililako. Tamulingile ukushita ifya mu matuka elyo kabili ukubomfya cilya nga pa kubepesha. Uyu mulandu ukalamba sana uo ndeyamo. Bushe tamwabelenga mu Malembo ukutila ilyo umwaume aolekesha pa mwanakashi no kumukumbwa mu mutima, ena nacita kale nankwe ubucende mu mutima wakwe? Kabili nga cakutila mwalifwele muli ulyo musango no kulenga cilya ukucitika? Cilya cilemulenga ukuba cibusa wakwe mu lubembu, nangula kuti mwaba abakukanaishiba mucine pali cena, pa kuba na cisungu uwa cine no kukana kwata ifya kukabila ifya musango filya. Lelo nomba Lesa alemupela umulandu kabili mukesa pingulwa.

Nomba ninjishiba imwe mwe bakashana ta mwatemwa ukushimikila kwa musango uyu, lelo nkashi, uli uwaluba sana mufyo lecita. Baibele ilakukanya ukubeye mishishi shobe. Lesa apele yena nge cakufimbana. Apele funde kuli iwe ukuileka ukube itali. Yena bukata bobo. Ilyo wabeye mishishi yobe ulelangisha ukutila walifumine mubutungulushi bwa mulume obe. Nga filya Efa waile kunse no kuya palobe weka. Mwatendeke ukufotelwa. Mwasendele imilimo ya baume. Mwalilekele ukuba abanakashi. Mulingile ukulapila no kubwekela kuli Lesa. Kabili nga fyonse ifi tafyali ifyabipa, mwe bengi imwe mwasendele lyano ilya kutila kuti mwaingilila ifintamba na ma ofeshi ya mu chalichi ayo Lesa asungile abaume kabili abaume fye beka. Owe, ni njikata apali cilonda nomba bushe nshicitile? Cisuma, na ngisheniko icifulo cimo muli Baibele apo Lesa atalile ukusonta umwanakashi uuli onse ku kushimikila atemwa ukukwata amaka pa mwaume, kabili nalayebelela pafyo nsosele. Te kuti musange ukutila ndi mucilubo. Ndi uwalungama, pantu ninjiminina ne Cebo kabili mu Cebo. Nga mwali abanonka muli bu mupashi kuti mwaishiba ukuti cilya cishinka. Ta kuli nangu cimo ica cishinka kano Icebo. Paulo atile, “Nshilesumininsha umwanakashi ukushimikila atemwa ukukwata amaka pa baume.” Imwe tekuti musende cifulo pakati ka buyungishi ubwa bantu basano aba mu Bena Efese 4 kabili no kukana kwata amaka pa baume. Nkashi, ulingile ukumfwa kuli cilye Cebo. Tacali Mupashi wa kwa Lesa ukumonekela mu bumi ubwaisushiwa na Mupashi uyo uwa mwebele ukushimikila pantu Umupashi ne Cebo fyaba CIMO. Fisosa icintu cimo cine. Umuntu umo alipanga icilubo. Umuntu umo alitumpikwa. Shibukeni ilyo tailapwa inshita. Satana alitumpike Efa, nyinenwe; ena aletumpika abana bakwe abanakashi nomba. Lesa angamwafwilisha.

“*Nshile kabila kantu nangu kamo.*” Nomba ilyo muntu uli onse alesosa, “Nshilekabila kantu nangu kamo,” ena limo kuti alesosa, “Ninkwata ifintu fyonse”, atemwa ena kuti alesosa, “Nshilefwaya nafimbi apo ninjikuta nomba.” Kuti mwalangisha ici umusango onse mulefwaya, kabili cena

cilaleta conse icishinka ica kutila ulukuta lwaliitemwa. Lwena lwaliikushiwa ne fintu ifyo lwakwata. Lwena limbi lulaitunga ukutila lwalikwata fyonse atemwa lwalikwata ifyalinga. Kabili filya fine fye eflyo tusanga ilelo. Cilonganino nshi icishilumbula ukutila CENA calikwata ubusokololo kabili na maka kabili ne cine? Umfweni kuli ba Bapstsi, kabili balikwata fyonse. Umfweni kuli ba Methodist, kabili bena balikwata fyonse. Umfweni ku Lukuta lwakwa Kristu kabili na cila umo aliluba kano bena. Umfweni ifyo ba Pentecostal basosa kabili balikwata umwisulo wa mwisulo. Nomba balishiba ndalanda icine palwa bena, pantu tapali nangu imo iya malupapulo yabo ayasosapo ifyapusana. Bali filembele fyonse bwino sana no kubikapo amashina yabo pali fyena no kufipwishisha fyonse. Lesa takwatapo fye na fimbi. Kabili kuli balya abashifwaya fye nafimbi. Tabacetekela mu kundapwa kabili tabakufwaya, nangula kwaba mu Cebo. Kwaba balya abashingapokelela Mupashi wa Mushilo nga cakutila Lesa aliswile imyulu no kubalangisha bena icishibilo.

Nomba bena bonse balesosa, no kwesha ukushininkisha ukutila balikwata conse, atemwa balikwata ifyalinga. Lelo nomba bushe cilya cishinka? Pashanyeni ulu lukuta ulwa mwakwa uwalenga amakana amakumi yabili ku lukuta ulwa mwaka uwalenga ikana limo. Twalilileni. Citeni cilya. Nga maka yali kwi? Ngo kutemwa kuli kwi? Luli kwisa ulukuta ulwasanguluka ulu lwakenye ulubembu no kwenda ne citetekelo kuli Yesu? Ngo kwampana kuli kwi? Te kuli mukusange. Ngo lu lukuta lwalikwata fyonse ifyo lukabila, cinshi ico balefwaisha mubwingi Lesa mwi Buku lya Milimo ya Batumwa kwati fye tabakwete fyonse, kabili nomba balikwete ifingi ukucila ifyo bakwata ilelo?

UKUFWAILISHA KWA KWA LESA

Nomba ifyo Lesa amwene fyali ifya pusana nganshi ukufuma ku fyo basosele ukutila balimwene. Basosele ukutila bali abacuma mu fipe kabili abanonka kuli Bumupashi. Bena balifikile. Tabakwete ukukabila akantu nangu kamo. Lelo Lesa alicimwene nangu cibe fyo. Atile, “Imwe tamwaishiba ici, lelo muli nkumbabulili, umulanda, umubusu, impofu, kabili uwabwamba.” Nomba ilyo abantu bali muli ulya musango, maka ubwamba kabili NO KUCISHIBA TA BACISHIBA, kulingile kuliko icintu cimo icalubana icabipa sana. Mucine icintu cimo cilingile ukulacitika. Tacaba ukutila Lesa alipofwishe amenso yabo nge fyo Acitile ku baYuda? Bushe Imbila nsuma ilebwelelamo ku baYuda? Bushe lyashi lyakale lileibwekeshapo iline? Ndetila lilecita.

Lesa alesosa ukuti ulu lukuta lwa Nshita ya Laodikea lwaba “bunkumbabulili”. Lilye shiwi lisa ukufuma ku fyebo

fibili ifya ci Greek ico cipilibula ‘ukushipikisha’ no ‘bwesho’. Kabili tacakwatapo icakucita na mesho ayesa ku Mwinakristu uwa cine pantu Lesa alondolola pa Mwinakristu mu bwesho ngo “wapalwa” kabili imicitile yakwe ni imo iya nsansa lelo ubu bulondoloshi bulelandwa nga “nkumbabulili no bulanda”. E fyo cili ceni. Muli iyi nshita iya fingi, muli iyi nshita iya buyantanshi, muli iyi nshita iya kufula, kuti mwaba shani amesho? Cisuma nomba, cena ceni; lelo muli iyi nshita iya fingi ne shuko, ilyo cila umo alikwata ifingi nganshi kabili kuliko nafimbi ifya kukwata, inga ne fi fyonse ifya pangwa ukubombelako umulimo wesu kabili ne fintu ifingi nganshi ku kutupela ukusangalala, MUKUPUMIKISHA, tulesanga ubulwele bwa bushilu ukufulisha sana ngo kusoka inko. Ilyo uli onse alingile ukubo wansansa, ukwabula ne cintu nangu cimo ica kukanabelapo uwansansa, ba million balanwa imiti iyatulo ubushiku, ama pilusi aya kupela amaka ulucelo, ukubutukila ku ma doctor, ukwingila umwakwafwilisha, kabili ukwasha ukufumyapo umwenso uwabula ukwishibikwa ku bwalwa. Ee, ino nshita ilaitakisha pa matuka aya fipe ifingi ifya mwisonde, lelo abantu bali ne nsansa panono ukucila inshita yonse. Ino nshita ilaitakisha pafya kulunduluka fyaluko ifya bumupashi, lelo abantu tabali abaishininkisha abene ukucila lyonse. Ino nshita ilaitakisha pa mibele isuma kabili yabe yabipisha sana ukucila inshita ili yonse ukutula pe lyeshi. Ilalanda palwa kwishiba kwaiko na science, lelo ilelwisha ubulwi bwa kucimfiwa mu fintu fyonse, pantu amano ya muntu no mweo no mupashi te kuti filuke atemwa ukwendela pamo no kupilibuka konse uko kwishile pe sonde. Mu nkulo imo twaliya ukuya fye ukufuma kuli kabalwe ne nshita ye celeta ukuya ku nshita iya mulwelele, kabili tuli abacilumba no kuitakisha palwa cena; lelo mukati muli icipunda umushili kantu umwafita umo mulelila mukucucutika, kabili UKWABULO MULANDU NANGU UMO imitima ya bantu ilefilwa kumwenso kabili isonde lili mu mfifi nganshi ica kutila ino nshita yena kuti yaitwa inshita ya bamwenso. Ilaitakisha, lelo te kuti icafwilishe. Ilabilisha umutende, kabili ta kuli umutende. Ilabilikisha ukutula yalikwata ukulumbukwa ukukalamba ukwa fintu fyonse, lelo ilelwalilila ukubilima no kukabila ngo mulilo ushikushiwa! “Takuli umutende”, e fyo asosa Lesa wandi ku mbifi.

“*Bena balanda*”. Ico cilepilibula ukutula bena fibumbwa ifyakumfwilako ubulanda. Ukumfwilwo bulanda? Bena bakumfwilako ubulanda. Bena balisulamo amataki. Bena balaitakisha na filya ifyo bakwata. Lelo ifyo bakwata tafyakeminine ukweshiwa ukwa nshita. Balikula pa minsensenga ibisha ukucila icilibwe ica busokololo ubwa Cebo cakwa Lesa. Nomba line kuleisa icinkunkuma. Nombaline kukesha mukukulule uwa bukali bwakwa Lesa mubupingushi. Elyo kukesha ukonaulwa ukwa kupumikisha, kabili nangula

ukuiteyanya kwabo konse ukwa buntunse nalyoline bakaba abashaiteyanya kuli filya ifileisa pe sonde. Kwaba abo nangula mu fya kubomba fyabo fyonse ifya milimo yabo iye sonde bena mucine cine baleisusha abene beka kabili tabacishiba. Ifibumbwa ifya bulanda efyo baba mucine. Umfwileni ubulanda abantu aba busu ababa muli aka kabungwe aka kulekelesha aka ecumenical, pantu balakwita ukusela kakwa Lesa, ilyo kena kakwa Satana. Umfwileni ubulanda balya abashaishiba icitipu ca kabungwe. Umfwileni ubulanda balya abakwata amachalichi ayayemba ayengi, amayanda ayasuma aya bashimapapo aya musango filya, bakwaya abacindama abasambilishiwa nga filya, cilangisho ca fyuma ica musango ifi no kutalalilwa kwa musango filya ne mipepele iya musango uwa mucinshi. Bomfwileni ubulanda, mwibakumbwa. Bwekeleni ku fikulwa ifya matuka ifya kale, bwekeleni mu fipinda ifya lubuuto ulunono, bwekeleni mulya basungila ifipe, bweleleni ku fye sonde ifinono kabili ifingi ifya kwa Lesa. Umfwileni ubulanda abo abailandila ifyabo ifingi, no kulanda pa fya bupe fyabo. Balangulukileni nge fibumbwa fya bulanda, pantu nombaline bakaba ifipe ifya bukali.

“*Bena babusu.*” Nomba mucine cilya cilepilibula ababusu ku Mupashi. Icishibilo ca ino nshita ilyo ilepwa, cili inkuta ishikalamba kabili ishawama, na bantu abafula kabili abengi, ne mimonekele iingi kabili iyafula iya ifyo ifilingile ukuba ukushimikisha ukwa Mupashi wa Mushilo. Lelo ifipailo ifyaisushiwa, ifya bupe ifya Mupashi mukubomba, ukusangwako abengi te kwasuko ukufuma kuli Lesa, pantu balya abesa ku fipailo te lingi line ilyo bekala ukutwalilila na Lesa, kabili panuma ilyo imisonkano iingi yapwa, balikwisa balya bonse abapitile umwakupita? Baumfwile umuntu, baumfwile ukupapatilwa, baishile mwisumbu, lelo bena tabali lisabi, no kuba nga bafulwe balyamfwile ukubwekela ku menshi yabo abene.

Elyo kwaliba uku kulanda konse uku palwa glossalalia — cilingile ukuba icishininkisho ica Lubatisho ulwa Mupashi wa Mushilo, kabili abantu baletontonkanya ukutila tuli mukati ka kupuputulwa ukukalamba. Ukupuputulwa kwalipwa. America alikwete ishuko lyakwe ilya kulekelesha mu 1957. Nomba indimi e cishibilo cakwa Lesa ica busanso ubupaleme, nga filya shali ilyo shamoneke pa cibumba ku mutebeto wakwa Belteshazali. Bushe tamwaishiba ukutila abengi bali no kwisa mu bushiku bwa kulekelesha no kusosa, “Shikulu, Shikulu, bushe tatwacitile imilimo iisuma iingi mwi Shina Lyenu, mpaka na ku kutamfya ifiwa?” Kabili Wene akatila, “Fumeni kuli Ine, imwe mwe bacita ama mpulu. Nshamishibe.” Mateo 7:22-23. Yesu atile bali bakacita ba ma mpulu. Lelo nomba, kuti mwasenda umuntu uyo wingsa no kupepela abalwele, ukulenga amafuta no mulopa ukumonekela mu lukuta,

ubusesemo ukulaisa kabili ne fyakupapusha ifya misango yonse, kabili abantu bakapalama kuli ena, no kulapa ukutila ena wakwa Shikulu, nangula ena mucine alepanga indalama mu bucenjeshi bwa bukapepa no kwikala mu lubembu. Ubwasuko fye bweka ubo bakwata bwaba mucine ubwasuko ubushaba mu Baibele ubwa “cisuma, alakwata ificitika, e ico alingile ukuba uwakwa Lesa.” E fyo cabipa. Ifyo mucine ino nshita yaba ibusu mu Mupashi wa kwa Lesa, kabili ababusu abo abaikatwa ne nsala tabacishiba no kucishiba.

“*Uuli mpofu kabili ubwamba.*” Nomba ici mucine cine kupelelwa. Kuti umo aba shani impofu kabili ubwamba no kukana cishiba? Lelo nomba ilesosa ukutila bena ni mpofu kabili bali ubwamba kabili te kuti baciluke. Ubwasuko ni ubu, bena ni mpofu muli bumupashi, kabili ubwamba muli bumupashi. Bushe muleibukusha ilyo Elisha na Gehazi babashingulwike ku fita ifya bena Syria? Muleibukusha ukutila Elisha alibapofwishe ku maka yakwa Lesa. Lelo nomba amenso yabo yalelolekesha sana kabili bena kuti ba mona uko baleya. Ubupofu bwali ubwaibela ica kutila kuti bamona ifintu fimo, lelo ifintu fimbi ifyapala nga Elisha no mubomfi kabili ne nkambi ya Israele tabalefinona. Ifyo ifi fita fyalemona tafyabafwilishe bena. Ifyo tabamwene e fyaletete bunkole bwabo. Nomba cinshi ici cilepilibula kuli ifwe? Cilepilibula filya fine fye ifyo capilibwile kunuma kulya muli bukapyunga bwakwa Yesu pe sonde. Alyeseshe ukubasambilisha icine, lelo bena te kuti bomfwe. Yohane 9:40-41. “AbaFarise bamo abali Nankwe baumfwile ifi fintu, nabo batile kuli Wene, Bushe na ifwe tuli mpofu? Yesu atile kuli bene, Amube mpofu, nga tamukwete lubembu: lelo nomba muleti, Tulemona; ulubembu lwenu lucilipo.” Imicitile ya ino nshita ili fye filya fine cali lilya. Abantu balikwata fyonse. Balifishiba fyonse. Bena te kuti basambilishiwe. Ngo kushininkisha ukwa cine kufuma mu Cebo kwaletwa kabili umuntu aasha ukulondolola itontonkanyo lyakwe kuli umo ne tontonkanyo ilya kususha, komfwa taleumfwa nakalya pakutila engasambilila, lelo aleumfwa fye ku kukanya cilya icilelandwa. Nomba ndefwaya ukwipusha ilipusho ilya mulinganya. Bushe Ilembo kuti lyalwishanya ne Ilembo? Bushe Baibele ipilikishanya na Baibele? Bushe kuti kwaba amasambilisho yabili aya cine mu Cebo ayasosa mukupusana atemwa limbi ukususha ilibiye? IYO. Cilya te kuti cibe fyo. Lelo nomba ni banga abantu bakwa Lesa abakwata amenso yabo ukwisuka kuli cilye cine? Takwaba nangu umo, ukulingana nge fyo naishiba, nalisambilila ukutila YONSE Amalembo yapelwa na Lesa kabili YONSE ya mulimo ukusambilisha, kukwebaula, ukulungamika, na fimbipo. Nga Malembo yonse yalipelwa filya, kanshi vesi ili yonse ikakobenkana nga yapelwa ishuko. Lelo ni banga abacetekela mukulingilwa kabela ku kusalwa kabili ku finangwa ku

konaulwa? Balya abashilecita, bushe bakomfwa? Iyo, bena tabakomfwe. Lelo nomba bonse babili baba mu Cebo, kabili tapali nangu cimo icikacipilibula. Lelo ukusambilila palwa cena no kubwekesha icine ica yalya masambilisho ne fishinka fimbi ifyo fimoneka ukususha, bena teti bakwate inshita. Lelo balacilika amatwi yabo, no kusumanya ameno yabo, kabili balalufya. Kumpela ya ino nshita kasesema akesa, lelo bakapofula kuli fyonse ifyo alecita no kusosa. Balya abashininkisha nganshi ukuti bali abalungama, kabili mubupofu bwabo bakalufya fyonse.

Nomba Lesa alesosa ukutila bali ubwamba kabili abapofula. Teti njelenganye icintu cimo icabipisha ngo muntu uuli mpofu kabili ubwamba kabili tacishiba. Kwaba fye ubwasuko bumo – ena untu wafulungana. Ena ali fye kale mucilafi icashika. Imitontonkanishishe yakwe yalipwa, ubulwele bwacilafi ubwa bumupashi na bwingilamo. Ni cinshi cimbi ico cingapilibula? Bushe kuti capilibula Mupashi wa Mushilo Nafumamo muli ulu lukuta lwa bushiku ubwa kulekelesha? Bushe kuti capilibula ukutila abantu na bafumya Lesa mukati ka matontokanyo yabo mu musango uwakutila cilecitika nge fyo calandwa mu Bena Roma 1:28. “Kabili ico bakene ukwishiba Lesa, Lesa abaposele ukuba ne mitima, iyapulukila ku kucita ifishiyene.” Cena mucine cilemoneka kwati icintu cimo icapala filya nacicitika. Aba pano abantu abasoso kutila bena bakwa Lesa kabili balishiba Lesa kabili balikwata Umupashi Wakwe uwa Mushilo, kabili nomba bali ubwamba kabili abapofula no kucishiba tabacishiba. Bena bali KALE ABABEPWA. BALIKWATA UMUPASHI WALUBANA. ABASALWA TE KUTI BABEPWE, LELO CILI ICASHININKISHIWA UKUTILA ABA BAMBI E FYO BALI. Aba ni balya abo abaisaba impofu pa mulandu balikene Icebo cakwa Lesa. Aba ni balya abaifula abene no kubo bwamba pa kusha ukusakamana kwa kwa Lesa no kucingililwa no kufwaya ukukula inshila yabo iye pusukilo, ulupungu lwabo abene ulwa Babele ku kabungwe. Owe, ifyo bamoneka abafwala mu nshila iyawama kabili iyaemba mu menso yabo abene ilyo bapangile umusonkano wabo uukalamba, kabili utubungwe twabo, na fimbipo. Lelo nomba Lesa alefumyapo fyonse kabili bali ubwamba, pantu utu tubungwe twalicya kano ukubatungulula mu nkambi ya munkanyakristu, mu mabala ya mankumba, ukuya fye ku kukakwa kwabo no kocewa. Ifibumbwa ifyabulanda mucine e fyo baba. Ee, bomfwileni ubulanda, basokeni, bapapateni, kabili nalyoline balaya inshila yabo ukutangisha umutwe kukonaulwa, mubukali ukutamfya uuli onse kabili ukwasha kose ku kubapususha nge fyafumishiwa mukocewa. Abankumbabulili mucine cine e fyo baba, lelo nomba tabacishiba. Abashaba na luse kabili abashikwete isubilo, balaitakisha muli fyo ifyaba mucine

insoni shabo. Ababula akatina ku Cebo, lelo nomba ubushiku bumo bakesa pingulwa kuli cena no kulipila amalipilo ku ma bupingushi yaciko aya kutinya.

UKUPANDA AMANO UKWA KULEKELESHA KU NSHITA

Ukusokolola 3:18-19. “Ndekupanda amano ushite kuli Ine golide uwalopolwa ku mulilo ukuti ucindame; na malaya ayabuta, ukuti ufwale, kabili ukuti shimoneka insoni sha bwamba bobo; no muti wa kusuba pa menso, ukuti umone. Bonse abo natemwa, ndabebaula no kufunda: e ico cincila, no kulapila.”

Ukupanda amano kwa kwa Lesa kuli ukwipi. Kuli ukwafikapo. Aletungulula luno lukuta lwa bushiku bwa kulekelesha kwi subilo limo. Lilye subilo lili UMWINE. Aletila, “Isa kuli Ine no kushita.” Ici cishininkisho kuli ili shiwi “shita kuli Ine” *ukutila ulukuta lwa Laodikea talulebombela nakalya na Yesu ku fintu ifya buMupashi ifya Bufumu ubwa kwa Lesa*. Amakwebo yabo tekuti yabe aya buMupashi. Bena kuti batontonkanya ukutila bali aba buMupashi, lelo bena kuti baba shani? Imilimo mukati kabo taili mucine cine nge fyo Paulo engasosa, “Lesa muli imwe kufwaya no kubomba ukupanga kwakwe Umwine ukusuma.” Abena Filipi 2:13. E ico inga palwa shonse ishi nkuta, amasukulu, ifipatala, imilimo ya bumishoni, na fimbipo? Lesa tali muli bena ilyo lyonse bali ni mbuto no mupashi wa cilonganino, kabili te Mbuto no Mupashi wakwa Lesa.

“*Ushite kuli Ine, golide uwalopolwa ku mulilo, ukuti ucindame.*” Nomba aba bantu balikwete golide iingi, lelo yali iya musango uwalubana. Yali ni ilya golide iyashitile imyeo ya bantu no kubonaula. Yali ni ilya golide iyafulunganye no ku pondamika imibele ya muntu, pantu ukutemwa kwa yena kwali umushila uwa bubi bonse. Ukusokolola 18:1-14, “Panuma ya ifi namwene malaika umbi aleika mu mulu, ali no lupaka lukalamba, na pe sonde pa butushiwe ku bukata bwakwe. Kabili abilikishe ishiwi ilya uma, ati, Babele mukalamba nawa, nawa, aisabo bwikalo ubwa fiwa, icifungo ca mupashi onse uwa kowela, icifungo ica cuni conse ica kowela ne ca kulenga ubutolo. Ico Abenafyalo bonse nabanwako umwangashi wa cipyu ca bulalalele bwakwe, ne shamfumu sha pe sonde na shicita nankwe ubulalalele, na ba makwebo ba pe sonde naba nonka ifyuma ku maka aya kuipakisha kwakwe ukwa bucisenene. *Kabili naumfwile ishiwi limbi ilya mu mulu, lileti, Fumenimo muli wene, mwe bantu Bandi, e pali mwawilako mu membu shakwe, e pali mwa kumako ku fikunka fyakwe.* Pantu imembu shakwe na shilundikana ukufika na mu mulu, na Lesa naibukisha ifibi fyakwe. Bwesesheni kuli wene ifyo nao apele, kabili fusheni imiku ibili

ukumupela icyiyene ne milimo yakwe: mu lukombo umu asakanishe, mumwisushe imiku ibili. Umo aicindamikile, no kuipakisha kwa bucisenene, emo mupeleleni ukulunguluka no kulosha: ico mu mutima wakwe atila, Ninjikala namfumu, nshili mukamfwilwa, no kulosha nshaka kumone nakalya. E ico fikesa mu bushiku bumo ifikunka fyakwe, imfwa, no kulosha, ne cipowe: mu mulilo emo akalungulila: e ico Shikulu Lesa Uwa mupingula alikosa. Ne shamfumu isha pe sonde, ishacitile nankwe ubulalelale no kuba nankwe mukuipakisha ukwa bucisenene, shikalila, no kupumapo imisowa ilyo shikamona icushi ca kulunguluka kwakwe. Shikeminina ukutali pa mulandu wa kutina ukulunguluka kwakwe ashiti, Iye, iye, we musumba ukalamba we Babele, umusumba uwakosa, ico muli ora umu wine e mwaisa ukusekwa kobe. Kabili aba makwebo apa pe sonde balila no kulilishikila pali wene; ico takuli umuntu uuleshita kabili ifya bunonshi fyabo iyo: Ifya bunonshi ifya golide, na silfere, na mabwe ayaumo mutengo, na bamargariti, ne nsalu shakolokondwe, ne shakashikila, ne sha silika, ne shakashika ce, no musango onse uwa cikula nkonde, no musango onse uwa fipe fya meno ya nsosu, no musango onse uwa fimuti fyaumo mutengo, ne fya butale, ne fya cela, ne fya marbele, na kinamone, na amomo, ne fyanunka icisuma, na muri, na libani, no mwangashi, na mafuta, no bunga ubwapeleka, ne ngano, ne ngo'mbe, ne mpanga, na bakabalwe, na maceleta, na basha, ne mitima ya bantu. Fyafuma pali iwe ifisabo ifya kumbilwe umutima obe, fyaliba kuli iwe fyonse ifya malila ne fyabalabata, tafyakamoneke kabili nakalya." *Ici ni filya fine fye inkuta isha bunganishiwa isha bushiku bwa kulekelesha, pantu iletwa mu vesu 4*, "Fumeni muli ena MWE BANTU BANDI." Ukusendwa takulati kucitike. Nabwanga talati aye ilyo iyi misango iyabipisha muli ulu ulwacindama, ulukuta ulwa bufi ilemonekela.

Lelo, kwaliba golide yakwa Lesa. 1 Petro 1:7. "Ukuti bucishinka ubwa citetekelo cenu, ica finisha ukucila golide uo naika." Golide iyakwa Lesa yaba nge mibele yakwa Kristu iletwa mwilungu lya mulilo ilya bucushi. Ulya e golide uwalinga.

Lelo ni golide wa musango shani uo ulukuta lwakwata ilelo? Lwena lwalikwata kano golide ya mwisonde iyonaika. Lwena lwalicindama. Lwena lwalikushiwa. Lwena lwali panga ukukwata icuma icintu icikankala ica bumupashi. Icishininkisho ica mapalo yakwa Lesa kabili ne sambilisho ilya lungama, na fimbipo fyena nomba fyalishintilila nibanga pa mpendwa ya bantu abacuma abasangwamo muli fyena.

"Mulingile ukwisa ilyo inshita tailapwa," eflyo asosa Shikulu, "no kushita kuli Ine golide uwaeshiwa mu mulilo elyo kabili muli no kuba abacindama mucine cine." Bushe

tuleumfwa ici? Umfweni kuli ine, “Ubwamba (ku mubili) twaishile mwi sonde, lelo ubwamba (bumupashi) ifwe TATWA kalishe.” Awe iyo, tuli no kusenda icintu cimo pamo na ifwe. Ifyo cilye cintu cili, ni FYONSE ifyo twinga senda pamo na ifwe, kabili te finono sana kabili te fingi sana. E ico tulingile ukuba abacenjela nomba ukumona ukutila tulesenda icintu cimo ico cikatulungamika ku cinso cakwa Lesa. E ico, kanshi, ni cinshi ico tukasenda pamo na ifwe? Tukasenda IMIBELE yesu, munyina, cilya e co tukasenda pamo na ifwe? Nomba mibele ya musango shani iyo mukasenda pamo na imwe? Bushe ikaba kwati YAKWE Uo imibele yapangilwe mu kucula mwilungu lya mulilo ilya bucushi, atemwa bushe ikaba limbi kuli no kuba ukunakila kwa bantu ababula imibele aba uyu Laodikea? Caba kuli cila umo kuli ifwe, pantu muli bulya bushiku cila muntu akasenda icisendo cakwe umwine.

Nomba, nasosele ukutila umusumba wa Laodikea wali umusumba uwanonka. Bapangile amakobili ya golide ne fikope kumbali shonse shibili. Amakobili ya golide yalangukile mibele ya nshita — amakwebo yalifulishe pa mulandu wa yena. Ilelo, ikobili lya golide ilyakwata imitwe ibili ili na ifwe. Tulaishita fwe bene ukufumamo kabili tulaishita fwe bene ukwingilamo. Mu lukuta, tulafwaya ukupwishisha icintu cimo cine. Tulaishita fwebene ukufuma mulubembu no kuishita fwe bene ukwingila mu mulu — atemwa filya efyo tusosa. Lelo Lesa talesosa filya.

Ulukuta lwalikwata icuma ica kupapusha nganshi, icakutila pa nshita ili yonse iyapelwa lwena kuti lwapokolola imibombebele yonse iye sonde iya makwebo, kabili mucine intungulushi mu Kabungwe ke Sonde ka ma Chalichi yena palwalala yaliseseme ukutila ulukuta mu nshiku ishileisa lulingile, kuti, kabili lukesha cita fye cilya. Lelo ulupungu lwabo ulwa golide ulwa Babele lukesawa. Kano fye golide uwaeshiwa mu mulilo akeminina.

Kabili filya e fyo lukuta lwacita lyonse ukupita mu nshita. Lwalisha Icebo cakwa Lesa no kuisendela ifisumino fya luko ulwine ne fishilano; lwali bunganya no kuilunda ulwine kwi sonde. E ico luli ubwamba, kabili Lesa alepingula ubulalelale bwaluko. Inshila fye imo wingafumina muli uyu musango uwabipa lwaba ukunakila Shikulu ukubwekela ku Cebo cakwe. Ukusokolola 18:4, “Fumenimo muli wene mwe bantu Bandi.” 2 Abena Korinti 6:14-18. “Mwiba aba kwi koli limo na bashatetekela: pantu ubulungami no bupulumushi kuti fyaampana shani? na pamo ulubuto ne mfifi kuti fyakwate senge shani? kabili kuli ukuumfwana nshi kuli Kristu na Beliali? na pamo ukulingana nshi ku watetekela no ushatetekela? Kabili kuli ukusuminishanya nshi kwi tempele lyakwa Lesa no tulubi? pantu ifwe tuli tempele lyakwa Lesa wa mweo; filya Lesa asosele ati, Nkekala muli bene, no

kwendaendamo; kabili nkaba Lesa wabo, kabili nabo bakaba bantu Bandi. E ico fumeni mwi bumba lyabo, mupatukeko, e fyo asosa Shikulu, kabili mwiikatako ku cishasanguluka: na ine nkamusekelela. Kabili nkaba Shinwe, na imwe mukaba abana Bandi abaume na bana Bandi abanakashi, efyo asosa Shikulu wa maka Yonse.” Kwaliba umutengo uwakulipila kuli filye fyakufwala, kabili ulya mutengo uwakupatukana.

“*No muti uwa kusuba pa menso ukuti umone.*” Wene talesoso kutila mulingile ukushita umuti wa kusuba pa menso. Awe iyo. Tapaba umutengo nangu umo pa Mupashi wa Mushilo. “Bushe mwapokelele Umupashi mu kubomba ifisosa amalango nalimo mukuufwala kwa kutetekela?” Abena Galatia 3:2. Ukwabula ulubatisho lwa Mupashi wa Mushilo, te kuti mutale ukukwata amenso yenu ukwisulwa ku busokololo ubwa cine ubwa buMupashi ubwa Cebo. Umuntu uwa bula Mupashi alipofula kuli Lesa ne cine Cakwe.

Ilyo ntontonkanya pali aya mafuta ya mu menso ukwisula amenso ya bantu, te kuti njikale tondolo lelo ukwibukisha ilyo nali umulumendo mu Kentucky. Munyina na ine twalelala pa muputule wa pa mulu pa butanda ubwa tuncindu. Imilale mu ng’anda yalelenga umwela ukulapupilamo. Inshita shimo mu nshita ya mpepo kuti kwatalala sana e ico kuti twabuka ulucelo abatalala sana mu menso yesu ica kutila amenso yesu kuti yaba ayaisalwa nganshi no kufimba. Ifwe twalelilila kuli ba mayo, kabili bena kuti baisa na mafuta yafita yakaba no kufikina amenso yesu mpaka filye fimanon’go ifyakambatile fyafumapo, elyo kabili kuti twalolekesha. Namwishiba kwalibako umwela umo uwatalalisha sana ukupupila pa lukuta muli ino nkulo, kabili ndi no mwenso amenso yaluko yalinga yaisalika nganshi kabili lwena na lupofula kufyo Lesa alukwatila. Lulefwaikwa amafuta ayakaba aya Mupashi wakwa Lesa ukwisula amenso yaluko. Kano fye lukapokelele Umupashi wa kwa Lesa lukatwalilila ukupyanisha ubutantiko pa maka kabili icisumino pa Cebo. Lulapendwa impendwa ngo kulunduluka, mu cifulo ica kulolekesha ku cisabo. Ama doctor ya fya bulesa balisala umwinshi kucitetekelo no kukanya bonse ukwingila. Bena nalimo tabengilamo, nangula ukuleka uuli onse ukwingilamo. Amasambililo yabo ayafya bulesa ya fumina mwi buku ya fyakusoma amano ilyalembelwe na umo ushacetekela. Kwalibako ibuku ilya kubelengamo palwa kusoma ifya amano, limo ifwe bonse tufwaikwa; yena ni Baibele. Lyena lyalilembwa na Lesa kabili lyakwata palwa kusoma amano yakwa Lesa. Ta mufwaikwa doctor uli onse ukuilondolola kuli imwe. Imwe pokeleleni Mupashi wa Mushilo kabili lekeni Wene amulondolwele. Alilembele Buku kabili Ena kuti amweba ifyaba muli lyena kabili ne fyo cipilibula. 1 Abena Korinti 2:9-16 “Lelo filya calembwa aciti, Ifyo ilinso talyafimwene, no kutwi takwamfyumfwile, na mu

mutima wa muntunse tafyaimininemo, fyonse ifyo Lesa apekanishisha aba Mutemwa. E fyo Lesa atusokolwela mu Mupashi Wakwe: pantu Umupashi upenenga fyonse, ee, ne fya shika fyakwa Lesa. Pantu muntu nshi aishiba ifya muntunse, kano mupashi wa uyu muntunse uwaba muli wene? ifyo fine ne fya kwa Lesa ta kuli uwa fikutuluka, kano Mupashi wa kwa Lesa. Awe ifwe te mupashi wa pano isonde twapokelela, lelo Umupashi uwafuma kuli Lesa; ukuti twishibe ifyo tupelwe ubupe kuli Lesa. Kabili ifi tufilandila, te mu fyebo ifisambilishiwa ku mano ya buntunse, lelo mu fisambilishiwa ku Mupashi wa Mushilo; twilwila ifya bumupashi mufyebo fya bumupashi. Lelo umuntu wa cifyalilwa tapokelela ifya Mupashi wa kwa Lesa: pantu kuli wene fyabuwelewele: kabili afilwo kufishiba, ico kwishibwa fishibwa ku Mupashi. Awe uwa buMupashi apingula ifintu fyonse, lelo Wene tapingulwa ku muntu nangu umo. Pantu nani uwaishiba ifya mutima wa kwa Shikulu, ukuti asambilishe Wene? Lelo ifwe umutima wakwa Kristu tuli na o.”

Nomba nga cakutila fintu fyonse ifyo Mupashi ulebilikisha ukukanya fili fya cine kuli ino nshita, tulefwaikwa umo ukwisa mukumonekela nge fyo Yohane Kabatisha acitile no kushinina ulukuta ukucila inshita yonse. Kabili ni filya fine cilya icileisa ku nshita yesu. Naumbi Yohane Kabatisha aleisa kabili ali no kubilikisha filya fine fye nge fyo acitile katangilila uwantansi. Natwishiba ukutila ali no kucita pa mulandu wa fyo vesi imbi ilesosa.

“Bonse abo natemwa, ndabebaula no kufunda; e ico cincila no kulapila.” Ukusokolola 3:19. Iyi ni mbila imo ine iyo Yohane akwete ilyo alebilikisha mu matololo aya bukapepa ayaba Fariseo, Seduke, na basenshi, “LAPILENI!” Takwali inshila na imbi lilya; takwaba inshila naimbi nomba. Takwali nshila naimbi iya kubwekelamo kuli Lesa lilya, kabili takuli nshila naimbi nomba. Caba LAPILENI. Pilibuleni amano yenu. Pilibukeni. LAPILENI, pantu cinshi ico mwalafwila?

Lekeni tumone ishiwi lya ntanshi, “bonse abo natemwa.” Mu ci Greek ukukonkomesha kwaba pa kuilumbula kwa umo “Ine”. Ena talesosa ukutila bonse abengomfwa Wene kuti asosa, “bonse abo aba Ntemwa.” Iyo mukwai. Tatulingile ukweshwa ukulenga Yesu ukuba ICIBUMBWA ica kutemwa kwa buntunse muli iyi vesi. Iyo! Cena caba ABENGI abo ABALI ABATEMWIKWA abakwa Lesa. Cena cili ukutemwa KWAKWE, mukwipushiwa, TAKULI kwesu. E ico umuku naumbi nakabili tuleisanga fwebene ukuitakisha mwipusukilo Lyakwe, ukupanga Kwakwe no butantiko Bwakwe, kabili tulinshinkishiwa ukucilapo na maka nganshi mucine ice sambilisho ilya Kuiteka kwa kwa Lesa. Nge fyo Asosa mu Bena Roma 9:13. “Yakobo nali mutemwa.” Bushe cena nomba nacikwata cilya ilyo Ena atemenwe BEKA FYE ABENGI,

bushe Ena ali mu musango uwakwikushiwa, ukulolela ukutemwa kwabo abashilapalamina kuli Wene? Muli fyonse ici tacili ifyo, pantu Alilanda namu Bena Roma 9:13, “Esau nali mupata.” Kabili mu vesi 11 Umupashi ulebilikisha no kushipa, “Ilyo abana bacili tabalafyalwa, kabili tabalacite cisuma ne cibi, UKUTI UKUPANGA KWA KWA LESA UKWA KUSALA KUPAMPAMIKWE, te pa mulandu wa milimo, lelo pa mulandu wa bwite Bwakwe.” Uku kutemwa kuli “Ukutemwa kwa Kusala.” Kwena kutemwa Kwakwe ku basalwa Bakwe. Kabili ukutemwa Kwakwe kuli bena kwaba ukwapatulwa ukufuma KUBUSUMA BWA MUNTU pantu ilesosa ukutila ukupanga kwa kwa Lesa kwaiminina mukusala ico caba icapusana bwino bwino ku milimo atemwa icintu icili conse umuntu akwata mu mwine. Pantu “ILYO ABANA TABALAFYALWA” Ena KALE atile, “Yakobo nali mutemwa, lelo Esau nali mupata.”

Kabili nomba Alesosa ku Bakwe bene, “Bonse abo natemwa, NDABEBAULA NO KUFUNDA.” Ukwebaula kushinina. Ukushinina kwaba ‘ukuleta palwalala ne tontonkanyo lya kulungamika.’ Ukufunda tacipilibula ukupanika. Cena cipilibula “ukulungamika pantu icintu icakupilibula cili mwitontonkanyo.” Ici e filya fine ico tusanga mu AbaHebere 12:5-11, “Kabili mwalilaba ica kukonkomesha icipelulula kuli imwe nga ku bana aciti. We mwana wandi, wipepula ukufunda kwa kwa Shikulu, nangu ukutompoka kwa kwebaulwa kuli Wene; pantu uo Shikulu atemwa, Alamufunda, kabili afopaula umwana onse uo Apokelela. Ni pa kufundwa, e mulandu mwinga shipikishisha, Lesa alecita imwe nga bana baume; pantu mwana mwaume nshi uo Wishi tafunda? Awe nga mwaba ababulo kufundwa, ukwa bana bonse bakumako, ni nshi ta muli bana baume, muli fye ba mucani. Nakabinge twali na bashifwe ba buntunse bene ebali bakafundisha besu, kabili twalibapetamine: pali bufi bushe te kuti tunakile Wishi uwa mipashi, no kuba no mweo? Pantu balya bena batufundile ku nshiku shinono umwabelo kutontonkanya kwabo; lelo Ena atufundila ku kutuwamya, kukutulenga tukumeko ku mushilo Wakwe. Ukufunda konse ilyo kubapo kwena takuba ukwa kusekelela, kuba fye ukwa bucushi: lelo abafundwako apo inshita yapita kutwala ko icisabo ica mutende ica bulungami.”

Pano epo nomba kutantikwe ukutemwa kwakwa Lesa. Akabile mukutemwa ulupwa Ulwakwe umwine, ulupwa lwa bana — abana abapalana na Wene. Kulya ku cinso Cakwe kwaikala umutundu wa bantunse bonse ngo mupusa UMO uwebumba. Ukufuma kuli ulya umupusa umo Ena nomba ali no kupanga ifipe ifya mucinshi ne fishakwata mucinshi. UKUSALA kukaba ukusala Kwakwe umwine. Elyo balya abasalwa, abafyalwa ku Mupashi Wakwe bakasambilishiwa ku

kuba mu cipasho Cakwe mu myendele yabo. Ena ala SHININA no kutekanya konse no kunakilila no luse. Ena ala FUNDA na maboko ayafyumo fya misomali. Inshita shimo uyu Kabumba alingile ukusenda icipe ico Ena alebombelapo no kucitobaula conse pa mulandu wa kutila Ena enga cikululula filya fine fye nge fyo Akabila. LELO CENA KUTEMWA. KULYA KUTEMWA KWAKWE. INSHILA IMBI IYA KUTEMWA KWAKWE TAKWABA IYO. TE KUTI IBEKO.

Owe, mwe mukuni unono, mwitina. Ino nshita ili mupepi no kupwa bwangu. Ilyo ilecita yalya mankumba yakakakwa pamo, nga filya intambo iya mfundo shitatu yalyafya ukukakula, bena bakakwata amaka ayakalamba muli fitatu ama politiki, ku mubili, ne fya bumupashi (aya buSatana) amaka, kabili bakafwaya ukonaula nabwinga wakwa Kristu. Ena akacula, lelo ena akashipikisha. Mwitina ifyo fintu ifileisa pe sonde, pantu Ena “Uyo uwatemenwe Abakwe bene, abatemenwe ukufika kumpela.” Yohane 13:1.

“*Cincila no kulapila.*” Nomba ulu lukuta lwa bufi lwalikwata ukupimpa; mwipanga icilubo palwa cilya. Ukupimpa kwa luko kwaba mubutuntulu kulya ukwa baYuda, Yohane 2:17, “Ukupimpila ing’anda yenu kwaNdyu.” Lelo kupimpa ukwalubana. Kwena kwa ng’anda iya cikulwa cabo abene. Kwena kwafisumino fyabo abene, fishilano, utubungwe, ubulungami bwabo abene. Bena na babika Icebo kunse pa matontonkanyo yabo. Bali fumyapo Umupashi wa Mushilo no kucita abaume ukube intungulushi. Bena balibika kumbali Umweo wa Muyayaya ngo Muntu, no kuilenga ukube milimo isuma, atemwa ukupalana no lukuta ukucila imilimo isuma.

Lelo Lesa aleita ukupimpa na kumbi. Kuli ukupimpa ukwa kubilikisha “NDI MUCILUBO.” Nomba ni nani uli no kusosa ukutila ena ali mucilubo? Ni finshi ifyo fyonse ifi filonganino fyashintililapo? — ukulanda ukube ntendekelo, kabili cilya ukube cakwa Lesa, — ukulanda ukutila bena balilungama. Nomba bena BONSE te kuti babe abalungama. Mucishinka TAPALI UMO muli bena uwaba uwalungama. Bena ni nshinshi sha shingulwako ne mpemba, ishaisulamo amafupa ya bantu abafwa. Bena tabakwata ubumi. Bena tabakwata icishininkisho. Lesa tatala ukwishibikwa Umwine mu kabungwe akali konse. Bena basoso kutila balilungama pantu bena ebalecisosa, lelo ukusosa cena tacilecilenga ukube fyo. Bena bafwaikwa icashininkishiwa “E fyo asosa Shikulu” wakwa Lesa, kabili tabacikwata.

Nomba lekeni nsose ci pano. Nshacetekela ukutila Lesa aleita fye ku lukuta ulwa bufi ku kulapila. Muli iyi vesi Ena alelanda ku basalwa Bakwe. Bena na bakwata ukulapila kumo ukwa kucita, nabo. Abengi aba bana Bakwe bacili muli shilye nkuta isha bufi. Bena ni balya abo cilandwapo mu Bena Efese 5:14, “Shibuka we ulele, no kubuka kubafwa, e lyo Kristu

akabalikila pali iwe.” Ukubo walala te kubo wafwa. Aba na balala pakati ka bafwa. Bena bali kulya mufilonganino ifyafwa. Balepelela pamo nabo. Lesa alebilikisha, “SHIBUKA! Lapila kubuwelewele bobo.” Pano balepela ukongola kwabo, ukupela inshita yabo ne ndalama shabo, mucine imyeo yabo ine kuli utu tubungwe twa munkanyakristu, kabili nshita fye yonse ukutontokanya cena cili fye bwino. Balefwaikwa ukulapila. Balingile ukulapila. Balefwaikwa ukukwata ukupilibulwa kwa mano no kupilibukila ku cine.

Ee, ino ni nshita ilyo abengi balefwaikwa ukulapila. Lelo ili no kucita? Bushe ili no kuleta ukubwekesha Icebo? Bushe ili nakabili ukubika Umupashi wa Mushilo mu myeo ya bantu? Bushe ili nakabili ukucindika Yesu nga Kapususha EKA? Ndetila iyo, pantu vesi ikonkelepo ilesokolola icakupapusha kabili icine ica kutenkanya ica kwisala kwa ino nshita.

KRISTU KUNSE KA LUKUTA

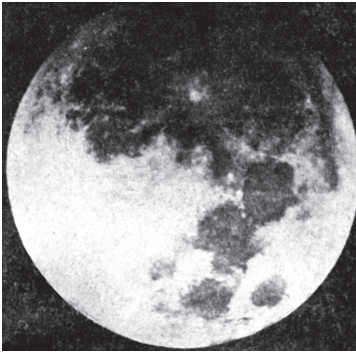
Ukusokolola 3:20-22, “Mona, ninjiminina pa mwinshi, no kukunkunsha: ngo muntu aumfwe shiwi Lyandi, no kwisulako ku mwinshi, Ndeingila kuli wene, no kulila pamo nankwe umulalilo, na wene alelila pamo na Ine. Uwacimfya Nkamupelo kwikala na Ine pa cipuna Candi ca bufumu, ifyo na Ine nacimfishe, no Kwikala pamo na Tata pa cipuna Cakwe ca bufumu. Uukwete ukutwi, omfwe ico Umupashi ulesosa ku nkuta.”

Nomba kuli icimfulunganya icikalamba nganshi pali iyi vesi pantu abengi nganshi abantu ababomba palwabo balaibomfya mukubila kwa mbila nsuma palwabo kwati fye Yesu ali pa mwishi wa mutima uwa mubembu onse ukukonkonsha ukuti bamusumine. Lyena kanshi kuti calandwa ukutila ngo mubembu aliswile umwinshi, Shikulu kuti aingilamo. Lelo iyi vesi tailelanda pa babembu umo umo. Iyi yonse mbila naikwata ukusondolwela nge fyo cila mbila icita muli cila nshita. Mu vesi 22 ilesoso kutila, “Uukwete ukutwi, omfwe ico Umupashi ulesosa ku NKUTA,” e ico iyi ni mbila ku lukuta lwa kulekelesha. *Iyi e micitile ya lukuta lwa Laodikea ilyo impela ya luko ilepalama. Yena te mbila ya kuli umo ku muntu umo; yena cili Mupashi ukweba ifwe uko Yesu abelele. KRISTU NASHA ULUKUTA.* Bushe ici tacili icilekonkapo icikwetemo amano atemwa impela nge Cebo nacibikwa ku mbali pamulandu wa cisumino, Umupashi wa Mushilo walifumishiwapo kuli ba papa, ba bishop, ba kateka, ba filolo, na bambipo, kabili Kapususha bali mubika ku mbali pa butantiko ubwa milimo, atemwa ukuilunda ku lukuta, atemwa ukupashanya kumo kumibombele ya lukuta? Ni cinshi na cimbi icinga citwa ukukanya Wene? Ici e bucisanguka! Ici e kupona! Ici e mwinshi uwaisuka kuli munkanyakristu, pantu

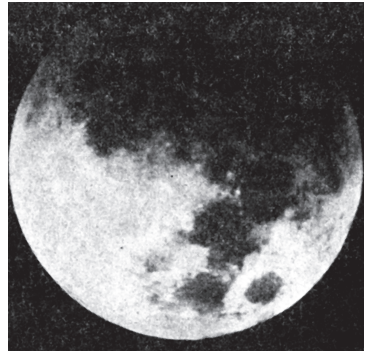
nga Umo aishile mwi Shina ilya kwa Wishi (Yesu) kabili tapokelelwe, lelo alikenwe, lyena kukesaisa umbi ne shina lyakwe umwine, (uwabufi, kapashanya) kabili ena bakamupokelela, Yohane 5:43. Umuntu wa lubembu, ulyo mwana wa boni akesa senda icifulo.

Mateo 24, ilalumbula ifishibilo mu myulu palwa buno bushiku bwa kulekelesha lintu fye Yesu talaisa. Ndesunguka nga mwalimwene icishibilo ca musango filya ililine icafikilishiwa ngo kulangisha icishinka cine ico tulanshanyapo. Cilye cishinka ca kutila Yesu balimusunkila kunse bwino bwino mpaka mu nshita ya kulekelesha Ena alisunkilwe kunse ka lukuta. Ibukisheni ukutila mu nshita ya kubalilapo lwana lwali ulukuta ulwabalika ulutuntulu ulwa cine. Lelo nomba kwaliko icilubo icinono icaleitwa imilimo iya benaNikola ico icalengele icishilwa ukukana isushiwa. Elyo mu nshita iya konkelepo imfifi ingi yalishilemo mpaka umupila wa lubuto waakile panono, kabili imfifi ya kupikile ulubali lwa cishilwa nacimbi. Mu nshita iyalenga citatu lwalikupikilwe nalyo line, kabili mu nshita iyalenga ciine iyo yali Inshita ya Mfifi, ulubuuto lwalishimine lonse. Nomba tontonkanyeni pali ici. Ulukuta lubalikila mu lubuuto ulusanikila ulwakwa Kristu. Wene e KASUBA. Ulukuta e MWESHI. E ico ici cishilwa ca lubuuto e mweshi. Lwalicepele ukufuma mupepi ukubo mweshi utuntulu mu nshita ya kulekelesha, kuli sifele mu nshita iyalenga cine. Lelo munshita iyalenga cisano lwatendeke ukukula. Mulwalenga mutanda lwasendele ulutampulo ulukalamba ulwa kukula ukuya pantanshi. Mu ciputulwa ica nshita iyalenga cinelubali lwali lucili lulekula, elo mukupumukisha lwaishile leka, kabili lwashibantulukile mupepi kucintu icishili nangu cimo, icakutila mucifulo ica lubuuto cali ukufita ukwa kupona, kabili ku mpela ya nshita lwalilekele ukubalika pantu imfifi yalisendele icifulo. Kristu ali nomba kunse ka lukuta. Ici pano icishibilo mulwelele. Ukushima ukwa kulekelesha ukwa mweshi kwali ukushima ukwapwililika. Lwaishile shibantulukila ku mfifi iyapwililika mu ntmfu cinelubali. Mu ntmfu iyalenga cinelubali, imfifi iyapwililika yaishile ilyo papa wa ku Roma (Paulo uwalenga Mutanda) aile ku Palestine ukukwata ukutandala kwa mushilo ku Yerusalemu. Ena ali ni papa wantanshi uwatalile ukuya ku Yerusalemu. Papa etwa Paulo uwalenga Mutanda. Paulo ali ni nkombe ya ntanshi kabili uyu muntu etwa kuli lilye shina. Moneni yena ili iyalenga mutanda, atemwa impendwa ya muntu. Ici cili pa kucila pa kupumukisha fye. Kabili ilyo aile ku Yerusalemu, umweshi atemwa ulukuta lwaile mu mfifi iyapwililika. Ici eco. Ici e mpela. Ino nkulo tayakapite mpaka fyonse fikafikilishiwe. Ifi fine Shikulu Yesu, iseni bwangu!

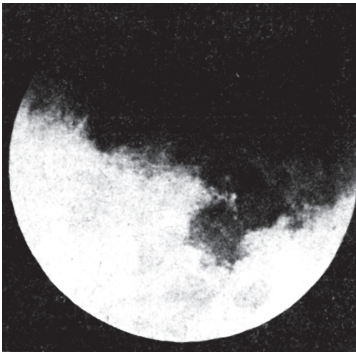
Nomba kuti twamona umulandu kwabelele imyangashi ibili, umo uwacine na umo uwa bufi. Nomba kuti twamona

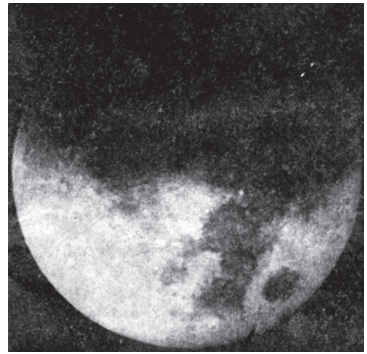
1

2

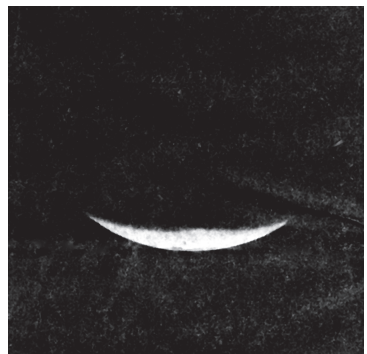
3

4

5

6

Ukushima kwa mweshi kwamoneke lintu Papa atandalile Yelusalemu.

umulandu Abraham akwatile abana baume babili, umo uwa kumubili (uyo wacushishe Isaki) kabili umo uwa bulayo. Nomba kuti twamona ifyo kutila ukufuma mu bafyashi bamo bene abalumendo babili bafyelwe nga ba mpundu, umo ukwishiba no kutemwa ifintu fyakwa Lesa, kabili umubiye ukwishiba ifingi ifya cishinka cimo cine, lelo tabali ba Mupashi umo wine, kabili e ico acushishe umwana uyo wali uwasalwa. Lesa tabikile ukuluba pa mulandu wa kuluba. Ena abikile ukuluba pa mulandu wa basalwa. ABASALWA TE KUTI bacushe abasalwa. ABASALWA TE KUTI bacene abasalwa. Ni balya abaluba abacusha no konaula abasalwa. Owe, balya abaluba ni bakapepa. Bena balicenjela. Bena ba mu mushilwa wakwa Kaini, ubufyashi bwa nsoka. Balakula ba Babele wabo, balakula imisumba yabo, balakula amabufumu yabo, kabili inshita yonse ukwita pali Lesa. Bena *balipata* aba bufyashi ba cine, kabili bali no kucita fyonse ifyo benga cita, (nangula mwi Shina lyakwa Shikulu) ku konaula abo abali abasalwa bakwa Lesa. Lelo bena balefwaikwa. “Inge misungu cinshi ku ngano?” Ukwabule misungu, te kuti kube ngano. Lelo kumpela, cinshi icicitika ku misungu? Ilocewa no mulilo ushingashimishiwa. Kabili ingano? Shena shili kwi? Shena shalanganiwa mu butala Bwakwe. Mulya e muntu Ena ali.

Owe mwe abasalwa bakwa Lesa, cenjeleni. Someni sana. Beni abacenjela. Bombeleni ipusukilo lyenu nakatina no kututuma. Shintilileni pali Lesa kabili beni abakosa mubulamba Bwakwe. Umulwani wenu, kasebanya, nangu ni ino ine nshita aleya eleenda nge kalamo ilebuluma ukufwaya uo engalya. Loleni mu mapepo no kuba abakosa. Ino ni nshita ya mpela. Fyonse fibili umwangashi uwa cine no wa bufi fileisa mukukula, lelo ilyo ingano tashilakula, yalya mankumba ayapishiwa yalingile ukukakwa ku kocewa. Mwamona, bena baleya mukuilunda ku Kabungwe Ka Machalichi Ye Sonde. Kulya e kukakwa. Nombaline ukubikwa mubutala bwa ngano ubuli no kwisa. Lelo ino ine nshita imipashi ibili ilebomba mu myangashi ibili. Fumeni pakati ka mankumba. Tampeni ukucimfya pa kutila mwingaba abalingwa ukutashiwa kuli Shikulwine, kabili abalinga ukuteka no kutungulula pamo Nankwe.

ICIPUNA CA BUFUMU CA BA CIMFYA

Ukusokolola 3:21, “Uwacimfya nkamupelo kwikala na Ine pa cipuna Candi ca bufumu, ifyo na Ine nacimfishe, no kwikala pamo na Tata pa cipuna Cakwe ca bufumu.”

Nomba ni cinshi tulingile ukucimfya? Lilya e lipusho lya lyonse ilya kwipusha apa. Lelo lilya te tontonkanyo line ilya iyi vesi pantu tacili ifingi IFYO twaba ku kucimfya lelo UMUSANGO twinga cimfishamo. Nomba ili litontonkanyo

ilisuma, pantu bushe cilasakamika nganshi IFYO tulingile ukucimfya cikulu fye ifwe twaishiba UMUSANGO uo twinga cimfishamo?

Ukulolekesha mu lubilo pali yalya Malembo ayo ayasangwamo Shikulu Yesu ukucimfya yali no kuleta icine ica ili lyashi. Muli Mateo 4, umo Yesu aeshiwe kuli kasebanya, Alicimfishe amesho yakwe ayakwa Satana ne Cebo, kabili ne Cebo fye ceka. Muli cila mesho yatatu ayakalamba ayo ayapalene filya fine fye mubwesho ubwa mwibala lya Edene, ulunkumbwa lwa mubili, ulunkumbwa lwa lwinso, kabili na mataki ya bumi, Yesu alicimfishe ne Cebo. Efa aliwile ku bwesho bwakwe bwakwa Satana pa kufilwa ukubomfya Icebo. Adamu awile mu kukana nakila mukulungamika ku Cebo. Lelo Yesu acimfishe ne Cebo. Kabili ino ine nshita, lekeni nsose ukutila iyi e nshila fye yeka iya kuba kacimfya, nakabili e nshila fye yeka iyo mwinge shibililamo nga mulecimfya, pantu cilye Cebo TETI cifulwe.

Nomba moneni nakabili ifyo Yesu acimfishe imibele ye sonde iya bukapapa. Ilyo Ena inshita ishingiri acushiwe na bafya bulesa aba bushiku Bwakwe, Ena lyonse abomfeshe Cebo. Ena alandile fye ifyo Wishi Amupele ukulanda. Takwatala akubako inshita ilyo isonde talyali ilya fulunganishiwa umupwilapo ku mano Yakwe pantu yali amano yakwa Lesa.

Mu bumi Bwakwe bwine, ukuilwishisha Umwine, Ena alicimfishe pa kunakika ku Cebo cakwa Lesa. Mu BaHebere 5:7 itila, “Wene mu nshiku sha mubili Wakwe uwa buntunse, pa kuninika ukulomba no kupapata pamo no kukuta kwa kalanda ne filamba ku Wali na maka ya ku Mutula ku mfwa kabili Aumfwile pa mulandu wa kutina Lesa: Nelyo Ali Mwana, Asambilile icumfwila kuli ifyo Aculileko; Kabili pa kulengo kupwilila, Aishilebo umwine we pusukilo lya muyayaya kuli bonse aba Munakila.” Ni cinshi ico Wene anakileko? Icebo cakwa Lesa.

Nomba kanshi, takwakabe umuntu nangu umo uyo ukekala mu cipuna ca bufumu ica kwa Shikulu Yesu Kristu kano fye aleikala cilye Cebo. Mapepo yenu, ukuleko kulya kwenu, ifyakulapila fyenu — te mulandu ifyo mulepela kuli Lesa — tapali nangu fimo pali filya ifika mulenga imwe ukukwata ishuko ilya kwikala muli cilye cipuna ca bufumu. Cikapelwa fye kuli Nabwinga wa CEBO. Nge fyo icipuna ca bufumu ica mfumu caakanishiwa pamo na namfumu pantu alyampana kuli ena, e ico beka fye abo abali cilye Cebo nge fyo Ena aba uwa cilye Cebo bakaba pamo muli cilye cipuna ca bufumu.

Ibukisheni twalilangisha palwalala ukupita monse mu nshita ukutila nga filya Adamu na Efa bawile pa mulandu

balishile Cebo, e ico Inshita ya Efese yawile pa kupilibuka panono ukufuma ku Cebo, mpaka na cila nshita ukutwalilila ukula talukako, natukwata ukukana ukwa kulekelesha ukwa Cebo ku mibombele ya ma Chalichi ye Sonde. Iyi Nshita ya Laodikea ilepwishiwa mukufumushiwapo kwa Cebo, muli co ukulenga ukutalukako ukwa kwa Shikulu ukufuma mukati. Ena naiminina kunse ukwita Abakwe umwine abo abakonka Wene mukunakila ku Cebo. Panuma ya kwipi kabili ukwa maka ukulangisha kwa Mupashi ili linono ilya lungwa kabili ibumba ililecushiwa likesaya ku kuba pamo na Yesu.

UKUPWISHISHA KWA NSHITA SHA BENAFYALO

Ino nshita eya kulekelesha pa nshita cinelubali sha lukuta. Cilye catendeke mu ya ntanshi atemwa Inshita iya Efese cilingile kabili cikesha fika ku cisabo icituntulu no kulobolola muya kulekelesha atemwa Inshita ya Laodikea. Imyangashi ibili ikatwala ifisabo fya iko ifya kulekelesha. Impashi ibili ikafumyapo kumonekela kwa iko muli cila imo iya mpela yaiko. Ukubyala, ukutapilisha, ukukula fyonse fyapwa. Inshita yalusuba naipwa. Icikwakwa nacibikwa nomba mukulobolola.

Mu ma vesi ikumi limo na fisano ukushinta kwi kumi limo na cinekonse konse ayo twafuma fye mukusoma muli cikope ica cine ica mwangashi uwapishiwa uwa bufi, umupashi wa bufi, ulukuta ulwa bufi ulwa bantu. “Nalishiba imilimo yobe, tauli uwatalala nangu uwakaba: iye nga wabo watalala napamo uwa kaba. E fyo ico uli uwa cifulefule, kabili tauli uwakaba nangu uwatalala, nka kufwisa mukanwa Kandi. Ico utila, Ndi wafyuma, ukucindama ni ncidama, kabili nshilekabila kantu nangu kamo; kabili tawishibe ukuti uli uwa nkumbabulili, kabili umulanda, kabili umubusu, kabili impofu, kabili uwabwamba: Nde kupanda amano ushite kuli Ine golide uwalopolwa ku mulilo, ukuti ucindame; na malaya ayabuta, ukuti ufwale, kabili ukuti shimoneka insoni sha bwamba bobo: no muti wa kusuba pa menso, ukuti umone.” Tapali amashiwi ayatalile ukulandapo ukwebaula ukwabipa sana, kabili takwaba aba mataki na bantu abafikansa aba bukapepa abatalile ukufwaikwa cilya ukucilapo. Lelo nomba mu vesi iyalenga amakumi yabili na cimo, “Uwa cimfya nka mupela ukwikala na Ine pa cipuna Candi ca bufumu, ifyo na Ine na cimfishe, no kwikala pamo na Tata pa cipuna Cakwe ica bufumu,” tulesanga umwangashi wa cine, Umupashi uwa cine, Ulukuta ulwa cine ulwa bantu ukusansabikwa ukufika kucipuna cine ica bufumu ica kwa Lesa no kutasha ukukalamba nganshi ukwatalile ukupelwa ku baicefya, ibumba ilishitenshiwa ilya buMupashi.

Ifyebo ifyakwa Yohane Kabatisha uyo utantika mukupwililika Kristu mukwampana ku lwacine no lukuta

ulwa bufi nomba kwaisa mukufikilishiwa. Mateo 3:11-12, “Ine kwena ndemubatisha ku menshi ku kulapila: lelo Uuleisa kunuma yandi ancila maka, Uo ine nshawaminwo kusenda indyato shakwe: Akamubatisha ku Mupashi wa Mushilo na kumulilo: Ulupe Lwakwe luli mu minwe Yakwe, Akelulula icipumino Cakwe, akatutila ne ngano Shakwe mubutala; lelo imisungu Akayoca mu mulilo uushingashimiwa.” Kristu, Kalobolola Umukalamba, ino ine nshita alelobolola ifisabo pe sonde. Alelonganika ingano mubutala pakwishila Abakwe bene no kubapokelela umuyayaya ku Mwine. Elyo Akesabwela kukonaula ababifi no mulilo ushingashimishiwa.

Inkama iya mankumba ne ngano iya muli Mateo 13:24-30, yena nomba na yo yafikilishiwa. “Umulumbe umbi Abomine, ati, Ubufumu bwa mu mulu bwapalana no muntu uwatanda imbuto mu cilime cakwe: Lelo ilyo abantu bali mutulo, umulwani wakwe alishile atandile na mankumba mu ngano, no kufumapo. Lelo ilyo imisonga yasapwike, no kutwale fisabo, elyo kwamoneke na mankumba. Na basha ba mwine nga’anda bailemweba abati, Mwe shikulu, bushe tamwatandile imbuto shisuma mu cilime cenu? Nga kanshi yafuma kwi amankumba? Na o abebele ati, Mulwani acitile ici. Kabili abasha batile kuli wene, Bushe mulefwaya ukuti tuyeyalonganya? Lelo abebele ati, Iyo; epali pa kulonganya amankumba, mwanukwila pamo ne ngano. Leken i fimenene pamo fyonse fibili ukufika pa kusepa: na munshita ya kusepa nkeba ba kasepa, babale Balonganye amankumba, no kuya kaka imyashi ku kuyoca; lelo ingano bakalonganye mu butala Bwandi.”

Ingano kabili na mankumba, ifyo ukufuma mu nshita ya ntanshi mpaka nomba fyali kula ulubali no lubali, fyalobololwa. Ifyo Nicaea yatantike ukupwishisha mukulekelesha na fisa fikilishiwa. Na maka yonse aya kabungwe ulukuta ulwa bufi lulapilibuka ukufuma kukusunge cine kabili na maka ya ma politiki luleipangasha ulwine mubwafwilisho bwa buteko kabili lwaya pantanshi ku konaula pe na pe uwacetekela uwa cine. Lelo ilyo luli fye mupepi ukupwishishisha ukusansa ukwa luko ukwa bucamwensho ingano shikalonganikwa mubutala. Takuli nakabili ingano na mankumba ukukulila pamo ulubali no lubali. Takuli nakabili amankumba ukupokelela amapalo ayakwa Lesa pa mulandu wa kubapo kwa ngano, pantu ingano shikaya kabili no bukali bwakwa Lesa bukapongolwela mu cikakatikilo icalenga mutanda ico cikapwishiwa mukonaulwa ukwapwililika ukwa babifi.

Nomba naxisosa pa kashita akapitapo ukutila umwangashi uwa bufi waishile mu cisabo icituntulu muli ino nshita. Icisabo ca buko cali no ku kula no kupa. Cilya cintu calungama. Ulu lukuta lwakwata umupashi wa bipa, lwaisulamo amampulu, lukesasokololwa nge mbuto ya lubanga ulu lwa kulile mu

cimuti umo mwaikele ifyuni ifya mulwelele. Ku mutwe wa luko kukaba munkanyakristu, icankama ca mampulu. Fyonse fi fya cishinka. Kabili nga ici cishinka, kanshi cilingile na co ukuba icishinka ukutila Ulukuta lwa kwa Nabwinga lukesa kula, kabili ukupishiwa kwakwe cikaba icishininkisho pamo na Shikulu wakwe ukupitila mu Cebo, kabili Umutwe wakwe Uyo ukesa kuli ena ni Nkama iya Bulesa, Uyo mucine ni Kristu. Kabili nge fyo lukuta ulwa bufi no bucenjeshi bonse na maka aya bunkalwe ayapangwa na maka ya mapolitiki, amaka ya kumubili ne ngulu isha mumfifi fikesa mukukanya uyu mwangashi uwa cine, umwangashi uwa cine no mwisulo wa mupashi kabili Icebo cikacita imilimo ine iya maka ifyo Yesu acitile. Lyena ilyo alepalama kwi libwe lya pa Mulu, ukulapalana Nankwe ukupitila mu Cebo, Yesu akesa pakutila nabwinga na Shibwinga bengaba umuyayaya abaampana nga umo.

Kale imimonekele iyalemoneka pali filya ifyo mwebapo filemoneka monse ukutushinguluka ifwe. Akabungwe ka Ecumenical aka mankumba katuntulu. Lelo nakabili cena cishinka ukutila kasesema uwa nshita ya kulekelesha alingile ukulaleta imbila ukufuma kuli Lesa iyo ikatangilila ukwisa kwa cibili kwa kwa Shikulu, pantu ku mbila yakwe eko imitima ya bana ikabwekeshiwa kuli bashibo ba Pentecosti, kabili pamo no kubwekesha ukwa Cebo kukesaba ukubwekesha ukwa maka.

Ifyo shaba inshita ishakalabana ishi isho tuleikalamo. Ifyo tulingile twaba abacenjela ukutila tutwalilile ukuba aba cishinka kuli ici Cebo kabili no kukana fumyako kuli cena atemwa ukulundako kuli cena, pantu uyo uwinga landa apo Lesa talanda ale Mulenga ukubo wabufi. Ico nkwete sana sana mu mano ni ci: Nalimo ku mpela ya myaka amakana yabili insala yakwa Lesa iyo yaletelwe mu Nshita ya Filaldefia yaletele ukulilila Umupashi wakwa Lesa. Kabili ilyo ukulilila kwaaswikwe na Lesa ukutuma imimonekele mu ndimi, ukwilula no busesemo, ibumba lilya line fye, kabili ukupusana sana ku Cebo, yaishile leta isambilisho ukutila indimi shali cishininkisho ica kubatishiwa na Mupashi wa Mushilo. Indimi shali ukutali kucishininkisho. Shali ukumoneka, lelo te cishininkisho. Ubufi ubwesambilisho teti bumoneke ukubulilwa fye ukwe Lembo ilya kushininkisha cilya, lelo balya abaafwilishe kwisambilisho lilya line babungenye pe shintililo ilye sambilisho, ukushininkisha ukutila bena tabali mucine nge fyo bengalenga abantu ukucetekela. Owe, camoneke cisuma. Camoneke kwati kubwekela kwa Pentecost. Lelo calishininkishe ukutila tacali. Lwena te kuti lube, pantu lwalibungenye. Cilya ni mfwa, te bumi. Lwena lwamoneke ulwapalama ngansi kulutuntulu icakutila icintu bwingi calibepelwe. Nomba nga tacali ulwa cine, cena cali ni cinshi?

Cena cali icikapa, imisungu. Icalelema, akanakilila aka musango ka mufuko cena camoneke nge cintu icituntulu. Lelo nge fyo umo engaya mwibala no kumona cilya icilemoneka filya fine nge ngano lelo nomba cipapa fye, (pantu imbuto ya ngano tailapangika) e ico ici cali lelo icipapa icanaka ico camoneke ngo luseke lutuntulu ulo lwali no kwisa. Imbuto ya ngano iya ntendekelo iya pentecosti yali no kubwekela mu nshita ya kulekelesha. Yena yalishikilwe ku Nicaea. Yatwele akampusa ku Sarde. Yaishilemesha umupupunga ku Filaldefia, kabili yali no kukula ku Laodikea. Lelo te kuti ibwekele ku ntendekelo mpaka ilyo Icebo cabwekeshiwe. Kasesema ali talaisa lilya mukumonekela. Lelo nomba ukulingana ne nshita iyo twaimininamo mu Nshita iya Laodikea, ‘Kasesema Inkombe’ uwa Kusokolola 10:7 alingile ali kale mu mpanga. Umuku naumbi “Efyo asosa Shikulu” ilingile ili pano, iyateyanishiwa ukusokololwa ne cishininkisho icituntulu. E ifyo Imbuto iya Cine naikula kale, elyo KABILI KULOBOLOLA.

Inshita ya kulobolola. Ee, inshita ya kulobolola. Imyangashi ibili iya kulile capamo no kukobenkana imisambo yaiko ili nomba mukupatulwa. Ifisabo fyailye myangashi ifyo fyali ifyapusana nganshi fikalonganikwa mu mabutala ayapusana. Impashi ibili ikesaya ku fifulo fyaiko ifya pusana. Nomba ni nshita iya kumfwila ubwite bwa kulekelesha ubo bwisa fye kuli Nabwinga wa Ngano, ‘Fumeni muli wene mwe bantu Bandi kabili mwikumako ku membu shakwe, ukutila imwe (ingano) mwipokelela ifyakwe (amankumba) ifinkunka (ubucushi bukalamba ubwa mucikakatikilo icalenga mutanda na Mateo 24).

UKUSOKA KWA KULEKELESHA KWA MUPASHI

Ukusokolola 3:22, “Uukwete ukutwi, omfwe ico Umupashi ulesosa ku nkuta.”

Uku e kusoka kwa KULEKELESHA. Takwakabe nakumbi. Icipinda ca cipuna ca bufumu na cibikwa. Imifula ikumi limo na ibili naitantikwa. Imisebo ya golide naipangwa. Impongolo sha magarihi umusuma nashimikwa no kukwikwa. Nga pyramid naiminina ubusaka kabili no bukata. Ifibumbwa fya mu mulu ifya bupekanya balelolekesha ukwabulo kupema, pantu ulebengeshima no kubalika no bukata ubushili bwe sonde. Iciputulwa conse ica kuyemba kwabuko kushimike lyashi lya nkumbu shakwe shakupapusha ne citemwiko cakwa Yesu. Wena musumba uwa pekanishiwa ku bantu abapekanishiwa. Wene alelolela fye abakwikalamo baluko, kabili nombaline bakalaenda mu misebo yakwe ne nsansa. Ee, bwite ubwakulekelesha. *Umupashi tawakasose mu nshita imbi.* Inshita nashipwa.

Lelo ndetasha Lesa, pali kano kashita, ino nshita tailapwa. Acili alebilisha. Kabili ukubilisha Kwakwe takuli fye mu matwi ya bantu aya bumupashi aya bantu ku Mupashi Wakwe, lelo nakabili kasesema ali mwi sonde. Umuku naumbi Lesa ali no kusokolola icine nge fyo Acitile kuli Paulo. Mu nshiku sha nkombe yalenga cinelubali, mu nshiku sha Nshita ya Laodikea, inkombe yaluko ikasokolola ifya nkama fyakwa Lesa nge fyo shasokolwelwe kuli Paulo. Ali no kulandikisha, kabili balya abakapokelela ulya kasesema mwi shina lyakwa bakapokelela amapalo ayakaletwa aya bukapyunga bwa ulya kasesema. Kabili balya abamumfwa bakapalwa no kuba icilundwa ca ulya nabwinga wa bushiku bwa kulekelesha uyo walumbulwa mu Kusokolola 22:17, “Umupashi na nabwinga batila iseni.” Inseke ya ngano (Nabwinga wa Ngano) ulwaponene fu mushili pa Nicaea naisa nakabili ku Cebo ca Luseke lwa ntendekelo nakabili. Lesa alumbanishiwe umuyayaya. Ee, kutikeni kuli kasesema uwa shininkishiwa uwakwa Lesa ulemonekela muli ino nshita yakulekelesha ino. Ifyo alesosa ukufuma kuli Lesa, nabwinga ali no kusosa. Umupashi na kasesema na nabwinga bakalasosa icintu cimo cine. Kabili ifyo bakasosa fikaba ifyalandwa kale mu Cebo. Balesose ci nomba, “Fumeni pakati kakwe nomba no kupatukako.” Ukubilikisha nakuya konse. Ukubilikisha kucili kuleya kuletwalilila. Ishiwi lili no kubilikisha ukufika lilali? Tatwishibe, lelo icintu cimo natwishiba, tacakapose inshita pantu ino ni nshita ya kulekelesha.

Uyo ukwete ukutwi, lekeni omfwe ifyo Umupashi ulesosa ku nkuta. Umupashi na usosa. Akasuba akalewa kali mupepi ukushimina mu muyayaya ku nshita sha nkuta. E lyo cikaba e mpela ya fyonse. Elyo mukacelwa ukwisa. Lelo nga pa cifulo cimo mu masambilisho aya Lesa na bombela pali imwe ukupitila mu Mupashi Wakwe, lekeni imwe nombaline mupilibukile kuli Wene mu kulapila no kupela ubumi bwenu kuli Wene ukuti ukupitila mu Mupashi Wakwe Enga mupela umweo wa muyayaya.

ICIPANDWA CA IKUMI

UKUTAMPA KWA NSHITA

Pa mulandu wa cishinka ica kutila ukusoma kwesu kwali ukwa vesi na vesi ukulondolola kwa yalya Amalembo ayo ayalebombela ne nshita cinelubali, ifwe tatutantike icilangililo ica kutwalilila ice lyashi lya kale ilya lukuta mu bwingi nge fyo tulingile ukucita. Cena cili, e ico kanshi, amapange yesu nomba kusenda ici cipandwa, no kutendekela ne Nshita iya Efese ukufwailisha ukupita mu nshita shonse ulukuta ne lyashi lya kale lya luko nge fyo lyapelwe kuli Yohane ku Mupashi wakwa Lesa. Ifwe tatwakulalundako ifintu fipya ifishingasuntinkana nefyo tukwete kale.

Ukufuma mu kusoma kwesu natusambilila kale ukutula ifingi nganshi ifya mu Kusokolola tafilukwa nangu panono pantu tatwaishibe akale ukutula 'ulukuta' ulwalandwapo kabili ukulandwako muli ili buku talulesontelela kulwapwililika 'eklesia' uwa 'salwa', 'umubili wakwa Kristu', 'nabwanga', lelo kulelanda ku mubili onse uwa bantu abo abetwa Abenakristu, nga cakutula bacine atemwa abaitunga ukuba. Nge fyo Israele onse TABA Israele, e ico Abenakristu bonse TE Benakristu. E ico twalisambilila ukutula ulukuta lwapangwa ku myangashi ibili, uwa cine no wa bufi. Imyangashi ibili iletungululwa ku misango ibili iya mipashi; umu walikwata Mupashi wa Mushilo elyo ubiye uli uwasubwa no mupashi wa munkanyakristu. Yonse ibili ilanda pa kwishiba kabili no kwishibikwa kuli Lesa. Yonse ibili iitunga ukulandilako Lesa. Yonse ibili yacetekela fimo ifishinka ifine fine no kupusana pali fimbi. Lelo apo yonse ibili yainikwa ishina lyakwa Shikulu, pa kwitwa *Abenakristu*, kabili pakusenda ishina muli ulyo musango mucine cine balaipela bu munyina kuli Wene (Lesa aleciita icupo), Lesa nomba alelenga yonse ibili ukwasuka kuli Wene kabili e ico alelanda kuli cila imo.

Twalitwalilile ukusambilila ukutula iyi myangashi ibili yali no kukula ulubali no lubali mpaka ku mpela ya nshita ilyo yonse ibili ikesa kula kabili yonse ibili ikesalobololwa. Umwangashi uwa bufi tawakatale ukucimfya no konaula umwangashi wa cine, lelo nomba, nangula umwangashi uwa cine tawakatale ukuleta umwangashi uwa bufi mukwampana ukwakupusushiwa na Shikulu Yesu Kristu.

Twalisambilile icine ica kupapusha nganshi ukutula Umupashi wa Mushilo kuti wacita kabili kuti wawila pa Benakristu abashapilibulwa aba mwangashi uwa bufi no kulangisha mu maka mu fishibilo ifyapusana pusana ne fipapwa, nga filya Yuda akwete bukapyunga ubwaishibikwa mu Mupashi wa Mushilo nangula ena, umwine, aebelwe ukuba kasebanya.

Ne fi fishinka mu mano tuletendeka ukukonka ulukuta ukupita mu nshita cinelubali ishalekana lekana.

Ukufyalwa kwa lukuta kwali pa Pentecosti. Nge fyo Adamu wa ntanshi apelwe nabwina umupya ukufuma ku kuboko kwa kwa Lesa kabili ali ushakoweshiwa pa nshita inono, eflyo cali na kuli Kristu, Adamu wa kulekelesha, apelwe nabwina uwasanguluka kabili umupya pa Pentecosti; kabili aikele uwapatulwa kabili uwabulo kukoweshiwa pa nshita imo. “Awe tapaminapo nangu umo pa bashale ukuikuminisha kuli bene” (Imilimo ya Batumwa 5:13) kabili “Awe Shikulu alalundako ubushiku no bushiku abalepusuka.” Imilimo ya Batumwa 2:47. Ni nshita ntali nshi ici catwalilile tatwaishiba, lelo ubushiku bumo nga filya Efa aeshiwe no kubepwa kuli Satana, eflyo ulukuta lwabifishiwe pa kwingila ukwa mupashi wa munkanyakristu. “Kabili uyu e ulya mupashi uwa bumunkanyakristu untu mwaumfwa ukuti uleisa na nomba epo uli pano isonde.” 1 Yohane 4:3. Kabili Yesu alisosele palwa kwa nabwina Wakwe muli ilya nshita ya ntanshi, “Lelo ndi ne ci ica kukushinina, ica kuti waleka ukutemwa kobe ukwa pa kutendeka. E ico ibukisha uko waponene no kulapila.” Ukusokolola 2:4-5. Ulukuta lwali kale mu nshita ya ntanshi ‘umwanakashi uwawa’. Nge fyo Satana aile kuli Efa ilyo Adamu talati, nangula ni nomba Satana alibepa ulukuta, nabwina wakwa Kristu, ilyo ta kulaba ‘umulalilo wa bwina uwa Mwana wa mpanga’. Kabili ni cinshi sana sana icali mukati kakwe ica lengele ukuwa? Ni cinshi kano Ukusokolola 2:6, “IMILIMO IYA BENANIKOLA.” Kale kale ilya nshita ya ntanshi yalipilibwike ukufuma mukukonka Icebo cakwa Lesa icasanguluka. Balipilibwike ukufuma ku kufwaya kwa kwa Lesa ukwa lukuta mucine cine ukushintilila fye pali Wene (ukushintilila onse fye pali Lesa ku kufikilisha Icebo Cakwe ukufuma ku kutendeka mpaka ku kupwisha kunse ka buteko bwa buntu) ku BwinaNikola, ico caba ukubunganya ubuteko bwa buntunse mukati ka lukuta icaba nge fyo ama buteko yonse yacita, balapangila abantu amafunde. Bacitile filya fine fye ifyo Israele acitile. Bena basendele ubufwayo bwa buteko bwa buntunse mu cifulo ica Cebo kabili no Mupashi.

Imfwa yaliingile. Inga kuti twaishiba shani? Bushe tatumfwa ishiwi lya Mupashi ukubilisha muli ilya nshita ya ntanshi kuli bonse abali no kumfwa, ilyo Ena aleita, “Kuli uyo ukacimfya nka mupela ukulyako ku *Muti wa Mweo* uuli muli paradise yakwa Lesa.” Ulukuta lwali kale kale ulwanwako ukushika nganshi ku muti wa mfwa (atemwa umwangashi wa bufi wa cilonganino) uo impela ya buko ni bema wa mulilo. Lelo takuli ba kelubi no lubingu lwa lupanga ku kucingilila Umuti wa Mweo nomba. Lesa talefumamo mukati ka lukuta nga filya Afumine mu Edene.

Awe, iyo, Ena lyonse Akulaba mukati ka lukuta Lwakwe mpaka ku nshita ya kulekelesha. Kabili mpaka ilya nshita Aleita bonse ukwisa.

Nomba napapata lekeni tube abacenjele pano. Iyi mbila kuli malaika wa lukuta uli ku Efese te mbila ku lukuta lwine ulwali mu Efese. Yena ni mbila ku NSHITA. Kabili ilya nshita yalikwete muli yena imbuto iya cine kabili ne mbuto ya cilubo filya fine fye nge fyo catantikwa ukulingana no mulumba uwa ngano na mankumba. Inshita sha nkuta e bala, kabili muli shena mwaba ingano na mankumba. Ulukuta ulwa bufi lwali bungenyeye, buteko bwa buntuse kabili ne Cebo, kabili lwalwisheshe Abenakristu aba cine.

Amankumba lyonse yalafula bwangu ukucila pa ngano atemwa conse icilimwa icibyalwa. Ulukuta lwa mankumba lwa kulile ulubilo muli iyi nshita ya ntanshi. Lelo ulukuta lwa ngano lwalekula nalo. Ilyo cafikile ku mpela ya nshita ya ntanshi imilimo ya BenaNikola yalifulile mu nkuta isha mwangashi uwa bufi muli ilye ncende no kwesha ukwingi ukusalanganya ukongola kwabo kwaile ukucila umubili wabo abene. Ukongola kwa luko kwaumfwike pa lukuta ulwa cine pantu abaume nga Polycup uwa cindikwa baleita abene ama bishop no kusontelela kuli cilya ica kulumbwilako ico icishalipo ukulingana ne Cebo. Nakabili muli ilya nshita, ulukuta lwa cine lwalilufishe ukutemwa kwaluko ukwa ntanshi. Kulyo kutemwa kwapashaniwa ngo kutemwa kwa kwa nabwina na shibwina pa cupo cabo mu myaka iya kubalilapo iya bumi bwabo ubwa cupo. Kwaliko ukutalala ukwa kulyo kutemwa ukutuntulu no kufutatuka kuli Lesa.

Lelo moneni, Ukusokolola 2:1 kulondolola Shikulu Yesu ngo kuba mukati ka Lukuta Lwakwe no kwikatilila inkombe mu kuboko Kwakwe ukwa kulyo. Pantu uyu nabwina nawa, pantu ulukuta mu mubili nomba luli nomba ulwasankanishiwa ulwa cine no lwa bufi, Ena talelusha. Lwena Lwakwe. Kabili ukulingana na Bena Roma 14:7-9 cilya cishinka nganshi. “Pantu takuli wa muli ifwe uwiikalila no mweo, kabili takuli uuifwila. Pantu nga twaba no mweo, ni kuli Shikulu twabela no mweo; kabili nga twafwa, ni kuli Shikulu tufwila; e ico nangu tuli no mweo, kabili nangu twafwa, tuli bakwa Shikulu. *Pantu e co Kristu afwilile, no kubuka, no kuba no mweo, ukuti abe Shikulu wa ba fwa na ba mweo.*” Pa lupanda ashitile isonde LYONSE ilya bantu. Bena Bakwe. Ena e Shikulu uwa ba mweo na bafwa. (Nga pa kubo mwine, TE kwishibana.) Kabili Ena aleenda mukati ka ulyo mubili uukwete mukati ka luko umweo ne mfwa.

Cilye cabyelwe mu nshita ya ntanshi cikesa kula mu nshita ya cibili kabili na mu nshita shonse ishahala mpaka caisa kula no kulobololwa. E ico mu nshita ya Smurna tulesubila ukukusha kabili ukubutusha pe lyashi ilya kale ilya mubili wa lukuta ukupitila mu busokololo ubwa Mupashi.

Muli iyi nshita ulupato ulwa mwangashi wa bufi lulefulilako. Mwamona, bena naba (vesi 9) ipatula abene ukufuma mwi bumba ilya ba cine. Balifumapo kuli bena. Bali aba bufi. Baleiita abene ifyo tabali. Lelo bushe Lesa alibonawile? Iyo. “Lekeni babe kabili bonse babili ukuya mukulobololwa.”

“Lelo Shikulu balingile ukonaulwa pantu bena baleonaula abantu Benu. Bena balebepaya.”

“Iyo, balekeni babe. Lelo kuli nabwina Wandi ndetila, ‘Ube uwa cishinka na kumfwa. Muntemwe no kucilapo’.”

Ifwe tulesambilila ukwabula amashiwi ayakutwishika ukutila uyu mwangashi uwa bufi wene mwangashi wakwa Satana. Ukulongana kwabo kwa ena (Satana). Balakumana mwi Shina ilyakwa Lesa no kubepa ukutila bena bakwa Kristu. Balashimikila, balasambilisha, balabatisha, balashinshimuna, balakumako ku kusefya ukwa lekana lekana ukwapelwa na Kristu ku lukuta, lelo nombamba bena teba kwa Lesa. Lelo apo basoso kutila baliba, Lesa akabalenga ukwasuka bonse kabili muli cila nshita Alanda palwa bena kabili kuli bena. Balatwibukisha filya fine fye Balaamu ali. Wene alikwete iofeshi ilya bukasesema. Alishibe ukupalama ukwalinga kuli Lesa nge fyo kwalangishiwa mwi lambo ilya nama ishasanguluka. Lelo nombamba ena tali KASESEMA UWA CEBO ica cine pantu ilyo Lesa amwebele ukukana cindika Balak no kubapo kwakwe afwaile ukuya nangu cibe fyo pantu alisendelwe ku lunkumbwa lwakwe ulwa golide no kuitumika. E ico Lesa ali mulekele ukuya. Ubufwayo bwakwa Lesa ubwapwililika bwapele nshila ku bufwayo bwakwa Lesa ubushapwililika pa mulandu wa “kukabila kwa mutima” wakwa Balaamu. Lesa mucine atile, “Twalilila.” Bushe Lesa alipilibwile amano Yakwe? Iyo mukwai. Lesa alikwete inshila Yakwe te mulandu wakuya kwakwa Balaamu. Balaamu tafumishepo ubufwayo bwakwa Lesa. Lesa alikwete inshila Yakwe nangu cibe fyo. Cali ni Balaamu uwalushile pantu alicilukile Cebo. Kabili ilelo twalikwata cilye cintu cimo cine. Abanakashi bakashimikila, akabungwe, isambilisho ilya bufi, na fimbipo, kabili abantu ukupepa Lesa, ukumonekela mu mupashi no kutwalilila ukuya pantanshi nge fyo Balaamu acitile, ukulanda ukutila Lesa nalanda kuli bena nangula ilyo umulimo uwapokelelwa walipusana ku Cebo icasokololwa. Kabili nshakane ukutila Lesa alandile kuli bena. Lelo cali fye kwati ilyo Alandile kuli Balaamu ulyo muku wacibili. Nge fyo Ena aishibe ukutila Balaamu alefwaya ukukabila kwa mutima wakwe ukucilila Icebo kabili Ali kupele kuli ena, lelo nombamba inshita fye yonse ku mpela ukukwata inshila YAKWE UMWINE; fyo nelelo Lesa eba abantu ukuya pantanshi mu fya kukabila fya mitima yabo abene pantu bena nabakana kale Cebo. LELO UBUFWAYO BWAKWA LESA BUKACITWA

NANGU CIBE FYO. Ameni. Ndesubila mulemona ici. Cena tacafumyepo fye ifingi ifyo fya moneka mu nshita shonse lelo cena cili no kwafwilisha maka maka muli ino nshita ya kulekelesha iyo yakwata ukumonekela ukwingi na mapalo aya kunse ilyo inshita yonse yaba nganshi iya kukanya 'Ubufwayo Ubwa Cebo Icasokololwa' cakwa Lesa.

Nga cakutila inshita yalipokelele imbila mu kubilikisha kabili mukumfwika, ino nshita yalicyita. Cena cali, kabili cili, cilya icishinka ica mu Cipingo ca Kale, "Umwana mwaume wa mwanakashi umusha akacusha umwana mwaume wa mwanakashi umuntungwa mpaka umwana mwaume wa mwanakashi umusha akatamfiwe." Cilya ciletulenga ifwe ukwishiba ukutila ulupato no kuponta kwa kwa Satana ku Mwinakristu uwa cine kukafuma ukupitila mwi bumba ilyaba itunga ukuba, Abenakristu aba bufi, kabili uku kukafuililako mpaka Lesa akanukule ulyo mwangashi uwa bufi ku mpela ya Nshita ya Laodikea.

Inshita iyalenga butatu yasokololwele ku Mupashi wa busesemo ukutila ulukuta lwa mwisonde lukesya pyana ubwina Nikola nge sambilisho. Ukupatukana kwa bashimapepo ukufuma ku lukuta kwalikulile ukufuma ku cishinka ica Baibele palwa bakalamba (abacemi ba mikuni muli ilye ncende) ukuteka umukuni ku Cebo, ukuya ku 'imilimo iya bena Nikola' umu ba shimapepo baibikile abene mu fifulo umu pa mulu wa mubiye, icili ubutantiko ubushalembwa lyena bwaishileba muli bushimapepo ubo bwabikile ba shimapepo pakati ka muntu na Lesa, ukupela bashimapepo insambu shimo elyo inshita yonse ukukanya ulukuta insambu shabo ishapelwa na Lesa. Uku kwali ukuisansabika. Muli iyi nshita caishileba isambilisho. Caishile pampamikwa mu lukuta nge cebo icashininkishiwa icakwa Lesa, ico mucine cine icishali. Lelo bashimapepo baciitile Icebo cakwa Lesa kabili e ico kanshi isambilisho lyali munkanyakristu.

Pantu ubuteko bwa buntu mapolitiki ayapwililika kabili ayaanguka, ulukuta lwaishile ibika mu mapolitiki. Uku kuitumpikamo kwalisengelwe kuli kateka wa buluku uyo walundinkenye amapolitiki ya lukuta na mapolitiki ya buteko kabili ku kupatikisha apampamike ulukuta lwa bufi (bukapepa ubwakwa Satana ubwa bufi) nga bukapepa ubwa cine. Kabili ukupitila mu mafunde ayapusana pusana kuli bakateka abapusana pusana tulesanga ulukuta ulwa bufi na maka ya buteko ukonaula umwangashi wa cine mukuitemenwa nganshi.

Cabulanda ukusosa ukutila umwangashi uwa cine tawali uwacingililwa kuli ili sambilisho. Kuli cilya nshilesosa ukutila umwangashi wa cine walitalile ukupampamika amano aya bena Nikola ngesambilisho. Cibe ukutali ukufuma kuli cena.

Lelo ulyo mutiti unono uwa mfwa walitwalilile ukonka ku mwangashi wa cine ukusubila kutila wena kuti wawa. Nangula ni mukati ka lukuta ulwa cine, abaume abo Lesa aitile nga bacilolo baleikatilila cilye ca kulumbwilako ukupilibula ukucilapo panono ukucila ukubombela fye pa cifulo cimo. Tacali ukumfwikisha bwino bwino ukwa kwa Paulo uko kwamonekele mu lukuta pali iyi nshita. Pantu Paulo alisosele, “Kabili bacindikile Lesa muli ine.” Te mulandu insambu Paulo akwete, alengele abantu ukulolekesha kuli Lesa kuli Uyo ukwaba insambu shonse. Lelo bashimapepo bena lyonse balelolekesha ku Butungulushi bwa Bulesa UKUBIKAPO MUNTUNSE, kabili e ico ukupelo mucinshi uko mucinshi tawalingile ukupelwa, tulesango kutila ulukuta ulwa cine lwasangilwe no bwananyina. No bwina Nikola ukupampamikwa — ukupyana kwa batumwa — bakapyunga ababikilwe — abacemi abasalilwemo, na fimbipo, cali fye ulutampulo lumo ku lukuta ulwa bufi ukuya kuli Balaamism. Ulutampulo lwa cibili ku ‘fyashika fyakwa Satana’ kwale bomba nganshi nomba.

Ulu ulutampulo lwa cibili lwali isambilisho lyakwa Balaamu, (ilya londololwa mu Kusokolola 2:14) kulya uko Balaamu asambilishe Balac ukupuntwisha abana bakwa Israele ku ‘kulongana kwapamo.’ Kulya abalalikwe bali no kucita ifintu fibili na fimbi ifyapusana ne Cebo cakwa Lesa. Mwalaibukisha ukutila Balac alefwaya ubwafwilisho ukusunga ubufumu bwakwe. Aitile umuntu uwaishibikwa nganshi uwa bumupashi mu bushiku bwakwe, Balaamu. Balaamu apandile amano ayo ayaikeshe no konaula Israele. Yali, icakubalilapo, ukubeba ukutila bena bonse bese capamo no kulanshanya ifintu, no kulila capamo no kuwamye fintu. Pantu muli fyonse, ukumfwana umo no mubiye kulaya pa ntanshi. Pantu imwe ilyo mwapwisha filya kuti mwatwalilila ukufuma palya. Ulutampulo lumbi kuti lwaba ukupepela capamo, kabili mucine, ukutitikisha ukunono ukufuma ku mwine ilingi line kulenga abalalikwe ukuilako pantanshi ukucila ifyo baletontokanya. Nomba cilya tacacitike fye kunuma kulya ku lukuta lwakwa Lesa ulwa mu Cipingo ca Kale lelo kwacitike ku lukuta lwa mu Cipingo Cipyu, pantu kwaliko kateka, uyo nga Balac alefwaya ubwafwilisho ukucingilila ubufumu bwakwe. E ico Costantine aitile Abenakristu abaitunga ukuba, Ulukuta ulwa Ntanshi ulwa Bwinakristu ulwa Rome, ukumwafwilisha ukuleta Abenakristu kunuma yakwe, ngefyo bali umubili ukalamba nganshi. Icaishile citika cali Akabungwe ka Nicea ka mu 325. Kulya Abenakristu, bonse abacine na baitunga ukuba, baishile capamo ku bwite bwakwa Constantine. Abenakristu aba cine tabakwete umulimo uwakweshu ukuya kumusonkano. Te mulandu ifyo Constantine enga cita ukubampanya bonse, abacetekela aba cine balishibe tabali mu cifulo icalinga kabili balifuminemo. Lelo kuli balya abashele, Constantine apele

icipao ca buteko pamo na maka ya mapolitiki na ku mubili. Abantu babeshibishe ukupepa utulubi ne mipashi, pantu ifimpashanya na mashina ya ba mushilo fyabikilwe mu cikulwa kabili abantu basambilishiwe ukulanshanya na bafwa, atemwa ukupepa ku ba mushilo ico cishili kantu ukucilapo nangula panono ngo kupepe mipashi. Pantu icakulya ico umuntu mucine cine afwaikwa, nangula Icebo cakwa Lesa, bena bapelwe ifisumino, ne fishilano ne ntambi ifyo ifyaishile pampamikwa no buteko, kabili pali fyonse bapelwe imilungu itatu ne shina ilya fintu fitatu ilya Lesa Umo uwa Cine, kabili ulubatisho lwa mu menshi mwi Shina lyakwa Shikulu Yesu Kristu lwapele nshila ku lubatisho lwa busenshi lwa fya kulumbwilako fitatu.

Abacetekela aba cine tabalingile ukuyako kulya. Bena kale kale balilufishe icine cingi, kabili nomba bena, nabo, bali no kulufya ukumfwa pa mutwe wa Bulesa no kukana amashina ukusenda ifya kulumbwilako mu lubatisho lwa mu menshi.

Nomba moneni ili sambilisho ilyakwa Balaamu bwino nganshi. Lolekesheni pali fyonse, ukutila uku kwali ukusela ukwa kucitiletolo uko bushimapepo ubwa bipa ukukaka abantu kuli bena, pa kutungulula abantu itolo mu lubembu lwa kukana cetekela. Isambilisho lya benaNikola lyali ububi bwa bashimapepo ilyo bafwaile amaka ya mapolitiki pakati kabo, ilyo UbwinaBalaamu kunakilila kwa bantu ku mibombele yabo iya fisumino no kupepa pa kutila benga bekatilila. Nomba moneni ci bwino bwino. Cali ni cinshi icaikatilile abantu ku lukuta ulwaitunga ukuba kabili mulico no kubonaula? Cali ifisumino ne fishilano ifya pangilwe mu fisumino fya lukuta. Caishileba isambilisho lya Lukuta lwa Roman Catholic. Bena tabapelwe ica kulya ica cine, Icebo. Bena bapelwe ica kulya icafumine ku kupepa utulubi, ubusenshi bwa Babylon ukupombwa mu nsoselo ya Bwinakristu. Kabili ulya umupashi umu wine ne sambilisho fili pakati ka bonse ba Protestanti kabili lileitwa ICILONGANINO. UbwinaNikola e kabungwe, ukuleta mubuntunse ubutungulushi bwa lukuta, kabili muli cilya ukufumyapo Umupashi. UbwinaBalaamu e filonganino ifyo ifisenda ulupapulo ulwa lukuta mu cifulo ica Baibele. Kabili ino ine fye nshita, abengi abantu bakwa Lesa baliikatwa mu citeyo ca bwina filonganino kabili Lesa alebikikisha kuli bena, "Fumeni mukati kakwe mwe bantu Bandi, e pali mwakumako ku membu shakwe, kabili ukutila mwipokelela ifinkunka fyakwe." Mulemona bena batutu. Lelo nga cakutila ukusendwa kuti kwa citika pali ino ine nshita, ubututu teti cibe icilye ica kwipushako ukufuma kubupingushi bwakwa Lesa pa kuba mu fifulo ifyalubana.

Pantu bashimapepo ukuibunganya abene ne cifulo cimo pa mubiye mpaka bena mukulekelesha baishile tekwa na kateka e cilangisho ica mupashi wa mukanyakristu, te

mulandu ifyo cingaba icawama kabili nefyo cingamoneka icikankala. Tacili nangu kantu lelo ukutontonkanya kwa buntunse ukusenda icifulo ca Cebo. Kabili umuntu uli onse uli mukabungwe ka filonganino ali fye mukati ka mibombele ya munkanyakristu. Nomba lekeni nsose ci no kucilenga ukuba palwalala. NSHISUSHA ABANTU. NSUSHA IMIBOMBELE.

No kwampana kwa buteko no lukuta ulutampulo lwalibikilwe ku Nshita ya Mfifi. Kabili mucine pa myaka nalimo 1000 ulukuta lwaile mu fyashika fya mfifi, ukwishiba ifyashika fyakwa Satana. Ilyo abantu abali bonse aba bukapepa baikatilila fyonse fibili ubwina Nikola no bwina Balaamu, kabili balikwata amaka ya mapolitiki, indalama na kumubili ku kulwafwilisha kunuma kulya e nshila fye imo bengayamo. Iye nshila ya ba fye mwisambililo lyakwa Yesabele. Nomba cinshi ico tusosela ifi? Pantu ifyo tusotele kale mu kusoma ukwa nshita iyalenga iine ukutila Yesabele ali umwina Sidon, umwana mwanakashi wakwa Ethbaal uyo wali shimapepo imfumu kuli Astarte. Ena ali cipondo. Uyu mwanakashi aupilwe kuli Ahab (Imfumu ya Israele) pa mulandu wa ma politiki. Ena lilya aishilepokolola bukapepa ubwa bantu no kwipaya abena Lebi, no ku kula amatempile umo alengele abantu ukupepa Astarte (venus) na Baali (mulungu Kasuba). Apangile isambilisho no kulenga bashimapepo bakwe ukulisambilisha, kabili bena mukubwekesha balengele abantu ukulisumina. Kulya kuti mwamona filya fine fye ifyo lukuta uluitunga ukuba lwali mu Nshita ya Mfifi. Balishile Icebo cakwa Lesa conse kano fye pa mashina ne fya kulumbwilako ifya mutwe wa Bulesa na mafunde ayanono aya mu Malembo. Balipilibwile ifyo bafumishe ukufuma muli Baibele pa kupilibula ubupilibulo bwaiko. Ama college yabo ya mabishop, na bambipo, balembele ifimalupapulo ifitali, ba papa wabo bailumbwile abene abashipanga ifilubo kabili bena basosele ukutila bapokelele ubusokololo ukufuma kuli Lesa kabili balandile nga Lesa ku bantu. Fyonse ifi fyasambilishiwe kuli ba shimapepo abo ukupitila mumwenso balengele abantu ukucetekela cilya. Ukukana cali ni mfwa atemwa ukutamfishiwa ico cingaba icabipisha ukucila imfwa. Cali nomba ulukuta ne shiwi ilya shininkishiwa ilya sendele cifulo, kabili abafulungana na maka banwine umulopa wa baipaiwe mpaka Abenakristu aba cine balipwishiwe bonse kabili takwaliko nangu panono Icebo icili conse icasheleko, no kumonekela ukunono ukwa Mupashi wa Mushilo. Lelo umwangashi wa cine walilwishishe no kupusuka. Lesa ali uwa cishinka ku mukuni unono kabili te mulandu ifyo Rome engacita ku mibili yabo, Rome te kuti epaye Umupashi mukati kabo, kabili ulubuuto ulwa Cine lwalibalike, ukushininkishiwa na Mupashi wa Mushilo na maka.

Ino ni ncende iisuma yakupangilapo ukufwailisha ukwa kubutusha. Lolekesheni. Imilimo ne sambilisho ilya benaNikola, isambilisho ilyakwa Balaamu, kabili ukufunda kwa kwa kasesema mwanakashi uwa bufi, Yesebele, takulepanga imipashi itatu atemwa ukupanga amafunde yatatu aya bumupashi. Aba batatu bali fye kano ukumonekela ukwa pusana pusana ukwa mupashi umo wine ilyo uleya ukufuma umwashika ukuya umwashika. Ifyo cena cili, cena mupashi wa munkanyakristu uwa kabungwe mu ntamfu shitatu sha luko ishapusana pusana. Lilya line ba shimapepo baipatwile abene no kuibunganya abene balititikishe abantu paku batungululwila mukati, no kubakaka bena kukabungwe nabo. Aka kabungwe kashintilile pa fisumino ne cishilano ifyo basambilishe abantu mu cifulo ica Cebo cakwa Lesa icasanguluka. Ulutambi no kusefya fyalipelwe iciputulwa icikalamba mukupepa, kabili lilya line iyi yonse imibombebe yali ya bushilika na maka ya bunkalwe ayo ayacitile icawamisha ukutungulula bonse ukupitila mukupatikisha ku fyalembwa atemwa amaka yatuntulu. Lwena lwapokelele amaka yaluko ukufuma mu mabusesemo aya luko ulwine kabili te Cebo cakwa Lesa. Cena cali mucine cine nomba munkanyakristu nangula caishile mwi Shina yakwa Kristu.

Panuma ico camoneke nge nshita ishikwete umupaka umo Icline cilingile ukufwa mucine, abantu batendeke ukususha ububi bwa Lukuta lwa Roman Catholic, pantu tapali ukongolwa kwa matontonkanyo uko Lesa engesha ukwikala mukusambilisha kwa ulyo musango na mumikalile ya filya. Uku kususha kwali nalimo ukwabulo ukuposako amano kabili kwafwile pa kulengwo ukufilwa ukutemuna, atemwa walyonawilwe na Rome. Lelo nomba, Lesa mukusenamina kwa kuteka Kwakwe atumine nkombe iye shina yakwa Martin Luther ku kutampa ukulungamikwa. Wene abombebe mumikalile umo Lukuta lwa Roman Catholic lwapelwe intambo itali nganshi icakutilla lwali mupepi no kuikulika ulwine. E ico ilyo Luther ashimikile ukulekelelwa ku citetekelo umwangashi uwa cine pa nshita ya kubalilapo mu myaka amakana ayengi lwatendeke ukukula mu musango uwa kufula. Nge fyo lukuta ulwa iitunga ukuba lwa bomfesho amaka ya buteko ku ku lwafwilisha, nomba amaka ya buteko yatendeke ukususha lwena. Kabili apa epo Luther apangile icilubo cakwe, kabili abacetekela aba cine bapangile icilubo cabo. Basuminishe ubuteko ukubemininako. E ico iyi nshita tayatwalilile apatali sana ne Cebo. Kutasha Lesa ukutila lwaliile apatali nge fyo lwinga cita, lelo pa mulandu lwashintilile pa maka ya mapolitiki ukucilapo, iyi nshita yapwilile mu kabungwe, kabili ili bumba limo line ilyo mu nkulo yakwa Luther yafumine ku mwangashi wa bufi, nomba yalipilibwike ukwisaba umwana mwanakashi wakwa cilende pantu lyaile ukutonta fye mu bwinaNikola no bwinaBalaamu.

Iyi nshita yalikwete abengi aba patukana mukati ka yena, kabili ukushininkisha ifyo batalwike ukufuma ku mbuto ya cine caba fye ukubelenga ilyashi lya kale no kumona ifyo baicushishe umu no mubiye, mpaka na kumfwa mu milandu imo. Lelo kwaliko *amashina yanono* mukati kabo, nge fyo lyonse kwaba muli cila nshita.

Tuli abansansa muli iyi nshita pali ici cintu cimo. Ukulungamikwa kwalitendeke. Kwena takwali ukubuka lelo kulungamikwa. Nangula kwali ukubwekesha. Lelo uluseke lwa ngano ulu lwafwile ku Nicaea kabili lwalibolele mu Nshita ya Mfifi, nomba lwalitwele umusambo uwacine ukulangisha ukutila pa bushiku bumo ku ntanshi, kumpela ya Nshita ya Laodikea, lintu fye Yesu talaisa, ulukuta lwali no kubwekela ukuba Nabwina wa Mbuto ya Ngano nakabili ilyo amankumba yakalobololwa no kocewa muli bamba wa mulilo.

Apo inshita yalenga cisano yaletete ukubilisha kukalamba ukwa Cebo ukupitila mukulemba, inshita yalenga mutanda yali iyaangufyanya ukusenda ishuko ilya cena. Iyi nshita yali ulutamfu ulwa cibili ulwa kubwekesha kabili nge fyo tulandile kunuma cali ni nshita ya mupupunga. Amasambililo yalifulile. Iyi yali ni nshita iya bantu aba mano abo abatemenwe Lesa no ku Mubombela. Ba minshoni balifulile kabili Icebo calisalangene isonde lyonse. Cena cali ni nshita iya kutemwa aba bwananyina. Yali ni nshita iya mwinshi uwaisulwa. Yali ni nshita ya kulekelesha iya kokwele sana, kabili panuma ya yena Inshita ya Laodikea yali no kwisa iyo yali no kuba imo iipi.

Umwangashi uwa cine walifulile muli iyi nshita ukucila mu nshita shimbi ilyo umu atontonkanya pa mpendwa iya kumwenu no kutali. Iyi nshita yaletete abaume aba mushilo ku ncende ya bulwi. Umwangashi uwa cine walisalangene kabili umwangashi uwa bufi walicepele. Ukuli konse uko umwangashi wa cine waile Lesa apele ulubuuto no mweo no kusekelela. Umwangashi uwa bufi walilangishiwe pa fintu wali: imfifi, bunkumbabulili, icipowe, ubututu, ne mfwa. Kabili nge fyo mwangashi uwa bufi mu bushiku bwa luko ubwa maka te kuti wipaye umwangashi wa cine, nangula umwangashi uwa cine te kuti nomba ubweshe umwangashi uwa bufi kuli Yesu Kristu. Lelo umwangashi uwa bufi wali icingilile uwine, ukulolela iciputulwa icakulekelesha ica nshita ya kulekelesha ilyo lukesa nonka bonse no kubwelelela ku lwine kano fye lilye bumba ilinono ilyo lyali ilyasalwa, umwangashi uwacine uwakwa Lesa.

Lelo ifyo ino nshita itumfwisha ubulanda ilyo tuleiluka ukutila ukusela ukuli konse ukukalamba ukwa kwa Lesa (kabili kwaliko abengi) balikene ukuposa isambilisho lya benaNikola pantu bonse bali bungene no kufwa. Elyo baishileselela mu filonganino ku kwikatilila abafwa muli bumupashi mu mulemfwe umwabula icakulya. Tabacishibe

nangu panono, lelo cile bumba lyalibifishiwe ne cilubo cimo cine, kabili ilyo umulilo uwa kupuputula waakile panono, akabungwe kalisendele cifulo kabili abantu baishileba ifilonganino. Bena bali fye Abenakristu abaitunga ukuba nangula cile bumba lyasosele ne cishininkisho cimo cine ngo Lukuta Iwa Roman Catholic ukutula bali abalungama kabili bonse abashala bali abaluba. Ukupekanya kwalitantikwe mucine cine pa bana banakashi ukubwekela ku mwabo mu nshita ya kulekelesha, kubwekela ku Rome, mwisamba lya nyinabo na nkoko.

Kabili e ico tuleisa ku nshita ya kulekelesha: Inshita ya Laodikea. Ilya ni nshita yesu. Twalishiba yena ni nshita ya kulekelesha pantu abaYuda balibwelela mu Palestine. Te mulandu ifyo bafikile kulya; bena bali kulya. Kabili ino ni nshita ya kulobolola. Lelo ilyo ta kulati kube ukulobolola kulingile kwaba ukupishiwa, ukukula ukwa myangashi yonse ibili.

Inshita ya Lutheran yali ni nshita ya mpepo. Inshita ya Wesleyan yali ulusuba ulwa kukusha. Inshita ya Laodikea ni nshita ya kulobolola ya kulonganika amankumba ukukakwa no kuyoca; no kubika mubutala ingano kuli Shikulu.

Inshita ya kulobolola. Bushe na mumona cilya mu nshita ya kulobolola, nangula kuli ukwangufyanya ukwine kwine mukupishiwa, kuliko umuleya inshita ukukula panono mpaka takuli nakabili ukukula? Bushe cilya te filya fine fye ico tulemona nomba? Umwangashi wa bufi ululufya icintubwingi kuli ba Communists kabili na kufisumino fimbi ifya pusana pusana. Ipendwa ya luko talulefulilako nge fyo lwinga fwaya ifwe ukutontokanya. Ukwikatilila kwaluko pa bantu takuli nge fyo kwali, kabili mu fintu ifingi ukuya ku chalici caba fye icilangisho. Kabili umwangashi uwa cine? Inga pali wena? Bushe wene ulekula? Ili kwisa ilye mpendwa ikalamba iyo iletwalilila ukulaisa kukupuputulwa no kwasuka amabwite ya kucipailo? Bushe abengi muli bena tababa fye mufyakumfwa umfwa mukupalama kwabo, atemwa ukukabila icintu cimo ica kumubili ukucila ukukabila cilya icili mu cine ica Bumupashi? Bushe ino nshita taili ngo bushiku ubo Noa aingile mu cibwato, ne cibi caliselwe, lelo nomba Lesa alolele mu bupingushi inshiku cinelubali? Takuli nangu umu uwa pilibukile kuli Lesa muli shilye nshiku ishalitondolo.

Kabili nomba ni nshita iya kulobolola. Kulya kanshi kulingile kwaisa mukumonekela muli ino nshita abo abali no kuleta ingano na mankumba ukukula. Amankumba yena kale kale yalekula ulubilo sana ukupitila muli bakasambilisha ababi abo abapilibula abantu ukufuma ku Cebo. Lelo ingano nayo ibingile ukukula. Kabili kuli yena, Lesa aletuma *Kasesema Inkombe* na bukapyunga ubwashininkishiwa pa kutila engapokelelwa kubasalwa. Bena baka mumfwa nge fyo

lukuta lwa ntanshi lwa umfwile Paulo, kabili ena akakula mu Cebo mpaka ukwisaba Nabwinga wa Cebo imilimo iyapulamo ikasangwa muli ena iyo lyonse imimonekele pa Cebo icasanguluka ne citetekelo.

Amabumba aya lukuta ulwa bufi yakesa capamo mu kabungwe ke sonde ka machalici. Aka kabungwe ke sonde aka machalici e ICIMPASHANYA ICAKULILWA KU CISWANGO. Ukusokolola 13:11-18, “Kabili na mwene iciswango cimbi cile fuma mu calo; cali ne nsengo shibili kwati mwana wa mpanga, kabili calandile nge cing’wena. Kabili ulupaka lonse lwa ciswango ca ntanshi calabombelako ku cinso ca ciko, kabili cilenga pano nse na baikalapo ukuti bapepe iciswango ca ntanshi, ico yaposhiwe impumo ya ciko ya mfwa. Kabili cicite fishibilo fikalamba, ifya kulenga no mulilo ukupona mu mulu no kwisa panshi ku cinso ca bantu, Cilufya na baikala pe sonde pa mulandu wa fishibilo ifyo capelwe ukucita ku cinso ca ciswango; cileeba abakala pe sonde, ukucite cimpashanya ca ciswango, icali ne mpumo ya lupanga, no kuba no mweo. Kabili calisuminishiwe ukupelo mupu kuli ico cimpashanya ca ciswango, ukuti icimpashanya cilande, no kulenga bonse abakana ukupepa icimpashanya ca ciswango ukuti bafwe. Kabili cilenga bonse, abanono na bakalamba, na ba fyuma na ba busu, na bantungwa na basha, ukuti bapelwe ululembo pa cisansa ca kulyo, na pamo pa mpumi: Ukuti umuntu e shita nangu ukushisha, kano uuli no lulembo, e kutila ishina lya ciswango, na pamo impendwa ye shina lya ciko. Pano epali amano. Uuli no mutima wa kwishiba alinge mpendwa ya ciswango: pantu ni mpendwa ya muntu; kabili impendwa ya ciko myanda Mutanda na makumi mutanda na mutanda.” Nomba ibukisheni, cali Rome uwa Busenshi uwa Kale uyo wawile ku lupanga. Lelo alyundepwe ku cipumo cakwe ca mfwa ilyo ailundile ku lukuta ulwaitunga ukuba ulwa Bwinakristu ulwa Rome no kwampanya ubusenshi no Bwinakristu, kabili muli ico aishileba Ubufumu ubwa Mushilo ubwa Rome ubo bwali no kubapo mpaka Yesu akese no kulonaula. Lelo Rome taleya muli ici eka. Abana bakwe abanakashi bali fye pamo nankwe kabili ena akapoka insambu shonse ukupitila ku Kabungwe ke Sonde aka Machalici. Ici kuti ca moneka nge cishingacitwa kuli bamo lelo mucine cine cili palwalala kuli bonse ukucimona pantu ino ine nshita ama chalichi yaletungulula ama politiki kabili pa nshita iyalinga yakesalangisha filya fine fye ifyo ubukalamba ubu butungulushi buli. Aka kabungwe kakapwilila pamo na Rome ukuba ku mutwe nangula abantu tabacimwene muli ulya musango. Ici ni fi fine pantu mu Kusokolola 17:3-6 ilanda ukutila cilende, Babele wa Cinshinshi aliikala pa ciswango. Ena aletungulula ubwa kulekelesha, atemwa ubufumu ubwalenga cine. Ulu lukuta lwa Roman lulecita filya. Ne mibombele ye sonde iya lukuta mwisamba lyakwa Rome

akalatungulula, kabili ici cimpashanya (imibombele ya lukuta) cikanakila kuli Rome pantu Rome aletungulula golide ye sonde. E ico abantu bonse balingile ukuba ku mibombele ye sonde iya lukuta nga te ifyo ukuba pa luse ulwa fintu pantu te kuti bashite atemwa ukushitisha ukwabulo kukwata ululembo lwa ciswango mu cisansa atemwa pa mpumi. Ulu lulembo pa mpumi cipilibula ukutila bakesasenda isambilisho lya lukuta ulwa mibombele ye sonde ilyo lyaba abene batatu, na fimbipo, kabili ululembo mu cisansa ico cilepilibula ukubomba ubufwayo bwa lukuta lwe sonde. Naya amaka ayakalamba imibombele ya lukuta yakesa cusha nabwinga uwacine. Ici cimpashanya cikesa esha ukucingilila nabwinga ukushimikila no kusambilisha, na fimbipo. Bakapyunga bakwe bakabakanya ku kupela ica kumfwiha bwino ne cine ku bantu abalefwaya cilya. Lelo ilyo munkanyakristu (mu buntu) akesa pokolola iyi mibombele yonse iye sonde iya ma chalici ulukuta ulwa cine lukasendwa ukufuma muli ili sonde ku kuba pamo na Shikulu. Lesa akelula nabwinga Wakwe ku Mulalilo wa Bwinga ukalamba uwa Mwana wa mpanga.

Nomba ici cipandwa ica kulekelesha calipelwe pa kutila kwingaba ukufwailisha ama chalici yabili ne mipashi ibili ukufuma ku Pentecosti ukushinta ku kupwishiwa kwa yako, twalasenda iyi nshita iya kulekelesha ku kulangisha ici mu Nshita ya Laodikea.

Iyi nshita yatendeke fye panuma ya kwisa kwa mwaka uwalenga umwanda amakumi yabili. Nge fyo cali ukuba inshita umo ulukuta ulwa cine lwali no kubwekela ukuba nabwinga uwali pa Pentecosti, twalishiba ukutila kulingile kwaba kufwaikwa ukwa kubwekela kwa maka ayapulamo. Abacetekela bailwike ici mumipashi yabo kabili batendeke ukulilila kuli Lesa ukupongolwela ukupya nga filya cali mu mwaka umwanda wakubalilapo. Ico camoneke ukuba ubwasuko caishile ilyo abengi batendeke ukulandila mu ndimi no kulangisha ifya bupe fya Mupashi. Elyo lilya caishile cetekelwa ukutila ici cali mucine cine kulyo KUBWEKESHIWA uko balelolola inshita itali. Cilya tacali ifyo, pantu imfula ya kulekelesha kuti yaisa fye panuma ya mfula ya ntanshi iyo yaba mu nshita ya mpepo atemwa imfula iya KUSAMBILISHA. Imfula ya kulekelesha, kanshi, yena e mfula iya KULOBOLOLA. Ici kuti caba shani ifyo icintu icituntulu ilyo *Imfula ya Kusambilisha* yali tailaisa? Kasesema Inkombe uyo wali no kutumwa ku KUSAMBILISHA abantu no kubwekesha imitima ya bana ukubwekela kuli bashibo ba Pentecostal yali tailaisa. E ico cilya catontonkanishiwe ukuba ukubwekesha kabili ukuleta ku mweo ukwa kulekelesha ukuya mukusendwa kwali takulaisa. Muli kwena kwali ukusankanishiwa ukwa bashalungama abakumineko ku mapalo aya bu Mupashi no kumonekela mu Mupashi wa

Mushilo nge fyo twatwalilila lyonse ukusontelela kuli imwe. Muli cena na co mwali amaka yakwa ciwa ilyo abantu bali pesamba lya kutungulula kwa fiwa, lelo nomba takwali nangu umo uwamoneke ukwiluka cena. Kanshi, ukushininkisha ukutila tacali ICITUNTULU, aba bantu (lintu fye ne nkulo iya cibili tailamonekela) yali bungenye, no kulemba amasambilisho yabo aya shaba mu malembo no kukula ama lupango yabo abene nga filya ibumba ilili lyonse ku ntanshi yabo lyacitile.

Ibukisheni, ilyo Yesu acili pe sonde na Yuda na o. Cila umo afumine ku mupashi uwaibela, kabili panuma ya mfwa cila umo aile ku cifulo cakwe umwine. Umupashi wa kwa Kristu panuma waishilebwekela pa lukuta ulwa cine, kabili no mupashi wa kwa Yuda waishilebwekela pa lukuta ulwa bufi. Cili fye mulya mwine mu Kusokolola 6:1-8, “Awe naliloleshe, kabili moneni e kwali kabalwe uwa buta; no waikelepo ali no buta; apelwe ne cilongwe: e lyo afumine alecimfya kabili ku kuyacimfya. Kabili ilyo akakatwile icikakatikilo ica cibili, na umfwile ica mweo ica cibili ciletila, Isa umone. E lyo kwafumine kabalwe umbi uwakashika: na kuwaikelepo kwapelwe ukusenda umutende pe sonde, no kuleka abantu bepayane: wene apelwe ulupanga lukalamba. Kabili ilyo akakatwile icikakatikilo ica citatu, na umfwile ica mweo ica citatu ciletila, Isa umone. Awe naliloleshe, kabili moneni e kwali kabalwe uwa fita; no waikelepo ali ne cakulengo kufina mu minwe yakwe. E lyo na umfwile kwati li shiwi mukati ka fya mweo fine liletila, Umulingo wangano mu ndalama imo, ne milingo itatu iya bale mu ndalama imo; lelo amafuta no mwangashi wionaulapo. Kabili ilyo akakatwile icikakatikilo ica cine, naumfwile ishiwi lya ca mweo ica cine ciletila, Isa umone. Awe naliloleshe, kabili moneni kabalwe uwa butuluka: no waikelepo ishina lyakwe ni Mfwa, na ku Mbo kwale mukonka. Kabili kuli fyene kwapelwe amaka ya pa cakaniko ica pali fine ica pe sonde, ku kwipaya kulupanga, na kucipowe, na kumfwa, na kufiswango fya mu mpanga.” Mwamona ifyo kutila umupashi wa kwa Yuda walibwekele ngo waninine pali kabalwe uwa buta. Ali uwa buta. Ukupalama nganshi ku cituntulu, nga filya Yuda ali uwapalama nganshi kuli Yesu. Icilongwe calipelwe kuli ena (uwaninine pali kabalwe uwa buta). Musango nshi? Ulyo mupashi wali nomba mu butungulushi bwa mibombele iya benaNikola kabili ena ali ni papa uwa cilongwe ica tufutu tutatu uyo waikele nga Lesa mwi tempele lyakwe, ukuita umwine inkonkani yakwa Kristu. Nge nkonkani yakwa Kristu cipilibula “mu cifulo cakwa Kristu” atemwa “mu ncende yakwe” atemwa “mu cifulo cakwa Lesa” kanshi papa aleita umwine Umupashi wa Mushilo, atemwa ukufumyapo Mupashi wa Mushilo, uku mubombela Wene. Ulya wali umupashi wakwa Yuda muli ena ukucita cilya. Mwamona ifyo acimfishe — ukulaya alecimfya kabili ku kuya cimfya. Kristu tacitile cilya. Balya fye beka

abaishile kuli Wene bali kale abalingilwa kabela kuli Wishi. Kabili ukuya pantanshi kabili ukulaya waliile ulyo mupashi kabili ubushiku bumo ukesaba mubutuntulu ukwikala mu muntu uyo ukatungulula Akabungwe ke Sonde aka Machalici, nge fyo twaciba tulesosa. Kabili na kuli golide wakwe (ibukisheni Yuda aikatilile umufuko) akesa tungulula isonde lyonse, kabili ilye mibombele ya munkanyakristu ikesakwata ifintu fyonse no kwesha ukutungulula umuntu onse. Lelo Yesu akesa bwela no kubonaula bonse no kubalika kwa kwisa Kwakwe. Kabili impela yabo ikesaba bema wa mulilo.

Lelo inga palwa mbuto iya cine? Cikesa citika nga filya fine fye tusosele. Abantu bakwa Lesa baletyanishiwa ku Cebo ica Cishinka ukufuma ku nkombe ya ino nshita. Muli ena mukaba umwisulo wa Pentecosti pantu Umupashi ukaleta abantu ukubabwesha fye kulya kwine kuntu bali pa ntendekelo. Cilya ni “Efyo asosa Shikulu.”

Cena ni “Efyo asosa Shikulu” pantu filya efyo Yoele 2:23-26 isosa, “Mwe bana baume ba ku Sione, angeni, no kusamwa muli Yehoba Lesa wenu: pantu Amupele imfula ya ntanshi iiyene, Alenga ne mfula ya mainsa ukumulokela, no kumulosesha iya numa nga kukale. Ifipulilo fikesulamo ingano, ne fya kukaminamo fikapakamo umwangashi na mafuta. Nka mubwesha ituntulu imyaka intu makanta uusenya alile, ne fishishi ifimeng’anya, ne fipwishisha, ne fiputaula, umulalo Wandi ukulu uo natumine muli imwe. Kabili ukulya mukalalya, no kwikuta, mukalatasha ne Shina lyakwa Yehoba Lesa wenu, uwa Mucitile ifipesha mano: na bantu Bandi tabakekatwe nsoni umuyayaya.” Nomba ilesoso kutila Lesa akesa “bwekesha”. Inshita ya Lutheran tayabwekeshe ulukuta; yatendeke ukulungamika. Inshita ya Wesleyan tayabwekeshe. Inshita ya Pentecostal tayabwekeshe. *Lelo Lesa alingile ukubwekesha pantu Wene teti akane Icebo Cakwe.* Uku te kubuka ukwa Lukuta; kwena “Kubwekesha”. Lesa akesa senda Ulukuta kulya kunuma ku Pentecosti iya ntendekelo. Nomba moneni mu vesi 25 iletweba umulandu tufwaikwa ukubwekesha. Makanta usenya, ifishishi ifimeng’anya, ne fipwishisha ne fiputaula fyalilya fyonse kano fye umushila no mukonso unono sana. Nomba baletweba ukutila fyonse ifi ifishishi ni cimo kabili umusango umo wine mu ntamfu ishapusana pusana. Cilya cishinka. Fyena mupashi wa munkanyakristu ukumonekela mukabungwe, icilonganino ne sambilisho ilya bufi ukupita mu nshita. Kabili ulyo mushila unono ubusu no mupeti filu no kwisa bwekeshiwa. Lesa takese byala Ulukuta ulupya, lelo ali no kuleta ukubyala Kwakwe kwa ntendekelo ukubwekela ku mbuto ya ntendekelo. Wene alecicita nge fyo cilandilwe mu vesi 23, kuya kusambilisha, atemwa “iyakulekelesha” imfula. Icikakonkapo kukesaisa imfula ya kulobolola atemwa icitetekelo icakusumbulwa.

E ico pali ino ine nshita tuli mukufikilisha ukwapwililika ukwa Mateo 24:24 “ica kuti, balufye nabasalwa bene, nga cabe cinga citwa.” Kabili ni bani abo abakesha ukubepa abasalwa bene? Cinshi, umupashi wa munkanyakristu muli “abo abasubwa aba bufi” aba buno bushiku bwa kulekelesha. Aba aba bufi balisa kale mwi “Shina lyakwa Yesu” ukulando kutila bena balisubwa na Lesa ku bushiku bwa kulekelesha. Bena ni ba Mesaya wa bufi (abo abasubwa.) Bena basoso kutila ni bakasesema. Lelo bushe bena *bali umo ne Cebo?* Tabatala. Bena balilundako kuli cena atemwa ukufumyako kuli cena. Takuli nangu umo ukana ukutula Umupashi wakwa Lesa ukumonekela mu fya bupe uli pali bena. Lelo nga Balaamu bena bonse balikwata ama butantiko yabo, ukukwata ukulomba indalama kwabo, ukubomfya ifya bupe, lelo balakana Icebo atemwa balacicilukila pa kumfwo mwenso ukutula ukutalikishanya kuti kwaonaula ishuko lyabo ku bunonshi ubukalamba. Lelo nomba balashimikila ipusukilo no kupokololwa ukupitila mu maka yakwa Lesa, nga filya fine Yuda, na bukapyunga ubwa pelwe kuli Kristu. Lelo pantu ni mbuto iyalubana, pa mulandu wa ici bena balikwata umupashi uwalubana ukubatungulula. Bakapepa? Owe mwe! Balacila abasalwa mu kubomba na mukupimpa, lelo yena ni Laodikea, te yakwa Kristu, pantu ifwaya amabumba ayakalamba, imitantikile ikalamba ne fishibilo ifya kupapusha pakati kabo. Balashimikila ukwisa kwa cibili ukwa kwisa kwa kwa Kristu, lelo balakana ukwisa kwa kwa kasesema inkombe, nangula mu maka ne fishibilo no busokololo ubwa cine alabacila bonse. Owe ee, uyu mupashi uwa bufi uo mubushiku bwa kulekelesha uli uwapalama nganshi ku cituntulu, kuti waishibikwa fye pa kupatuka kwa buko ukufuma ku Cebo, kabili ilyo lyonse ilyo waikatwa mukuba munkanya Cebo, ulawila kunuma pa kutalikishanya kumo uko ifwe tulatingishe kale ukutula kwa bufi: “Tulakwata ificitika, bushe tatukwata? Ifwe tulingile ukuba abakwa Lesa.”

Nomba ilyo tatulaisala, ndefwaya ukuleta ili tontonkanyo. Lyonse ili twali tulelanda pa Mbuto iya Ngano ukube ya shikwa, elyo ukufumya imisambo ibili, elyo umupupunga, elyo ilinso lya cine. Ici kuti calenga bamo ukusunguka nga twalisosele ukutula ba Lutheran tabakwete Umupashi wa Mushilo pa mulandu fye balisambilishe ukulungamikwa kweka. Kuti calenga bamo ukusunguka palwa ba Methodist, na bambipo, Iyo mukwai, tatulesosa cilya. Tatulelanda palwa muntu palwakwe atemwa abantu, lelo INSHITA. Luther alikwete Umupashi wakwa Lesa, lelo inshita yakwe tayali ni nshita iya kubwekesha ukutuntulu no kupongololwa na kumbi nga filya mu ntendekelo. Cena cali cintu cimo cine na Wesley, Booth, Knox, Whitefield, Brainard, Jonathan Edwards, Meuller, na bambipo. Mucine bena bali abaisushiwa na Mupashi wa Mushilo. Ee, bena mucine eflyo bali. Lelo inshita

iyo cila umo aikelemo tayali ni nshita ya kubwekesha, nangula ni nshita ili yonse kano ino inshita ya kulekelesha, inshita iya mfifi ituntulu iya busangu. Ino ni nshita ya busangu, kabili ino ni nshita iya kubwekesha, yena ni nshita iya cishilwa icapwishiwa. Pamo ne ci, lyena nacipwa.

E ico ifwe tulesondolwela Inshita sha Lukuta Cinelubali, ukusosa fye ifyo Mupashi wasosele kuli cila nshita, “Uyo ukwete ukutwi omfwe ifyo Mupashi ulesosa ku nkuta.”

Ine mubufumacumi ndecetekela ukutula Umupashi wakwa Lesa walelanda kuli ifwe, tekutusambilisha fye ifishinka ifya nshita, lelo Wene mucishinka walebombela pa mitima pa kutila benga pilibukila kuli Wene. Ulya e mulandu wine uwa kushimikila konse no kusambilisha, pantu caba ku kushimikila no kusambilisha kwa Cebo umo impaanga shumfwa ishiwi lyakwa Lesa no ku konka Wene.

Tapaba akashita nelyo kamo ilyo ndeta imbila ku bantu pa kuti bankonke, nangu ukuilunda ku lukuta lwandi, atemwa ukutampa ukulongana kumo na kabungwe. Nshatala nцитapo ica musango uyo kabili nshakacite ico nomba. Nshisekelamo muli ifyo fintu, lelo nsekela mu fintu fyakwa Lesa na bantu, kabili nga cakuti napwishishisha fye icintu cimo nkekushiwa. Cilye cintu cimo caba ukumona ukwikatana ukwa bu Mupashi ukwa cine kwa pampamikwa pakati kakwa Lesa na bantu, umo abantu basanguka ifilengwa fipya muli Kristu, abaisushiwamo no Mupashi Wakwe no kwikala ukulingana ne Cebo Cakwe. Ndeita, ukupapata no kusoka bonse ukumfwa kwi shiwi Lyakwe pali ino nshita, kabili no kupela imyeo yenu umupwilapo kuli Wene, pamo nge fyo nцetekela mu mutima wandi ukuti nalipela ifyandi fyonse kuli Wene. Lesa amupale, kabili ukwisa Kwakwe kusansamushe imitima yenu.

Icishibisho ukufuma ku mwine kalemba

Insambu shonse tashisuminishiwe. Ili buku kuti lya lembwa pali pulinta yapa ng'anda ku kubomfya kwa muntu pa lwakwe nangu ukupela, ukwabula amalipilo, nge cipe caku sabankanya Imbila nsuma iya kwa Yesu Kristu. Ili buku tekuti lishitishiwe, ukulembululwamo ayengi, ukubikwa pa mwela, ukusungila muli ba mashini, ukwalula mu ndimi shimbi, nangu ukuli bomfya ku kulomba indalama ukwabula insambu shalembwa na ba Voice Of God Recordings®.

Nga mulefwaya ukwishibilapo nafimbi nangu ukufwaya na fimbi ifyabapo, twalomba tumeni kuli ba:

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. BOX 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org